AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1904

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

BERGEN
JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1905

Indhold.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1904

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

18TE HEFTE **1904**

BERGEN
JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1904

I. Beretning

afgiven af

Norges fiskeristyrelse angaaende styrelsens virksomhed i budgetterminen 1ste april til 31te mars 1904.

A. Styrelsens praktiske afdeling.

1. Afdelingens beretning.

Fiskeriselskaber og foreninger.

For budgetterminen 1903—1904 bevilgedes som statsbidrag til fiskeriselskaber og fiskeriforeninger kr. 37 070.00, hvoraf kr. 10 800.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 26 270.00 paa betingelse af et distriktsbidrag svarende til $^1/_4$ af statsbidraget; der bevilgedes saaledes noget mindre end af styrelsen foreslaaet. Styrelsen foreslog nemlig ialt kr. 42 844.00, hvoraf kr. 12 100.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 30 744.00 paa betingelse af sedvanligt distriktsbidrag.

For terminen 1904—05 foreslog styrelsen, efterat sagen havde været behandlet i fiskeriraadet, en bevilgning af kr. 39 040.00, hvoraf kr. 8 600.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 30 440.00 paa betingelse af sedvanligt distriktsbidrag. Ialt bevilgedes af stortinget kr. 33 060.00, hvoraf kr. 7 600.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 25 460.00 paa betingelse af saadant.

Stipendier til fiskerifunktionærer.

Hertil havde styrelsen i sit budgetforslag for terminen 1903—1904 opført det samme beløb som for foregaaende termin bevilget kr. 3 000.00, til hvilket forslag departementet fandt at kunne slutte sig. Vedkommende stortingskomite fandt imidlertid af budgetmæssige hensyn ikke at kunne anbefale noget bevilget hertil, og overensstemmende med komiteindstillingen blev der da heller ikke bevilget noget til denne post.

Stipendier for fiskere m. v.

For budgetterminen 1903—1904 var der til dette øiemed bevilget kr. 5 000.00.

Navn	Hjemsted	Beløb Kr.	Stipendiets anvendelse
1. Anders Nilsen Masvik	Talvik	150.00	Reise til Aalesund forat deltage i havfisket.
2. Julius Olsen Nordmæle	Dverberg	150.00	Ligesaa.
3. Joakim J. Skaarvaag	Bø i Vesteralen	150.00	Ligesaa.
4. Sigurd Hansen	Honningsvaag	200.00	Ligesaa.
5. Iver Trulsen	Do.	200.00	Ligesaa.
6. Johan E. Løkke	Do.	200.00	Ligesaa.
7. H. Graven	Vardø	300.00	Reise til Danmark forat studere motorer.
8. Olaf Olsen Nordmæle	Dverberg	300.00	Ligesaa.
9. Edvin Bø	Do.	300.00	Ligesaa.
10. Hilmar Sellevold	Do.	200.00	Ligesaa.
11. O. Gregersen Olvikvand	Lurø	250.00	Reise til Danmark forat sætte sig ind i aalefisket.
12. Joakim Thomassen Bø	Sortland	200.00	Reise til Sydnorge og Sverige forat lære posenotfiske.
13. Oluf M. Olsen	Haugesund	500.00	Reise til udlandet forat lære tilvirkning.
14. David Klausen	Bergen	200.00	Reise til Holland forat deltage i havfisket.
15. Lauritz Larsen	Aalesund	300.00	Ligesaa.
16. Johan Olsen Rise	Malnes i Vesteraalen	300.00	Reise til England forat deltage i Havfisket.
17. Nils Haagensen	Bergen	250.00	Reise til England forat studere røgning af fiskevarer.
18. Theodor Torbergsen	Trondenes	150.00	Reise til Aalesund forat studere drivgarns- og bankfisket.
19. Nils Jakobsen Husmo	Sannessjøen	150.00	Ligesaa.
20. Jens A. Lian	Vardø	150.00	Reise til vestlandet for at lære isning og tilvirkning af fiskeprodukter.
21. Gudbrand Olsen Uløbugt	Skjervø	150.00	Reise til Søndmør forat studere fiskeriforholdene og motorens anvendelse til fiskebrug.
22. Karl Hansen Stølen	Søgne	150.00	Forat deltage i Nordsjøsildefisket.

Omstaaende tabel (pag. 4) viser beløbets anvendelse. Der blev uddell ialt 22 stipendier med et samlet beløb af kr. 4 900.00, hvoraf 10 til reiser i Norge og 12 til reiser i forskjelligt øiemed i udlandet.

Fra de fleste af stipendiaterne har styrelsen modtaget indberetninger, hvoraf fremgaar, at stipendiaterne med stor interesse og som det synes med godt udbytte har studeret de forskjellige grene af fiskerinæringen, til hvis studium stipendierne var givne.

Fiskeriraadet.

Møde af fiskeriraadet afholdtes paa styrelsens kontor i tiden 3die —8de juli 1903. Herunder behandledes det af styrelsen fremlagte budgetforslag for terminen 1904—1905.

Til raadets møde i 1903 blev i henhold til departementets og stortingets forudsætning indkaldt de for aarene 1901 og 1902 valgte medlemmer. For aarene 1904 og 1905 skal imidlertid nyt valg foretages. Ved valget er det bestemt, at den ved forrige valg benyttede valgordning skal benyttes ogsaa nu.

Valg er allerede foregaaet for en flerhed af distrikter.

Fiskeriraadets møde i 1904 er berammet til sammentræde paa styrelsens kontor fredag den 1ste juli d. a.

Vragervæsenet.

Ved lov af 29de november 1902 blev der som bekjendt aabnet adgang til under visse betingelser at benytte de ældre sildetønder lige til udgangen af aaret 1904; da lagrene af ældre tønder den 1ste januar 1903 var temmelig stort ca. 900 000 stykker, hvoraf ca. 200 000 isaltet, maatte dette selvfølgelig føre til, at vragning af sild — der kun kan foregaa med sild i den nye lovs tønder — maatte blive sterkt begrænset. Indehaverne af de ældre tønder realiserer naturligvis først sin beholdning af disse; i løbet af 1903 gik der ogsaa en betragtelig mængde gamle tønder ud af landet og resten vil antagelig med nogenlunde lethed gaa med i løbet af 1904; først naar saa er skeet, vil vor sildeeksport høste frugten af den nye tøndelov.

Man tør imidlertid udtale, at den nye tøndelov allerede nu har begyndt at virke godt, og der er enstemmighed om, at tønderne er fuldt ud tilfredsstillende, ja selv tidligere modstandere af loven indrømmer nu lovens berettigelse.

Imidlertid har det vist sig, at bestemmelsen om, at tønderne først ved eksporten skulde fuldbaandes i underenden var mindre hensigtsmæssig,

idet denne fuldbaanding under eksporten foraarsagede betydelig mere baade bryderi og omkostninger, end om fuldbaanding var foretaget allerede af bødkeren under tøndens forarbeidelse.

Trondhjems handelsforening indsendte til styrelsen forslag om at faa loven forandret i dette punkt saaledes, at det bestemtes, at tønderne skulde fuldbaandes i underenden med en gang ved fabrikationen.

Forslaget blev af styrelsen omsendt til udtalelse af børskomiteer, handels- og bødkerforeninger i de interesserede distrikter, der samtlige anbefalede forandringen.

Under 5te mars d. a. indsendte styrelsen et med de indkomne udtalelser overensstemmende forslag om, at alle sildetønder, hele og halve, skal være fuldbaandet for underenden. Departementet fandt imidlertid paa grund af den langt fremskredne tid ikke at kunne fremsætte kgl. proposition i sagen for det da forsamlede storting.

I kalenderaaret 1903 er følgende sildepartier vraget og stemplet:

Fedsild.

Tromsø	distrikt	830 tdr.	100 kg. pakn.	211 tdr. 105 kg. pakn.
Harstad	—	429 „	—:—	
Sannessjøen	—	100 „	—:—	
Bergen	—	1 583 „	—:—	
Haugesund	—	1 530 „	—:—	
		4 472 tdr.	100 kg. pakn.	211 tdr. 105 kg. pakn.

Slosild.

Aalesunds	distrikt	67 tdr.	100 kg. pakning.
Bergens	—	100 „	—:—
		167 tdr.	100 kg. pakning.

Fiskepakket sild.

Fedsild..................	403 tdr.
Slosild	1 054 „
	1 457 tdr.

Det samlede parti vraget sild er saaledes ikke meget stort, men vragerinstitutionen har dog havt sin betydning ogsaa derved, at flere eksportører, der ikke kunde faa sin sild offentlig vraget og stemplet, fordi de ældre tønder benyttedes, har sorteret, pakket og merket sin sild efter vragerinstruksens regler.

Vragerne har været eksportørerne behjælpelig med at gjennemføre disse nye regler, idet de har været tilstede og paaseet arbeidets udførelse og ved privat attest bevidnet sortement og pakning.

Vrageren i Kristiania oplyser, at han privat har besigtiget 420 tdr. islandssild.

Vrageren i Stavanger oplyser følgende:

Han har ledet behandlingen af............	537	„	skotsk vaarsild
Veiet og besigtiget........................	562	„	vaarsild
—:—	1 834	„	islandssild
Ledet behandlingen af....................	8 997	„	—

Vrageren i Haugesund oplyser:

Ledet behandlingen af....................	8 200	„	vaarsild
—:—	4 355	„	islandssild
—:—	2 465	„	fedsild

Vrageren i Bergen oplyser:

Gjennemgaaet fiskepakket................	7 360	„	fedsild
—:—	1 690	„	islandssild
—:—	480	„	nordsjøsild
—:—	600	„	vaarsild.
	37 500 tønder.		

Flere vragere oplyser, at de ikke har noteret, hvad de saadan har besigtiget etc., men de fleste har i aarets løb ofte været tilkaldt for at veilede ved sortering, pakning etc.

Den nye tøndelov har ogsaa skaffet vragerne ikke saa ganske ubetydeligt arbeide. De har stadig med passende mellemrum kontrolleret tøndefabrikationen paa verkstederne, og paa enkelte steder maatte styrelsen give vragerne ordre til at reise rundt i distriktet for at veilede bødkerne, disse reiser har gjort sin store nytte.

Ved modtagelsen af kjøbte partier nye tønder har det været meget almindeligt, at kjøberne har tilkaldt vragerne for at de skulde paase, at tønderne var forarbeidet overensstemmende med loven, og vrage, hvad der var mangelfuldt; særlig i begyndelsen var det flere gange, at tønderne maatte tages tilbage og feilene rettes. Denne del af vragernes arbeide har havt sin store betydning, idet tønderne, der nu leveres, kan siges gjennemgaaende at være helt overensstemmende med loven og bevidstheden om, at vragerne kontrollerer hvad der arbeides, har sin gavnlige indflydelse.

Med hensyn til selve vragningen og bedømmelse af vragerinstitutionens betydning og virkning i sin helhed, da er det altfor tidligt allerede nu at opgjøre sig nogen mening herom.

Iaar vil de nye tønder blive mere benyttet, og efter hvad det ser ud til, vil ogsaa vragningen blive mere almindelig; begyndelsen med vaarsilden lover ialfald godt.

Fiskeriinspektørerne.

I budgetforslaget for terminen 1904—1905 optog styrelsen til behandling spørgsmaalet om en omorganisation af fiskeriinspektørinstitutionen; ved behandling af bevilgningen for terminen 1903—1904 blev der nemlig i stortinget henstillet til administrationen at tage under overveielse spørsmaalet om inspektørstillingernes nedlæggelse; i henhold til denne henstillen optog styrelsen sagen til behandling.

Da styrelsens enkelte medlemmer havde en noget forskjellig stilling til denne sag, blev der af styrelsens enkelte medlemmer afgivet særskilt forslag i sagen. Fiskeriraadet fandt at kunne slutte sig til det af dr. Hjort fremsatte forslag, der i det væsentlige gik ud paa at henlægge til inspektørerne alene det administrative arbeide vedkommende fiskerierne, havfiskefondslaan, opsyn m. v. Departementet fandt for sit vedkommende nærmest at kunne tiltræde det sidste forslag, idet der dog gjordes et forbehold med hensyn til overtagelse af opsynsvirksomheden ved Lofot- og Finmarksfisket.

Næringskomiteen fandt ikke at kunne give dette forslag sin tilslutning, men henstillede til departementet at have sin opmerksomhed henvendt paa spørsmaalet om ikke samtlige inspektørstillinger burde sløifes.

Imidlertid blev der for terminen 1904—1905 ikke besluttet nogen forandring, idet der bevilgedes til 3 fiskeriinspektører; den 4de inspektørstilling, stillingen i Finmarken, stod siden fiskeriinspektør Sørensens fratrædelse ved udgangen af mai maaned 1903 ubesat; gagen for denne post blev besluttet inddraget.

I den væsentligste tid af budgetterminen 1903—1904 har der saaledes kun været 3 fiskeriinspektører i virksomhed.

Indberetning fra fiskeriinspektør Wallem og inspektør Johnsen om deres virksomhed findes indtaget længere ude i nærværende hefte af aarsberetningen.

Fra fiskeriinspektør Buvig har man imidlertid heller ikke iaar modtaget nogen særlig beretning om hans virksomhed som inspektør udenom de i andre hefter af aarsberetningen trykte specielle beretninger om storsildfisket Østlandsfisket m. v.

Fiskeriagenterne.

I terminen 1903—1904 har der ingen forandring foregaaet med disse stillinger.

Paa fiskeriraadets møde i 1903 blev imidlertid igjen vakt motion om en mulig sløfning af en eller flere af disse poster, idet en flerhed af raadets medlemmer udtalte som sin opfatning, at der ikke længer var behov for agentstillingerne i Hull og Hamburg.

Vedkommende stortingskomite bemerkede i den anledning, at den antog, at agentstillingen i Hull med mindst skade kunde undværes, hvorfor komiteen henstillede til departementet at tage under overveielse spørsmaalet om denne stillings ophævelse fra udgangen af kommende budgettermin.

Efter departementets anmodning har derefter styrelsen optaget dette spørsmaal til behandling. Resultatet af denne behandling vil blive fremlagt i budgetforslaget for 1905—1906 og behandlet paa fiskeriraadets møde iaar.

Fiskeriagenten i Rusland, der hidtil har boet i Riga, vil fra juni maaned 1904 efter derom truffen bestemmelse flytte til St. Petersburg.

De større beretninger fra fiskeriagenterne indtages i aarsberetning vedkommende Norges fiskerier efterhvert som de indkommer; i nærværende hefte vil findes to beretninger fra fiskeriagenterne Johnsen og Dundas. Markedsberetninger forøvrigt tilstilles aviserne direkte.

Godsrute paa England og ferskfiskrute Senjen—Trondhjem.

Denne sag blev som i forrige aarsberetning nævnt forelagt fiskeriraadet ifjor.

Fiskeriraadet vedtog først følgende beslutning angaaende eksportforholdene i sin almindelighed: „I tilslutning til fiskeristyrelsens betænkning udtaler fiskeriraadet, at en forbedring af de nuværende eksportforholde med hensyn til ferskfiskforsendelse til England er paatrængende nødvendig, og at bidrag fra statens side til dette øiemeds opnaaelse er paakrævet."

Dernæst vedtog raadet følgende mere specielle forslag: 1) Der ydes en bevilgning af indtil kr. 70 000.00 for en ugentlig rute med 2 baade paa ca. 400 tons i tiden 1ste juli—31te januar — i mindst 2 aar — paa strækningen Trondhjem—Grimsby med anløb af Kristianssund, Aalesund, Modøen og Florø og med afgang fra Aalesund lørdag aften. 2) Der oprettes en statsunderstøttet ferskfiskrute Senjen—Vesteraalen—Lofoten—Trondhjem underholdt af en mindre fiskekarrier i maanederne mai—oktober.

Den videre forberedende behandling af disse ruter har været fortsat, og vil man formentlig om ikke lang tid kunne indsende sagen til departementet i fuldt udredet stand.

Indsamling af oplysninger om Norges forskjellige fiskerier med beskrivelse af fiskevær m. v.

For terminen 1903—1904 var hertil bevilget kr. 1 200.00.

Fra fiskeriinspektør Wallem, der har befatningen med dette arbeide har styrelsen modtaget følgende indberetning:

„Herved har jeg den ære at indberette om de foreløbige forsøg med indsamling af materiale til statistik vedkommende forskjellige grene af fiskeribedriften, hvorover hidtil ingen statistik har været·optaget; derhos tillader jeg mig, i henhold til udfaldet af disse forsøg, at komme med forslag om bevilgning til at igangsætte indsamling af materiale til en vis del af statistiske opgaver for det hele land.

De specielle grene af fiskeristatistik, som har været gjenstand for nævnte forsøg, er det saakaldte daglige fiskeri (fangstudbyttet saavelsom fangstredskaberne) fiskeridistrikternes eget fiskeforbrug og videreforsendelse af fersk og tilvirket vare, fisketilførselen og fiskeforbruget i byerne, — for alle emners vedkommende for enkelte lokaliteter alene. Blandt opgaver over statistik over fiskeforsendelser er der nogle særskilte vedkommende forsendelsen pr. rutegaaende dampskibes førsel af det daglige fiskeris udbytte fra forskjellige distrikter paa kyststrækningen mellem Stat og den russiske grænse, til Trondhjem, samt videreforsendelsen paa jernbane fra Trondhjem til visse dele af indlandet, Sverige og Danmark og langs enkelte jernbanelinjer. En anden række opgaver har omfattet oplysninger angaaende antal og værdi af de under vinterfisket benyttede aabne og dækkede farkoster (deriblandt ogsaa dampbaade og motorbaade) inden Romsdals og Trøndelagens amter, samt dele af Nordlands og Finmarkens amter (forsøget i Tromsø amt maatte desværre opgives af mangel paa medhjælp).

Det foreløbige udfald af forsøgene med nævnte indsamlingsarbeide, hvorved er fremskaffet en samling materiale, som dels allerede er indkommet og stykkevis er bearbeidet, dels venter at ville indkomme inden føie tid, kan betegnes at have ført til følgende resultat:

1. Opgaver over det daglige fiskeris fangstkvanta og fangstværdier for hele kystens vedkommende, vil kunne indsamles efter det benyttede system uden synderlig større ændring, ɔ: efter den repræsentative undersøgelsesmetode, saafremt man dertil kan faa et tilstækkeligt antal intelligente fiskere eller lignende personer, som staar bedriften ganske nær.

2. Opgaver over fisketilførselen til byernes torv og udsalgssteder vil være forholdsvis lettere at indsamle i de større byer end i de mindre og mindste, hvor et faatal fiskere eller opkjøbere behersker markedet, holder de traditionelle høie priser, og nødig vil indlade sig paa at give offentligheden de fornødne oplysninger om forholdene.

3. Opgaver over fiskeforbruget i bygderne vil kunne faaes lettere end i byerne, idet skik og brug er mere gjennemsigtige og ensartede end blandt bybefolkningen i almindelighed. Men her som der maa der ydes „indsamlerne“ eller „tællerne“ fra første begyndelse en nøiagtig veiledning til arbeidets paalidelige udførelse, ligesom resultaterne

maa kontrolleres allerede medens arbeidet foregaar, saa at misforstaaelser ikke kan medføre nogen større, uafvendelig ulempe. Det vil ogsaa være nødvendigt fleresteds at der overfor publikum gjøres personlig mundtlig rede for sagens øiemed, da der navnlig inden enkelte samfundsklasser er kommet tilsyne en vis uvillie mod at skulle give nærmere besked om vedkommende „huslige anliggender", eller fiskeriindkjøbenes hyppighed, størrelse og kostende pr. familie eller pr. person. Andensteds har der været lutter velvillie og interesse for sagen.

4. Opgaver over fiskeførselen paa jernbanerne og med dampskibene vil nærmest være gjenstand for et ugentligt eller maanedligt kontorarbeide, som bliver at honorere i henhold til aftale med kontorcheferne, (dersom det ikke faaes gratis udført).

5. Opgaver angaaende farkosternes antal, værdi m. v. maa indsamles af sagkyndige folk, hvortil ikke kan henføres enhver opsynsbetjent (eller lensmand), hvad jeg før troede; selv i udprægede fiskeribygder kan ikke paaregnes fornøden sagkyndighed hos enhver af dem.

6. Opgaver vedkommende de øvrige dele af fiskeribedriften har kun i ganske liden udstrækning været indsamlet. Af undersøgelser desangaaende kan dog allerede nu sluttes, at hvad angaar oplysninger om de ældre og nyere fiskevær og fangstpladse, om den hele fiskeri-industri og de forskjellige slags anlæg, indretninger, bygninger m. v., saa maa disse indsamles paa en noget anden maade. Indsamlingen af materialet maa dels ske ved aastedsbefaring, dels ved personlig konference med eier eller bruger. Paa en lignende maade bør man tilveiebringe opgaver med nærmere beskrivelse over de forhold, som er knyttet nær til selve fiskeriet som f. eks. fiskehavets beskaffenhed, farvandet og dets seillede og landmed, fyre og seilmerker, havne, ankerpladse, tildels ledsaget af fotografier; om flere af disse emner foreligger allerede, i andet øiemed, værdifulde oplysninger.

7. Opgaver vedkommende fiskerne og fiskerbefolkningen samt andre til bedriften knyttede samfundsklasser eller næringsdrivende har ligget ganske udenfor de hidtil gjorte forsøg med indsamlingsarbeidet, ligesom opgaver angaaende de forskjellige sociale og økonomiske forhold, som kommer ind under fiskeribedriftens forskjellige grene.

Hvad angaar det materiale, som er blevet indsamlet, og som dels er under bearbeidelse, dels først senere skal kompletteres for derefter at kunne bearbeides, saa viser det sig, at man ved saadant materiale vil kunne konstatere, hvilken betydelig rolle i det økonomiske velvære hos

befolkningen det daglige fiskeri spiller, og at betydningen kan være høist forskjellig i de forskjellige distrikter, ligesom udnyttelsen af fangsten for større kyststrækningers vedkommende i saa høi grad beror paa, hvorledes de enkelte lokaliteter kan komme i let og hurtig forbindelse med de rutegaaende dampskibe, særlig hurtigrutens skibe, som gaar til de større forbrugsmarkeder og eksportbyer for ferskfisken. En bearbeidelse af dette materiale maa ogsaa kunne tjene til veiledning for eventuel etablering af nye ruter saavelsom ændringer i de bestaaende for paa den maade at kunne bringe de fiskende kyststrøg i desto bedre forbindelse med forbrugsmarkederne.

Efter de foreløbige resultater at dømme er „det daglige fiske“ for enkelte kyststrøg af ligesaa stor, maaske af større betydning end „de store fiskerier“, medens det for andre, mere isolerede øgrupper ude ved havkysten er af ringe betydning for øieblikket, men maa kunne udvikles betydeligt, saasnart dels passende redskaber bliver mere anvendte, dels bekvemme forbindelser med dampskibsruter kan opnaaes.

Naar bearbeidet materiale foreligger ogsaa for de større dele af den øvrige kyst, vil der vistnok kunne skaffes oplysning om sammenhængen med den ikke ringe feil i vor nuværende statistik, at f. eks. eksporten af klipfisk, tørfisk og saltfisk tilsammenlagte repræsenterer 15—20 millioner stykker flere fiske, end det opfiskede (for eksport bestemte) samlede kvantum udgjør ifølge statistiken. Et noget nær liggende forhold er tilstede, hvad angaar sildefiskets afkastning og sildeeksporten af tilvirket vare, ligesaa angaaende tran og rogn. Denne mangel ved vor officielle statistik gjælder ikke enkelte aar; mangelen er fundet ved at sammenholde opgaverne for tidsrum paa 10—20 aar, og den kan ikke forklares paa anden maade, end ved: dels for smaa opgaver for flere distrikter, dels forbigaaelse af „det daglige fiske“s afkastning for mange andre distrikter. Fiskeriernes aarlige afkastning for befolkningen og deres økonomiske betydning for landet er ganske bestemt betydeligt større end de 25—30 millioner kroner som nu ansees for statistisk konstateret.

Imidlertid vil dog opgaver over befolkningens aarlige fiskeforbrug bedre end noget andet vise, hvilke betydelige kvanta fisk, som enten ligger ganske udenfor statistikens nuværende ramme, eller som kun for en ringe brøkdel indkommer i tabellerne. Her gjælder det ikke feil og unøiagtigheder, men hele upaaagtede dele af fiskeribedriften. Og dette kan være end mere at beklage. Hvormeget fisk der aarlig spises af landets befolkning kan for nærværende ikke paavises; men at forbruget er ganske betydeligt er hævet over tvil; ligesaa er det sikkert, at medens en stor del af befolkningen daglig spiser fisk, helst fersk fisk, ved 1 eller 2 maaltider, og finder sin vigtigtigste føde i fisk (og melvaremad) maa

en maaske ligesaa stor eller større del af landets befolkning nøie sig med et eller to fiskemaaltider pr. uge og betale disse noksaa høit; i større dele af indlandet er fisk en sjelden ret paa det daglige bord; og blandt de store, brede lag i Østlandets lavlandsbygder saavelsom i nogle større byer (deriblandt Kristiania) hører almindelig fersk fisk til luksusretterne, som kun nydes ved festlige anledninger.

Vi er her inde paa ernæringsforhold af stor betydning i flere henseender: fra et fiskeristandpunkt betragtet maa dette forhold vække den største opmerksomhed, idet man deraf vil kunne erfare, i hvilken stor udstrækning det hele lands befolkning kan siges at lide under den nuværende tingenes tilstand: langs store dele af kysten en overflod af daglig fisk, som ikke kan bringes op i nogen større værdi; inde i landet og i ikke faa byer en saa stor mangel paa ferskfisk og fiskespiser, at disse betragtes som festlige retter og betales langt høiere end fineste kjød og vildt. Samtidig som vi eksporterer fiskeriprodukter til et aarligt beløb af 45—50 millioner kroner, er samfærdselsmidlerne ordnet saaledes, at vi kan „fiskeføde“ en stor del af befolkningen for en bagatel, medens en andel del — store distrikter — neppe faar en mundfuld saltvandsfisk pro persona oftere end et par gange aarlig, og da som en kostbar herreret ved et festmaaltid!

Beregningerne over fiskeforbruget er en vidtløftig sag, og det foreliggende materiale kan kun kaste streiflys over enkelte sider af sagen. For dog at kunne belyse forholdet saapas, at man kan faa nogenlunde veiledende data at holde sig til og omtrentlige aarlige summer at regne med skal her anføres nogle „resultater“, som er fremkomne paa grundlag af før anstillede undersøgelser, men som for en ikke ringe del er skjøn og skjønsmæssige overslag.

I landets 3 nordligste amter skulde mere end den halve befolkning antages at spise fisk 1 à 2 maaltider daglig, gjennemsnitlig hele aaret, det skulde blive ialt ca. 100 à 120 mill. kg. som efter en middelstor handelsværdi af bare 3—5 øre pr. kg. vilde blive mellem 4 og 5 millioner kroner. I amterne søndenfor til- og med de bergenhusiske skulde kvantum og værdi tilsammen være 92 millioner kg. værd ca. 6 millioner kr., kystamterne søndenfor Sletten og østenfor Lindesnæs kan neppe, efter beregningerne, antages at forbruge mere end 14 mill. kg. og 2 mill. kr.

Hvormeget den øvrige befolkning, navnlig i indlandsbygderne aarlig forbruger, kan man neppe have nogensomhelst begrundet formodning om, uagtet der ogsaa derom findes opstillet skjønsmæssige tal for nogle lokaliteter. Endel saltvandsfisk forbruges dog noget nær i alle distrikter, om end kun i form af spegesild og hermetiske varer, samt saltet og tørret fisk mere leilighedsvis. De foran nævnte tal skulde som resultat give

en samlet sum af ca. 220 millioner kilogram, som maaske kan forøges til 225. Værdien, som varierer sterkt efter bygdernes samfærdselsmaader, er for nævnte opgaver beregnet til 12 à 13 millioner kroner og kunde skjønsmæssig forhøies til 14 à 15 mill. kr.

Her er nærmest tænkt paa landsbefolkningen i det hele taget. Hvad bybefolkningen angaar, saa haves nogle faa mere statistisk optagne opgaver; men heller ikke disse er saaledes tilvoiebragte, at de kan betegnes som tilforladelige. Ti dels haves alene fiskeforbrugets salgsværdi for de vigtigste fiskesorter, dels haves bare den samlede vægt. Alene for nogle ganske faa byer, hvis fiskeforsøg har været gjenstand for de her omhandlede forsøgsundersøgelser, haves opgaver baade over kvanta og værdier. Nedenfor skal jeg sammenstille en tabel over nogle af dem, mere for at vise hvorledes de tager sig ud, end for at levere nogen paalidelig opgave:

Kristianias fiskeforbrug anslaaes til ca. ..	2 800 000	kr.
Bergens — — - - ..	825 000	„
Trondhjems — — - - ..	300 000	„

For fire andre byer, som er statistisk undersøgt, og hvoraf 2 er middelstore og 2 mindre byer haves følgende opgaver:

		Kvantum.		Salgsværdi.	
Kristiansund.....	ca.	382 400	kg.	53 000	kr.
Fredrikshald.....	„	137 000	„	70 900	„
Hamar..........	„	136 600	„	72 400	„
Levanger........	„	57 600	„	10 360	„

En sammenligning mellem de ligestore byer Kristiansund og Fredrikshald giver det ligesaa mærkelige som instruktive resultat, at man i Kristiansund for 53 000 kr. faar over $2^3/_4$ gange mere fisk for pengene end man i Fredrikshald faar for ca. 71 000 kr., eller: gjennemsnitlig koster 1 kg. fiskemad i Kristiansund ca. 14 øre, men i Fredrikshald ca. 52 øre; dog maa her straks tilføies, at i Kristiansund forbruges meget af billig fisk (sei, smaasild, saltfisk) medens fiskehandlerne i Fredrikshald ikke „fører“ disse varer i synderlig grad. Ogsaa paa Hamar betales fisken — omtrent bare ferskfisk — noksaa høit. Sammenlignet med Fredrikshald viser det sig, at den 6 000 indbygger store Hamar forbruger mere fisk end den dobbelt saa store Fredrikshald med ca. 12 000 indbyggere; Hamars bekvemme anledning til at faa daglige forsendelser af fisk fra Trondhjem saavelsom fra Kristiania er visselig en af aarsagerne til byens gode forsyning med fisk, navnlig god ferskfisk.

Sammenlignes Levanger og Kristiansund, byer som har jevn fiskeforsyning fra sine egne og omegnens fiskere, saa sees, at fiskeforbruget pr. individ er nogenlunde ligestort, 33—36 kg. for enhver af disse byer pr. individ pr. aar.

Det for Hamars vedkommende meget oplysende materiale er for enkelte dele bearbeidet, og deraf fremgaar resultater som ganske godt beviser, at den for øiemedet benyttede „repræsentative undersøgelsesmetode“ passer bedre end maaske nogen anden. Som eksempler paa, hvad der ved et forholdsvis lidet apparat af tællere og kontrollører kan tilveiebringes af oplysninger, kan anføres som resultater følgende tabel over fiskeforbruget i henhold til nøiagtige opgaver inden befolkningens forskjellige klasser:

	Antal familier	Ant. pers.	Fiskeforbruget gjennemsnitlig: Pr. uge	pr. familje	pr. person
13	kjøbmandsfamiljer . .	99	kr. 24.00	kr. 1.84	24.2 øre
47	haandverkerfamiljer	254	„ 53.58	„ 1.14	20 „
6	embedsmandsfam. . .	59	„ 17.70	„ 2.95	30 „
17	jernbanefolksfam. . . .	98	„ 17.55	„ 1.03	17.9 „
27	forskjellige klasser .	146	„ 40.95	„ 1.51	28 „
21	arbeiders — .	91	„ 19.35	„ 0.92	21.2 „
131		747 pers.	kr. 173.13		

Naar bortsees fra jernbanefolk som betaler liden fragt for sin fisk, bliver forbruget pr. person noksaa jevnt; at nogle faa embedsfamiljer forbruger mest, har sin lokale forklaring.“

Vandrelærer i baadbyggeri.

For terminen 1903—1904 var hertil bevilget kr. 3 000.00 og som vandrelærer fungerer fremdeles baadbygger Johannes Selsvik.

Kurset i Hemnes, der var begyndt 11te februar 1903, fortsattes i følgende budgettermin og afsluttedes den 22de mai. Der var 2 elever, der begge var øvede baadbyggere af klinkbyggede baade, og som undervisningsgjenstand byggedes en kravelbygget havfiskebaad af anerkjendt type, bygget for senere anbringelse af motor som hjælpemaskine. Baaden var 22 ton br., 44½ fod lang, 15 fod bred, 6½ fod dybtgaaende i ballast, to master.

I Strandebarm begyndte et nyt kursus paa gaarden Røirvik 6te juli som afsluttedes 12te oktober. Her undervistes 7 elever under bygning af en spidsstavnet, kravelbygget dæksbaad, drægtig 21 tons brutto med en længde af 44 og bredde af 14½ fod. Baaden var samtlige elevers eiendom og bygget til havfiskebaad.

I Bindalen begyndtes næste kursus 29de oktober, efter at læreren i nogle dage havde hjulpet til at udtage de fornødne materialier, og afsluttedes 25de februar 1904. Der byggedes en kravelbygget dæksbaad, 15 tons dr., 40 fod lang, 13 fod bred, $6^1/_2$ fods dybgaaende i ballast og rigget som de foregaaende med 2 master. Eleverne var ogsaa her selveiere af baaden og materialerne anskaffet for deres regning ved et af kommunen garanteret banklaan. Elevernes antal var 6. Ordføreren udtaler i en senere skrivelse til fiskeristyrelsen: „Det tidligere afholdte kursus her har givet et opmuntrende resultat og det skulde være at ønske at her kunde opnaaes et til, — —."

Fra Bindalen drog vandrelæreren til Saltdalen, hvor man for at imødekomme ønsket derom fik istand kurser paa flere steder, hvor der dannedes egne byggelag, der modtog tilsyn og teoretisk undervisning hver for sig, saaledes at læreren reiste mellem byggestederne. Kurset begyndte 9de mars med 8 elever.

Om kursets videre gang vil senere komme beretning, da størstedelen falder i indeværende budgettermin.

Da den for et kursus oprindelig bestemte tid af 3 maaneder har vist sig altfor knap, har man erholdt departementets samtykke til at udstrække kurserne til 4 maaneder medregnet den for reiserne mellem distrikterne fornødne tid. I denne termin er kun for høstmaanederne bestemt et kursus i Jondal, Hardanger, medens ledningen af sommerkurset efter at læreren er færdig i Saltdalen, endnu ikke er bragt i orden. Der er forespørsler fra tre steder om dette kursus.

Havfiskefondenes forvaltning i tiden fra 1ste april til 31te mars 1904.

a) Det ældre havfiskefonds

midler er — ligesom tidligere — ogsaa i sidste termin i stor udstrækning anvendt til mindre dæksbaadlaan i Nordlands og Tromsø amter, omend disse amters part af laanemidlerne ikke har været saa dominerende som før.

Til Finmarken er der bevilget 4 laan paa tilsammen kr. 7 700.00.

I de sydligere amter er laan væsentlig ydet til noget større fartøier — tildels med hjælpemaskine.

Af de motorfartøier, som er opførte paa listene nedenfor, er enkelte meget smaa. Disse mindre dæksbaade med en liden motor betegner en nyhed inden den norske fiskerflaade, og tør have betingelser for at blive lønsomme farkoster.

Der har ikke været bevilget laan til dampskibe eller fabrikanlæg.

Behovet for laan af dette fond har stadig været større end de

disponible midler. Ved budgetterminens udløb var 24 laaneandragender hvilende paa styrelsens kontor til et samlet beløb af over kr. 60 000.00. Disse ekspederedes i indeværende budgettermin, da der igjen blev midler disponible ved de indkomne afdrag.

Den gjensidige assuranceforening for fiskefartøier „Samhold" i Tromsø har havt saa store tab ved havarier, at den i 1904 har seet sig nødsaget til at indstille sin tegning af ny risiko. Derved er der i de nordlige landsdele opstaaet assurancenød. Fiskeristyrelsen har under udarbeidelse en forestilling om statsunderstøttet og statskontrolleret forsikring af fiskefartøier.

Ved tvangsauktion over et til fondet pantsat motorfartøi blev kr. 1 783.89 af fondets tilgodehavende udækket. Ellers er intet tab lidt.

Nærmere om udlaan vil sees af nedenstaaende tabeller.

Fortegnelse

over anviste laan i terminen 1903—1904.

Amt	Antal laan	Deraf			Den stillede sikkerhed			Laanesummenes samlede beløb
		Til dæksbaade	Til seilfartøier	Til motorfartøier	Pant i fartøi	Kommune-garanti	Selvskyldner-kaution	kr.
Finmarken	1	1	—	—	—	1	—	1 600.00
Tromsø	11	8	2	1	2	9	—	28 800.00
Nordland	10	10	—	—	—	9	1	16 600.00
N. Trondhjem	1	1	—	—	—	1	—	2 000.00
Romsdal	3	—	2	1	3	—	—	11 000.00
N. Bergenhus	1	—	1	—	1	—	—	3 500.00
S. Bergenhus	2	—	2	—	2	—	—	9 000.00
Stavanger	2	—	2	—	2	—	—	16 000.00
Lister og Mandal	2	—	—	2	2	—	—	9 700.00
Smaalenene	1	—	—	1	1	—	—	8 000.00
Ialt	34	20	9	5	13	20	1	106 200.00

Den 31te mars 1904 var følgende laan bevilgede, men endnu ikke anviste:

Amt	Antal laan	Deraf			Den stillede sikkerhed			De tilsagte laans samlede beløb
		Til dæksbaade	Til seilfartøier	Til motorfartøier	Pant i fartøi	Kommune-garanti	Selvskyldner-kaution	kr.
Finmarken	3	2	—	1	1	2	—	6 100.00
Tromsø	12	9	2	1	4	8	—	30 300.00
Nordland	8	5	1	2	1	6	1	14 700.00
S. Trondhjem	3	2	1	—	—	2	1	6 000.00
Romsdal	4	1	—	3	3	—	1	14 000.00
N. Bergenhus	1	—	1	—	1	—	—	3 000.00
S. Bergenhus	1	—	1	—	1	—	—	5 000.00
Bergens by	1	—	1	—	1	—	—	4 500.00
Ialt	33	19	7	7	12	18	3	83 600.00

For en del fartøier er der foruden den i listene opførte pantesikkerhed i fartøiet ogsaa ved siden heraf stillet selvskyldnerkaution eller pant i fast eiendom.

b. Det nye havfiskefond

har ikke været saa søgt som tidligere vel nærmest som følge af de par sidste aars flaue fiskerier, under hvilke temmelig mange af de nye fiskerdampbaade har givet et daarligt udbytte. Af de i terminen anviste 11 laan var de 9 bevilgede aaret forud eller tidligere. Den 31te mars 1904 var der bevilget men ikke anvist 2 laan til Romsdals amt og et til Smaalenene til et samlet beløb af kr. 65 000.00. Samme dato havde fondet en kontantbeholdning paa ca. kr. 70 000.00 udover de givne laanetilsagn.

Der er bevilget et laan til et større seilfartøi med damphjælpemaskine efter hollandsk model for større drivgarnsfartøier i Nordsjøen.

Fondet har i terminen ikke lidt noget tab paa sine pantelaan.

De i budgetterminen anviste laan er følgende:

Vardø	1	laan	kr.	17 000.00
Nordland	4	„	„	63 000.00
Aalesund	2	„	„	34 000.00
Nordre Bergenhus amt	1	„	„	25 000.00
Bergen	2	„	„	38 000.00
Stavanger	1	„	„	20 000.00
Ialt	11	laan	kr.	197 000.00

Tabeller over havfiskefondenes status er indtaget pag. 93 og 94.

Underretningsvæsenet vedkommende fiskerierne.

I budgetterminen er efter underhandlinger med telegrafstyrelsen indført en ny ordning med hensyn til cirkulærtelegrammernes ekspedition, der skaffer en betydelig tidsbesparelse og saaledes muliggjør den fornødne udvidelse, uden at den tidligere paaklagede overfyldning af linjerne finder sted i samme grad som før. Cirkulærtelegrammerne om fiskerierne har nu hver erholdt sit no. og abonnementet paa dem, der før gjaldt for hele samlingen, er nu forandret til at kunne tegnes for de „opslags no.“, man ønsker. Nærmere om denne ordning findes i telegrafstyrelsens cirkulære no. 11 1903.

Cirkulærtelegrammerne vedkommende fiskerierne, deres opslags no., afsender, indhold m. v. er nu:

Fra fiskeristyrelsen.

Opslag 1. Saltsildmarkedet, gjennem fiskeriagenterne. Naar anledning.

„ 2. Fersksildmarkedet, gjennem do. Naar do.

„ 3. Ferskfiskmarkedet, gjennem do. Naar do.

„ 4. Udenlandske sildefiskerier, gjennem do. m. fl. I regelen en gang ugentlig i fisketiden.

„ 5. Klipfiskmarkedet, gjennem konsulen i Bilbao. En gang ugentlig.

„ 6. Amerikas og Irlands makrelfangst, gjennem konsulen i Boston og fiskeriagenten i Hull. En gang ugentlig i den bedste fisketid.

„ 7. Dorgemakrel fra Nordsjøen. En eller to gange ugentlig i fisketiden.

„ 8. Skreifisket, landskvantum. En gang ugentlig i fisketiden, i regelen søndag eller mandag.

„ 9. Fedsildfisket, nordsjøsild, smaasild, landskvantum. En gang ugentlig i fisketiden, i regelen søndag eller mandag.

Storsild og vaarsild.

„ 15. Storsildfisket, hovedtelegram, kvantumsopgave, fra chefen for Underretningsvæsenet for fisket. I fisketiden flere gange ugentlig.

Opslag 16. Storsildfisket, kort oversigtstelegram fra chefen for underretningsvæsenet for fisket. I fisketiden en à to gange ugentlig.

„ 17. Storsildfisket, østlandsfisket, fra do. En eller flere gange ugentlig i fisketiden.

„ 18. Storsildfisket i søndre Trondhjems amt, fra stiftamtmanden, Trondhjem. Til ubestemt tid, naar fisket foregaar.

„ 19. Vaarsildfisket, hovedtelegram, kvantumsopgave fra opsynschefen. Flere gange ugentlig eller dagligt i fisketiden. Aftentelegram.

„ 20. Vaarsildfisket, kort oversigtstelegram, fra opsynschefen. En à to gange ugentlig i fisketiden.

„ 21. Vaarsildfisket, foreløbige dagsmeldinger, fra assistenten i søndre distrikt. I regelen hver formiddag i fisketiden.

„ 22. Vaarsildfisket, foreløbige dagsmeldinger, fra assistenten i nordre distrikt. I regelen hver formiddag i fisketiden.

Skreifiskerierne.

„ 24. Skreifisket, Søndmør, fra byfogden, Aalesund. I regelen hver lørdag, naar fisket er kommen i gang.

„ 25. Skreifisket, Romsdals fogderi, fra byfogden, Molde. Do.

„ 26. Skreifisket, Nordmøre, fra byfogden, Kristiansund. Do.

„ 27. Skreifisket, søndre Trondhjems amt, fra stiftamtmanden, Trondhjem. Do.

„ 28. Skreifisket, (Vikten) nordre Trondhjems amt, fra opsynsbetj. i Vikten. Do.

„ 29. Skreifisket, Nordlands amt udenom Lofotens opsynsdistrikt, fra amtmanden, Bodø. Do.

„ 30. Skreifisket, Lofotens opsynsdistrikt, fra udvalgsformanden ved lofotfisket. Hver onsdag og lørdag.

„ 31. Skreifisket, Tromsø amt, kvantumsopgave m. v., fra stiftamtmanden, Tromsø. Hver lørdag, naar fisket er kommen i gang.

„ 32. Skreifisket, Finmarkens vinterfiske, fra amtmanden, Vadsø. Helst en gang ugentlig.

„ 33. Loddefisket, Finmarkens vaartorskefiske, fra amtmanden, Vadsø. En eller flere gange ugentlig.

„ 34. Skreifisket, Tromsø amt, fisket i enkelte vær, fra stiftamtmanden, Tromsø. En gang ugentlig, helst torsdag, naar fisket er i gang.

„ 35. Loddefisket, Finmarkens vaartorskefiske, daglige telegrammer om fisket i de forskjellige vær, fra amtmanden, Vadsø.

Opslag 36. Skreifisket, lokaltelegram, yttersiden, Røst og Værø, fra opsynsbetjentene i Dverberg, Øksnæs, Bø, Gimsø, Borge, Værø og Røst. En gang ugentlig, naar fisket er i gang.

„ 37. Skreifisket, Lofotens opsynsdistrikt, daglige meldinger om fisket i de enkelte vær, fra opsynsbetjentene i Lofoten.

„ 38. Skreifisket, Lofotens opsynsdistrikt, kvantumsopgave til Lofotværene, fra udvalgsformanden. Hver lørdag.

Fedsildfisket m. v.

„ 40. Fedsildfisket, Stavanger amt, ved amtmanden Stavanger. Leilighedsvis, naar fisket slaar godt til.

„ 41. Fedsildfisket, Søndre Bergenhus amt, ved amtmanden, Bergen. Do.

„ 42. Fedsildfisket, Nordre Bergenhus amt, ved amtmanden, Leikanger. Do.

„ 43. Fedsildfisket, Romsdals amt, ved amtmanden, Molde. Hver lørdag i fisketiden.

„ 44. Fedsildfisket, Søndre Trondhjems amt, ved stiftamtmanden, Trondhjem. Do.

„ 45. Fedsildfisket. Stør og Værdalens fogderi, fra fogden, Levanger. Do.

„ 46. Fedsildfisket. Inderøens fogderi, fra fogden, Stenkjær. Do.

„ 47. Fedsildfisket. Namdalens fogderi, fra fogden, Namsos. Do.

„ 48. Fedsildfisket. Nordlands amt, fra amtmanden, Bodø. Do.

„ 49. Fedsildfisket. Tromsø amt, fra stiftamtmanden, Tromsø. Do.

„ 50. Fedsildfisket. Finmarkens amt, fra amtmanden, Vadsø. Do.

Man har ogsaa i denne budgettermin udsendt ugentlige opgavetabeller over skreifiskets udbytte for de enkelte distrikter og i sin helhed sammenlignet med nærmestliggende tidligere aars.

Lignende tabeller for fedsildfisket, som var paatænkt, har man ikke kunnet udsende, da de modtagne telegrammer om dette fiske endnu delvis var mindre brugbare til at lave en tilfredsstillende opgavetabel af.

Fiskeristatistiken.

I terminen er udkommet heftet for 1902 indeholdende samme slags opgaver og tabeller som nærmest foregaaende aar. Desuden er indtaget en ny tabel 2 g: Opgave over fangstens anvendelse, vedkommende skreifiskerierne.

De af fiskeristyrelsen udgivne publikationer vedkommende Norges fiskerier.

I budgetterminen er udkommet af „Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier“ følgende hefter:

5te hefte 1902 indeholdende beretninger fra fiskeriinspektørerne om deres virksomhed i aaret 1902 og fiskeriagent Dundas beretning om Tysklands silde- og fiskehandel i 1902.

6te hefte 1902: Beretninger om samtlige skreifiskerier udenfor Lofotens samt fiskeridirektør Westergaards oversigt over handelen med fiskeprodukter i 1902 og fiskeriagent Hans Johnsens beretning om Norges fiske- og sildehandel med Storbrittanien i 1902 m. v.

1ste hefte 1903: Beretning fra fiskeristyrelsen for budgetterminen 1ste april 1902—31te mars 1903 og fiskeriselskabernes og -foreningernes aarsberetninger m. v. for samme termin.

2det hefte 1903: Wollebæk om ræker og rækefiske, Knut Dahl: to beretninger om fiskeforsøg i Finmarken og undersøgelser af skreibanker med d/s „Fri“ og beretning fra bestyrer Henrik Bull om forsøgsstationens virksomhed i 1902.

3die hefte 1903: Beretning om storsildefisket og østlandsfisket høsten 1902 og vaarsildefiske m. v. 1903 ved fiskeriinspektør Buvig samt om Norges sildehandel med England 1902—1903 af fiskeriagent Johnsen.

4de hefte 1903: Lofotfiskeriet 1903 ved udvalgsformand Rich. Hansen.

Af fiskeriagenternes, Knut Dahls og Wollebæks m. fl. beretninger er der uddelt særaftryk.

Røvær—Titranfondet.

(Den del, der forvaltes af fiskeristyrelsen.)

Som i forrige aarsberetning meddelt indestod den 1ste januar 1903

i Bergens privatbank			kr.	60 080.11
og i Bergens kreditbank			„	47 902.90
Tilsammen			kr.	107 983.01
Indtægt i aaret 1903:				
Renter i Bergens privatbank	kr.	2 525.86		
Renter i Bergens kreditbank	„	2 013.87	„	4 539.73
Status den 1ste januar 1904			kr.	112 522.74
hvoraf indestaaende i Bergens privatbank	kr.	62 605.97		
og i Bergens kreditbank	„	49 916.77	kr.	112 522.74

Fra
fiskeriinspektøren for Romsdals og Trøndelagens amter.

Beretning

om hans virksomhed i aaret 1903.

Fyrbelysningen og fiskerierne.

Efterat der i de sidste aar er blevet opført adskillige fyrlygter og større fyre i fiskeridistrikterne, skulde man have ventet, at kravene paa at faa flere vilde aftaget. Inden mit distrikt er dette slet ikke tilfældet. I aarets løb og navnlig paa mine reiser ude i skjærgaarden er der stadigen bleven rettet forespørgsler til mig om at faa høre min mening dels om ændringer ved de ældre fyre, dels om anbringelse af nye hist og her i seilløbene. Mere end nogensinde tidligere har jeg i 1903 været optaget af saavel korrespondence og fiskerimøder som af reiser og seilads for udredning af spørgsmaal vedkommende fyrbelysning for fiskerierne.

De mange nye krav om fyre er en noget nær nødvendig følge af den udvikling, som vore fiskerier har faaet i de sidste 4 à 5 aar, i alle fald inden mit distrikt. Og jeg tager neppe feil, naa jeg mener, at forholdene arter sig paa samme maade paa en større del af den øvrige kyst, om end ikke i saa udpræget grad som her.

Det forekommer mig, at forholdene i de fleste mere fremskredne fiskeridistrikter i denne henseende maa føre til, at spørgsmaalet om forslag og bevilgning til opførelse af fyrlamper og fyre væsentlig for fiskeriernes skyld bør ordnes noget anderledes end hidtil. Der kan vistnok uden synderlig ulempe eller ekstraarbeide fra noget administrationskontor bringes større planmæssighed og ligeligere fordeling i anbringelsen af nye fyrlygter. Saavidt jeg kan forstaa er tilfældige omstændigheder ofte en bestemmende grund til at der fremkommer forslag og opnaaes bevilgning. Fra en eller anden driftig og tænksom fisker kommer et forslag, og idet han henviser til hvor langt andre kyststrøg er naaet frem i bedre

fyrbelysning, er det let for ham at vinde kommunestyrelsens støtte, eller faa samlet nogle snese af underskrifter paa sit forslag, eller opnaa et fiskermødes eller fiskerforenings enstemmige tilslutning og varmeste anbefaling. Og inden kort tid foreligger da et krav om en bedre fyrbelysning for en enkelt lokalitet; i pressen fremholdes kravets retmæssighed og anbefales forslaget til snarligste imødekommenhed. Naar det saa — ad en eller anden officiel vei — er fremkommet til behandling og indstilling fra fyrvæsenets kontor, kan det befindes at mangle al fornøden udredning af sagen, eller bare have en høist begrænset nyttevirkning; det har ogsaa hændt, at forslaget som beroende paa en helt feilagtig opfatning af, hvorledes fyrbelysningen maa være ordnet, har vist sig umuligt at gjennemføre, eller i virkeligheden vilde medføre en stor fare for seilere, og slet ikke gavne nogen anden end godt-lokalkjendte baadfolk.

Sagens forberedelse kan ofte ikke blive andet end tilfældig og overfladisk, idet de personer, som i bedste mening og med største energi arbeider for sagen, kan mangle fornødent skjøn paa dets praktiske sider, eller endog mangler indsigt i at kunne benytte eller bedømme brugen af et fyr. Det hænder ogsaa, at der under sagens forberedende gang kommer forskjellige, indbyrdes afvigende eller endog modstridende interesser til at gjøre sig gjældende, saa det endelige forslag i grunden ikke kommer til at gjælde fiskeriernes interesser, men f. eks. den lokale dampskibsfart, eller ikke vil kunne gavne seilende farkoster, men alene roendes, aabne baade i magsveir — kort sagt: det hænder, at forslaget tilslut viser sig ubrugeligt for ethvert øiemed af betydning, og at lange tiders arbeide og diskussion i møder, med tilhørende korrespondencer og undersøgelsesreiser har været spildt møie og bortkastet tid og udgift. Og at denne vigtige opdagelse gjøres først af fyrvæsenet, naar dets funktionærer skal gjennemgaa sagens dokumenter eller endog først naar undersøgelsen af farvandet findes paakrævet og en mere eller mindre kostbar aastedsbefaring har fundet sted — er vistnok oftere indtruffet. Som forslag og bevilgninger hidtil har været ekspederet og endeligen vedtaget, har dog den mulighed været udelukket, at der kunde blive bevilget anlæg til fyrbelysning i skarp strid med det praktiske sjømandskjøn og almindelig fyrteknik. Derimod kan neppe den paastand helt ud afvises, at hidtil har enkelte kyststrøg opnaaet en forholdsvis meget god fyrbelysning, mens andre kyststrøg, med lignende gunstige betingelser for fiskeriernes opkomst, er kommet til at staa langt tilbage.

I henhold til disse betragtninger mener jeg, at spørgsmaal angaaende fyrbelysning, væsentlig i fiskeribedriftens interesse, allerede fra sin første begyndelse skulde komme ind under en sagkyndig forberedelse, saa et eventuelt forslag kunde foreligge nogenlunde fuldt udredet, inden det oversendtes fyrvæsenet til endelig behandling for at skaffes plads paa

budgettet som en sag vedkommende fiskeribedriftens tarv. Den nævnte sagkyndige forberedelse maatte, efter mit skjøn, foranlediges gjennem fiskeristyrelsen, til hvem alle, fyrbelysningen i fiskeridistrikterne vedrørende sager burde indsendes til udtalelse. Derved vilde vistnok opnaaes, at der blev taget et nogenlunde ligeligt hensyn til krav fra alle fiskeridistrikter, hvorimod tilfældige forslag fik mindre raaderum, og ubrugelige forslag blev lagt tilside itide. Det lokale initiativ og de enkelte kyststrøgs krav vilde ligesaa godt som hidtil komme til sin ret.

Naar jeg tror at burde henstille til overveielse en saadan sagernes ordning, saa er det hovedsagelig fordi udviklingen i fiskeribedriften gaar for tiden i den retning, at der maaske snart vilde komme mange krav, og fra flere kyststrøg end før, om fyrbelysningens udvidelse i stor maalestok. Og disse eventuelle krav burde ikke imødekommes efterhvert som tilfældet eller isolerede lokalhensyn kunde bringe dem frem i forgrunden, men først naar de var veiede og vurderte i sammenligning med alle øvrige.

Jeg skal i korthed paapege, hvorledes fiskeriernes nuværende udvikling maa medføre, at der vil komme flere og flere krav om baade fiskefyre og mindre fyre, saavel anduvingsfyre som indseilings- og seilledsfyre, mangensteds.

I første række maa nævnes den overalt paa kysten fremtrædende tendens til at anskaffe havgaaende farkoster istedetfor aabne baade til fiskeri, saa fangstarbeidet langt tilhavs vil blive udstrakt til mange døgn ad gangen og til den del af høsten, da man tidligere maatte slutte al færdsel tilhavs paa grund af de mørke nætter. Bankfisket, særlig om høsten efter kveite, har i de sidste aar vist sig meget lønnende, men kan nu ikke fortsættes, uden altfor stor risiko, paa de kyststrøg, hvor fyrbelysningen er utilstrækkelig for dette behov.

Dernæst maa nævnes storsildfisket, som paa grund af manglende fyrbelysning, hidtil ikke har kunnet udvides til kyststrækningen nordenfor Romsdals amt. Denne fiskeribedrift har enkelte aar været meget lønnende og bringer stadig flere og flere tilreisende fiskere til at deltage. Og da fiskeriet hovedsagelig foregaar om natten, vil der blive krævet en saa udvidet og velordnet fyrbelysning, at de fremmede deltagere fra andre landsdele kan faa al fornøden veiledning ved denne. De tidligere opførte, saakaldte „fiskefyre“, var egentlig bestemt bare for vinterskreifisket i et par maaneder af aaret, og hovedsagelig for de aabne baade, som enten var tidlig paa færde om morgenen før dagslyset kom, eller som heftedes saa længe ude paa fiskefeltet, at mørket overraskede dem før eller paa hjemturen. Under storsildfisket foregaar selve fangsten i mørke nætter; tildels sker endel af udseilingen og af hjemreisen i den

mørke del af vinterdøgnene. Derfor vil her kræves mange flere fyrlamper.

Endvidere vil den omstændighed, at f. eks. nordlændinger og tromsøværinger i voksende antal deltager i saa, for dem, fjerntliggende fiskerier som storsildfisket paa Romsdalskysten, vaarsildfisket paa Stavangerkysten og bankfisket udenfor Trøndelagens kyst, vække krav om en forflering af seilledsfyrene udi skjærgaarden, ligesom søndmøringernes og romsdølingernes deltagelse i bankfisket paa Trøndelagens og Lofotens havbanker udover høsten vil reise noget lignende krav dersteds.

Dersom nu disse krav fremkom, i form af forslag, fra denne klasse fiskere, fra disse langveisfarende fartøisfolk med sjømandsmæssig uddannelse, øvede i at seile efter kompas og draft i fremmede farvande, øvede i at benytte fyrbelysningen saavel til at finde ind til havn som til at holde det krydsende i uveir udenfor en farlig „fakgar“, — dersom denne klasse fiskere kom med forslag, vilde sagen paa forhaand ofte være praktisk undersøgt af kompetente folk. Men som oftest er ikke dette tilfældet. Meget hyppigt kommer forslagene — som naturligt kan være — fra „hjemmefolket“; de i vedkommende skjærgaardsstykke boende baadfolk, som selvfølgelig tænker nærmest paa de lokale fiskeres tarv. Disse baadfolk, med en udmerket stedsans og med et ypperligt lokalkjendskab til alle render og rifter mellem skjær og baaer rundtomkring deres lille fiskehav og nærmeste farvand, benytter til dagligdags hverken kompas eller draft, har maaske slet ikke plads til disse sager ombord i sin aabne baad, ja de færdes som regel neppe ude paa det aabne hav under det slags veir og vind, at de vilde faa brug for anduvingsfyre eller andre fyre med større lysvidde, og knapt nok for mere end et eneste fyr ad gangen, nemlig det som er eller kunde komme til at staa ved indseilingen (eller rettere sagt — indroningen) til det sund eller løb, som deres smaabaade maa smutte igjennem for at naa indenfor skjærgaarden. Naar disse fiskere og baadfolk fremkommer med krav paa at faa en fyrlygte, foreslaar de som oftest at der sættes en paa et sted, hvor det kan gjøre tjeneste som „et lysende landméd“, i lighed med de almindelige og talrige landméd, som de har taget til paa mangfoldige steder bare ved en haug stener eller en paale i en stenrøis — udmerket praktiske og meget billige. Men disse méd, ligesaalidt som „lysende landméd“ kan benyttes af andre end lokalkjendte folk, for disse er derimod de desto bedre end et fyr med farvede sektorer og skjærminger vekslende med blankt og klippende lys i diverse nøiagtigt angivne kompasstreger — en indviklet opgave for dem.

En ligefrem følge af disse forhold er dette, som næsten klinger som en paradoks: De mest erfarne og bedst lokalkjendte fiskere blandt baadfolk kommer oftest med de sletteste eller helt ubrugelige forslag

angaaende fyre og fyrlygter. Og dernæst: De bedste og sindrigst indrettede fyrlys vil denne klasse fiskere og baadfolk finde ubrugelige for sig.

Ved disse bemerkninger tror jeg at have tilstrækkelig antydet aarsagen til, at der dels fremkommer fyr-forslag, som er ubrugelige eller endog farlige, og som derfor ikke kan ventes anbefalede af fyrvæsenet; og at der, paa den anden side, dels kan blive opført fyre eller fyrlamper i fiskeridistrikterne, som befolkningen dersteds har fundet ubrugelige eller endog farlige. Jeg behøver ikke at nævne eksempler her.

Overfor disse forhold er det, at jeg finder det at være min pligt at henlede statsmyndighedernes opmerksomhed paa det ønskelige i, at saavel forslag som planlæggelse af anlæg vedkommende fyrbelysningen i fiskeridistrikterne, blev gjenstand for saavel en sagkyndig udredning som for en offentlig diskussion paa større fiskerimøder — førend de oversendtes til fyrvæsenets behandling og indstilling. Det gode, som jeg mente derved skulde kunne opnaaes var for det første dette, at slige forslag og planer kunde blive bedre forberedte og gjennemtænkte og afstreifede mange snevre lokalinteresser; og for det andet dette, at de offentlige myndigheder saavelsom fyrvæsenet undgik at blive belemret med uigjennemførlige forslag eller blev nødsaget til at imødekomme krav, som i og for sig kunde være rimelige, men som forøvrigt blev til fortrængsel for andre langt mere berettigede, eller endog forskjertset en planmæssig fyrbelysning for en større kyststrækning.

Dersom disse mine betragtninger skulde finde støtte hos vedkommende myndigheder, turde det næste spørgsmaal blive dette, om der ikke burde udarbeides en plan for anlæg af den fyrbelysning, som for tiden tiltrænges langs kysten i de egentlige fiskeridistrikter, væsentlig for fiskeriernes skyld. Hidtil har det i de sidste 10—12 aar været mere eller mindre en tilfældighed, om et fiskeridistrikt fik istand en anmodning om at faa en forønsket bedre fyrbelysning, medens andre distrikter kunde opnaa at se sin kyst blive godt udstyret med fyre uden at have fremsendt en vel motiveret anmodning derom.

Inden mit distrikt er forholdene tildels noksaa grelle i denne henseende. I løbet af den tid jeg har fungeret som fiskeriinspektør, er mit distrikts kyst og farvande blevet fornyet med henved 90 større og mindre fyre og fyrlamper, deri medregnet de, som er bevilget, men endnu ikke opførte. Der er bare 67, som er ældre end min ansættelse. Der har saaledes før mig været god anledning til at følge udviklingen af fyrbelysning. Et temmelig stort antal af disse 90 nye fyre ligger ude i skjærgaarden, eller langs den store alfarvei for seilskibe og rutegaaende dampbaade. De fleste egentlige fiskerfyrlamper findes i Romsdals- og Søndmøres fogderier; langt færre eller forholdsvis faa findes anbragt i Nord-

møre, Fosen og Namdalens skjærgaard. Det kan dernæst bemerkes, at endel af de allervigtigste fiskerfyres anlæg, plads og skjærming har paa forhaand været drøftet paa store almene fiskerimøder, og derefter været gjenstand for yderligere konferencer med fyrvæsenet eller andre myndigheder. Men paa den anden side er der fra enkelte lokaliteters fiskere fremkommet andragender og forslag, som har manglet fornøden oplysning om hvad der tilsigtedes, eller været ubrugelige.

I hvilken udstrækning en godt udstyret og hensigtsmæssig placeret fyrbelysning har kunnet fremme havfiskeriernes udvikling, er vanskeligt at paapege i enkelthederne; ligesom det er vanskeligt at paastaa, at det er hovedsagelig havfiskeriernes vekst og trivsel som har reist kravene om at faa bedre fyrbelysning. Her er vistnok en inderlig gjensidighed tilstede; en indbyrdes vekselvirkning har utvilsomt gjort sig gjældende til stadighed.

Det fortjener dog at bemerkes, at fra de kyststrøg, hvor fyrene staar tættest inden mit distrikt, der er havfiskerierne længst fremme i enhver henseende. Og der hvor havfiskerierne omfattes med ringe interesse og drives af faa, er der en sparsom fyrbelysning.

I foranstaaende bemerkninger har jeg betegnet den synsvinkel, hvorunder jeg ser de offentlige foranstaltninger til fremme af fyrbelysningen i vore fiskeridistrikter for selve fiskeriernes skyld.

I det følgende skal jeg redegjøre for min befatning i 1903 med fyrbelysningsspørgsmaal inden mit distrikt og for mine reiser i den sags anledning.

Saavel gjennem henvendelser fra de offentlige autoriteter som gjennem anmodninger fra fiskere og „Fiskeriselskabet i Namdalen“ samt flere direkte interesserede i spørgsmaalet har jeg været afkrævet udtalelser om, hvorledes fyrbelysningen paa ytresiden og nordsiden af Vigten burde ordnes. Ligesaa har der foreligget andragende om at faa en fyrlampe anbragt ved Nordøerne for indseiling til fiskeværet klods opunder det store kystfyr „Nordøernes fyr“, og derhos en fyrlampe paa Sklinden. Fiskefyret ved Nordøerne, som nu er opført, skulde være til nytte under vinterfisket, men oprindelig foreslaaet paa en vis, som maatte siges at være blottet for almindeligt sjømandsskjøn paa fyrbelysningens benyttelse; planen er blevet ændret meget og vil forhaabentlig nu tjene øiemedet. Fyrlampen paa Sklinden blev oprindelig foreslaaet til nytte for bankfisket og muligens ogsaa for et drivgarnsfiske; lampen skulde være uden „fast betjening“ paa den ensomme, ubeboede øgruppe. Ogsaa planen i dette forslag er forandret, da et fyrlys derude, nogle mile tilhavs fra nærmeste beboede plads, ikke kunde røgtes. Baade lampehuset og fyrvogterens

bolig blev bevilget af forrige storting og var netop under opførelse, da jeg isommer besøgte øgruppen. For de nævnte fiskerier vil fyret foreløbig blive af mindre betydning; derimod vil det vistnok vise sig nyttigt for kommende vinterfiskeri-fangstforsøg, efter at der, næsten tilfældigvis, gjordes et pent fiske af nogle faa folk ved slutningen af vinterfisket i 1903. Da der er bygslet plads paa en af de større holmer for at forsøge ogsaa bankfiskeri udover høsten, kan det hænde, at Sklinden inden føie tid vil vokse op til et lidet fiskevær. Indtil iaar har det i en menneskealder ligget øde og ubeboet. I den tro, at det nu paany kan blive et søgt fiskevær, har jeg, som bekjendt bragt i forslag endel foranstaltninger med hensyn til fortøiningsgreier og seilmerker i havnen. Under mit ophold her isommer fik jeg istand en oplodning til nærmere forklaring af mit forslag.

Befaringen af farvandene til undersøgelse af nævnte fyrbelysning, i forbindelse med endel andre fiskerianliggender, medtog ialt en uges tid; jeg havde erfarent mandskab fra en redningsskøite; nogen virkelig lokalkjendt lods var derimod ikke at opdrive. Vanskelighederne ved befaringen under seil blev forøget derved, at farvandet heller ikke er kartlagt. Vi kunde faa paalidelige oplysninger om enkelte dele af baadenes sædvanlige seilled, men ikke om havet udenom og indenfor denne. Vor seilads blev forsaavidt tildels en opdagelsesreise; men da det var magsveir, sommer og brugbar vind, var risikoen ikke af betydning.

Om de i forslag bragte steder for anbringelse af fyre og fyrlamper, til veiledning for indseiling til Frelsø, Bremø og seilleden ind forbi Maasø, er korteligen at bemerke, at stederne maa siges at være utjenlige for øiemedet. Forslaget er ogsaa her fremkommet uden at være begrundet af sjømandsmæssigt skjøn paa at bruge et fyrlys. Andre steder maa blive at vælge. Som et af slige steder fandt vi Maaholmen blandt de tjenligste; dette sted var forresten ogsaa bragt i forslag i et andragende fra Vigtenfolket. Til veiledning videre frem langs nordsiden af Vigten vilde der vistnok kunne benyttes overetlygter indover i Maaholmsraasa, som er for trang og vanskelig for anden fyrbelysning. Men om at fyrbelyse hele baadenes seilled paa vestsiden og sydsiden af Løvø, gjennem Skvalpsundet, kunde der, efter vor befaring, ikke blive tale om, alene af den grund, at sundet ikke er farendes under fjære sjø for almindelige dæksbaade eller skøiter — noget som neppe er kommet i fornøden betragtning af forslagsstillerne, eller de fiskere, som har andraget om dette sunds fyrbelysning; de har vel nærmest tænkt paa aabne baade og godt lokalkjendte baadfolk. Den seilled, som bør fyrbelyses til brug for tilreisende fartøisfolk og lidt større fisker-farkoster, maatte være den, som gaar vestenom Gjerdingen.

Angaaende andre forslag om nye fyre paa Namdalskysten og ind-

over i Namsen, har jeg intet særligt at bemerke. Det faste fyr, som skal opføres paa Grinna, flytningen af Præstøfyret til Nærøsund (vestre side) og opsætningen af nogle fyrlamper inde i Namsen, — er foranstaltninger, som hovedsagelig, for ikke at sige udelukkende, sker i skibsfartens interesse og for de rutegaaende dampskibe.

Søndenfor Folla var derimod spørgsmaal om et par fyre. Der var nu isommer under opførelse en fyrlampe ude i skjærgaarden, paa Vedø, ved indseilingen til fiskeværet Almenningen i Bjørnør, for vinterfiskets skyld. Under anstundende skreifiske, i 1904, vil den blive tændt. Oprindelig var foreslaaet en fyrlampe eller et fast fyr inde i seilleden, nemlig paa Kaura; forslaget kom fra endel fartøisskippere, formentlig Lofotsskippere, og gik ud paa at fyrbelyse Kauraleden saavel for skibsfartens som for fiskeriernes skyld. Paa foranledning udtalte jeg mig for et fiskerfyr paa Vedø (der hvor det nu staar), men kunde ikke anbefale fyrlampe paa Kaura, af flere grunde; for fiskerierne vilde en lampe her være af underordnet betydning og dertil meget usikker, da den under noget langvarigt uveir neppe vilde kunne røgtes. Et fast fyr vilde blive forholdsvis noget kostbart som følge af holmens beskaffenhed og beliggenhed. Sagen er, foreløbig, ordnet som af mig anbefalet.

Undersøgelse af et andet fiskehav, ogsaa i Fosen, iværksatte jeg i begyndelsen af denne vinter paa foranlednning af fiskere i Mausund, som havde bragt i forslag at faa opført en fyrlampe, som skulde fyrbelyse indseilingen fra fiskehavet gjennem Vingleden til Mausund. Med to lokalkjendte fiskere og besætning fra redningsskøiten beseilte jeg farvandet stiv kuling, saa vi fik se størstedelen af derværende fluer og fall at „gaa" eller brække i brændinger. Det var for at kunne seile klar af disse farlige fall, at man ønskede fyrlampe sat paa østre Flesa (som ligger i Mausundsfyrets mørke vinkel straks østenom Perarentstaren). Saavidt jeg kunde se var seilleden bred nok til krydsning mellem fluerne; men af mangel paa draft (stykket er endnu ikke kartlagt) kan man ikke faa rede paa farvandet forøvrigt; i nordlig kuling og ligesaa i landvindstorm maa farvandet være noget slemt, og den foreslaaede fyrbelysning maaske tjenlig for øiemedet. Men inden hydrograferingen udenfor leden er færdig, kan yderligere undersøgelser ikke anstilles; vi maatte paa grund af indtrædende mørke søge tilbage til vor havn, og blev de næste to døgn liggende veirfaste (6te og 7de november). En anmodning om at befare seilleden vesterover til Sulen og derefter give en udtalelse angaaende en ændring af Kalholmslampen og om den nys opførte lampe paa Maltsækken, kunde jeg ikke imødekomme; thi dertil savnede jeg tid denne gang og turde heller ikke stole paa mit lokalkjendskab til farvandet efter bare to ganges tidligere beseiling i lignende øiemed (i 1902).

En vanskelighed stikker ogsaa deri, at der endnu ikke findes draft over vedkommende farvand; herpaa var fiskerne vistnok ikke opmerksomme.

Det vigtigste fyrbelysnings-spørgsmaal, som forelaa til behandling i 1903, gjaldt Smølens vestside, hvorom jeg, tilfølge fiskeristyrelsens skrivelse af 16de mai, skulde indhente erklæringer fra den ikke lokalinteresserede befolkning samt afgive min udtalelse i sagens anledning. Efter bekjendtgjørelse og speciel budsendelse til forskjellige dele af Smølen og de tilgrænsende kyststrøg, holdtes fiskerimøde i Kristiansund søndagen 1ste november. Inden mødet blev holdt, havde jeg beseilet Vestsmølen og specielt undersøgt de seilled, som fiskerne fornemmelig ønskede fyrbelyst; jeg havde kjendtmand og erfarent mandskab fra redningsskøiten med mig, og disse havde allerede tidligere — i oktober — beseilet samme farvand i samme øiemed. Om resultatet af forhandlingerne og af forskjellige deputeredes erklæringer paa mødet har jeg i sin tid afgivet rapport; den gik i korthed ud paa, at valget af plads for fyrlamper og af de seilløb, som burde fyrbelyses, ikke kom til at stemme overens med de oprindelige forslagsstilleres og det indsendte andragende, hvorimod man, i uvished om hvad der specielt burde anbefales som det hensigtsmæssigste valg, anbefalede at overlade den endelige bestemmelse i fyrdirektørens hænder. Dette var ogsaa efter min mening den nemmeste udvei eller letteste løsning af tvisten. Ogsaa her viste det sig, hvor vanskeligt de bedst lokalkjendte baadfolk har for at indrømme berettigelsen af de krav, som sjømandskyndige, tilreisende fartøisfolk stiller med hensyn til fyrbelysning i fremmede farvande. At nogle af de indseilingsløb, som var fereslaaet fyrbelyst, dels var for smale og vanskelige at beseile, dels endog brød sammen i svært hav — altsaa førte til undergang for skude og folk — var ikke for alle baadfolkene nogen afgjørende hindring mod at lede indseilingsbelysningen den vei; thi der indvendtes, at naar havet var saa voldsomt, var der ingen baade paa sjøen. Man glemte de fremmede, større farkoster, som skulde hjælpes ind til havn ved fyrbelysningen. Det er ikke formeget sagt om vanskelighederne ved de i forslag bragte fyrbelysninger af nogle seilløb, at alle fartøisfolk med nogen erfaring, og specielt mandskaberne fra de to redningsskøiter, som har sin tjeneste i tilstødende farvand, var enige om, at disse forslag var utilraadelige, fordi seiladsen efter dem vilde blive altfor resikabel, eller føre til den visse undergang, selv om veiret ikke var saa slemt. For min del personlig er jeg overbevist om, at dette resonnement er det eneste forsvarlige; thi den seilled som gjennem fyrbelysning anvises til befølgelse, maa være farendes ogsaa under uveir og svær sjø, det vil sige, under de omstændigheder, hvori man har særlig brug for at finde en farbar vei ind til en havn.

Som ganske karakteristisk for, hvorledes de mere sagkyndige af-

veiede sine udtalelser med omhu og forsigtighed, bør fremholdes, at uagtet mødet gjaldt indseilingsfyre til Vestsmølen, var der sørste samstemmighed om særlig at anbefale indseilingsfyre saavel til en havn i Sørsmølen som til en havn i Nordsmølen, men dog saa nær som muligt de løb som ligger i Vestsmølen — foranstaltninger som laa udenfor programmet. Formodentlig fandt de kyndigste blandt fiskerne, som ofte ellers, at det først og fremst gjaldt at finde ind til tryg havn, uanseet at de lokalinteresserede anbefalede andre løb.

Udenfor programmet drøftedes desuden spørgsmaalet om ændring af fyrlygten ved Veiholmen (Nordsmølen) og forsterkning af fyret ved Kvitnes. Og desuden optoges spørgsmaalene om faste fyre paa Skalmen, Valøodden og Haugjegla, dels for at faa en sikrere veiledniug til at klare Griptarrene, dels for at finde nordover og kunne bære af til Ramsøfjorden i svært vestenveir.

Resultatet blev, at med hensyn til hovedspørgsmaalet — fyrbelysning ind løbene paa Vestsmølen og opsætning af de 17 fyrlamper som ialt vilde udkræves hertil — anbefalede man at overlade den endelige bestemmelse til fyrdirektøren. Det var hans betænkeligheder og tvil angaaende et saadant arrangement, som man derved bestyrkede, og som var den væsentlige foranledning til mødets afholdelse. Forsaavidt blev øiemedet for mødet opnaaet. Det oprindelige, fra fiskere paa Vestsmølen fremsatte og med energi forfægtede forslag, blev derimod, efter at saa mange kyndige sjømænd havde udtalt sig derimod, ikke anbefalet, eller grundig fraraadet som mere eller mindre farligt. Det blev saaledes et baade vigtigt og nyttigt fiskerimøde.

Paa samme reise (november maaned) benyttede jeg anledningen til at faa greie paa den nys opførte fyrlampe ved Sveggesundet. Saavidt erindres fremkom forslaget herom fra vedkommende dampskibsfører for at faa et indseilingsfyr paa tur fra Kristiansund til Romsdalsfjorden i den mørkeste aarstid. Efter forslaget skulde fyrlampen opføres et godt stykke inde i selve Sveggesundet. Paa foranledning udtalte fiskerne sig imod denne plads. Senere blev af fyrvæsenet antydet at den rette plads maaske vilde være paa Gamlesveggen. Efter konference med fiskeriforeningen paa stedet, og i henhold til udtalelser afgiven efter at jeg sammen med fiskere havde beseilet farvandet, anbefaledes at fyrlampen skulde opføres paa odden af øen Engelen. Fyrdirektøren tiltraadte dette forslag, og nu var fyrlampen netop blevet opført der og tændt. Man er enig om at denne forandring er den hensigtsmæssigste.

Paa samme kyststrøg var en lignende fyrlampe, til indseiling fra Hustadviken, foreslaaet opført ved Buesundet. Forslaget kom, saavidt vides, paa foranledning af en dampbaadsfører. Efter foreløbig undersøgelse fandt fyrvæsenet, at det neppe var forsvarligt at sætte nogen

fyrlampe der. Og da fiskerne senere ogsaa forandrede sin mening og androg om at faa en fyrlampe for Reksundet, istedetfor ved Buesundet, blev dette anbefalet. Reksundlampen er opført og tændt iaar.

Til undersøgelse af nogle andre fyrbelysnings-spørgsmaal, som udover høsten og tildels tidligere var sendt mig til udredning, blev der ikke tid før efter nytaar; etpar gjælder forandring af allerede opførte fyrlamper (deriblandt Kvaløklubben ved Harøen), tre andre angaar opførelse af nye, en i Nordmøre, en i Romsdal og en i Søndmøre.

Et par uger før jul blev mig forelagt til udtalelse et andragende fra „Herø fiskeriforening“ om at faa tilladelse til for egen regning at holde tændt en rød lanterne til veiledning for indseiling til Fosnavaag paa Søndre Søndmøre. I tilslutning til de tvil, som fyrvæsenet havde, var andragendet fraraadet tilladelse af „Aalesunds fiskerforening“, som var blevet forelagt sagen. Paa fornyet henvendelse fra „Herø fiskeriforening“ kom sagen til mig. Som vel bekjendt med de vanskeligheder, som den omhandlede lanterne skulde hjælpe til at fjerne, og i erkjendelse af at de tvil, som fyrvæsenet og „Aalesunds fiskerforening“ havde reist mod andragendet, var berettigede, — fandt jeg at sagen burde ordnes til alles bifald. Tvilene og indvendingerne gik ialt ud paa, at den foreslaaede lampe lettelig kunde forveksles med fyrlampen paa Vaagsholmen, som ogsaa viser rødt lys, og at den saa nær seilleden kunde blænde. Et forslag fra mig om, at indseilingslanternen skulde gjøres letkjendelig ved et helt ualmindeligt lys, og at „Herø fiskeriforening“ skulde forpligte sig til at nedtage det hele og paa korteste varsel, saafremt belysningen voldte ulempe, vandt tilslutning fra alle; og tilladelse blev givet saa tidligt at alt var iorden før nytaar. Der blev opført en 7 fod høi stang med en rød lanterne paa toppen og en grøn 3 fod nedenfor paa samme stang. Lanternerne skulde holdes tændte indtil 25de mars.

Endnu en fyrsag og det en overmaade vigtig skal her nævnes. Det er spørgsmaalet om et fast fyr paa Svinøen til veiledning for den store drivgarnsflaade, som i storsildsæsonen færdes ude paa Svinøhavet og tilstødende farvande, og tillige for kystfarten forbi Stadt. Et fyr paa Svinøen som der nu er bevilget til af stortinget, og som vendtes tændt i løbet af 1905, kom pludselig frem i forreste række under det store fyrbelysningsmøde, som holdtes (5te februar o. fl. d. 1899) i Aalesund. Paa mødet oplæste jeg, som dirigent, den del af en korrespondance som fyrdirektøren og jeg havde ført om forskjellige fyre, og som nævnte opførelse af et fyr paa Svinøen som et fremtidens spørgsmaal. Dette sattes i nøieste forbindelse med en forandring af Rundø fyr, som i sin nuværende stand ikke kan skjærme over de udenfor liggende baaer og fall, og saaledes heller ikke kunde markere Valleboerne, øst og vest, i lighed med hvad Græsøernes fyr gjør i retningen NW og SO. Det frem-

tidsforslag, som fyrdirektøren i sin skrivelse antydede, og som samtidig baade skulde gjøre Rundø fyr helt sikkert for nævnte øiemed og tillige skaffe et saa udmerket fyrlys som et Svinøfyr, blev paa mødet øieblikkelig og med sjelden samstemmighed fremholdt som et overordentlig stort fiskerianliggende lige betydningsfuldt for Søndmøre som for alle andre distrikter, som deltog i drivgarnsfisket. Man udtrykte sin store taknemmelighed for fyrdirektørens velvillige udtalelser i denne sag. Senere har opførelsen af Svinø-fyr jevnlig været fremme i andragender og forestillinger fra fiskere og fiskeriforeninger i Søndre Søndmøre. Men jeg har ikke gjort nogen speciel sag ud heraf. Thi om fyrets overmaade store nytte var der enstemmighed fra alle hold. Det gjaldt udelukkende at finde plads paa budgettet for bevilgningen. Dette er nu ogsaa skeet, og „fremtids"-forslaget er blevet til den reelle virkelighed, saaat sige, i al stilhed og enighed og under en inderlig taknemmelighedsfølelse hos hele fiskerbefolkningen overfor fyrdirektøren og den bevilgende myndighed.

Paa nævnte store fyrmøde[1]) blev forøvrigt en række spørgsmaal behandlet i forbindelse med diskussion af et stort antal forslag om gamle fyres forandring og nye fyres opførelse. Det blev et meget betydningsfuldt møde, som paa en vis maade tilsigtede at faa gjennemført en planmæssig ordnet fyrbelysning i de søndmørske og romsdalske fiskeriers tjeneste, og som tillige kan siges at have dannet indledningen til en mere sagkyndig, almengyldig og autoritativ offentlig drøftelse af fyrbelysnings-spørgsmaal. Mødets beslutninger blev i flere henseender til væsentlig veiledning ved den endelige afgjørelse af vedkommende sager og i bedste overensstemmelse med de øvrige udtalelser som fremkom fra de sjømandskyndige fiskere og fartøisfolk.

Af foranstaaende fremstilling af, hvorledes behandlingen af de enkelte blandt alle disse forslag har artet sig, og hvorledes deres endelige skjæbne er blevet, vil sees, at baade forhandlingernes gang og deres resultater har været meget forskjellig og blevet underkastet mange tilfældige omstændigheders indflydelse. Og jeg antager, at man villig indrømmer, at en saadan ordning ikke kan siges at være den mest hensigtsmæssige. En mere naturlig ordning vilde det her været, om fiskeriinteressernes indflydelse paa sagernes gang og paa den endelige afgjørelse havde været en regel, om ikke uden nogen undtagelse, saa dog til stadighed, og paa ethvert af sagens trin under dens forberedelse og udredning. Den gamle tingenes tilstand, at initiativet til opsætning af fyre og fyrlamper (som hovedsagelig bliver krævet for fiskeriernes skyld)

[1]) Det dannet afslutningen paa en række, som jeg havde holdt i november og december 1898.

enten tages af selve fyrvæsenet eller fremkommer i andragender fra mere eller mindre lokalinteresserede privatmænd, har hidtil, mig bekjendt, ikke medført nogen større ulempe for nogen større fiskeribedrift. Fiskeriernes tarv har under fyrvæsenets ivaretagelse visselig været i gode hænder. Men det forekommer mig, at tiden nu maatte være inde for en omlægning af de veie, hvorpaa disse sager føres frem. Initiativet til arbeider for fiskeriernes fremme bør, ogsaa naar det angaar fyrbelysningen, regelmæssig først passere distriktets eller landets fiskeri-autoriteter og fiskeristyrelsen, tilligemed de foreløbige undersøgelser og sagens udredning; medens alt hvad der beror paa fagkyndighed i ordning af fyrbelysningen og alt fyrteknik vedkommende, selvfølgeligen, ligesom den endelige ekspedition af sagen og arbeidets udførelse maa forblive som hidtil.

Den nærmere fremstilling af, hvorledes en saadan ny ordning skulde være og burde gjennemføres, finder jeg mig ikke, paa sagens nuværende stadium, kaldet til at udtale mig om her.

Havneanlæggene og fiskerierne.

Det ligger nær, i denne forbindelse, at redegjøre for min befatning 1903 med spørgsmaal vedkommende nye havne og udbedringen af de gamle. Min virksomhed i denne branche har ikke været saa omfattende som i fyrbelysningens. Paa foranledning har jeg udtalt mig om havneprojekter vedkommende Kya, Halten og Uthaug, hovedsagelig med hensyn til, i hvilken udstrækning fiskeri-interesser vilde kunne fremmes derved. For spørgsmaalet, vedkommende anlæg af en havn ved Uthaug paa Ørlandet gjaldt det baade saltvandsfiskeriernes og særlig sildefiskeriernes tarv og tillige visse hensyn til laksefiskeriet med kilenøter, forsaavidt det kunde skades. Herom har jeg i sin tid indgivet min beretning saavel om etpar i den anledning holdte møder paa Ørlandet som angaaende den befrygtede ulempeserstatnings stilling. Forøvrigt er selve havnespørgsmaalet 7 à 8 aar gammelt og staar i forbindelse med krav paa bedre fortøiningsgreier ved Uthaugs vanskelige strand, og langs den ydre, sydlige fjordstrækning: Bjugnfjorden.

Naar det er gaat saa langsomt med dette projekts fremme, saa er, saavidt jeg forstaar, aarsagen en dobbelt. Først er det budgethensyn. Dernæst og maaske vigtigst hensynet til de forandrede krav, som i vor tid maa stilles til en ny havn. Tidligere krævedes havneanlæg mest i form af moloer til beskyttelse af en ankerplads for fiskerbaade, som skulde drive vinterfisket, tildels ogsaa for de kjøbefartøier, som pleier

søge did, hvor ikke al tilvirkningstrafik er knyttet til faste eiendomme paa land. Efter at bankfiskerierne har taget et opsving, og særlig efter at storsildfisket er begyndt at samle en stor fiskerflaade af dækkede farkoster og dampskibe samt talrige kjøbere, maa en moderne havn for fiskeriernes skyld baade være langt rummeligere end de tidligere og desuden kunne modtage mere dybtstikkende skuder. Det gjælder ikke alene storsildfiskets men ogsaa og endog i fortrinlig grad tillige fedsildfiskets og tildels om end i ringere grad vaarsildfiskets trafik med dens talrige dampskibe og større farkoster.

I samme grad som kravene til havnens rummelighed og havdybde er steget, er ogsaa vanskelighederne ved valg af hensigtsmæssigste plads og en passende begrænsning af omkostningerne blevne flere og mere sammenfiltrede end før. Som et interessant eksempel paa, hvorledes flere store interesser kan kollidere med hverandre og forsinke spørgsmaalets udredning og arbeidets udførelse, vil jeg blot nævne projektet om en udbedring og forøgelse af havneplads og ankerplads ved Aalesund. Et andet arbeide, som viser hvorledes benyttelsen af de smaa lokale havne er blevet drevet med altfor lidet hensyn til fremtiden og til en eventuel fiskerflaade af større farkoster, er oprensningen af Fjørtofts lille havn, som er blevet opgrundet ved stendynger, bestaaende af udkastet ballast og garnstene. Fiskets udvikling har medført, at folkene har anskaffet sig baade større og mere dybtstikkende farkoster og tillige langt flere end før. I den gode lille havn var før plads til alle baadene, og om det behøvedes kunde man tage dem op paa land; mangel paa ankerplads var der ligesaalidt tale om som mangel paa landsætningsplads i en overskuelig fremtid. Nu er havnen for liden, risikoen for de skuder, som forankres der, kan være slem nok i storbaaret veir, og om at trække farkosterne paa land en uveirsdag, for at bjerge dem paa den vis, derom kan der fornuftigvis ikke blive tale saaledes som forholdene er nu. Noget lignende kan siges om flere af de ældre, naturlige havnepladse, og tillige, desværre, om enkelte nyere anlæg, hvor forudsætningen for valg af beliggenhed og havdybde var den, at der skulde skaffes plads til — aabne smaabaade.

Forholdet mellem havnevæsenet (statens arbeider) og fiskerierne er saaledes i medfør af fiskeriernes udvikling blevet meget ligt det før fremstillede vedkommende fyrbelysningen.

Ogsaa her kunde reises spørgsmaal om, hvorvidt det ikke skulde være hensigtsmæssigt at omlægge den kontorvei, hvorpaa projekter vedkommende havne for fiskeribedriftens skyld føres frem gjennem foreløbige undersøgelser og udredninger. Vistnok har der i sin tid været en stor havnekommission, som undersøgte og udredede alle spørgsmaal, som forelaa og i den eller de følgende menneskealdre vilde foreligge angaaende

anlæg af fiskerihavne, moloer osv. Men tiden og udviklingen er vokset forbi baade forudsætningerne og synsmaaderne, hvorefter kommissionens omhyggelig udarbeidede indstilling om havne overalt langs hele Norges kyst i sin tid blev affattet. Arbeidet er i ikke uvæsentlige punkter forældet.

Det burde derfor, efter min opfatning af sagernes stilling, komme under overveielse, om ikke initiativet og de foreløbige undersøgelser af forholdene vedkommende havneanlæg, som udelukkende eller hovedsagelig skulde udføres for fiskeribedriftens skyld, burde henlægges under Norges fiskeristyrelse i en eller anden lignende form, som antydet tidligere for fyrbelysningens vedkommende.

Fiskernes farkoster.

Under min virksomhed i 1903 for at inspicere de farkoster, hvortil er faaet laanebidrag hos havfiskerifondene, har jeg haft anledning til ogsaa at se stellet ombord i andre fiskerfartøier, og til at sammenligne dem indbyrdes. Herom tror jeg at burde melde nogle ord.

I det hele taget har jeg gjort den erfaring, at udrustningen og vedligeholdelsen af skrog, rig og seil kunde været bedre og mere overensstemmende med, hvad sjømænd kalder skipskape stel. I sammenligning med hvad jeg har seet ombord i engelske, amerikanske, hollandske og danske fiskerfartøier, er der adskilligt som vore fartøisførere kunde indføre af godt og hensigtsmæssigt ombord hos sig. Det var øiensynligt at faa af vore skippere havde staaet ombord i andre skuder end norske fiskerfartøier, hvilket jo er noksaa naturligt. Og den maade, hvorpaa man som oftest fandt f. eks. drafterne opbevaret, kompasset indsat og lanternerne placeret, viste, at paa disse ting blandt inventariet anvendtes ingen særlig omhu, og disse steltes ikke af øvede hænder. Naturligvis var der mange udmerkede undtagelser, og især var det noget nær upaaklageligt ombord i de fleste farkoster blandt dem jeg skulde inspicere. Men det forekom mig, at her i dette stykke burde søges vakt en større sans for det meget nyttige og meget økonomisk besparende i at have alt i bedre orden. Jeg tænker her slet ikke paa lov og reglement, men udelukkende paa vink og raad gjennem leilighedsvise besøg ombord og nogle foredrag iland, nu og da; ved baadstevner og opvisninger og kapseilads med præmier burde denne sag særlig komme paa tale, og dens betydning fremholdes.

I tidligere aarsberetninger og andre rapporter har jeg været inde paa lignende betragtninger, ligesom jeg enkelte gange som offentlig prisdommer ved kapseilads med opvisning har gjort min mening herom gjældende og vundet almindelig tilslutning. Imidlertid har det endnu

ikke lykkedes at faa f. eks. sjøassuranceforeningerne til at stille krav i denne retning, eller at faa andre vedkommende autoriteter til at ofre sagen nogen større opmerksomhed. Naar jeg nu tror paany at burde bringe spørgsmaalet i erindring, sker det i forhaabning om at sagen er blevet lettere at faa ordne end tidligere. Efterat der er aabnet navigationskurser specielt for fiskere og for det offentliges regning, er derved etableret en institution, som vilde have baade pligt og ret til at øve en myndig indflydelse. Vistnok har navigationsundervisningen hidtil været drevet som almindelig skoleundervisning, paa land, inden fire vægge. Men jeg kan ikke tro andet end at erfaringen snart vil lære, at undervisningen maa ske ombord i seilende skoleskib, paa en eller anden maade i lighed med hvad jeg har foreslaaet og fremholdt i min reiseberetning fra 1900 angaaende undervisningen og skolerne hos andre fiskeridrivende nationer.

Naar navigationskurser for fiskere overføres til seilende skoleskib — et dertil indrettet fiskerfartøi — vil det hos os som f. eks. ved den europæisk bekjendte skole i Ostende, være en selvfølgelig ting, at eleverne ogsaa faar undervisning i almindeligt sjømandskab, og der igjennem al fornøden veiledning om, hvorledes alt ombord i en fiskers farkost bør være. For mig personlig staar denne sag ganske klar, og jeg paaberaaber mig baade min erfaring som lærer paa land og som lærer paa seilende skoleskib og inspicerende funktionær ombord i vore fiskefartøier. Faar vore unge fiskere — og gjerne de ældre ogsaa — først et praktisk greb paa, hvorledes deres farkost skal stelles, f. eks. baade hvad skrog, rig og seil angaar, og tillige hvorledes de bør kontrollere sine kompasser og lanterner, holde orden paa sine drafter og journaler og øvrige haandbøger m. v. ombord, — saa er jeg overbevist om, at de vil lære en god økonomi, lære at forstaa hvilken stor økonomisk vinding de vil have af at holde alt i god orden, indrette alt hensigtsmæssigt, føre omhyggeligt regnskab i sin bedrift, og lære at gjøre en lønnende forretning ud af sit slidsomme arbeide.

Det har vakt min opmerksomhed, at blandt de fartøisførere, som kommer sig bedst frem, har de fleste udmerket sig ved streng paapasselighed med hensyn til alt ombord, tildels har de ogsaa ført et omhyggeligt regnskab og forstaaet sin sjømandsgjerning fortræffeligt. Andre, som har været ligesaa dygtige, eller endog dygtigere fiskere, men stelt mindre godt med sin farkost og haft mindre ordenssans hvad regnskab og sjømandskab angaar, har ikke kunnet greie for sig.

Ogsaa i farkosternes udstyr og indredning for selve fiskeriet er der god plads for endel forbedringer. I de aabne baade har aarhundreders erfaring lært, hvorledes alle vigtige dele af indredningen skal være, hvorledes hver del af baadens rum skal udnyttes. Men de større

dækkede farkoster er hos os endnu nye som fangstfartøi; om disses hensigtsmæssige udstyr og indredning har ikke dannet sig nogen almen tradition i henhold til lange tiders erfaring. Fiskere, som har staaet ombord i fremmede nationers fiskerfartøier, eller som under besøg eller stipendiereiser i udlandet har seet stellet ombord derude, indrømmer villig, at der er adskilligt at lære endnu. Men i sin store almindelighed er forholdet dette, at saaledes som de fleste af vore farkoster er indredet og stelt, saaledes, mener fiskerne „er det bedst“ eller „saaledes skal det være“. Der er dog fleresteds aaben sans og beredvillig interesse for at lære noget bedre, navnlig blandt eiere af de større dæksbaade, dampbaade og motorbaade, hvor det gjælder at udnytte skibsrummet bedst muligt og faa hensigtsmæssig indredning baade for redskabsrum og fiskerum. Hvad der som oftest volder endel ulempe og hindrer en mere praktisk udnyttelse af skibsrummet i forhold til skrogets størrelse, er valg af materiale til ballast og dennes afstuving og platting. Som oftest er det lettest at bruge stenballast af alslags store og mindre stene; men dette materiale stjæler bort en kostbar del af rummet, naar skuden skal være ordentlig sjødygtig og ligge godt paa last under driving efter storsild i vintertiden, paa længere ture under bankfisket og endog under det almindelige vinterfiske. Jernballast har fiskerne ikke gjerne villet prøve; mange har prøvet gammelt jern og almindelig jernaffald. Men naar dette materiale ikke kultjæres eller males — hvilket jo koster lidt — saa afsætter det saa sterkt rustvand (som pumpevand og slagvand) at det kan ødelægge meget af bolter og beslag, som ikke er galvaniseret, ja ofte ogsaa dette. Og af denne grund har flere, som er begyndt med jernballast (utjæret og umalet) snarest mulig faat sten istedetfor og derved tabt skibsrumplads. Kun enkelte har prøvet jernkjøl, maaske ogsaa blykjøl; men om brugen af ballastblokke, støbte af kisgrus eller knust erts i cement, synes ganske faa at have hørt synderligt. Ballastspørgsmaalet er af ikke ringe betydning for de farkoster som er i mindste laget til at benyttes til drivgarnsbrug i Nordsjøen og under Skotland og Island.

Indredningen med skot og hylder for opbevaring og ising af ferskfisk fra bankfisket, og ligesaa langskot for længere transport af storsild til salteplads eller anden losseplads, begynder at vinde indgang. Ombord i farkoster, navnlig dampbaade, som er anskaffede for havfiskefondslaan, finder jeg denne slags indredning er kommet i god gjænge. I forbindelse hermed kan nævnes benyttelse af vandballast, anbringelse af samlekasser for affald og urenlighed i pumpevandet og skyllevand fra rummets spuling — ting, hvorpaa ikke saa faa omsorgsfulde skippere og redere har rettet sin opmerksomhed og derefter prøvet forskjellige arrangements, med held.

Der er al grund til at nære haab om, at der i ovennævnte forbedringer og i en hensigtsmæssig udnyttelse af de dækkede farkoster som „redskab" under fiskerbruget vil kunne gjøres meget af betydning for fiskerflaadens værd og økonomiske nyttevirkning. Og jeg tviler ikke paa, at stipendiater blandt flinke fiskere her har et taknemmeligt arbeidsfelt for sig og sin bygd.

Hvad angaar selve farkosternes typer, saa synes der i løbet af 1903 inden mit distrikt at have udviklet sig en stærk tro paa de saakaldte „motorbaades" hensigtsmæssighed for vinterfisket og drivgarnsfisket. De med petroleumsmotorer udstyrede farkoster har meget tidligt været prøvet i mit distrikt, men efter kort tids forløb ganske forkastet, i aaret 1892—1893. Ansøgninger om laan til anskaffelse af den slags motorbaade, som da var de eneste almindelige kjendte, blev jeg nødt at fraraade, da de var altfor resikable i utrygt veir i vor skjærgaard. Omtrent ti aar senere var en ny type af maskiner blevet prøvet; disses fortrin var væsentlig den, at de kunde baade „bakke" og dirigeres fra selve styrehuset, ovendæks. Det første laan af havfiskerifondet til anskaffelse af en saadan maskine (i lighed med den til „Gjøa" anskaffede), anbefalede jeg paa det indstændigste til indvilgelse senhøstes i 1902. Laanet blev tilstaaet, skuden viste sig at være meget fordelagtig, og i løbet af 1903 vides omtrent 70 nye motorbaade at være kommet i brug inden mit distrikt, de fleste med fuld rig, og maskinen som hjælpe-drivkraft. I henhold til den erfaring jeg har faat under længere prøveture med motorbaade har jeg, paa given foranledning, anbefalet mange fiskere at anskaffe sig dette slags farkoster, som i flere henseender synes mig at passe bedre til vore fiskeriforhold end de af de jydske fiskere mest anvendte. Om hvilken type som skulde være mest at anbefale, skal jeg ikke udtale mig her, fordi der efterhaanden gjøres forbedringer ved flere af de hidtil kjendte, samtidig som der kommer nye typer i markedet, ogsaa fra norske verksteder.

I anskaffelse af dampbaade til fiskeribrug var der i mit distrikt i 1903 mindre fart end straks før. Det viser sig nemlig, at til benyttelse paa længere fisketure, under Shetland, Island og i Nordsjøen efter sild og torsk, kræves noget større skuder end det slags, som passer bedst for vort vinterfiske og storsildfiske; og man har haft betænkeligheder ved at anskaffe sig saadanne større og kostbarere, som desuden passer mindre for vinterfisket og andet kystfiskeri hos os. Unægtelig er sagen den, at man finder, at det neppe lader sig saa let gjøre, at finde en type og størrelse som kan bruges lige godt og være lige hensigtsmæssig til — alle de nævnte fiskerier. Det er formentlig under afventning af at der skal høstes bedre erfaring om de større dampbaade for Nordsjøbruget, at der i 1903 anskaffedes bare 7 à 8 nye dampbaade i mit

distrikt, de allerfleste mindre end de i 1902 tilkomne ca. 20 dampbaade. De nye, anskaffede i 1903 var altsaa baade færre og mindre end de aaret før tilkomne, de skal ogsaa have været billigere fra verkstedet.

Medens de fleste fiskerdampbaade hører hjemme i Aalesund og Søndmøre, er det i Romsdals fogderi, at de allerfleste motorbaade er anskaffede, ca. 40 af de ca. 70 som hører hjemme i hele amtet; i nævnte fogderi synes der at være en voksende tro paa disse farkosters større brugsnytte. Efter de oplysninger, som jeg efterhaanden har samlet om motorbaadenes brug, finder jeg her at burde tilføie, at det vistnok viser sig at være let at passe disse petroleumsmotorer, men at det viser end tydeligere, at passingen maa være omhyggelig i alle dele, og at skjødesløshed og mindre renligt stel med maskinen vil have slemmere følger end lignende synder mod andre maskiner. Og de slemme følger vil ikke alene ramme maskinens brugsnytte, men ogsaa dens brugsvarighed. Dertil kommer, at f. eks. søleri med petroleum og ntæthed af beholderne kan gjøre maskinrummet og de andre udsølede steder til meget ildsfarlige rum. Man har spurgt mig, om ikke fangsten ombord i motorbaade tager etslags usmag til sig som følge af petroleumsbrugen. Jeg har søgt at faa al underretning, som var tilgjængelig; men hverken hos redere, fiskere eller kjøbere, som skulde have erfaring i sagen, har jeg faaet anden besked end et bestemt n e i; i nævnte henseende har ingen hidtil merket nogen ulempe, og ingen har troet, at man resikerte noget sligt.

Om brugen af motorbaade i almindelighed er at fremhæve, at den væsentligste fordel, som fiskerne hidtil har fundet, at motorbaade har fremfor dampbaade er denne, at naar motorbaaden er fuldrigget som skøite eller seilende farkost vil dens brug, under almindelige forhold vinter og høst, blive billigere, fordi seil kan bruges saa stadigt. Med en anden ligesaa stor, undertiden end større fordel er denne, at medens det tager 2, 3 eller flere timer at faa en „slukket“ dampbaad ud paa sjøen, vil en motorbaad kunne være i fart i løbet af et kvarter, kunne være fremme til sine redskaber og bjerge sin vinterfangst tillands end og før en dampbaad har faat dampen skikkelig op. Paa denne maade kan en motorbaad kunne faa flere sjøreisdage end nogen anden slags farkost under vinterfisket; noget lignende, om end ikke saa store fortrin kan motorbaaden ogsaa have under storsildfisket i utrygt veir. Og disse fordele i forbindelse med det ringere udlæg ved anskaffelsen af en motorbaad i sammenligning med en dampbaad er jo meget betydelige; dertil kommer den billige betjening af motormaskiner.

Veirvarsler og redningsskøiter.

Umiddelbart efter Titranulykken (13de oktober 1899) gjorde den mening sig gjældende, at en slig ulykke vilde kunne været forebygget, eller ganske sikkert blevet langt mindre, om stormvarsel var blevet udsendt til, og etpar redningsskøiter havde været stationeret ved Titran. Jeg har forlængst søgt at paavise, at nævnte mening beroede paa misforstaaelse eller end og uforstand. Det stormvarsel, som udgik fra Kristiania i middagstiden, kunde man, af mangel paa telegraf til Titran, ikke sendt did, og fiskerne havde jo forladt havnen længe før. Og om redningsskøiterne er at bemerke, at ulykken indtraf ude paa havet, i en saa bælmørk, regntyk orkannat, at ingen kunde se nogenting, selv ikke nærmeste skude, da lanternerne blæste ud. I bælgmørke, i overhændigt veir og oprørt hav kunde intet være udrettet, selv om alle vore redningsskøiter havde værst tilstede ude paa havet, midt i fiskerflaaden.

Imidlertid, sagen vakte opsigt, og jeg har ladet det være mig magtpaaliggende at faa udrette, hvad der kunde udrettes for at være bedre istand til at kunne yde nogen, noksaa liden hjælp, saafremt det vilde være muligt at hjælpe. Efterhaanden er, ved manges velvillige samarbeide, udrettet ikke saa lidet.

Paa speciel anmodning derom fra Trondhjem sendte redningsselskabets forretningsudvalg i Kristiania en redningsskøite til Titran nogen tid efter ulykken; skøiten blev der indtil hele fiskerflaaden havde forladt titransfisket. I den næste termin var en anden skøite tilstede derude en kort tid ved slutningen af vinterfisket. Men først paa det aarlige generalmøde i september 1900, (hvor jeg mødte som nys valgt distriktsformand for Trøndelagens distrikt) blev det besluttet at stationere en redningsskøite i Titran fra begyndelsen af fisket, senere i Halten, og ved vinterfiskets slutning ved Vigten. Næste aar opnaaede vi generalmødets beslutning for at faa to redningsskøiter, som fik stationer i Titran og i Halten, senere i sæson ved Vigten. Og paa generalmødet nu i september 1903 lykkedes det at faa 4 redningsskøiter stationeret i Trøndelagen, nemlig foruden de to tidligere (i Titran, Halten og Vigten), en tredie i Bjørnørs fiskevær i januar og februar, og en fjerde skøite ved Sklinaa og Leka i slutningen af vinterfisket. Endvidere er en af de faste skøiter stationeret i Halten under bankfisket i april til midt i juni, og en anden i Sklinna, eller Løvøvaagen, under bankfisket udenfor Namdalen i samme tid. Paa grund af distriktets farlige skjærgaard vil der blive søgt opnaaet, at alle 4 (eller flere, skøiter kan blive stationeret i distriktet for det hele vinterfiske; thi det trænges vel.

Fiskerbefolkningen er meget taknemmelig for denne redningshjælp, og har ved flere anledninger lagt sin taknemmelighed for dagen. Der ydes, efter evne og leilighed, et ikke saa lidet bidrag til redningssagen fra Trøndelagens og Romsdals amter, (her er der nu blevet stationeret ialt 3 skøiter, skiftevis, under vinterfisket og storsildfisket). Ialt fra 1899 til 1902 inkl. kr. 21 662.07, hvoraf de to tredieparter er indkommet fra de 2 trønderske amter, og den tredie fra Romsdals amt. Under vinterfisket og straks efter yder fiskerne sine betydeligste bidrag dels gjennem direkte indsamlinger, dels ved tilstelninger og festlige sammenkomster for redningssagens fremme; dette sker nu hvert aar.

For selve fiskeribedriften er denne virksomhed fra redningsselskabets side af ikke ringe betydning, især for fiskeriet i de distrikter, hvor ikke alene aabne baade endnu er mest almindelige, men hvor ogsaa det gammeldagse raaseil bruges af de allerfleste og er — en regel med faa undtagelser. Af langt ringere og forholdsvis liden betydning er redningsskøiternes stationering i de distrikter, hvor dampbaade og de vel udrustede skøiter udgjør fiskerflaaden. Men ogsaa her kan vore udmerkede redningsskøiter yde en uvurderlig hjælp i rigtig kritiske omstændigheder tilhavs.

Trods denne gode nytte redningsskøiterne yder fiskerne, bør man være opmerksom paa, at det „kan blive for meget af det gode;" fiskerne kan blive saa vante til at have redningsskøiterne til sin tjeneste, at de vil komme til at iagttage mindre forsigtighed end ellers, idet de vil stole saa sikkert paa, at naar det kniber for dem i uveir og landvindskuling at naa land, vil der komme al fornøden hjælp fra redningsskøiten. Der er vistnok inden mit distrikt endnu ikke nogen fare for at fiskerne skal blive for uvorne og letsindige i at stole paa denne hjelp; men at være opmerksom paa at brugen af redningsskøiterne kunde udarte til misbrug af dem, er ikke ganske og aldeles overflødigt. Saa meget mer bør man være opmerksom herpaa som det kan hænde, at fiskerne i altfor stor tillid til redningsskøiternes stadige og visse hjælp vil finde mindre interesser i at forbedre sine egne baades sjødygtighed og livsikkerhed.

Hvilken betydelig tjenstlig hjælp redningsskøiterne har ydet Trøndelagens fiskere i de faa aar, de to skøiterne har været stationeret der, vil man let forstaa, naar det oplyses, at under vinterfisket (og leilighedsvis ellers) har skøiterne fra oktober 1901 til juni 1903 indslæbt og hjulpet 245 baade og to skibe, samt reddet fra havsnød 3 baade og et skib med tilsammen 18 mand. I Romsdals amt har redningsskøiterne indslæbt og hjulpet over 200 baade og reddet 120 mand fra skibbrud. Hvormange gange fiskerne paa anden maade veiledes i at finde havn, har skøiterne ikke tal paa.

Med hensyn til stormvarslers afsendelse til fiskeværene er der al

grund til at beklage, at den sags ordning endnu lader meget tilbage at ønske. I flere aar har jeg ved given anledning søgt at faa vedkommende autoriteters opmerksomhed henvendt paa forholde; og der er saavel fra de lokale fiskeriselskaber som fra redningsselskabets kredse inden mit distrikt skeet henvendelser til det offentlige herom. Desværre udkræves en hel del flere telegraf- og telefon-linjer udlagte, inden noget nævneværdigt kan opnaaes. Til alle vigtige fiskevær i Søndmøres og Romsdals fogderier kan nu sendes stormvarsler, men flere af fiskeværene i Nordmøre og alle fiskevær i begge Trøndelagens amter (paa 1 — Titran — nær) har endnu ingen telefonforbindelse, saa stormvarsel ikke kan komme frem til dem itide. Da der aarlig vil blive lagt endel nye traade, er der jo udsigt til at forholdene efterhaanden vil forbedres. Men det er jo ikke sikkert, at de fornødne traade vil være i orden, førend næste ulykke, som Titransulykken, staar for døren; og kunde man saa heller ikke da sende stormvarsel, fordi der manglede telefon- og telegrafforbindelse til vedkommende kyststrøgs fiskevær, vilde savnet sikkerlig føles end smerteligere end i oktober 1899.

Angaaende selve kundgjørelsen af stormvarslerne i de fiskevær, som nu faar dem, skal jeg bemerke, at den er mindre tilfredsstillende, og at jeg derfor ved given anledning søger at faa den bedre ordnet. Nu bliver nemlig „stormvarslet“ — en trykt seddel — bare udlagt eller ophængt paa den almindelige tavle som andre officielle kundgjørelser. Dette faar dog ingen anden vide end de, som kommer did og bliver opmerksom paa opslaget. Den ordning, som jeg har anbefalet, og som under anstundende fiskeri i 1904 vil blive forsøgt i enkelte fiskevær og byer (forsaavidt det ikke allerede er skik der) bestaar i, at der paa en flagstang heises en stormvarsels-ballon om dagen og en bestemt slags varsels-lanterne, efter at mørket er indtraadt. Det er min tro, at dette eksempel vil blive fulgt efterhaanden i flere fiskevær og ved fiskernes egen foranstaltning, naar skikken bliver bekjendt nok.

Stormvarsler er imidlertid, eller skulde bare være det sidste varsko før det syntes sikkert, at et svært uveir vilde bryde løs udover en betydelig del af kysten. Herom er at bemerke, at et sligt varsko saa ofte kan komme for sent, og at det i alle fald ikke er saa let en sag at give. Forskjellige lokale veirforhold kan dels afstedkomme stormbolker, uden at varsko derom kan sendes fra det fjerntliggende meteorologiske institut, og dels kan lokale veirforhold afværge, eller i høi grad forringe uveirets voldsomhed i den storm, som der varsles om. Med andre ord: Det vilde være en god ting, om man foruden „stormvarsler“ for en større del af kysten, kunde faa istand „veirvarsler“ for de lokale farvande, for de større fiskeværs fiskehav, nemlig paa den maade som professor H. Mohn antyder, naar han om „stormvarslers“ benyttelse

bemerker, at man bør tage sin egen erfaring om stedets veir og kjendte gode veirmerker paa raad, samtidig som man observerer de meteorologiske instrumenter og søger veiledning i kjendskab til, hvad meteorologien lærer om veiret. Det vilde være af saa meget større nytte for fiskerne med de aabne smaa baade, som det i regelen ikke er storme eller „storveir" som er det farligste veir — det melder sig selv oftere tydeligt og tidligt nok — men derimod „utrygt" og meget uroligt eller „ustadigt" veir, hvori kuling kan veksle med stille, og pludselige overgange og omslag i veiret kommer overrumplende og voldsomme i sine ødelæggende byger over det lokale fiskehav.

Efter at der i flere af vore større byer er bleven anskaffet barografer, hvis tabeller udstilles daglig, og hvis automatiske „tegninger" kan følges fra time til time, døgn efter døgn, den hele uge igjennem, synes der at være kommet bedre forstaaelse af barometrets brug inden fiskernes saavelsom inden andre samfundsklasser. Denne grafiske fremstilling af det stadige eller ustadige lufttryks langsomme eller hurtige vekslinger, af „barometrets gang" er for de fleste tilskuere saa interessant og belærende, at de nødig undlader at kige lidt paa tabellen, hver gang de passerer stedet for paa den maade at faa et slags skjøn paa, hvad slags veir der haves ivente. Alle synes at kunne forstaa dette langt lettere og greiere end ved blot at merke sig barometrets viser i øieblikket og læse de gamle „paaskrifter" dertil.

At fiskerne overalt paa kysten, især under vinterfisket, vilde kunne have nytte af at se barometrets udvisende og følge dets vekslende „stand", er man forlængst blevet opmerksom paa. Det var i erkjendelsen heraf at „Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme" for ca. 20 aar siden foranledigede opsat en hel del saakaldte „fiskerbarometre" — barometre til fiskernes brug — i fiskeværene paa en stor kyststrækning, baade nord og syd. Disse barometre har fiskerne studeret nøie, og følt sig ofte — meget skuffede over resultatet. Ti paa barometrets kolossale skive stod de traditionelle og ofte vildledende „spaadomme" om veirets beskaffenhed svarende til en bestemt barometerhøide. Det kunde jo ikke vare saa mange uger inden „spaadommene" befandtes at være aldeles misvisende. Et barometer, som gang efter gang med sin store viser markerede „Tørt veir", mens regn pøsede ned eller snekaven var som tættest, eller markerede „Regn" eller „Sterk vind" den ene gang efter den anden, mens det stadigt kunde være solblankt stille, — et sligt barometer kunde jo ikke blive betragtet som noget „paalideligt instrument". Vistnok blev det snart almindeligt bekjendt blandt fiskerne, at disse store „fiskebarometre" ofte var noget „træge" af sig, og at de vilde vise den rette barometerhøide, naar der blev banket lidt paa kassen, saa kviksølvsøilen overvandt trægheden. Fiskerne var dog ofte altfor ivrige og utaalmodige efter at

faa vide den rette høide, derfor kom de til at banke barometerkasserne saa ofte og saa sterkt, at flere blev ødelagte uden et øieblik at have forbedret sig. Tildels var barometrene saa udsatte for veir og væde, at metalværket blev udskjæmt og instrumentet omtrent ødelagt. De i de to sidste aar af samme selskab anskaffede aneroidbarometre uden „spaadomsindskrifter", er ulige mere hensigtsmæssige, men dog, efter min mening, ikke tilstrækkelige for øiemedet. Der maa kunne udrettes noget mere til veiledning for fiskerne i deres daglige bedømmelse af veirudsigterne. Og jeg er foreløbig kommet ind paa følgende tankegang, som jeg, med fiskeristyrelsens billigelse skal søge at realisere, efterhaanden, leilighedsvis og forsøgsvis; et godt resultat afhænger af flere faktorer.

Det bedste vilde jo være, at der blev opstillet en barograf i ethvert større fiskevær, og at fiskerne blev bibragt saapas kjendskab til meteorologi, og havde saa jevnlig adgang saavel til de daglige meteorologiske iagttagelsers opslagstabeller som til lokale veirobservationer og almindelige instrumenter for saadanne, at enhver fisker kunde „studere" veiret paa egen haand og tage sin egen erfaring og de gamle anerkjendte veirmerker med paa raad til bedømmelse af — udsigterne for det lokale veirforhold for dagen. Fiskernes skjøn paa „veirudsigterne" kan ofte være forbausende sikkert og paalideligt, men ogsaa, og ikke saa ganske sjeldent, være hildet i de gamle „tegn og merker" som ingensteds hører hjemme. Det er min sikre tro, at ved lidt kundskab i meteorologi — meddelt gjennem foredrag i fiskerimøder eller af navigationslæreren — vilde fiskerne kunne udvikle sin medfødte eller tillærte evne som veirskjønner i betragtelig grad. Og jeg har tænkt mig, at indtil man kunde faa anskaffet barografer under kyndige mænds varetægt i fiskeværene, kunde man forsøge at lade affatte barograftabeller paa den maade, at opsynsbetjenten eller en anden paalidelig person i fiskeværet tegnede op den daglige kurve i et dertil indrettet skema, hver dag, lod tabellen hænge udstillet paa et for fiskerne let tilgjængeligt sted, saaledes at der altid var udhængt den hele foregaaende uges kurve og tillige den indeværendes. Samtidig paaførtes dagens vind og veir for hvert døgn. For at kunde melde forandringerne i barometerhøiden, eller markere stadigheden eller ustadigheden i lufttrykket i løbet af to eller flere døgn i rad, kunne tillige benyttes sorte tavler eller skiver paa en hvid, inddelt husvæg, som kunde sees fra fiskernes rorboder, baade eller husrum. Det forekommer mig, at man paa den maade vilde bibringe fiskerne en for dem meget nyttig kundskab, og tillige gjøre dem bedre istand til at benytte de almindeligste meteorologiske instrumenter, hvoraf de nu har saa lidet gavn, eller af hvis udvisende de skaffer sig saa mange skuffelser, til ikke ringe nedsættelse i deres agtelse af „videnskaben" og dens resultater.

Det skal gjerne indrømmes, at min tro paa denne undervisningsmetode i praktisk meteorologi kan være noget sangvinsk eller mindre godt begrundet. Forsøg i denne metodes gjennemførelse tror jeg dog ikke vilde være ganske uden værd. Jeg har i alle fald gjort skridt til at sætte forsøg igang paa nogle af fiskeværene inden mit distrikt, og haaber at kunne give udførlig besked om resultatet i sin tid. Da vil jeg have høstet nogen større erfaring med hensyn til sagens gjennemførelse og nytteværdi for fiskerne selv; og derefter faar sagens nytte vurderes.

Sildens tilvirkning.

Som en fortsættelse af min virksomhed med hensyn til forbedring af fiskeriprodukterne har jeg ladet offentliggjøre følgende:

I alle sildefiskende lande bliver en større eller mindre del af fangsten virket til en eller anden vare, idet den raa sild paa en eller anden maade saltes eller røges eller krydres, marineres o. s. v. En langt mindre del forbruges fersk.

Af den i Europas farvande opfiskede sild virkes størsteparten til spegesild ved saltning. Dette sker fornemmelig i Norge, Skotland og Holland. I ethvert af disse lande benyttes en egen tilvirkningsmaade, og de har hver for sig, efterhaanden, faaet sine egne kunder og forbrugsmarkeder.

Der findes ingen slags spegesild, som overalt, eller af alle og enhver i hvilketsomhelst land, vilde findes at være den eneste allerbedste. En eller anden særegen smag, form, størrelse eller modenhed hos silden bliver dels i visse lande, dels bare i visse landsdele eller bygder, dels alene hos nogle samfundsklasser foretrukket fremfor nogen anden slags sild. Det gjælder derfor at træffe den rette tilvirkningsmaade, som hver især af de mange forskjellige kundekredse rundt omkring i verden foretrækker.

Tilvirkningen af den mest almindelige vare — spegesild — skal her kortelig forklares i henhold til den erfaring, som man i den praktiske bedrift har vundet i aarenes løb. Forklaringen kunde ogsaa være af interesse for de husholdninger, som vil have sig en vare af egen tilvirkning.

Raaproduktet.

Det bedste raaprodukt til norsk spegesild er vor isterfyldte sommersild, fedsilden. Den kan til husholdningsvare bruges i alle størrelser,

naar den bare er fed og fyldig nok. Men til handelsvare kan kun bruges sild i de størrelser, hvoraf der tilvirkes visse varesorter for omsætning paa vore egne forbrugsmarkeder i de forskjellige lande. De mindste slags sild kaldes enten husholdningssild, smaasild eller „udskot“, og benyttes tildels til agn, kreaturfoder, gjødning o. s. v.

Det vigtigste, som er at iagttage ved udvalg af raasild, som skal virkes til spegesild, er følgende:

Silden skal være hel, frisk og nyfanget. Havsild pleier være bedst. Sild, som tages langt inde i fjordene, er ofte mindre isterfed og faar undertiden „grundsmag“ af sjøbunden.

Silden skal føres i rene baade eller farkoster, som maa være fri for pumpevand eller sølevand; den kan faa usmag af at ligge paa nytjærede fjøler eller i nymalede baade; og den kan skades ved sterkt pres og tryk, naar den føres løs i store ladninger.

Silden skal holdes tildækket for solskin og beskyttes mod regn og vindtørke; bare i rene, velskyllede kurve og kopper, trug og tønder maa silden komme.

Notfanget sild er som oftest at foretrække for garnfanget; ikke fordi den i sig selv er bedre, men fordi den pleier komme friskere og aatfri til saltning. Kommer garnsild ligesaa frisk og ren i salt, vil den blive en ligesaa fin og velsmagende spegesild. Fanges silden i not og har skadeligt aate i sig, maa den holdes stængt i noten etpar døgn, eller indtil den har skilt sig med aatet. Garnsild kan først under tilvirkningen renskes for aate.

Raasildens behandling.

Straks silden er taget op af sjøen skal behandlingen begynde; jo før jo heller. Først og fremst skal den røres godt i salt, helst finkornet salt, saa silden faar lidt paa sig overalt. Derved forebygges, at sildene klæber sig sammen efter nedlægningen, eller at rispet sætter sig ganske fast og danner en blank skorpe paa silden, om den bliver liggende tør i nogen tid. Garnsild er især udsat for at blive „blank“ og en ringere vare, naar den faaes død paa garnet, eller „soltørkes“, eller ikke tidsnok bliver rørt i salt; slig blank raasild skal røres rigtig godt i salt eller i en tønde med sjø og salt ɔ: rubbes for risp.

Derefter skal silden snarest mulig befries for blod ved at kverkes eller ganes. At „kverke“ silden er egentlig bare at udrive „kverken“ (struben) og hjertet; at „gane“ den er derimod tillige at udtage gjællerne og indvoldene. At „gane“ bruges ofte iflæng om begge maader, hvorimod „fuldstændig ganing“ betyder at alle de nævnte dele og indvolde udtages af silden.

Skal raasilden virkes til „ægte norsk istersild“, (en vare som har

sine egne forbrugsmarkeder og der foretrækkes for al anden spegesild), saa maa den være aatfri og bare kverkes, ikke ganes fuldstændig. Og den maa selvfølgelig indeholde ister og ikke have „indmad“ eller endel udviklet rogn eller melke.

Er der skadeligt aate i silden, maa den ganes fuldstændig, thi ellers vil aatet i sildens mavesæk gjære og raadne og tilslut bedærve silden. Den fuldstændige ganing bruges ogsaa ellers, dels fordi silden skal tilvirkes saaledes for visse kundekredse, som kræver det, dels skal behandles efter den hollandske og skotske tilvirkningsmaade. Men sildens udseende bliver da som færdig vare noget forskjelligt fra „ægte norsk istersild“.

Til kverking bruger man bare de to fingre eller ogsaa en egen saks, hvormed kverken og hjertet udrives med et nap. Ganing — en „fuldstændig ganing“ — sker derimod med et eget slags ganekniv, hvorved man først løser gjællerne og overvrider kverken (struben) og derpaa udtager indvoldene saaledes, at isteren eller rogn og melke bliver siddende igjen i bughulen. Ved øvelse gjøres dette i to raske tempo.

Samtidig med at silden ganes eller kverkes bør den ogsaa sorteres, saafremt det da lader sig gjøre; men under enhver omstændighed skal silden sorteres omhyggeligt, førend den nedlægges og pakkes i tønden tilsalgs under et bestemt sortementsmerke.

Saltning og nedlægning.

I umiddelbar forbindelse med ganingen sker saltningen og nedlægningen, uden afbrydelse. Det kar eller den kop — tønde, dunk, krukke o. s. v. — hvori silden skal lægges og modnes til spegesild, maa være ren, tæt og kunne tillukkes saaledes, at hverken luft eller dagslyset faar fri adgang til silden.

Efter at karrets eller tøndens indside er skyllet med saltlage, strøes bunden med et tyndt lag salt; derpaa flolægges silden saaledes, at den kommer til at ligge paa den bredeste del af siden, paa skraa, med bugens anden side fri. Der lægges sild ved sild, med bugen halvt-om-halvt over den anden, saa den hele flo bliver et tæt, helt lag, som fylder tøndens hele vidde. Mellem hver sild maa der være lidt salt. Og mellem hver flo strøes et tyndt lag salt. Paa denne maade saltstrøes og nedlægges sild til tønden eller karret er fyldt; saa lægges derpaa endnu et par lag og saltstrøes, før bunden eller laaget tilslut lægges ovenpaa og tildækker det hele. Før brugtes mest St. Ybes salt, nu helst finkornet Trapanisalt eller et andet smaakornet salt; grovkornet salt er derimod mindre hensigtsmæssigt, fordi det smelter for langsomt eller sætter lage noget sent. Der bør medgaa omtrent 25 liter salt til 1 tønde sild. Lidt mere

salt skal medgaa, naar silden er meget fed eller veiret varmt; men lidt mindre, naar silden er smaafaldende eller mindre fed.

Skal silden tilvirkes paa skotsk eller hollandsk vis, lægges silden (fuldt ganet) i flo med ryggen ret ned. Det gjøres for at holde bughulen mere aaben og trykke kjødet langs rygbenet lidt løs, saa lagen desto lettere kan sive ind. Vore isterfyldte fedsild taaler ikke godt dette, ei heller det pres, hvormed tønden strampakkes. Skotterne og hollænderne salter sin tidligst fangede, fedeste sild lindere og pakker den lettere.

Den fyldte tønde eller kop bør staa et døgn eller to (saa silden kan synke sammen efterhaanden som lagen dannes) før den tilslaaes. Ofte er man dog af mangel paa tid og plads nødt til at tilslaa tønden straks. I ethvert tilfælde skal sørges for, at der bliver rigeligt med lage over silden; der maa bare paafyldes nylavet lage eller frisk, ren blodlage.

Spegningen.

Inden kort tid efter nedlægningen begynder spegningen. Den „modnes“ hurtigere i varmt veir end i kulde, langsommere i sterk lage end i lind. Er der brugt et overmaal af salt, faar silden et bitter saltsmag; er der brugt for lidet salt, bliver den syrlig af smag og rødlig ved benet. Mest velsmagende blir den passende-saltede sild, som er „modnet“ i sin egen lage. Godt behandlet, fin, isterfyldt spegesild udmerker sig ved sin salt-friske, rene, fyldige velsmag. Den skotske og hollandske spegesild smager mindre saltfrisk, men mere af „fyldig“ fedme, om den end af naturen ikke har været federe.

Silden er ikke godt i spege før den „slipper“ benet, har tabt al raasmag og faaet løst skind. Om sommeren er fedsilden i spege efter en uge eller to; i kjøligt veir tager det en maaned eller mere. Med magrere sild tager det længere tid. Modningen kan forsinkes i maanedsvis ved at silden holdes i iskjælder eller frysebod, men paaskyndes ved at den udsættes for moderat jevn varme, f. eks. i et kjøkken. Silden maa stadig staa i lage eller jevnlig faa lage over sig, f. eks. ved at tønden rulles om, eller det tillukkede kar endevendes. Mangler der lage, maa ny fyldes paa; velbehandlet spegesild holder sig 1 à 2 aar; senere faar den en intens salt smag som hollandsk ansjos.

De større sorter sild — storsild og vaarsild — virkes til handelsvare dels som ovenfor anført om sommersilden, dels lidt anderledes. Da de ikke indeholder skadeligt aate, behøver man ikke at gane dem fuldstændig; men for enkelte forbrugsmarkeder bliver de skotsk-behandlet,

medens man for andre markeder og til røgeribrug hverken kverker eller ganer dem, men salter dem hel, de rundsaltes.

De mindre sorter sild bliver dels rundsaltet til husbrug, dels virket til „skjæresild" for udenlandske markeder. Skjæresild virkes af smaasild, som er kommet godt ispege, saaledes: Hodet afkappes, en del af bugen bortskjæres ved et rent snit, indmaden udtages, hvorefter silden nedlægges (med ubetydeligt salt) i pent formede flør i tønden og paafyldes med frisk blodlage; 125 kg. netto i en tønde. Denne vare, som gaar under navn af „skjæresild", „skaaret sild", „kapsild" o. s. v. bliver i udlandet dels marineret, dels krydderbehandlet til „russiske sardiner", eller nedlægges i forskjellige slags saucer o. s. v.

Brisling (skarpsild) virkes til handelsvare dels ved bare at rundsaltes efter at have været røret i salt eller i sterk lage, dels ved at behehandles med en egen blanding af krydder, sukker og salt til ansjos. Denne vare nedlægges i dunker eller ogsaa i blikdaaser; den fineste tilsættes undertiden med olivenolie.

Til nogen omtale af røgning, marinering, syltning og anden behandling af sild og smaafisk savnes denne gang plads; først ved en senere anledning vil disse tilvirkningsmaader kunne blive nærmere omtalte.

— — — — — — —

Trondhjem, $\frac{\text{31te december 1903}}{\text{20de februar 1904.}}$

Fredrik M. Wallem.

(Et afsnit om russekobben og vinterfisket 1903 er udtaget for at sammenarbeides med beretningerne fra Nordland og Finmarken i et andet hefte af aarsberetningen).

Fra
fiskeriinspektøren i nordre distrikt.

Beretning
om hans virksomhed i aaret 1903.

Om min virksomhed i 1903 som fiskeriinspektør i nordre distrikt har jeg herved den ære at afgive følgende beretning:

Som vanligt var det ved aarsskiftet adskilligt kontorarbeide, som lagde beslag paa mig og i længere tid holdt mig bunden til hjemmet. Naar undtages en tur til Svolvær ianledning af et større fiskerimøde, som afholdtes der den 1ste februar, samt en tur til Bergen, hvor jeg den 17de februar havde en konference med fiskeristyrelsen, var jeg helt optaget med kontorarbeide, saa den af mig foreslaaede og af fiskeristyrelsen approberede rundreise til fiskeridistrikterne ikke kunde paabegyndes før 6te mars.

Indtil 20de april havde jeg paa forskjellige steder i Lofoten afholdt ialt 10 fiskerimøder samt 1 møde i Røst. Om disse møder i det hele og store taget er tidligere afgivet beretning til styrelsen.

Til behandling forelaa foruden de almindelige ordinære sager ogsaa spørgsmaalet om indskrænkning i tiden for brugen af garn under lofotfisket, hvilket spørgsmaal var mig oversendt af herr amtmanden i Nordlands amt, og til hvem jeg har sendt beretning om udfaldet.

Videre behandledes ogsaa tilvirkningsspørgsmaalet, naar dertil gaves anledning, ligesom der ogsaa ifølge direkte anmodning fra interesserede behandledes hvalsagen.

Under mødet i Henningsvær blev der vedtaget en resolution med henstillen til styrelsen at virke for territorialgrænsens udvidelse fra $^4/_4$ til $^{24}/_4$ mil. Beslutningen, der blev enstemmig vedtaget, er forlængst indsendt til styrelsen.

Paa Røst afholdtes ogsaa et møde, hvor følgende resolution vedtoges:

„Forsamlingen henstiller til fiskeriinspektøren at indgaa til myndighederne med det af ham fremsatte forslag om bedre kommunikationer for Røst, nemlig 2 — to — gange ugentlig post-, passager- og ferskfiskrute Værø—Røst i forbindelse med hurtigruterne over Bodø, i et tidsrum af 6 — seks — maaneder om aaret, nemlig fra medio april til medio oktober. Endvidere at godsruten der nu trafikerer stedet kun $^1/_2$ aar, fra medio december til medio juni, maa anløbe Røst det hele aar."

Denne resolution er i sin tid indsendt til fiskeristyrelsen gjennem amtmanden i Nordlands amt.

Efter tidligere mundtlig konference med fiskeristyrelsen afholdt jeg efter min hjemkomst fra Lofoten 2 møder i Saltdalen i anledning af fremkomne udtalelser vedkommende undervisning om lære i baadbygning. Herom er ogsaa særskildt beretning sendt styrelsen.

I mai og juni besøgte jeg flere tørrepladse for klipfisk, hvorhos jeg i aviserne stillede indtrængende opfordring til vedkommende tørrere om at være forsigtige med tørringen paa grund af fiskens magerhed.

Til Narvik og Tromsø foretog jeg ogsaa reise for at være tilstede under amtstingenes afholdelse.

Ultimo mai reiste jeg ifølge fiskeristyrelsens ordre til Hammerfest for at overtage fiskeriinspektør Sørensens arkiv.

Ved St. Hans tider besøgte jeg Andenæs i Vesteraalen, hvor et større møde med diskusion afholdtes. Spørgsmaalet: „Hvilken er den tjenligste fiskebaad at anvende til vor fiskeribedrift", behandledes. Mødet var meget godt besøgt af interesserede fiskere, og kom forsamlingen efter en indgaaende diskusion enstemmig til det resultat, at den saakaldte smaapinner, d. v. s. den mindre dæksbaad vilde være den heldigste og mest tjenlige at anvende til fiske paa ydre side af Vesteraalen og Senjen, samt ogsaa til fiske i Finmarken, foruden at den vil egne sig særlig som drivgarnsbaad til sildefiske paa vore fjorde, samtidig som den foruden at være hensigtsmæssig ogsaa vil være den mest økonomiske fiskebaad, saavel hvad anskaffelse som udrustning angaar.

Under opholdet paa Andenæs foretog jeg en tur til Bleik, hvor et møde afholdtes af interesserede angaaende forbedring af havneforholdene ved dette vigtige fiskested. Herom er ogsaa indsendt særskilt beretning til styrelsen.

Den 26de juli afholdtes et møde i Mosjøen, hvor spørgsmaalet om vandrelærer i baadbygning var oppe til behandling, ligesom jeg ogsaa i samme anledning besøgte Hemnesbjerget.

I september og oktober foretog jeg en reise til sildedistrikterne i Brønnø, Sømnes, Vik, Sortland, Tromsø og Skjærvø. Herom mere i det efterfølgende.

Den 10de november afreiste jeg med fiskeristyrelsens tilladelse over Trondhjem, Kristiansund, Aalesund, Bergen og Kristiansand til Fredrikshavn. Tilbage tog jeg veien over Gøteborg, Kristiania, Larvig og Bergen. Hensigten med denne reise var specielt at studere brugen af petroleummotoren i vore fiskebaade. Resultatet af denne reise vil nedenfor blive fremstillet i et særskilt afsnit, betitlet „Petroleumsmotoren i vore fiskebaade."

I tiden mellem reiserne var jeg fuldt optaget med kontorarbeide, hvortil jeg endog maatte antage leiet hjelp; thi næsten daglig indløber forespørgsler vedrørende fiskerinæringen, særlig om laan af havfiskefondet samt om tilvirkning og forsendelse af fisken m. v. Disse ekspeditioner kræver selvfølgelig baade hurtig og nøiagtig besvarelse. Hertil kommer endvidere det arbeide jeg har haft med at indsamle oplysninger og udtalelser om kobbeplagen 1902/03, hvoraf resultatet meddeles nedenfor i et særskilt afsnit. Endvidere maatte jeg i august og september efter opfordring af herr amtmanden i Tromsø amt paa foranledning af vedkommende departement indsamle materiale til udtalelse angaaende hvalsagen, hvorhos jeg ogsaa havde flere andre offentlige sager til udtalelse. Herom er styrelsen tidligere underrettet.

Desuden har jeg i 1903 udarbeidet en brochure om behandling og tilberedning af vore forskjellige fiskesorter. Den er trykt paa offentlig bekostning i et antal af 2000 eksemplarer og uddeles gratis til interesserede.

Min journal udviser i aarets løb 1104 indgaaende nummere og min kopibog 1029 udgaaende breve, besvarelser og cirkulærer, hvortil kommer en hel del ekspeditioner af mindre vigtig betydning, hvis indhold jeg har fundet upaakrævet at kopiere.

Angaaende min befatning med havfiskefondet henviser jeg til et særskilt afsnit nedenfor.

Aaret 1903 har været særdeles rigt paa arbeide og lagt fuldt beslag paa min tid og arbeidsstyrke, ja endog, som ovenfor berørt, tvunget mig til at leie kontorhjelp. Her er mange opgaver at løse, mange interesser at varetage og mange muligheder at udnytte. Selv om man ved ihærdigt arbeide kan forenkle de nu foreliggende, vil der stedse opstaa og fremkomme nye opgaver og muligheder, hvis løsninger og besvarelser kræver sin mand.

Lofotfisket i 1903 giver ikke anledning til videre bemerkninger udover, hvad der forefindes i beretningen fra udvalgsformanden. Det vilde dog være at anbefale, om dennes beretninger kunde indeholde noget mere omfattende meddelelser. Specielt vilde dette være ønskeligt af hensyn til oversigten af svingningerne i brugen af redskaber, ligesom der ogsaa burde indtages opgave over de benyttede baadtyper samt antallet

af dækkede baade, klassificerede efter deres størrelse. Ligeledes maa det ansees at være af vigtighed, at beretningen indeholdt oplysninger om udbyttet af de forskjellige tilvirkningsmetoder, da det vil have sin store interesse at kjende de kvanta, der nyder finere behandling, samtidig som opgave over mængden af den fisk, der i fersk tilstand udskibes til sydbyerne og Sverige, vilde have saavel statistisk som orienterende betydning.

Med hensyn til forandring i lofotlovens § 22 er striden endnu uafgjort. Fra Vestlofoten stilles bestemt forandringskrav, medens forholdet er ganske det modsatte for Østlofotens vedkommende. Den ifjor (1902) foretagne afstemning giver et tydeligt indtryk af de forskjellige meninger. Som min personlige mening tør jeg maaske udtale, at delvis imødekommelse af kravet vil være anbefalelsesværdigt, og tillader jeg mig i den anledning at henstille foreslaaet en tillægsbestemmelse om vedtægt for hvert fiskevær, hvorved fiskerne gjennem sine høvedsmænd tillades ved afstemning med simpelt flertal at afgjøre, hvorvidt sætning af redskaber kan ske lørdag kveld. Derimod synes det at herske større enstemmighed for, at trækning om søn- og helligdage bør være forbudt.

Spørgsmaalet om indskrænkning i tiden for brugen af garn under lofotfisket blev som foran nævnt behandlet paa fiskerimøderne. Forslaget vandt ingen tilslutning. Resultatet af sagens behandling er indsendt til herr amtmanden i Nordlands amt.

Om sildefisket. Sildefisket antager som vanligt en høist forskjellig karakter fra aar til andet. Det er variabelt saavel hvad tid som fangst angaar og synes at trodse alle mulige hypotheser og beregninger. Det ene aars præg udviskes af det andet uden at nogen kontinuerlig følge tilsyneladende har fundet sted.

Ogsaa iaar tog det sin begyndelse noget afvigende. I de 38 aar jeg har fulgt med i denne bedrift, har jeg fra aar til aar stadig iagttaget variationer saavel med hensyn til den tid fisket indtræffer som det sted, hvor silden optræder. Endvidere forekommer der altid merkbare fremtoninger i sildens størrelse. Den varierer fra stor til liden, uden at nogen egentlig aarsag hertil synes at være tilstede. Jo længere man iagttager disse stadige variationer, jo mere merkelige vil man finde dem.

I 1903 tog fisket sin begyndelse temmelig tidlig. Allerede ved St. Hans fangedes der i Trondenes adskillig sild. Den var imidlertid smaafaldende og benyttedes derfor mest til den saakaldte skjæresild samt til agn.

Fisket fortsattes udover sommeren paa andre steder i Tromsø amt, desuden ogsaa i Nordlands amt.

Silden var fra fiskets begyndelse i forhold til aarstiden noksaa fed.

Og fedmen øgedes hurtigt udover sommeren, hvilket synes at tyde paa, at der var rigelig næring i havet.

Medio august viste en ublandet stor sildesort sig pludselig første gang ved Bodø, hvor der fiskedes temmelig godt paa garn, ligesom der ogsaa gjordes adskillige notstæng. Denne sild var vidt forskjellig fra den tidligere fangede saavel i størrelse som i kvalitet. Den bestod hovedsagelig af de 3 største merker, men havde ikke den fedtgehalt som den før opfiskede. Forskjellen bestod i, at den første var veritabel fedsild, medens den anden var mest indmadsild. I ethvert fald var istermængden i den sidste høist ubetydelig i forhold til de fordringer der i saa henseende stilles til god istersild.

Udpaa høsten begyndte denne sild at søge ind i fjordene, hvor den blandedes med den forhen indsegne mindre sild. Dette viste sig tydeligt ved de notstæng, der gjordes. Derimod bestod den paa garn fangede sild fremdeles af de større merker.

Sild forekom udover sommeren og høsten paa hele strækningen langs Nordlands og Tromsø amters kyster. Der fandtes neppe nogen fjord hvori der ikke fiskedes sild med mere eller mindre held, hvilket var til uvurderligt gavn for befolkningen. Fangsten udnyttedes dels til hjemmebrug og dels til salg.

Foruden at silden, som nævnt, optraadte inde i fjordene, var der ogsaa enkelte steder ude ved kysten, hvor den især viste sig i større mængder, saaledes for Nordlands amt for Bindalen, Brønnø, Nordre Helgoland omkring Bolgen og Støt samt i Gavlfjorden i Vesteraalen — og for Tromsø amts vedkommende i Kvalsund og Langsund samt ved Skjærvø og deromkring.

Sildefisket i 1903 har paany optaget kravet om et mere effektivt underretningsvæsen. Saavel i pressen som mand og mand imellem raader der enstemmighed om vort nuværende underretningsvæsens mangelfuldhed, og det tør trygt udtales, at store værdier er gaaet tabt ved sendrægtig og tildels mindre nøiagtige underretninger. Jeg har i mine aarsberetninger 1900 og 1902 udtalt mig om denne sag, og jeg vil heller ikke her undlade at berøre den. Jeg er fuldstændig overbevist om det nuværende systems mindre tilfredsstillende virkemaade. Thi det er indlysende, at en ulønnet mand i de fleste tilfælder ikke lægger den forønskede energi og interesse i sit arbeide. Her kan saaledes anføres et illustrerende eksempel: Den 30te september og 1ste oktober var stengning allerede begyndt i Gavlfjorden og ved Skjoldehavn. Den 7de oktober modtog jeg underretning fra handelsmænd i Skjoldehavn og Risøhavn om stæng af 8 000 à 10 000 tønder sild, hvilket jeg uopholdelig meddelte amtmanden, der endnu ikke havde modtaget officiel underretning. Ogsaa for Skjærvø's vedkommende kan det meddeles, at mangelfuld

efterretning om fisket har afstedkommet store tab. Selvfølgelig volder dette forhold misfornøielse blandt fiskerne. I samme forbindelse finder jeg ogsaa at burde nævne endnu et eksempel: Den 12te oktober opholdt jeg mig paa Skjærvø, og til den tid var der kun indløbet 1 — en — officiel meddelelse om fisket dér, uagtet det allerede havde varet flere uger. Hvad tab dette har foraarsaget, er umuligt at danne sig nogen mening om, men det maa antages ikke at være saa ganske lidet.

En ting til ved dette fiske er at bemerke, nemlig den eiendommelige karakter det i de senere aar har taget. Det viser sig nemlig, at silden optræder pludselig og ofte forsvinder efter kun et kort ophold. Under disse forhold maa det saameget mere ansees paakrævet at have et hurtigt virkende underretningsvæsen, saa de interesserede stadigt kan holdes à jour med sildens forekomster. Det nuværende system lader imidlertid i saa henseende meget tilbage at ønske, og en forandring synes her sterkt paakrævet. Man kan jævnlig høre fiskerne udtale misnøie mod det nuværende underretningsvæsen, og, saavidt jeg har kunnet bringe i erfaring, er denne misnøie vel begrundet.

Ferkfisk-Eksporten. Det er kveitefisket, som fra først af har givet stødet til eksport af fersk fisk paa Nordlands og Tromsø amter. De tildels høie priser, der har været betalt for denne fiskesort, har virket lokkende saavel for fiskere som for opkjøbere. Fangstudbyttet har dog været meget varierende. Der mangler imidlertid en udfyldende statistik for dette fiskes vedkommende. Det har dog lykkedes mig gjennem indhentede oplysninger at samle opgaver for aarene 1896, 1897 og 1898. Disse opgaver findes indtaget i Norsk Fiskeritidende for 1899, pag. 395 o. fl. Af samme hidsættes:

	1896	1897	1898
Eksporteret i is til sydbyerne og udlandet ...	180.969 kg.	444.799 kg.	746.235 kg.
Solgt til russerne	399.000 „	583.880 „	655.600 „
	579.969 kg.	1028.679 kg.	1401.835 kg.

For de senere aar mangler desværre fyldestgjørende opgaver. Jeg tror dog at kunne sige, at kvantumet er øget endel, om end ikke i saa betragtelig grad som ovenfor fremstillet for aarene 1896, 1897, 1898. Men alligevel repræsenterer dette fiske betydelige værdier, specielt paa grund af de forholdsvis gode priser, der betales for denne fiskesort.

Forøvrigt er ved dette fiske bemerkelsesværdigt, at det ved Søndmøre drives udelukkende som havfiske, medens det i Nordland hidtil har

været drevet hovedsagelig som hjemmefiske og for det meste paa aabne baade.

Noget rationelt havfiske har nemlig endnu ikke vundet frem til almindelig anerkjendelse. Saaledes var det i 1903 kun 4 fiskedampskibe fra Nordland, der drev havfiske i nogen nævneværdig tid, deraf ét med station i Bodø og de 3 øvrige i Vesteraalen. Det i Bodø stationerede skib ekspederede al sin kveite i is til sydbyerne og England, hvorimod vesteraalsbaadene hovedsagelig solgte sin fisk til russiske opkjøbere.

For Andenes — det sted som hidtil har været vort bedste kveitested i Nordland, fiskedes alene i 1898 ca. 350 000 kg., hvoraf kun ca. 20 000 kg. ekspederedes i is. Resten solgtes til russerne. Til dette fiske benyttedes næsten udelukkende ottringer og smaa dæksbaade. For Røst derimod foregaar dette fiske hovedsagelig med store dæksbaade og tildels med dampskibe. Men for den øvrige del af Nordlands og Tromsø amter drives fisket med mindre aabne baade.

Som en eiendommelighed ved kveiten kan fremhæves dens tildels hyppige skiften af opholdssteder. Sandsynligvis er det føden, som er aarsag i dens vandringer. I 1903 forekom der saaledes adskillig med sild i Nordranen, og den paafølgende høst fiskedes dér en masse kveite, noget, som ikke har hændt dersteds i mands minde.

Det er jo forøvrigt en overordentlig stor fordel for vor kystbefolkning, at kveiten kommer saa nær land, at man kan fange den med ringe omkostninger. Det bevirker, at ogsaa den mindre bemidlede med sine smaa farkoster kan være med at fange en fiskesort, som andre steder maa fiskes ved benyttelse af kostbare dampskibe.

Foruden eksport af denne vare er der ved den nye baneforbindelse over Narvik aabnet os større muligheder for eksport af en billigere fiskesort, som kan forsendes i ganske andre kvanta end kveiten. Det er skreien.

Denne fiskesort vil antagelig kunne eksporteres i store mængder, hvis man vil nyttiggjøre sig den i østersølandene herskende almindelig barske vinter ved at sende fisken did i frossen tilstand.

I min brochure om behandling af fiskevarer har jeg ogsaa omtalt spørgsmaalet om frysning af skrei. Forøvrigt vil jeg desangaaende henvise til Kampens mek. verksted i Kristiania, hvor man ved bestyreren kan erholde veiledning i behandlingen af frossen fisk efter amerikansk metode, og hvilket verksted leverer alle til et fryseri henhørende maskiner med behørig brugsanvisning.

Det er selvsagt at foruden kveite og torsk kan ogsaa andre fiskesorter forsendes i iset stand. Specielt kan nævnes seien, hysen og

flyndren, især til Hamburg, samt ueren til indlandet, for tiden nærmest til Bergen.

Spørgsmaalet om isning af fisk er udtømmende behandlet i forannævnte brochure, saa nogen nærmere omtale af disse ting her findes overflødig.

Havfisket, vore fiskebanker m. v. Allerede i min aarsberetning for 1899 har jeg omtalt fiskebankerne udenfor Nordland og Tromsø amts kyster, derunder indbefattet de nu saa nævneværdige fiskepladse Svensgrunden og Malangsgrunden.

Af anførte beretning fremgik det, at fiskebankerne udenfor Nordlands kyst ligger denne noksaa nær, naar undtages Helgeland, hvor afstanden til den saakaldte Storeg kan være optil ca. 40 mil.

Denne eg fortsætter langs landet nordover saaledes, at den ret i vest af Røst ikke er mere end 15 à 16 mil fra land. Længere nord bliver afstanden stadig mindre og mindre, saa den paa strækningen fra Røst til nordligste ende af Malangsgrunden kan variere i en afstand fra 8 til 1 mil.

Det var altsaa paa denne eg at det saakaldte havfiske skal drives for Nordland og Tromsø amts vedkommende.

Men saa har man for Helgeland og Saltens fogderiers vedkommende en „mindre eg“ eller sandbakke helt ind til Vestfjordbunden. Denne eg følger kysten i en afstand af ca. 1 à 2 mil, og her kan drives fiskeri omtrent det hele aar.

Det ser saaledes ud til, at naturforholdene selv bestemmer grænsen for, hvor langt man her kan komme tilhavs med fiskeriet; thi udenfor Storeggen har man Braadybet, hvor intet fiskeri kan drives. Forholdene her stiller sig altsaa ikke saaledes som ved Søndmøre eller ved de engelske og skotske kyster, hvor man næsten uafbrudt kan følge fiskebund paa milevis ret ud fra land, medens vort nordlige havfiske er henvist til Storeggen, langs denne som yderste grænse. Det bør dog bemerkes, at der foregaar ikke ubetydeligt kystfiske paa grundfladerne saavel mellem Storeggen og Indreeggen som indenfor denne.

Om vinteren kan imidlertid intet rationelt havfiske drives her nord paa grund af det haarde veirligt. Men saa har vi til gjengjeld i denne tid det periodiske skreifiske, der foregaar i maanederne januar—april og ofte derudover med aabne baade og forholdsvis mindre kostbare redskaber. I den senere tid har man jo ogsaa til dette fiske begyndt at anvende dæksbaade og dampskibe.

Det er altsaa efter at skreifisket er saa at sige tilendebragt, at det egentlige havfiske skal tage sin begyndelse. Først da tillader aarstiden dette. Men tiltrods for, at denne nordlige landsdel allerede har en liden flaade af fiskedampskibe, er endnu ingen rationel drift paa

aarets bedste tid kommet istand. Havfisket her kan hidtil nærmest betegnes som stødvise, korte forsøg.

Hvad der først og fremst maa til, for at et saadant fiske med disse kostbare farkoster her kan faa nogen reel betydning og blive lønnende, er for det første en sammenslutning med fælles station eller samlingsplads. Specielt gjælder det at blive enig om et samlingssted, der ikke alene danner en god havn og ligger saa nær de større fiskepladse som muligt, men ogsaa, at de ligger bekvemt til for ferskfiskeksporten. Dette sidste forekommer mig at være det væsentligste, thi det nytter lidet at opfiske store kvanta fisk, hvis man ikke samtidig kan have anledning til en fordelagtig afsætning af samme. Først naar dette er bragt i orden, vil havfisket med dampskibe kunne drives rationelt og faa sin fulde praktiske betydning. Stedet maa derhos forudsættes at kunne levere tilstrækkelig og billig forsyning af is, ligge centralt for tilførsel af agn og forøvrigt være i stand til at levere i tilstrækkelig grad kul og ellers de skibsfornødenheder, som en flaade af fiskedampskibe vil tiltrænge.

Nogle faa miles længere udseiling til fiskepladsene antages at have lidet at sige ligeoverfor vore fiskedampskibe, naar kun stationen eller udgangspunktet ligger bekvemt for eksport. Og jeg er af den formening, at en saadan fælles station vil være heldigere end om hver især skulde benytte sit hjemsted, især deleshed hvis dette ligger udenfor den almindelige, store færdselsled.

I en avisartikkel har jeg tidligere paapeget, hvilke steder i Nordland og Tromsø amter jeg anser for at være heldige som station for fiskedampskiber og nævner som først i rækken Tromsø, dernæst Harstad, saa Svolvær og endelig Bodø. Fra samtlige disse steder varierer afstanden til de større fiskepladse fra 10 til 18 mil, dog fra Bodø noget længere. Alle disse steder maa imidlertid siges at ligge bekvemt til for eksporten ikke alene med hurtigruterne sydover, men ogsaa for eksport til Sverige med jernbanen fra Narvik.

Jeg har foran nævnt, at det gjælder at have billig og tilstrækkelig isforsyning. For at opnaa dette vil ogsaa en sammenslutning af fiskedampskibene have sin betydning, og jeg tror, at man netop paa den maade vil kunne skaffe sig billigere is, end naar hver enkelt skal holde lager til sit behov. Og netop fordi at is er en saa høist nødvendig artikel og maa anvendes i tilstrækkelig mængde, hvis dens brug skal svare til hensigten, bør den være saa billig som muligt. Og det ansees paakrævet, at man for at kunne præstere prima vare maa ved fiskens afkjøling ombord bruge omtrent dens egen vegt i knust is. Heri er ikke medregnet den is, der medgaar til eksporten.

Tilstrækkelig isforsyning ombord under fisket er saaledes en af de mere vigtige betingelser for et havfiskes lønsomhed, men som ofte i mere

eller mindre grad bliver tilsidesat. Hverken direkte eksportrute eller andre foranstaltninger er til nogen nytte, naar man undlader det første og vigtigste, og dette er en tilstrækkelig afkjøling af fisken ombord, efterhvert som den fiskes.

Naar her tales om havfiske, er den almindelige forudsætning, at man til dette fiske benytter større farkoster saasom dampskibe og større seilkuttere, thi et egentlig havfiske bliver det kun, naar opholdet paa havet varer flere dage ad gangen, og naar konservering af fisken maa foregaa ombord.

Men de sidste tiders foreteelser tyder kun paa, at det saakaldte havfiske for den største del af Nordland og Tromsø amter ogsaa kan drives som et kystfiske, ja endog som et hjemmefiske.

Langs vor kyst, lige ud ved havet, bor der en talrig fiskerbefolkning. Denne deltager foruden i de almindelige skreifiskerier ogsaa til stadighed i havfisket. Saaledes søger fiskerne med sine smaa og som oftest aabne baade lige ud for sit hjem til de steder, hvor det saakaldte havfiske foregaar. Paa denne maade bliver dette eggefiske ogsaa et hjemmefiske i ordets bogstavelige betydning.

I den senere tid har derfor det spørgsmaal ofte gjort sig gjeldende, om det maal, man for disse distrikters vedkommende har arbeidet for ved anskaffelse af dampskibe og større seilkuttere, virkelig har vokset hensigtssvarende og økonomiske.

Spørgsmaalet forekommer mig at være af noksaa indgribende betydning. For mig stiller sagen sig saaledes, at her gjælder det ikke netop at efterfølge den fiskemaade, som andre nationer praktiserer, men mere derimod paa det grundigste at undersøge, hvilken driftsmaade vil være den heldigste hos os, naar hensyn tages til vort lands naturlige beliggenhed og vort veirligt.

Til spørgsmaalet har jeg kun det svar, at naturforholdene her maa ansees som blivende bestemmende. Jeg er derfor tilbøielig til at slutte mig til den opfatning, der nu mere og mere lader til at gjøre sig gjældende blandt fiskerbefolkningen, og det er, at man for Nordland og Tromsø amters vedkommende ikke netop behøver saa kostbare foranstaltninger som anskaffelsen af dampskibe eller større seilfartøier, men at mindre, dækkede baade i de fleste tilfælder vil være fuldt tjenlige til en bedrift, der paa mange steder foregaar i kort afstand fra hjemmet, og hvis anskaffelser og udrustning kun udgjør en brøkdel af hvad de større farkoster andrager til. Hermed maa det dog ikke forstaaes saa, at jeg stiller mig opponerende ligeoverfor den udvikling havfisket har undergaaet i de senere aar saavel med damp- som med seilskibe. Men det er denne mindre baad, med eller uden mekanisk drivkraft i form af petroleumsmotor, som jeg mener lettest kunne gjøre enhver fisker her-

oppe til selvhjulpen mand, og hvormed ogsaa den mindre bemidlede fisker paa billigste maade vil komme til selvstændig bedrift. Dette tror jeg vil blive til langt større gavn, ikke alene for distrikterne, men ogsaa for det hele land. Thi for os i disse nordlige og umilde landsdele gjælder det mere end for noget andet sted, at fiskeribedriften i enhver henseende ledes ind i det mest muligt økonomiske spor.

Forresten har man ikke heroppe saa let for at slutte sig sammen om store aktieforetagender paa fiskeribedriftens omraade. Her er nemlig hver mand fisker fra barnsben af, og her er hver nogenlunde selvstændig mands opgave at skaffe sig sin egen fiskebaad. Men dette maal kan neppe naaes ved at blive aktionær i et eller andet dampskibsfirma.

Den hjelp, der her er specielt paakrævet under denne stadige ombytten af farkoster — fra de aabne nordlandsbaade til de mere livssikre dæksbaade — er let tilgjængelige laan. Og her er det at det offentlige anbefales at træde støttende til.

Havfiskefondet. Forespørgsler om laan af havfiskefondet har i aaret 1903 været særdeles livlig og har andragenderne steget til sin hidtilværende største høide, nemlig 41. Af disse gjaldt 1 andragende anskaffelse af dampskib, 6 anskaffelse af motorkuttere, hvoraf til 3 saakaldte smaakuttere, samt 34 til anskaffelse af dæksbaade, hvoraf nogle af den mindre type.

I aarets løb er bevilget ialt 25 laan for Tromsø stift, deraf 4 til dampskibe, 2 til motorkuttere og 19 til dæksbaade. Af ovennævnte 4 bevilgninger til dampskib og 2 til motorkuttere vedkom kun den ene bevilgning til dampskib et andragende fra 1903.

Spørgsmaal om yderligere laan til anskaffelse af dampskibe er ikke fremkommet i aarets løb.

Stemningen for den slags farkoster til anvendelse i fiskeribedriften heroppe er betydelig dalet, især efter det grundigt mislykkede skreifiske den sidste vinter, thi her blev resultatet for de fleste dampskibe tabbringende, og det var endog de skibe, som kun gav sine fiskere en lot for hele sæsonen af ca. 50 kroner pr. mand, trods at disse skibe havde en fiskemængde af 40 til 50 000 stk. torsk.

At dampskibsfiskeriet heroppe ogsaa forøvrigt har haft vanskeligheder at kjæmpe med synes at fremgaa af, at der fra flere rederier merkes tilbøielighed til at engagere dampskibene i anden bedrift, f. eks. slæbning af notbrug og fragtfart samt til agnsildfart.

Selvfølgelig har dette ligeoverfor fiskedampskib, som har støtte ved hjælp af billige laan af havfiskefondet, vakt adskillig misnøie hos selskaber og forretningsmænd, der særlig har arrangeret sig for denne bedrift, men som arbeider med kostbarere kapital end de billige laan af havfiskefondet.

Denne sag har jeg ogsaa tidligere omtalt, men maa atter gjentage min besværing; thi ogsaa i 1903 har flere til fiske anskaffede dampskibe i mere eller mindre grad været engageret til langt andet brug end til fiske. Jeg tillader mig i saa henseende at henvise til de indkomne bevidnelser.

I forbindelse med foranstaaende fremsættes her opgave over antallet af fiskedampskibe og dæksbaade i Tromsø stift den 31te december 1903.

Herredets navne	Ialt til dato		Anskaffede efter 1891		Anskaffede ved laan af havfiskefondet		Beløb for de ved laan af havfiskef. anskaffede farkoster	
	Dampskibe	Dæksbaade	Dampskibe	Dæksbaade	Dampskibe	Dæksbaade	Dampskibe	Dæksbaade
							Kr.	Kr.
A. Nordlands amt:								
Bindalen	—	—	—	—	—	—	—	—
Vik	—	—	—	—	—	—	—	—
Brønnø	—	4	—	4	—	—	—	—
Velfjorden	—	—	—	—	—	—	—	—
Vega	—	—	—	—	—	—	—	—
Tjøtta	—	—	—	—	—	—	—	—
Alstadhoug	—	2	—	2	—	2	—	3 900
Stamnæs	—	—	—	—	—	—	—	—
Vefsen	—	—	—	—	—	—	—	—
Hatfjeldalen	—	—	—	—	—	—	—	—
Hemnes	—	7	—	7	—	—	—	—
Mo	—	—	—	—	—	—	—	—
Næsne	—	5	—	5	—	—	—	—
Dønnæs	—	—	—	—	—	—	—	—
Lurø og Trænen	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødø	—	4	—	4	—	—	—	—
Melø	1	5	1	5	1	1	20 000	1 000
Gildeskaal	—	4	—	4	—	1	—	3 000
Beieren	—	—	—	—	—	—	—	—
Saltdalen	—	3	—	3	—	3	—	5 700
Skjærstad	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodin	—	3	—	3	—	3	—	3 400
Bodø by	1	—	1	—	—	—	—	—
Nordfold—Sørfolden	—	1	—	1	—	—	—	—
Steigen	—	3	—	3	—	3	—	3 900
Hammerø	—	8	—	5	—	2	—	3 500
Tysfjord	—	—	—	—	—	—	—	—
Lødingen	—	10	—	10	—	3	—	5 000
Evenæs	—	2	—	2	—	2	—	2 000
Ankenæs	—	2	—	2	—	2	—	1 600
Overført	2	63	2	60	1	22	20 000	33 000

Herredets navne	Ialt til dato		Anskaffede efter 1891		Anskaffede ved laan af havfiske-fondet		Beløb for de ved laan af havfiskef. anskaffede farkoster	
	Damp-skibe	Dæks-baade	Damp-skibe	Dæks, baade	Damp-skibe	Dæks-baade	Dampskibe	Dæksbaade
							Kr.	Kr.
Overført	2	63	2	60	1	22	20 000	33 000
Værø—Røst	—	8	—	8	—	3	—	6 200
Flakstad	—	4	—	4	—	2	—	4 750
Buksnæs	—	18	—	18	—	7	—	12 600
Borge	—	7	—	7	—	3	—	4 700
Gimsø	—	4	—	4	—	—	—	—
Vaagan	—	4	—	2	—	1	—	1 C00
Hadsel	5	35	5	30	5	12	90 000	18 010
Sortland	3	20	3	20	1	9	20 000	17 100
Bø	2	52	2	52	2	17	22 000	27 000
Øksnæs	—	15	—	14	—	4	—	5 700
Dverberg	—	39	—	39	—	10	—	13 650
Ialt	12	269	12	258	9	90	152 000	143 710
B. Tromsø amt:								
Trondenæs og Harstad	6	33	6	33	1	10	12 500	11 300
Ibbestad	3	74	3	69	Motor 2	41	20 000	50 400
Salangen	—	6	—	6	—	6	—	8 400
Dyrø	—	24	—	24	—	9	—	13 900
Sørreisen	—	16	—	16	—	16	—	12 650
Tranø	—	8	—	8	—	3	—	4 600
Kvædfjord	1	10	1	10	1	10	20 000	8 400
Bjarkø	—	12	—	12	—	2	—	2 600
Berg	—	46	—	46	—	1	—	2 200
Lenviken	—	22	—	22	—	6	—	8 500
Hillesø	1	4	1	4	1	4	13 000	8 800
Malangen	—	2	—	2	—	2	—	2 400
Balsfjorden	—	21	—	21	—	1	—	600
Tromsøsundet	—	20	—	20	—	6	—	7 560
Tromsø	1	—	1	—	—	—	25 000	—
Karlsø	—	10	—	10	—	6	—	11 550
Helgø	—	1	—	1	—	1	—	800
Skjærvø	—	28	—	28	—	13	—	17 900
Lyngen	—	13	—	13	—	6	—	9 900
Kvænangen	—	2	—	2	—	2	—	1 800
Nordreisen	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	12	352	12	347	5	145	90 500	184 260

Herredets navne	Ialt til dato		Anskaffede efter 1891		Anskaffede ved laan af havfiske-fondet*		Beløb for de ved laan af havfiskef. anskaffede farkoster	
	Dampskibe	Dæksbaade	Dampskibe	Dæksbaade	Dampskibe	Dæksbaade	Dampskibe	Dæksbaade
							Kr.	Kr.
C. Finmarkens amt:								
Øksfjord og Loppen...	—	3	—	3	—	2	—	3 600
Alten..............	—	2	—	2	—	—	—	—
Talvik..............	—	1	—	1	—	—	—	—
Kvalsund............	—	2	—	2	—	—	—	—
Hammerfest by........	—	1	—	1	—	1	—	1 500
Hasvik..............	—	5	—	5	—	1	—	1 400
Maasø...............	—	5	—	5	—	—	—	—
Kjelvik.............	—	12	—	8	—	1	—	3 000
Kistrand............	—	—	—	—	—	—	—	—
Lebesby og Kjøllefjord.	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanen...............	—	15	—	15	—	1	—	2 000
Polmak..............	—	—	—	—	—	—	—	—
Næsseby.............	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø by............	1	19	1	2	1	2	17 000	2 600
Vardø herred.........	—	7	—	7	—	1	—	1 200
Vadsø by............	—	9	—	9	—	—	—	—
Nordvaranger.........	—	3	—	3	—	—	—	—
Sydvaranger..........	—	2	—	2	—	—	—	—
Ialt	1	86	1	65	1	9	17 000	15 300
Rekapitulation:								
A. Nordlands amt.....	12	259	12	258	9	940	152 000	143 710
B. Tromsø amt.......	12	352	12	347	5	145	90 500	184 260
C. Finmarkens amt....	1	86	1	65	1	9	17 000	15 300
Ialt	25	707	25	670	15	244	259 500	343 270

Med henblik paa den ikke ubetydelige korrespondence der som regel gaar foran ethvert laaneandragende, er det al sandsynlighed for, at 1904 vil opvise et ganske andet resultat med hensyn til sammes antal og karakter.

Det lader nemlig til, at der er betydelig laanetrang blandt fiskerne, og der er mange som ønsker at skaffe sig hjælp ved laan af havfiskefondet til anskaffelse af tidsmæssige farkoster; men vil der med hensyn til nyanskaffelser i mange tilfælder komme en helt anden vending, hvad angaar de forskjellige baades beskaffenhed.

Det synes, som om de forøgede omkostninger ved anskaffelse og drift af fiskedampskibe og store dæksbaade ikke altid har svaret til ind-

tægterne, og dette har givet opinionen en retning, der kræver løsning paa følgende spørgsmaal: Hvorledes kan man paa billigste maade arrangere sig i vor fiskeribedrift, men dog saaledes, at man til enhver tid kan være med?"

Uvilkaarlig har man fæstet sig ved den mindre dæksbaad, som en fiskebaad der paa den mest økonomiske maade kan være med i fiskeribedriften heroppe, og som mange har lettere for at anskaffe sig paa grund af dens billigere kostende.

Med disse baade kan man nemlig deltage i de forskjellige skreifiskerier, og man kan for mange steders vedkommende med den samme baad paa en letvintere maade end med de store dæksbaade deltage i vaar- og sommerfisket ude paa Storeggen, ikke alene derved at man slipper at bruge fangstbaade, thi man sætter og trækker redskaberne fra selve baaden, — men ogsaa paa grund af de haarde strømforholde udenfor kysten. Disse baade er nemlig lettere at manøvrere, saa at man i stille veir ikke er saa udsat for at drive af fra fiskepladsen. En saadan baad kan en fisker i mange tilfælder anskaffe sig for ca. 1 000 kroner, ja endog under den pris, og den vil give sin eier anledning til paa bedste maade at deltage snart sagt i ethvert slags fiske.

Dette er hensyn af saa overveiende betydning, at de er al opmerksomhed værd. Og jeg finder derfor, at forøgelse af det ældre havfiskefonds laanemidler er en nødvendighed.

Om petroleumsmotoren i fiskebaade. For nærmere at studere dette spørgsmaal foretog jeg, som foran nævnt, efter indhentet tilladelse, en reise til Fredrikshavn, hvor et større antal af disse maskiner er i brug, og hvor der er et større mekanisk verksted, der fabrikerer den anerkjendte petroleumsmotor „Alpha".

Reisen tog sin begyndelse den 10de november 1903 og lagdes om Trondhjem, hvor jeg opholdt mig 1 dag. Der besøgte jeg repræsentanten for motoren „Dan", herr ingeniør Isidor Nielsen, der med stor forekommenhed viste mig om paa sit reparationsverksted, hvor ogsaa hele dele af maskinen fabrikeres. Især fik jeg anledning til nøiagtig at gjøre mig bekjendt med mekanismen for propellen med omstyrbare vinger. Det hele gav indtrykket af at være baade solid og enkelt.

Derefter reiste jeg til Kristiansund, hvor jeg ogsaa opholdt mig 1 dag. Her konfererede jeg med herr skibsbygmester Børve, der meget beredvillig vist mig om paa sit værft, ligesom jeg fik anledning til at bese en af ham netop færdigbygget større dæksbaad, hvori der var indsat en 16 h. k. alphamotor, hvis montering fremdeles paagik. Her fik jeg ogsaa indtrykket af solid og pent arbeide. Specielt tiltalte pumpearrangementet mig i høi grad, idet pumpevandet ledes ud gjennem et 2 toms galvaniseret jernrør, der laa under dæk. Pumpens aabning paa

dækket var derfor igjenlukket, kun saavidt stort hul, passende for pumpestangen.

I de fleste tilfælder er det vel vanskeligt for baade med petroleumsmotor at undgaa oliespild i pumpevandet, og det har derfor sin store betydning, at man undgaar det paa dækket, da det der kunde virke skadeligt paa den ferske fisk, hvis dæksplankerne blev gjennemtrukket af petroleum.

Der er allerede anskaffet nogle motorkuttere til Kristiansund og jeg fik indtrykket af at der snart vil komme flere, specielt af de større dæksbaade.

Derefter opholdt jeg mig nogle dage i Aalesund, hvor jeg ikke alene søgte at gjøre mig bekjendt med de fiskebaade, hvori petroleumsmotor var anbragt, men jeg besøgte ogsaa Aalesunds mekaniske verksted, hvor der nu fabrikeres motorer i ikke saa liden udstrækning.

Bestyreren viste mig om paa verkstedet, hvor fabrikationen foregik, ligesom jeg ogsaa var ombord i en ældre baad af ca. 36 fods længde, hvor der netop var indsat en 6 hk.s motor af Aalesunds fabrik. Med denne maskine gjorde baaden ca. 5 miles fart. Jeg talte med mandskabet ombord, og de erklærede sig fornøiet baade med maskinen og arrangementet i det hele taget.

Bestyreren meddelte mig, at en saadan maskine kunde leveres for ca. 1 600 kroner.

Jeg besøgte ogsaa Ljaaens baad- og skibsbyggeri, hvor jeg besaa en under bygning staaende, ca. 15 tons dæksbaad, hvori en alphamotor skulde anbringes. Ligesom jeg ogsaa sammen med herr skibsbygmester Ljaaen besaa monteringen af en lignende motor anbragt ombord i en ældre skøite, der henlaa paa havnen.

Ikke saa meget i selve Aalesund som i de udenfor byen liggende distrikter er petroleumsmotoren kommet i brug. Den installeres nu ikke alene i nye baade, men ogsaa i ældre og brugte baade, saavel større som mindre.

Man opgav mig, at antallet af baade med motor i udgjør 60—70 for hele Søndmøre. Maaske kan det dog være noget overdrevent, men det er dog noksaa mange, der nu benytter sig af denne mekaniske drivkraft som hjælpemaskine ombord i sine fiskebaade.

Man anskaffer sig her maskiner af høist forskjellig fabrikata. Men de fleste var nok af dansk fabrik og af disse havde især „Alpha“ og „Dan“ et godt ord. Af Aalesunds maskiner var ogsaa flere i brug, og det er ikke usandsynligt, at disse maskiner tilsidst vil faa overtaget, ialfald for Søndmøres vedkommende.

I Bergen, hvor jeg opholdt mig en dag, talte jeg med repræsentanten for den amerikanske petroleumsmotor „International“.

Nogen maskine fik jeg dog ikke her anledning til at se, men jeg har seet maskinen før.

Denne maskine har allerede faaet lov for, at den er af fortrinlig beskaffenhed, specielt paa grund af dens enkle konstruktion.

Uden nærmere at indlade mig paa dette spørgsmaal vil jeg dog ikke undlade at fremholde, at jeg neppe tror, at den passer for vore tunge fiskebaade, men derimod mere for de lettere skyds- og lystbaade.

For det første er det en totakts maskine og har saaledes en meget stor omdreiningshastighed af propellen — ca. 600 gange for 4 hk.s maskine.

Dernæst er den langt svagere bygget end de danske af samme størrelse eller hk. Der er mig saaledes meddelt, at akselledningen paa en 4 hk.s „International“ kun er af $^7/_8$ tommers diameter, hvorimod en „Alfamotor“ af samme størrelse har en akselledning af $1^2/_8$ tommes diameter.

Det fremholdes som en stor fordel, at maskinen tager liden plads. Dette er vistnok en ubestridelig kjendsgjerning, at saa er tilfældet, men det er at frygte for, at dette vil ske paa bekostning af noget meget vigtigt, nemlig paa maskinens soliditet. Jeg for mit vedkommende er imidlertid af den formening, at saa er tilfældet.

Man behøver kun at sammenligne maskinernes vegt, og der vil fremkomme en iøinefaldende forskjel, som absolut ikke kan tale til de letteres fordel, undtagen forsaavidt, at de indtager en mindre plads.

I Kristianssand opholdt jeg mig én dag. Der fik jeg anledning til at gjøre en prøvetur med en lystbaad, hvori var installeret en saakaldt „gasolinmotor“ af 8 hk. styrke.

Baaden gjorde god fart — ca. 7 mil —, men der bør jo tages hensyn til, at baadens længde neppe var over 25 à 30 fod, og at den var specielt bygget som lystbaad, samt at motoren var 8 hk.

Denne maskine, „Smalley“ er dens navn, er af amerikansk fabrikation og indtager ligesom den amerikanske petroleumsmotor „International“ en meget liden plads i baaden. I saa henseende er jo disse maskiner fortrinlige; thi ombord i fiskebaaden har man som oftest ikke stor plads at raade over.

Men den mangel, som efter min formening er tilstede ved „International“ er i ikke mindre grad tilstede ved gasolinmotoren.

Den er enkel og grei i sin konstruktion, men den er ogsaa for let bygget til anvendelse i vore fiskebaade. Og der er udtalt af fagmænd paa dette omraade, som ogsaa er repræsentanter for salg af gasolinmotorer, at ihvorvel en totakts maskine passer for lystbaade, tror de at burde tilraade firetakts motorer til de tunge fiskebaade.

En væsentlig forskjel mellem en gasolinmotor og en petroleums-

motor er, at gasudviklingen ved den førstnævnte foregaar ved antænding af elektricitet, hvorimod gasudviklingen ved den anden motor foregaar ved hjælp af en selvvarmende forgasser, der fra først af er opvarmet med en primuslampe i $^1/_4$ time.

Gasolinmotoren igangsættes ved, at svinghjulat gaves en omdreining; derved udvikles der af et batteri eller saakaldt tørt element den elektriske gnist, der antænder. Naar fuld hastighed er opnaaet, dreies bryderen rundt, hvorved batteriet sættes ud af funktion, og en saakaldt magnet dynamo indkuples. Igangsætningen af disse maskiner er altsaa et øiebliks sag.

Med hensyn til olieforbruget kan dette variere fra $^1/_2$ til 1 liter pr. time pr. hk. efter oliens kvalitet.

De 4 takt gasolinmotorer arbeider paa følgende maade. Ved stemplets nedgang indsuges i cylinderen en blanding af gas og luft. Ved stemplets opgang komprimeres denne blanding, og naar stemplet er i høieste stilling, frembringes ved hjælp af tændapparatet den elektriske gnist, hvorved blandingen antændes, eksploderer og driver stemplet ned. Ved stemplets opgang trykkes den forbrugte gas ud gjennem ekshoustrøret, hvorefter processen gjentages paany.

En 4 takts motor faar altsaa en eksplosion for hver anden omdreining af krumtappen, medens en totakt motor faar en eksplosion ved hver omdreining af bemeldte tap.

Uagtet de fordele der synes at være tilstede ved gasolinmotorer, tør jeg dog ikke anbefale den til brug i vore fiskebaade. Jeg tror nemlig, at petroleumsmotoren i dette tilfælde ialfald for tiden bærer prisen, specielt de firetakts.

I Fredrikshavn opholdt jeg mig i 4 dage. Dette sted — Danmarks største og vigtigste fiskehavn — har en motorfabrik, hvor petroleumsmotoren „Alpha“ fabrikeres. Der findes flere baadbyggerier og har stedet en god og rummelig havn.

Af fiskefartøier fra 20 til 45 tons brutto drægtighed, og som alle har motorer, findes der ca. 130. Motorernes størrelse varierer fra 4 til 16 hk. Oprindelig havde alle fartøier 4 hestes motorer, men de nybyggede faar nu 10—12 og 15 hk., og mange af de ældre fartøier har ombyttet de 4 hestes motorer med større.

Denne ombytning begyndte dog først i 1903. Den største mængde af de 130 kuttere er paa 38 à 40 tons brutto drægtighed. Der findes forresten ingen fiskekutter, som ikke er forsynet med petroleumsmotor.

Alle fiskekuttere har motorjoller, som benyttes for at sætte vadet. Jollerne er 19 fod lange og 6 fod brede og er forsynede med 2 hestes motorer.

Foruden ovennævnte 130 kuttere er der i det sidste halve aar for

Fredrikshavn bygget 6 stk. mindre dæksbaade fra 8 til 10 tons brutto drægtighed, som har fra 6 til 10 hestes motorer, (de fleste 10) og gjøre fra 6 til 7 knobs fart.

Disse baade benytter ikke motorjoller, men seiler ud vadet, og naar dette er sat, seiler de tilbage til udgangspunktet, som er merket med en bøie, for da at hive vadet ind. Under vadhivningen benyttes kun den ene cylinder.

Man tror dernede, at denne baadtype herefter vil blive den fordelagtigste, og de, som til dato har anskaffet sig saadanne, er vel tilfreds med det resultat, der er opnaaet. Disse baade betjenes af 4 mand. Fartøiet med motor og redskaber koster ca. 8 000 kroner.

De større kuttere paa ca. 40 tons koster ca. 15 à 16 000 kroner og betjenes af 6 mand. Er det driftige fiskere, som betjener den nye, mindre type, vil der kunne fiskes omtrent lige saa meget med denne, som med de store fartøier, til enkelte tider endog mere, da den nye type ikke er saa afhængig af veiret. De store baade kan kun fiske, naar veiret er nogenlunde godt, saa de med fiskeredskaber tungt lastede joller kan være paa sjøen. De lastes ofte saa meget, at der kun er faa tommer over vandet.

Af aabne fiskebaade findes ingen i Fredrikshavn. Derimod har fiskeleiet Strandby, som ligger i nærheden, 6 aabne fiskebaade, ca. 24 fod lange, 8 fod brede, alle forsynede med 3 hestes motorer og gjørende ca. 6 knobs fart. Disse baade fisker dels med garn, dels med snurrevad efter rødspette (flyndre), og gaar ofte 5 à 6 mil tilsjøs.

Paa Skagen er der ca. 100 aabne fiskebaade, hvoraf 60 à 70 er forsynede med motorer. De fleste af disse baade er 22½ fod lange, 7½ fod brede og forsynede med 3 hestes motorer, hvormed opnaaes 6 à 6½ knobs fart. Det sidste halve aar er der nogle, som har bygget nye baade, ubetydeligt større end de førnævnte og forsynede med 4 hestes motorer, hvorved opnaaes ca. 7 knobs fart.

Fiskeriet, som drives der, er hovedsagelig med snurrevad, tildels ogsaa med liner (bakke) efter flyndre, torsk og hyse.

Paa Nordjyllands vestkyst benyttes ligeledes mange motorbaade af 22 fods længde og 7 fods bredde med 3 hestes motorer; enkelte mindre baade har dog kun 2 hestes motorer. Fisket nedad vestkysten er hovedsagelig linefiske (bakkefiske).

Den almindelige opfatning i Fredrikshavn var, at motor til fremdrift af alle fiskebaade uden undtagelse er absolut lønnende. Ingen, som har anskaffet motor, gaar tilbage til de gamle forhold. Udviklingen gaar tvertimod i modsat retning, nemlig anskaffelse af kraftigere motorer. Fiskerne ere ikke som i begyndelsen tilfredse med en fart af kun 3 à 4 knob; nei, de vil have optil 5½, 6 à 7 knob. Og denne fordring om

forøgelse af farten indtil omtrent det dobbelte kommer af, at driften lønner sig bedst for dem, som kan komme hurtigt frem.

Under opholdet i Fredrikshavn var direktøren for motorfabriken forekommenheden selv. Han var endog saa venlig at stille til min disposition verksmesteren, og denne var meget beredvillig. Han viste mig ombord i de baade, hvori antoges, at der var noget at se og lære, og meddelte mig praktiske forklaringer, saa jeg har disse herrer at takke for, at jeg fik et saapas fyldigt overblik over det, som min reise gjaldt.

Endvidere var jeg jevnlig inde paa verkstedet, hvor jeg fik anledning til at overvære saavel fabrikationen af maskinernes enkelte dele som disses sammensætning og maskinernes prøvedrift.

Som det af foranstaaende vil fremgaa, har petroleumsmotoren i vort naboland Danmark fundet en udbredt anvendelse i saavel større som mindre fiskebaade med dæk, samt ogsaa i aabne fiskebaade. Og efter dette at dømme, maa altsaa petroleumsmotorens anvendelse som drivkraft i vore fiskebaade ogsaa kunne ansees som en givet ting, idet ikke alene de fordomme, som hidtil fra mange hold har været næret mod dem, nu maa ansees overvundne, ligesom de vanskeligheder, den har havt at kjæmpe med, ogsaa maa antages for størstedelen løste.

Vistnok kan en saadan maskine i lighed med alle andre maskiner fremdeles undergaa forandringer, der maaske vil gjøre den endmere bekvem og praktisk; men dette hører fremtiden til. Imidlertid er den i sin nuværende skikkelse allerede naaet saa langt, at jeg ikke finder andet end at maatte anbefale den som praktisk og billig drivkraft.

Selv heroppe, hvor man specielt i den senere tid har fæstet sig ved den saakaldte „Smaapinning“ som en særdeles letvindt baad ved fiskerierne i Tromsø stift, har man ikke opgivet tanken paa mekanisk drivkraft tiltrods for, at man finder den at falde kostbar. Det er især efter at man har faaet underretning om den store anvendelse petroleumsmotoren har fundet i Danmark, i Sverige og nu endelig ved Søndmøre som drivkraft af fiskebaade, at opfatningen af maskinen har taget et opsving i retning af dens praktiske brugbarhed.

Særlig synes nordlandsfiskerne i den senere tid at have sin opmerksomhed henvendt paa de mindre dækskuttere og anbringelse i disse af mekanisk drivkraft. Et saadant arrangement vil alt efter baadens størrelse og motorens styrke antagelig andrage fra 2 000 til 4 000 kroner. I de mindre baade vil en motor paa 3 à 4 hestekræfter bringe en fart paa 5 à 6 mil med et olieforbrug af ikke over $1^1/_2$ à 2 liter pr. time.

Hvad brugen eller pasningen af en petroleumsmotor betræffer, skal jeg tillade mig at anføre følgende:

Ihvorvel maskinerne nu fortiden ere meget forenklede og saaledes lettere at passe, og hvortil der forøvrigt ingen speciel teknisk kyndighed

behøves, vil det dog være at anbefale, at vedkommende eier selv passer og forestaar brugen af motoren. Denne vil ellers ofte være udsat for uvorren behandling, og saadan taaler ikke maskinen, ialfald ikke i længere tid.

Naar der klages over, at motoren oser, ryger eller medfører ond lugt, kommer dette som oftest af, at den enten er overlastet. er uren eller er for kold, og disse mangler har brugeren at paase rettede eller forebyggede. Hvis der alligevel skulde forekomme noget som fornævnt, behøver man blot at stanse motoren en kort stund og ved behørigt eftersyn og pudsning at faa den bragt i orden, hvorefter den vil virke paa tilfredsstillende maade.

Hovedsagen ved maskinens behandling er altsaa at holde den ren, godt smørret og ikke overlastet samt passende varm.

Før motoren sættes igang, bør man undersøge, om pumpen er iorden, om der er tilstrækkelig olie paa tanken, samt at smørekoppe, smørevæger og regulator ligeledes er i orden. Desuden bør iagttages, at vandtilførselen er passende. Motoren gaar bedst naar den er „melkely“, og den forøvrigt er i fuld orden.

Motorens smørning kan fuldt betryggende foretages, medens den er i gang.

Paa dækket kan foregaa al regulering af motoren. Den indtager selv sin olie paa tanken, og kan tilgangen af denne passes fra dækket.

Ligeledes vil manøvrering „for- og agterover“ ogsaa kunne foregaa fra dækket og udføres af den mand, der samtidig styrer baaden.

Ved indhivning af fortøininger og redskaber kan spillet sættes i forbindelse med maskinen.

Ved tocylindrede kan maskinen indrettes saaledes, at den ene cylinder udløses, saa kun en arbeider. Dette vil især have sin betydning under redskabers indhivning i stille godt veir, naar motorens hele kraft ikke er nødvendig. Derved spares olie.

Det tilraades, at enhver bestiller af tocylindrede petroleumsmotorer betinger sig, at maskinen bliver indrettet, saa den kan benyttes paa forbeskrevne maade.

Omstaaende tabel vil vise den omtrentlig opnaaede fart ved hjælp af motor, sammenholdt med baadens drægtighed, og tør paaregne opmerksomhed.

Fartøiets størrelse i fod				Motorens effektive hestekraft					
Længde	Bredde	Dybgaaende		2	4	6	8	10	12
20—25	7	3	Omtrentlig fart i mil	$5\frac{1}{2}$	6				
27—30	9	4			$5\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2}$			
34—35	11	5			$4\frac{1}{2}$	6	7		
38—40	12	5				5	6	7	
42—45	13	6					$5\frac{1}{2}$	6	$6\frac{1}{2}$
48—50	15	7						5	$5\frac{1}{2}$

Olieforbruget for disse petroleumsmotorer vil blive ca. 0.4—0.5 kg. pr. time pr. hk.

Fuldstændig isolering af motoren fra fiskerummet er en absolut fornødenhed. I mange tilfælder undlader man at være opmerksom paa, at al spildolie gaar ned i kjølen og blander sig med kjølvandet. Dette er noget som paa det indstændigste maa henstilles at søge undgaaet af enhver, der anbringer petroleumsmotor i sin fiskebaad.

Det kan vistnok indvendes, at fisken er anbragt saa høit i baaden, at kjølvandet ikke naar den, men der kan dog indtræffe tilfælde, hvor dette alligevel sker, og under et saadant tilfælde bliver fangsten selvfølgelig ødelagt.

Under henvisning til hvad jeg foran har anført om mit besøg i Kristiansund og den der mig foreviste nybyggede dæksbaad, finder jeg at burde anbefale det dersteds anvendte pumpearrangement samt at burde nævne, at der ogsaa i nævnte baad forud var anbragt et hul, hvorigjennem man kunde indslippe frisk sjø, saaledes at fartøiet til enhver tid holdtes ren i bunden.

Petroleumsmotoren maa derhos i en nær fremtid antages af faa anvendelse ved vore sildefiskerier. Thi ligesaavel som disse maskiner kan anvendes i baade under snørpenotfisket paa Østlandet og den svenske kyst, maa de ogsaa kunne anvendes i baade der bruges til kastenot. Jeg vil i denne anledning paapege, at man foruden at være mere letbevægelig paa selve fiskepladsen og kan farte omkring efter som omstændighederne kræver det, ogsaa kan benytte maskinen som drivkraft saavel ved udkastning og indhivning som ved optagning af noten. Dertil kommer, at man ved anvendelse af saadan maskine i vore større notbaade antagelig vil kunne spare betydeligt paa antal af mandskaber, og det har jo ikke saa lidet at sige i vor tid.

Det synes at være selvsagt, at motor i notbaad maa anbringes i

agterkant af masten, hvor ogsaa styreapparatet bør være, saa der kun behøves en mand til styring af baad og maskine.

Derfra vil man ved forbindelse med kjæde kunne overføre kraft fra maskinen til en i baadens agterende anbragt patentrul til optagning af noten. Dette arrangement er imidlertid et teknisk spørgsmaal og maa kunne ordnes omtrent paa samme maade, som naar maskinens kraft bliver udnyttet til indhivning af andre fiskeredskaber.

Det formenes, at man ved et saadant arrangement vil komme til at arbeide paa baade en lettere og hurtigere maade ved notens udkastning og indhivning end som nu paagaar.

Sagen er vistnok i det væsentlige endnu uprøvet hos os, men jeg har dog ikke villet undlade at henlede opmerksomheden paa den.

Motorer, der er anbragte i aabne baade, er i almindelighed dækket af en af galvaniseret jernblik forarbeidet kapsel, der er saaledes indrettet, at man letvindt kan komme til maskinen og lede den.

Bodø den 21de mars 1904.

Ærbødigst

J. A. Johnsen.

Et afsnit „om kobbeplagen" er udtaget for i forening med beretninger om d. s. fra insp. Wallem og fra amtmanden i Finmarken m. fl. senere at gjengives i „Aarsberetning for Norges fiskerier" i sammendrag.

Red. anm.

Indberetning

om sildefisket ved Shetland i 1903

fra Norges fiskeriagent i Storbritanien og Irland **Hans Johnsen.**

(Afgivet til Norges fiskeristyrelse i december 1903).

Sildefisket ved Shetland var iaar meget varierende; saavel totalfangsten som værdien er saa at sige den samme som ifjor, men for de lokale baade blev sæsonen ikke den samme heldige som i tidligere aar. Derimod siges dampdrivgarnsbaadene og seilbaadene sydfra at have gjort det en god del bedre med hensyn til fangst og fortjeneste.

Forberedelserne til det tidlige fiske var iaar større end nogensinde før. Det gode resultat af fisket ved Nordøerne i 1902 havde bragt en masse nye saltere til at blive nærværende. 7 nye saltepladse var oprettede i Baltasound og 3 i Uyasound. Salternes antal var ialt 148, en forøgelse af 4 fra forrige aar. Der flokked baade sammen fra alle steder paa østkysten, og det største antal beskjæftigede i en uge udgjorde 1 627, imod 1 544 ifjor. I begyndelsen af fisket var baadenes antal ved de forskjellige stationer følgende: — Baltasound 733; Uyasound 81; Cullivoe 124; Westsandwick 26; North Roe 41; Ronasvoe 115; Hillswick og Hammar 129; Mangister 25; West Burrafirth 9; Snarraness 10; Walls 75; Burra & Burwick 16; Scalloway 110; Lerwick 50; desuden drev endel baade fisket ved de mindre stationer.

Fisket startedes med gode udsigter.

Fisket paa vestkysten af Skotland var ubetydeligt, og da de udenlandske markeder var ryddede, blev de første landninger shetlandsild betalt med høie priser.

Betingelserne for de fast engagerede baade var følgende: — 15 sh. à 16 sh. pr. cran for de fire første uger, regnet fra 15de juni, for et ugentlig kvantum af 70 cran pr. baad og 10 sh. pr. cran for det over-

skridende kvantum efter salternes valg. Hvervepenge £ 5 à £ 6 pr. baad. Betingelserne var saaledes noget høiere iaar end ifjor og siges for salternes vedkommende at have repræsenteret en forøget udgift af ca. £ 20 pr. baad.

Ved Baltasound begyndte fisket daarligt, og dette havde sin væsentligste grund i, at silden ikke indfandt sig i rette tid. Der fiskedes ubetydeligt, medens hele flaaden var i virksomhed; først efter at flere baade havde forladt stedet, tog fisket en anden vending, og der landedes da overordentlig store kvanta.

Den første ugefangst, i ugen, som afsluttedes 21de juni, udgjorde 5 700 cran, imod 17 000 ifjor. Totalfangsten for den anden uge beløb sig til 20 500 cran imod 33 150 cran i 1902. I den 3die uge landedes der 28 000 cran imod 43 940 cran ifjor. Indtil den 4de juli blev der ialt landet 54 200 cran af 733 baade, imod 94 000 cran af 656 baade i forrige aar til samme dato.

Der var forskjellige grunde for det mindre heldige resultat i begyndelsen af fisket ved Baltasound. En masse hval fulgte sildestimerne, ligesom der stod tykt med hval i farvandet mellem sildestimerne paa de fjerntliggende fiskegrunde og fastlandet, og saaledes hindrede silden fra at søge under land. Silden var meget flygtig i sine bevægelser og kunde aldrig fanges paa samme sted i to fortløbende nætter. Det bedste nattefiske fandt sted ca. 6 à 8 engelske mil NO af Baltasound; natten efterpaa forsøgte baadene at drive paa det samme felt, men trak da sine garn fuldstændig sorte for sild.

I de to første uger af juli saa det ud, som fisket vilde falde sammen, hvorfor flere baade forlod Baltasound. Dette mente imdlertid et betydeligt tab for salterne, da omkostningerne ved transport af folk og redskaber er meget store, foruden ugentlige arbeidspenge for arbeidsfolkene. I flere tilfælde sendte salterne endel af sit mandskab til andre stationer, og naar tilførslerne i Baltasound tiltog, faldt det disse saltere vanskeligt at faa fisken tilvirket, efterhvert som den kom ind, paa grund af det faatallige mandskab.

Fisket ved Baltasound vilde sikkert have blevet et rekordaar, hvis alle baade havde stanset til fiskets slut. Det pludselige omslag af fisket skyldtes hovedsagelig dampdrivgarnsbaadene, som kom nord og opdagede store sildestimer ca. 45 engelske mil fra land. De seilbaade, som ikke var afreist, søgte da ud paa den samme banke og var ikke mindre heldige end dampdrivgarnsbaadene, begge dele kom ind fuldlastede. Totalfangsten indtil den 25de juli udgjorde 111 084 cran, imod 111 862 cran ifjor til samme dato.

For de saltere, hvis baade brød op, før fisket var over, siges sæsonen at have været tabbringende, hvorimod et mere regningssvarende

reslultat opnaaedes af de saltere, der havde sine baade gaaende til fiskets slut. En større del af det saltede kvantum i Baltasound laa usolgt, straks efter at fisket afsluttedes. Den første del af fangsten fandt livlig afsætning paa de kontinentale markeder, særlig paa grund af at de jødiske kjøbere gjorde større indkjøb for de russiske markeder. Senere, eftersom de tyske markeder ryddedes for fjordsild, blev der konsigneret større partier til disse steder.

Kvaliteten var helt igjennem ikke tilfredsstillende. Den senest fangede sild bestod for det meste af stor tomsild, som var god nok, naar den blev leveret tidlig paa dagen, men kunde ikke taale at russaltes.

Der har været paa tale at indføre auktionssalg i Baltasound. Antallet af dampdrivgarnsbaade tiltager for hvert aar og disse baade fordrer en fastsat pris pr. cran for en ugentlig fangst af 140 cran istedetfor 70 cran, som er grænsen for seilbaadene. Den store udstrækning af havnen, det store antal baade og saltere beskjæftigede i bedriften, vanskeliggjør imidlertid, at silden kan sælges ved auktion. Den eneste tænkelige maade, hvorved auktionssalg kunde foregaa, er ved hjælp af et stort skrog, som forankres i havnen og hvorpaa salget fandt sted. Men der er forskjellige meninger om dette system vilde blive fordelagtig, og er der grund til at tro, at den gamle salgsmetode vil blive bibeholdt endnu en tid.

Medens fisket ved nordstationerne var ubetydeligt, fiskedes der godt paa flere steder paa vestsiden. Ved Scalloway dreves fisket med held den første del af sæsonen, men tog af senere. Ved Walls var fisket betydeligt bedre iaar end ifjor, hvorimod Hillswick & Hammar stod adskillig tilbage for forrige aar og ved North Roe var fisket rent elendigt. Ved Lerwick gjorde baadene det bra i det tidlige fiske. Baade Uyasound og Cullivoe staar ogsaa endel tilbage for forrige aar.

Følgende opgave over totalfangsten for de vigtigste stationer, sammenlignet med 1902.

	1903 cran	1902 cran
Baltasound	116 394	114 506
Uyasound	6 000	6 446
Cullivoe	7 000	13 000
Ronasvoe	11 000	11 500
Hillswick & Hammar	8 000	15 000
Walls	7 800	5 800
Scalloway	11 500	12 000
Hoswick, Levenwick & Sandsair	10 000	7 500

Totalfangsten for det tidlige fiske iaar er saaledes betydelig mindre end foregaaende aar; indtil den 11te juli udgjorde totalfangsten 143 376 cran imod 195 292 cran i 1902; 277 111 cran i 1901; 160 000 cran i 1900; 123 884 cran i 1899; 131 111 cran i 1898; 160 642 cran i 1897 og 88 647 cran i 1896.

Det sene fiske i Shetland har nu i de sidste to aar paafulgt det tidlige fiske uden noget afbræk, og som følge deraf blev det ligesom ifjor afsluttet tidligere end tilfældet har været før om aarene. Kun et forholdsvis lidet kvantum sild er bleven landet i september de to sidste sæsoner, mod før om aarene pleiet man at finde stor, pen sild i overflod langs kysten paa samme tid af aaret.

Ved Lerwick var fisket i fuld sving i slutten af juni, og ca. 50 baade var da stationeret der. Flaaden forøgedes lidt om lidt indtil den 1ste august, da 305 baade indkom med fangst, det største antal for denne sæson.

Størsteparten af baadene, som besøgte Lerwick iaar, var fremmede. De lokale shetlandsbaade drev for det meste udenfor sine hjemstationer, kun et faatal deltog i fisket ved Lerwick. Der var omkring 40 à 50 manske og irske baade og over 100 dampdrivgarnsbaade. De sidstnævnte hørte hovedsagelig hjemme i Yarmouth og Lowestoft og endel i Skotland.

Følgende tabel viser totalfangsten for hver uge:

			Cran
I ugen, som endte	6te	juni	620
	13de	—	244
	20de	—	433
	27de	—	2 537
	4de	juli	4 804
	11te	—	8 279
	18de	—	7 867
	25de	—	11 635
	1ste	august	22 284
	8de	—	21 031
	15de	—	20 380
	22de	—	10 021
	29de	—	1 802
	5te	september	388

Totalfangsten for Lerwick var 112 325 crans indtil 5te september, imod 99 102 cran for hele sæsonen ifjor, de sidstnævnte tal indbefatter 4 000 cran septembersild.

Priserne holdt sig gjennemgaaende faste hele sæsonen. Den laveste pris, som betaltes var 3 sh. pr. cran, men denne pris gjaldt kun et ubetydeligt kvantum spents af daarlig kvalitet. Den høieste pris var 31 sh. 9 d.

Følgende tabel viser totalfangsten og værdien for Lerwicks vedkommende i de fem sidste aar:

Aar	Cran	Værdi
1899	94 251	£ 121 442
1900	132 173	„ 137 674
1901	134 170	„ 82 567
1902	99 102	„ 103 428
1903	112 325	„ 108 935

Med hensyn til totalfangst staar Lerwick iaar som nummer fire i rækken. Først kommer Fraserburgh med 188 000 cran; dernæst Peterhead med 127 629 cran; Baltasound med 116 394 og Lerwick med 112 325 cran.

De betalte priser under det tidlige fiske var iaar 2 à 3 sh. høiere pr. cran end ifjor. Gjennemsnitsprisen pr. maaned, sammenlignet med de tre sidste aars, viser følgende tal:

	1900	1901	1902	1903
Mai	15 sh. 2 d.	9 sh. 2 d.	11 sh. 9 d.	9 sh. 0 d.
Juni	15 „ 8 „	14 „ 2 „	14 „ 3 „	16 „ 3 „
Juli	17 „ 8 „	13 „ 3 „	18 „ 1 „	20 „ 8 „
August ...	21 „ 11 „	22 „ 4 „	23 „ 5 „	15 „ 5 „
September.	21 „ 7 „	13 „ 7 „	20 „ 6 „	15 „ 0 „

Gjennemsnitsprisen for hele sæsonen udgjør 18 sh. 3 d pr. cran imod 18 sh. 4 d ifjor; 13 sh. 3 d i 1901; 19 sh. i 1900; 19 sh. 2 d i 1899.

Gjennemsnitsprisen for Fraserburgh er 20 sh. 6 d pr. cran; for Peterhead 20 sh. pr. cran og for Wicks vedkommende 21 sh. 6 d pr. cran.

Naar hensyn tages til saltsildmarkedets stilling, har der gjennemgaaende blevet betalt godt for den ferske sild. Priserne paa kontinentet holdt sig nede under hele fisket, hvilket havde sin væsentligste grund i, at der stadig offereredes større kvanta hollandsk sild til lave priser.

Den bedste nattefangst for hele sæsonen blev landet den 24de juli af en dampdrivgarnsbaad, idet den havde hele 202 cran inde, som solgtes til 27 sh. 9 d pr. cran, og hele fangsten realiserede £ 280 5 sh. 6 d. Samme dag landede to andre dampdrivgarnsbaade 197 cran hver og flere havde fra 150 til 180 cran. Den 21de juli havde 27 dampdrivgarnsbaade en gjennemsnitsfangst af 104 cran.

Fortjenesten for seilbaadene blev iaar yderst slet. Som et eksempel kan angives, at for 28 baade, som en salgsmand i Lerwick solgte for, blev gjennemsnitsfortjenesten kun £ 170 pr. baad for hele sæsonen. En dampdrivgarnsbaad havde en totalfortjeneste af £ 1 032 for ni ugers fiske, og flere havde en gjennemsnitsfortjeneste af £ 600 à £ 850.

Følgende opgave viser det landede kvantum og den anslaaede værdi for de forskjellige maaneder, indtil 5te september, sammenlignet med 1902:

	1902		1903	
	cran	værdi	cran	værdi
Mai	762	£ 448	2 729	£ 1 187
Juni	98 487	„ 70 349	86 396	„ 70 349
Juli	147 269	„ 138 053	146 169	„ 151 510
August	55 521	„ 67 120	69 406	„ 53 700
September	5 275	„ 5 419	625	„ 471
	307 314	£ 281 025	305 325	£ 277 217

Totalværdien var i 1901 £ 281 025, i 1900 £ 305 238 og i 1899 £ 225 268.

Følgende opgave viser totalfangst, baadantal og gjennemsnitsfangst pr. baad siden 1894:

Aar	Baadantal	Gjennemsnitsfangst	Totalfangst
		cran	cran
1894	330	503	166 224
1895	360	354	128 490
1896	421	253	106 663
1897	490	279	137 145
1898	590	309	182 139
1899	727	323	241 914
1900	817	390	320 000
1901	907	465	422 571
1902	946	324	306 551
1903	1 032	293	302 322

Kvaliteten stod langt tilbage for forrige aars. Endel af den fiskede sild ved Lerwick i juli var af bra kvalitet, men senere bestod en større del af spents til sine tider af yderst slet kvalitet.

Skibningerne af saltet sild foregik iaar ikke med den samme livlighed som ifjor og sammenlignet viser følgende tal:

	1902	1903
Direkte til udlandet	326 873 tønder	294 193 tønder
Til Storbritannien	38 324 —	31 324 —
	365 267 tønder	325 518 tønder

Der var ogsaa iaar endel norske dampere saavel i Lerwick, Scalloway som Baltasound, der drev saltning ombord. De førte alle med sig tønder, salt og virkefolk, og næsten alle afgik med fuld last. Der var ialt 28 salterier i Lerwick; desuden et halvt dusin norske steamere, som kjøbte sild.

Veiret var under hele sæsonen gjennemgaaende godt. I flere uger, medens man havde det bedste fiske, holdt veiret sig ganske stille, og dette var til stor skade for seilbaadenes operationer.

Der fandt flere ulykker sted under fisket; 3 baade forliste samt utalige kollisioner og mindre ulykker; 5 fiskere druknede.

Indtil midten af september var der ialt skibet 131 ladninger sild direkte til de kontinentale markeder. Følgende antal baade var beskjæftiget i fragttraden: 12 engelske, 3 danske, 39 norske, 54 svenske, 7 hollandske, 6 tyske.

Hull i decbr. 1903.

Ærbødigst

Hans Johnsen.

Indberetning

fra Norges fiskeriagent i Tyskland **B. Dundas** til Norges fiskeristyrelse, dateret 7de februar 1904, indeholdende aarsberetning om
Tysklands sild- og fiskehandel i 1903.

Sildehandelen 1903.

Tysklands import af saltet sild til hovedmarkederne i Memel, Kønigsberg, Danzig, Stettin, Rostock og Hamburg var i 1903 sammenlignet med 1902 og 1901.

Memel.

Indførsel	1903	1902	1901
Norsk fedsild og vaarsild ..	10 114 tdr.	7 940 tdr.	15 487 tdr.
Skotsk og engelsk sild.....	13 576 „	21 653 „	11 328 „
	23 690 tdr.	29 593 tdr.	26 815 tdr.

Lagerne 1ste januar	1904	1903	1902
Norsk fedsild og vaarsild ..	2 236 tdr.	463 tdr.	5 154 tdr.
Skotsk og engelsk sild.....	4 117 „	8 662 „	3 963 „
	6 353 tdr.	9 125 tdr.	9 117 tdr.

Kønigsberg.

Indførsel	1903	1902	1901
Norsk og svensk sild	33 984 tdr.	44 998 tdr.	28 456 tdr.
Skotsk, engelsk og hollandsk sild..................	386 733 „	429 280 „	345 163 „
	420 717 tdr.	474 278 tdr.	373 619 tdr.

Lagerne 1ste januar	1904	1903	1902
Norsk fedsild, ny	12 930 tdr.	6 779 tdr.	3 145 tdr.
„ — , gammel	352 „	—	1 513 „
Hollandsk sild	1 575 „	983 „	91 „
Skotsk og engelsk sild	118 806 „	176 424 „	104 943 „
	133 663 tdr.	184 186 tdr.	109 692 tdr.

Markedsnoteringer 1ste januar 1904.

Importen af norsk fedsild til Kønigsberg har i løbet af forrige aar været større end i de tre foregaaende aar, og da kvaliteten gjennemgaaende var bedre, udviklede der sig i oktober og november en ganske livlig handel, man da priserne holdtes stive og andre gode sildesorter tildels har fortrængt fedsilden, saa der er endnu meget terræn, som lidt efter hvert maa gjenerobres, og det vil kun ske paa bekostning af priserne samtidig med en pen behandling af varen, saa blev der en stilstands udover december maaned, saa lageret ved aarets slutning dog udgjorde 12 930 tdr. Priserne noteredes ved nytaar for KKKK og KKK m. 22/25, KK m. 22/23, K m. 18/19, MK m. 13/14 og M m. 9/10.

I skotsk sild har afsætningen været jevn god, dog noget mindre efter yarmouthsildens ankomst. Crownlargefull m. 33/34, crownfull m. $28^1/_2/29^1/_2$, crownmattfull m. 28/29, crownmatties m. 22/23, crownspents m. $18^1/_2/19^1/_2$, yarmouthfull m. 25/27, mattfulls m. 23/25, matties m. 21/23.

Priserne for hollandsk sild har holdt sig nogenlunde uforandret. Prima voll m. 21/22, kleine voll 20/21 og matjes m. 18/19.

Danzig.

Indførsel	1903	1902	1901
Norsk sild	—	1 200 tdr.	160 tdr.
Skotsk, engelsk og hollandsk sild	198 020 tdr.	194 597 „	128 220 „
	198 020 tdr.	195 797 tdr.	128 380 tdr.

Lagerne 1ste januar	1904	1903	1902
Skotsk og engelsk sild	69 842 tdr.	83 649 tdr.	35 146 tdr.
Hollandsk sild	3 396 „	1 595 „	1 016 „
	73 238 tdr.	85 244 tdr.	36 162 tdr.

Grundet de høie priser paa norsk fedsild har den endnu ikke igjen fundet nogen indpas i Danzig, især da man de sidste aar er bleven vant til at spise de andre sildesorter, savnes den ikke saa meget mere. Kun ved rimelige priser og fin kvalitet vil fedsilden igjen kunne bringes ind.

Der noteres for crownfull m. 29/29½, crownmattfull m. 28½, crownmatties m. 21/22, crownspents m. 19, yarmouthfull m. 24125, mattfull m. 23 og matties m. 21.

Stettin.

Indførsel	1903	1902	1901
Fedsild, gammel	2 790 tdr.	4 159 tdr.	13 103 tdr.
— , ny	67 141 „	63 822 „	34 544 „
Skaaren sild	24 631 „	16 303 „	15 438 „
Slo- og vaarsild	18 650 „	34 588 „	27 892 „
Norsk sild	113 212 tdr.	118 872 tdr.	90 977 tdr.
Skotsk og engelsk sild	252 190 „	467 544 „	437 772 „
Hollandsk sild	152 499 „	107 684 „	48 356 „
Tysk sild	16 436 „	8 053 „	3 001 „
Svensk sild	1 603 „	1 338 „	366 „
	535 940 tdr.	703 491 tdr.	580 472 tdr.

Lagerne 1ste januar	1904	1903	1902
Norsk fedsild	31 342 tdr.	22 944 tdr.	9 057 tdr.
Skaaren sild	1 881 „	779 „	2 000 „
Slo- og vaarsild	3 767 „	1 469 „	9 234 „
Norsk sild	36 990 tdr.	25 192 tdr.	20 291 tdr.
Skotsk og engelsk sild	37 134 „	96 953 „	40 034 „
Hollandsk sild	14 754 „	15 146 „	8 319 „
Tysk sild	5 142 „	3 459 „	914 „
Svensk sild	140 „	—	—
	94 160 tdr.	140 750 tdr.	69 558 tdr.

Skjønt fedsildens kvalitet var gjennemgaaende ganske god sidste saison, ja bedre end den har været paa flere aar, formaaede den dog ikke endnu at hævde sin plads, hvilket beholdningen ogsaa viser. Først var priserne for høie i forhold til de andre sildesorter, og gik derfor en stor del af tilførselen til lager. De sidste par maaneder holdt tilførselen sig inden beskedne grænser og priser nogenlunde i samklang med andre sorter, men dog var det kun partier i fineste kvalitet og merkesvarende sortering, som fandt paaagtning.

Ved aarets slutning viste der sig speciel efterspørgsel for M og MK størrelse, hvilket ogsaa har vist sig efter nytaar. Priserne noteredes ved aarets slutning for KKK m. 25/27, KK m. 23/25, K m. 18/22, MK m. 12/15 og M m. 9/11. Slosild i størrelsen 350 til 400 og 400 til 450 stykker pr. fastpakket tønde fandt god afsætning til m. 30/31, men var tilførselen knap. Mindre sorter maatte sælges billigere.

Fangsten ved Yarmouth afsluttede med et maadeligt udbytte omkring 300 000 tdr., hvilket befæstigede stemningen for saavel skotsk som engelsk sild og betaltes noget høiere priser. Crownlargefulls m. 34, crownfulls m. 27½/28½, crownmattfulls m. 26/27, crownmatties m. 20/21, crownspents m. 18, yarmouthfulls m. 23/24½, mattfulls m. 22/22½ og matties m. 20/21.

Det hollandske fangstudbytte bliver større for hvert aar. De begynder tidligere paa foraaret og holder længere paa udover høsten, foruden at de aar for aar anskaffer flere fartøier, saa fangstudbyttet beløb sig sidste aar til 807 839 tdr. imod 722 761 tdr. i 1902 og 519 512 tdr. i 1901. Afsætningen var jevn og kan priserne noteres for superior m. 32, for sortierte m. 25½/26, prima m. 22/25 og for smaa fulls 20/20½ m.

I tysk sild fandt afsætningen sted til m. 24/25 for prima og m. 22/23 for smaa fulls.

Rostock.

Indførsel	1903	1902	1901
Alle sorter sild	24 000 tdr.	27 000 tdr.	20 000 tdr.
Lagerne 1ste januar	1904	1903	1902
Alle sorter sild	3 500 tdr.	4 000 tdr.	2 500 tdr.

Hamburg.

Indførsel	1903	1902	1901
Norsk sild, gammel	11 763 tdr.	31 191 tdr.	19 993 tdr.
— „ ny	39 539 „	43 864 „	21 279 „
Norsk sild[1])	51 302 tdr.	75 055 tdr.	41 272 tdr.
Svensk sild	596 „	561 „	975 „
Hollandsk sild gammel	6 075 „	12 659 „	1 947 „
— „ ny	71 763 „	86 583 „	30 880 „
Tysk sild	51 568 „	36 878 „	33 711 „
Skotsk sild, gammel	1 596 „	5 098 „	40 166 „
— „ ny	178 404 „	208 423 „	164 783 „
	361 304 tdr.	425 258 tdr.	313 734 tdr.

Lagerne 1ste januar	1904	1903	1902
Slosild	426 tdr.	732 tdr.	770 tdr.
Fedsild	1 384 „	736 „	29 „
Skaaren sild	746 „	645 „	501 „
Vaarsild	116 „	60 „	602 „
Brisling	7 „	128 „	55 „
Norsk sild	2 679 tdr.	2 301 tdr.	1 957 tdr.
Transport	2 679 tdr.	2 301 tdr.	1 957 tdr.

[1]) Heri ogsaa indbefattet importen af skaaren sild.

Transport	2 679 tdr.	2 301 tdr.	1 957 tdr.
Skotsk og engelsk sild.....	4 012 „	3 637 „	4 604 „
Hollandsk sild............	1 619 „	3 874 „	896 „
Tysk sild................	1 294 „	3 069 „	944 „
	9 604 tdr.	12 881 tdr.	8 401 tdr.

Markedsnoteringer den 1ste januar.

	1904	1903	1902
Crownfulls..................	29 m.	41—42 m.	36 m.
Fulls, skotsk................	24—25 „	—	30—32 „
Matties......................	—	22—23 „	22—24 „
Yarmouth fulls..............	21 „	30—36 „	—
— matties............	16—18 „	—	—
Holländer superior...........	30 „	40—41 „	—
— sortiert...........	26—27 „	35—36 „	—
— prima.............	20—21 „	27—30 „	28—29 „
— smaa fulls.........	19—20 „	26—27 „	—
— ihlen..............	16—20 „	27—32 „	—
Tysk superior...............	30 toldfri „	45—46 „	—
— prima.................	24—26 „	33—35 „	34½ „
— ihlen..................	16—20 „	30—31 „	28½ „
Norsk slosild................	26—32 „	30—32 „	32—33 „
KKK......................	24—25 „	32—34 „	32—34 „
KK.......................	22—23 „	29—31 „	32—34 „
K..........................	18—20 „	26—27 „	29—31 „
MK.........................	14—15 „	18—20 „	18—20 „
Skaaren sild................	18—23 „	20—32 „	16—30 „
Brisling....................	8—12 „	12—16 „	15—20 „

Den samlede import.

	1903	1902	1901
Memel....................	23 690 tdr.	29 593 tdr.	26 815 tdr.
Kønigsberg..............	420 717 „	474 278 „	373 619 „
Danzig..................	198 020 „	195 797 „	128 220 „
Stettin..................	535 940 „	703 491 „	580 472 „
Rostock.................	24 000 „	27 000 „	20 000 „
Hamburg................	361 304 „	425 257 „	313 734 „
	1 563 671 tdr.	1 855 416 tdr.	1 442 860 tdr.

Det samlede lager den 1ste januar.

	1904		1903		1902	
Memel	6 353	tdr.	9 125	tdr.	9 117	tdr.
Kønigsberg	133 663	„	184 187	„	109 692	„
Danzig	73 238	„	85 244	„	36 162	“
Stettin	94 160	„	140 750	„	69 558	„
Rostock	3 500	„	4 000	„	2 500	„
Hamburg	9 604	„	12 881	„	8 346	„
	320 518	tdr.	436 187	tdr.	235 375	tdr.

Sildeforretningen viste sig ved aarets begyndelse slet ikke behagelig, man havde tildels fuldstændig overskattet konsumen, idet afsætningen og dermed priserne i det foregaaende aar med god fangst stadig blev bedre og bedre, og derfor kjøbte de fleste handlere mere end de havde brug for. Dertil kom ogsaa, at fangstresultatet i Skotland og især paa den engelske kyst viste sig betydelig større, end man havde troet. I Holland og paa de tyske fangststeder kom ogsaa de sidste fangster først i december og begyndelsen af januar, og begyndte ogsaa først at trykke paa markedet efterat afsætningen var aftaget for ikke at sige pludselig ophørt, idet de store lagerbeholdninger blev bekjendt. Saa begyndte Holland og derefter de tyske fiskerier at udbyde overordentlig billig, og viste at være sælger til enhver pris, saa der opstod formelig en panik, da alle vilde sælge uanseet store tab. Ligesaa gik det med skotsk sild, hvoraf der viste sig store lager i indlandet. Priserne faldt stadig saaledes for tysk sild indtil slutten af april fra 30/45 mk. til 14/20 mk., for hollandsk sild fra 28/42 mk. til 12/18 mk. og for skotsk crownfulls fra 30/42 mk. til 16/20 mk. At ikke denne naturlige nedgang med priserne var nødvendig viste sig, idet skotsk matjes fra islager og norsk slosild kunde sælges uden nævneværdig prisforskjel, og viste det sig, at de ualmindelig store lagre rømmedes ganske hurtigt, saa de ikke fik saa stor indflydelse paa den nye saison, som man havde frygtet.

Især var man bange, at afsætningen af ny matjes og især da de tidligste og ringere sorter skulde lide afbræk, eller at priserne vilde blive ualmindelig lave, men dette viste sig kun for de par første sendelser og da simpel vare i mai maaned. Allerede i slutten af maaneden blev for stornoway matjes 36/40 mk. og for downingbay og lock boisdale fra 60 til 80 mk. betalt.

Paa Shetland og østkysten var fangsten omtrent 90 til 100 000 crans mindre end forrige aar, saa priserne holdt sig høie, for large fulls 36/37 mk. og for fulls 31/33 mk., østkyst fulls 24/27 mk. Men saa kom hollænderne med sine 100 logger mere iaar end ifjor med god fangst, og gjorde ikke liden indflydelse paa markedspriserne. Crownfulls be-

gyndte med 30 sh. cif og crownlargefulls 37 sh. cif. Priserne gik op og ned, efter som fangsten stillede sig, men maatte ogsaa rette sig efter de billige hollandske priser, og blev der ogsaa taget meget hensyn til, hvad Yarmouth og Lowestoft vilde bringe, saa naar dette fiske afsluttede med henimod 120 000 tønder mindre saltet iaar mod ifjor fastnede priserne. Rigtignok skal lagerne i Skotland være betydelige, men da lagerne i Tyskland er saa meget mindre iaar, vil det sandsynligvis ingen indflydelse gjøre paa priserne.

Hollænderne fangede sidste aar meget godt dels grundet anskaffelsen af 100 nye logger og dels grundet anskaffelse af damp- og motorbedrift, saa udbyttet var omtrent 100 000 tønder mere end foregaaende aar. Priserne gik derfor hurtig ned, især ved tanken paa og erfaringerne fra det sidste aar. Prima gik i løbet af høsten successive ned fra 25 til 15/16 mk., smaa fulls og ihlen i samme maalestok, kun superior holdt sig uforandret mellem 28/30 mk. Lignende stiller de tyske fiskerier sig, flaaden har faaet 14 nye loggere og 1 dampbaad, og er fangstresultatet steget med ca. 17 % imod det foregaaende aar. Priserne retter sig væsentlig efter hollænderne.

Fedsildfisket gav det sidste aar et ret godt resultat, endskjønt ikke som i 1897 og tidligere gode aar. De første sendelser blev ret godt betalt, men dog ikke som man er vant fra tidligere, og antager jeg, at afskiberne er bleven skuffet i sine forventninger, men sagen er den, at man her i Tyskland ikke længere sidder og venter paa den norske fedsild, da befolkningen grundet fedsildens udebliven har vænnet sig til tysk og hollandsk sild, og er disse sorter allerede faldt i pris, førend fedsilden kommer, og som saa ofte sagt foretrækkes den tyske og hollandske sild grundet reeliteten i saavel sortement som pakning, hvorpaa der desværre endnu klages meget ligeoverfor den norske sild. Der er jo nogle firmaer, som gjør sig flid, og som har indarbeidet sit mærke, saa de kan sælge og opnaa de høieste markedspriser, paa samme tid som konsignations vare maa gaa til lager. Skal ikke fedsilden fuldstændig tabe sit terrain i Tyskland, maa man være mere agtpaagiven og behandle varen reellere og bedre. Priserne holdes for høie fremover høsten i forhold til andre sildesorter, saa der gjøres alt mulig for at hindre omsætningen, paa samme tid som de andre nationers sild har fordelen. Medens hollænderen og tyskerne næsten intet lager har, ligger vi hjemme jo med store beholdninger, foruden det som lagres her i Tyskland.

Som storsild til røgerierne blev først den store islandssild benyttet, og blev meget høit betalt, men fandt røgerne, at den tabte sin fedtgehalt i røgningen, og blev derfor kun i nødsfald benyttet, saa prisen gik ned fra 36 til 26 mk. Slosilden faldt meget forskjellig i størrelse og kvalitet. Den største udsorterede vare 350/400 st. i strampakket tønde fandt god

afsætning til 30/33 mk., medens de mindre sorter tildels blev lidet paaagtet, og maatte tildels sælges meget billig, da hollandsk sild i samme størrelse konkurrerede. Mod slutten af aaret viste markedet en nedadgaaende tendens.

Skaaren sild holdt sig hele aaret meget moderat, hvad priser angaar. Konsumen har aftaget betydelig, siden importen af fersk sild har tiltaget saa uhyre fra alle lande. Importen af fersk sild er steget med ca. 100 000 kolli imod aaret før og over 200 000 kolli imod 1900. Skjønt flere eksportører har hørt op med at skjære sild, sandsynligvis da de har arbeidet uden at finde nogen fortjeneste, men snarere tab, saa er der dog mange og mere end nok, som befatter sig med denne artikkel, og søger den ene underbyde den anden.

Brisling har været rigelig tilført og priserne meget variabel. Ved aarets slutning fra 8 til 12 mk., ligeledes ansjos, hvoraf rigeligt lager og neppe foreløbig nogen bedring.

Tørfiskhandelen 1903.

Som paapeget i min sidste aarsberetning var beholdningerne af 1902 fisk overalt meget knappe, og resterne kunde realiseres fremover foraaret til stigende priser. Dette i forbindelse med 1903 fiskens størrelse og magerhed foraarsagede, at man i Lofóten anlagde overordentlig høie priser for raaproduktet, og da saa fremover vaaren fisket i Senjen, Vesteraalen og Finmarken trods alt kobbesnak slog rigelig til, hvad stykketallet angik, saa det ud til, at producenterne skulde tabe penge, saameget mere, som udlandet ligeoverfor de høie fordringer i begyndelsen viste sig tilbageholdne. Da man imidlertid frempaa sommeren fik bedre oversigt over det tørrede totalkvantum, viste det sig, at vegten grundet meget godt tørreveir, torskens størrelse og magerhed, var endnu mindre end kalkuleret, og da samtidig Italien traadte mere ud af sin reserverede holdning, saa steg priserne for prima vare fra 75 til 80 og endelig til 85/90 mk. cif pr. 100 kgr.

Hverken i Norge eller paa importpladsene findes nævneværdige lager, og turde disse være rømmet, før ny vare kan komme i markedet. Jeg befrygter, at dette atter vil føre til resicante høie indkjøb af raaproduktet. Da fisken iaar viser tegn til større fedme og falder større, tror jeg at turde anbefale forsigtighed; thi fra alle kanter siges det, at konsumen er saa ringe til disse priser, at der ikke skal stor kvantumforhøielse til, før et prisfald bliver uundgaaelig.

I Tyskland har konsumen især gaaet tilbage, og det maa forsaavidt

for produktionen betragtes som et held, at kvantumet af smaafisk (titling) var forholdsvis ringe.

Seiforretningen, der jo er noksaa ung i Hamburg, har været i stigende, og man kunde paa foraaret opnaa 33/38 mk., men fremover høsten har tilbudet været saa stort, at selv offerter til 28/29 mk. cif finder ringe paaagtning nu. Dog maa det betragtes som et held for distrikterne nordpaa, at saa store kvanta af denne tidligere tilsideskudte fiskesort finder udvidet marked.

Ferskfiskhandelen 1903.

I 1902 indførtes fra Norge fersk fisk og sild i kasser ialt 66 614 kasser til værdi mk. 1 431 710. For 1903 foreligger endnu ikke nogen statistisk opgave. Desværre er det heller ikke senere muligt at faa en nøiagtigere statistik end ifjor, da skibspapirerne kun angiver saa og saa mange kasser fisk og saa og saa mange kasser fersk sild uden angivende størrelse, hvilke sorter fisk eller noget til nærmere oplysning, og kasserne er især hvad fisk angaar, meget forskjellig i størrelse. Imidlertid kan man se, at eksporten fra Norge i fersk sild og fisk tiltager aar for aar, og skjønt endnu meget at udsætte paa varens behandling og sortering maa jeg dog medgive, at der viser sig bedring, og haaber at det fremdeles maa gaa fremad. Det viste sig i sommer, at det ikke lønner sig at sende de simplere fiskesorter som hyse og sei i den varmere aarstid, der gjordes enkelte forsøg, men resulterede kun til tab. Dampskibsforbindelsen er heller ikke hurtig nok til denne forretning, disse fiskesorter taaler ikke den lange transport om sommeren, det er ofte beklageligt nok at maatte se i hvilken tilstand den deilige laks og ørret og kveite ofte fremkommer. Naar jeg taler om laks, saa ankom her ved juletider en hel dampskibsladning frossen laks fra Sibirien, som fremkom i meget god tilstand, og blev solgt for største delen her til 55/60 optil 70/80 pf. pr. $1/2$ kilo. Dampskibet gaar over med stykgods, og er indrettet med frysemaskiner for fisketransporten tilbage. For sendelser fra Norge behøver jo ikke fisken at fryse, men kunde der fra dampskibenes side vistnok gjøres mere, end der nu bliver gjort. Kunde der ikke paa rutebaadene f. eks. indrettes et tæt rum, som udelukkende benyttedes til fiskekasser, medens eksporten paastaar. Rummet maatte oventil kunne tildækkes, saa vil kulden af fiskekasserne selv udvikle et kjølerum. Saalænge kasserne slænges paa dæk eller mellem al anden vare i rummet kan ikke isen holde sig. Naar saa kunde ske, og afladerne vilde paase, at kun fersk vare godt iset bliver afsendt, vilde denne trafik tage sig nok mere op og ikke saa mange tab og skuffelser opstaa.

Fremover høsten kom regelmæssig engelske trawlere med sin fangst til markedet her, saa tilførselen var undertiden noksaa voldsom, og maatte naturligvis priserne lide derunder, men afsætningen er regelmæssig god.

Tranhandelen 1903.

Hamburgs tranimport 1903:

Fra Norge	11 766	fade			
„ Storbritanien	5 855	„			
„ Amerika	8 128	„			
„ Spanien og Portugal	5 133	„			
„ Danmark	1 322	„			
„ Sverige	129	„			
„ diverse lande	1 450	„			
	33 783	fade	=	50 674	tdr.
„ Norge				3 174	„
„ Japan	105 039	kasser	=	35 013	„
				88 861	tdr.

imod 121 412 tdr. i 1902 og 120 421 tdr. i 1901.

Heraf var:

Bruntran	3 950	tdr.	imod	4 000	tdr.
Blank og br.bl.	82 861	„	—	109 912	„
Raa medicin	1 200	„	—	3 000	„
Damptran	850	„	—	4 500	„
	88 861	tdr.	imod	121 412	tdr.

Lagerne 1ste januar:

	1904		1903	
Bruntran	1 800	tdr.	2 200	tdr.
Blank og br.bl.	10 300	„	11 295	„
Raa medicin	280	„	365	„
Damptran	35	„	40	„
	12 415	tdr.	13 900	tdr.

Fiskekvantumet for Norge for 1903 stod, hvad stykketal angaar, ikke meget tilbage for aaret før, men var fisken mager og lidet leverholdig, dertil ogsaa leveren saa mager, at trankvantumet stod meget tilbage. Dette havde især stor indflydelse paa de medicinale sorter, som ogsaa steg til en tidligere ukjendt høide, damptran lige til 500 mk. og raa medicin til 200 mk. Priserne holdt sig hele aaret meget høie, men blev

konsumen af den grund meget indskrænket. De tekniske sorter holdt sig ogsaa i første halvaar meget høie i pris, men maatte vige meget i andet halvaar, da andre landes transorter var betydelig billigere, og især da prisen for linolie gik saa betydelig ned, og blev der samtidig fabrikeret ikke saa lidet tran af alle andre fiskesorter. Her i Tyskland og Holland er man ogsaa kommet efter at benytte leveren og indmaden til trankogning og fabrikerer ikke saa lidet. Selvfølgelig bliver ikke kvaliteten den bedste, da raaproduktet bliver for gammelt, men det konkurrerer dog, idet det hjælper til at regulere priserne. Man er meget spændt paa, hvordan fangsten, men især leveren vil blive i den nye saison.

Opgave

fra finantsdepartementets aktivkontor over den pr. 31te mars 1904 udestaaende, ikke forfaldne, kapital af det nye havfiskefonds midler.

Stavanger amt	kr. 20 000.00			
Stavanger	„ 32 000.00	kr.	52 000.00
Søndre Bergenhus amt		„	18 000.00
Bergen		„	73 750.00
Nordre Bergenhus amt		„	161 000.00
Romsdals amt	kr. 38 000.00		
Aalesund	„ 164 000.00	„	202 000.00
Nordre Trondhjems amt		„	18 000.00
Nordlands amt		„	70 000.00
Tromsø amt	kr. 33 000.00		
Tromsø	„ 22 500.00	„	55 500.00
Finmarkens amt		„	17 000.00
		kr.	667 250.00

Opgave

fra finantsdepartementets aktivkontor over den pr. 31te mars 1904 udestaaende, ikke forfaldne, kapital af det ældre havfiskefonds midler.

Kristiania			kr.	1 500.00
Smaalenenes amt			„	8 000.00
Jarlsberg og Larviks amt			„	2 100.00
Bratsbergs amt			„	2 000.00
Lister og Mandals amt			„	16 450.00
Stavanger amt	kr.	20 600.00		
Haugesund	„	3 200.00	„	23 800.00
Søndre Bergenhus amt			„	23 643.77
Bergen			„	8 000.00
Nordre Bergenhus amt			„	36 799.98
Romsdals amt	kr.	43 838.34		
Aalesund	„	22 503.29		
Kristiansund	„	28 000.01	„	94 341.64
Søndre Trondhjems amt	kr.	686.65		
Trondhjem	„	2 866.66	„	3 553.31
Nordre Trondhjems amt			„	12 823.32
Nordlands amt	kr.	194 993.40		
Bodø	„	4 000.00	„	198 993.40
Tromsø amt			„	127 347.92
Finmarkens amt	kr.	9 500.00		
Hammerfest	„	714.28		
Vardø	„	150.00	„	10 364.28
			kr.	569 717.62

B. Styrelsens videnskabelige afdeling.

I. Almindelig havforskning.

A. De hydrografiske undersøgelser

har ogsaa i budgetaaret 1903—04 været særdeles omfattende. Foruden et stort antal observationer, der velvilligst har været samlet af endel kapteiner paa ishavsfart, er der samlet et særdeles stort hydrografisk materiale under terminfarterne i mai—juni, august og november. I mai—juni overtog „Michael Sars“ istedenfor den tidligere benyttede „Heimdal“ at bringe post og lægehjælp til bottlenosefelterne, og herunder blev der anstillet flere observationer i den sydlige og centrale del af Nordhavet end paa noget tidligere togt. I august undersøgtes særlig den sydlige del af Nordhavet og farvandene rundt Island. Novembertogtet blev udført af fiskedamperen „Ask“; tiltrods for særdeles stormfuldt veir blev der taget en række fuldstændige hydrografiske observationer for første gang senhøstes. Aarets undersøgelser har bekræftet vore tidligere antagelser om strømforholdene; saaledes har ogsaa i det forløbne aar „Golfstrømmen“ gaaet uafbrudt nordover langs Norges kyst. Om høsten kom der særlig meget atlanterhavsvand ind i Nordhavet; temperaturer og saltgehalter var i november — som et tegn paa sterk sydlig oprindelse — særdeles høie, hviket staar i nøie overensstemmelse med den ualmindelige rigdom paa sjeldne sydlige planktonorganismer. — De mange observationer over temperatur- og saltgehaltsfordelingen har givet nye og værdifulde oplysninger om havstrømmenes almindelige karakter, ligesom de giver et væsentligt bidrag til forstaaelsen af strømningernes forandringer i Nordhavet. Hele det materiale, som er samlet siden 1900, er nu under bearbeidelse af prof. Nansen og Helland-Hansen, som sandsynligvis i løbet af indeværende aar vil publicere et større arbeide, der vil omfatte en udførlig beskrivelse af alle undersøgelser, siden „Michael Sars“ blev bygget.

Ved siden af Nordhavsundersøgelserne har der været gjort endel specielle fjordundersøgelser. Sammen med den russiske kemiker dr. A. A. Lebedinzeff har Helland-Hansen studeret gasforholdene i saadanne

norske fjorde, hvis dybere parti ved en terskel er fuldstændig adskilt fra vandet udenfor fjorden. Man har tidligere fra dr. Hjorts undersøgelser i Frierfjorden og Drammensfjorden vidst, at bundvandet i saadanne terskelfjorde er blit „raaddent“ paa grund af svovlvandstofudvikling. De kemiske processer som da finder sted er nu blevet nærmere studeret af Helland-Hansen og Lebedinzeff, som i disse dage offentliggjør et arbeide derom (no. 5 i Report on Norwegian Fishery- and Marine Investigations). Af de døde organiske rester, som findes i bundmudderet, udvikles der ved bakteriers virksomhed forskjellige mængder af den giftige svovlvandstofgas. Denne udbreder sig efterhaanden i vandet og berøver dette dets surstof, idet de to gasarter forbinder sig med hinanden; følgen er, at dyrene ikke faar tilstrækkelig luft til at underholde aandedrættet, og de dør ud paa grund af kvælning eller — hvis svovlvandstoffet findes frit — paa grund af forgiftning. Gjennem en række undersøgelser, som Helland-Hansen har udført for „Selskabet for de norske fiskeriers fremme“ har det vist sig, at der er lignende forhold i de fleste indelukkede, faa meter dybe østersbasiner. Svovlvandstof udvikler sig fra bunden og kan derfra brede sig saa høit op i vandet, at østerserne blir udsat for dets skadelige virkninger; dette er i de fleste tilfælde forklaringen paa den bekjendte massedødelighed, som undertiden kan indtræffe blandt polle-østerserne.

B. Planktonundersøgelser.

Ligesom i forrige budgettermin er der indsamlet et stort antal af planktonprøver paa de efter international overenskomst udførte kvartalsfarter i Nordhavet, nemlig i mai, august og november 1903. Resultaterne af den foreløbige bearbeidelse er indsendt til det internationale centralbureau i Kjøbenhavn og trykt i dettes fjerdingaarlige bulletiner.

Planktonets udbredelse i 1903 stemmer i de store hovedtræk med, hvad vi har iagttaget og beskrevet fra de tidligere aar, og de slutninger, som vi tidligere har draget om sammenhængen mellem havstrømmene og planktonorganismernes forekomst, har i et og alt bekræftet sig. Af nye resultater skal særskilt fremhæves, at vi iaar for første gang har faaet planmæssige indsamlinger fra høsten (november); derved har det lykkedes at konstatere for hele Nordhavet, hvad vi tidligere kun havde kunnet paavise i vore nærmeste kystfarvand, at der om høsten findes den allerstørste rigdom paa sjeldne sydlige former, der kun som gjester drives nordover af havstrømmene. Som eksempler kan nævnes *Arachnactis albida, Anomalocera Patersoni*, *Labidocera Wollastoni*, *Scolecithrix securifrons, Eucalanus crassus;* de to sidste har aldrig tidligere været fundet paa vore breddegrader.

Paa togtet i mai blev samlet et enestaaende rigt materiale, som navnlig er af betydning for at kunne forstaa de større planktondyrs hele livshistorie. Hidtil har man for det meste kun kjendt dem som voksne eller halvvoksne individer, men ungerne har man ikke kunnet bestemme nøiagtig, og derved har det været umuligt at faa fuld klarhed over disse dyrs forekomst og liv. Det indsamlede materiale vil kunne give anledning til at lære ogsaa de yngste udviklingsstadier at kjende, ialfald for nogle vigtigere arter, saa at man kan forfølge dyrets udvikling fra egget til det voksne individ. Det vil forhaabentlig være muligt at bestemme naar og hvor gydningen foregaar, hvor lang tid dyret behøver til sin udvikling, og hvor længe hvert individ i almindelighed lever. Dr. Damas fra Liège er for øieblikket beskjæftiget med disse spørgsmaal paa afdelingens laboratorium.

En afdeling om Nordishavets planktondiatomeer af dr. H. H. Gran udkommer i den nærmeste fremtid i „Fauna arctica", bd. III, udgivet af dr. Römer og dr. Schaudinn.

C. Bundfaunaen

har ikke i 1903 været gjenstand for særlige undersøgelser, da hovedvegten har været lagt paa de madnyttige fiskes forekomst og biologi. Det tidligere samlede, særdeles fyldige materiale vil foreligge bearbeidet i løbet af indeværende aar.

II. Almindelige studier over fiskenes liv og vandringer.

I april—juli 1903 og februar—april 1904 har „Michael Sars" ved en række lineforsøg, hovtræk og trawlinger studeret forekomsten af torskearterne af forskjellige aarsklasser og deres eg i Skagerak og Nordsøen; i august—september ifjor undersøgtes farvandene omkring Island. En masse statistik til belysning af fiskeforekomster paa vore kystbanker er ved velvillig imødekommenhed oversendt fra Aalesunds handelsforening. Endvidere er der indsendt meget statistik fra Danmark, Tyskland, Holland, England og Skotland til bearbeidelse af dr. Hjort som forretningsfører for den internationale kommission for studium af vandrefiskene.

Torsken. Som resultater af de hidtil gjorte undersøgelser i Nordsjøen kan nævnes: torsken samles i den almindelige gydetid i februar—mars paa bestemte begrænsede lokaliteter paa Nordsøens kystbanker i en dybde af 15—20 favne. Den gydende torsk har samme størrelse som skreien paa de norske kystbanker, nemlig 65—100 cm. Foruden denne gydning i aarets første maaneder foregaar der i den nordlige del af Nordsøen ogsaa gydning om høsten (i august—september). Torske-

yngelen, der tidligere er fundet i mængder i de øverste vandlag i Nordhavet, er nu studeret i Nordsøen; en mængde hovtræk i overfladen og i midlere vandlag har givet yngel af forskjellige torskearter. Aarsagerne til de forskjellige arters eiendommelige forhold er ikke kjendt, men vil være gjenstand for fortsatte undersøgelser iaar. Flere arter forekommer i stor mængde i det øverste vandlag omtrent hele Nordsøen over. I indeværende aar har „Michael Sars" paabegyndt en grundig undersøgelse af den nordlige og centrale del af Nordsøen, hvorunder den studerer udbredelsen af de forskjellige stadier af torskearterne, baade de ældre og de yngste stadier (eg, larver og yngel). — Paa Island fik man ifjor vigtige oplysninger om torskens livsforhold, hvorom der ogsaa kan ventes yderst interessante meddelelser fra den danske fiskeriundersøgelsesdamper „Thor", som ifjor og iaar har arbeidet paa Island. Skreien gyder der kun langs syd- og vestkysten fra Ingolphøfde i øst til Isafjord i nordvest, derimod ikke langs nord- og østkysten. Gydingen foregaar for det meste i mars maaned paa 30—40 favne langs sydkysten, paa vestkysten først i mai. I aarets første halvdel indtil juli fandtes der ikke yngel af torsk ved Islands østkyst. Udover høsten blir der derimod en tilstrømning af torskeyngel langs nordkysten rundt Kap Langanæs og langs østkysten. Saaledes fandt „Michael Sars" i Seydisfjord, midt paa østkysten, hvor der aldrig har været seet en gydende torsk, i de sidste dage af august i nogle faa træk med finmasket vad henimod 2 000 torskeyngel af 10—20 centimeters størrelse. — De ovenfor nævnte fangstopgaver fra Aalesund viser, at hovedmassen af skrei om sommeren ikke findes ude paa de norske kystbanker. Der er gjennemsnitlig i sommer- og høstmaanederne kun fanget 1 torsk paa hver 700 krog! — Paa Færøbankerne forekommer der ogsaa kun meget sparsomt med stor torsk om sommeren. Torsken maa da ha søgt andetstedshen, for en stor del ud paa det aabne hav, hvor den nu paa mange steder er fundet i de øvre vandlag. Rundt Island foregaar der dog et jevnt torskefiske hele aaret igjennem. — Undersøgelse af norske fjorde blev paabegyndt ifjor høst for at skaffe yderligere materiale over spørgsmaalet om yngelforekomsten og dennes afhængighed af strømmene etc. I Søndeledfjorden er der nu udsat torskeyngel fra Flødevigen, og fjorden blir iaar undersøgt af hr. Dannevig sammen med kand. K. Dahl for at bringe spørgsmaalet om udklækningens nytte paa det rene.

Silden. Man har erholdt værdifulde oplysninger fra hollandske fiskere om stederne for deres fangster til forskjellige maaneder af aaret. Disse vil blive offentliggjorte og er tildels meddelt norske fiskere. — I Danmarkstrædet mellem Island og Grønland fandt „Michael Sars" i august masser af sild. Fra bottlenosefangere er der kommet endel nye oplysninger om sildeforekomst i Nordhavet.

III. Fiskeforsøg og studier af fiskerierne.

A. „Michael Sars"s togter.

Som nævnt i forrige afsnit har „Michael Sars" i 1903 væsentlig undersøgt Nordsøen og farvandene omkring Island. Nordsøundersøgelserne fortsættes iaar; ved disse 2 aars togter vil der formentlig kunne skaffes en god oversigt over Nordsøens fiskeforekomster. Der er hidtil gjort talrige lineforsøg i den nordlige og østlige del, indtil 2° østlig længde og 57° nordlig bredde, hvorved et godt materiale er samlet til belysning af de fangster, som kan gjøres i Nordsøen. Dertil kommer de mange nævnte oplysninger fra andre landes fiskere. Der synes ikke noget steds i Nordsøen at være saa store forekomster af torsk, at der derved kan opstaa et lønnende fiske efter torsk alene. Man tror derimod at kunne udtale, at de udførte undersøgelser vil kaste adskilligt lys over spørgsmaalene om linefiske for Norge i Nordsøen. Paa Islandstogtet blev der samlet mange oplysninger om de forskjellige nationers fiskerier der (islændinger, nordmænd, færinger, engelskmænd, franskmænd, hollændere og amerikanere). Foruden de ovenfor omtalte drivgarnsforsøg efter sild i Danmarkstrædet, gjorde „Michael Sars" i august endel lineforsøg paa banken vest for Isafjord paa de af amerikanerne tidligere drevne kveitefelter. Forøvrigt har man, som det vil fremgaa af det foregaaende, ved undersøgelserne ifjor lagt stor vegt paa det almindelige studium af Nordsøen.

B. Undersøgelser over skreibanker fra Trænen til Kristianssund.

Skjønt opført paa her omhandlede budget blev disse forsøg paabegyndt i terminen tidligere, og foreløbige meddelelser findes allerede i vor beretning for 1902—03. Senere har hr. Knut Dahl givet en udførligere beskrivelse af dette togt. Se aarsberetning vedkommende Norges fiskerier for 1903, 2det hefte side 270.

C. Fiskeforsøg i eggene fra Stavnæsset i Nyeggen og nordover.

Dampskib „Skjold" af Aalesund, ført af hr. Gamlem, udførte disse forsøg fra 1ste juli til 15de september. Som fiskeristyrelsens observatør medfulgte hr. Garshol. Halten-, Sklinna- og Trænabankene blev først drevet. Senere forsøgte man de udenfor liggende egger og rygger. Der fandtes under forsøgene mange gode fiskepladser, saavel paa Trænabanken som langs egkanten mod Nordhavsdybet, og de interesserede gaves underretning om fangstene, saa at der allerede ifjor blev fisket for betragtelige beløb paa de nye af „Skjold" anviste felter. Strømforholdene var for det meste gunstige; bare paa eggen udfor Halten var strømmen

noget til hinder for driften. Veiret var ogsaa heldigt. Efter de 3½ maaneders forsøg udgjorde mandslotten lidt over kr. 600.00 netto foruden statsbidraget. Den hele fangst udgjorde ca. kr. 1 600.00.

D. Fiskeforsøg i eggen langs Vestfinmarken og bankene fra Sørøen og nordover.

Efter anbud blev det overdraget dampskibet „Teisten" tilhørende hr. Chr. Fredriksen, Melbo, at udføre disse forsøg fra 1ste juni til 1ste september. Som fiskeristyrelsens observatør medfulgte hr. Britanus Berntsen fra Aalesund. Skibet førtes af hr. Ingvard M. Utbjørg.

De første dage af juni udførtes enkelte forsøg paa Sørøbanken som blev meget hindrede af storm. Fangsten var ringe, væsentlig brosmer. Forsøgene paa Tromsøflaket var forholdsvis faa og smaa og bør fortsættes saasnart som muligt — forhaabentlig i sammenhæng med en ferskfiskrute. (Styrelsen foreslaar ogsaa udstrakt forsøgsvirksomhed over disse felter for terminen 1905—1906).

Paa Gjæsbaaerne, Fugløbanken og Malangsgrunden fiskedes godt — ligesaa paa eggene udenfor. De i bedriften interesserede er bleven underrettet om resultaterne. Et togt til Bjørnøen blev uden resultat paa grund af storm. Fartøiets bruttoindtægt under forsøgsfisket var kr. 4 579.00; mandslotten var 152 kroner. Begge disse beløb er beregnet udenom statsbidraget. At udbyttet ikke blev større maa meget tilskrives de slette afsætningsforhold for ferskfisk om sommeren paa disse kanter.

E. Forskjellige fiskeforsøg dels med drivgarn udenfor Finmarken og den fosenske kyst, dels til revfiske paa sydkysten.

Forudsætningen for disse forsøg var, at de skulde udføres under ledelse af de lokale fiskeriselskaber, fra hvilke forslagene om saadan forsøgsdrift var fremkomne.

a. Drivgarnsforsøg efter sild udenfor Finmarken.

Hammerfest og omegns fiskeriforenings plan gik ud paa at man i august og september skulde forsøge med drivgarn paa strækningen Fruøen, Bjørnøen og derfra i retning mod Vardø. Paa grund af stormfuldt veir blev den optrukne rute ikke befulgt. Den længste afstand fra kysten, hvor forsøg gjordes, var ca. 21 mil af land. Imidlertid fik man ingen sild i nogen længere afstand fra land, ligesaalidt som der saaes noget brug, der kunde tyde paa nogen nærværelse af sild. Først da man kom under kysten fik man lidt sild, og det var fiskernes tro, at silden dette aar havde søgt under kysten allererede i juli.

Forsøget udførtes med en slup tilhørende A. Monsaas, Finnæs, for kr. 1 200.00, hvoraf foreningen betalte halvparten.

b. Drivgarnsforsøg udenfor Fosen.

Efter forslag fra Fosens fiskeriselskab havde fiskeristyrelsen søgt bevilget kr. 500.00 til drivgarnsforsøg udenfor den fosenske kyst i storsildtiden. Selskabet ledede forsøgene, som blev overdraget til skøiten „Zaritza". Denne blev imidlertid under forsøgstiden hjemsøgt af det mest stormfulde veir, og det var ikke mange gange den overhovedet fik brug i sjøen, og fangsten var ubetydelig. Det var udfor Halten, der blev forsøgt, og efter føreren, hr. Melumsvigs opfatning, var der ingen stimer af storsild ind under Haltenbanken, men derimod større stimer af blandingssild. Vindforholdene synes ogsaa at lægge store hindringer iveien for drift over disse strøg paa forvinteren.

c. Revfiske paa sydkysten.

Dette forsøg er foreslaaet af Kristianssands fiskeriselskab og vil efter departementets bemyndigelse først komme til udførelse sommeren 1904, da bevilgningen forrige aar kom saa sent, at tiden ikke rak til for forberedelserne.

F. Skreiforsøg mellem Kristianssund og Trænen

er udført i skreitiden 1904. Bevilgning til disse forsøg blev givet for budgetterminen 1904—1905. Da forsøgene imidlertid ved denne beretnings affattelse er fuldførte, skal her meddeles en foreløbig oversigt over resultaterne. Udførligere beretning vil foreligge inden kommende skreisæson. Den nævnte strækning blev delt mellem to dampere, hvoraf den ene drev syd, den anden nord for Vikten.

Paa grund af Aalesunds brand blev forsøgene paabegyndt 14 dage senere end paaregnet, nemlig i midten af februar.

a. Kristianssund—Vikten.

Denne strækning blev overtaget af aalesundsdamperen „Koral", fører hr. Solbjørg, observatør hr. Jangaard.

Først forsøgtes om Griptarene. Den bedste trækning her gav 868 skrei, 600 brosmer og 30 langer.

Derefter undersøgtes rundt Froøen. Vest for Halten gjordes mange sætninger tildels med ganske godt resultat. Nord af Halten gjordes ikke saa gode fangster, medens man paa det indre Frohav ikke fik saa lidet

skrei. Mellem et og to tusen skrei paa 8—10 000 angler var en stadig fangst paa de her nævnte steder.

I den sidste halvpart af april undersøgtes de forskjellige dele af Haltenbanken, og det kan vist nu fastslaaes, at denne banke ikke er nogen skreigrund. Hverken i 1903 eller i 1904 har man kunnet fiske nævneværdig med skrei der. Iaar fik heller ikke forsøgsdamperen saa meget lange paa Haltenbanken som ifjor. Observatøren udtaler i sin beretning, at den af „Koral" undersøgte del af det ydre Frohav (vest for Halten og sydover) „er et almindeligt godt linehav, men der maa godt oploddes og kartlægges, thi der er noksaa ujevn bund, saa man maa være noget lokalkjendt paa de forskjellige egger, som fisken holder sig paa, hvis man vil gjøre nogen særlig fangst. Der er noksaa stor strækning med passende dybde for torskeline, saa der er plads for en masse fartøier. Men med de hjælpemidler, som staar til raadighed over dette strøg til dato, hvad karter og fyrbelysning angaar, saa tror jeg neppe, der kan drives noget rationelt torskefiske hverken med dampskib eller seilfartøi, thi man kan hverken komme ud eller ind, naar det bliver mørkt".

Observatøren giver antydelsesvis forslag om, hvad der bør gjøres til forbedring af forholdene, ligesom han giver meddelelse om havne- og kommunikationsforholdene.

b. Strækningen fra Vikten og nordover, indbefattet Sklinnabanken,

undersøgtes af aalesundsdamperen „Fri", fører hr. Berntsen, observatør hr. Garshol. Først forsøgte man bakken mellem Sklinna og Høibraken med daarligt resultat, haaen hindrede svært.

Paa Sklinnabanken gjød storsild i slutten af februar og begyndelsen af mars.

En del stamper gydefærdig stor sild fiskedes 23de februar paa nogle faa udsatte garn, og 3die mars fik man sei paa juks med maven fuld af storsild og gydestof af silden.

Mellem Sklinna og Vikten stod der meget skrei i slutten af mars ofte med sild i mavesækken. Her fiskedes godt paa juks og line. Også i begyndelsen af april var her godt skreifiske.

Paa Sklinnabanken blev man i april meget hindret af haa; men der var ikke lidet skrei. Det er vanskeligt at drive fiske paa Sklinnabanken da man derfra ikke kan faa noget sikkert med og derfor maa blive ved bøien om natten. Strømmen er ogsaa meget strid.

I april fik man stadig godt med skrei SV for Høibraken, hvor der blev drevet ganske meget med god fangst. Her tror man, at der er et drivværdigt, ikke ubetydeligt linehav.

Mellem Bremstenen og Skjærvær gjorde man daarlig fangst i sidste halvpart af april.

Observatøren har givet mange værdifulde oplysninger fra de forskjellige vær, som „Fri“ besøgte.

Fartøiets samlede fangst var følgende:

20 933	skrei	kr.	5 732.25
8 521	brosmer	„	638.47
350	langer	„	175.00
		kr.	6 640.72

Begge de her omhandlede forsøgsdampere havde bedre skreifangst ivinter end de dampere som drev paa Søndmøre.

IV. Arbeider og undersøgelser vedkommende fiskerilovgivningen.

Et par andragender om forbudslove mod fangst af sild til guanofabriker i Nordland og mod forskjellige redskaber er oversendt forskjellige vedkommende til indhentelse af nærmere oplysninger og udtalelser. Forøvrigt har der ikke foreligget saadanne spørgsmaal, der har nødvendiggjort særskilte undersøgelser. Dog kan det nævnes, at de af de herrer Dannevig og K. Dahl i Søndeledfjorden udførte undersøgelser vil faa betydning for spørgsmaalet om eventuelle foranstaltninger til beskyttelse af fjordfisket.

V. Undersøgelser over klipfiskens mugsop.

Efter det større forsøg, hvis resultater blev meddelt i forrige aarsberetning, har undersøgelserne været fortsat paa afdelingens laboratorium af dr. H. H. Gran. En samlet beretning vil udkomme i indeværende aar. Af praktiske resultater skal navnlig fremhæves en række erfaringer til belysningen af betydningen af, at fisken vaskes, før den lægges i salt, hvorved den ikke alene vinder i udseende, men ogsaa bliver mindre modtagelig for sopsporer.

VI. Virksomheden ved forsøgsstationen i Bergen og fiskeriskolen i Bodø.[1]

A. Bestyreren af forsøgsstationen i Bergen

har indsendt følgende korte resumé over de ved fiskeriforsøgsstationen i 1903—1904 udførte arbeider.

[1]) De biologiske stationer er fra terminen 1903—1904 overført paa kirkedepartementets budget.

„Disse har, som planlagt, hovedsagelig gaaet ud paa at faa bragt ud i livet nogle af de ved forsøgsstationen tidligere udarbeidede metoder:

Raffinering af tran.

Hensigten var at faa oprettet et tranraffineringsanlæg her i Bergen og har man i den anledning for en hel del herværende traneksportører i laboratoriet raffineret et stort antal af de forskjelligste traner; de nævnte eksportører har i sin helhed været udmærket vel fornøiet med de raffinerede traners kvalitet, idet man selv af de mest ildelugtende og smagende produkter med forholdsvis ringe omkostning har faaet traner uden nogensomhelst lugt, men rigtignok uden den specifike transmag; for det meste er der ingen smag, en del smager som fløde; disse forhold skulde imidlertid slet ikke være til hinder for at tranerne skulde kunne bruges som medicintran — tvertimod, naar først publikum har vænnet sig til at undvære den ellers ikke meget skattede transmag; vil man partout have denne saa kan man jo opnaa denne ved at tilblande almindelig tran. Efter dette skulde man have ventet, at det havde været en let sag at faa dette startet. Men det er endnu ikke lykkedes. Sagen er den, at der til et anlæg for daglig raffinering af ca. 30 tønder vil kræves en kapital af ca. kr. 50 000.00 og, saa interesserede traneksportørerne er for de nye produkter, saa er konkurrencen indbyrdes saa stor, at de ikke er villig til at gaa sammen om et saadant anlæg, til hvilket dog enkelte har villet gaa med med en kapital af indtil kr. 10 000.00 hver. Naar man hidtil kun er kommet til dette negative resultat, saa skyldes det ikke mistillid til selve metoderne, men udenfor liggende forhold, blandt andet vel ogsaa, at man overhovedet nærer mistillid til alle industrielle foretagender. I anledning det paatænkte anlæg, har man ved forsøgsstationen udført nøiagtige tegninger til alle nødvendige maskiner og apparater og indhentet anbud for samme, saa der intet vilde være iveien for straks at skride til udførelsen.

Tørring af fisk.

Til et mindre forsøgsapparat til tørring af ca. 100 fisk efter en af bestyreren for nogle aar siden opfundet metode har stortinget for forrige termin bevilget kr. 2 500.00. Der viste sig imidlertid vanskeligheder ved forfærdigelsen af apparatet efter den oprindelige tegning, hvorfor man var nødsaget at konstruere apparatet efter et helt nyt princip. Dette foranledigede en hel del fysikaliske beregninger af vanskelig natur; den ene plan maatte kuldkastes efter den anden, indtil man endelig blev staaende ved en konstruktion, der ikke frembød værkstedet nogensomhelst praktiske vanskeligheder og som med lethed vil kunne anvendes ogsaa for store apparater. Efter denne plan er nu apparatet bygget og monteret og tørringsforsøgene skal med det første sættes igang.“

B. Fiskeriskolen i Bodø.

(Af bestyrerens beretning).

Skolen har holdt sine to aarlige 3-maaneders kurser. Det første fra 15de april til 15de juli var besøgt af 6 kvindelige og 4 mandlige elever, som alle tog eksamen med hovedkarakter „meget godt“. Foruden disse overvar to elever kurset uden at underkaste sig eksamen.

Høstkurset fra 1ste september til 1ste december overvares af 2 mandlige og 4 kvindelige elever, der ved eksamen alle erholdt karakteren „meget godt“.

Hermed er ved skolen afholdt 33 kurser, og fra disse udgaaet 221 elever.

Undervisningen er foregaaet efter samme plan som tidligere og med samme lærerpersonale.

Paa Finmarken har et par af de der bosatte handelsmænd begyndt at behandle sin fisk delvis hermetisk efter de af skolen paaviste metoder og med assistance af skolens elever. Om lignende begyndende smaaindustri konfereres for tiden med bestyreren.

Skolen har iaar fra petersburgudstillingen modtaget diplom for guldmedalje for der udstillede fiskeprodukter.

Prøver af skolens nedlægning er sendt til forskjellige steder.

Fra Archangel er man anmodet om en større prøveforsendelse.

Man staar i underhandling med et fransk firma om nedlægning af torskelever.

VII. Navigationsundervisning for fiskere.

(Af navigationslærerens indberetning).

Kurser er som i forrige termin afholdt i Aalesund og Harstad, paa hvilke steder skolen har erholdt frit lokale.

Til kurset i Harstad meldte sig kun 10 elever; af disse mødte kun 5 da kurset begyndte den 6te juli; de øvrige meldte, at de ikke kunde forlade det gode sommerfiske i Finmarken. Eksamen holdtes sidst i august med det resultat, at alle elever bestod, 2 med udmerkelse.

Første kursus i Aalesund begyndte 20de september med 12 elever, hvoraf 8 fra Finmarken, Tromsø og Nordlands amter. Eksamen holdtes sidst i november. Alle bestod, 8 med udmerkelse.

Andet kursus i Aalesund tog sin begyndelse 30te november med 13 elever, hvoraf 9 fra Finmarken og Nordland. To elever tog eksamen allerede 12te januar med udmerkelse. De øvrige skulde have paabegyndt eksamen 23de januar, samme dag som Aalesund brændte. Disse erholdt senere en skriftlig bevidnelse for at de havde gjennemgaaet et navigationskursus og ansaaes skikkede til at navigere fiskefartøi.

Alle elever viste mønsterværdig flid og interesse, saa det var en fornøielse for læreren at undervise dem. Ingen blev sluppet op til eksamen, som ikke erklærede, at de følte sig sikre paa at kunne navigere et fiskefartøi i hvilkensomhelst afstand fra land.

Undervisningen blev drevet efter den i forrige aarsberetning udførlig omhandlede plan.

Der er indkommet andragende fra 6 kommuner om afholdelse af kurser med tilbud om frit lokale. Til næste kursus (i Sortland) har meldt sig 16 elever.

Efter aalesundsbranden fratraadte læreren, hr. fhv. fiskeriinspektør G. Sørensen. Efter afholdt konkurrence har departementet som ny lærer ansat hr. vpl. løitnant i marinen Møinichen.

VIII. Norges deltagelse i de internationale havundersøgelser.

A. Videnskabelig afdelings deltagelse i de internationale havundersøgelser.

Som det sees af foregaaende beretning har der gjennem afdelingens virksomhed været ydet betydelige bidrag til det internationale arbeide i den forløbne termin, idet dette paa gunstigste maade har faldt sammen med de opgaver, man fra først af har stillet sig for „Michael Sars“s arbeide, nemlig en grundig undersøgelse af Nordhavet til forskjellige aarstider og studiet af fiskenes liv og vandringer.

Til studiet af Nordhavet er der i februar, i mai, i august og i november udført betydelige indsamlinger af forskjelligt videnskabeligt materiale, særligt temperaturobservationer, vandprøver og samlinger af plankton.

Til studiet af fiskenes liv og vandringer har særlig undersøgelserne i Nordsøen givet meget materiale gjennem fangster af fisk, indsamlinger af eg, yngel etc. Sammen med lignende indsamlinger fra andre lande vil der efter beslutning af ledelsen af det internationale arbeide i aaret 1905 blive udarbeidet en beretning over torskens livsforhold i Nordhavet og i Nordsøen, og dr. Hjort har som medlem af en kommission deltaget i bestræbelserne for dette øiemed. Man tror at kunne udtale, at der gjennem disse bestræbelser vil fremgaa særdeles megen ny og værdifuld viden over de for fiskerierne saa vigtige torskearters livshistorie og det helt fra Island og Finmarken til Nordsøen.

B. Centrallaboratoriet i Kristiania.

Fra hr. professor Nansen, der leder det i Kristiania oprettede internationale laboratorium, har man erholdt følgende beretning:

„Centrallaboratoriet har i det sidst forløbne aar været meget benyttet af samtlige i de internationale arbeider deltagende lande, saa-

velsom af andre lande, til anskaffelse af instrumenter m. m. for havforskning. Størsteparten af disse apparater gjøres i Kristiania under laboratoriets kontrol.

Laboratoriet har i overensstemmelse med sin opgave udført kontrolanalyser, indsendt fra de deltagende stater, samt forsynet disse med normalvand.

De i forrige beretning nævnte arbeider med nykonstruktion og forbedring af apparater for havforskning har i dette aar været fortsat med fremgang. De ved laboratoriet konstruerede havstrømmaalere er allerede i brug i flere lande. Den ved laboratoriet bearbeidede metode til bestemmelse af havvandets gasgehalt har vist sig særdeles tilfredsstillende, og det for dette formaal konstruerede apparat vil i den nærmeste fremtid kunne leveres efter bestilling.

Konstruktionen af omvendningstermometre er forbedret, og en ny vandhenter med særligt hensyn til brugen af disse er konstrueret.

Laboratoriet har faaet i særligt opdrag at undersøge kompressibiliteten af havvand af forskjellig temperatur og saltgehalt, samt dets evne til at opløse de i atmosfæren værende gasarter. Disse arbeider er allerede paabegyndt.

Med hensyn til de ved laboratoriet ansatte funktionærer er ingen forandring indtraadt."

C. Kursus i havforskning.

I maanederne september—oktober 1903 afholdtes et nyt kursus i havforskring for indenlandske og udenlandske elever efter samme plan som i forrige budgettermin.

Følgende elever deltog:

Student E. Benz, Tübingen.
Dr. G. Braun, Königsberg.
Student Hjalmar Broch, Kristiania.
Dr. D. Damas, Liège, Belgien.
Professor G. Gilson, Louvain, Belgien.
Student Aage Heyerdahl, Kristiania.
Dr. G. Kraskovits, Wien.
Frøken Beate Lampe, Bergen.
Dr. A. Lebedinzeff, Nikolsk, Rusland.
Dr. G. T. Moore, department of agriculture, Washington.
Konservator Johann Palibin, botanisk have, Petersburg.
Student Walther Richter, Strassburg.
Dr. Alexander Schepotieff, St. Petersburg.
Dr. Walther Stahlberg, kustos ved „Institut für Meereskunde", Berlin.
Student Oscar Sund, Lofoten.

Af de ovennævnte deltagere har dr. Lebedinzeff sammen med Helland-Hansen udført et arbeide over gasanalyser i havvand, og dr. Damas opholder sig fremdeles ved vort laboratorium som frivillig medarbeider.

Et nyt kursus vil blive afholdt til høsten efter samme plan som tidligere. Endskjønt der nu — medio mai — gjenstaar to maaneder inden anmeldelsesfristens udløb, har der allerede meldt sig 11 udenlandske deltagere.

II. Aarsberetninger og regnskaber fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1903—1904.

Vadsø fisker- og arbeiderforening.

Vadsø fisker- og arbeiderforening giver sig herved den ære at afgive indberetning angaaende sin virksomhed i 1903.

I aarets løb er afholdt 14 bestyselses- og foreningsmøder.

Angaaende valget paa ny bestyrelse den 7de december 1903 er tidligere afgivet indberetning.

Under behandling paa møderne har været: Hvalsagen, fiske med en ny slags seinot; et nyt apparat til fangst af sei o. lign.

Derhos har foreningen vedtaget nye love, hvoraf et eksemplar vedligger.

Som antydet i forrige indberetning var den af Isak Niska arbeidede baad færdig vaaren 1903. Den blev benyttet paa torskefiske paa havet ved Vardø vaaren og sommeren s. a. og efter hvad høvedsmanden meddeler, viste den sig at være meget sjødygtig og let haandterlig. Nogen særlig prøve paa, hvorvidt den opfylder løfterne om at være synke- og kantrefri, er ikke anstillet, men vil saadan prøve blive anstillet til sommeren. Bygmesteren har ogsaa lovet at ville indsende fuldstændig beskrivelse med rids og fotografi af baaden.

I bestyrelsesmøde den $^{9}/_{12}$ 1903 behandledes spørgsmaalet om iværksættelse af forsøg med en af Isak Niska foreslaaet seinot. Efter længere debat besluttede bestyrelsen enstemmig — idet den udtaler sine tvivl om det nyttige i et saadant forsøg — at anmode fiskeristyrelsen om at maatte faa anvende de bevilgede penge kr. 250.00 i andet lignende øiemed.

Bestyrelsen har anseet det som sin opgave først og fremst at arbeide i retning af at skaffe fiskerne gode sjødygtige baade, hvorfor den ogsaa i sit budgetforslag for næste termin har opført som udgift indkjøb

af materialer og verktøi til bygning af baade, idet man har tænkt at andrage om at faa en vandrelærer i baadbygning hid op.

Af statsbidraget for forrige termin har man indkjøbt materialier for ca. 200 kr., som beror hos foreningens formand.

I bestyrelsesmøde den 17de febr. d. a. fremvistes en af fisker Karl Hadager af Vadsø forarbeidet model til et apparat til at fæste paa fiskerbaad til fangst af sei. Apparatet har lighed med en større hov og tænktes fæstet til baaden foran, saaledes, at man kunde ro seien, naar den gik stimevis, ind i baaden. Bestyrelsen fandt imidlertid apparatets nytte tvivlsom og kunde ikke indstille Hadagers andragende til foreningen om tilskud til at eksperimentere med apparatet til bifald.

Foreningen har nu 120 medlemmer, (mod 39 ved forrige indberetning), og er i stadig vekst.

Ekstrakt af regnskabet vedlægges.

Vadsø den 5te april 1904.

Ærbødigst

Peder K. G. Pedersen, formand. ***Arnet Værriø.*** ***E. Z. Pettersen.***

Karl Nærness. ***I. Nygaard.*** ***Ulrik Methi.***

Ole Edv. Hansen.

Heyerdahl.

Regnskabsekstrakt 11/4 1903—2/4 1904.

Indtægt.

Statsbidrag	kr.	500.00
Renter	„	3.41
Kontingent	„	101.00
Bazarindtægt	„	103.80
Indsamlet	„	19.57
	kr.	727.78

Udgift.

Husleie, kjørsel etc.	kr.	40.31
Telegram, porto etc.	„	25.41
Indsat i Vadsø Spb.	„	203.41
Indkjøbt materialier	„	200.00
Transport	kr.	469.13

	Transport kr.	469.13
Bidrag til Niskas baad	„	200.00
Balance	„	58.65
	kr.	727.78

II. Vardø fiskeriforening.

Foreningen har i det nu forløbne budgetaar afholdt en generalforsamling og 16 styremøder, samt en festlig sammenkomst i anledning hvallovens vedtagelse og sanktion, og paa disse behandlet 42 sager.

Til styret er i aarets løb indkommen flere andragender om bidrag til anskaffelser af forskjellige slags fiskeredskaber, saavel ogsaa om bidrag til reiser for at sætte sig ind i saavel rationelt fiske, som i behandling af fiskevarer; af budgetmæssige hensyn har styret ikke seet sig istand til at yde nogen støtte, mere end til hr. Hans Lindrup, der bevilgedes kr. 100.00 til anskaffelse af sildegarn, der agtedes benyttet til drift efter sild. Forsøget blev gjort, men paa grund af stadigt stormende veir sidste høst, ligesom der vistnok ikke fandtes sild dette aar under Finmarkskysten, blev resultatet omtrent lig 0, men styret staar dog fremdeles i den formening at drivgarnsfiske udover eftersommeren og høsten, ialfald de fleste aar ogsaa i Finmarken vil være lønnende bedrift, naar man bare kunde faa nogen til at tage rigtig fat; men nye redskaber og nye bedrifter er altid tunge at faa indarbeidet, især nu i saadanne rent daarlige økonomiske tider, da ingen fisker har raad til at ofre noget til ny og for det meste uprøvet bedrift.

For foreningens medlemmer er af hr. havnefoged Gundersen afholdt et greit og godt foredrag om vindteori og strømlove. Styret mener at foreningen i fremtiden saa meget som muligt maa faa afholdt foredrag om fiskeriemner og om emner, der staar i forbindelse med fiskeribedriften, saadanne foredrag vil have sin store betydning, der saavel vil øge interessen for foreningen, som ogsaa at bibringe medlemmerne mange nyttige vink og raad til fiskerinæringens fremme.

Som bekjendt fik Vardø fiskeriforening bevilget statsbidrag til afholdelse af et 3 maaneders kursus i navigation for fiskere, kurset har været afholdt fra $^{15}/_{11}$ 1903—$^{15}/_{2}$ 1904 med hr. G. Gotliebsen som lærer. Fra kursets begyndelse til dets slutning har 5 elever stadig besøgt skolen, der daglig havde en undervisningstid af 6 timer. Ved kursets afslutning blev samtlige 5 elever underkastet afgangsprøve, med havnefoged Gundersen som eksaminator, d'hrr. Nordby og Gotliebsen som besiddere

og fik samtlige 5 elever et meget godt eksamensbevis. At denne skole har sin store betydning for havfiskeriets udvikling er sikkert, kun beklageligt at ikke flere benytter sig af den gode anledning til at faa erhverve sig kundskaber, især da hele skolen er gratis, og at den afholdes i den tid af aaret da her paa stedet omtrent ingen ting er at bestille.

For det nu havte budgetaar har foreningen et statsbidrag af kr. 600.00 til bygning her paa stedet af tidsmæssige dækkede linebaade; dette beløb deltes af styret i 2 lige dele, og der meldte sig 7 fiskere, der ønskede at gjøre forsøg paa at bygge baade her paa de af styret opsatte betingelser, og i styremøde den $^{15}/_{11}$ 1903 bevilgedes fiskerne Anton Blom og Andreas M. Nilsen hver kr. 300.00 til ovenanførte formaal. Styret har været disse 2 behjælpelige baade med at anskaffe de nødvendige materialier, som ogsaa at faa fat i dygtig baadbygger, idet man fik hr. baadbygger Anders Mathisen fra Ranen, der i de sidste aar har drevet baadbygning i Honningsvaag og flere steder.

Baadene som er klinkbyggede og nu næsten færdige gjør indtryk af at være 2 første klasses fiskerbaade af sit slags baade hvad udseende og soliditet angaar, og vi tror at disse 2 baade geraader baade fiskeriforeningen og bygmesteren til ære. Ved bygningen af disse 2 baade føler styret sig overbevist om, at fiskeriforeningen har bevist, at det godt lader sig gjøre at bygge tidsmæssige fiskerbaade her paa stedet, der fuldt ud kan konkurrere med baade byggede sydpaa, baade hvad kvalitet og pris angaar, og vi mener derfor at foreningens næste skridt til fremme af baadbygning her, maa være at faa istand om muligt et for øiemedet passende baadbyggeri, kun ved at et baadbyggeri med fast mester haves, kan baadbygning faa betydning for et saa stort fiskevær som Vardø. Til fisker Jakob Hansen har styret bevilget som arbeidspenge kr. 200 00 til bygning af en lignende baad som de 2 førstnævnte, og skal bygges af samme baadbygger saasnart som de første er færdige.

Under 28de januar d. a. indsendte styret gjennem storthingsmand Egede-Nissen til stortinget fornyet andragende om eget baadlaanefond for Finmarken og enkelte dele af Tromsø amt.

Paa henvendelse fra fiskeriselskabet i Bergen ansøgte styret gjennem fiskeriselskabet om 2 stipendier à kr. 300.00 til fiskere for at besøge fiskeriudstillingen i Marstrand i juli d. a., men fremgaar det af meddelelse til foreningen fra fiskeriselskabet af $^{17}/_{3}$, at der ingen udsigter fortiden er til at bevilgende myndigheder vil tilstaa noget beløb i nævnte øiemed.

For budgetterminen 1905—1906 har styret opgjort et budgetforslag, der balancerer med kr. 2 205.00, deraf søgt om et statsbidrag af kr. 1 680.00.

Revideret regnskab for det forløbne aar vedlægges.

Ovenstaaende aarsberetning for Vardø fiskeriforening er vedtagen paa generalforsamling den 4de april d. a.

Vardø den 6te april 1904.

Paa Vardø fiskeriforenings vegne.
Iver Paulsen,
p. t. formand.

Uddrag af Vardø fiskeriforenings regnskab for aaret 1903—1904.

Indtægt.

I. Beholdning:				
a. I Vardø Sparebank	kr.	380.84		
b. Kassebeholdning	„	62.68	kr.	443.52
II. Statsbidrag			„	1 200.00
III. Distriktsbidrag:				
a. Af Vardø kommune	kr.	150.00		
b. Af Vardø ølsamlag	„	200.00	„	350.00
IV. Medlemskontingent:				
a. Restance	kr.	18.00		
b. Kontingent for aaret	„	61.00	„	79.00
V. Renter			„	16.41
			kr.	2 088.93

Udgift.

I. Administration:				
Lønninger: Sekretæren	kr.	100.00		
— Kassereren	„	75.00		
Kontorrekvisita	„	9.75		
Trykning og avertissementer	„	68.30		
Porto og telegrammer	„	30.27	kr.	283.32
II. Forsøgsfiske med sildegarn			„	100.00
III. Bidrag til baadbygning	kr.	300.00		
do. - do.	„	300.00	„	600.00
IV. Navigationsskole for fiskere:				
Lærerens løn	kr.	300.00		
Bøger og karter	„	14.85		
1 kiste til skolens sager	„	3.90		
Transport	kr.	318.75	kr.	983.32

	Transport	kr. 318.65	kr.	983.32
	Pedellens løn	„ 17.00		
	Husleie, lys og brændsel	„ 150.00		
	Assurance af inventar	„ 2.45		
	Eksamination af skolens elever	„ 34.00		
	Vask af skolens lokale	„ 1.50	„	523.70
V.	Diverse smaaudgifter		„	11.80
VI.	Beholdning:			
	I Vardø Sparebank	kr. 547.25		
	Kassebeholdning	„ 22.86	„	570.11
			kr.	2 088.93

III. Hammerfest og omegns fiskeriforening.

Foreningen har iaar ydet kr. 400.00 til et islager i Hammerfest, hvorfra man for den billige pris af kr. 4.00 pr. ton kunde erholde is, til isning af agn, samt fersk fisk for eksport.

Desværre var det dog meget faa der benyttede sig af denne billige is; desuagtet finder man dog at burde anbefale en fortsættelse af at holde islager her, først og fremst fordi man tror, at eksport af iset fisk ogsaa herfra har en fremtid for sig, dernæst ogsaa fordi man forat opnaa det særdeles billige arrangement, maatte stille eieren af islageret i udsigt, at det iallefald vilde blive for en 2 à 3 aar.

Da det i flere aar har været foreslaaet, at der burde forsøges med drivgarn efter sild udfor Finmarkskysten i høstmaanederne fandt fiskeristyrelsen ivaar at kunne anbefale en plan foreslaaet af foreningen. Denne gik ud paa, at man i august—september skulde forsøge med drivgarn paa strækningen Fruøen, retning Bjørnøen og derfra retning mod Vardø. Fiskeristyrelsen og foreningen blev derfor enig om at deltage med hver sin halvpart af denne ekspeditions kostende.

Efterat man flere steder havde forhørt sig om fartøi med udrustning passende for denne ekspedition, leiede man af hr. handelsmand A. Monsaas Thunæs en ham tilhørende slup fuldt udrustet med drivgarn og tilbehør, og ført af en vant drivgarnfisker — for en betaling af kr. 1 200.00. Forsøget, der udførtes fra medio august til slutningen af september, blev desværre hindret af misligt veir, saaledes at den opstukne rute ikke ganske blev befulgt.

Den længste afstand fra kysten, hvor forsøg gjordes var ca. 21 mile fra land. Imidlertid fik man ingen sild i nogen længere afstand fra land, ligesaalidt som der saaes noget brug, der kunde tyde paa nogen

nærværelse af sild. Først da man kom under kysten fik man lidt sild, og det var fiskernes tro, at silden iallefald iaar havde søgt under kysten allerede i juli maaned. Den over denne tur førte journal er indsendt til fiskeristyrelsen.

I bestyrelsesmøde ifjor vaar besluttede man at opstille endel præmier til de ishavsskippere, der staar i foreningen, som til høsten kunde fremlægge den fyldigste og interessanteste beretning om forholdene paa Ishavet.

I den anledning uddelte man ifjor vaar til flere ishavsskippere bøger til journal, samt termometere, sildhækler og schemaer over hvorledes man helst ønskede undersøgelserne udført.

Man fik imidlertid kun tre indberetninger, nemlig fra skipperne Fredrik Olsen, Jarfin Alexandersen og Olaf Alexandersen. Til bedømmelse af disse indberetninger opnævnte man en komite, bestaaende af 1 ældre ishavsskipper og 2 sømænd. Komiteen fandt samtlige arbeider meget paaskjønnelsesværdige, hvorfor den anbefalede at samtlige blev præmierede, hvad ogsaa bestyrelsen bestemte sig for, saa meget mere som komiteen havde noget vanskeligt for at afgjøre rangen mellem indberetningerne. Resultatet blev dog:

No. 1. Fredrik Olsen.
„ 2. Olaf Alexandersen.
„ 3. Jarfin Alexandersen.

Laanet til hr. Chr. Brockmand Hjelmnø, kr. 500.00, for oparbeidelse af linespil, tilbagebetaltes i rette tid.

Foreningen tæller 64 betalende medlemmer.

Hammerfest den 12te mars 1904.

N. Lenning,
p. t. formand.

Uddrag af Hammerfest og omegns fiskeriforenings regnskab for 1903—1904.

Indtægter:

Beholdning fra f. a.	kr.	39.33
Bidrag fra Hammerfest sparebank	„	100.00
Bidrag fra Hammerfest samlag	„	200.00
Stadsbidrag for 1902	„	600.00
Chr. Brokmann tilbagebetalt laan	„	500.00
Indbetalt medlemskontingent	„	64.00
Kontanter i sparebanken	„	50.02
	kr.	1553.35

Udgifter:

Bekjendtgjørelser i anledning møder etc.	kr.	1.60
Udgifter ved lokalet	„	2.50
Bøger og papir	„	8.20
10 sildhækler	„	27.20
For islageret	„	400.00
Udgifter ved drivgarnsfisket	„	600.00
Avertissementer	„	24.60
Telegramudgifter	„	22.05
10 Termometre	„	3.60
Fragt af samme	„	0.77
Præmier til 3 ishavsskippere	„	80.32
Incasso og regnskabsførsel	„	19.20
Kontant i sparebanken	„	50.02
Kassabeholdning	„	313.29
	kr.	1 553.35

1904. 1/1. Kassabeholdning kr. 313.29.

IV. Tromsø fiskeriforening.

Vedlagt fremsendes ærbødigst regnskab fra Tromsø fiskeriforening for budgetterminen 1/4 1903—31/3 1904. — Foreningens virksomhed har i denne som i forrige budgettermin været indskrænket til at uddele is til fiskere og andre personer, der har befattet sig med eksport af kveite.

Tromsø den 14de mai 1904.

Ærbødigst

Tromsø fiskeriforening.

Hans D. Hohl,

p. t. formand.

Joh. S. Lind.

Regnskab for Tromsø fiskeriforening for budgetaaret $^1/_4$ 1903—$^{31}/_3$ 1904.

Indtægter:

Beholdning fra forrige regnskab	kr.	277.80
Solgt is	„	61.20
Kontingent	„	22.00
Indvundne renter	„	11.34
Distriktsbidrag	„	60.00
Statsbidrag	„	240.00
	kr.	672.34

Udgifter:

Bil. no.	1—6.	Telegrammer og postporto	kr.	15.45
—	7—9.	Brandkontingent for ishuset	„	11.14
—	10—12.	Avertissementer	„	43.20
—	13.	Is	„	132.00
—	14.	1 arkivskab	„	40.00
—	15.	Afgift for istagning	„	2.25
—	17.	Sekretærløn	„	75.00
		Balance, beholdning	„	353.30
			kr.	672.34

$^1/_4$ 1904. Beholdning indestaaende i Tromsø privatbank kr. 353.30.

V. Nordlands fiskeriselskab.

Direktionen for Nordlands fiskeriselskab tillader sig herved at aflægge for generalforsamlingen beretning om sin virksomhed i tidsrummet fra 1ste april 1903 til 31te mars 1904.

Den ordinære generalforsamling afholdtes den 15de mai. Ved de paa generalforsamlingen foretagne valg blev

Ragnar Schjølberg og
Vogt Svendsen

direktører med henholdsvis 16 og 17 stemmer og

J. C. Koch,
O. Tønsberg samt
M. Tjærandsen

suppleanter for direktionen med 15, 15 og 10 stemmer. Ordenen mellem 1ste og 2den suppleant bestemtes ved lodtrækning.

Som revisorer valgtes
K. Wintervold med 13 stemmer og
E. Dyvik „ 10 —
og som suppleant for revisionen
H. Reitan med 17 stemmer.

I direktionsmøde den 14de juni valgtes overretssagfører Ragnar Schjølberg som formand og som næstformand Vogt Svendsen.

Der forelaa for generalforsamlingen 2 forslag til forandring i lofotloven, hvoraf et fra fiskeriinspektør Johnsen saalydende:

„Paa andragende fra et flertal af, i vedkommende opsyns- eller merkedistrikt indtegnede høvedsmænd, kan udvalget med formanden som opmand bestemme som vedtægt, at der gives fiskere i disiriktet adgang til sætning af redskaber dagen før søn- og helligdage; men at trækning om søndagen forbydes.“

Dette forslag vedtoges paa generalforsamlingen mod 2 stemmer. Ligeledes vedtoges om kobbespørgsmaalet, som netop da var meget aktuelt, saadan udtalelse:

„Generalforsamlingen anser det af stor interesse for fiskerierne, at total hvalfredning for et tidsrum af 30 aar vedtages ved lov.“

Desuden afgaves paa generalforsamlingen udtalelse om forbedrede kommunikationer for Røst og om en forandring i fiskeriskolens plan.

Om ruteordningen hernord og om fiskeriskolen har direktionen desuden ifølge opfordring af fiskeristyrelsen og fra amtmanden i Nordland senere udtalt sig. Under 7de mars har man saaledes angaaende det første spørgsmaal sendt amtmanden en skrivelse af saadant indhold:

„Hr. amtmanden i Nordlands amt, Bodø.

I besvarelse af hr. amtmandens skrivelse af 6te november 1903 angaaende oprettelse af en ferskfiskrute Senjen—Vesteraalen—Lofoten—Trondhjem tillader man sig at udtale følgende:

Nærværende selskab har fremdeles den opfatning, at hurtigruter og lokalruter i størst mulig udstrækning maa søges udnyttet til fremme af ferskfisktransporten, samt at disse ruter i nærmeste fremtid vil tilfredsstille behovet for transport af ferskfisk fra Nordland til Trondhjem. Det er da vor forudsætning, at der baade fra statsmyndighedernes og dampskibsselskabernes side etableres en ordning, hvorved ferskfisken uden nævneværdigt ophold kan bringes fra fiskepladsene til markedet. Saaledes som forholdene nu er paa forskjellige steder f. eks. for Vesteraalens vedkommende og for Røst, er det jo indlysende for enhver, der har kjendskab til forholdene, at ordningen med ruter og mangel paa dampskibsforbindelse er rent ødelæggende for fiskeribedriften, ja i den grad, at fisket ikke engang kan foregaa af mangel paa kommunikationer til transport af fisken til bekvemme markeder. Lokalruten i Vesteraalen

er utvilsomt særdeles utilfredsstillende for ferskfiskeksporten; der bør saaledes gjøres alt muligt for etablering af en lokalrute til for Vesteraalen i den tid, havfisket foregaar. Ihvertfald bør en af de nuværende lokalruter for Vesteraalen ordnes med ferskfisktransporten for øie. For Røst's vedkommende maa etableres en ruteforbindelse mellem Røst og Bodø, saaledes at fisken kan bringes ind til hurtigruterne. Under forrige aars havfiske for Røst viste det sig, at mangelen paa dampskibsforbindelse bragte fiskerne tab og tvang dem til at ophøre med fisket. Efter de erfaringer, man har om fiskeforholdene paa Røst, er det utvilsomt, at fisket der kan foregaa med ligesaa stort udbytte som fisket paa Søndmøre. Man antager, at der iaar og for fremtiden i det hele taget vil blive en stadig tilstrømning af fiskere baade med dampskibe og dæksfartøier. Det maa da sørges for, at der ikke er hindringer tilstede for, at det lønsomme fiske kan drives. En ugentlig ruteforbindelse paa Røst og Værø foreløbig i 4 à 5 maaneder om aaret maa kunne etableres uden særdeles stor økonomisk opofrelse fra det offentliges side.

Nærværende selskab henstiller til hr. amtmanden indtrængende at søge denne rute etableret for kommende fiskesaison.

Man kan ikke finde, at omladning fra lokalruter til hurtigruter i nogen nævneværdig grad kan forringe fiskens kvalitet; man forudsætter da, at fisken fra først af paa havet er iset ordentlig, og at lakalruterne specielt er indrettet paa, at der ikke skal være nævneværdigt ophold paa omladningsstedet. Man kan godt indrømme, at det vilde være ønskeligt, om der kunde ofres en egen ferskfiskrute paa det nordlandske havfiske allerede nu; men naar man skal tage hensyn til landets økonomiske evne og i betragtning af, at det foreslaaede arrangement fra Hindø dampskibsselskab hverken er helt eller halvt, kan man ikke anbefale bidrag til en saadan ferskfiskrute. Naar det viser sig, efterat der er etableret en rimelig ordning med lokalruterne, at hurtigruterne ikke længer kan overkomme at transportere fisken, da er tiden inde til at søge bidrag til en egen ferskfiskrute; men nu at etablere en rute, der foruden, at den ikke kan tilfredsstille behovet og kravet paa en hensigtsmæssig ruteordning, ogsaa vil komme til at konkurrere med andre kystruter, finder man ikke at kunne anbefale. Et skib, som skal begynde lastningen i Senjen, efterat fiskerne baade for Senjen, Vesteraalen og Lofoten er komne tillands med sin havfisk, og som derefter skal gaa om de forskjellige fiskepladse i Vesteraalen og Lofoten, vil komme saa sent til Røst, som man anser for at have betydelig større fremtid for sig som havfiskested end noget andet sted i Nordland, at den isede fisk da allerede vil være 2 à 3 døgn gammel, før den kan komme ombord i et dampskibsrum; og det er ganske utilfredsstillende. I det heletaget finder man, at den foreslaaede rute ikke vil kunne tilfredsstille behovet og erstatte de fordele, man allerede har

og maa søge at opnaa gjennem en heldigst mulig ordning af lokalruterne. Skulde der ydes bidrag til den af Hindø dampskibsselskab foreslaaede rute, er det sandsynligt, at den imødekommenhed, som man hidtil har havt fra de private dampskibsselskabers side, og den imødekommenhed, man i fremtiden kan vente hos de samme selskaber ved bistand fra autoriteternes side, ganske vil ophøre, idet man da vil gaa ud fra, at den paatænkte rute Senjen—Trondhjem skal kunne klare al ferskfisktransport paa strækningen indtil Trondhjem. Man mener derfor, at det for tiden endog kunde virke skadeligt for en heldig lokalruteordning og hurtigruteordning med ferskfiskeksporten for øie, om der nu gaves bidrag til den ansøgte rute."

og under 30te januar oversendtes fiskeristyrelsen den her gjengivne forestilling i anledning af en paatænkt omordning af fiskeriskolen:

„Herr direktøren for den videnskabelige afdeling i Norges fiskeristyrelse.

I anledning af hr. direktørens skrivelse af 20de april 1903 tillader man sig at udtale følgende:

Fiskeriskolen har i de aar, den har bestaaet, havt stor betydning for distriktet. Den har bibragt en hel del unge mænd og kvinder et fond af nyttige kundskaber, og den har i høi grad bidraget til at vække interesse for fiskeribedriften og for spørgsmaal, som vedrører denne for vort land saa vigtige næringsvei.

Imidlertid har skolen som bekjendt hidtil arbeidet efter en kun midlertidig godkjendt plan, og det har været forudsætningen, at en omordning af skolens arbeide skulde kunne iverksættes, naar tid og forhold gjorde det nødvendigt. Man finder, at saa er tilfældet nu, og man antager ogsaa, at tilstrækkelig erfaring nu maa være indvundet, saa man kan opgjøre sig en berettiget mening om, i hvilken retning omordningen bør foregaa.

Paa sidste generalforsamling i Nordlands fiskeriselskab vedtoges en udtalelse gaaende ud paa, at skolens arbeide for eftertiden maa lægges an noget mere praktisk. I denne udtalelse er direktionen enig. Skolen har hidtil meddelt undervisning i en hel det teoretiske fag, som zoologi, fysik, kemi, regning etc. Man undervurderer ikke disse fags store betydning; men da der i vor tid ikke er mangel paa andre skoler, hvor veiledning kan erholdes paa disse omraader, finder man dog, at nævnte fag ved fiskeriskolen bør vige pladsen for andre, som staar fiskeribedriften nærmere.

Man har tænkt sig, at skolen for eftertiden bør begrænse sit arbeide til at omfatte kun følgende to hovedfag:

1. Praktisk veiledning i de forskjellige fiskesorters tilberedning og
2. Navigationsundervisning.

Hvad tilberedningsmaaderne angaar finder man, at hovedvægten bør lægges paa gjennemgaaelsen af allerede kjendte og benyttede metoder. Hovedopgaven for undervisningen maa da blive at faa bibragt eleverne forstaaelsen af, at en nøiagtig og omhyggelig behandling af fisken fra først til sidst er nødvendig, for at der kan skaffes en konkurrancedygtig vare. Samtidig faar man da ogsaa anledning til at paavise, i hvilke henseender der hidtil har været mangler ved behandlingsmaaden af de forskjellige fiskesorter.

Skal imidlertid undervisningen her kunne bringe noget positivt udbytte, maa den drives paa rent praktisk maade, saa at eleverne faar anledning til selv at gjennemgaa og udføre de forskjelligartede arbeider. Dette forudsætter imidlertid, at der haves tilstrækkeligt raastof for haanden, og da dette til enhver tid ikke er lige let at skaffe tilveie for de forskjellige fiskesorters vedkommende, vil det formentlig være rigtigst, at der for hvert kursus vælges en bestemt fiskesort, som hovedsagelig gjøres til gjenstand for behandling. Et kursus kunde t. eks. henlægges til en saadan tid, da der var rigelig tilgang paa sild, og hvor da dennes behandling — ogsaa paa skotsk og hollandsk maner — blev grundig gjennemgaaet; for et andet kursus kunde man vælge en saadan tid, da det var let at skaffe tilveie torsk, sei o. s. v.

Undervisningen for de forskjellige kuld af elever vilde jo paa denne maade blive noget forskjellig; men lidt efter lidt vilde alligevel skolens arbeide i de forskjellige retninger blive kjendt, og spor af dens virksomhed antagelig blive merkbare.

Hovedvægten har hidtil ved skolen været lagt paa de hermetiske arbeider, og selvfølgelig maa disse for fremtiden heller ikke forsømmes. Imidlertid vil det dog muligens vise sig nødvendigt i nogen grad at indskrænke timetallet, ifald kursernes varighed ikke skal blive for stor.

Som nyt fag ved skolen foreslaaes undervisning i navigation. Direktionen er med fiskeristyrelsen enig i, at havfiskets store opsving i de sidste aar har gjort kjendskab til navigation til en nødvendighed, og man finder, at netop ved en fiskeriskole hører undervisning i dette fag hjemme.

Af de hidtil ved skolen læste teoretiske fag vil man kun foreslaa zoologi og kemi bibeholdt. Man anser det for ønskeligt, at eleverne bliver gjort noget nærmere kjendt med de fiskesorter m. m., som hos os og i andre lande er gjenstand for fangst, og at de vigtigste egenskaber ved de stoffe, som har fundet anvendelse i fiskeribedriften bliver kortelig omhandlet. Dette vil ikke lægge beslag paa mange timer, saa meget

mere, som der ogsaa under den praktiske undervisning kan være anledning til at bringe disse ting paa bane.

Man foreslaar, at der hvert aar afholdes to kurser ved skolen, et fra 15de mars til 15de juni, specielt til behandling af fisk og til navigationsundervisning, og et kursus fra 1ste august til 1ste november til behandling af sild, og hvor ogsaa undervisning i navigation meddeles.

Direktionen antager sikkert, at de praktiske forsøg ved behandling af fisk og sild, som ved skolen ansees nødvendig, vil kunne udføres i Bodø og nærmeste omegn. Direktionen vil for sit vedkommende bidrage sit til, at forsøgene kan gjennemføres, uden at fiskeriskolens budget forhøies."

Ogsaa om en hel del andre forskjellige spørgsmaal har direktionen i aarets løb været afæsket udtalelse.

Fra institutioner i Bodø og fra enkelte herreder i amtet har fiskeriselskabet i den forløbne budgettermin modtaget som distriktsbidrag:

Fra	Hemnæs herred	kr.	25.00
„	Dverberg —	„	10.00
„	Lurø —	„	10.00
„	Lødingen —	„	25.00
„	Buksnæs —	„	25.00
„	Hadsel —	„	30.00
„	Bindalen —	„	10.00
„	Vega —	„	15.00
„	Bodø sparebank	„	300.00
„	Nordlands amt	„	700.00
„	Bodø by	„	1000.00
	Tilsammen[1])	kr.	2150.00

Af amtets bevilgning er kr. 200.00 forudsat benyttet til musæumsbygningen, og den samme forudsætning gjælder ogsaa for kr. 800.00 af Bodø bys tilskud og for sparebankens bidrag.

Det for budgetterminen modtagne statsbidrag udgjorge kr. 3760.00. Til bevilgningen er ligesom før knyttet den betingelse, at ikke mere end kr. 1000.00 skal benyttes til musæet.

Musæumsbygningen er nu saavidt færdig, at den er taget ibrug. Bygningens østre del er bortleiet, 1ste etage til folkebibliotheket og 2den til den tekniske aftenskole. Leien udgjør henholdsvis kr. 500.00 og kr. 300.00. Den øvrige del af bygningen skal foreløbig benyttes til kontor og til udstillingsrum, og man er her beskjæftiget med ordningen af

[1]) Desuden kr. 30.00 fra Vaagan herred.

samlingerne. Saasnart dette arbeide er færdigt, og de afsluttende arbeider paa bygningen, deriblandt ogsaa planering af tomten, er tilendebragt, vil musæet blive aabnet for besøgende.

Som direktionen tidligere har bemerket, var det oprindelig meningen kun foreløbig at faa bygningen under tag og saa foretage indredning af de forskjellige rum, efterhvert som samlingernes vekst gjorde det nødvendigt. Imidlertid fik man saavel mur- som træarbeidet bortsat paa saa fordelagtige vilkaar, at man fandt det rettest at tage skridtet fuldt ud med en gang og gjør bygningen helt færdig. I fuld færdig stand vil den komme paa noget over kr. 48 000.00.

Foruden hvad der er brugt til musæumsbygningen og til anskaffelser for musæet er der i aarets løb udbetalt, til hr. P. Skog kr. 300.00 som bidrag til en reise til Sverige og Engelvik i Smaalenene for at sætte sig ind i brugen af motor i notbaade. Man antager imidlertid, at man vil faa dette beløb refunderet af fiskeristyrelsen i budgetaaret 1904—1905. Kr. 100.00 er bevilget til Henrik Olsen, Bodø, til indredning af en baad med brønd for ferskfisktransport. D'herrer fiskeriinspektør Johnsen og disponent Vogt Svendsen har paataget sig at kontrollere, at beløbet anvendes efter forudsætningen. Ca. kr. 200.00 er anvendt til indkjøb for musæets regning af kabel og not for ræketrawling. Disse redskaber er udlaant til O. Gregersen, Olvikvand, der er gaaet igang med at anstille forsøg i fjordene i Salten. Direktionen formener, at der kan blive spørgsmaal om at anvende ræker som agn under lofotfisket, og kunde de forsøg, som nu paagaar i nogen grad tjene til at fremme denne sag, vil efter direktionens mening de til trawlens anskaffelse anvendte kr. 200.00 være vel anvendte penge. For kr. 336.02 er anskaffet og indlagt is i selskabets ishus i Bodø, og kr. 1446.48 er endelig besluttet anvendt til paabegyndelse af opførelse af et større tidsmæssigt ishus paa Røst. Ved de forsøg, som i de sidste aar er foretaget, deriblandt ogsaa af herværende fiskeriselskab, mener man det er bragt paa det rene, at havstrækningen omkring Røst vil komme til at spille en stor rolle i det fremtidige havfiske, og man finder derfor, at man maa ofre alt hvad man kan for at gjøre adgangen til is derude saa let som mulig. Det ishus, som allerede findes paa Røst, vil ikke kunne tilfredsstille behovet.

For indeværende budgettermin er af statsmidler bevilget til selskabet kr. 3760.00. For at dette beløb skal kunne erholdes, maa altsaa et distriktsbidrag stort kr. 940.00 skaffes tilveie. Det er direktionen bekjendt, at Bodø by allerede har bevilget kr. 200.00.

Om fiskeriskolens virksomhed skriver skolens bestyrer, hr. Fr. Backer: Skolen har holdt sine to aarlige 3-mdrs. kursus.

Det første fra 15de april til 15de juli var besøgt af 10 elever, der underkastede sig eksamen med følgende udfald:

		Hovedkarakter:	
1.	Julie Tokle Indyr Gildeskaal	2.31	meg. godt.
2.	Øivind Jensen Erikstad Lødingen	1.77	do.
3.	Hanna Eliassen Rønvik, Bodin	1.71	do.
4.	Asmund Tegnander, Lødingen	2.19	do.
5.	Marie Olsen, Bodø	2.33	do.
6.	Betzy Mikalsen, Andenæs	2.25	do.
7.	Astrid Thoresen, Bodin	2.36	do.
8.	Anders Aga, Kila	1.92	do.
9.	Inga Abrahamsen, Bodø	1.99	do.
10.	Oscar Jensen Følstad, Vaagan	1.73	do.

Foruden disse overvar to elever kurset uden at underkaste sig eksamen.

Høstkurset fra 1ste september til 1ste december overvares af 6 elever, der underkastede sig eksamen, nemlig følgende:

		Hovedkarakter:	
1.	Ibenhardt Kristensen, Gildeskaal	1.68	meg. godt.
2.	Haldor Olsen Lovunden, Rødø	2.14	do.
3.	Johanna Witzø, Henningsvær	2.27	do.
4.	Kristine Korsvik, Folden	1.92	do.
5.	Pauline Pettersen Valnæs, Bodin	2.29	do.
6.	Juliane Thorsvik, Bodø	1.94	do.

Hermed er ved skolen afholdt 23 kurser, og fra disse udgaaet 221 elever.

Undervisningen har foregaaet efter samme plan som tidligere og med samme lærerpersonale.

Det glæder mig at kunne paavise, at skolens elever har kunnet opnaa ansættelse, hvor de kan virke i den retning, som deres uddannelse tilsigter.

Dette har ogsaa været tilfældet med de kvindelige elever, hvoraf flere er ansat i fiskeforretninger etablerede af nordmænd langs Ofotbanen inde i Sverige.

Det synes at gaa mer og mer op for befolkningen, hvor nødvendig en omhyggelig behandling af fisken er for at fremme dens salg, og at skolens elever heri har sin del, er utvilsomt.

Paa Finmarken har et par af de der bosatte handelsmænd begyndt at behandle sin fisk — dels hermetisk, efter de af skolen paaviste metoder og med assistance af skolens elever. Om lignende begyndende smaaindustrier konfereres for tiden med bestyreren.

Skolen har iaar fra petersburgudstillingen modtaget diplom for guldmedalje for der udstillede fiskeprodukter.

En af skolens elever, Olaf Gregersen fra Alderen, opnaaede at faa et stipendium for ved dettes hjælp at sætte sig ind i aalefisket i Danmark og rækefisket sydpaa, og er vedkommende allerede ifærd med at udnytte de indvundne erfaringer.

Prøver af skolens nedlægninger er sendt til forskjellige steder, ogsaa til Archangel, dersteds med det resultat, at man har anmodet om en større prøveforsendelse for at komme til sikker kundskab om, hvorledes import af disse produkter vil stille sig i merkantil henseende.

I sidste vinter har skolens bestyrer staaet i underhandling med et fransk droguerifirma om nedlægning af frisk torskelever, efter en speciel paavist metode, i dertil egnet emballage og da i større skala. Disse underhandlinger ser ud til at føre til større resultater, men er endnu ikke afsluttede.

Med hensyn til den af stortingets næringskomite forlangte ny plan, hvoraf skolens fortsættelse er betinget, da har bestyreren i vinter udarbeidet forslag til en saadan, motiveret denne og oversendt den til fiskeristyret i Bergen.

Det vilde være beklageligt og vække misnøie, om man nu berøvede fiskerne den eneste fagskole, som denne stand har. En udtalelse i retning af dens vedligeholdelse fra generalforsamlingen vilde derfor være ønskelig."

For budgetterminen 1905—1906 fremlægger direktionen saadant budgetforslag:

1.	Til musæet		kr. 2 000.00
2.	Til ishus og til is		„ 4 000.00
3.	Til møde med formændene		„ 500.00
4.	Administration:		
	Lokale	kr. 800.00	
	Lønninger	„ 700.00	
	Trykning, avertissementer, porto m. m.	„ 200.00	
		kr. 1 700.00	
	÷ kontingent	„ 200.00	„ 1 500.00
		Tilsammen	kr. 8 000.00

Bodø, 31te mars 1904.

Ragnar Schjølberg. Vogt Svendsen. Oskar Thue.
A. M. Wold. Fr. Backer.

Regnskab for Nordlands fiskeriselskab for budgetaaret 1903—1904.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.						
Paa folio i Nordlands Privatbank			kr.	106.18		
I kasse			„	29 01	kr.	135.19
2. Statsbidrag for budgetaaret 1903—04					„	3 760.00
3. Distriktsbidrag:						
a. fra herrederne i Nordlands amt:						
Restancer fra 1902—03	kr.	90.00				
for 1903—04	„	180.00	kr.	270.00		
b. fra Bodø kommune og brændevins-samlag			„	1 000.00		
c. fra amtskommunen			„	500.00	„	1 770.00
4. Amtskommunen og Bodø sparebanks bidrag til museet					„	500.00
5. Andre bidrag:						
Kontingent: fra foreningerne			kr.	110.00		
— - medlemmer af selskabet:						
a. restancer	kr.	24.00				
b. for 1903—04 ...	„	63.00	„	87.00	„	197.00
6. Diverse:						
Solgt is & sagflis			kr.	499.00		
„ agnsildkasser			„	108.00		
Indvunden husleie af museumsbygningen til 31te decbr. 03			„	243.10		
I henhold til antegnelsespost 1 til regnskabet 1902—03			„	3.03	„	853.13
Indvundne renter					„	0.22
					kr.	7 215.54

Udgift.

1. Administration:				
Lønninger: Sekretæren ..	kr.	500.00		
Kassereren ...	„	150.00		
Vagtmesteren fra 1ste febr. til 31te mars 1904	„	75.00		
Revision	„	40.00	kr.	765.00
Transport			kr.	765.00

	Transport	kr.	765.00		
	Lokale for selskabet og museet	„	466.67		
	Trykningsomkostninger & avertissementer	„	135.00		
	Kontorrekvisita, porto & telegrammer etc.	„	84.50		
	Diverse	„	112.20	„	1 563.37
2.	Anskaffelse af gjenstande til museet samt bidrag til opførelse af museumsbygning:				
	Amtskommunens, samlagets og Bodø sparebanks bidrag	kr.	1 300.00		
	Overført til museets byggefond af statsbidraget for 1903—04	„	1 000.00		
	Overført til do. indvunden husleie af museumsbygningen	„	243.10		
	Anskaffelser & assurance	„	444.35	„	2 987.45
3.	Bidrag til opførelse af ishuse og til frembringelse af is			„	657.50
4.	Stipendiebidrag			„	300.00
5.	Kredsformandsmøde			„	261.25
6.	Restancer: Distriktsbidrag			„	90.00
7.	Beholdning			„	1 355.97
	hvoraf kassabeholdning	kr.	10.90		
	resten forskudteret museumsbygningens konto	„	1 345.07		
	der vil blive refunderet og indtaget i regnskabet for næste budgetaar.	kr.	1 355.97		
				kr.	7 215.54

VI. Namdalens fiskeriselskab.

Bestyrelsen for Namdalens fiskeriselskab tillader sig herved at fremkomme med beretning om selskabets virksomhed i budgetterminen 1ste april 1903 til 31te mars 1904.

Den aarlige generalforsamling afholdtes paa Rørvik den 24de juni forrige aar. Valg af 4 bestyrelsesmedlemmer istedetfor de udtrædende, J. Berg, Hartvik Bondø, I. Brækkan og Georg Brandtzæg. Valgte blev: J. Berg, I. Brækkan, Hartvik Bondø, og som ny Chr. Ulsund, Rørvik, og istedetfor afdøde Peter Røtte, Namsos valgtes lensmand S. B. Steen, Namsos. Ekstrakt af aarsregnskabet vedlægges. Efter dette haves et udisponeret beløb af kr. 683.05 i behold. Dette overskud skriver sig fra

de af Trondhjems fiskeriselskab indbetalte beløb til fællesforanstaltninger, hvoraf selskabet kun har udbetalt kr. 600.00 til 2 islagre, som allerede er bragt komplet, ligeledes tænkes de resterende af de tilbagebetalte beløb anvendt til islagre snarest mulig.

Disse islagre er anbragt centralt, og de senere opførende vil ogsaa blive anlagt paa de steder, hvor bankfiskerne mest stationerer og leverer sin fisk, og lagrene er saa store, at der er anledning for fiskerne at faa sin nødvendige forsyning for en billig pris til isning af fisk som til agn.

Dette er den eneste maade selskabet har kunnet gjort for ophjelp af bankfisket, da selskabet mangler midler til dette fiskes ophjelp paa anden maade.

Samarbeidet med de øvrige trønderske selskaber har været fortsat hidtil, med Trondhjems fiskeriselskab som forretningsførende, men vil nu ialfald foreløbig blive ophævet, da man mangler midler til fortsat samarbeide.

For statsbidraget samt for Fiskeritidende frembringes herved selskabets tak.

Kalvereid i april 1904.

Namdalens fiskeriselskab.
I. Brækkan,
f. t. formand.

Regnskab for budgetterminen 1903—1904.

Indtægt.

1.	Beholdning fra forrige aar:				
	a. Restancer af distriktsbidrag fra forrige regnskabsaar	kr.	45.00		
	b. Indskud i Bergens Kreditbank.....	„	83.23	kr.	128.23
2.	Statsbidrag			„	400.00
3.	Amts- & statsbidrag...........................			„	200.00
4.	Solgt 1 agnkasse			„	12.00
5.	Indbetalt medlemskontingent......................			„	49.40
6.	Trondhjems fiskeriselskab udbetalt tidligere indbetalt bidrag til fællesforanstaltninger			„	1 159.85
				kr.	1949.48

Udgift.

1. Administration:				
a. Sekretæren ved formanden	kr.	100.00		
b. Annoncer, porto & telegrammer....	„	48.86		
c. Reiseudgifter til distriktsmøde	„	50.00	kr.	198.86
2. a. Indkjøbt 16 stkr. troldgarn & 6 torskeruser			„	372.40
b. do. 1 større synkenot.....................			„	162.95
c. Fragt & efterkrav, barkning af noten...........			„	15.45
3. J. Berg Rørvik, bidrag for anskaffelse af islager			„	300.00
4. G. Rostad Bergsnov, do. for do....................			„	300.00
5. Indsat i Kalvereid sparebank			„	500.00
6. Kassebeholdning			„	99.82
			kr.	1 949.48

VII. Fosens fiskeriselskab.

Den i lovene bestemte aarlige generalforsamling afholdtes paa Nygaarden i Ørlandet den 25de mai f. a.: Ved denne redegjorde formanden for selskabets anliggender og virksombed senere sidste generalmøde. Regnskab i revideret stand blev fremlagt uden at foranledige nogen bemerkning af mødet. Valg af bestyrelsesmedlemmer istedetfor de udtrædende Anders J. Ophaug og Peder Næsset jr. foretoges. Sidstnævnte havde frabedt sig gjenvalg. Valgte blev: Herrer Anders J. Ophaug og handelsmand O. K. Berg, begge af Ørlandet. Som suppleanter valgtes herrer Cato Oxvold og Johan Vig.

Til revisorer gjenvalgtes de tidligere fungerede herrer overretssagfører Sofus Hansen og kontorfuldmægtig Alfred Buaas.

I senere afholdt bestyrelsesmøde valgtes til formand lensmand Berg og til viceformand handelsmand O. A. Normann.

Selskabets virksombed har været fortsat som tidligere og hvorom den hermedfølgende regnskabsekstrakt vil indeholde nærmere oplysning. Det til anskaffelse af bundruser bevilgede statsbidrag kr. 200.00 vil blive anvendt til betaling af hos Kjøbenhavns mek. not- og garnfabrik bestilte 8 stk. af nævnte fangstredskaber, hvilke daglig ventes tilsendt fra nævnte firma, hvorefter de vil blive omdelt i distriktet.

I forskjellige fiskerianliggender har selskabet afgivet begjæret udtalelse, hvoraf nævnes: angaaende hvalfredning; forbedrede dampskibskommunikationer inden fiskeridistriktet; betræffende det foreliggende for-

slag til ny torskefiskelov for Søndmøre og eventuelt andre dele af kysten med flere.

Efter af distriktsmødet besluttet fordeling af de til bygning af ishuse, isoplag etc. opsparede midler, er vort selskab fra det forretningsførende Trondhjems selskab tilstillet som vor andel af samme kr. 1 159.85, hvorover der i løbet af indeværende aar vil blive disponeret i angivne øiemed. Beløbet er imidlertid indsat i sparebank.

De fosenske herredskommuner har i sidst forløbne aar ikke været anmodet om tidligere ydet bidrag, idet amtskommunebidraget har været tilstrækkeligt for erholdelse af det bevilgede statsbidrag.

Bestyrelsesmøde i forbindelse med den ordinære generalforsamling vil blive afholdt den 26de dennes og vil der i samme blive opsat budgetforslag for hernæstkommende budgettermin, hvilket derefter snarest muligt vil blive oversendt rigets fiskeristyre. Dets sildige fremkomst tør man haabe undskyldt.

Sydkrogø den 2den mai 1904.

Ærbødigst
Fosens fiskeriselskab.
v/. ***Fred. Berg.***

Regnskab for budgetaaret fra 1/4 1903 til 31/3 1904.

Indtægt.

1. Beholdning fra forrige regnskab:				
a. Tilgodehavende distriktsbidrag	kr.	265.00		
b. Restancer af kontingent	„	118.00		
c. Indestaaende i Trondhjems Privatbank	„	535.77		
d. do. hos regnskabsføreren..........	„	229.81		
e. hvortil de til forbedring af vandforholdene i Halten efter forr. regnskab afsatte	„	100.00		
f. Efter decision til antegn. til do. ...	„	0.00	kr.	1 248.58
2. Statsbidrag for nævnte termin			„	200.00
3. Amtsbidrag - do. do.			„	150.00
4. Kontingent af 258 medlemmer....................			„	129.00
5. Renter i Trondhjems Privatbank			„	28.04
6. Indgaaet af det til fiskernes agnforsyning under vinterfisket i 1904 udbetalte beløb.....................			„	432.48
			kr.	2 188.10

Udgift.

1.	Anskaffet barometer m. v. for Haltenfiskere			kr.	23.40
2.	— Fiskerialmanakker til uddeling			„	10.95
3.	Indkjøbt agnsild under vinterfisket 1904 hvoraf er refunderet og foran tagen til indtægt kr. 432.48 medens resten kr. 267.18 vil indgaa og kommer til indtægt i næste regnskab.			„	699.66
4.	Løn til formanden, sekretær og kasserer			„	100.00
5.	Diverse udgifter:				
	a. Avertissementer	kr.	20.97		
	b. Telegraf & porto	„	16.85		
	c. Kontorrekvisita	„	8.00		
	d. Reiseudgifter for 1 bestyrelsesmedlem til Halten $^{16}/_{7}$ 03 og til distriktsmøde i Trondhjem $^{17}/_{11}$ 03	„	32.00		
	e. Reiseudgifter for bestyrelsesmedlemmer til møderne	„	31.20		
	f. Lokale til møder og underhold paa disse samt delvis skydsudgifter	„	50.40		
	g. Oxvold m. fl. for tilsyn i Halten under vinterfisket, med produkternes behandling	„	20.10		
	h. Fragtudlæg	„	6.20		
	i. Andre udgifter	„	17.60	„	203.32
6.	Udgaaet af kontingentrestancen			„	16.00
7.	Beholdning:				
	a. Tilgodehavende statsbidrag	kr.	200.00		
	b. Restancer af kontingent	„	114.50		
	c. Indestaaende i Trondhjems Privatbank	„	563.81		
	d. do. i Bjørnørs Sparebank	„	150.00		
	e. In cassa	„	106.46	„	1 134.77
				kr.	2 188.10

Anm.: Af beholdningen er afsat:

a.	Til eventuel forbedring af vandforholdene i Halten	kr.	100.00
b.	„ indkjøb af 8 bundruser	„	200.00
c.	„ eventuel udbetaling af vinterfiskepræmier i 1904	„	400.00

VIII. Beistadfjordens fiskeriselskab.

Paa grund af manglende midler har selskabet maattet indskænke sig til at uddele præmier for pen behandling af fersk og saltet fisk forhandlet paa fiskekaien.

Der kjøbtes præmier for kr. 56.00.

For at søge efter rødnakkeaate var afsat kr. 70.00, der desværre ikke er bleven brugt, da man manglede fangstredskab, hvad der iaar forhaabentlig vil blive afhjulpen. Man har indhentet oplysning om findesteder, men saadanne mængder som ved Verdalsøren findes der neppe. Prisen dersteds er nu skruet op til 20 kr. pr. $^1/_4$ td. Selskabet har indkjøbt og sendt til forskjellige steder, hvorfra forespørgsel er kommen.

Stenkjær den 16de april 1904.

Ærbødigst
A. J. Høegh,
f. t. formand.

Regnskab for Beidstadfjordens fiskeriselskab 1903—1904.

Indtægt:

1.	Beholdning fra f. a.:			
	a) i sparebanken	kr. 17.44		
	b) i kassabeholdning	„ 11.15	kr.	28.59
2.	Statsbidrag		„	100.00
3.	Andre bidrag:			
	a) kontingent af 28 medlemmer à kr. 2.00	kr. 56.00		
	b) do. af 6 — à kr. 1.00	„ 6.00	„	62.00
	c) frivillige bidrag		„	25.00
	d) salg af rødnakaate		„	10.00
4.	Indvundne renter		„	8.13
5.	Afsat ifølge forrige aars regnskab men ikke benyttet:			
	1. til undersøgelse om rødnakaate i Beistadfjorden	kr. 70.00		
	2. til præmiering	„ 60.00	„	130.00
			kr.	363.72

Udgift:

1. Administration:				
a) kasserereus løn			kr.	20.00
b) porto og telefon			„	14.30
c) reiseudgifter			„	15.00
d) budpenge			„	2.00
e) lokalgodtgjørelse			„	3.00
2. Diverse:				
a) indkjøbt fiskeagn			„	31.95
b) uddeling af præmier			„	56.00
c) til fiskeriundersøgelser	kr.	50.00		
d) til fortsat præmiering	„	50.00		
e) til undersøgelse om rødnakaate i Beistadfjorden	„	70.00	„	170.00
3. Beholdningen bestaar i:				
a) i sparebanken	kr.	12.07		
b) i kassabeholdning	„	0.40	„	12.47
4. Restanser			„	39.00
			kr.	363.72

IX. Levanger fiskeriforening.

Foreningens virksomhed har paa grund af utilstrækkelige midler maattet indskrænkes til forsøg med agnskjældyrkning og til deltagelse i fællesforanstaltninger til fiskeriernes fremme i forening med Trondhjems og de øvrige trønderske fiskeriselskaber, hvorom det forretningsførende selskab vil afgive sin specielle beretning.

Foreningens forsøg med forplantning af kamskjæl fra Toutra — i Levangersundet — mislykkedes, idet samtlige stamskjæl, 300 stykker, fandtes aabne og fyldte med sand og lerslam, antagelig er de ødelagte af den i sundet i større mængde forekommende skjælhund.

Forsøgene vil blive fortsatte og stamskjællene søgt beskyttet mod snyltegjæsters angreb.

Den i sundet forekommende bestand af blaaskjæl synes at have holdt sig i hævd, og den giver endnu sammen med andet agn tilstrækkeligt tilgang for stedets fiskeres behov.

Levanger, 14de april 1904.

B. Bratsberg,
f. t. formand.

Regnskab fra Levanger fiskeriforening for budgetaaret $^{31}/_{3}$ 1903 til $^{1}/_{4}$ 1904.

Indtægt:

1.	Statsbidraget		kr. 200.00
2.	Andre bidrag:		
	Medlemskontingent	kr. 25.00	
	Indbetalt af restancer	„ 26.00	
	Udestaaende restance	„ 49.00	„ 100.00
3.	Foreningens andel af de trønderske fiskeriselskabers fælles kontantbeholdning		„ 43.59
			kr. 343.59

Udgift:

1.	Administation:		
	Avertissement og porto	kr. 20.00	
	Reisegodtgjørelse for 3die fælles møde i Trodhjem	„ 65.00	kr. 85.00
2.	Arbeidspenge og materialier samt tilsyn med agnskjældyrkning		„ 75.70
3.	Betalt af gjæld paa fiskehallen		„ 98.75
4.	Beholdning:		
	Restancer	kr. 49.00	
	I kasse	„ 35.14	„ 84.14
			kr. 343.59

X. De trønderske og Kristianssunds fællesforening.

Uddrag

af forhandlingsprotokol ført ved distriktsmøderne for de samarbeidende Trøndelagens og Kristianssunds fiskeriselskaber.

Extraordinært distriktsmøde afholdt i Trondhjem 12te oktober 1903.

Forelaa til behandling udsat sag om opførelse af ishuse.

Følgende repræsentanter afgav møde:

For Namdalens fiskeriselskab, hr. Johan Berg
„ Fosens do. „ Anders J. Ophaug.
„ Kristianssunds do. „ Joh. Fr. Nielsen.
„ Trondhjems do. „ L. O. Hegstad.

For Beistadfjordens fiskeriselskab og for Levanger fiskeriforening fremmødte ikke repræsentanter, hvilket ogsaa bekræftedes pr. telefon.

Til mødets formand valgtes: hr. L. O. Hegstad,
— viceformand: hr. Joh. Fr. Nielsen og
— sekretær: hr. L. Schmidt Nielsen.

1. Under debatten om det foreliggende program fremkom repræsentanterne fra Namdalen og Kristianssund med forslag om, at de opsparede midler fordeles direkte til selskaberne for af disse at anvendes til opførelse af ishuse inden de respektive selskabers virkekredse.

   Forslaget vedtoges mod 1 stemme (Fosens selskabs).

2. Følgende forslag fremlagdes derefter til behandling:

   a. Forslag fra Fosens selskabs repræsentant:

      „De til ishuse opsparede midler pr. $^{31}/_{12}$ 1903 tilbagebetales de respektive selskaber i forhold til det bidrag, som de enkelte selskaber har indbetalt til samarbeidet under distriktsordningen."

      Votering:

      Forslaget forkastedes med 3 stemmer: (Namdalens, Kristianssunds og Trondhjems repræsentanters).

   b. Forslag fra repræsentanter for Namdalens fiskeriselskab:

      „Det til opførelse af ishusene indsparede beløb ca. 4 500 kr. pr. $^{31}/_{12}$ 1903 fordeles mellem Trondhjems, Fosens, Kristianssunds og Namdalens fiskeriselskaber med en fjerdedel paa hvert selskab til anvendelse efter de respektive selskabers egen bestemmelse, dog paa følgende betingelser.

      1. At beløbene anvendes kun til opførelse af større ishuse og paa de for isningssagens fremme bedst egnede steder inden distrikterne.
      2. At der paa hvert sted holdes et lager ved hver sæsons begyndelse af mindst 150 m.^{3} is for hvert bevilget 500 kr. — at isens salgspris ikke overstiger 1 — en — øre pr. kilo, at isen anvendes saavel til konservering af agn som af fersk fisk, at ingen forkjøbsret erhverves til fisken, at kontrakstiden fastsættes til 10 aar, samt at vedligeholds- og driftsudgifter overtages af bidragsmodtagerne.
      3. At ishusenes opførelse og drift undergives de respektive selskaber, eller i tilfælde disses nedlæggelse, vedkommende herredsstyres kontrol."

   c. Forslag fra repræsentanten for Kristianssunds fiskeriselskab.

      „Fællesmidlerne som de samarbeidende trønderske og Kristianssunds selskaber disponerer over i henhold til sparebankbog med nordenfjeldske kreditbank no. 13 165 ca. 4 500 kr. pr. $^{31}/_{12}$ 1903 fordeles ligelig mellem Namdalens, Fosens, Trondhjems og

Kristianssunds fiskeriselskaber med hver en fjerdedel. Det overlades nævnte foreningers bestyrelse at disponere beløbet kun til bygning af bekvemt anlagte ishuse inden foreningens virkekreds. Foreningerne har forpligtelse til fra de opførte ishuse at give den fiskende almue anledning til at faa sit behov af is saavel til konservering af agn som af fisk tilfredsstillet til en rimelig pris. Forsaavidt noget af selskaberne indstiller sin virksomhed, maa ishusenes drift og vedligehold søges overbragt vedkommende herredsstyre. Ved foranstaaende fordeling bliver dog først at fratrække et beløb stort 100 kr., som udbetales som godtgjørelse til sekretæren.

Over de af repræsentanterne foran under b og c fremsatte forslag foretoges alternativ votering.

Forslaget under b fra Namdalens selskabs repræsentant vedtoges mod 1 stemme (Kristianssunds repræsentant).

Derefter forelaa til votering særskilt fremsat forslag fra repræsentanten for Fosens selskab:

Ved fordeling af bidragene til selskaberne bliver dog først at fratrække et beløb stort 100 kr., som udbetales som godtgjørelse til sekretæren.

Forslaget vedtoges enstemmig.

Mødets forhandlinger afsluttedes dermed.

Ordinært distriktsmøde afholdt i Trondhjem 21de mars 1904.

Fra Namdalens fiskeriselskab forelaa skrivelse om at ingen repræsentant vilde møde.

Fra Fosens fiskeriselskab indløb skrivelse om, at det fandt det unødvendigt at sende repræsentant til mødet, idet man ingen midler havde til fællesforanstaltninger.

Fra Kristianssunds fiskeriselskab		mødte:	hr.	Joh. Fr. Nielsen.
„ Beistadfjordens	do.	—	„	havnefoged Appelbom.
„ Levananger fiskeriforening		—	„	P. Følling.
„ Trondhjems fiskeriselskab		—	„	L. O. Hegstad.

Til mødets	formand	valgtes:	hr.	L. O. Hegstad.
—	viceformand	„	„	Joh. Fr. Nielsen.
—	sekretær	„	„	L. Schmidt Nielsen.

A. Distriksforanstaltninger for 1903—1904.

1. Det forretningsførende selskab overleverede følgende oversigt for de udbetalte penge til opførelse af ishuse. Se herom distriktsmødets beslutning af $^{12}/_{10}$ 1903.

Regnskab over distriktsselskabets til ishuse opsparede midler disponeret i henhold til beslutning i distriktsmøde 12te oktober 1903.

Indtægt:

2den januar 1904. Beholdning paa sparebankbog 13 165 i den nordenfjeldske kreditbank	kr. 4565.06

Udgift:

Fordelt til:	Namdalens fiskeriselskab	kr.	1116.26
	Fosens do.	„	1116.26
	Kristianssunds do.	„	1116.26
	Trondhjems do.	„	1116.26
Honorar ifølge mødets beslutning		„	100.00
Overført til fællesudgifter		„	0.02
		kr.	4565.06

Fra Namdalens fiskeriselskab refereredes skrivelser, hvorefter dette havde fordelt bidraget til 3 islagere, G. Brandtzæg, Løvøvaagen, J. Berg, Rørvik og G. Rostad, Bergsnov.

Trondhjems fiskeriselskab meddelte, at det ikke har fundet det hensigtsmæssig at søge en mulig opførelse af ishuse løst i indeværende vinter, og har derom fattet følgende beslutning: „Selskabet vil have sin særlige opmerksomhed henvendt paa opførelsen af ishuse ved et af de ydre fiskevær i Frøien og Hitteren.“

Man var bekjendt med, at der af Fosens fiskeriselskab endnu ikke var foretaget noget med opførelse af ishuse i distriktet.

Repræsentanten for Kristianssunds selskab oplyste, at dette selskab heller ikke havde seet sig istand til at foretage noget med opførelsen af ishuse i indeværende termin, da det viser sig, at de ved distriktsmødet $^{12}/_{10}$ 1903 opstillede betingelser vanskelig lader sig gjennemføre.

Repræsentanten fremsatte derefter følgende forslag vedkommende midlerne til, og opførelsen af ishuse: „Det overlades foreningernes bestyrelser at disponere det for ishuse bestemte beløb til bygning af bekvemt anlagte ishuse inden foreningens distrikt. Det skal være forpligtelse til, at der fra de opførte ishuse skal gives den fiskende almue anledning til saavidt muligt at faa sit behov af is

tilfredsstillet for en billig pris saavel til konservering af agn som af fisk. Ishusenes drift, vedligehold samt kontrol bør søges overført vedkommende herredsstyre. I tilfælde af at herredsstyrerne ikke maatte ville vise interesse for at opretholde ishusene, skal selskaberne have ret til at disponere over ishusene eller disses midler paa anden maade. Forslaget forudsættes ikke i tilfælde at have tilbagevirkende kraft for Namdalens fiskeriselskab af hensyn til de allerede af dette trufne dispositioner."

Forslaget vedtoges enstemmig.

2. Fra det forretningsførende selskab afleveredes beretning og regnskab vedkommende terminens fællesarbeider:

Beretning:

I henhold til distriktsmødets beslutning $^{30}/_{3}$ 1903 har det forretningsførende selskab besørget fællesarbeidet gjennemført.

Bekjendtgjørelse om bidrag er offentliggjort i aviserne samt fordelt til selskaberne og forøvrigt i distrikterne.

De indkomne ansøgninger er behandlet og følgende ydet bidrag:

1. Benjamin Olsen Lysø, Vikten, til en fiskerbaad efter Selsvig typen	kr.	200.00
2. Ove Mathisen Næsset, Ørlandet, til en fiskekutter fra Molde	„	150.00
3. Paul Pettersen Halsand, Skogn, til en fiskekiste	„	6.00

Et andragende om bidrag til ishus fandt man ikke adgang til at imødekomme.

I henhold til distriktsmødets beslutning er Fosens selskab udbetalt 35 kr., reisegodtgjørelse ved baadstevnet 1902.

Distriktsselskabets og baadstevnets beretninger er trykt i Trondhjemsselskabets beretning for 1902—1903, og fordelt paa vanlig maade.

Regnskab for distriktsforanstaltninger i budgetterminen 1903—1904.

Indtægt:

Beholdning fra forrige termin	kr.	1 041.83
Indtægt, som ubenyttet fra terminen 1901—1902	„	150.00
Overført fra ishusbidragene	„	0.02
Renter 41.98 + 4.27	„	46.25
	kr.	1 238.10

Udgift:

1.	Administration, bekjendtgjørelse, porto, trykning og lønninger	kr.	685.58
2.	Fangst og redskabsgruppen: Bidrag til baade ...	„	350.00
3.	Tilvirkningsgruppen: Bidrag til fiskekister	„	6.00
4.	Diverse	„	35.00
	Beholdning	„	161.52
		kr.	1 238.10

Mødet havde intet at bemerke til det aflagte regnskab.

De fra terminen 1902—1903 ubenyttede bidrag besluttedes inddraget:

Til Peter Gjedø	kr.	50.00
„ Lars Kulø	„	150.00
„ Konrad Valø	„	50.00
	kr.	250.00

Angaaende de gjenværende midler fattedes følgende beslutning:

Indtægt:

Tilovers i terminen	kr.	161.52
Inddraget fra 1902—1903	„	250.00
	kr.	411.52

Udgift:

Til andel i trykning af beretninger i forbindelse med Trondhjems selskab	kr.	150.00
Resten fordeles ligelig til samtlige selskaber	„	261.52
	kr.	411.52

B. Distriktsforanstaltninger for 1904—1905.

Repræsentanten for Kristianssunds fiskeriselskab fremsatte følgende forslag: „Distriktsordningen med samarbeidet indstilles indtil videre paa grund af manglende midler, og søges optaget, naar tid og forhold maatte indbyde dertil.“

Enstemmig vedtaget.

C. Andre forslag vedkommende fiskeribedriften

forelaa ikke til behandling ved mødet.

D. Budgetforslag for 1905—1906.

Besluttedes: Paa grundlag af den under B fattede beslutning indsendes intet andragende om statsbidrag for kommende termin.

E. Valg.

Besluttedes: Det ansees ufornødent at foretage valg paa forretningsførende selskab m. m.

Man henstiller til Trondhjems fiskeriselskab, naar dette maatte finde det ønskeligt, da at optage forhandlinger med de øvrige selskaber om optagelse af samarbeidet.

Samtlige arkivsager vedkommende distriktsordningen overdrages Trondhjems fiskeriselskab.

Distriktets fiskeriinspektør var ikke tilstede ved forhandlingerne.

Trondhjem den 18de april 1904.

Paa vegne af

Namdalens fiskeriselskab, Fosens fiskeriselskab, Kristianssunds fiskeriselskab, Levanger fiskeriforening, Beistadfjordens fiskeriselskab, og paa egne som forretningsførende Trondhjems fiskeriselskab.

L. O. Hegstad,
direktionens formand.

L. Schmidt Nielsen.

XI. Trondhjems fiskeriselskab.

Ved selskabets ordinære generalforsamling den 15de juni 1903 skulde i henhold til lovenes § 5 udtræde af direktionen d'herrer grosserer B. Iversen og konsul Ingvar Klingenberg. Fra selskabets formand hr. B. Iversen forelaa skriftlig anmodning om paa grund af sygdom at fritages for gjenvalg. Til medlem af direktionen gjenvalgtes hr. Klingenberg og som nyt medlem valgtes hr. kjøbmand P. O. Jensen. Til suppleanter valgtes hr. kjøbmand J. A. Iversen, agent P. Paulsen, kjøbmand C. Paulsen. Til revisor valgtes hr. agent Ludw. Wilh. Strøm. Til decisorer opnævntes d'herrer kjøbmand Johan Helberg og ingeniør Arthur Motzfeldt. I et senere direktionsmøde valgtes til formand hr. kjøbmand L. O. Hegstad og til viceformand hr. konsul Ingvar Klingenberg.

Da direktionens medlem hr. bankdirektør Magnus Halvorsen er valgt til stortingsrepræsentant, har 1ste suppleant hr. J. A. Iversen i hr. Halvorsens fravær tiltraadt direktionen.

I henhold til generalforsamlingens beslutning derom, er samarbeidet fortsat mellem Trøndelagens og Christiansunds fiskeriselskaber paa grundlag af den ved distriktsmødet $^{30}/_{3}$ 1903 trufne afgjørelse. Trondhjems fiskeriselskab har været forretningsførende selskab i terminen 1903—04.

Ved beslutning i distriktsmøde 21de mars 1904 er distriktsordningen

og samarbeidet indstillet samt det indre arbeidsforhold mellem selskaberne afviklet.

Fremdeles er der udbetalt præmier for fangst af haakjærring i Trondhjemsfjorden, iaar for 308 stkr. Siden selskabet begyndte at præmiere fangsten er der anmeldt fanget 3 372 stkr. haakjærring.

I forrige aarsberetning meddeltes, at statsbidraget var nedsat med 2 000 kr., væsentlig paa grund af, at statsmyndighederne havde strøget alt bidrag til selskabets navigationsundervisning for fiskere inden Trøndelagen. Statsbidragets størrelse har i terminen udgjort 4 000 kr.

Af Trondhjems brændevinssamlag har selskabet faaet 1 000 kr. til støtte for virksomheden.

Selskabets direktion tillod sig som oplyst i forrige termin at overlevere stortingets næringskomite I en forestilling angaaende den foreslaaede nedsættelse af statsbidraget, og i forbindelse dermed tillige en redegjørelse for den fra selskabets side gjennemførte navigationsundervisning.

Direktionen har i enhver henseende fremdeles den samme opfatning angaaende navigationsundervisningen for fiskere. I anledning af derom fra forskjellige hold faldne udtalelser gjentager man, at bekostningen pr. elev under hensyn taget til, hvad der bydes og opnaaes, ikke er høi, men udgjør et betydeligt lavere beløb end hvad staten paa andre felter yder som bidrag ved uddannelsen af yngre mennesker.

Fra 1904 vil i henhold til de derom for statsbidraget stillede vilkaar, selskabets navigationsundervisning indtil videre helt ud ophøre. Man kan for tiden ikke faa tilstrækkelig private midler til dermed i sin helhed at underholde virksomheden. Paa grund af almindelig kontinuitet i virksomheden var der forberedt optagelse til kurset for 1903, og man fandt ikke saadan uden videre at kunne afbryde navigationsundervisningen, navnlig da skoleskibet ved særlig velvilje sattes istand til for anledningen at kunne modtage fiskereleverne for halv betaling, 150 kr. pr. elev. Der optoges blot 2 elever, medens de øvrige tilbagevistes. Eleverne optoges ved skoleskibet „Tordenskjold“ den 1ste mai og demitteredes den 31te august. Foruden at have deltaget i skoleskibets almindelige tjeneste, har fiskereleverne særskilt været undervist i de fag, som henhører til den terristriske navigation for at kunne navigere ombord i et fiskerfartøi — i fartøi langs kysten, samt hvad der fordres af navigation for at blive lods. Undervisningsfagene og planen har været den samme som i forrige beretning anført.

Eleverne er tildelt følgende vidnesbyrd:

1. Paul Johansen af Frøien, født 30te novbr. 1882.

Fra skoleskibet „Tordenskjold“ for:

Duelighed............... meget god.

Flid	meget god.
Orden	meget god.
Opførsel	god.

Afgangseksamen i navigation:

For kundskab om og brug af kompasset	1.3
„ — - - „ - loggen	1.3
„ — - - „ - kartet	2.5
„ bestikregning og journalhold	1.
„ begreb om strømmen	3.
„ styringsreglerne	2.5
„ signalisering og telegrafering med log samt semafor	2.3
„ logaritmeregning	3.
Sum	16.9

Hovedkarakter 2.11.

2. Olav Johansen Verkland af Frøien, født 3die februar 1882.

Fra skoleskibet „Tordenskjold“ for:

Duelighed	meget god.
Flid	meget god.
Orden	meget god.
Opførsel	god.

Afgangseksamen i navigation:

For kundskab om og brug af kompasset	2.4
„ — - - „ - loggen	1.8
„ — - - „ - kartet	2.7
„ bestikregning og journalhold	2.5
„ begreb om strømmen	3.
„ signalisering og telegrafering med log samt semafor	2.7
„ logaritmeregning	2.4
Sum	20.

Hovedkarakter 2.51.

Selskabets direktion vil her udtale sin erkjendtlige tak til skoleskibet „Tordenskjold“s bestyrelse for den beredvillighed, hvormed den ikke alene har optaget, men tillige for den særdeles formaalstjenlige maade, hvorpaa den har kunnet gjennemføre og løse dette for vor fiskerbefolkning saa overmaade vigtige spørgsmaal om praktisk navigation i forbindelse med skibstjeneste samt seilads inden- som udenskjærs. Idet direktionen ud-

taler denne sin tak for skoleskibets gode medvirkning, tør man nære haab om, at den fra det offentliges side fremtvungne afbrydelse af virksomheden snart maa ophøre, og at navigationsundervisningen atter maa finde plads paa selskabets budget, et krav som direktionen vil fremholde.

Fiskere fra vore distrikter har man iaar maattet nægte adgang til navigationskurset.

Under henvisning til forrige aarsberetning angaaende selskabets arbeide for at opnaa gunstigere fragt- og transportforhold for fersk fisk over det svenske jernbanenet, kan derom meddeles følgende:

Styrelsen for Norges statsbaner skriver derom bl. a. til selskabet:

„Som det formentlig allerede vil være det ærede fiskeriselskab bekjendt, har den svenske jernbanestyrelse stillet sig velvillig til sagen, idet den har indgaaet paa saadan ordning, at der under maanederne oktober 1903—februar 1904 kjøres et hurtiggaaende ekstratog to nætter i ugen fra Ånge til Bollnæs, hvorved fisk, der forsendes fra Trondhjem kl. 8 formiddag ankommer til Stockholm den følgende aften kl. 8.35. Ligeledes har den svenske jernbanestyrelse indgaaet paa, at fersk fisk fra Trondhjem og Levanger til stationer søndenfor Ånge kan befordres med hurtigtog over strækningen Østersund—Ånge, uden at den for befordring med saadant tog ellers fastsatte ekstaafgift kommer til beregning. Efter senere konference med de to svenske statsbaner har disse yderligere indgaaet paa, at ovennævnte ekstratog mellem Ånge og Bollnæs fra og med 20de oktober 1903 kjøres alle nætter.“ — —

Angaaende transportforholdene for fersk fisk over Rørosbanen, har direktionen ved en forestilling derom til vor bys stortingsmænd søgt at paavise nødvendige forandringer. Den i det sidste aar etablerede ruteordning maa betegnes som en tilbagegang fra den tidligere, da fersk fisk befordredes i hurtigtog direkte Trondhjem—Christiania.

Indeværénde aars togordning virker hemmende paa omsætningsforholdet. Man har derhos udarbeidet oversigter over de ilgodsmængder, som er befordret over Trondhjems station siden 1892.

Selskabet har seet sig istand til at kunne imødekomme Trondhjems magistrats anmodning om at levere et forslag til lokaler m. m. for en veirvarselstation ved Trondhjem.

Trondhjems kommune har nemlig tilbudt gratis lokale for en oprettende station, og kirkedepartementet har anmodet om at blive anvist det tilbudte lokale.

Under 11te juni 1903 har direktionen fra d'herrer overlærer Wleugel, overlærer Haakonson-Hansen, grosserer L. O. Hegstad og ingeniør L. Schmidt-Nielsen modtaget en fyldigere udredning med forslag vedkommende plads og lokaler for en meteorologisk centralstation ved Trondhjem.

Man har inden 13de juni 1903 ekspederet sagen tilbage til Trondhjems magistrat. Selskabets direktion anbefaler, at en ordning for stationen søges løst i den af komiteen antydede retning. Forslaget gaar ud paa, at de for institutionen fornødne lokaler skaffes tilveie ved at bygge. Efter de anstillede undersøgelser i og omkring byen, udpeges Ladehammeren som det heldigste sted for anstalten, idet denne høideplateau ligger tilstrækkelig høit, har fri beliggenhed, har den frieste horizont foran noget andet sted i byens nærhed, sikrer anstalten mod forskjellige ulemper, og navnlig mod indbyggelse ved at tomten kan gives en betryggende størrelse optil ca. 9000 m^2.

Det formenes, at kommunens udlæg til tomt og bygninger vil dreie sig om ca. 20 000 kroner.

Det er forudsætningen, at stationens aarlige driftsudgifter i sin helhed overtages af staten i lighed med, hvad der er tilfældet med de meteorologiske stationer i Kristiania og Bergen.

Det tilbudte tomteareal paa Ladehammeren er givet kommunen paa haanden til stortingssessionens udgang vaaren 1905.

Hvorledes sagen viderebehandles fra Trondhjems kommune savner man fortiden kundskab om.

Ved begyndelsen af aaret 1903 var fisketorvet saavidt færdigt, at pladsen delvis kunde tages i brug. Torvskurets samtlige salgspladse ialt 54 blev bortleiet gjennem politiet, som har indkasseret leieafgiften 515 kroner til indtægt for kommunekassen.

Byggearbeidet har været fortsat i løbet af terminen. Kommunestyrets $^{12}/_{1}$ 01 bevilgede rente og afdragsfrie laan 27 000 kroner er benyttet i sin helhed, ligesom der af de af kommunen $^{12}/_{2}$ 03, til dækning af overskridelser udover stadsingeniørens oprindelige overslag, bevilgede 25 000 kroner, ved terminens udløb er forbrugt ca. 8 200 kroner. Regnskabet vedrørende disse midler overleveres den kommunale revision til gjennemgaaelse.

Til at bestride restudgifterne ved arbeidet haves i behold ca. 16 800 kroner af de bevilgede midler.

I foregaaende aarsberetning blev der foreløbig oplyst, at Trondhjems sparebank havde bevilget 2 000 kroner som bidrag til museets byggefond. Beløbet er senere modtaget og tilført fondet. Derhos har man fra komiteen for lands-baadstevnet i 1902 faaet et overskud stort kr. 21.53, hvilket beløb direktionen har overgivet til museets byggefond. Byggefondets kapital udgjør pr. $^{1}/_{1}$ 04 kr. 6 151.49.

Ved selskabernes distriktsmøde den $^{12}/_{10}$ 03 blev et gjennem flere aar til ishuse o. l. opsparet beløb fordelt ligelig mellem fire af selskaberne.

Den for vort selskab modtagne andel kr. 1 116.26 er indsat paa

sparebankbog i den Nordenfjeldske kreditbank, idet direktionen ikke har fundet det hensigtsmæssigt at søge gjennemført en mulig opførelse af ishuse i denne termin; man har sin særlige opmerksomhed henvendt paa de ydre fiskevær i Frøien og Hitteren.

Derhos har distriktsmødet under $^{21}/_{3}$ 04 fastsat rimeligere betingelser vedkommende den mulige anbringelse af ishuse inden distrikterne.

Selskabet har faaet til erklæring handelsdepartementets cirkulære af 10de november 1903 angaaende en mulig istandbringelse af en fælleslov for torskefiskerierne paa strækningen fra nordre Trondhjems amt til og med Stavanger amt. Med cirkulæret fulgte et fra en speciel komite under 2den december 1902 afgivet: „forslag til lov angaaende vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyster.“ Selskabet lod derefter udgaa indbydelse til Trøndelagens og nordre Romsdals interesserede kommuner, fiskeriselskaber, korporationer og fiskere til et møde i Trondhjem 25de januar 1904 for at kunne fællesbehandle spørgsmaalet. Ved fiskerimødet var følgende repræsentanter tilstede:

P. Følling, Levanger fiskeriforening.
I. P. Høsteng, Smølen —
M. I. Dragsness, Frøien —
L. O. Hegstad og Sivert Tvete, Trondhjems fiskeriselskab.
O. Selvaag, Fillan herredsstyrelse.
M. H. Astrup, Kristiansunds handelsforening.
I. A. Brecke, Verran herredsstyre.
O. Gjersvig, Tusteren.
Josef A. Hegstad, Edw. Wahl og Theodor Moe, Trondhjem.
G. Øwrevik, Tusterens ordfører, H. Nordheim, Tusteren.

Til dirigent valgtes: Hr. L. O. Hegstad.

Til vicedirigent: Hr. Astrup.

Fiskeriinspektør Wallem var ved sygdom forhindret fra at møde.

Der oplæstes en skrivelse fra amtmanden i nordre Trondhjems amt ledsaget af en udtalelse fra denne i anledning af afgivelse af erklæringer om loven fra distrikterne inden amtet. Amtmanden havde ønsket at deltage i mødet; men det lod sig ikke gjøre, da han var forhindret.

Ved den følgende diskussion pegte forskjellige udtalelser i retning af, at forsamlingen ikke var helt kompetent til at udtale sig om loven, dels fordi det var paakrævet, at man bedre satte sig ind i de forskjellige love m. v., som kunde egne sig til grundlag for en fælleslov, saaledes ikke bare udkastet til lov for Romsdals amt, men ogsaa f. eks. Nordlandsloven og tildels Lofotloven, og dels fordi repræsentationen var saa lidet talrig, især fra Trondhjemsamterne, hvor flere havde undladt at møde — antagelig hindret af veirforholdene. Enkelte talere troede, at det nye forslag til romdalslov ogsaa delvis kunde benyttes i Trønde-

lagen. Astrup m. fl. fandt det resultatløst at fortsætte forhandlingerne, naar saa faa var tilstede. Brecke fremsatte følgende udsættelsesforslag, der ved voteringen blev enstemmig vedtaget:

„Af hensyn til det faatallige fremmøde, særlig fra Trøndelagens amter, henstilles til Trondhjems fiskeriselskab senere at sammenkalde et nyt møde til behandling af lovforslag for torskefiskerierne. Mødet foreslaaes afholdt i Trondhjem i mai maaned. Amtmændene, herredsstyrer, fiskeriinspektøren, fiskeriselskaber, fiskere samt andre interesserede anmodes om at deltage i mødet. Det henstilles til Trondhjems fiskeriselskab at samle i gjenpart eller oversigt udtalelser og erklæringer, som maatte foreligge eller kunne erhverves inden mødets afholdelse."

I henhold til dette opdrag har selskabet sat igang forberedende arbeider ianledning indkaldelse af et nyt møde i mai maaned.

Fra departementet har man faaet et antal eksemplarer af forslaget til lov om torskefiskerierne.

Af de ældre love, Søndmørsloven, lovene for Fosen og Namdalen, Nordland samt af Lofotloven har man maattet kjøbe og ladet optrykke et passende antal. Af det egentlige lovforslag, som af de nævnte ældre love har man gjennem opsynsbetjentene fordelt eksemplarer til Trøndelagens vigtigste fiskevær, og henstillet til fiskerne at fremkomme med ønskelige bemerkninger angaaende lovforslaget for torskefiskeriet ved vore kyster.

Naar der forhaabentlig i løbet af den nærmeste fremtid maatte foreligge udtalelser fra de i spørgsmaalet stærkest interesserede parter, vil der blive indbudt til et nyt fiskerimøde i Trondhjem. Førend dette møde har behandlet lovforslaget, vil der ikke herfra blive afgivet nogen udtalelse derom.

Fra komiteen for „den nordiske fiskeriudstilling i Marstrand 1904" modtog selskabet i november f. a. direkte indbydelse om at deltage. Direktionen optog straks indbydelsen til fællesbehandling med Trondhjems handelsforening, sild- og fiskeeksportørernes forening. Efter flere kombinerede møder blev man den 9de januar, væsentlig af økonomiske hensyn, enig om følgende udtalelse:

„Man erklærede, at man under de foreliggende omstændigheder fandt ikke at kunne modtage indbydelsen til at deltage i udstillingen."

Herom har man underrettet udstillingens bestyrelse, ligesom man har givet fiskeribestyrelsen besked herom.

Da selskabet var afæsket udtalelse om hvalfredning, lod direktionen indkalde et medlemsmøde derom til 18de september 1903. Et af consul H. I. Hansen fremsat forslag blev af de mødendes flertal vedtaget som selskabets udtalelse:

„Trondhjems fiskeriselskab slutter sig i det væsentlige til den ind-

stilling, som majoriteten i stortingets næringskomite no. 1 under 29de mai 1903 fremkom med. Man udtaler derhos at nordre og søndre Trondhjems amter bør medtages blandt fredningsdistrikterne."

Baadbygger Gerhard Hatland i Namdalen er paa ansøgning bevilget et mindre bidrag for at reise til Aalesund og der studere motorfartøier m. m. Hans beretning vil først foreligge senere.

Fra hr. L. Schmidt Nielsen, som i forrige sommer af selskabet har været permitteret for at udføre en del undersøgelser og maalinger vedkommende Snaasenvandet, vil der i særskilt bilag fremkomme foreløbige meddelelser.

Paa grundlag af tidligere udtalelser holdes spørgsmaalet om en fiskeriudstilling i Trondhjem aabent til senere behandling.

I regnskabsoversigten for selskabet er blandt andre indtægter indbefattet et bidrag paa 400 kroner til andel i trykningsudgifter af f. termins beretning bl. a. for lands-baadstevnet; derfor er ogsaa udgifter under diverse steget med et omtrentlig tilsvarende beløb.

Sammendrag af regnskab for Trondhjems fiskeriselskab i budgetterminen 1903—1904.

Indtægt.

Beholdning fra f. a.	kr.	388.04		
Statsbidrag	„	4 000.00		
Distriktsbidrag:				
Trondhjems sparebank	„	2 000.00		
Trondhjems brændevinssamlag	„	1 000.00		
Kontingent	„	445.00		
Andre bidrag hvoraf andel til trykningsudgifter kr. 400.00	„	616.57	kr.	8 449.61

Udgift.

1. Administration:

a.	Leie af kontor og pakrum	kr.	500.00
b.	Kontorhold, lys, brænde, rengjøring m. m.	„	268.40
c.	Kontorsager	„	46.55
d.	Telefon, porto, telegrammer o. l.	„	211.72
e.	Lønninger	„	1 200.00
f.	Forskjellige udgifter	„	100.00
	Transport	kr.	3 226.67

	Transport	kr.	3 226.67	
2.	**Arbeider vedkommende fiskeformerelse:**			
	Præmie for fangst af haakjærring	„	154.25	
3.	**Fangst og redskabsgruppen:**			
	a. Arbeider med smaabaade	„	156.00	
	b. Navigationskurset	„	400.00	
4.	**Tilvirkningsgruppen:**			
	Forskjellige arbeider vedkommende ferskfisktrafikken	„	914.15	
5.	**Bibliothek:**			
	Forskjellige indkjøb	„	19.52	
6.	**Modeller og vareprøver:**			
	Fiskerimuseet til bestyrelse, vedligehold og anskaffelser	„	1 200.00	
	Fiskerimuseet til husleie	„	1 500.00	
7.	**Diverse:**			
	Bekjendtgjørelser, trykningsomkostninger, reiser o. l.	„	963.67	
	Beholdning	„	815.45	kr. 8 449.61

Sammendrag af regnskab for Trondhjems fiskerimuseum i budgetterminen 1903—1904.

Indtægt.

1.	Beholdning f. f. a.	kr.	2.59	
2.	Trondhjems fiskeriselskab til husleie	„	1 500.00	
	Til bestyrelse, anskaffelser og vedligehold	„	1 200.00	
3.	Diverse	„	7.51	kr. 2 710.10

Udgift.

1.	Husleie	kr.	1 500.00	
2.	Lønninger	„	500.00	
3.	Anskaffelser, vedligehold o. l.	„	328.51	
4.	Beholdning	„	381.59	kr. 2 710.10

Ved begyndelsen af det nye regnskabsaar pr. 1ste april 1904 var kassebeholdningen ved Trondhjems fiskeriselskab kr. 815.45, Trondhjems fiskerimuseum kr. 381.59.

Af selskabets beholdning har man troet at burde anvende et passende beløb til studier ved Marstrandsudstillingen, og til ved samme at foretage indkjøb af udstyr for smaabaade; museets midler vil væsentlig blive disponeret for nye anskaffelser.

Regnskaberne vil i henhold til selskabets gjældende love paa vanlig maade blive undergivet revision og decision for derefter at forelægges generalforsamlingen.

For alle velvillige bidrag og gaver til selskabet og museet ligesom til enhver som har ydet støtte til fremme af virksomheden tillader direktionen sig at frembære den bedste tak.

Trondhjem, 31te mars / 14de april 1904.

L. O. Hegstad. *J. A. Iversen.* *Ingvar Klingenberg.*
P. O. Jenssen. *Sivert Tvete.*

Chr. Schmidt Nilsen.

XII. Smølens fiskeriforening.

Foreningen har i budgetterminen 1903—1904 afholdt ialt 8 ordinære møder og behandlet følgende sager:

1. 13de april 1903.

1. Om fyrbelysningen paa Smølen.
2. Fiskeristyrelsens skrivelse af 7de mars 1903 angaaende udgivelsen af et tidsskrift vedkommende saltvandsfiskerierne.
3. Skrivelse fra fyrvæsenet angaaende mærkning af grunde og skjær i Smølens skjærgaard.

2. 1ste juni 1903. Afholdt generalforsamling.

1. Anmodning til fiskeriinspektøren om at afholde møder paa Smølen angaaende fyrbelysningen.
2. Om direkte dampskibsforbindelse mellem Trondhjem og Smølen.
3. Om aarskontingenten.
4. Skrivelse fra Kristianssunds fiskeriselskab angaaende betingelserne for bidrag til et ishus paa Baadnæs inden foreningen.
5. Angaaende fortegnelse over holdere af „Norsk fiskeritidende“.

3. 16de august 1903.

1. Valg paa bygningskomite for det ishus, hvortil statsbidrag er bevilget.
2. Kristianssunds fiskeriselskabs skrivelse af 5te august 1903 angaaende sammenslutning til distriktsforening.

4. 17de oktober 1903.

1. Valg paa deputerede til et eventuelt møde i Kristianssund angaaende sammenslutning til distriktsforening.
2. Om tilveiebringelse af det nødvendige distriktsbidrag i anledning den foreslaaede bevilgning af kr. 200.00 til foreningen for terminen $^{1}/_{4}$ 1904 til $^{31}/_{3}$ 1905.

5. 8de november 1903.

Nærmere behandling af betingelserne, som stilles fra Kristianssunds fiskeriselskab, forat det kan yde bidrag til ishus paa Baadnæs inden foreningen.

6. 22de november 1903.

Bestemmelse af plads (tomt) for det ishus, hvortil statsbidrag er bevilget.

7. 10de januar 1904.

1. Behandling af forslag til lov angaaende vaartorskefiskeriet inden Romsdals amt af $^{1}/_{12}$ 1902.
3. Handels og industridepartementets cirkulære af 10de november 1903 angaaende betimeligheden af en fælles fiskerilov for strækningen fra og med Nordre Trondhjems amt til og med Stavanger amt.
3. Angaaende fiskeriudstillingen i Marstrand.
4. Valg paa repræsentant til fiskerimødet i Trondhjem den 25de januar 1904.
5. Angaaende fyrsagen paa Smølen.

8. 28de februar 1904.

Behandlet lovforslag af $^{4}/_{2}$ 1904 angaaende udenlandske fiskeres ret til at drive fiske paa norsk sjøterritorium.

Udadtil har foreningen intet formaaet at udrette paa grund af mangel paa midler.

Det foreningen bevilgede statsbidrag for terminen $^{1}/_{4}$ 1903 til $^{31}/_{3}$ 1904 kr. 320.00 til ishus er fra fogden i Nordmør modtaget den 29de februar d. a.

Af beløbet er kr. 230.00 anvendt til indkjøb af materialier til is-

huset. Resten kr. 90.00 er beroende hos foreningen som kassabeholdning og vil blive anvendt til opførelse af huset i løbet af sommeren.

Noget andragende om statsbidrag vil iaar ikke blive indsendt fra herværende forening, da man for tiden har liden udsigt til, at noget saadant vil blive bevilget.

Smølens fiskeriforening den 2den mai 1904.

Paa dens vegne
L. Grimsmo,
f. t. formand.

XIII. Kristianssunds fiskeriselskab.

I det forløbne aar 1903/04 har dette selskab arbeidet i henhold til det i april f. a. indsendte program, som paa det i juli 1902 afholdte fiskeriraad var blit vedtat som budgetforslag for dette selskab med enkelte forandringer.

Hummer- og aalefiske. Man har anskaffet en del teiner til disse fiskerier, som for en del er blit uddelt til fiskere her fra byen og omliggende distrikter.

Rækefisket. Som af dette selskabs aarsberetning for 1902/03 fremgaar, foretog man i sidste halvdel af november 1902 en del undersøgelser efter ræker med s/s „Sport“ under ledelse af hr. kand. Wollebæk. Disse undersøgelser, der varede i en uge, foretoges kun i Sundalsfjorden, da midlerne ikke strakte til at leie dampskibet for et længere tidsrum; men de gav dog et saa vidt opmuntrende resultat, at selskabet besluttede at faa disse undersøgelser fortsatte i andre dele af distriktet, og samtidig at faa interesserede folk oplærte i brugen af de til dette fiske udfærdigede redskaber. Man korresponderede herom med fiskeristyrelsens videnskabelige afdeling, der stillede sig meget velvillig til direktionens ønske om at faa udlaant redskaber og en med deres behandling kyndig mand. Man henvendte sig derpaa til byfiskerforeningen hersteds og tilbød dens medlemmer at faa deltage i disse undersøgelser og blive oplærte i brugen af ræketrawlen; men foreningen fandt, at aarstiden — i november — da var saa langt fremskreden, at den henstillede til direktionen at udsætte med disse undersøgelser til vaaren, i april, naar skreifisket er slut, da foreningens medlemmer vistnok med taknemlighed vilde deltage i udersøgelserne. Herom underrettede man da fiskeristyrelsens videnskabelige afdeling hvis formand, hr. dr. Hjort, lovede

at bistaa selskabet med udlaan af redskaber og, om muligt, en kyndig mand, naar man fandt det at være beleiligt at foretage disse undersøgelser efter ræker.

Selskabets tremaaneders kursus i navigation for fiskere frekventeredes af tre elever, nemlig: Johan Ansnes, Kristianssund, Paul Petersen Udtian, Frøyen og Ole Martinussen Vestvold, Kvernes, der alle tre bestod eksamen. Undervisningen foregik efter den i 1899 udarbeidede plan, der er blit forelagt fiskeristyrelsen og godkjendt af denne. Selskabets sekretær var tilstede under hele eksaminationen. De forskjellige opgaver til eksamen var: 1, bestikregning og journalhold; 2, kartopgaver; 3, kompasset, misvisning og deviation; 4, loggen og 5, strømkobling.

Paa direktionsmøde den 3die april f. a. behandledes, blandt andre sager, fiskeristyrelsens cirkulære af 7de mars s. a. angaaende hensigtsmæssigheden af, at „Norsk Fiskeritidende“ gik over fra at være et maanedsskrift til at udkomme med kortere mellemrum eksempelvis ugentlig eller fjortendaglig.

Man besluttede at besvare samme saaledes:

„Selskabet antager, at det vistnok vilde være heldigere, at „Norsk Fiskeritidende“ udkom i ugentlige hefter istedetfor som nu, hver maaned. Redaktionen bør være fuldt uafhængig af saavel fiskeristyrelsen som Selskabet for de norske fiskeriers fremme. I abonnement for samme erlægges en kontingent, som dog neppe bør sættes høiere end kr. 1.00 pr. aar, for at gjøre skriftet mest mulig tilgjængelig for alle. Man tror endvidere, at alle aarsberetninger og statistiske opgaver bør holdes ude af tidsskriftet og udgives i et særskilt hefte.“

Paa direktionsmøde den 17de juli behandledes handelsdepartementets cirkulære af 26de juni angaaende det hvilende forslag om hvalfredning i Nordlands, Tromsø og Finmarkens amter. Cirkulæret var blit selskabet oversendt af magistraten med anmodning om selskabets udtalelse om dette spørgsmaal.

Man besluttede at besvare samme med at anbefale:

„At da man anser hvalfangsten som skadelig for fiskerierne, bør total hvalfredning gjennemføres for landets samtlige fiskeridistrikter.“

Den 25de november modtog man fra magistraten handelsdepartementets „udkast til lov om skreifiskerierne udenfor Romsdals amts kyster“ med anmodning om at erholde selskabets udtalelse angaaende samme.

Udkastet behandledes i et par diskussionsmøder; men man fandt, at det var en sag af saa betydelig vigtighed og rækkevidde, at man burde behandle den sammen med byens handelsforening. Efter overlæg med handelsforeningens formand besluttedes der, at en komite, sammensat af handelsforeningen og fiskeriselskabet skulde behandle lovudkastet

og formulere de forandringer, komiteen muligens kunde finde ønskeligt i samme, samt motiveringer for disse forandringer.

En saadan komite blev altsaa nedsat. Fiskeriselskabet havde valgt sin formand, hr. Joh. Fr. Nielsen og viceformand, hr. Christian Svennechen til sine repræsentanter med hr. konsul P. L. Johnsen til suppleant. Handelsforeningen valgte som sine repræsentanter foreningens formand, hr. konsul Gran Parelius, hr. konsul Nicolay Vochmar og grosserer M. H. Astrup.

Komiteens forslag til forandringer i udkastet til lov om skreifisket med motivering af samme forelaa færdig den 6te mars og blev saa behandlet i sammensat møde af fiskeriselskabet og handelsforeningen, hvor forslaget vedtoges i sin helhed, hvorfor det den 15de mars ekspederedes til amtmanden for Romsdals amt.

Forslaget og motiveringen for samme lød saaledes:

Hr. amtmanden i Romsdals amt.

Gjennem magistraten hersteds er os tilsendt „forslag til lov angaaende vaartorskefiskerierne ved Romsdals amts kyster med anmodning om at gjennemgaa samme og eventuelt fremkomme med vore bemerkninger.

I den anledning tillader vi os at meddele:

Nævnte lovudkasts paragrafer foreslaaes bibeholdte uforandrede med undtagelse af §§ 7, 8, 12, 18, 21, 23 og 27, hvilke efter vor opfatning bør forandres og gives en ordlyd som hosfølgende forslag udviser.

Angaaende dette forslag tillader vi os at henvise til nedenstaaende motivering:

§ 7. En tilsynsmand for hveranden damper eller ca. 40 doryer blir absolut utilstrækkeligt for at faa gjennemført en effektiv kontrol. Tilsynsmandsinstitutionen bør gjøres saa kraftig som mulig.

§ 8. Naar vi foreslaar nogen godtgjørelse for tilsynsmændene, er det for derved at skjærpe disses pligtfølelse og samtidig gi fiskerne mere respekt for selve institutionen.

§ 12. Vi finder det uheldigt for et saa stort distrikt som Romsdals amt med saa vidt uensartede forhold kun at ansætte en udvalgsformand. Vi tror det heldigst, at der, som foreslaaet, ansættes to formænd, en for Søndmør og en for Romsdal og Nordmøre. Forholdene paa Søndmøre er ganske forskjellige fra bedriften i Romsdal og Normøre.

§ 18. Forandret i henhold til Lofotfovens § 19, som forekommes heldigere og mere treffende affattet.

§ 23. Vi kan ikke anbefale og maa bestemt fraraade, at der ved lov forbydes fiskerne at udsætte sine redskaber paa lørdag, hvorved der kun vilde bli fem fangstdage i ugen.

Ustadigt som veiret falder udover vinteren har ikke fiskerne flere sjøveirsdage, end at de vel tiltrænger at benytte hver dag, der er anledning til at røgte sit hverv.

Vistnok er det os ikke ubekjendt, at en del af fiskerne anser det for synd, at redskaberne udsættes lørdagene, ræsonnerende, at ogsaa fisken skal ha helg; men saavidt vi har erfaret, er det, ialfald paa vore kanter, kun en minoritet af fiskerne, som af religiøse anskuelser ikke vil ha sine redskaber i sjøen paa søn- og helligdage, og vi er forvisset om, at de fleste af fiskerne, der ikke er leiefolk, vil føle sig brøstholdne ved ikke at kunne benytte hver eneste sjøveirsdag for fangst, saaledes som det hidtil har været praktiseret her i vort distrikt og et lovforbud herimod vil sikkerlig lede til, at der, saasnart det tilfulde er gaaet op for befolkningen, at den kun faar fem fangstdage i ugen, stadig vil indkomme andragender om, at dette lovbud igjen maa bli ophævet.

Som begrundelse for rigtigheden af, hvad vi her har anført, undlader vi ikke at paapege, at der nu, fornemmelig i Vestlofoten, hvor forholdene nærmest kan sammenlignes med de herværende, ønskes adgang til at sætte sine redskaber paa lørdag.

Heller ikke kan vi tiltræde den fra en del af fiskerne fremkomne udtalelse om nødvendigheden af, at samtlige redskaber en gang om ugen optages af sjøen, idet deres tilstedeværelse skulde hindre fiskens indsig fra havet. Naar man kjender det forsvindende omfang disse redskaber indtar, i regelen spredt udover havet nærmere bunden, — og man samtidig ved, at skreien henimod gydetiden i spredt indsig baade høit og lavt i millioner søger indover grundene, og hvoraf de allerfærreste blir fanget, saa synes det os besynderligt, at en slig antagelse skal finde tiltro.

Vi er af den formening, at lovgivningen her bør være forsigtig med et hemmende forbud, der kunde vise sig at være ubetimeligt. Under perioden haves ikke flere fangstdage, end at det maa være den driftige fisker tilladt fuldt ud at røgte sin gjerning, saa ofte veiret tillader det.

Vi er opmerksom paa, at paragrafen i sin foreslaaede form gir adgang til dispensation; men efter hvad vi ovenfor har anført, tror vi det bedre stemmende med distriktets interesser, at paragrafen redigeres efter vort forslag.

§ 27. Komiteen finder det urigtigt. at fartøi eller baad med redskaber skal hefte for forseelser af et enkelt eller det samlede mandskab, da rederen eller baadeieren i de fleste tilfælde vil være ude af

stand til at forebygge de forseelser, hvorimod loven er tænkt at skulle virke, hvorfor man finder det billigt, at vedkommende lovovertræder selv personlig svarer for sine gjerninger.

Opsynet. Herom indeholder lovudkastet en længere fremstilling. Saaledes læses øverst pag. 9 i udkastet: „Komiteen har efter alle sine møder og overlægninger ikke kunnet tilegne sig anden opfatning end den, at en lov for torskefisket her i amtet vil blive en lov paa papiret, hvis der ikke i loven institueres et effektivt seilende opsyn med en opsynschef udrustet med et hurtiggaaende dampskib. Den nye lov vil som den gamle ikke bringe nogen hjælp mod de paaklagede misbrug, hvis der ikke ogsaa paa en effektiv maade sørges for kontrol og opsyn ude paa havet.“

Vi er fuldstændig enig i disse udtalelser. Et opsyn paa land uden at være istand til at gjennemføre kontrol paa havet er intet opsyn. Men naar komiteen tror, at kun en hurtiggaaende damper med lyskaster vil være tilstrækkelig til at øve kontrol, saa stiller vi os i dette synspunkt tvilende, idet vi tror, at en damper ikke vil kunne greie at føre en effektiv kontrol paa havet fra Stat til Veiholmen, en strækning paa ca. 27 mil.

Vi tillader os derfor at foreslaa, at der forsøgsvis stilles to leiede mindre men sjødygtige dampere til opsynets disposition fra medio februar til medio april saaledes, at den ene damper kontrollerer havstrækningen paa Søndmøre fra Stat til Ona, og den anden damper havstrækningen i Romsdalen og Nordmøre fra Bjørnsund til Veiholmen.

Forøvrigt er vi enig i, hvad komiteen pag. 9 i udkastet under litr. 2, 3, 4 og 5 udtaler om og venter sig af opsynet.

Kristiansund, 15de mars 1904.

Ærbødigst

Gram Parelius, formand i handelsforeningen.	Joh. Fr. Nielsen, p. t. formand i fiskeriselskabet.

Forslag til forandring af §§ 7, 8, 12, 18, 21, 23 og 27 i „Udkast til lov om vaartorskefiskeriet ved Romsdals amts kyster“.

§ 7. Andet passus forandres saaledes: „Der vælges en tilsynsmand for hver seks baade eller dækkede farkoster og en ditto for hver to dampere eller motorfartøier, som driver garn eller linebrug.“ — Forøvrigt uforandret.

§ 8. „Tilsynsmændene er ombudsmænd og bør tillægges nogen godtgjørelse, som bestemmes af kongen“ o. s. v.

§ 12. Første passus forandres saaledes: „Kongen beskikker saakaldte udvalgsformænd, en for Søndmøre og en for Nordmøre og Romsdal, der skal være formænd i samtlige udvalg inden sine respek-

tive distrikter og have stemme ved affattelsen af deres belutninger. Formanden sammenkalder" o. s. v.

§ 18. Første passus bør lyde: „Udsætter nogen utilbørlig sine redskaber saaledes, at andenmands allerede udsatte ile eller fløt deraf nedtrykkes og beskadiges ansees han med bøder indtil kr. 100 o. s. v."

§ 21. Bør lyde: „Naar fiskefartøi, dampskib eller baad ved skjødesløshed fisker med roret eller paa anden maade slæber fiskeredskaber med sig o. s. v."

§ 23. Bør lyde: „Paa søn- og helligdage maa fra midnat til midnat intet fiskeredskab bringes i sjøen eller trækkes. Dog skal trækning være tilladt paa søn- og helligdage, naar veiret har været til hinder for redskabernes optagning i ugens virkedage. Forseelser mod denne paragraf straffes med bøder indtil kr. 100."

§ 27. For bøder eller skadeserstatning som nogen er tilpligtet eller har vedtat at udrede for forseelser mod denne lov eller de med hjemmel i den besluttede vedtægter hefter kun vedkommende lovovertræder personlig."

Den 7de mars d. a. afgav direktionen paa selskabets vegne følgende betænkning i anledning af handelsdepartementets circulære af 4de febr. d. a. „Om udenlandske fiskeres adgang til deltagelse i fiskeri paa norsk sjøterritorium", hvilket cirkulære var sendt selskabet fra magistraten den 16de februar.

„Kristianssunds fiskeriselskab slutter sig til det af handelsdepartementet opstillede udkast til lov om udenlandske fiskeres deltagelse i fiskeriet paa norsk sjøterritorium."

Selskabets samarbeide med de trønderske selskaber er nu foreløbig indstillet. Allerede paa distriktsmødet i mars f. a. mødte selskabets repræsentant med mandat at udskille selskabet fra samarbeidet, da det knebne statsbidrag, der var dette selskab tildelt for budgetaaret 1903—1904 ikke tillod noget bidrag til fortsat samarbeide. Da der imidlertid paa distriktsmødet fattedes beslutning om, at fællesarbeidet skulde fortsættes endnu et aar uden krav paa bidrag fra selskaberne og i det haab, at statsmyndighederne vilde bevilge en sum til selskabernes fællesarbeider, blev ogsaa dette selskab staaende i foreningen. Paa distriktsmødet den 21de mars d. A. blev det imidlertid besluttet, at fællesarbeidet skulde indstilles indtil videre, da statsbidrag ikke kan opnaaes.

Gjennem aarene var der af de samvirkende selskaber blit ydet bidrag til opførelse af ismagasin paa et eller andet sted inden selskabernes distrikter. Noget saadant ismagasin blev imidlertid ikke opført, hvorfor der paa et extraordinært distriktsmøde i Trondhjem i oktober

1903 blev besluttet, at de opsparede midler skulde deles i fire ligestore dele og fordeles mellem Trondhjem, Kristianssund, Fosen og Namdalens fiskeriselskaber til opførelse af ismagaziner i disse selskabers distrikter. Til denne fordeling knyttede distriktsforsamlingen følgende betingelser:

1. At beløbene anvendes kun til opførelse af større ishuse paa de for isningssagens fremme bedst egnede steder inden distrikterne.
2. At der paa hvert sted holdes et lager ved hver sæsons begyndelse af mindst 150 $m.^3$ for hvert bevilget 500 kr. At isens salgspris ikke overstiger 1 — en — øre pr. kg. At isen anvendes saavel til konservering af agn som af fersk fisk. At ingen forkjøbsret erhverves til fisken. At kontraktstiden fortsættes til 10 aar, samt at vedligeholds- og driftsudgifter overtages af bidragsmodtagerne.
3. At ishusenes opførelse og drift undergives de respektive selskabers, eller i tilfælde disses nedlæggelse, vedkommende herredsstyres kontrol.

Fra Smølens fiskeriforening var der imidlertid efter opfordring fra dette selskab indkommet andragende om bidrag til opførelse af et ismagazin paa Baadenesset paa Smølen. Dette andragende besluttedes i direktionsmøde den 26de oktober skulde imødekommes med dette selskabs andel i de opsparede midler, der pr. 1ste januar d. a. udgjorde kr. 1 116.26, og som den 2den januar blev dette selskab oversendt fra Trondhjems fiskeriselskab og indsat i Kreditbanken paa bog 8 701, under iagttagelse af de af distriktsforsamlingen opstillede betingelser, hvortil dette selskab fandt for sit ansvars skyld, at maatte knytte følgende yderligere betingelser:

1. At det overskydende beløb til ishusets opførelse tilveiebringes eller tilskydes af fiskeriforeningen eller herredsstyret.
2. At grundeieren af Baadnesset afstaar fri grund med adgang til og fra huset og fri istagning i Raakvandet.
3. At grundeieren forpligter sig til ikke i nogen retning at lægge hindringer i veien for ishusets drift og vedligeholdelse.
4. At opførelsen af ishuset sættes i verk snarest muligt og, om muligt i dette aar.
5. At herredsstyret indestaar for betingelsernes opfyldelse og forpligter sig til at overtage driften og vedligeholdelsen af ishuset i tilfælde af at fiskeriforeningen ophører med sin virksomhed.

Herom underrettedes Smølens fiskeriforening, som i skrivelse af 11te november svarer, at den ikke kunde modtage bidraget paa de opstillede betingelser; især fandt den den 5te af de af selskabet opstil-

lede betingelser som uantagelig. Man tilskrev derefter atter Smølens fiskeriforening med opfordring til den, i betragtning af sagens vigtighed i det hele taget, men især ferskfisktrafikken om sommeren, at tage sagen paany under overveielse sammen med herredsstyret, om de muligens kunde gjøre forslag til en tillempning af betingelserne, som dette selskab kunde indgaa paa. Da der imidlertid intet svar indløb paa denne skrivelse, tilskrev man Edø herredsstyrelse under 16de februar d. a. med henstilling til den, at stille sig imødekommende ligeoverfor den paakrævede eventuelle garanti. Herpaa svarede Edø herredsstyrelse under 16de mars, at den ikke kunde paatage sig nogen befatning med et opførendes ismagazin paa Baadnesset. Hermed er da denne sag stillet i bero indtil videre.

De i 1902 paabegyndte underhandlinger med Bremsnes, Smølens og Frøyens fiskeriforeninger angaaende en sammenslutning til en distriktsforening til varetagelse af fælles interesser har ogsaa været ført i det forløbne aar uden at samme har ledet til noget resultat.

Selskabets aarlige ordinære generalforsamling afholdtes den 1ste oktober 1903. Formanden fremlagde aarsberetning for selskabets virksomhed i 1902—1903 samt reviderat ekstrakt af selskabets regnskab for samme aar, hvilket blev vedtaget uden bememerkninger. I henhold til § 4 i selskabets love skulde to af direktionens medlemmer udtræde efter tur. Disse vare hr. grosserer Arne Arnesen og hr. konsul P. L. Johnsen, der begge bleve gjenvalgte. Til suppleanter gjenvalgtes herrer Even Larsen og R. Aarsvold.

I aarets løb er afholdt 11 direktionsmøder og en generalforsamling. Journalen udviser 213 ind- og udgaaende ekspeditioner.

Kristianssund i april 1904.

I ærbødighed

Joh. Fr. Nielsen. *Christian Loennechen.* *J. Børve.*
P. L. Johnsen.

Anton Hansen.

Regnskab for Kristiansunds fiskeriselskab for aaret 1903—1904.

Indtægt:

Kassebeholdning f. f. a. 1902—1903	kr.	135.53
I Kreditbanken pr. 1/4 1903	„	312.10
Statsbidrag	„	600.00
Distriktsbidrag	„	150.00
Indgaaet kontingent	„	240.00
Leie af fryseriet 1/4 aar (resten af aaret ledigt)	„	50.00
Trondhjems fiskeriselskab indbetalt sin andel i restbeholdningen	„	43.58
Solgte teiner for	„	16.25
Renter i aaret	„	19.00
	kr.	1 567.21

Udgift:

Administration:				
Sekretærens gage	kr.	400.00		
Kontorleie, lys og ved	„	100.00		
Aarsberetning	„	47.50		
Assurance, porto, bud etc.	„	13.55		
Telefon, avertissementer	„	12.60	kr.	573.65
Diverse:				
Avertissem. i anledn. udstillingen i Marstrand	kr.	4.80		
Leie af arbeiderforeningen til møde	„	8.00	„	12.80
Fællesarbeider med trønderske selskaber:				
Reiser til Trondhjem			„	100.00
Hummer- og aaleteiner:				
Avertissementer	kr.	8.53		
Remisser for teiner	„	94.25		
Fragt, førsel	„	7.16	„	109.94
Ræke- og skjelfiske:				
Avertissementer og telegrammer			„	21.75
Navigationsundervisningen:				
Avertissementer	kr.	14.00		
Skolens regning for tre maaneder	„	72.00		
P. Pettersen udbetalt bidrag til bøger	„	27.00	„	113.00
			Transport kr.	931.14

		Transport kr.	931.14
Balance:			
I Kreditbanken	kr. 466.83		
I Kreditbanken paa bog 8701	„ 43.58		
Kassabeholdning	„ 125.66	„	636.07
		kr.	1 567.21

XIV. Harøens fiskeriforening.

Inden foreningen har i aarets løb været afholdt 3 bestyrelsesmøder og 4 generalforsamlinger. Paa møderne har foruden foreningsanliggender været behandlet forskjellige sager til ophjælp for fiskere. Blandt disse kan nævnes arbeide for bedre fyrbelysning ind Sundøysøylen, da dette er en vigtig faktor for udviklingen og driften af storsildfiskerierne.

Foreningen optog arbeidet for oprettelse af en gjensidig assuranceforening for fiskerfartøier inden Sandø herred og under almindelig tilslutning blev en saadan oprettet.

Foreningens væsentligste arbeide har dog været lagt paa opførelse af ishuse og anskaffelse af is. At dette arbeide har stor betydning fremgaar blandt andet af, at siden der ved foreningens arbeide blev let adgang til is, har der af fiskerne blit sendt ikke saa ganske ubetydelige kvantum fersk fisk til udlandet, noget her før aldrig var tale om.

Ved valg paa bestyrelse gjenvalgtes de udtrædende, ligesom ogsaa den forrige sekretær, K. Røsok, gjenvalgtes.

Harøen, 24de april 1904.

Elias K. Marø.

K. Røsok.

Regnskab for Harøens fiskeriforening 1903.

Indtægt:

Medlemskontingent	kr.	20.00
Distriktsbidrag	„	30.00
Salg af is	„	204.10
Laan	„	124.90
	kr.	379.00

Udgift:

Grundleie for ishustomterne	kr.	24.00
Renter og afdrag	„	150.00
Kjøb af is	„	155.00
Administration	„	50.00
	kr.	379.00

Som det af regnskabet fremgaar, har foreningen for indeværende aar intet statsbidrag erholdt.

XV. Aalesunds fiskerforening.

Paa grund af at forrige aars statsbidrag først er indløbet efter regnskabsaarets udgang, vil bidraget først komme til indtægt i det nu paabegyndte regnskabsaar. Man har derfor heller ikke i det forløbne aar kunnet iværksætte nogen af de foranstaltninger, hvortil bidraget var knyttet. For beløbets anvendelse vil der saaledes først kunne aflægges regnskab ved indeværende aars udgang. Hertil kommer, at foreningens regnskabsbøger, forhandlingsprotokol og arkiv, som var beroende i foreningens lokale i fiskerhjemmet brændte ganske op under ildebranden hersteds den 23de januar. Detaillerede opgaver over aarets ishandel kan derfor ikke gives. Kun kan det bemerkes, at isomsætningen var ganske liden, adskillig mindre end det forudgaaende aar. Og priserne paa isen stillede sig saa, at salget neppe dækkede isens kostende. De forholdsvis høie udgifter ved driften er derfor tab. Iøvrigt har foreningen fortsat sin virksomhed som tidligere. Fiskerhjemmets virksomhed har øget og derfor medført forøget arbeide for administrationen. Fiskernes agnkompagni, oprettet af foreningen, har ogsaa fortsat sin virksomhed og været vor fiskerbefolkning til stort gavn baade direkte og indirekte. Kun er det skade, at man ikke raader over et eget hurtiggaaende dampskib til besørgelse af agntransporten. Anskaffelsen af et saadant har længe været oppe til drøftelse inden foreningen, men foretagendet har hidtil strandet paa fornøden økonomisk evne. Det ansees dog kun for et tidsspørgsmaal, da sagen vil trænge sig frem til løsning.

En af de betydeligste sager foreningen hidtil har formaaet at gjennemføre, har i det forløbne aar sterkt optaget foreningens interesse, nemlig oprettelsen af et hjælpefond til forulykkede fiskeres efterladte.

Rederierne stillede sig velvillig til sagen, og i begyndelsen af januar havde man som resultat af flere folkemøder opnaaet enighed om fondets love. Fiskerne og de allerfleste redere underskrev lovene og fondets virksomhed skulde sættes igang til vintertorskefisket. De redere, som lagde en særlig interesse for fondets oprettelse var fornemmelig grosserene Joakim og Carl Rønneberg og Lauritz Madsen. Disse fortjener fiskernes tak, ligesom ogsaa de mange andre redere som gik med paa denne store samfundssag.

Ved ildebranden fik imidlertid sagens gjennemførelse et stans. Forholdene blev saa oprevne og tiden saa knap for dem, som skulde udgjøre fondets styre, at man har maattet udsætte virksomhedens igangsættelse indtil videre.

Et eksemplar af fondets love medfølger.

Ligesom de foregaaende aar har foreningen behandlet en række spørgsmaal vedrørende fyrvæsenet og havnevæsenet inden distriktet.

Af fiskeriselskabet i Bergen har man modtaget det sædvanlige antal eksemplarer af „Norsk Fiskeritidende“, hvorfor takkes.

Ildebranden har bragt en del forvirring med sig ogsaa for fiskeriforeningens vedkommende. Fiskerhjemmet med inventar brændte. Foreningen har imidlertid haab om at kunne gjenreise fiskerhjemmet og bringe de gode gamle forhold tilbage igjen.

Aalesund den 30te april 1904.

Ærbødigst
for Aalesunds fiskerforening
John Aarflot.

XVI. Selskabet for de norske fiskeriers fremme.

Direktionen har herved den ære at fremlægge beretning om selskabets virksomhed i tidsrummet $^{1}/_{1}$ 1903—$^{31}/_{3}$ 1904.

I. Arbeider henhørende under formerelsesklassen.

A. Fremme af østerskulturen.

I. Reiser og undersøgelser ianledning østerskulturen.

Hr. kand. Helland-Hansen, som har forestaaet østersundersøgelserne under hr. Wollebæks permission fra 1ste april 1903, og hr. assistent Ole

Eriksen har foretaget mange reiser til de forskjellige østerspoller og derunder samlet et meget stort materiale til forstaaelsen af østerskulturen i Norge, samtidig med at pollerne har været inspiceret. Næsten samtlige de nedenfor under II og III nævnte steder har saaledes været besøgt, de fleste af dem flere gange. Følgende længere reiser har været udført: I mai 1903 til forskjellige steder i Sulen og Gulen og i Romsdals amt; omtrent de samme steder blev igjen besøgt og nøiagtig undersøgt i august maaned; i december undersøgtes forskjellige poller i Gulen og i mars 1904 nogle steder søndenfor Bergen. I november 1903 foretog hr. Eriksen en reise til Midtfjord i nærheden af Sandefjord, hvor forsøgsdrift skal igangsættes i indeværende aar. Et par poller (Indreøen og Espevik) har været undersøgt systematisk med kortere tidsmellemrum. Desuden er adskillige steder, hvor østers endnu forekommer naturlig i nogenlunde betragtelig mængde, studeret, og mange oplysninger samlet om forekomst af naturlig østers.

De videnskabelige undersøgelser har for den væsentligste del bestaaet i en stor masse observationer over pollernes temperatur, saltmængde, gasforhold og plankton. Hr. dr. H. H. Gran har været saa venlig at bestemme alle planktonorganismerne og har gjort endel bakteriologiske studier. De videnskabelige resultater af alle undersøgelserne vil i en temmelig nær fremtid blive offentliggjort i en større afhandling.

II. Østersbasiner i drift fra tidligere aar.

a. Ynglepoller.

1. Espevikpollen. Yngelafsætningen i 1903 var med hensyn til kvantum knapt middels, men yngelen udviklede sig udmerket godt.

2. Ostravikpollen var i 1903 den eneste yngelpol, hvor der var yngel tilsalgs. Paa grund af manglende driftskapital har pollens eiere nu lidet strenge og samlere til at drive pollen med, hvorfor kun en brøkdel af den yngel, som kunde præsteres, er opsamlet til salg i indeværende aar.

3. Kvernepollen i Gulen gav ingen salgbar aarsyngel i 1903 og havde heller ingen yngelafsætning i dette aar til salg i 1904.

4. Humlevaagpollen har heller ingen yngelafsætning havt i de 2 foregaaende aar.

b. Fedebasiner.

1. Fanefjorden (ved Bergen). 1000 2-aarsgammel østers, som havde været fedet 1 aar i Lindaasbasinet, blev udlagt i 1903. Denne saavel som den tidligere udsatte har vist god vekst.

2. Lindaasbasinet. 1903 var intet gunstigt aar med hensyn til veksten.

3. Onæs og Maraas. Daarlig vekst i 1903, hvorfor ingen salgbar sidste vinter.

4. Tunsbergpollen (Gulen) har givet tilfredsstillende resultater. Solgt ca. 5000 ivinter efter bare $1^1/_2$ aars fedning.

5. Nyhammerpollen (Gulen). God vekst. Solgt 3000 2-aarsgamle østers og 5000 af ældre aarsklasser.

6. Hardbakkepollen (Sulen). Veksten mindre god i det sidste aar end tidligere.

7. Tungodden (Sulen). Middels vekst; saavidt bekjendt intet solgt ivinter.

8. Pollevigen (Sulen) har vist stor dødelighed i oktober og november; de overlevende ca. 2000 østers er solgt.

9. Strømmen (Sulen). Dæmningen, hvortil selskabet har ydet bidrag, er under bygning, men ikke færdig endnu. De allerede udsatte østers har hidtil udviklet sig temmelig langsomt.

10. Kjeilepollen (i Krakhellesund, Sulen) haves der nu ingen underretning fra.

11. Tveranger (Sulen). God vekst, dog intet solgt ivinter.

12. Drevøpollen (Sulen) har vist sen vekst, men ingen dødelighed. Ingen østers solgt ivinter.

13. Solavaagen (Suløen i Søndmøre). Meget god trivsel. Intet solgt ivinter, men der er for øieblikket adskillig salgbar østers.

14. Kattavaagen (i Borgund, Søndmøre) viser sen udvikling, hvorfor intet har været solgt.

15. Hofseidebugten (paa Ellingsøen, Søndmøre) har ogsaa vist sen udvikling, da den ikke synes rigtig egnet til opdrætning af østers i kurve. Der har ingen salgbare været.

16. Vaagsstranden (Romsdalen). Der har været meget god vekst, men pollen har ikke været tilfredsstillende passet, hvorfor det meste af den i 1902 udlagte østers er gaaet tabt. Pollen vilde sandsynligvis kunne give godt udbytte.

17. Lyenpollen (paa Sørhitteren) har — tiltrods for at den synes at være vel skikket til opdrætning af østers — intet udbytte givet paa grund af daarligt stel.

c. Indreøpollen (i Os)

indtager en særstilling, idet den har været benyttet som kombineret yngle- og fedepol. Der har i de sidste aar været liden yngelafsætning paa faschinerne; men vekst og trivsel har været meget god.

III. Østersbasiner igangsat i 1903.

1. Trættevig (ved Nordalsfjorden, ca. 1 mil østenfor Florø) er en ca. 200 m. lang, 60 m. bred og 5 m. dyb pol, med et ca. 25 m. bredt

indløb, som for største delen falder tørt ved lavvand. Her blev der i juli 1903 udsat 2000 1-aarsgammel yngel fra Ostravig. Disse har vist god trivsel.

2. Uranpollen (paa Langøen i Nordmøre) er en stor, ca. 8 m. dyb pol, hvor 2000 2- og 3-aarsgammel østers fra Espevik, der var fedet i Lindaasbasinet, blev udlagt i mai 1903. Trivselen har vist sig at være udmerket.

IV. Bidrag ydede af selskabet.

Da der i 1903 var særdeles lidet salgbar aarsyngel, har der intet været ydet til indkjøb deraf. Der er udbetalt til:

1.	Anders Aase, Aalesund, som efterbevilgning til tidligere indkjøb af yngel til Vaagsstrandspollen	kr.	75.00
2.	Bager Larsen, Strømmen pr. Rognsvaag, til opførelse af dæmning	„	50.00
3.	Anders P. Uran, Langøen, til indkjøb af østers og strenge	„	104.08
	Tilsammen	kr.	229.08

B. Udklækning og opaling af hummer.

Konservator dr. Appelløfs aarlige beretning om hans arbeide med denne sag, afgivet til Stavanger filial, er ligesom ifjor trykt i „Norsk Fiskeritidende“ under titelen „Hummerundersøgelser i 1903“ (N. F.“ 1904, pag. 112 og videre).

Dr. Appelløf har ved sit arbeide bragt mange interessante kjendsgjerninger for dagen, og det er at haabe, at han ved yderligere bevilgninger kan sættes istand til at fortsætte sine undersøgelser.

II. Arbeider henhørende under fangst- og redskabsklassen.

A. Fremme af aalefisket.

Selskabet har ligesom tidligere aar haft færdige aaleteiner paa lager, hvilke man har solgt til indkjøbspris. Man har haft rekvisitioner paa større og mindre partier, lige indtil 70 stk. paa en gang. Veiledning i brugen af teinerne har ogsaa været udsendt. Da det ser ud til, at mange har saa vanskeligt for at skaffe disse teiner, har man nu bestilt materiale, hvoraf teiner vil blive oparbeidet paa selskabets verksted.

Aalehaandvadet har gjentagne gange været udlaant, ligesom et større antal af Knut Dahls brochurer om „Nedgangsfiske efter aal“ har været

omdelt. I det sidste har ogsaa praktisk veiledning heri været givet, og selskabet har efter anmodning tildels indkjøbt herhen hørende ruser for vedkommende.

B. Fiskeskøiter med fast ballast.

Denne type af fiskerskøiter, som hr. Colin Archer anvendte ved bygningen af de skøiter, som selskabet i sin tid bestilte af ham og senere solgte til fiskere (se aarsb. for 1902, pag. 9), vækker nu større og større opmærksomhed. Rids af skøiten har efter anmodning fra forskjellige hold været udleveret i her omhandlede tidsrum. Af den grund har man nu maattet lade aftrykke endel særtryk af vedkommende artikel af hr. Archer i „N. F." med tilhørende rids.

Ogsaa firmaet Brunchorst & Dekke, her, har været heldig med en type af fiskerskøite — forsynet med jernkjøl —, som de har konstrueret og indført i de senere aar. Foranlediget ved anmodning af en fisker i Honningsvaag henvendte man sig til firmaet om et rids af Skøiten, og dette ledede til, at man senere med firmaets tilladelse indtog dette i „N. F." — Fiskere, som har anskaffet sig disse skøiter, har udtalt sin tilfredshed med deres sjødygtighed, seileevne og sikkerhed for øiemedet.

C. Hollandsk fiskekutter. — Redskaber til samme.

Paa grund af det tiltagende sildefiske fra Norge med drivgarn i Nordsjøen og ved Island indløb der til selskabet flere anmodninger om at skaffe rids af en hollandsk drivgarnskutter af træ. Man henvendte sig skraks til sine forbindelser i Holland og fik udlaant rids af en fuldt moderne saadan. Dette offentliggjordes i „N. F." sammen med forklaring, hvorpaa særtryk blev taget og distribueret.

Fra andre hold kom der anmodning om oplysning om hollandske garn, kabel og øvrige fiskeredskaber. Disse besvaredes.

D. Bødning af sildegarn.

Da det her i byen viste sig at være mangel paa garnbødere, foranstaltede selskabet et kursus i bødning med selskabets assistent som lærer. Undervisningen foregik paa selskabets verksted. — Der meldte sig ialt 18 elever til dette kursus, hvoraf 13 kvinder. Enkelte var udenbys fra. Endel af kvinderne var fra Mødrehjemmet.

Foruden at denne undervisning bidrog til at afhjælpe mangelen paa bødere, var den ogsaa til fordel for eleverne, som derved kunde skaffe sig arbeide.

E. Barkning af garn.

Der har, særlig i forløbne høst og vinter, været rettet mange anmodninger til selskabet om at tage spørgsmaalet om den bedste barkemetode for garn under overveielse og søge at komme til klarhed med hensyn til de bedste barkemetoder. Sekretæren har i den anledning anvendt et ikke ubetydeligt arbeide for at skaffe sig de bedste oplysninger. Bulls barkemetode har saaledes været forsøgt med selskabets seiegarn, og sekretæren har haft talrige konferencer med bestyreren af Fagerheims notfabrik, hr. Peter Jessen, her. Resultatet heraf var, at sekretæren formaaede hr. Jessen til udførlig at fremstille sine erfaringer paa dette omraade i Norsk Fiskeritidende (se „N. F.“ 1903, pag. 395, 441 og 477).

Da sekretæren ifjor sommer var i Holland konfererede han ogsaa med fagfolk om sagen, og her hjemme har han foretaget undersøgelser og indhentet udtalelser fra en flerhed af vore udredere af fiskerfartøier.

Allerede nu at fremsætte resultatet af dette arbeide vilde være forhastet. Men saa meget kan siges, at sekretæren ikke er utilbøielig til at tro, at den hollandske barke- og oljemetode til syvende og sidst er den, som vi maa adoptere ved præpareringen af vore sildedrivgarn. Oljingen vil maaske frembyde uoverkommelige vanskeligheder i vort klima, men det er ikke udelukket, at vi ogsaa hos os har steder, hvor oljingen i tilfælde med held kan foretages. Sekretæren agter i anledning af denne sag, hvorom rederne siger, at den hører til de vigtigste fortiden inden havfiskebedriften, paany at foretage en reise til Holland for at komme tilbunds i Sagen.

F. Drivgarnsfisket efter sild i Nordsjøen og ved Island.

Sekretæren lod ifjor vinter indhente oplysninger om endel af de norske fartøier, som i 1902 deltog i nordsjøfisket med drivgarn. De indkomne oplysninger, som omfattede 14 fartøier, udarbeidede han derpaa i form af en tabel, hvoraf kunde sees fartøiernes navne, drægtighed, besætning, udrustning af redskaber etc., samt udbyttet og de bedste fangstpladse. En lignende tabel har han ivinter udarbeidet over islandsfisket i 1903, ialt omfattende ca. 30 norske fartøier. Tabellerne er offentliggjorte i „N. F.“ 1904, pag. 153, og et større antal særtryk uddeltes til de interesserede.

Tabellerne ifjor viste sig, ifølge udtalelser fra redere og fiskere, at være af særdeles stor nytte for deltagerne i nordsjøfisket, og det samme vil utvilsomt blive tilfældet for islandsfiskernes vedkommende med den iaar udarbeidede tabel.

G. Synkenøter for pale.

Delvis efter anmodning af S. B. Amts fiskeriforening lod selskabet anskaffe 3 synkenøter for fangst af pale. De 2 udlaantes gjennem nævnte forening til et fiskerlag i Søndre Bergenhus. Palen faldt imidlertid i 1903 usædvanlig smaa paa de kanter, saa fangst var ikke at tænke paa. Vedkommende lag og foreningens bestyrelse nærer dog fremdeles de samme gode forventninger om brugbarheden af disse redskaber, naar der indtræder normale forhold, med hensyn til paleforekomsten. Foreningen har da ogsaa faaet løfte om, at laane nøterne til sommeren igjen.

H. Ophjælp af drivgarnsfisket efter sild udenfor bergenhusamterne.

Som i forrige aarsb., pag. 10 og 11 meddelt, udsatte selskabet endel præmier til ophjælp af dette fiske. Det rasende stormfulde veir ifjor hindrede imidlertid fisket i høi grad, ikke destomindre gjorde det seilfartøi, der havde fast præmie, skøite „Kvik", det forholdsvis godt, idet den fiskede 51 maal sild til værdi af kr. 910.00. Fartøiet drev, som de øvrige fartøier, væsentligst fisket paa strækningen „Fedje—Solsvik", tildels ogsaa noget sønden- og nordenfor.

De forhaabninger, som direktionen i forrige aarsberetning udtalte om dette fiskes fremtid, er iaar i fuldeste maal skeet fyldest, og der er ingen tvil om, at den opmerksomhed, som ifjor ved udsættelsen af præmierne vistes dette fiske, i høi grad har bidraget til den forøgede deltagelse iaar af dækkede fartøier med god udrustning. Udbyttet iaar, da veiret var godt, overgik langt noget foregaaende aars fiske paa disse kanter. — Det næste skridt blir nu at anbringe motorer i fartøierne.

Efter sommersild blev der med bistand af selskabet anstillet nogle drivgarnsforsøg fra Espevær under sommermakrelfisket. Forsøgene sattes igang væsentlig paa foranledning af handelsmand Lauritz Larsen, Espevær. Resultatet blev ikke rart. Fangsten pr. not indskrænkede sig til høist 150 sild. Den almindelige mening var dog, at det var for tidligt paa aaret, hvorfor forsøgene vil blive gjentaget til sommeren. Selskabet vil hertil, ligesom ifjor, udlaane nogle drivgarn.

I. Nye skjælbanker.

Sommeren 1903 udrustede selskabet en ekspedition med skøite, baade og redskaber for at undersøge skjælbestanden i ryfylkefjordene. Bankerne paa bergenskanten begyndte nemlig at blive temmelig udfiskede, hvorfor det gjaldt om at finde nye banker, saa de gamle kunde faa hvile en tid og bestanden formere sig. Ekspeditionen, der ledede af selskabets assistent med bistand af den bekjendte skjælfisker John Lille-

skare, lykkedes over al forventning og gav stødet til et større skjælfiske paa de kanter i sidst forløbne vinter, særlig i Lyse- og Sandsfjorden. — Beretning om ekspeditionen findes indtaget i „N. F." 1903, pag. 407, og en oplysende artikkel om agnskjælfisket i 1903—04 af John Lilleskare findes ligeledes indtaget i „N. F." (1904, pag. 103).

J. Ophjælp af det daglige fiske i bergenhusamterne.

Efter anmodning satte selskabet, som ifjor meddelt, igang oparbeidelsen af endel modelkasser til forsendelse af ferskfisk. Kasserne blev senere uddelt rundt omkring i distriktet, og fik modtagerne beholde dem for godt. Alle udgifter ved oparbeidelsen og forsendelsen bekostedes af selskabet. — Sekretæren har foretaget reiser i Bergenhusamterne og konfereret med fiskere og handelsmænd i den hensigt at lægge plan for selskabets arbeidet i disse distrikter, hvortil man for indeværende termin har erholdt bevilgning.

K. Forskjellige veiledninger.

Saavel mundtlig som skriftlig har sekretæren besvaret forespørgsler og ydet veiledning vedkommende nye eller mindre kjendte redskaber og fangstmetoder, saasom angaaende rødspættefiske med snurrevad, laksefiske med garn og line, aalefiske med vad og teiner, rækefiske med trawl, indredning af fiskerdampskibe og fiskerkuttere med og uden petroleumsmotor, hollandske fiskeredskaber for line- og drivgarnsfisket, norske do., flaatholt til linebrug, wire til haakjærringline, torskefiske med ruse, agnfrysekasser, blæksprut til agn, kobbegarn, barkning, posenøter, amerikanske nippers, garnbindemaskine o. s. v. Desuden har selskabet sat fiskerne i forbindelse med fabrikanter af diverse redskaber, meddelt prisopgaver etc., samt optraadt som mellemmand ved bestilling af redskaber m. v. — Se forøvrigt herom under A, B, C, D, F og J.

L. Udlaan af nye eller mindre kjendte redskaber til fiskeforsøg samt som model til at arbeide efter.

Det har igjen bekræftet sig, at selskabet her, som man sidst udtalte, „har en stor opgave — en opgave, som man med den store hjælp, man har i fiskerimuseet, verkstedet etc. har særlig gode betingelser for at løse", og man kan da ogsaa tilføie, at „det offentliges fremtidige støtte her i høi grad er paa sin plads". Der har i det forløbne tidsrum været udlaant redskaber til aale-, lakse-, hummer-, makrel-, silde-, seie-, ræke- og skjælfiske.

Agnfrysekasser har i stor udstrækning været udlaant, tildels bort-

givet. Dette var tilfældet med to kasser til Berlevaags fiskeriforening, Finmarken. Forskjellige slags emballage har ogsaa været udlaant, saasom hummer- og aaleeksportkasser, fiskekasser etc. Af Sunds patentangler er en flerhed uddelt. — Se forøvrigt under A, C, H og M.

M. Diverse.

Paa grund af spørgselen efter hummerteiner har selskabet paa sit verksted ogsaa begyndt oparbeidelsen af saadanne, der sælges til gjængs pris.

En sælsax til fangst af kobbe er anskaffet fra Finland og udstillet paa fiskerimuseet. Et mindre bidrag til fangst af kobbe med kunstig agn blev givet, men bragte intet resultat.

Derimod havde man bare glæde af udlaanet af en ræketrawl til forsøg med fangst af ræker i Skjærstadfjorden ved Bodø. Dersteds fandtes paa sine steder fuldt op af ræker.

Et Fougners patentanker for fiskerfartøier er anskaffet og udstillet paa fiskerimuseet, hvor det af mange interesserede har været taget i øiesyn.

For fisker P. Grønbæk i Vardø lod man hersteds konstruere en ny sort af ham opfunden fiskesten for haakjærringsnøre. Stenen var hul og fyldtes med tran, som, naar den flød ud i vandet, lokkede haakjærringen til. Nogen beretning om stenens prøvning er endnu ikke indkommet.

III. Arbeider henhørende under tilvirkningsklassen.

A. Veiledning og forespørgsler.

Raad og veiledning angaaende tilvirkning er meddelt i større udstrækning end nogensinde; man skal nævne: Veiledning i skotsk og hollandsk sildesaltning, behandling af makrel paa hollandsk maade, isning, frysning, røgning, tilvirkning af laberdan, skjæresild, rundfisk, skate, saltning af kveite paa hollandsk maade, isning af do. for det engelske marked, saltning og krydring af brisling, behandling af rogn, tilvirkning af sundmaver, saltning af fisk i kasser, tilberedning af fiskemel, opbevaring og forsendelse af fisk efter Barclays metode etc. Endvidere er besvaret forespørgsler angaaende analyser af fisk og guano, maskiner for hermetikfabrikation etc.

Ifjor sommer var sekretæren i Holland for at sætte sig ind i saltning af kveite i tønder paa hollandsk maade. Han medbragte hjem ½ tønde saadan kveite, som benyttedes ved den praktiske undervisning i behandlingen.

Ifjor vaar var sekretæren efter anmodning af fiskere og redere to gange i Haugesund og en gang paa Karmøen og gav praktisk veiledning for de fiskere, der skulde til Island, i hollandsk ganing og saltning. Ogsaa nu ivaar var sekretæren en tur i Haugesund i samme anledning. Vedkommende fiskere etc. udtalte sin varmeste anerkjendelse af denne sekretærens virksomhed.

B. Udnyttelse af kveiterogn.

Selskabet fortsætter fremdeles med dette arbeide. Ved velvilje af Bergens havfiskeselskab fik man ihøst saltet først 2 tønder saadan rogn. Det viste sig imidlertid, at den havde trængt betydelig mere salt end brugt, skjønt saltmængden havde været rigelig for torskerogn. Rognen maatte derfor af den grund styrtes. Senere i høstsæsonen fik man to tønder til, hvoraf den ene henligger i lage, den anden tørsaltet. Disse har holdt sig godt til dato.

Til hr. C. Houge Thiis's hermetikfabrik blev der sendt to smaapartier til kaviarnedlægning. Begge mislykkedes desværre, da ingen af dem kom frisk frem. — Man agter at fortsætte med arbeidet, indtil et sikkert resultat opnaaes.

C. Barclays metode for opbevaring og forsendelse af fersk fisk.

Arbeidet hermed har været fortsat i de forløbne $^{5}/_{4}$ aar. Metoden adopteres mere og mere af de handlende. Bl. a. har Bergens fiskeauktionarius siden jul begyndt at indføre metoden ved forsendelse af fisk til Bergens torv. Mangel paa fersk torsk iaar har dog i høi grad hindret arbeidet saavel for auktionarius som for de andre, der har begyndt med denne forsendelsesmetode. De mener dog alle, at metoden vil slaa igjennem. Kassen med tilhørende bokser har for anledningen været udlaant.

D. Tilgodegjørelse af kobbe.

Under den store kobbeinvasion ifjor vinter henvendte sekretæren sig til hr. Rye Holmboe, Tromsø, med anmodning om at faa tilstillet en veiledning i kobbens tilgodegjørelse. Veiledningen, som man derpaa modtog, offentliggjordes i „N. F.“ (1903, Pag. 142).

E. Norsk fisks tilberedning i udlandet.

Materiale til en fremstilling af, hvordan den norske fisk tilberedes for kjøkkenet paa forskjellige steder i udlandet, har man begyndt at indsamle.

F. Hollandske sildekurve, modelknive.

Selskabet fik i 1903 hjem fra Holland et sæt modelkurve af den sort, som bruges paa de hollandske drivgarnsfartøier. Disse lod man fotografere til indtagning i „N. F.“ (1903, p. 377) sammen med forklaring af brugen. Særtryk heraf uddeltes i betydeligt antal. Kurvene udstilledes paa fiskerimuseet. Ogsaa modelknive for ganing af sild paa hollandsk maade har været uddelt.

IV. Ikke henhørende under nogen enkelt klasse.

A. Oplysninger og veiledning.

Foruden hvad der har været under klasserne, har selskabet i stor udstrækning besvaret forespørgsler om de forskjelligste ting og paa mange andre maader ydet tjenester. Forespørgslerne har bl. a. angaaet: Lodfordeling under drivgarnsfiskerierne efter sild, indklarering af fiskerfartøier, skippercertifikat for førere af fiskerfartøier, lagslutning, Bjørneøens geografi (havneforhold f. ex.), afgift paa fiskeprodukter, fiskeafstøbninger, laan af havfiskefondene, fiskemarkeder, eksportkasser, eksportører, kjøbere, udsætning af flyndre- og torskeyngel, statistiske oplysninger, sildetelefon, hyre o. s. v.

B. Stormvarsler.

Selskabet udsendte i 1903 cirkulære til alle landets havnefogder med anmodning om opgaver over de stormsignaler, som var ibrug paa de forskjellige steder. De indkomne opgaver, som i oversigtlig form er indtaget i „Norsk fiskeralmanak for 1904“, viste imidlertid, at der intet system er i disse varsler og at signalerne er høist forskjellig paa de forskjellige steder. Man henvendte sig i den anledning til hr. professor Mohn med forslag om udarbeidelse og indførelse af et ensartet stormsignalsystem for hele landet. Professor Mohn gav forslaget sin fulde tilslutning, og sagen blev efter samraad med professoren oversendt bestyreren af Bergens meteorologiske station, hr. Føyn, til forberedelse. Hr. Føyn har, som bekjendt nu helt overtaget udstedelsen af stormvarsler for Norge.

C. Svømningens betydning.

Kun forholdsvis faa af vore fiskere kan svømme, og dog, hvis nogen havde trang for at besidde denne færdighed, saa maatte det være fiskerne.

Mangfoldige liv, som nu fra tid til anden gaar tilgrunde, kunde derved været reddet. I bevidstheden herom henvendte direktionen sig til hr. kaptein F. G. Seeberg, der er expert i denne idræt, og formaaede ham til at skrive en artikkel i „N. F." (1903, pag. 609) om svømningens betydning. Særtryk af denne blev derpaa sendt rundt til ungdomslag, fiskeriforeninger og andre, som kunde antages at ville virke for udbredelsen af kjendskabet til svømmekunsten.

D. Navigationskursus for fiskere.

Delvis efter anmodning af Søndre Bergenhus amts fiskeriforening bevilgede direktionen midler til 6 fripladse ved det ihøst ved den herværende offentlige sjømandsskole afholdte kursus i navigation for fiskere. Kurset varede i 3 maaneder og kostede for hver elev kr. 36.00. Foruden de 6 elever, der havde friplads, deltog 5 betalende elever i kurset. Paa grund af den tiltagende deltagelse i Nordsjø- og Islandsfisket er der i de tre vestlandsamter sterk trang tilstede for at faa lære navigation. Til Aalesund, hvor den offentlige navigationsskole holdtes før branden, finder man det imidlertid for langt at reise, saa det kursus, som afholdes hersteds, afhjælper en virkelig tilstedeværende trang.

E. Fiskerbarometre.

Selskabet holder fremdeles paa lager de bekjendte gode barometre fra Negretti & Zambra, London. Man sælger dem til indkjøbspris, nemlig frit tilsendt for kr. 23.00 pr. styk. Alle barometre, som udleveres, er kontrolleret ved Bergens kontrolstation for nautiske instrumenter. Bestillinger har indløbet jevnt om ikke synderlig hurtigt.

F. Den nordiske fiskeriudstilling i Marstrand 1904.

Efter anmodning fra udstillingens bestyrelse paatog selskabet sig at arrangere deltagelsen i udstillingen for Norge. Man indsendte i den anledning under 29de januar d. a. andragende om et statsbidrag, stort kr. 9000.00, til bestridelse af udgifter ved deltagelsen. Departementet fandt imidlertid af budgetmæssige hensyn ikke at kunne fremsætte kgl. proposition om en saadan bevilgning. Selskabet, som ikke kunde undlade at fortsætte det allerede paabegyndte arbeide, saa sig under de forhaandenværende omstændigheder nødsaget til mest mulig at indskrænke de arbeider i sagens anledning, som var forbundet med udgifter. Man har dog fortsat med omdelingen af programmer (oversat og trykt paa selskabets bekostning), cirkulærer, anmeldelsesblanketter etc. samt med

ekspeditionen af indkomne anmeldelser. — Til dato har der ialt meldt sig 20 norske udstillere.

Til stipendier for fiskere til at besøge Marstrandsudstillingen har fiskeristyrelsen, overensstemmende med departementets beslutning, afsat kr. 2000.00 af den ordinære bevilgning til stipendier for fiskere.

Man agter at sende sekretæren til udstillingen for som montør og paa anden maade at varetage de norske udstilleres tarv. En mindre kollektivsamling agter man ligeledes at sende.

G. Motorbaadudstilling i Bergen 1906.

Direktionen har besluttet at afholde en motorbaadudstilling i Bergen i 1906. Udstillingen kommer kun til at omfatte motorer og fartøier bestemt til fiskeribedriften samt modeller og tegninger af saadanne. Udstillingen skal gives karakteren af „nordisk", men skandinaviske agenter for udenlandske fabrikata faar ogsaa adgang til at udstille. Man har efter ansøgning faaet tilsagn fra Bergens børs om et bidrag paa kr. 4000.00 til udstillingens afholdelse. Resten søges dækket ved statsbidrag.

H. Sit 25-aars jubilæum

kunde selskabet feire den 26de april d. a. Et festskrift indeholdende beretning om selskabets virksomhed i den forløbne tid, bestyrelse etc. er i den anledning under udarbeidelse og vil om kort tid udkomme.

J. Overordentligt medlem. Selskabets guldmedalje.

Selskabets mangeaarige medlem af bestyrelsen og direktionen, hr. børskommissær Kr. Lehmkuhl, opnævntes paa jubilæumsdagen til overordentligt medlem af selskabet og tildeltes selskabets guldmedalje (uddelt for første gang) for energisk opofrende arbeide i selskabet.

K. Korresponderende medlemmer.

Som korresponderende medlemmer af selskabet er antaget hr. sekretær Videbæk, Dansk fiskeriforening, hr. instrumentmager O. T. Olsen, Grimsby, og hr. amtsskolebestyrer Sigurd Risting, Sandefjord.

L. Verk om Norges fiskerier.

Det af selskabet til et saadant verks udgivelse afsatte beløb udgjorde med paaløbne renter pr. 31te december 1903 kr. 9 939.12.

M. Filialerne.

I løbet af 1903 er der tilkommet to nye filialer, nemlig Ibbestads fiskeriforening og Skjærvø fiskeriforening.

N. Budgetforslag.

Direktionens budgetforslag for selskabet for terminen 1904—1905 dat. 19de mai 1903 findes som bilag I.

O. Johan Thesens legat.

Legatets renter for 1903 er indbetalt til selskabet med kr. 2329.82.

P. Sekretærens reiser.

Sommeren 1903 foretog sekretæren en reise til Holland væsentlig for at sætte sig ind i saltning af kveite i tønder paa hollandsk maade. Samme sommer var han ligeledes tilstede ved motorbaadudstillingen i Kjøbenhavn. I december 1903 foretog han en reise til Aalesund, Kristiansund og Trondhjem. — Vaaren samme aar var sekretæren 2 gange i Haugesund og en gang i Akrehavn paa Karmøen og gav praktisk veiledning i ganing og saltning af sild paa hollandsk maade for fiskere, der skulde til Island paa drivgarnsfiske. Vaaren 1904 foretog han en reise til Haugesund i samme øiemed. — Endvidere foretog sekretæren forleden vinter to reiser paa vestsiden af Sotra samt paa strækningen Fedje—Solsvik. Sidstnævnte strækning befores under det paagaaende sildefiske med drivgarn ivinter. Endelig har han i den forløbne tid foretaget nogle reiser til „Lindaas' østersbasin", samt til Skjerjehavn, Espevær og Hisken.

Q. Norsk Fiskeritidende.

Se forrige aarsb. pag. 16. — Skriftet udkommer fremdeles i maanedlige hefter. Statsbevilgningen har for terminen 1902—03 været kr. 12 670, for 1903—04 kr. 10 000.

Oplaget har i 1903 og til $^{31}/_{3}$ 1904 været 4 000. Separataftryk er taget af følgende artikler:

Barclay. „Ny methode for opbevaring og forsendelse af fisk og andre madvarer." „Nordmændenes sildefiske ved Shetland i 1902." „Dampskib „Arnvid" paa sommersildfiske i Nordsjøen med drivgarn i 1902." „Hollandske sildekurve." „Saltning af kveite i tønder paa hollandsk maade." „Moderne hollandsk fiskekutter" med tegning. — Colin

Archer: „Forslag til fiskerskøite for Nordland og Finmarken“ med tegning. — A. Wollebæk: „Laxefiske med drivgarn i Drammensfjorden.“ — Assistent Eriksen og John Lilleskare: „Nye skjælbanker.“ — Knut Dahl: „Lidt om aaleledere og nedgangsfiske efter aal.“ — Peter Jessen: „Det britiske drivgarn og lidt til.“ — Haakon Sund: „Nogle bemerkninger om samlag mellem notbrug.“ — F. G. Seeberg: „Svømningens betydning.“ Direktør Westergaard: „Det engelske kveitemarked og vort kveitefiske og eksport.“ — Kr. Høye: „Om aarsagerne til sopdannelse paa klipfisk og midlerne herimod. — A. Appelløf: „Hummerundersøgelser i 1903.“ — Brunchorst & Dekke: „Fiskerskøite.“

Fiskeritidende udgjorde i 1903 640 pagina. Indholdet var følgende:

64 beskrivelser og afhandlinger.
17 artikler om tilvirkning samt redskaber og apparater for tilvirkning.
14 artikler om fartøier, baade og redskaber.
3 officielle indberetninger.
4 praktisk-videnskabelige afhandlinger.
16 beretninger om handel og eksport.
12 juridiske meddelelser.
18 statistiske meddelelser vedrørende de norske fiskerier.
16 meddelelser om Norges fiskerier i 1901 og 1902.
6 anmeldelser.
46 forskjellige meddelelser.

„N. F.“ udsendes fortiden i følgende antal eksemplarer:

Vadsø arbeider- og fiskerforening	84	eksempl.
Vardø fiskeriforening	106	—
Havningbergs fiskeriforening	27	—
Berlevaag og omegns fiskeriforening	41	—
Honningsvaag og do. do.	58	—
Hammerfest og do. do.	65	—
Skjærvø fiskeriforening	5	—
Tromsøsundets fiskerforening	1	—
Tromsø fiskeriforening	21	—
Ibbestad do.	45	—
Harstad do.	21	—
Nordlands do.	528	—
Namdalens fiskeriselskab	70	—
Beitstadfjordens do.	33	—
Levanger do.	26	—
Fosens do.	154	—
Transport	1285	eksempl.

	Transport 1285	eksempl.
Frøiens fiskeriforening	34	—
Trondhjems fiskeriselskab	80	—
Kristiansunds do.	52	—
Bremnæs fiskeriforening	63	—
Smølens do.	34	—
Harøens do.	81	—
Yttre Romsdals do.	37	—
Aalesund & Søndmøre fiskeriforening	42	—
Herø fiskeriforening	65	—
Aalesunds fiskerforening	20	—
Florø fiskeriforening	48	—
Søndre Bergenhus amts fiskeriforening	67	—
Haugesunds fiskeriforening	65	—
Akre og omegns do.	68	—
Stavanger fiskeriforening	36	—
Kristiansand og omegns fiskeriselskab	72	—
Arendal og do. do.	39	—
Fredriksstad og do. do.	25	—
Fredrikshald og do. do.	48	—
	2261	eksempl.

Medlemmer af selskabet for de norske fiskeriers fremme	311	eksempl.		
Bytteforbindelser	74	—		
Gratis- og korresponderende medlemmer	147	—		
Filialernes arkiver	36	—		
Stortinget	117	—		
Regjeringen	10	—		
Aviser	67	—		
Kystherreder	195	—		
Abonnenter	167	—	1124	—
		ialt	3358	eksempl.
		Oplag	4000	eksempl.
		Rest	614	eksempl.

Direktionens andragende om bevilgning til udgivelse af „Norsk Fiskeritidende i terminen 1904—1905 findes som bilag 2. Direktionens redegjørelse med hensyn til udgivelsen af et tidsskrift for saltvandsfiskerierne og do. for udgivelsen af „N. F.“ findes som henholdsvis bilag 3 og 4. At Aalesunds fiskerforening fortiden kun faar 20 mod tidligere 150 ekspl., skriver sig fra Aalesundsbranden.

R. Norsk fiskeralmanak.

Høsten 1902 udgav selskabet første aargang af „Norsk Fiskeralmanak“, nemlig for 1903, under redaktion af sekretæren (se herom i „N. F.“ for 1902, pag. 818). Almanakken, som for 1903 omfattede 250 pagina, udkom i hovedkommission hos John Grieg, her.

Almanakken indeholder saadanne tabeller, oplysninger og raad, som fiskeren kan have brug for under sin daglige gjerning, saasom tabeller etc. navigationen vedkommende (herunder styringsplakaten), redningsvæsenet vedkommende, oplysninger angaaende offentlige funktionærer og institutioner vedk. fiskerierne, fiskeriforeninger etc., fiskerilovgivning, norske fiskedampskibe m. m. m.

Almanakken gjorde stor lykke, og oplaget, 2 000 eksempl., var allerede i februar omtrent udsolgt.

For 1904 udkom almanakken i betydelig forøget størrelse, nemlig omfattende 316 pagina. Af nyt i denne aargang kan bl. a. nævnes: Den alm. almanak, tabel over solens deklination og tidsjevningen, stormsignaler samt fyre paa Shetland, Færøerne og Island.

Aargangen for 1904 udkom paa John Griegs forlag, her, og optryktes i et antal af 4 000 eksemplarer. Dette oplag viste sig at være for stort under de forhaandenværende omstændigheder. Aaret har været ugunstigt for fiskeribedriften i det hele, og ved branden i Aalesund mistede almanakken sine bedste kunder. Dette i forbindelse med almanakkens store omfang og deraf følgende kostbarhed har gjort, at foretagendet har faldt mindre heldig ud for forlæggeren, som derfor har frasagt sig forlaget for næste aar.

Selskabet kommer som følge heraf til atter at overtage forlaget af næste aargang. Man agter herefter at reducere omfanget, væsentlig ved at udtage fiskerilovgivningen og udgive denne særskilt. Prisen, som for iaar er uforandret 1 kr., vil derved kunne reduceres.

S. Kontoret.

Selskabets kopibøger omfatter i tidsrummet „$^1/_1$ 1903—$^{31}/_3$ 1904“ 1 855 pag.

Antallet af indkomne journaliserede sager var i samme tidsrum 1 808.

Direktionen har i samme tid havt 30 møder.

Som det af aarsberetningen fremgaar, er selskabets arbeide i sterk stigning paa de forskjelligste omraader. At gjentage noget af det anførte vil være overflødigt, man skal kun nærmere paapege en gren af selskabets virksomhed, nemlig dets arbeide med at besvare de talrige indkomne forespørgsler af saglig natur. Selskabet udfolder her en stor virksomhed qva oplysningsbureau, hvilken har været altfor lidet paaagtet.

Dette arbeide, som i de forløbne $^5/_4$ aar har tiltaget i høi grad, skaffer sammen med de øvrige gjøremaal sekretæren og kontorpersonalet et betydeligt arbeide.

T. Verkstedet — assistenten.

Paa verkstedet har assistent Eriksen det hele aar været optaget med forskjellige arbeider for selskabet og museet. En del af tiden er medgaaet til undervisning i garnbødning og oparbeidelse af hummerteiner. I juni var assistenten ude paa tidligere omtalte ekspedition for at søge efter agnskjæl, i mars 1904 var han en tid i Kalvaag for at starte forsendelse af ferskfisk efter Barclays metode, og forøvrigt har han foretaget reiser i anledning af østersavlen.

V. Fiskerimuseet og bibliotheket.

A. Museet.

I 1903 har Bergens samlag og Bergens sparebank bevilget henholdsvis 1 000 og 1 000 kroner til fiskerimuseet. Førstnævnte institution, som i 1902 bevilgede kr. 1 200.00 nedsatte altsaa sit bidrag med kr. 200.00. Grunden hertil var samlagets formindskede indtægter.

Følgende gjenstande er anskaffede i løbet af 1903 og til $^{31}/_3$ 1904.

1 makreldrivgarn fra Soggendal.
1 fløiline „ do.
1 redningsbelte (Tethys).
6 fiskekasser.
1 gammel fiskesten fra Karmøen.
3 stk. emballage for Yarmouthsild.
1 ræketrawl med tilbehør.
1 russekobbe — udstoppet.
3 synkenøter for pale.
1 eksportkasse for hummer med kurve.
1 „Schjøtts drivanker“, ny konstr.
4 hollandske sildekurve.
14 zinkbokser til agnfrysekasser.
1 dansk aaleruse.
2 fierdinger svensk kabeljau.
10 stk. svensk spillænge.
1 tranlampe fra tyskebryggen.
4 kasser for transport af fersk fisk.
1 „Eriksons linebøie“.

1 finsk kobbesaks.
Endel østers.
1 stikkert for optagning af agnskjæl.
Endel danske aalekroge.
1 jydsk aaletransportkasse.
6 hummerteiner.
3 „Barclays transportkasser".
1 blæksprutkrog fra Gildeskaal.
1 linespil med stativ og rul.
100 angler storegline.
100 favne streng til do.
1 linetroug.
1 agnkniv.
1 læmper.
1 storklep.
1 bøielygt.
200 angler torskeline, hvoraf 100 i nøste, 100 opsplittet.
1 skotsk sildegarnsbøie.
1 — bælg til do.

Som det af ovenstaaende fortegnelse sees er der bl. a. anskaffet en del fiskeprodukter — svensk kabeljau og spillænge. Ogsaa $^1/_2$ td. hollandsk behandlet kveite har været udstillet. Man vil i det hele lægge an paa arrangeringen af produktudstillinger, som i høi grad kan bidrage til at lette den veiledning i tilvirkning som gives af selskabet.

Til folk her i landet udlaanes jevnlig gjenstande.

Museet har i forløbne $^5/_4$ aar været besøgt af 42 000 mennesker. Aabningstiden er 11 til 2 søndag, onsdag og fredag. Tilreisende fiskere eller andre interesserede erholder adgang naarsomhelst ved henvendelse paa kontoret; de faar da ogsaa, om ønskes, veiledning af konservator. Skoleelever, ledsagede af sine lærere, besøger ofte samlede museet, ligesaa Bergens museums foredragskursers elever m. fl., og disse erholder da altid veiledning af konservator.

B. Bibliotheket.

Bibliotheket vokser for hvert aar og nye bytteforbindelser indgaaes stadig. Desforuden er endel indkjøbt, ligesom bibliotheket i aarets løb for en ikke liden del er øget ved indkomne gaver af praktiske og videnskabelige verker.

Bibliotheket tæller nu ca. 3 200 bind. Fortegnelse over de bøger, hvormed bibliotheket i aarets løb er forøget, vil findes som bilag V.

Bytteforbindelse med selskabet er i aarets løb indgaaet af: „Pacific Fisherman“, Seattle. „Dansk ferskvandsfiskeriforening“. „Nordisk cykle- og motor-fagblad“, Kjøbenhavn. „Allmän svensk fiskeritidning“, Malmö og „Grenen“, Skagen.

Fortegnelse over verker, som selskabet regelmæssig modtager, over de faste bytteforbindelser, over foreninger, som har sluttet sig til selskabet, overordentlige og korresponderende medlemmer samt faste medlemmer og medlemmer med aarsbidrag medfølger som bilag VI.

Selskabet har for tiden 281 faste og aarsbetalende medlemmer, hvoraf 165 indenbys, 72 udenbys og 44 udenlandske.

Ekstrakt af regnskabet for tidsrummet $^1/_1$ 1903—$^{31}/_3$ 1904 vedlægges.

Det i forrige aarsberetning refererede forslag til forandring i selskabets love vedtoges paa den ordinære generalforsamling i 1903 enstemmig.

Af selskabets bestyrelse skal ifølge lovenes § 4 udtræde:

D'herrer Johan Bugge.
Kristian Dekke.
Albert Gran.
G. A. Hansen.
Hans Martens.
Johan A. Mowinckel.
Johan Thesen.
Johan Troye.
Einar Giertsen.

De gjenstaaende er:

D'herrer Herman Friele, B. S.
Chr. Irgens.
Lorentz Irgens.
Kr. Hansen.
F. L. Konow.
Henr. Knudsen.
Kr. Lehmkuhl.
Eilert Lund.
Chr. Michelsen.
Hroar Olsen.
Peder G. Pettersen, L. S.
L. Devold.

Klasserne bestaar for tiden af:

Formerelsesklassen:

Faste medlemmer: D'herrer G. A. Hansen.
Einar Giertsen.

Hans Martens.
Tilkaldt medlem: D. A. Appelløf.

Fangst- og redskabsklassen:

Faste medlemmer: D'herrer Kr. Hansen.
Lorentz Irgens.
Peder G. Pettersen, L. S.

Tilvirkningsklassen:

Faste medlemmer: D'herrer F. L. Konow.
Henr. Knudsen.
Johan Troye.

Suppleanter er:
D'herrer Campbell Andersen, 1ste.
Fin Wesenberg, 2den.
Peder Monsen, 3die.
Oluf Wingaard, 4de.
Aug. Mohr.

Medlemmer af fiskerimuseets bestyrelse:
D'herrer L. Devold (formand).
Johan Thesen.
Kr. Dekke.

Repræsentanter:
For Vardø filial:
Hr. R. Arnesen.
For Arendals filial:
D'herrer Søren Falch.
Otto Isaachsen.

For de talrige beviser paa interesse for selskabets arbeide og virksomhed, som direktionen ogsaa i 1903 fra mange hold har modtaget, tillader direktionen sig herved paa selskabets vegne at aflægge forbindtligst tak.

Bergen i direktionen for „Selskabet for de norske fiskeriers fremme"
den $\frac{\text{31te mars 1904.}}{\text{24de mai 1904.}}$

Hroar Olsen. ***Herman Friele B. S.*** ***G. A. Hansen.***
F. L. Konow. ***Kr. Hansen.*** ***Johan Bugge.***
L. Devold.

M. Barclay.

Extrakt af regnskabet for terminen $^1/_1$ 1903—$^{31}/_3$ 1904.

Indtægt.

I. Statsbidrag:				
1. For 1902—1903 $^1/_4$ (af bevilgningen for terminen $^1/_4$ 1902—$^{31}/_3$ 1903 = kr. 10 000.00)			kr. 2 500.00	
2. For terminen 1903—1904			„ 9 700.00	kr. 12 200.00
II. Private bidrag:				
1. Renter af Johan Thesens legat for 1902 og 1903			kr. 4 679.93	
2. Leieværdi af kontor- og verksteds-lokaler ($^5/_4$ aar)		kr. 2 500.00		
÷ betalt leie		„ 937.50	„ 1 562.50	
Fiskerimuseet $^1/_4$ 1903—$^{31}/_3$ 1904:				
3. a. Bergens samlag for brændevins-handel		kr. 1 000.00		
b. Bergens sparebank		„ 1 000.00		
c. Renter		„ 100.51		
d. Leieværdi af museets lokaler (1 aar)	kr. 4 000.00			
÷ betalt leie	„ 750.00	„ 3 250.00	„ 5 350.51	
4. Indvundne renter			„ 68.61	
5. Medlemskontingent for 1903:				
Indbetalt		kr. 1 305.00		
Restancer		„ 45.00	„ 1 350.00	
6. Indbetalte restancer:				
Medlemskonting. 1901		kr. 55.00		
— 1902		„ 5.00		
— 1900		„ 5.00		
— 1899		„ 5.00		
— 1898		„ 5.00		
— 1897		„ 5.00		
— 1896		„ 5.00	„ 85.00	
Transport			kr. 13 096.55	kr. 12 200.00

	Transport	kr. 13 096.55	kr. 12 200.00
7. Resterende restancer:			
Medlemskonting. 1902..	kr. 35.00		
— 1901..	„ 50.00		
— 1900..	„ 50.00		
— 1899..	„ 40.00		
— 1898..	„ 20.00	„ 195.00	„ 13 291.55

III. Andre indtægter:

1. Indbetalt abonnementskontingent for „N. F.“ 1900—1901	kr.	6.26	
2. Indbetalt for avertissement i „N. F.“ Restance for 1900—1901	„	20.00	
3. Solgt ældre hefter af “N. F.“	„	11.99	
4. Solgt 1 fiskerbarometer à kr. 10.00 og 9 do. à kr. 23.00	„	217.00	
5. Afsat f. a. til præmier for drivgarnsfiskere efter sild, men ikke kommet til uddeling	„	350.00	„ 605.25
			kr. 26 096.80

Udgift.

Underballance fra f. a.	kr.	684.24	
Restance fra f. a.	„	325.00	kr. 1 009.24

A. Administration:

a. Lønninger:			
Sekretær	kr.	2 125.00	
Kontorist	„	1 250.00	
Assistent og præparant	„	750.00	
Kontorassistent	„	375.00	
Incassation m. v.	„	160.00	
	kr.	4 660.00	
b. Kontorlokale, lys og brænde, inkl. omstaaende netto.leieværdi	„	3 084.80	
c. Kontorudgifter	„	571.97	
d. Kontorrekvisita	„	169.14	
e. Porto og telegrammer	„	204.34	„ 8 690.25
		Transport	kr. 9 699.49

		Transport kr.	9 699 49
B. Formerelsesklassen:			
a. Østerskultur:			
Wollebæk, løn og bidrag til kontorhold		kr. 300.00	
Helland-Hansen, løn		„ 1 000.00	
Helland-Hansen og Eriksen til reiser og diæt		„ 1 259.03	
Laboratorieudgifter etc.		„ 674.02	
Bidrag:			
A. Aase, Aalesund	kr. 75.00		
Bager Larsen, Rognsvaag	„ 50.00		
Anders P. Uran, Kjønnø	„ 104.08	„ 229.08	
		kr. 3 462.13	
b. Bevarelse af skjælbestanden		„ 447.48	„ 3 909.61
C. Fangst- og redskabsklassen:			
a. Barometre for fiskere		kr. 252.90	
b. Udlaan af nye eller mindre kjendte redskaber til forsøgsfiske		„ 643.02	
c. Bidrag til friplads for 6 fiskere paa navigationsskolen		„ 180.00	„ 1 075.92
D. Tilvirkningsklassen:			
Forsøg med anvendelse af nye metoder for konservering af fiskegarn og med opbevaring af fisk ved afkjøling etc.			„ 408.84
E. Trykningsomkostninger,			
væsentligst aarsberetningen for 1902 og avertissementer			„ 375.02
F. Reiser og diverse:			
a. Sekretær Barclays reiser til Haugesund og Akrehavn i mai, til Holland i juni, til Espevær og Hisken i juli, til Kjøbenhavn—Kristiania—Sandefjord i august, til Skjergehavn—Aalesund—Kristianssund—Trondhjem i december og til Feje—Algerøen—Sotra samt til vaarsilddistriktet etc. i mars 1904		kr. 831.63	
b. Diverse og verkstedet		„ 244.02	
c. Inventar		„ 29.70	„ 1 105.35
		Transport kr.	16 574 23

			Transport kr.	16 574.23
G. Bibliotheket			„	765.79
H. Fiskerimuseet $^1/_4$ 1903—$^{31}/_3$ 1904:				
a. Lønninger	kr.	900.00		
b. Leie af lokaler, inkl. omstaaende netto leieværdi	„	4 000.00		
c. Vagthold, renhold m. m.	„	418.10		
d. Nyanskaffelser	„	1 159.13		
e. Vedligehold m. m.	„	152.17	„	6 629.40
I. Norsk fiskeralmanak 1903			„	698.61
			kr.	24 668.03

Beholdning	kr.	1 428.77
Heraf restancer	„	240.00
	kr.	1 188.77

Ekstrakt af regnskabet for „Norsk Fiskeritidende" for terminen 1ste april 1902—31te mars 1903.

Indtægt:

Statsbidraget			kr.	12 670.00
Avertissementer:				
Indkommet	kr.	542.60		
Restancer	„	248.00	„	790.60
Kontingent			„	321.18
Solgt løse hefter			„	14.78
Udestaaende kontingent kr. 455.00 medtages ikke.				
Saldo, underbalance			„	1 546.62
			kr.	15 344.18

Udgift:

Underbalance			kr.	1 861.54
Trykning			„	9 516.85
Lønninger:				
Redaktøren	kr.	1 000.01		
Kontorhjælp	„	939.85	„	1 839.86
			Transport kr.	13 218.25

	Transport kr.	13 218.25
Honorarer	„	1 347.25
Postporto	„	744.03
Diverse	„	34.65
	kr.	15 344.18

Ekstrakt af regnskabet for „Norsk Fiskeritidende" for terminen 1ste april 1903—31te mars 1904.

Indtægt:

Statsbidrag			kr.	9 685.68
Efterskudsbevilgning af underskuddet for terminen 1901—1902			„	1 861.54
Avertissementer:				
Indkommet	kr.	569.50		
Restancer	„	335.00	„	904.50
Kontingent			„	366.90
Solgt løse hefter			„	10.40
Udestaaende kontingent kr. 250.00 medtages ikke.				
Saldo, underbalance			„	25.44
			kr.	12 854.46

Udgift:

Underbalance			kr.	1 546.62
Trykning			„	7 601.25
Lønninger:				
Redaktøren	kr.	1 000.00		
Kontorhjælp	„	800.00	„	1 800.00
Honorarer			„	1 129.76
Postporto			„	706.76
Diverse			„	70.07
			kr.	12 854.46

XVII. Søndre Bergenhus amts fiskeriforening.

„Virksomheden har væsentlig været forberedelse til og afgivelse af udtalelser i sager, der har været oversendt fra de overordnede autoriteter, nemlig:

1. Paatænkt lov om makrelfiske.
2. Forandring i „Fiskeritidendes“ udgivelse.
3. Forslag til lov om hvalfredning, og
4. — - „ om torskefisket i Romsdals amt.

De ved foreningens medvirken anmeldte 6 elever ved et kursus i navigationsundervisning for fiskere afholdt ved Bergens sjømandsskole, var alle hjemmehørende i Austevolds herred. Kurset er afholdt i aarets sidste 3 maaneder. Man antager, at mange flere fremtidig vil ønske at benytte sig af den saaledes aabnede anledning til kundskabers erhvervelse.

De fra hovedselskabet modtagne 2 synkenøter er udlaant til Rasmus M. Lerøen og Josef J. Øvretvedt. De meddeler begge, at den pale som i sommer har vist sig af og til at være i fjordene har været saa smaa, at det vilde være meningsløst at gjøre forsøg med disse nøter. De anmoder begge om at faa beholde nøterne endnu et aar, i haab om større fisks forekomst.“

Nærværende beretning, afgivet i møde den 21de januar 1904 samt ekstrakt af foreningens regnskab for aaret 1903, oversendes herved til Norges fiskeristyrelse.

S. B. amts fiskeriforening, 15de februar 1904.

Lars R. Lerøen.

Ekstrakt af regnskabet for Søndre Bergenhus amts fiskeriforening for aaret 1903.

Indtægt.

Beholdning fra forrige aar	kr.	1.15
Indmeldelsespenge og aarskontingent fra 22 nye medlemmmer	„	22.00
Aarskontingent fra 28 medlemmer	„	14.00
	kr.	37.15
Restance: Kontingent for 13 medlemmer	„	6.50
	kr.	43.65

Udgift.

„Bergens Aftenblad“ for annonce	kr.	2.26
Norsk Fiskeritidende for do.	„	5.50
Skibslistens trykkeri for 100 plakater	„	3.00
Husleie ved generalforsamlingsmødet	„	11.00
Portoudgifter i 2det halvaar 1902	„	3.67
do. i aaret 1903	„	3.50
	kr.	28 93

Beholdning:

Restance: Kontingent for 13 medlemmer	kr.	6.50		
Kontant i kassa	„	8.22	„	14.72
			kr.	43.65

XVIII. Stavanger fiskeriselskab.

Indberetning til selskabet fra dr. Appelløf om hummerundersøgelserne i 1903 er trykt i 3die hefte 1904 af „Norsk Fiskeritidende“.

XIX. Arendals og omegns fiskeriselskab.

Herved har jeg den ære at afgive nedenstaaende beretning angaaende virksomheden ved Flødevigens udklækningsanstalt for aaret 1903.

Det forløbne aar var i modsætning til det nærmest foregaaende overordentlig gunstigt for udklækningsarbeidet. Vandets saltholdighed var jevnt høi — temperatur ca. 3° og tilgangen paa stamfisk god, men til svimlende priser; dette sidste som følge af en mindre heldig ordning af ferskfiskhandelen i Arendal.

Der udklækkedes ialt 342 millioner yngel, der udsattes som følger:

Viksfjord, Laurvik	12	millioner.
Svalerødkilen, Fr.hald	30	—
Kristianiafjorden	20	—
Tønsberg	18	—
Horten	18	—
Kurrefjord	20	—

Staubø	18	millioner.
Omegnen af Arendal	206	—
	342	millioner.

Jeg har tidligere gjentagende gjort opmerksom paa, at en forholdsvis altfor stor del af yngelen udsattes i anstaltens nærhed, lige ved havet, istedetfor inde i fjordene, hvor den selvfølgelig er mindre udsat for at drive bort fra kysten.

Aarsagen til at saa sker, er først og fremst mangelen paa et passende fartøi til saadan transport; at faa leiet en dampslup ernæsten umuligt, da hver har sin rute som den ikke kan forlade, og skal man, som undertiden har været gjort, leie en bugserbaad og af disse er der altid en eller anden at faa, bliver det en for anstalten altfor kostbar affære.

En anden grund til at f. eks. fjordene i den vestlige del af amtet ikke har været forsynede med yngel er ønsket om at de først maa blive undersøgte, saa man kan faa en sikker grundvold at bygge paa. Saavel ifjor som iaar har amtstinget i Nedenes bevilget midler til saadanne undersøgelser og er det da meningen at der senere skal udsættes yngel paa de undersøgte strækninger.

Den første betingelse for, at et saadant arbeide kan blive udført med rimelige omkostninger er, at man har et passende fartøi til sin raadighed og foreslog jeg derfor i sin tid, at de ifjor indkomne private bidrag, forsaavidt som de laa udenfor budgettet, skulde blive at anvende til anskaffelse af en motorbaad.

Saaledes skede da ogsaa, og er anstalten nu i besiddelse af et udmerket fartøi, saa arbeidet for fiskeriets fremme nu kan optages ved amtets hele kyststrækning. Ogsaa til indkjøb af stamfisk fra høsten af, medens torsken er billig agtes baaden anvendt.

Sandsynligvis vil amtets bevilgning iaar blive anvendt til en første undersøgelse af Stendalsfjorden vest for Lillesund.

Flødevig, 25de april 1904.

Ærbødigst
G. M. Dannevig.

Regnskab for Arendal og omegns filialafdeling af selskabet for de norske fiskeriers fremme fra 1ste april 1903 til 31te mars 1904.

Indtægt.

1.	Beholdning fra f. aar	kr.	1 141.44
2.	Statsbidrag	„	8 000.00
		Transport kr.	9 141.44

			Transport kr.	9 141.44
3. Andre bidrag			„	70.00
4. Renter			„	64.84
5. Indbetalt af G. M. Dannevig i henhold til revisionsantegn.			„	25.00
			kr.	9 301.28

Udgift.

1. Administration:				
a. Kasserer	kr.	225.00		
b. Kontorrekvisita	„	97.19		
c. Porto, telegr., telefon & annoncer	„	82.20		
d. Reiseudgifter	„	241.40		
e. Faste grundafgifter	„	100.00		
f. Diverse	„	11.50	kr.	757.29
2. Driftsomkostninger:				
a. Stamfisk	kr.	243.95		
b. Kul	„	38.50		
c. Maskinrekvisita	„	79.66		
d. Bestyrer Dannevig	„	3 399.97		
f. Løsarbeide	„	1 591.25		
g. Vedlighold & inventar	„	327.43		
h. Nyanskaffelser	„	2.50		
i. Diverse	„	168.95	„	5 852.21
3. Vedligehold af bygning og damme			„	16.00
4. Bibliotek			„	28.86
5. Undersøgelser			„	381.00
6. Kassa & banken			„	2 265.92
			kr.	9 301.28

Arendal, 20de mai 1904.

XX. Foreningen til fremme af fiskeriet i Kristianiafjorden indenfor Drøbak.

Uddrag af beretning for 1903.

Foreningens bestyrelse har som tidligere bestaaet af hofjægermester Gjerdrum som formand, fiskeriinspektør Landmark og stipendiat Huitfeldt-Kaas.

Det af foreningen lønnede opsyn har bestaaet af opsynsbetjent M. Andersen og assistenterne H. Martinsen, O. Bredesen og H. Olsen.

Fiskeoptællingen ved Kristiania brygge har som tidligere paa foranstaltning af magistrat og politikammer været foretaget af politibetjent Rasmussen. De maanedlige opgaver har været refererede i dagsaviserne.

19

Optællingen af fisk, ankommen

Benævnelse		Fra distriktet **indenfor** Drøbak	
		Mængde	Beløb kr.
Aal	stk.	4 748	4 174
Hummer	stk.	943	1 067
Østers	snes	466	978
Skjæl	snes	423	55
Laks	kg.	645	1 831
Ørret	kg.	870	1 670
Torsk[1])	stk.	92 429	86 671
Heri indbefattet hvad der direkte er ankommet til fiskehandlerne.			
Lange	stk.	34	40
Kolje, lyr, sei	snes	3 053	19 858
Flyndre	kg.	700	596
Helleflyndre	kg.	—	—
Makrel[2])	stk.	140 493	45 638
Horngjæl	stk.	64	20
Hvitting, sypiger, øienpaal	snes	7 057	5 124
Sild (smaasild eller græssild)	liter	76 300	9 030
Snesesild (garnsild)	snes	5 570	4 412
Ansjos	liter	141 500	15 210
Ræker	liter	603	339
Krabber	snes	—	—
			196 713

[1]) Af torsk indkom i 1902 95 592 stykker til værdi kr. 87 610
- do. — i *1890* *45 376* — - — „ *52 142*

[2]) - makrel — i 1902 181 520 — - — „ 50 815

O 3.

til Kristiania brygger.

Fra fjorden **udenfor** Drøbak og fra Vestlandet		Fra **Sverige** og **Danmark**	
Mængde	Beløb kr.	Mængde	Beløb kr.
23 531	17 568	—	—
20 329	22 428	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
8 209	22 043	145	510
5 348	10 387	—	—
346 297	341 747	819 000	253 700
473	588	—	—
27 288	71 413	256	1 024
1 553	1 303	76 800	40 200
7 839	4 235	—	—
773 180	222 508	189 840	50 968
—	—	21 100	4 220
43 835	59 515	—	—
139 600	16 560	—	—
55 190	24 505	—	—
42 100	6 715	—	—
4 230	2 415	—	—
208	437	—	—
	824 367		350 622
			1 371 702

Værdien af den fisk, østers, ræker og hummer, som afsættes i distriktet uden at passere Kristiania brygger, anslaaes som tidligere til kr. 30 000.00. Det er vanskeligt at bedømme, hvormeget der opfiskes og forsælges til landliggerne om sommeren af sjøørret, hummer og ræker. Antallet af personer, som fisker til egen husholdning — fornemmelig torsk og hvitting — har vokset betydelig i de senere aar.

Benyttelse af ulovligt fangstredskab.

I aarets løb er anmeldt 2 baadlag for ulovlig lystring med kunstigt lys, det ene fra Røken, det andet fra Bærum.

Udsættelse af torskeyngel.

Fra Flødevigen ankom den 14de april ca. 20 millioner yngel, som udsattes i Bundefjorden, omkring Langøen og Herbern og i Asker og Bærum.

Et forsøg paa at erholde torskeyngel fra nogle rogn- og melkefiske i en svømmende kasse mislykkedes, antagelig paa grund af en pludselig tilgang af ferskvand paa udlægningsstedet. Forsøget vil blive gjentaget til vaaren med kassen holdt i saadan dybde, at den er under det ferske vand.

Udsættelse af rødspætter.

Den 5te september og 8de oktober udsattes ca. 1 000 danske rødspetter paa forskjellige steder i Aker, Bærum, Asker og Røken.

Udsættelse af ørretyngel.

Den 25de juni afhentedes 20 000 ørretyngel fra Norges landbrugshøiskole og udsattes i to elve i Bundefjorden samt i Frognerelven. Transporten gik som sædvanlig meget heldig med et stykke is svømmende i hvert blikspand.

Udklækning af hummer

har ogsaa dette aar gaaet heldig. I 2 kasser, hver forsynet med to store rognhummere, udviklede yngelen sig fuldstændig. I den ene kasse opdagedes yngelen at svømme om paa overfladen allerede den 5te juli, i den anden kasse først i de sidste dage af juli. Da yngelen havde naaet det stadium, da den forlader vandets overflade og søger tilbunds forsvandt den fra kassen, idet gitteret i kassens bund er saa aabent, at yngelen med lethed glider igjennem, saaledes som fuldstændigere beskrevet i foreningens aarsberetning for 1902. Nogle eksemplarer af den fuldt udviklede yngel, som under lupen viser den voksne hummer i miniatur, er ogsaa denne gang opbevaret paa spiritus.

Foreningen har i det forløbne aar udbetalt tre præmier for kobbe og haakjærring.

Om fiskeriet indenfor Drøbak meddeler opsynet følgende:

Udbyttet af torskefisket har i 1903 været lidt under et middelsaar, idet den overveiende del af torsken har været smaa. Navnlig gjælder dette for fiskeriet med ruse, som i de senere aar er bleven

meget almindelig. Selv byfolk, som i tidligere dage kun vidste af at bruge krog eller pilk, sees nu at benytte staaltraad-ruser, hvormed de letvindtere skaffer sig en ret fisk til sit hjem.

Med bakkeline har man faaet adskillig større torsk længere ude fra land i bergkanterne. Fiskerne har der faaet op til 4 à 6 snes paa baaden om natten af smaat og stort tilsammen.

Af smaatorsk har der i det hele taget været meget at faa paa krog, navnlig omkring de ydre øer og i Asker og Bærum; endog helt inde ved Kristiania brygger og inde i Bundefjorden har man til stadighed kunnet se baade voksne og unge fiskere trække smaatorsk op. En gammel fisker i Kirkevig i Bundefjorden har fortalt opsynet, at der har været mere smaatorsk i det forløbne aar at se i Bundefjorden, end han kunde erindre paa mange Herrens aar.

I forrige aarsberetning omtaltes den mængde ganske smaa torsk paa 5 à 10 cm. længde, som blev trukket op sammen med smaasilden i vad. Man udtalte da det haab, at denne aldersklasse skulde presentere sig i mængde som madnyttige i 1903, og dette har stadfæstet sig. Fiskerne er tilbøielige til i den nuværende rigdom paa smaatorsk at se en virkning af den udsatte yngel fra Flødevigen i 1901. Navnlig synes dette at maatte gjælde smaatorsken i Bundefjorden, hvor et stort parti yngel udsattes i 1901, og hvor man har vanskeligt for at tænke sig, at yngelen i mellemtiden har været paa nogen større vandring, idet, som bekjendt, Bundefjorden gaar fra nord mod syd, og yngelen saaledes ikke af nordenveiret kan føres ud imod søen. Mængden af ferskvand, der falder i denne fjord, er ogsaa kun ringe.

Af flyndre har der været et middelsaar med tunge, pigvar og skrubflyndre. Enkelte af de udslupne rødspetter har ogsaa været at se.

Smaahvitting har der været meget af dette aar. Naar det lider ud paa vinteren, synes den at forlade grundene og gaa ud paa dybere vand.

Af ørret har der været under et middelsaar. Langs hele kysten nedover har der været klaget over, at ørreten har slaaet mindre godt til i 1903.

Østers.

Omkring øerne ved det vestre land, hvor vandet er rent, har foreningen til forskjellige tider udlagt moder-østers, som har formeret sig gunstig. De unge østers har været meget velsmagende. Men fiskerne er fremdeles tilbøielige til at tage dem, førend de er fuldt madnyttige. Udlægning af moder-østers omkring øerne i det indre af fjorden har man derimod maattet opgive i det senere aar paa grund af Bjørvikens forurensning.

Der klages som det synes med føie over, at havnevæsenet vedbliver at føre det med muddermaskinerne optagne stof ud bag øerne, ved

„Knippebugten", og der styrter det i sjøen igjen, — istedetfor at lægge det paa land nogetsteds, hvorfra det kunde komme jordbruget tilgode som gjødning sammen med andet dertil tjenligt affald ifra vor by. De forøgede omkostninger ved ilandbringelsen synes at burde veie lidet imod den store fordel i sanitær henseende, at vandet i fjorden holdes rent, samt hensynet til det daglige fiske, som har betydning for mange af byens ubemidlede klasser. Der er grund til at befrygte, at ikke ganske lidet af skjæl, som gaar til menneskeføde, bliver optaget fra grunde, der er inficerede af kloakvand og mudder ligesom det vist ogsaa hænder, at østers fra saadanne grunde kommer i handelen og bringer vore „fjordøsters" i miskredit. Saavel torsk som flyndre nedlader sig til at søge sin næring paa den slags bund, hvorefter de maa befrygtes selv at afgive en baade usmagelig og usund føde.

Forhaabentlig er det kun et tidsspørgsmaal, naar det vil lykkes Kristiania kommune at finde udvei til at fjerne det her paapegede onde.

Det bør ogsaa nævnes, at medens byens største fiskeforretning holder sine kummer med levende fisk saa langt ude, at vandets renhed der er upaaklagelig, saa lader vandet ved den gamle fiskebrygge med de mange der anbragte kummer for levende fisk meget tilbage at ønske i renhed.

Foreningens regnskab for 1903,

der har været revideret af d'hrr. kaptein Becker og marineintendant Blehr, udviser:

Indtægt:

Beholdning i Kreditkassen 1ste januar 1903	kr.	1 303.59
Statsbidrag for terminen 1903—1904	„	800.00
Bidrag fra de interesserede kommuner	„	1 320.00
Indvundne renter	„	52.59
	kr.	3 476.18

Udgift:

Lønninger og reiseudgifter til opsynet m. v.	kr.	1 831.09
Indkjøb af rødspetter, torsk- og ørretyngel	„	628.20
Apparater, rekvisita og trykningsomkostninger	„	117.11
Optælling ved bryggen	„	120.00
Præmier for sæl og haakjærring	„	12.00
Beholdning i Kreditkassen 1ste januar 1904 (inkl. renter)	„	767.78
	kr.	3 476.18

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1904

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

2DET HEFTE 1904

LOFOTFISKERIET

1904.

BERETNING AFGIVEN AF UDVALGSFORMANDEN

RICHARD HANSEN

BERGEN
JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1904

I. Administrationen vedkommende.

(Ved opsynschef Johan C. V. Fleischer.)

a. Opsynets personale.

Opsynet var i virksomhed fra og med 16de januar til og med 29de april paa strækningen fra Lofotodden til Brettesnes og i tiden fra 10de mars til 27de april tillige fra Brettesnes østover Raftsundet til Risvær og Svellingen.

Det oprindelige personale bestod af 10 opsynsbetjente, 4 assistenter, 1 styrmand, 25 matroser samt 1 kontorist.

Den 2den mars beordredes „Petrellen", som havde gjort tjeneste i Østnesfjorden, til Brettesnes; den 10de slæbtes „Petrellen" videre østover til Risvær i anledning af større fiske i Risvær og Svellingen; styrmand Bach konstitueredes midlertidig som opsynsbetjent i Raftsunds distrikt, og samtidig flyttedes en matros fra Skraaven til Brettesnes. Den 12te mars beordredes opsynsbetjenten i Sund, lensmandsbetjent Anderssen, samt 1 matros fra Sund og 1 fra Reine at indfinde sig i Svolvær for at embarkere paa „Maasen" og overtage opsynet i Raftsund, og fra og med den 13de ansattes Lensmand Wik som ny opsynsbetjent i Sund. Den 15de var folkene ankomne, og „Maasen" slæbtes til Brettesnes, hvor den stationeredes, hvorpaa matrosen fra Skraaven vendte tilbage til sin station. „Petrellen" forblev i Risvær og underlagdes opsynsbetjent Anderssen, og den 4de april hentedes 1 matros fra Hopen og stationeredes i Svellingen, hvor ogsaa han underlagdes opsynsbetjent Anderssen.

Den 26de april kom „Petrellen" tilbage til hovedstationen og dagen efter iligemaade „Maasen", hvorpaa opsynet i Raftsundet hævedes efterat have varet i 49 dage.

Den gjennemsnitlige tjenestetid udgjorde for de 10 oprindelige opsynsbetjente 102 dage, eller naar opsynsbetjent Wik i Sund, som fungerede i 49 dage, medregnes, 97 dage; for de øvrige mandskaber 97 dage, reisedagene medregnede. Kontoristen gjorde tjeneste i 123 dage.

Se forøvrigt tabel 1.

Tabel 1.

Merkedistrikt	Opsyns-distrikt	Fiskevær	Opsynsdistriktets udstrækning i sømile	Høieste belæg: Fartøier	Høieste belæg: Baade	Høieste belæg: Mand	Betjentenes mandskabshjælp	Opsynsbetjent	Fiskerilæge
A.	Raftsundet	Digermulen, Slotholmen, Løksund, Risvær, Svellingen	2	57	650	2925	Dæksbaad „Petrellen" 2 samt 1 mand i Svellingen	Styrmand Ludv. Bach, kst. $^{10}/_{3}$—$^{15}/_{3}$. Adj. lensmand A. Anderssen $^{16}/_{3}$—$^{27}/_{4}$	Ingen
B.	Brettesnes	Vikan, Haversand, Vaatvik, Galtvaagen, Brettesnes, Guldvik, Aarstein	2	70	865	3800	Skøiten „Maasen" 2		Cand. med. E. Daae fra $^{2}/_{4}$
C.	Skraaven	Skraaven, Guldbrandsøerne, Sandø, Skjoldvær	$^{3}/_{4}$	25	484	1752	2	B. Petersen	Kommunelæge F. A. Heiberg
E. F. S.	Svolvær	Odvær, Følstad, Langstranden, Sildpollen, Liland, Vaterfjord, Husvaagen, Helle, Børvaagen, Svolvær, Osan	$2^{1}/_{4}$	70	740	2600	3 „Petrellen" 2 til $^{10}/_{3}$	Sergeant Oscar Støre	Cand. med. E. Daae
H. I.	Vaagene	Kirkevaag, Kabelvaag, Smedvik, Rækøen, Storvaagen	$^{1}/_{2}$	18	443	1698	2	Adj. lensmand Joh. Kokaas	Cand. med. Trygve Berg
K. L. M.	Hopen	Mølnosen, Ørsvaag, Ørsnes, Hopen, Kalle	$^{1}/_{2}$	59	266	1318	3 (efter $^{4}/_{4}$ 2)	Adj. lensmand Chr. Finbak	
N.	Henningsvær	Guldvik, Festvaag, Sauøen, Henningsvær	$^{1}/_{2}$	28	350	1500	2	Lensmand B. Storjord	Assistentlæge P. G. Wilhelmsen

P. G.T. U.	Stamsund	Valberg, Skokkelvik, Sværholt, Stamsund, Esøen, Steine, Urə	$1^3/_4$	29	489	2175	4	Lensmand S. A. Thorvik,	Cand. med. K. Wetten
V. W.	Balstad	Brandsholmen, Sandsund, Mortsund Moholmen, Baarsund, Balstad	1	12	449	1814	3	Adj. lensmand G. Pleym	Distriktslæge Schiørn [1])
X. Y.	Sund	Strømø, Nufsfjord, Nesland, Sund, Møllerodden	$1^1/_2$	11	394	1460	4 (efter $^{13}/_3$ 3, tilsidst 2)	Til $^{13}/_3$ adj. lensmand A. Anderssen senere lensmand M. J. Wik	Kommunelæge A. Falck
Z.	Reine	Havnø, Olenilsø, Sakritsø, Reine	$^1/_2$	2	169	840	2 (efter $^{13}/_3$ 1)	H. J. Mørch	Kommune-læge S. Aarsæther
Æ. Ø. II.	Sørvaagen	Moskenes, Sørvaagen, Bogen, Tind, Aa, Evenstad	1	9	307	1492	2	Furer M. Kvamseng	

Desuden var 1 matros og kontoristen stationerede ved hovedstationen til tjeneste hos opsynschefen, udvalgsformanden og dommeren samt forvalteren.

[1]) Den 12te februar afgik distriktslæge Schiørn ved døden. Fra den tid udførtes fiskerilægetjenesten af den konstituerede distriktslæge J. Horn.

b. Budgettet.

Udgifterne til opsynet udgjorde iaar kr. 41 680.25, og da bevilgningen iaar forsøgsvis var sat ned til kr. 39 000.00 mod som vanligt kr. 40 000.00, foreligger altsaa en overskridelse paa kr. 2 680.25. Dette kom af opsynets lange varighed saavel i det hele som og i Raftsund.

Telegrafudgifterne udgjorde i de sidste 5 aar:

i 1900	kr.	5 022.35
i 1901	„	4 424.05
i 1902	„	5 025.35
i 1903	„	5 025.20
i 1904	„	5 399.95

Cirkulærtelegrammer afsendtes til endnu nogle flere stationer end ifjor; veirtelegraferingen var uforandret.

Udbyttet ved salg af bjergede redskaber, baadudstyr og fisk tilfaldt som vanlig „Lofotfiskernes selvhjælpskasse“.

---

c. Politivæsenet.

Tabel 2 viser antallet af vedtagne og idømte bøder samt af de til protokols førte private sager for hvert af de sidste 5 aar:

Tabel 2.

Forseelsernes art	Antal bøder, vedtagne eller idømte aarlig				
	1900	1901	1902	1903	1904
Mulkter ... ialt	202	284	520	696	681
Procentvis af fiskerantallet ...	0.87	1.53	2.26	3.86	3.78
— af lofotsøgende ...	0.79	1.35	2.01	3.57	3.54
Heraf var følgende for:					
Drevet fiske uden baadmerke eller uden anmeldelse ... Lofotlovens § 7	2	1	3	—	—
Ulovlig sætning paa delt hav ... § 16 a	70	89	101	19	73
For tidlig udror eller for sildig sætning ... § 16 c	6	—	53	8	62
Beskadigelse af andres redskaber ... § 18	—	—	—	—	—
Oversætning af andres redskaber ... § 19	1	1	—	—	—
Utilbørlig kapning o. a. ... § 20	3	1	2	—	2
Undladt at anmelde bjergede redskaber ... § 21	—	1	—	—	—
Overstaaen eller sætning paa helligdag ... § 22	38	111	277	577	480
Forstyrrelse af den almindelige rolighed .. § 23	28	18	21	19	13
Overtrædelse af havneforskrifterne ... § 24	2	7	1	1	1
Undladt at levere kjøbeseddel ... § 26	1	—	—	—	—
derhos for:					
Ulovligt brændevinssalg ...	5	6	3	1	1
— øl eller vinsalg ...	2	—	1	4	1
— salg af andre varer ...	42	47	56	55	43
Overtrædelse af smughandelsloven af $^{27}/_{7}$ 1896 ...	—	—	1	—	—
— af politivedtægter (for Vaagan) ...	—	2	1	9	5
— af sundhedsforskrifter ...	—	—	—	—	—
— af lov af $^{14}/_{6}$ 1851 (og $^{27}/_{7}$ 1895) om lotterispil ...	—	—	—	1	—
— af lov af $^{6}/_{6}$ 1889 (kvaksalveri) ...	—	—	—	—	—
— af lov af $^{20}/_{5}$ 1899 (jagt og fangst).	2	—	—	1	—
— af forordng. $^{23}/_{10}$ 1701 (afholdt offentlig dans) ...	—	—	—	—	—
— af straffelovens kap. 10 § 4 ...	—	—	—	1	—
Vedtagne bøder ved privat forlig ...	28	10	7	4	14
Sager afgjort ved voldgift efter lofotlovens § 38 .	3	1	3	7	2
Andre private sager, førte til protokols ...	109	130	155	114	119

Ligesom i 1903 var der ogsaa i 1904 en mængde mulkter, deraf de fleste for overtrædelse af helligdagsparagrafen, i 1904 — 480 mod i 1903 — 577; denne nedgang bør ikke fortolkes som, at spørgsmaalet om lovforandring holder paa at tabe interesse, men er snarere kun en følge af mindre belæg. Af de 480 falder paa Sørvaagens distrikt 203, paa Reines 79, paa Sunds 80, paa Balstads 19, paa Stamsunds 26, paa Henningsværs 38 samt paa Raftsunds distrikt 26, tilsammen 471, medens de øvrige 9 altsaa falder paa distrikterne Hopen, Kabelvaag, Svolvær og Skraaven.

Overtrædelserne bestaar mest deri, at man sætter redskab ud lørdag og lader det staa søndagen over, eller man undlader om lørdagen at trække udestaaende redskab. Det er ogsaa netop i denne retning, loven ønskes forandret. Der blev ivinter afholdt tre møder af Lofotens udvalgsmedlemmer til behandling af helligdagsspørgsmaalet, og det fremgik af voteringen, at Østlofoten og Vestlofoten synes at staa skarpt mod hinanden i dette stykke. Spørgsmaalet er ikke udelukkende af religiøs art, men brugsmaaden og veirforholdene med dagliner i øst og med flere landliggedage i vest spiller ogsaa en rolle. Bedst vilde det utvivlsomt være, om der aabnedes adgang til at dele opsynsdistriktet i to dele, og sagen saa overlodes til udvalgene — dog saa, at disses beslutninger maatte have kongens approbation for at blive gjældende som vedtægt. Som det nu gaar, betegner jeg stillingen som demoraliserende og uholdbar.

Opsynsbetjenten i Sund skriver:

„Her er enstemmigt intenst krav om at faa lovens § 22 forandret derhen, at der bliver anledning til at sætte lørdag. Som forholdet nu har artet sig, er det omtrent ugjørligt at haandhæve lovens § 22, og den lethed, hvormed denne § er overtraadt, glider kjendeligt over til loven forøvrigt og medfører, at agtelse for loves og anordningers overholdelse afbleges og udviskes. At overtræde § 22 betragtes ikke som nogen skam længere; det ansees tvertimod som driftighed.“ — — —

Af hensyn til det daarlige fiske og ligeledes af hensyn til det faktum, at lovforandring er under overveielse af statsmagterne, sattes bøderne ogsaa iaar lave. Men en forandring maa nu ske; enten maa — som jeg vil haabe — paragrafen blive forandret, eller ogsaa maa — ifald der ingen forandring bliver — bøderne sættes meget høie.

Som tabel 2 viser, var der iaar en sterk, men lidet glædelig stigning i antallet af overtrædelser af § 16, saavel litra a, ulovlig sætning paa delt hav, som og litra c, for tidlig udror eller for sildig sætning.

Af de 73 mulkterede tilfælder af overtrædelse af § 16 a falder paa Stamsunds distrikt alene 59, medens de øvrige fordeles paa Balstad, Kabelvaag og Skraaven. Det var mest linemænd, som ikke vilde respektere garnhavene, dog forefaldt ogsaa det omvendte.

Inden Stamsunds distrikt var det især Ure, som paa denne maade „udmerkede“ sig, ja en gang lod endog endel fiskere i Ure sig skriftlig forlyde med, at blev ikke havdelingen straks forandret, saaledes at linehavet blev udvidet, vilde de tage sig selv tilrette paa garnhavet. Saadant bør ikke gjentages, ellers bliver bøderne meget høie. En hel del af disse forsøgte sig ogsaa med at negte vedtagelse og vilde ikke give sig, før tiltale var reist eller dom afsagt.

De 62 overtrædelser af § 16 c falder paa Raftsunds distrikt med 26, paa Stamsunds med 13, Balstad 12, medens de øvrige fordeles paa Sund, Henningsvær, Kabelvaag, Svolvær og Skraaven.

Angaaende handelsbøderne henholder jeg mig til, hvad jeg derom skrev ifjor.

Forøvrigt er der faa bøder; af de 13 overtrædelser af § 23 — rolighedsforstyrrelse — og de 5 dermed ligeartede overtrædelser af Vaagans politivedtægter, tilsammen altsaa 18, falder paa Stamsunds distrikt 8, Kabelvaag 5, Hopen 3, Svolvær 1 og Skraaven 1.

Ædrueligheden kan betegnes som meget god paa de fleste steder, tildels eksemplarisk; dog forefaldt temmelig megen drik paa Reine.

Den almindelige orden var god overalt undtagen i Skraaven, hvor der to gange gjordes forsøg paa opløb og optøier, uagtet folk ikke var berusede. Saasnart man behager at være misfornøiet med noget, slaar man op plakater med opfordring til vold mod privatfolk og privateiendom! Istedetfor at henvende sig til opsynet med forestillinger eller anmodninger søger man at tage sig selv tilrette, stolende paa mængdens magt og mørket! Isandhed, en daarlig aand, en uværdig optræden af stemmeberettigede borgere i et ordnet samfund!

For drukkenskab og slagsmaal foretoges kun 3 arrestationer, deraf i Svolvær 1 og i Kabelvaag 2.

For de nærmest foregaaende aar var disse arrestationers antal: i 1903 — 13, i 1902 — 24, i 1901 — 6 og i 1900 — 10. For tyveri anholdtes 1 person; der forefaldt nogle faa tyverier til samt endel overfald, men ikke af den art, at anholdelse var nødvendig.

Flere opsynsbetjente omtaler tilsynsmændene, idet disse gjennemgaaende tager sig sine opsigts- og anmeldelsespligter saa let, at de ingen nytte gjør, ja at tildels endog tilsynsmændene selv kunde trænge tilsyn; ordenen ude paa havet bliver da selvfølgelig ikke saa god, som den ellers kunde. Jeg vil minde tilsynsmændene om, at naar de er valgte, da er de udtrykkelig ombudsmænd, deres pligter staar dem foreskrevne i loven, og forsømmer de sine pligter, kan de anmeldes og tiltales for pligtforsømmelse og efterladenhed aldeles som tilfælde er med vanlige embeds- og bestillingsmænd. Se Lofotlovens §§ 9 og 10. Man faar nok opfylde sine pligter, selv om disse ikke altid falder behagelige.

Fra og med 1905 vil tilsynsmændene faa et særskilt kjendetegn, idet en tilsynsmands baad vil blive forsynet med nummer af en anden farve end de øvrige. Jeg vil haabe, at dette maa virke som en opstrammer, baade for tilsynsmændene til at agte sine pligter og til de øvrige fiskere til at passe sig.

Det samlede beløb af bøder udgjorde kr. 7 804.00, hvoraf til statskassen kr. 5 706.00, til kommunekasserne kr. 1 318.00 og til opsynsbetjentene som andelsberettigede kr. 780.00. Af beløbet til statskassen er indtil nu betalt kr. 5 360.00, medens kr. 16.00 er afsonet og kr. 330.00 resterende. Af beløbet til kommunekasserne gaar til Vaagans fattigkasse kr. 335.00, til Vaagans herredskasse kr. 538.00, til Buksnes fattigkasse kr. 142.50, til Buksnes herredskasse kr. 75.00, til Flakstad fattigkasse kr. 55.00, til Moskenes fattigkasse kr. 112.50 og til Lødingens fattigkasse kr. 60.00; heraf er indtil nu betalt kr. 743.00, overgaaet til de ordinære myndigheder en bod paa kr. 500.00 og afsonet kr. 75.00.

Af beløbet til opsynsbetjentene er kr. 705.00 betalt og kr. 75.00 afsonet.

En af opsynsbetjentene oplyser, at det skal være en nøksaa udbredt tro blandt fiskerne, at opsynsbetjenterne faar andel i bøderne til statskassen. Fiskerne burde ikke være saa mistænksomme at tro, at der gjøres noget andet med bødepengene, end hvad som udtrykkelig staar paa forelægget. Staar der paa forelægget, at boden skal være til statskassen, saa gaar den selvfølgelig uafkortet til statskassen, og jeg indbetaler hvert aar det fulde indkomne beløb til statskassen. Skal betjentene have andel, da er det lovbefalet, at der udtrykkelig paa forelægget skal staa, at boden er til den og den fordeling mellem den og den kasse og den og den opsynsbetjent. Hidtil har betjentene i egenskab af anmeldere havt halv andel i handelsbøder og brændevinsbøder, men fra 1905 vil dette ophøre, idet nu alle bøder skal gaa til statskassen.

---

d. Ekstraordinære dommere.

Hr. overretssagfører N. J. Haugen fungerede under hele opsynstiden alene som dommer.

Det vil af tabel 3 sees, at antallet af de af dommeren behandlede sager iaar var noget mindre end ifjor; der var færre retslige efterforskninger og færre tyverier, men noget flere politisager. Dommerens tid var dog som sædvanligt, især i den sidste halvdel af opsynstiden, sterkt optaget.

Tabel 3.

Forretning	Sager behandlet af dommerne									
	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904
Ialt	[1]97	[1]52	[1]68	[2]49	[2]41	[2]64	[2]70	[2]80	[2]58	[2]42
Heraf var:										
1. Retslig afhørelse under efterforskning ..	35	26	46	27	25	[3]25	18	17	38	9
2. Forundersøgelser ...	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
3. Bevisoptagelser.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
4. Politisager.........	47	13	16	10	15	34	51	58	14	27
5. Søretssager	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
6. Søforklaringer......	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
7. Taxationsforretninger	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—
8. Private tvistigheder.	12	12	5	7	—	5	1	5	5	4
Af de retslige afhørelser, forundersøgelser og bevisoptagelser angik:										
Politiforseelser	3	—	6	3	2	—	1	1	1	—
Tyveri	14	12	14	11	12	13	11	11	19	4
Bedrageri og falsk	1	4	8	3	4	4	1	—	11	1
Fordølgelse af hittegods.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Straffelovens kap. 18 ...	1	1	—	2	1	—	—	2	2	—
Legemsfornærmelse	4	5	9	2	5	2	3	2	5	4
En fiskers dødsmaade ..	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hærværk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Andre forbrydelser	12	2	10	6	2	6	2	1	1	1

[1]) 2 dommere.
[2]) 1 dommer.
[3]) Deraf 1 fængslingskjendelse og 3 summarisk paadømte justitssager.

e. Lægevæsenet.

I tabel 1 findes anført de 8 inden opsynsdistriktet ansatte fiskerilæger; udenfor opsynsdistriktet fungerede: i Værø og Røst cand. med. Henrik Daae, i Borge og Gimsø cand. med. Trygve G. Berg, i Bø og Malnes kommunelæge Eliot Rüsing, i Øksnes kommunelæge Johannes Sætre og i Dverberg kommunelæge L. Green.

Direktøren for det civile medicinalvæsen har ogsaa iaar velvillig udarbeidet efterstaaende tabeller efter den af lægerne leverede sygestatistik.

Paa grundlag af de mig udlaante beretninger fra fiskerilægerne samt de af opsynsbetjentene indsendte meddelelser m. v. hidsættes følgende:

Raftsund og Brettesnes. Paa grund af fiskets gang samledes i dette distrikt mange folk, hvorfor jeg fra begyndelsen af april anmodede fiskerilægen i Svolvær om at være tilstede og holde kontor en dag hver uge paa Brettesnes.

Skraaven. Sygehuset var aabent fra 28de januar til 23de april; sundhedstilstanden var den hele vinter gjennemgaaende god. I alt behandledes 740 fiskere, hvoraf paa sygehuset 30; der indtraf 1 dødsfald af typhoidfeber. Af epidemiske sygdomme forekom 1 tilfælde af vandkopper, 1 af kusma, 3 af tyfus, 14 af skab, 5 af veneriske sygdomme samt nogle enkelte af influenza. Af andre tilfælde forekom som vanligt en hel del forkjølelsessygdomme, en del diarré samt 51 tilfælde af bylder.

Saavel lægen som opsynsbetjenten skriver om det daarlige drikkevand, og førstnævnte giver vandet skylden for diarré-epidemien, idet han betegner endog sygehusets egen brønd som smitteførende; lægen antager, at man for rimelig bekostning kunde opnaa en forbedring for sygehuset ved at fuldende en allerede paabegyndt brønd i „Stor-Haugen". Der indtraf i februar og mars langvarigt frostveir, hvorunder brøndene tømtes, saa man maatte hente vand fra Vasviken og flere steder; dette vand var friskt men besværligt at hente; da man saa i april fik tøveir og vand i brøndene, fik man diarréen.

Opsynsbetjenten skriver: „Sundhedsvedtægternes paabud om priveter for fiskerne er fremdeles upaaagtet af væreierne; dog er et iaar opført af denne i været. Søppelkasser saaes ikke ved en eneste rorbod, og disse er i flere tilfælde særdeles lidet overensstemmende med vedtægterne for Vaagans fiskevær. Vandforholdene i været er uforandrede og i høiste grad utilfredsstillende baade i kvalitet og kvantitet. Under et

barfrostveir ivinter holdt mangel paa at indtræde, der var paa veie til at foraarsage et opløb, som dog heldigvis ikke antog noget nævneværdigt omfang. Det er forøvrigt i høieste grad beklageligt, at baade staten som større grundeier og væreieren omtrent intet har gjort for forbedring af dette onde, trods de betydelige beløb, der aarlig indkasseres af stedet for begges vedkommende."

I anledning af vandforholdene modtog jeg og ekspederede videre, saaledes som det vil sees, følgende henvendelse:

Hr. amtmanden i Nordland,
Bodø.

Man tillader sig herved paa vegne af fiskerbefolkningen i Skraaven at henlede hr. amtmandens opmerksomhed paa de yderst mislige vandforholde herpaa stedet, idet her ikke findes en eneste brønd, som i længden holder vand.

Man er i frostveir, som nu, henvist til at hjælpe sig med et yderst daarligt vand og dette i saa utilstrækkelig mængde, at mangel er forhaanden.

Man vil i denne forbindelse nævne et par steder, som med endel arbeide sikkert kunde bringes til at yde vand nogenlunde tilstrækkelig til behovet, idet der er tilsig nogenlunde til enhver tid, men som nu er omtrent gjenfrosne.

1. I Dølviken vilde man faa godt vand, naar en brønd af nogenlunde dybde blev gravet.
2. I Kløvosen findes et vandtag, der i sin tid var istandsat af afdøde A. B. Jürgensen fra Mosjøen; dette er nu forfaldt, den cementerede beholder lækker, og denne holder ikke længere vand.
3. Ved Randibækken i nærheden af væreierens gaard kunde ogsaa en vandførende brønd graves for befolkningen i værets østre del.

Endelig har man Vasviken paa Storskraaven; denne har saavidt nedslagsfelt, at vandet, der opsamlet, vilde yde et større bidrag til behovet.

Da man er bekjendt med, at staten er grundeier i Skraaven, og at her aarligt erlægges betydelige beløb i grundafgift, turde det ikke være nogen urimelighed, om man anmodede det offentlige at træde støttende til.

Som tilstanden nu er, er den saa at sige uudholdelig og kan foraarsage, at man maa fraflytte været paa grund af vandmangel.

Her er nu tilstede ca. 1 400, fiskere og paa disses vegne som valgte repræsentanter undertegnes nærværende andragende af os i haab om, at

en forbedring af vandforholdene i Skraaven maa være indtraadt, inden næste fiske er paabegyndt.

Skraaven den 17de februar 1904.

Ærbødigst

Edvard Martinusen Bogen, Kvedfjord. John Olsen Faxfjord, Tranø.
M. Eliassen Vik. Johan S. Nilsen, Rognsaa, Salangen.
Nikolai Nilsen Skraaven, Vaagan. Lars Hendrik Pedersen, Lyngen.
Jakob Ellieser Hansen, Hamnes af Hammerø.
Johan Benjaminsen Holm, Bindalen.

Oversendes hr. opsynschefen ved Lofotfiskeriet til videre forføining, idet andragendet anbefales.

Skraavens opsynsstation, 19de februar 1904.

Ærbødigst
Bernh. Petersen.

Længe nok har opsynet paapegt manglerne ved vandforsyningen i Skraaven, men hidtil forgjæves. Nu er det da kommet dertil, at der i den anledning har været endel optøier. Imødekom dog nu dette krav, førend der maaske sker noget værre. Lad ikke fiskerne gang paa gang faa indtryk af, at det ikke nytter med deres krav, førend man giver dem eftertryk paa ulovlig vis.

Jeg var forleden dag personlig i Skraaven for at se paa vandforholdene; jeg fik det indtryk, at inde i været faar man neppe godt og tilstrækkeligt vand alene ved brøndgravning; og at lægge ledning fra Vasviken blev dyrt. Men der maatte for billig pris kunne graves eller foretages noget i Vasviken eller i Kløvosen eller begge steder, slig at det derfra blev lettere og snarere at hente vand, end det nu er. Fordi om man p. t. ikke har raad til det bedste (ledning), maa man ikke derfor aar efter aar helt undlade at gjøre nogetsomhelst.

Svolvær den 26de februar 1904.

J. Fleischer.

Oversendes tilsynsmanden ved statens eiendomme i Lofoten, hr. telegrafbestyrer Valeur hersteds, med anmodning om herpaategnet at meddele, hvor store indtægterne for staten er aar om andet af grundleien i Skraaven, samt med forespørgsel, om De med nogle af de til Deres disposition staaende midler kan stille i udsigt til sommeren at

lade foretage noget i Skraaven til forbedring af vandforholdene? Bedes tilbagesendt hertil snarest.

Svolvær, 26de februar 1904.

J. Fleischer.

Tilbagesendes hr. opsynschefen med bemærkning, at grundafgiften i Skraaven beløber sig til 1 650 kr. pr. aar.

Forsaavidt forholdet med kassehandlere under vinterfisket og handelsstevnet i Kabelvaag bliver i lighed med tidligere aar, vil der antagelig blive ca. 300 kroner disponibel til forbedring af grundeiendommene i Skraaven og Kabelvaag. Heraf kan da ca. 200 kroner anvendes til en brønd i Skraaven, og antager jeg, at det vilde være heldigt at grave denne brønd i Dølviken, hvor der er et lidet vandsig. En saadan brønd vil dog neppe tilfredsstille behovet i frostvintre som iaar.

Det bemerkes, at Vasviken og Kløvosen ikke ligger paa statens grund, men paa Christoffer Ellingsens grund, saa paa disse steder kan ikke det af mig disponerede beløb anvendes.

Svolvær den 27de februar 1904.

Ærbødigst
A. Valeur.

Oversendes ærbødigst hr. amtmanden i Nordlands amt, idet jeg tillader mig at henstille, at hr. Valeur til sommeren besørger gravet brønd i Dølviken, samt at der indledes underhandlinger med grundeieren i Vasviken og Kløvosen om adgang for staten — eventuelt med tilskud fra eieren — til at foretage noget ogsaa der; grundafgiften kr. 1 650.00 pr. aar er saavidt betydelig og nøden saavidt stor, at jeg indtrængende vil anbefale, at staten her uden ophold forbedrer forholdene.

Svolvær den 1ste mars 1904.

J. Fleischer.

Svolvær og Østnesfjorden. Lægen tjenstgjorde fra 1ste februar til 27de april. Sundhedstilstanden var under hele fisket gjennemgaaende god. Ialt behandledes 516 fiskere, af hvilke to sendtes til sygehuset i Skraaven og syv til Kabelvaag. Der behandledes 1 tilfælde af tyfus, 1 af difterit, 1 af venerisk sygdom, 4 tilfælde af skab og 1 af skurv. Endel spredte tilfælde af influenza forekom, mest sidst i april.

Opsynsbetjenten skriver: „Sundhedsvedtægternes paabud om anbringelse af priveter og søppelkasser ved rorboderne er aldeles ikke gjennemført for Svolværs vedkommende, hvorfor vedtægternes paabud om

orden og renlighed i og udenom rorboderne for fiskernes vedkommende heller ikke kan hævdes."

Vaagene og Hopen. Sygehuset var aabent fra 2den februar til 3die mai; ialt behandledes 807 fiskere, men heraf var ikke mindre end 257 kun tandudtrækninger. Forresten var det mest mavekatarrh, forkjølelse og rheumatisme.

Af vand i lungen forekom 11 tilfælde. 1 fisker led af spedalskhed og blev hjemsendt; 2 blev kulosforgiftede, og den ene døde. Af epidemiske sygdomme forekom 1 tilfælde af nervefeber, 1 af mæslinger og 1 af tre dages halsesyge. Sundhedstilstanden betegnes som overordentlig god. Paa sygehuset behandledes 47 fiskere.

Saavel lægen som opsynsbetjenten beklager paa det sterkeste de elendige vandforhold i Kabelvaag, hvilke særlig kom til at vise sig iaar under den tørre og kolde vinter. Begge fremhæver, at de faa brønde, som findes, er for utilstrækkelige samt kun private, idet der faktisk ikke findes nogen brønd, hvoraf fiskerne uden videre har ret til at tage. Vand maatte ivinter føres 2—3 kilometer. Saavel lægen som opsynsbetjenten antager, at der med rimelig bekostning kunde gjøres stor forbedring. Lægen udtaler, at saavidt han ved har aldrig hverken stat, amt eller medicinalfond gjort noget til forbedring undtagen til sine egne institutioner; og, siger han videre, Kabelvaag byggekommune har ikke anledning til af sine indtægter at anvende noget.

Angaaende vand- og havneforholdene modtog jeg og ekspederede videre, saaledes som det vil sees, følgende henvendelse:

Hr. opsynschefen ved Lofotfiskeriet.

I massemøde i Kabelvaag den 3die dennes besluttedes enstemmig gjennem hr. opsynschefen snarest at indgaa til storthinget med følgende udtalelser angaaende havne- og vandforholdene inden dette opsynsdistrikt:

I. Angaaende vandforholdene:

„Forsamlingen maa under henvisning til tidligere gjentagne møder „og resolutioner angaaende vandforholdene i Kabelvaag, Olsnes og „Storvaagen, sidst 26de mars 1902, paa det indstændigste henstille „til staten snarest at gjøre noget til forbedring af de fortvivlede „forhold, som i særlig grad i vinter paa grund af frost og tørveir „har været tilstede. Man antager, at staten som større grundeier „ogsaa maa have forpligtelse til at træde støttende til i denne for „saa mange mennesker vigtige sag."

II. Angaaende havneforholdene:

„Mødet gjentager, hvad der i resolutionen af 26de mars 1902 — „Lofotberetningen pag. 485 s. a. — er udtalt og maa paa det mest

„indtrængende henstille til myndighederne om snarest at tage sig „af sagen."

Mødet var godt besøgt af saavel fiskere, fartøifolk og andre fremmede næringsdrivende, som af stedets folk.

Mødet var sammenkaldt af mig efter konference med hr. opsynschefen og efter udtalt ønske fra endel af de fremmødte.

Kabelvaag opsynsstation den 4de mars 1904.

Ærbødigst
Joh. Kokaas.

Oversendes tilsynsmanden ved statens eiendomme i Lofoten, hr. telegrafbestyrer Valeur, hersteds, med anmodning om herpaategnet at meddele, hvor store indtægterne for staten er aar om andet af grundleien i Kabelvaag samt med forespørgsel, om De med nogle af de til Deres disposition staaende midler kan stille i udsigt til sommeren at lade foretage noget i Kabelvaag til forbedring af vandforholdene? Bedes tilbagesendt hertil snarest.

Svolvær den 9de mars 1904.

J. Fleischer.

Tilbagesendes hr. opsynschefen med bemerkning, at grundafgiften for Kabelvaag, Smedvigen, Rækøen og Olsnes er 4 000 kr. aarlig.

Af de midler, jeg har havt til raadighed, er der tidligere gravet en stor brønd paa Rækøen, 2 i Kabelvaag og 1 paa Ljaaholmen i Skraaven.

Da der af de iaar muligens indkommende afgifter af kassehandlere tænkes anvendt 200 kr. til udbedring af vandforholdene i Skraaven, vil der ikke være noget beløb til disposition for samme øiemed i Kabelvaag, hvortil der forøvrigt udfordres ganske andre beløb, end hvad der er stillet til min disposition for udbedring af forholdene paa statens grundeiendomme i Vaagans herred.

Svolvær den 10de mars 1904.

Ærbødigst
A. Valeur.

Oversendes ærbødigst hr. amtmanden i Nordlands amt, idet jeg paa det bedste anbefaler snarlig hjælp; kan man for tiden ikke tage fat paa begge spørgsmaal, saa tag ialfald det ene, og kan man ikke afse midler til at udføre det allerbedste og allerønskeligste, saa lad det ikke dermed bero, men gjør det næstbedste; nødtørftig hjælp er ogsaa hjælp.

Svolvær den 11te mars 1904.

J. Fleischer.

Henningsvær. Sygehuset var aabent fra 25de januar til 27de april, og der behandledes 33 patienter, hvoraf 6 for privat regning. Sundhedstilstanden var god; der behandledes ialt 737 fiskere. Af epidemiske sygdomme forekom kun 1 tilfælde af mæslinger, 2 af skarlagensfeber og 1 af difterit.

Stamsund, Steine og Ure. Ingen beretning foreligger fra doktor Wetten. Jeg kan kun meddele, at lægen tiltraadte den 16de januar, samt at sundhedstilstanden var god til slutten af mars; efter den tid modtog jeg ingen meddelelse.

Balstad. Fiskerilægetjenesten begyndte 16de januar og varede til 30te april. Der behandledes ialt 509 fiskere, deraf 53 paa Gravdals sygehus. Sundhedstilstanden var den hele tid meget god, og der indtraf intet tilfælde af epidemisk art. Lægen tilføier dog, at disse gunstige tilstande mere maa tilskrives det heldige veir end rensligheden, da denne slet ikke er tilfredsstillende. Vandforholdene i Mortsund er ikke gode.

Nufsfjord og Sund. Lægen fungerede fra 23de januar til 30te april. Der behandledes ialt 477 fiskere. Der forefaldt 1 tilfælde af nyresygdom, 1 af tuberkulose og 1 af lungebetændelse, men ingen smitsomme sygdomme; sundhedstilstanden var hele tiden meget god.

Reine og Sørvaagen. Sundhedstilstanden var under hele fisket meget god; paa sygehuset behandledes 35 fiskere.

Den i forrige beretning pag 393. omtalte badstue er nu bygget paa Reine og var i brug ivinter; dog udtaler lægen, at badet endnu kun har havt liden søgning, dels formedelst det daarlige fiske, som gjorde, at fiskerne nødig vilde afse de faa øre, som badet koster, dels ogsaa fordi der endnu findes folk, som mener, at badning er ganske overflødig, ja endog skadelig.

I det hele maa altsaa sundhedstilstanden betegnes som særdeles god; forøvrigt henvises til tabellerne.

Tabel 4 angiver antallet af behandlede syge i hvert lægedistrikt saavel indenfor som udenfor opsynsdistriktet.

Tabel 4.

Behandlede syge under lofotfisket 1904.

Distrikt	Behandlede syge			Fordeling paa maanederne														
				Januar			Februar			Mars			April			Mai		
	Sum	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde
Indenfor opsynsdistriktet:																		
Skraaven	740	30	1	8	—	—	199	10	—	289	17	1	244	3	—	—	—	—
SvolværogØstnesfjorden	516	9	—	—	—	—	168	4	—	163	1	—	185	4	—	—	—	—
Vaagene og Hopen	807	47	1	9	—	—	297	20	1	347	12	—	154	15	—	—	—	—
Henningsvær[1])	739	33	—	—	—	—	291	11	—	262	12	—	186	10	—	—	—	—
Steine, Stamsund, Ure	620	33	—	20	3	—	262	15	—	214	11	—	124	4	—	—	—	—
Balstad og Mortsund	455	53	—	29	2	—	147	13	—	123	16	—	156	22	—	—	—	—
Sund og Nufsfjord	367	17	—	19	1	—	146	3	—	118	2	—	84	11	—	—	—	—
Reine og Sørvaagen	568	36	1	32	3	—	183	13	—	162	9	1	191	11	—	—	—	—
Sum	4812	258	3	117	9	—	1693	89	1	1678	80	2	1324	80	—	—	—	—
Udenfor opsynsdistriktet:																		
Værø og Røst	209	14	—	35	1	—	62	2	—	22	6	—	90	5	—	—	—	—
Borge og Gimsø	279	2	2	37	—	—	109	1	1	83	—	1	50	1	—	—	—	—
Bø og Malnes	239	2	1	45	—	—	48	1	[2])1	53	1	—	58	—	—	35	—	—
Øksnes	159	2	—	42	—	—	37	—	—	68	2	—	12	—	—	—	—	—
Dverberg	130	1	1	14	—	—	48	1	—	41	—	—	27	—	—	[3]) 2	—	1
Sum	1016	21	4	173	1	—	304	5	2	267	9	1	237	6	—	35	—	1
Samlet sum	5828	279	7	290	10	—	1997	94	3	1945	89	3	1561	86	—	35	—	1

[1]) Januar og februar maaneder er paa sygelisten slaaede sammen. [2]) Uopgivet dødsaarsag og alder. Død paa sygehus (Stokmarknes). [3]) Overliggende fra april; ikke medregnet i summerne.

I tabel 4 a er anført dødsaarsagerne og de dødes omtrentlige alder; i tabel 4 b de afdødes hjemsteder.

Tabel 4 a. **Opgivne dødsaarsager under lofotfisket 1904.**

Causa mortis	Sum	Kjøn og alder 15—20 aar mk.	20—30 aar mk.	30—40 aar mk.	40—50 aar mk.	50—60 aar mk.	Dødsaarsag
		(Indenfor opsyns-distriktet)					
Febris typhoidea	1	—	—	1	—	—	Nervefeber
Peritonitis	1	—	1	—	—	—	Bughindebetændelse
Pyæmia	1	—	—	—	1	—	Blodforgiftning
Sum	3	—	1	1	1	—	
		(Udenfor opsyns-distriktet)					
Apoplexia cerebri	1	—	—	—	—	1	Hjerneslag
Causa mortis non indicata ..	1	uopgivet alder					Uopgivet dødsaarsag
Pneumonia	1	1	—	—	—	—	Lungebetændelse
Tuberculosis pulmonum	1	—	—	1	—	—	Lungetæring
Sum	4	1	—	1	—	1	
Tilsammen	7	1	1	2	1	1	

Tabel 4 b. **Hjemstavn for de under lofotfisket 1904 døde fiskere.**

Indenfor opsynsdistriktet:

Nordlands amt:

Bindalen 1, Nesne 1, Lødingen 1.

Udenfor opsynsdistriktet:

Nordlands amt:

Borge 2, Dverberg 1; for 1 er hjemstedet ikke opgivet (død i Stokmarknes sygehus).

Tabel 5 angiver, hvormange procent af samtlige lofotsøgende lægerne har behandlet i de sidste 10 aar, hvormange har været indlagte paa sygehus og ligeledes antallet af døde samt det procentvise forhold af døde ligeoverfor de lofotsøgende, de sygebehandlede og de paa sygehus indlagte.

Tabel 5.

Aar	Sum af lofotsøgende — fiskere, fartøisfolk o. a.	Procent syge af alle mand	Sygebehandlede	Paa sygehus behandlede	Procent paa sygehus af sygebehandlede	Døde af sygebehandlede	Procent døde		
							af lofotsøgende	af sygebehandlede	af paa sygehus behandlede
1895	37 800	17.1	6 470	454	7.0	15	0.04	0.23	3.3
1896	37 610	17.8	6 680	469	7.0	16	0.04	0.24	3.4
1897	35 700	20.2	7 221	520	7.2	14	0.04	0.19	2.7
1898	33 700	16.1	5 448	387	7.1	10	0.03	0.18	2.6
1899	27 800	17.6	4 897	438	8.9	12	0.04	0.25	2.7
1900	25 500	19.6	5 014	328	6.5	17	0.06	0.33	5.1
1901	21 000	22.1	4 646	247	5.3	14	0.07	0.30	5.7
1902	25 900	19.8	5 124	353	6.9	10	0.04	0.20	2.8
1903	19 700	26.3	5 176	263	5.1	7	0.04	0.14	2.7
1904	19 200	25.0	4 812	258	5.4	3	0.02	0.06	1.2

De epidemiske sygdomme indenfor og udenfor opsynsdistriktet findes angivne henholdsvis i tabel 6 a og tabel 6 b.

De ikke epidemiske sygdomme indenfor opsynsdistriktet er anførte i tabel 7 a og antallet af behandlede veneriske tilfælde for hvert af de sidste 10 aar i tabel 7 b.

Sluttelig viser tabel 7 c de udenfor opsynsdistriktet behandlede ikke epidemiske sygdomme.

Tabel 6 a.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1904.

(Indenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Behandlede i				Fordeling paa fiskeridistrikterne															
							Skraaven		Svolvær og Østnesfjorden		Vaagene og Hopen		Henningsvær		Steine, Stamsund og Ure		Balstad og Mortsund		Sund og Nufsfjord		Reine og Sørvaagen	
	Behandlede	Døde	Januar	Februar[1]	Mars	April	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Tyfoidfeber	7	1	-	—	3	4	3	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Simpel feber	21	—	—	6	7	8	—	—	—	—	2	—	5	—	4	—	10	—	—	—	—	—
Skarlagensfeber	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meslinger	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Difteri (Croup)	3	—	—	—	—	3	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rosen	4	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Røde hunde	3	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Vandkopper	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kusma	11	—	—	11	—	—	1	—	2	—	3	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—
Kighoste	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Akute katarrer i aandedrætsorganerne	294	—	6	112	107	69	49	—	19	—	43	—	52	—	45	—	19	—	41	—	26	—
Katarralsk og follikulær angina	118	—	5	42	41	30	19	—	17	—	16	—	14	—	20	—	13	—	10	—	9	—
Influenza	54	—	—	10	10	34	15	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
Krupøs lungebetændelse	19	—	2	4	8	5	—	—	—	—	1	—	6	—	4	—	6	—	—	—	2	—
Pleurit	65	—	3	9	35	18	10	—	3	—	11	—	17	—	3	—	11	—	4	—	6	—
Gigtfeber	9	—	—	2	6	1	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	1	—	1	—
Akut diarre	77	—	2	26	18	31	27	—	7	—	—	—	10	—	14	—	6	—	8	—	5	—
Sum	692	1	18	230	240	204	127	1	78	—	81	—	113	—	92	—	71	—	65	—	65	—

[1]) For Henningsvær er opgaverne for januar og februar slaaede sammen paa listen for sidstnævnte maaned.

Tabel 6 b.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1904.

(Udenfor opsynsdistriktet.)

Sygdom	Sum		Behandlede i					Fordeling paa fiskeridistrikterne									
								Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
	Behandlede	Døde	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Simpel feber	5	—	1	3	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
Kusma	2	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akute katarrer i aandedrætsorganerne	45	—	3	18	10	12	2	5	—	7	—	15	—	7	—	11	—
Katarralsk og follikulær angina	26	—	8	4	6	8	—	9	—	10	—	—	—	4	—	3	—
Influenza	19	—	5	2	6	5	1	—	—	—	—	18	—	1	—	—	—
Krupøs lungebetændelse	15	1	3	5	3	3	1	1	—	11	1	3	—	—	—	—	—
Pleurit	6	—	—	4	1	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Gigtfeber	4	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Akut diarre	12	—	1	2	6	3	—	2	—	—	—	1	—	7	—	2	—
Sum	134	1	22	29	35	33	5	23	—	33	1	40	—	20	—	18	—

Tabel 7 a.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1904.

(Inden opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne															
			Skraaven		Svolvær og Østnesfjorden		Vaagene og Hopen		Henningsvær		Steine, Stamsund og Ure		Balstad og Mortsund		Sund og Nufsfjord		Reine og Sørvaagen	
	Behandlede	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Hjerne- og rygmarvssygdom	9	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre nervesygdomme	195	—	49	—	13	—	18	—	88	—	44	—	11	—	11	—	11	—
Sindssygdom	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Hjertesygdom	20	—	—	—	—	—	4	—	5	—	2	—	1	—	8	—	5	—
Kronisk bronkit, asthma	64	—	3	—	7	—	8	—	21	—	5	—	6	—	1	—	13	—
Lungetuberkulose	21	—	7	—	—	—	4	—	2	—	—	—	2	—	5	—	1	—
Blodspytning (blodbrækning)	18	—	4	—	3	—	6	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—
Akut sygdom i fordøielsesorganerne	91	1	25	—	4	—	18	1	11	—	5	—	9	—	3	—	16	—
Kronisk gastrit, kardialgi	348	—	46	—	29	—	75	—	48	—	52	—	36	—	27	—	35	—
Tarmslyng	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Leversygdom, gulsot	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Nyresygdom	15	—	—	—	2	—	4	—	—	—	1	—	4	—	2	—	2	—
Vatersot	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Anden sygdom i urinveiene	42	—	5	—	6	—	7	—	9	—	9	—	4	—	—	—	2	—
Andre kroniske underlivssygdomme	32	—	10	—	—	—	11	—	8	—	1	—	—	—	1	—	1	—
Blod- og ernæringssygdomme	53	—	5	—	3	—	10	—	17	—	9	—	2	—	3	—	4	—
Pyæmi, septæmi	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Kronisk rheumatisme	316	—	81	—	28	—	33	—	38	—	49	—	37	—	32	—	18	—

Fnat og smitsomme hudsygdomme	70	—	20	—	5	—	8	—	10	—	3	—	8	—	6	—	10	—
Andre hudsygdomme	162	—	11	—	17	—	19	—	82	—	80	—	17	—	22	—	14	—
Syfilis	6	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
Gonorre, Epidedymit	29	—	4	—	1	—	4	—	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—
Saar (vulnera)	115	—	17	—	12	—	17	—	10	—	7	—	9	—	24	—	19	—
Benbrud, luxationer	23	—	5	—	5	—	—	—	3	—	5	—	1	—	1	—	3	—
Ben- og ledsygdomme	54	—	9	—	5	—	9	—	5	—	6	—	8	—	1	—	11	—
Stød og forvridning	134	—	10	—	20	—	33	—	28	—	10	—	8	—	7	—	18	—
Seneskedebetændelse	57	—	8	—	6	—	5	—	9	—	9	—	4	—	9	—	7	—
Lymfangit, aarebetændelse	53	—	3	—	7	—	3	—	5	—	6	—	10	—	5	—	14	—
Bylder, flegmone, karbunkel	154	—	29	—	21	—	20	—	20	—	10	—	12	—	14	—	28	—
Værkefingre	123	—	11	—	25	—	13	—	17	—	5	—	14	—	14	—	24	—
Ulcera	122	—	51	—	15	—	11	—	14	—	8	—	9	—	3	—	11	—
Forbrænding	8	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	1	—
Forfrysning	12	—	3	—	—	—	1	—	3	—	—	—	4	—	—	—	1	—
Øiensygdom	215	—	38	—	27	—	34	—	38	—	26	—	17	—	12	—	23	—
Øresygdom	109	—	14	—	10	—	37	—	19	—	6	—	4	—	5	—	14	—
Sygdom i næsen, blødning	31	—	5	—	8	—	3	—	2	—	4	—	3	—	2	—	4	—
Svulster	29	—	5	—	2	—	1	—	12	—	4	—	—	—	—	—	5	—
Brok	27	—	1	—	3	—	7	—	5	—	4	—	3	—	—	—	4	—
Andre sygdomme	7	—	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingen sygdom	33	—	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum	2806	2	485	—	284	—	469	1	435	—	326	—	255	—	220	—	332	1
Tandudtrækning	1314	—	128	—	154	—	257	—	191	—	202	—	129	—	82	—	171	—
Epidemiske sygdomme	692	1	127	1	78	—	81	—	113	—	92	—	71	—	65	—	65	—
Samlet sum	4812	3	740	1	516	—	807	1	739	—	620	—	455	—	367	—	568	1

Tabel 7 b.

Antal veneriske tilfælde under lofotfisket.

Aar	Sum af lofot-søgende	Antal veneriske tilfælde	1 venerisk kommer paa hver
1895	37 800	97	390
1896	37 600	98	384
1897	35 700	51	700
1898	33 700	76	443
1899	27 800	44	632
1900	25 500	64	398
1901	21 000	50	420
1902	25 900	44	588
1903	19 700	63	313
1904	19 200	35	550

Tabel 7 c.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1904.

(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne									
	Behandlede	Døde	Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Hjerne- og rygmarvssygdomme	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Andre nervesygdomme	16	—	1	—	1	—	6	—	4	—	4	—
Hjertesygdom	8	—	1	—	2	—	2	—	1	—	2	—
Kronisk bronkit, astma	30	—	1	—	13	—	2	—	6	—	8	—
Lungetuberkulose	11	1	1	—	5	—	—	—	1	—	4	1
Blodspytning (blodbrækning)	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Akut sygdom i fordøielsesorganerne	32	—	13	—	13	—	4	—	—	—	2	—
Kronisk gastrit, kardialgi	76	—	8	—	18	—	16	—	14	—	20	—
Nyresygdom	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—
Anden sygdom i urinveiene	5	—	1	—	1	—	1	—	—	—	2	—
Andre kroniske underlivssygdomme	5	—	—	—	3	—	1	—	—	—	1	—
Blod- og ernæringssygdomme	5	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—
Kronisk rheumatisme	46	—	2	—	15	—	5	—	15	—	9	—
Fnat og smitsomme hudsygdomme	13	—	—	—	11	—	2	—	—	—	—	—
Andre hudsygdomme	23	—	2	—	3	—	5	—	8	—	5	—
Syfilis	4	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—
Gonorre, epididymit	9	—	4	—	1	—	3	—	1	—	—	—
Saar (vulnera)	38	—	16	—	14	—	2	—	5	—	1	—
Benbrud, luxationer	4	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—

(Forts.)

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne									
	Behandlede	Døde	Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Ben- og ledsygdomme	16	—	2	—	8	—	5	—	1	—	—	—
Stød og forvridning	20	—	2	—	7	—	—	—	6	—	5	—
Seneskedebetændelse	9	—	—	—	4	—	2	—	3	—	—	—
Lymfangit, aarebetændelse	12	—	—	—	2	—	9	—	—	—	1	—
Bylder, flegmone, karbunkel	46	—	6	—	10	—	12	—	16	—	2	—
Værkefingre	51	—	17	—	8	—	17	—	6	—	3	—
Ulcera	19	—	—	—	2	—	7	—	10	—	—	—
Forfrysning	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Øiensygdom	29	—	4	—	14	—	5	—	2	—	4	—
Ørensygdom	6	—	1	—	3	—	—	—	—	—	2	—
Sygdom i næsen, blødning	5	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—
Svulster	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Brok	10	—	2	—	2	—	1	—	2	—	3	—
Andre sygdomme	9	1	—	—	—	—	—	1	9	—	—	—
Sum	568	3	86	—	166	1	117	1	115	—	84	1
Tandudtrækning	314	—	100	—	80	—	82	—	24	—	28	—
Epidemiske sygdomme	134	1	23	—	33	1	40	—	20	—	18	—
Samlet sum	1 016	4	209	—	279	2	239	1	159	—	130	1

f. Kirke- og skolevæsenet.

Tromsø biskop har ogsaa iaar velvillig afgivet beretning om den af ham anordnede geistlige betjening under Lofotfisket. Heraf samt af, hvad opsynsbetjentene har meddelt, hidsættes følgende:

I Brettesnes og Østnesfjorden virkede emissær Paul Hansen Espenæs i noget over en maaned.

I Skraaven var stationeret personelkapellan Hertzberg fra Hadsel fra først i februar til først i april, hvorhos fiskerhjemmet bestyredes af emissær Skaare.

I Svolvær virkede stiftskapellan Ristesund.

I Kabelvaag, Ørsnes og Kalle forrettede provst Gjerløw og pastor Larsen i Vaagan.

I Henningsvær var ligesom ifjor stationeret stiftskapellan Ullerud.

I Stamsund, Steine og Ure virkede stiftskapellan Sætrang med bolig i Steine, hvor kapellet ligger, medens emissær Ingvard Ingebrigtsen var i Ure og forestod det der af Nordlands amts indremission oprettede fiskerhjem.

I Balstad og Mortsund forrettede sogneprest Aasen, idet efter Buksnes kirkes brand forsamlingshuset i Balstad blev benyttet som kirke. I Balstad haves et i 1902 af Nordlands amts indremission oprettet fiskerhjem, hvilket bestyredes af emissær Leknæs; forøvrigt blev der i forsamlingshuset holdt opbyggelser af emissærerne Dybdahl, Simonsen og Olsen.

Fiskerhjemmet var godt besøgt og benyttedes meget til skrivning og læsning af breve. Lærer Lie holdt i Balstad skole for fiskere, men den var mindre besøgt. Basar blev afholdt til indtægt for indremissionen.

I Nufsfjord, Sund, Reine, Sørvaagen og Aa virkede sogneprest Amlid i Flakstad med bistand af stiftskapellan Welle, der havde station i Reine, emissær Østvig i Sørvaagen og emissær Ellefsen i Nufsfjord.

Biskopen selv besøgte i mars Værø, Reine, Henningsvær og Kabelvaag.

Ligesom ifjor har ogsaa iaar hr. sogneprest Meyer i Bergen som formand i bestyrelsen for „Den indre sømandsmission blandt fiskerne“ velvillig meddelt, at nævnte mission ligesom ifjor ogsaa iaar havde igang fiskerhjem i Skraaven, Kabelvaag, Henningsvær og Stamsund.

g. Telegrafvæsenet.

Fra telegrafinspektøren i Tromsø kreds, K. Strømsted, er ogsaa iaar modtaget de sædvanlige oplysninger og opgaver vedkommende telegrafvæsenet.

Stationernes antal var som ifjor 24, hvoraf 1 feltstation; af disse holdtes de 21 aabne hele aaret, deraf 7 som telegraf, 6 som telegraf i fisketiden og telefon resten af aaret og 8 som udelukkende telefon. Personalet ved disse stationer forsterkedes under fisket med indtil 23 tjenestgjørende, ved Lødingen med 3.

Stationen i Sund holdtes ogsaa iaar i virksomhed (som telefonstation). Ørsvaag aabnedes 11te, feltstationen i Steine 19de januar og Vaterfjord 27de mars. Vaterfjord lukkedes 12te, Ørsvaag 29de og Steine 30te april.

Tabel 8 viser antallet af de i vinter under fisket ekspederede telegrammer; antallet var 2 349 mindre end i 1903 og 9 975 mindre end i 1902.

Tabel 8.

Opgave

over antallet af ekspederede telegrammer ved telegraf- og telefonstationerne i Lofoten under vinterfisket i aaret 1904.

	Januar		Februar		Mars		April		Tilsammen
	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	
Digermulen	40	11	54	154	67	278	67	260	931
Brettesnes	24	24	238	223	752	586	1 228	766	3 841
Skraaven	97	81	577	279	660	480	829	628	3 631
Vaterfjord	—	—	—	—	8	41	11	103	163
Svolvær	1 151	755	2 390	1 293	3 331	1 981	3 570	2 633	17 104
Kabelvaag	335	394	921	612	1 169	1 157	1 242	1 134	6 964
Ørsvaag	7	43	197	216	265	463	116	387	1 694
Kalle	10	51	248	190	338	320	364	323	1 844
Henningsvær	211	137	669	453	892	782	1 120	871	5 135
Lyngvær	13	34	17	24	17	38	14	39	196
Gimsøsand	33	32	67	47	118	50	157	66	570
Hovsund	15	13	14	35	14	33	34	43	201
Valberg	1	4	2	1	1	—	10	4	23
Stamsund	203	165	570	362	689	630	849	699	4 167
Steine	19	29	57	161	64	277	77	303	987
Ure	85	82	171	223	384	376	489	442	2 252
Balstad	342	208	683	464	892	670	947	820	5 026
Bøstad	56	37	192	89	165	80	180	76	875
Borgevær	5	26	22	51	22	49	14	72	261
Nufstjord	57	67	387	201	464	336	564	424	2 500
Ramberg	25	17	15	16	6	8	4	7	98
Sund	218	100	349	236	437	383	572	471	2 766
Reine	200	104	431	284	605	471	682	593	3 370
Sørvaagen	472	233	1 149	490	1 148	788	1 725	982	6 987
Tilsammen	3 619	2 647	9 220	6 104	12 508	10 277	14 865	12 146	71 586
Ialt	6 266		15 524		22 785		27 011		

Tabel 9 viser telegrafkorrespondancer under fisket i de sidste 10 aar.

Tabel 9.

Maaned	1 000 telegrammer									
	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904
Januar	10.5	9.4	10.3	7.8	8.8	11.0	8.8	8.9	7.5	6.3
Februar	21.1	19.2	18.0	16.2	16.6	16.8	16.6	19.0	9.3	15.5
Mars	45.7	35.5	39.8	34.0	27.6	26.5	27.4	29.4	26.7	22.8
April	28.2	23.0	27.5	24.6	24.1	18.8	21.1	24.2	30.4	27.0
Ialt	105.5	87.1	95.6	82.6	77.1	73.1	73.9	81.5	73.9	71.6

Tabel 10 indtages ikke længer; man henviser til beretningen for 1903 og tidligere aar.

Paa linjen mellem Svolvær og Lødingen skede iaar brud — formentlig ved skred — der varede fra 29de februar til 4de mars. Paa linjen til Skraaven var kabelbrud den 17de april.

Krav om opslag angaaende andre fiskerier er fremført fra Skraaven.

---

h. Post- og passagerbefordringen.

For Brettesnes og Raftsund var denne som ifjor indtil 16de mars, da dampskibet „Skolpen" som en privat spekulation begyndte en daglig gods- og passagerrute Kabelvaag—Svellingen med mellemsteder; føreren medtog mod ekstrabetaling postsager, men postvæsenet havde intet hermed at gjøre. Imidlertid sluttede „Skolpen" den 2den april, men da det gode fiske for Risvær og Svellingen vedblev, gjorde jeg den 4de april en tur derhen for at se paa forholdene; det viste sig da, at der var adskillige vanskeligheder for de derliggende temmelig talrige fiskere og kjøbere, idet Risvær kun havde faa og Svellingen slet ingen ruteanløb, hvortil kom, at stederne hverken har telegraf eller telefon.

Jeg indledede straks underhandling med hr. ekspeditør O. J. Kaarbø i Svolvær og foreslog derpaa i telegram af 6te april til amtmanden en daglig post- og passagerrute Kabelvaag, Svolvær, Brettesnes, Guldvik, Aastein, Risvær og Svellingen. Amtmanden indvilgede, og ruten var igang fra og med 9de til og med 25de april.

Denne rute var vistnok under de daværende omstændigheder meget paakrævet og antages at have gjort god nytte; den havde megen trafik. Om dens nytte i postal henseende afgav postmesteren i Svolvær til hr. Kaarbø følgende erklæring:

„Paa foranledning tillader jeg mig herved at udtale, at den af opsynschefen for Lofotfiskeriet i indeværende maaned etablerede daglige dampskibsrute Kabelvaag—Svolvær—Brettesnes—Risvær—Svellingen ogsaa i postal henseende har været til megen nytte. Der har daglig været sendt ganske betydelig post specielt værdipost (værdibreve og telegramanvisninger til betydelige beløb).

Forinden farten begyndte, var det forbundet med meget besvær og tidsspilde for de i Brettesnes, Risvær og Svellingen liggende skippere og trandampere paa dagen at kunne faa udbetalt de til dem til Svolvær ankomne telegramanvisninger, hvilket under det paagaaende rige fiske var af stor vigtighed."

Ifald der ogsaa til næste aar skulde blive et lignende fiske og en

saadan ansamling af folk ved Risvær og Svellingen, vil det nok ogsaa da blive paakrævet at sørge for ekstra rute.

Fra Østnesfjorden er ført samme klage som ifjor over for faa anløb og for sen ankomst af post og gods.

En motorbaad underholdt regelmæssig fart tre gange ugentlig mellem Svolvær og Østnesfjorden i korrespondance med hurtigruten sydfra og var til stor lettelse for passagertrafiken.

For Skraaven kan noteres en liden forbedring i postforholdene, idet lørdagens nordgaaende hurtigrutepost i mars maaned blev didbragt af saltenskibene; men efter ruteforandring i april bortfaldt dette, og lørdagsposten udleveredes da ikke før paafølgende tirsdag morgen. Torutens skibe passerer Skraaven, sydgaaende lørdag aften, nordgaaende søndag, og begge disse kunde uden nævneværdig tidsspilde anløbe og bringe posten. Kravene om, at toruten bør anløbe Skraaven det hele aar, er meget sterke.

---

i. Havnevæsenet.

Skraaven. Forrige aars henstillen om gjenmuring af Mosterleden og Galgeholmsundet fremholdes fremdeles.

Kabelvaag. Havneforholdene i Kabelvaag og Storvaagen er meget langt fra at være efter ønske. De af havnevæsenet i sin tid foretagne opmudringer er delvis meget igjenaurede, saaledes at der ved fjære enkelte steder snart er ufremkommeligt med større baade, ligesom disse paa endel fortøiningspladse tager bunden.

Ved Tyskhellen er der en ør eller tange, der falder ganske tør, og det smale opløb her til kaien ved torvet er saa grundt, at man til sine tider har stort besvær med at komme frem med en fløtmandsbaad. Finnespollen er meget igjenauret, særlig paa vestre side fra P. Moldstads rorbod og imod Heinr. Meyers damperi.

Her maa og bør gjøres noget for at rette paa disse forhold; se beretningen for 1902 samt for en række tidligere aar.

Angaaende et møde den 3die mars 1904 og den derunder fattede resolution henviser jeg til kapitlet om lægevæsenet.

Henningsvær. Kaarbøvalen!

Stamsund. Paa Æsøen ønskes noget mudring i havnen samt muring af en kort molo.

Balstad. Opmudring af Hatviken fremholdes paany; ogsaa Kræmmerviken begynder at aures igjen. Ivinter stod flere baade fast ved lavvand. Noget maa nu med det første gjøres.

Sund. Stenen i Grimsholmsund ligger der fremdeles; se beretningen for ifjor.

Reine. Kravet om gjenmuring af Havnøhullet gjentages, idet henvises til beretningen ifjor; omkostningerne antages ikke at ville blive store; havnen vilde derved blive baade bedre og rummeligere.

Opmudring af indløbet til havnen bringes i erindring.

---

k. Fyr- og merkevæsenet.

Svellingen. En fyrlampe tiltrænges paa Lysøen for at lette og sikre indseilingen fra øst. Ligeledes vilde endel fortøiningsringe være høist ønskelige.

Skraaven. Fyr paa Nautøen paa Skraavens østside er fremholdt som ønskeligt.

Svolvær. Se beretningen fra ifjor; vestre led er endnu ikke oplyst. Efter konferance med lokalkjendte og sjøkyndige mænd anbefales til nærmere undersøgelse følgende:

Der anbringes lygte paa østpynten af Vaarsetøen, lysende ind fra Vestfjorden (Høla) og ud fra havnen; herved vilde det vestlige løb, som under uveir er det sikreste, kunne bruges baade ud og ind. Ansees det saa hensigtsmæssigt at forordne, at vestre løb skal benyttes ud og østre ind, kunde jo godt dette opstilles som regelen, selv om det under svært hav tillodes at gaa ind det vestre.

Henningsvær. Ønsket om endel nye fortøiningsringe anbragte over høieste flodmaal paa begge sider af Hjemøsundet gjentages. Mellem „Sauøen" og „Skaten" ligger en grund, „Sauøgrunden", som falder tør ved stor fjære. Fiskerbaade er flere gange blevne staaende paa den, og det siges, at for et par aar siden gik det ligesaa med selve havnevæsenets dampskib „Rota". En støtte udbedes.

Stamsund. Fra fiskerne paa Æsøen fremføres ønske om en stage paa et af skjærene „Tallerkenerne".

Balstad. Ønsket om en jernsøile paa et skjær øverst i havnen gjentages. Ligesaa i Mortsund søiler paa skjærene „Dynan" og „Bagerovnen" samt fyrlygte paa Brandsholmen, skjærmende for Brandsholmboerne.

Sund. Ønsket om en fortøiningsbøie i Nufsfjord paa den ydre havn i Nerviken gjentages.

Reine. Se beretningen for ifjor. Ønsket om en fyrlygte til gjentages.

II. Fiskerne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

Belært af senere aars erfaringer om, at fisket i indeværende periode har været lidet lønnende først paa vinteren, fremmødte kun et faatal af fiskere i januar, da veiret ogsaa var hinderligt for fremkomsten. I februar var reiseveiret gunstigt og tilstrømningen af fiskere som vanlig. Ved maanedens slutning androg baadantallet til ca. 3 500, omtrent lige fordelt paa Øst- og Vestlofoten. Største baadbelæg naaedes omkring midten af mars.

Paa reisen til Lofoten indtraf den 29de januar to baadforlis i Vestfjorden, det ene, som foregik under baadens slæbning af redningsskøite „Katharina Booth", beklageligt nok med tab af hele mandskabet, der var hjemmehørende i Alstahaug herred. Det andet mandskab blev reddet af Paul H. Toftesund Bjørn og Edvard O. K. Andreasen af Herø i Helgeland under meget farefulde omstændigheder. Redningsmændene udviste ved anledningen almindelig anerkjendt dygtighed og mod, hvorfor offentlig paaskjønnelse er anbefalet.

Af de senest ankomne baade stoppede flerheden op i de østligste vær, særlig i Brettesnes, Risvær og Svellingen, hvor godt og forholdsvis langvarigt fiske ogsaa bevirkede større tilflytning fra de vestenforliggende fiskevær.

Da fisket sidst i mars bedredes for Henningsvær, øgedes baadantallet dersteds ved tilflytning specielt fra yttersiden af Lofoten.

Til Vestlofoten var flytningen i vinter høist ubetydelig.

Endel storgarnfiskere afsluttede fisket tidligt, da de forudsaa, at der ingen nævneværdig fangst kunde paaregnes med deres redskab, og reiste enten hjem eller til Finmarken, hvorfra gode efterretninger ogsaa bevirkede afreise af nordpaa hjemmehørende linefiskere sidst i mars.

Omkring midten af april afreiste mange baade til Røst; men en større del fortsatte dog fiskeriet i Lofoten til henimod slutten af denne maaned.

Efterstaaende tabel viser baadantallet samt dets procentvise størrelse ved begyndelsen og ved midten af hver maaned samt ved fiskets nær forestaaende afslutning i de sidste 5 aar.

Tabel 11.

Tid	Antal baade tilstede					Procent				
	1900	1901	1902	1903	1904	1900	1901	1902	1903	1904
Januar, midten	100	100	100	100	50	2.0	2.3	1.8	1.9	1.1
Februar, begyndelsen	2000	1300	1200	400	300	39.2	31.0	21.8	7.7	6.7
— midten	3500	2600	3200	1000	2000	68.6	61.9	58.2	19.2	44.4
Mars, begyndelsen	4600	3400	4300	1700	3500	92.0	81.0	78.2	32.7	77.8
— midten	5100	3900	5500	3500	4500	100.0	92.9	100.0	67.3	100.0
— slutningen	5000	4200	5200	5200	4400	98.0	100.0	94.5	100.0	97.8
April, slutningen af 1ste uge	4100	3800	4200	5200	4400	80.4	90.5	76.4	100.0	97.8
2den uge	2900	2600	2900	4400	3900	56.9	61.9	52.7	84.6	86.7
3die uge	1700	1000	1600	2500	3000	33.3	28.8	29.1	48.1	66.7
4de uge	—	—	—	600	1200	—	—	—	11.5	26.7

Tabel 12 viser baadfordelingen ved de forskjellige fiskevær. Tallene over stregen betegner garnbaade, under stregen betegner linebaade og efter samme dybsagnbaade.

Tabel 12.

Ugen, som endte	Svellingen & Risvær	Brettesnes	Skraaven	Østnes-fjorden	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund og Stene	Ure
Januar 23...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 1 1
— 30...	—	—	3 9 12	—	—	0 7 7	4 6 10	0 5 5	3 25 28	0 5 5
Februar 6...	—	8 12 20	23 36 10 69	—	6 13 19	7 17 1 25	10 78 88	18 44 62	24 69 93	2 35 37
— 13...	—	56 42 98	117 62 16 195	—	19 22 41	31 25 3 59	35 160 195	54 120 174	58 152 210	8 83 91
— 20...	—	116 48 164	189 98 28 315	—	45 51 6 102	122 65 20 207	50 185 235	74 183 9 266	89 165 1 255	10 98 108
— 27...	—	231 141 372	209 133 38 380	—	70 107 8 185	155 94 43 292	56 198 254	82 196 15 293	103 181 8 292	16 108 2 126
Mars 5.....	—	322 350 8 680	221 161 48 430	10 120 2 132	81 181 9 271	180 111 104 395	56 201 257	83 207 17 307	114 202 13 329	21 115 2 138
— 12.....	10 50 60	324 389 7 720	223 188 49 460	18 158 2 178	88 229 10 327	188 111 145 444	59 204 3 266	85 226 17 328	111 212 14 337	23 115 3 141
— 19.....	60 107 167	288 392 7 687	222 197 49 468	18 160 2 180	90 253 343	188 110 136 434	47 195 3 245	90 224 17 331	88 217 13 318	16 104 3 123
— 26.....	30 107 137	278 403 6 687	209 186 48 443	18 220 5 243	91 251 11 353	170 100 125 395	37 170 3 210	87 231 18 336	65 227 13 305	13 101 3 117
April 2.....	30 107 137	280 403 6 689	210 204 50 464	18 180 5 203	87 255 14 356	135 95 150 380	34 160 4 198	90 205 17 312	57 226 13 296	12 96 3 111
— 9.....	10 124 134	280 403 6 689	206 209 51 466	16 178 5 199	90 276 16 382	140 83 150 373	35 143 4 182	113 219 13 345	47 210 13 270	12 96 2 110
— 16.....	10 149 159	250 380 630	109 171 42 322	14 130 2 146	84 232 13 329	79 34 125 238	11 144 2 157	97 204 9 310	41 213 13 267	12 98 2 112
— 23.....	0 60 60	150 250 400	8 152 28 188	12 125 2 139	39 166 5 210	30 28 95 153	2 112 114	32 206 238	33 191 13 237	6 113 2 121
— 29.....	0 28 28	30 40 70	4 93 97	2 66 68	11 80 2 93	0 21 21	0 17 17	0 46 46	16 108 1 125	6 64 70

Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen	Ialt: østenfor Henningsvær	Ialt: i Henningsvær	Ialt: vestenfor Henningsvær	Ialt af hvert brug	Ialt
0 11 11	1 15 16	2 24 26	2 0 2	—	—	—	5 51 56	5 51	**56**
3 35 38	4 16 20	3 67 70	22 11 33	0 25 25	7 22 29	0 5 5	35 184 219	42 211	**253**
12 146 158	4 46 50	8 98 106	80 36 116	5 125 130	54 156 11 221	18 44 62	135 555 690	207 755 11	**973**
22 288 310	6 103 109	12 161 173	95 55 150	5 205 210	258 311 19 588	54 120 174	206 1047 1253	518 1478 19	**2015**
31 369 400	7 132 139	13 179 192	100 58 158	14 240 254	522 447 54 1023	74 183 9 266	264 1241 1 1506	860 1871 64	**2795**
33 395 428	7 136 143	19 173 192	100 63 163	14 251 265	721 673 89 1483	82 196 15 293	292 1307 10 1609	1095 2176 114	**3385**
35 401 436	8 140 148	21 179 200	95 63 163	14 256 270	870 1124 171 2165	83 207 17 307	308 1361 15 1684	1261 2692 203	**4156**
36 403 439	8 140 148	23 171 194	90 72 162	14 260 274	910 1329 216 2455	85 226 17 328	305 1373 17 1695	1300 2928 250	**4478**
35 414 449	0 149 149	28 152 180	88 67 155	17 278 295	913 1414 197 2524	90 224 17 331	272 1381 16 1669	1275 3019 230	**4524**
35 383 418	0 149 149	33 160 193	88 68 156	17 286 303	833 1437 198 2468	87 231 18 336	251 1374 16 1641	1171 3042 232	**4445**
35 383 418	0 158 158	34 179 2 215	88 68 156	17 288 305	794 1414 229 2437	90 205 17 312	243 1398 18 1659	1127 3017 264	**4408**
30 383 413	0 156 156	35 181 2 218	88 69 157	17 290 307	777 1416 232 2425	113 219 13 345	229 1385 17 1631	1119 3020 262	**4401**
29 380 409	0 151 151	35 186 2 223	87 68 155	17 290 0 307	557 1240 184 1981	97 204 9 310	221 1386 17 1624	875 2830 210	**3915**
13 296 309	0 160 160	32 184 216	62 68 130	0 297 297	241 893 130 1264	32 206 238	146 1309 15 1470	419 2408 145	**2972**
0 105 105	0 100 100	0 30 30	0 40 40	0 270 270	47 345 2 394	0 46 46	22 717 1 740	69 1108 3	**1180**

Tabel 13 indeholder opgave over de fra de forskjellige prestegjæld 16de mars i Lofoten antegnede fiskere, disses fordeling ved de forskjellige brug samt antallet af leiekarle.

Tabel 13.

Fortegnelse

over det i Lofoten den 16de mars 1904 forsamlede antal fiskere, disses fordeling ved de forskjellige redskaber o. s. v.

Fra hvilket prestegjæld	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Antal
	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Garnbaade udrustede med liner	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Mand	Baade med liner	Baade uden liner	Fiskere	Baadmand-skaber	Baade	Leiekarle.
Rissen	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	5	1	1	—
Statsbygden	71	14	14	—	9	4	4	—	—	—	80	18	18	1
Ørlandet	12	2	2	—	—	—	—	52	—	13	64	15	15	—
Bjugn	7	2	2	—	15	3	3	8	—	2	30	7	7	4
Aafjorden	—	—	—	—	14	3	3	23	—	6	37	9	9	4
Søndre Trondhjems amt	95	19	19	—	38	10	10	83	—	21	216	50	50	9
Frosten	3	1	1	—	10	2	2	—	—	—	13	3	3	1
Leksviken	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	—
Beitstaden	—	—	—	—	4	1	1	2	—	1	6	2	2	—
Stenkjær	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	4
Fosnes	6	1	1	—	15	3	3	—	—	—	21	4	4	7
Lekø	35	9	9	—	3	1	1	36	1	10	47	21	21	—
Kolvereid	5	1	1	—	5	1	1	4	1	—	14	3	3	4
Nærø	4	1	1	—	5	1	1	—	—	—	9	2	2	1
Nordre Trondhjems amt	57	14	14	—	47	10	10	42	2	11	146	37	37	17
Bindalen	33	8	8	3	35	9	9	83	7	19	151	43	43	4

....	110	25	25	5	46	10	10	68	7	17	224	59	59	16
Brønnø	272	61	61	21	57	12	12	32	2	8	361	83	83	56
Velfjorden	26	7	7	—	75	18	18	—	—	—	101	25	25	16
Vega	30	6	6	—	318	64	64	—	—	—	348	70	70	121
Alstahaug	173	33	38	10	165	34	34	3	—	1	341	63	73	33
Herø	55	11	12	4	139	29	29	3	1	—	197	41	42	20
Tjøtta	117	24	31	17	592	120	120	—	—	—	709	144	151	211
Vefsen	49	9	9	1	48	11	11	—	—	—	97	20	20	17
Søndre Helgelands fogderi	865	184	197	61	1475	307	307	189	17	45	2529	553	566	494
Mo	3	1	1	—	8	2	3	—	—	—	11	3	4	—
Hemnes	72	17	17	1	16	4	6	9	3	—	97	24	26	7
Næsne	154	33	36	7	44	9	9	9	3	—	207	45	48	26
Lurø	14	3	3	2	14	3	4	52	15	—	80	21	22	7
Melø	55	12	16	3	89	19	21	—	—	—	144	31	37	6
Rødø	25	5	8	3	114	23	29	106	28	—	245	56	65	30
Nordre Helgelands fogderi	323	71	81	16	285	60	72	176	49	—	784	180	202	76
Gildeskaal	105	21	22	3	309	65	73	9	—	3	423	89	98	59
Beieren	10	2	3	1	87	20	20	—	—	—	97	22	23	8
Bodø	13	3	3	1	38	11	11	—	—	—	51	14	14	3
Bodin	42	10	10	2	102	24	25	4	1	1	148	36	37	6
Skjærstad	67	16	16	2	80	22	23	15	—	4	162	42	43	4
Saltdalen	21	4	4	—	23	6	7	7	2	—	51	12	13	2
Kjærringø	—	—	—	—	129	27	27	13	3	1	142	31	31	7
Folden	11	2	2	—	619	126	126	50	13	1	680	142	142	26
Steigen	23	6	8	5	632	129	131	6	—	2	661	137	141	52
Hammerø	80	19	23	2	398	95	100	44	6	7	522	127	136	22
Lødingen	298	83	124	—	429	144	176	—	—	—	727	227	300	2
Tysfjorden	230	53	72	1	186	47	48	—	—	—	416	100	120	—
Ofoten	167	38	43	4	469	130	130	24	7	1	660	176	181	1
Saltens fogderi	1067	257	330	21	3501	846	897	172	32	20	4740	1155	1279	192
Hassel	238	68	87	8	662	168	206	4	1	—	904	237	294	7
Sortland	175	46	52	—	138	44	54	8	2	1	321	93	109	2
Bø	47	14	16	—	41	12	16	—	—	—	88	26	32	1

(Forts.)

Fra hvilket prestegjæld	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Antal
	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Garnbaade udrustede med liner	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Mand	Baade med liner	Baade uden liner	Fiskere	Baadmand-skaber	Baade	Leiekarle.
Dverberg	57	16	21	—	45	16	16	7	—	3	109	35	40	—
Øksnes	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	2	1	1	—
Flakstad	197	48	67	35	870	200	253	—	—	—	1067	248	320	434
Buksnes	150	38	40	16	1215	280	328	3	—	2	1368	320	370	222
Gimsø	44	11	11	1	66	20	20	—	—	—	110	31	31	1
Borge	24	6	7	2	187	45	52	—	—	—	211	51	59	4
Vaagan	247	67	94	26	811	236	321	22	1	8	1080	312	424	32
Lofotens og Vesteraalens fogderi	1179	314	395	88	4037	1022	1267	44	4	14	5260	1354	1680	703
Nordlands amt	3434	826	1003	186	9298	2235	2543	581	102	79	13313	3242	3727	1465
Kvæfjord	202	44	45	10	90	23	26	17	4	2	309	73	77	2
Ibestad	239	57	59	5	661	139	152	7	1	2	907	199	214	—
Trondenes	80	21	22	—	325	84	85	8	2	1	413	108	110	2
Bjarkø	6	2	2	2	26	7	7	—	—	—	32	9	9	—
Tranø	119	26	28	6	126	30	38	—	—	—	245	56	66	—
Maalselven	—	—	—	—	29	7	7	—	—	—	29	7	7	—
Lenviken	186	41	54	10	198	48	53	—	—	—	384	89	107	—
Sørreisen	55	10	10	3	14	3	3	—	—	—	69	13	13	1
Balsfjorden	207	45	47	9	154	35	38	2	—	1	363	81	86	6
Tromsøsund	109	24	24	9	263	68	68	25	8	—	397	100	100	2
Tromsø	27	7	7	1	200	58	58	39	14	—	266	79	79	—
Lyngen	512	122	127	27	84	23	23	2	—	2	598	147	152	6
Karlsø	12	3	3	2	237	53	53	9	3	—	258	59	59	—
Skjærvø	24	7	7	4	24	6	6	—	—	—	48	13	13	—
Tromsø amt	1778	409	435	88	2431	584	617	109	32	8	4318	1033	1092	19

Lebesby	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	4	1	1	—
Tana		—	—	—	3	1	1	—	—	—	3	1	1	—
Finmarkens amt	—	—	—	—	7	2	2	—	—	—	7	2	2	—

Rekapitulation.

Søndre Trondhjems amt	95	19	19	—	38	10	10	83	—	21	216	50	50	9
Nordre Trondhjems amt	57	14	14	—	47	10	10	42	2	11	146	37	37	17
Nordlands amt	3434	826	1003	186	9298	2235	2543	581	102	79	13313	3242	3727	1465
Tromsø amt	1778	409	435	88	2431	584	617	109	32	8	4318	1033	1092	19
Finmarkens amt	—	—	—	—	7	2	2	—	—	—	7	2	2	—
Ialt	5364	1268	1471	274	11821	2841	3182	815	136	119	18000	4364	4908	1510

Det gode fiske, som indtraf i flere af de øvrige fiskedistrikter, medens udsigterne i Lofoten endda var misserable, bevirkede, at søgningen hertil blev mindre end almindelig.

Baadmandskabernes gjennemsnitlige styrke har været:

1904	pr. garnbaad 4.23,	pr. linebaad 4.16,	pr. dybsagnbaad 3.20
1903	- — 4.59,	- — 4.34,	- — 3.21
1902	- — 4.65,	- — 4.23,	- — 2.81
1901	- — 4.75,	- — 4.42,	- — 3.13
1900	- — 4.73,	- — 4.50,	- — 3.00

Af garnbaadene var iaar den største del udrustet med smaagarn, til hvis drift udfordres mindre baade og mandskab. Nedgangen i besætningernes størrelse paa linebaadene skriver sig fra, at mange smaabaade deltog i fisket østpaa.

Forholdet mellem baadbesætningernes størrelse fra de forskjellige distrikter vil sees af tabel 14.

Tabel 14.

Distrikt	Pr. garnbaad			Pr. linebaad			Pr. dybsagn		
	1902	1903	1904	1902	1903	1904	1902	1903	1904
S. Trondhjems amt..	4.92	5.23	5.00	4.47	4.72	3.80	3.91	3.92	3.95
N. Trondhjems amt..	4.45	4.10	4.07	4.80	4.82	4.70	3.39	3.50	3.23
S. Helgelands fogderi.	5.02	4.84	4.70	4.85	4.82	4.80	3.02	3.13	3.05
N. Helgelands fogderi	4.98	4.70	4.55	4.25	4.60	4.75	2.44	3.39	3.59
Saltens fogderi......	4.49	4.40	4.15	4.16	4.47	4.14	2.61	3.38	3.31
Lofoten og Vesteraalens fogderi.....	4.15	4.21	3.75	4.07	4.09	3.95	2.19	2.56	2.44
Tromsø amt........	4.78	4.73	4.35	4.16	4.23	4.16	2.66	2.91	2.73

Til Vestlofoten ankom først paa vinteren flere skøiter og dæksbaade udrustede med linebrug og doryer; men da det trak saa langt ud, før fisket begyndte at slaa til, forlod de fleste Lofoten efter kortere ophold, da efterretningen om fisket i Senjen indløb.

Tabel 15 viser søgningen til Lofoten fra de forskjellige hjemsteder i tidsrummet fra 1900—1904.

Tabel 15.

Hjemsted	Antal fiskere									
	1900	Procent	1901	Procent	1902	Procent	1903	Procent	1904	Procent
Søndre Trondhjems amt	664	2.9	398	2.1	551	2.4	298	1.6	216	1.2
Nordre Trondhjems amt	586	2.6	361	1.9	353	1.5	249	1.4	146	0.8
Søndre Helgelands fogderi	4 224	18.6	3 562	19.2	3 777	16.4	3 133	17.1	2 529	14.1
Nordre Helgelands fogderi	1 872	8.2	1 456	7.8	1 512	6.6	1 128	6.2	784	4.4
Saltens fogderi	3 022	17.3	3 929	21.2	4 824	20.9	3 862	21.1	4 740	26.3
Lofoten og Vesteraalens fogderi .	5 873	25.8	5 092	27.4	6 127	26.6	5 081	27.8	5 260	29.2
Tromsø amt..................	5 567	24.5	3 748	20.2	5 894	25.6	4 524	24.8	4 318	24.0
Ialt	22 736[1])	99.9	18 555[1])	99.8	23 054[1])	100.0	18 277[1])	100.0	18 000[1])	100.0

[1]) Fiskere fra andre her ikke anførte hjemsteder iberegnede.

Tabel 16 viser forholdet mellem brugen af de forskjellige fiskeredskaber i de sidste 10 aar.

Tabel 16.

Aar	Procent fiskere		
	Garn-brugere	Natline-brugere	Dybsagn-brugere
1895	26.3	66.7	7.0
1896	22.2	69.1	8.7
1897	28.9	62.7	8.4
1898	35.5	59.6	4.9
1899	43.5	52.0	4.5
1900	59.2	38.9	1.9
1901	52.5	44.6	2.9
1902	42.0	53.2	4.8
1903	37.9	57.8	4.3
1904	29.8	65.7	4.5

Ogsaa iaar er overgangen fra garn- til linebrug noget større end som fremgaar af tabellen. Flere af de indskrevne garnbaade var nemlig udrustet med begge redskaber og andre anskaffede liner, da især storgarnfisket blev saa misligt.

Brugen af synkenot til fangst af skrei under lofotfiskeriet er fremdeles forbudt ved udvalgsbeslutninger, som vedtægt desangaaende, indtaget under afsnit VIII — udvalgene vedkommende — udviser.

Med hensyn til anvendelsen af de forskjellige redskaber i de enkelte distrikter i de sidste 10 aar henvises til tabel 17.

Tabel 17.

Aar	Brugenes fordeling																				
	S. Trondhjems amt			N. Trondhjems amt			Søndre Helgelands fogderi			Nordre Helgelands fogderi			Saltens fogderi			Lofoten og Vesteraalens fogderi			Tromsø amt		
	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn
	Procent af fiskere																				
1895.....	43	11	46	29	33	38	26	62	12	54	34	12	20	76	4	9	89	2	36	62	2
1896.....	35	14	51	24	44	32	22	65	13	47	34	19	15	79	6	4	95	1	30	68	2
1897.....	42	9	49	24	40	36	27	61	12	52	25	23	21	72	7	14	85	1	41	57	2
1898.....	50	11	39	45	28	27	31	62	7	62	26	12	25	72	3	24	75	1	48	51	1
1899.....	50	13	37	63	22	15	36	59	5	65	22	13	32	66	2	35	64	1	57	42	1
1900.....	67	13	20	84	10	6	48	50	2	82	16	2	44	54	2	57	42	1	70	30	0
1901.....	54	20	26	76	15	9	48	49	3	81	15	4	41	55	4	40	59	1	72	27	1
1902.....	54	13	33	64	14	22	41	51	8	60	37	3	28	68	4	31	66	3	58	40	2
1903.....	54	29	17	65	21	14	41	52	7	56	29	15	24	72	4	26	73	1	53	44	3
1904.....	44	18	38	39	32	29	34	58	8	41	37	22	22	74	4	22	77	1	41	56	3

b. Leiekarle.

Sidste rubrik i tabel 13 viser antallet af leiekarle for de forskjellige prestegjeld. Nedenstaaende tabel 18 angiver antallet fra de forskjellige fogderier eller amter i de sidste 5 aar samt det procentvise antal af distriktets lofotfiskere.

Tabel 18.

Hjemsted	Antal leiekarle 1900	1901	1902	1903	1904
	Mand				
Søndre Bergenhus amt	3[1])	—	—	—	—
Nordre Bergenhus amt	—	—	—	—	—
Romsdals amt	1	—	—	—	—
Søndre Trondhjems amt	42	27	28	29	9
Nordre Trondhjems amt	74	49	34	27	17
Søndre Helgelands fogderi	975	853	848	696	494
Nordre Helgelands fogderi	265	201	185	137	76
Saltens fogderi	256	193	271	240	192
Lofoten og Vesteraalens fogderi	1125	928	1187	795	703
Tromsø amt	38	28	77	23	19
Finmarkens amt	—	2	—	—	—
Ialt	2779	2281	2630	1947	1510
Procent af samtlige fiskere	12.2	12.3	11.4	10.6	8.4

Den almindelig hyre for bevante leiekarle var i vinter fra 120—160 kroner samt frit hus, brændsel, kogt mad og kaffe; med alt frit fra 60—120 kroner efter duelighed.

I de med hensyn til udbytte uheldigst stillede opsynsdistrikter maatte leiekarlene tildels slaa af paa eller give henstand med andel af hyren.

[1]) Bergen.

III. Fiskeværene vedkommende.

Efterfølgende tabel 19 viser antallet af de i de forskjellige fiskevær 16de mars antegnede fiskere og disses fordeling ved de forskjellige brug o. s. v.

Tabel 19.

Fiskevær	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Leiekarle.
	Mand	Baadmandskaber	Baade	Garnb. udr. med liner	Mand	Baadmandskaber	Baade	Mand	Baade med liner	Baade uden liner	Fiskere	Baadmandskaber	Baade	Antal
Risvær	247	60	61	6	418	107	110	—	—	—	665	167	171	5
Brettesnes	1019	278	387	6	1302	403	463	15	—	6	2336	687	856	11
Skraaven	931	225	243	63	632	171	178	189	21	42	1752	459	484	16
Østnesfjorden	58	18	30	9	416	145	230	2	1	—	476	164	261	7
Svolvær	284	80	82	21	894	249	253	15	—	8	1193	337	343	5
Kabelvaag	445	102	102	12	291	84	84	114	36	2	850	224	224	—
Storvaagen	376	85	85	14	74	20	20	358	76	28	808	209	209	34
Ørsvaag	40	9	9	—	205	42	44	3	1	—	248	52	54	12
Ørsnes	41	7	7	1	436	87	87	—	—	—	477	94	94	32
Hopen og Kalle	170	35	35	10	357	72	72	4	1	—	531	108	108	18
Østenfor Henningsvær	3611	899	1041	142	5025	1380	1541	700	136	86	9336	2501	2804	140
Henningsvær	438	90	90	—	978	224	224	66	—	17	1482	331	331	3
Skokkelvigøerne	—	—	—	—	42	9	12	—	—	—	42	9	12	2
Stamsund	309	62	64	11	864	194	206	—	—	—	1173	256	270	60
Steine	115	24	39	13	54	11	16	41	—	13	210	48	68	4
Ure	110	23	23	1	525	108	114	8	—	3	643	134	140	29
Øerne til Ure	534	109	126	25	1485	322	348	49	—	16	2068	447	490	95
Mortsund med Brandsholmen	49	11	12	7	463	99	109	—	—	—	512	110	121	87
Balstad	104	21	23	4	1201	248	305	—	—	—	1305	269	328	230
Nufsfjord	47	8	14	8	688	141	160	—	—	—	735	149	174	114
Sund	79	25	28	2	442	95	152	—	—	—	521	120	180	152
Brandsholmen til Sund	279	65	77	21	2794	583	726	—	—	—	3073	648	803	583
Reine	423	88	118	71	290	67	67	—	—	—	713	155	185	220
Moskenes	14	3	5	5	13	4	8	—	—	—	27	7	13	16
Sørvaagen	65	14	14	10	602	132	138	—	—	—	667	146	152	212
Aa	—	—	—	—	634	129	130	—	—	—	634	129	130	241
Reine til Lofotodden	502	105	137	86	1539	332	343	—	—	—	2041	437	480	689
Vestenfor Henningsvær	1315	279	340	132	5818	1237	1417	49	—	16	7182	1532	1773	1367
Ialt	5364	1268	1471	274	11821	2841	3182	815	136	119	18000	4364	4908	1510

Tabel 20 viser, hvormange fiskere der i de sidste 5 aar har taget nummer i de forskjellige vær, samt til hvormange der i disse er husrum.

Tabel 20.

Merkedistrikt	Husrum til ialt i		Antal fiskere taget nummer				
	1881	1899	1900	1901	1902	1903	1904
Raftsundet	—	—	—	367[1]	309[2]	1040	665[3]
Brettesnes	370	—	1345	881	1116	672	2336
Skraaven	2460	2200	1358	862	948	1234	1752
Østnesfjorden	2050	3241	193	323	707	672	476
Svolvær	3160	3278	1326	667	2701	1117	1193
Kabelvaag	2470	2370	807	633	912	775	850
Storvaagen	1932	2768	1108	988	1041	1125	808
Ørsvaag	900	908	267	199	270	295	248
Ørsnes	740	510	509	523	521	600	477
Hopen og Kalle	1660	1776	606	663	1005	720	531
Henningsvær	4810	5548	2560	2157	2768	1765	1482
Øerne	330	330	65	63	28	37	42
Stamsund	3170	4644	2464	1235	1847	1555	1173
Steine og Æsoen	1250	1618	653	514	531	392	210
Ure	940	1220	1164	983	1007	780	643
Brandsholmen og Mortsund	520	1007	1238	903	1066	609	512
Balstad	1270	1710	1943	1781	1887	1450	1305
Nufsfjord	590	1090	1196	1170	1134	761	735
Sund og Næsland	580	1030	841	620	509	372	521
Reine	830	1457	1341	1187	1039	784	713
Moskenes	550	395	148	125	80	53	27
Sørvaagen med Bogen		712	793	804	753	665	667
Aa—Evenstad	330	719	811	907	875	804	634

[1]) Risvær.
[2]) Raftsund og Risvær.
[3]) Risvær og Svellingen.

Belægget procentvis i de forskjellige grupper af vær fremgaar af tabel 21.

Tabel 21.

Strækning	Fiskere indskrevne 16de mars				
	1900	1901	1902	1903	1904
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Raftsundet	—	2.0[1]	1.4[2]	5.7	3.7[3]
Brettesnes—Hopen	33.1	30.9	40.0	39.4	48.2
Henningsvær	11.3	11.6	12.0	9.7	8.2
Øerne—Ure	19.1	15.1	14.8	15.1	11.5
Brandsholmen—Sund	22.9	24.1	19.9	17.4	17.1
Reine—Lofotodden	13.6	16.3	11.9	12.7	11.3

[1]) Risvær.
[2]) Raftsundet og Risvær.
[3]) Risvær og Svellingen.

Om rorbodernes og logihusenes antal henvises til tabel 22.

Tabel 22.

Sted	Rorboder og logihuse							
	Rorboder tilhørende					Logihuse		Husrum til ialt
	Vær-eieren	Fiskere	Andre	Ialt	Rummer antal mand	Antal	Rummer antal mand	
Østnesfjorden	75	28	2	105	1800	77	1284	3084
Brettesnes	—	—	—	—	—	12	200	200
Skraaven med Gulbrandsø	129	36	24	189	1704	18	180	1884
Skjoldvær	12	—	—	12	160	2	40	200
Svolvær	132	2	1	135	1600	72	1000	2600
Osan	—	1	—	1	12	2	90	102
Kabelvaag	20	23	28	71	1684	16	200	1884
Storvaagen	101	29	13	143	1788	7	156	1944
Ørsvaag	30	7	2	39	350	—	—	350
Kjøndvik	29	1	—	30	300	—	—	300
Ørsnes	40	—	—	40	405	—	—	405
Hopen	68	—	—	68	760	—	—	760
Kalle	75	—	—	75	800	—	—	800
Guldvigen	15	—	—	15	200	1	15	215
Festvaag	39	—	—	39	480	1	48	528
Sauøen og Skaten	68	—	—	68	630	—	—	630
Henningsvær	20	140	90	250	3500	13	275	3775
Skokkelvigøerne	19	1	—	20	250	—	—	250
Valbergøerne	7	1	1	9	80	—	—	80
Stamsund og Svarholt	238	9	4	251	3888	17	756	4644
Æsøen	19	—	—	19	220	—	—	220
Nedre Steine	70	3	—	73	968	4	80	1048
Øvre Steine	20	—	—	20	240	7	170	410
Ure	83	—	1	84	1054	10	166	1220
Brandsholmen, Mortsund og Sandsund	70	11	8	89	1094	2	66	1160
Balstad	152	11	12	175	1852	6	70	1922
Nufsfjord og Strømø	103	—	5	108	1065	9	140	1205
Næsland	21	—	—	21	215	5	36	251
Sund, Møllerodden og Solø	81	—	—	81	830	5	70	900
Havnø	47	1	2	50	486	2	12	498
Olenilsø, Sakariasø og Topø	30	1	—	31	305	3	17	322
Reine	64	—	3	67	636	3	80	716
Moskenes	32	5	—	37	370	—	—	370
Sørvaagen med Bogen	63	10	4	77	795	1	30	825
Aa og Tind	85	—	—	85	850	1	28	878
Evenstad	15	—	—	15	150	—	—	150
Ialt	2072	320	200	2592	31521	296	5209	36730

Fra flere fiskevær indberettes, at priveter til rorboderne er opførte; men denne for sundhedsvedtægternes overholdelse paabudte og nødvendige foranstaltning staar endnu tilbage paa mange steder. Specielt nævnes Skraaven, Svolvær, Kabelvaag, Sund og Reine.

I Ørsvaag og Hopen skal rorboderne tildels være i daarlig stand.

De i flere tidligere beretninger fremholdte krav om udbedring af drikkevandforholdene i Skraaven, Kabelvaag og Henningsvær gjentages paa det sterkeste. Paapegede muligheder til afhjælpelse af vandnøden i disse fiskevær anbefales undersøgte og arbeidet iverksat snarest mulig, da derværende gamle brønde selvfølgelig bliver daarligere for hvert aar som gaar. Ogsaa for Reine klages over utilstrækkeligt og mindre godt brøndvand. Mølleelven dersteds foreslaaes oprenset og tilbygget en rende for vandfyldning, et arbeide, som formentlig ikke bliver særdeles kostbart og hvortil væreieierne skal være villig til at yde bidrag.

Tilsyn med vandspringene i Stamsund er høist paakrævet. Der foregaar nemlig misbrug, som i frostvintre kan bevirke vandmagel.

Omstaaende tabel 23 oplyser om det procentvise forhold mellem belægget i de anførte værgrupper og det i disse opfiskede parti.

Tabel 23.

Strækning	Det procentvise forhold mellem fiskernes antal og det opfiskede kvantum															
	1897		1898		1899		1900		1901		1902		1903		1904	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	2.5	0.6	—	—	2.8[1])	4.0[1])	—	—	2.0[1])	0.4	1.4[2])	0.8	5.7	4.3	3.7[3])	15.0
Brettesnes—Hopen	46.6	19.2	41.8	7.2	34.1	25.8	33.1	11.2	30.9	18.4	40.0	51.3	39.4	39.3	48.2	41.1
Henningsvær	14.4	19.4	15.1	7.5	14.5	5.3	11.3	2.8	11.6	14.2	12.0	7.4	9.7	9.1	8.8	6.1
Øerne—Ure	13.3	28.7	17.7	17.7	17.5	20.1	19.1	8.3	15.1	20.7	41.8	14.8	15.1	9.5	11.5	8.0
Brandsholmen—Sund ..	12.4	20.5	14.5	38.1	17.9	30.0	22.9	42.5	24.1	31.0	19.9	12.1	17.4	21.6	17.1	16.4
Reine—Lofotodden	10.8	11.6	10.9	29.5	13.2	14.8	13.6	35.2	16.3	15.3	11.9	13.6	12.7	16.2	11.3	13.4
Østenfor Henningsvær .	49.1	19.8	41.8	7.2	36.9	29.8	33.1	11.2	32.9	18.8	41.4	52.1	45.1	43.6	51.9	56.1
Vestenfor Henningsvær	36.5	60.8	43.1	85.3	48.8	64.9	55.6	86.0	55.5	67.0	46.6	40.5	45.2	47.3	39.9	37.8

[1]) Risvær.
[2]) Raftsundet og Risvær.
[3]) Risvær og Svellingen.

Den forholdsvis største del af fiskepartiet falder paa strækningen Svellingen—Skraaven; den mindste paa opsynsdistrikterne Hopen, Henningsvær og Stamsund.

Efterfølgende tabel 24 viser, hvorledes fiskerne fra de forskjellige herreder var fordelte i Lofotens fiskevær.

Tabel 24.

Fra hvilket prestegjæld eller by	Raftsundet	Brettesnes	Skraaven	Østnesfjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen og Kalle	Henningsvær	Skokkelvigøerne	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund og Brandsholmen	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Tilsammen
Rissen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Statsbygden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
Ørlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	64
Bjugn	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	5	30
Aafjorden	—	3	—	—	—	—	16	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	37
Frosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	13
Leksviken	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Beitstaden	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Stenkjær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Fosnes	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	21
Lekø	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	67	4	—	—	—	—	—	—	—	—	74
Kolvereid	—	—	4	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	14
Nærø	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9
Bindalen	—	—	104	—	—	26	4	—	—	—	—	—	—	7	—	—	5	—	—	—	—	—	5	151
Vik	—	—	27	—	6	—	96	3	—	9	—	—	—	9	10	—	16	—	—	33	—	15	—	224
Brønnø	—	—	13	—	10	3	102	—	—	31	10	—	6	—	15	—	25	—	—	136	—	5	5	361
Velfjorden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	27	8	—	57	5	101
Vega	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	17	—	4	—	307	—	—	—	—	15	—	348
Alstahaug	—	—	3	—	12	—	—	—	—	—	126	—	75	—	15	—	5	—	—	70	—	25	10	341
Herø	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—	106	—	21	—	11	—	5	—	—	18	—	15	15	197
Tjøtta	—	—	—	—	4	—	3	—	—	—	111	—	4	—	5	—	10	9	—	152	—	207	204	709
Vefsen	—	—	4	5	—	—	—	—	5	35	7	—	—	—	—	—	—	10	—	5	—	16	10	97
Mo	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	11

(Forts.)

Fra hvilket prestegjæld eller by	Raftsundet	Brettesnes	Skraaven	Østnesfjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen og Kalle	Henningsvær	Skokkelvigøerne	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund og Brandsholmen	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Tilsammen
Hennes	—	—	—	—	—	33	16	29	—	—	—	—	5	—	—	4	—	—	5	—	—	5	—	97
Nesne	—	—	—	—	—	11	94	4	—	—	11	—	30	6	11	5	6	—	—	—	—	19	10	207
Lurø	—	5	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	—	—	—	5	—	80
Melø	—	—	—	—	16	—	3	—	—	—	11	—	—	—	9	44	6	27	18	5	—	5	—	144
Rødø	—	—	—	—	4	—	112	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	88	11	—	—	10	15	245
Gildeskaal	—	—	47	—	9	—	—	—	—	—	78	—	—	—	—	38	12	—	10	24	—	90	115	423
Beieren	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	22	—	13	34	97
Bodø	—	7	14	—	14	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	5	51
Bodin	—	13	22	2	39	—	—	—	—	—	—	—	22	—	20	—	—	5	—	—	—	20	5	148
Skjerstad	—	—	54	3	50	7	—	—	—	6	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	162
Saltdalen	3	—	—	—	—	—	18	5	—	16	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	51
Kjærringø	—	—	11	—	3	6	4	—	—	5	—	—	—	—	53	—	—	60	—	—	—	—	—	142
Folden	—	—	3	—	—	6	67	—	30	30	—	—	138	—	175	—	33	188	—	—	—	—	10	680
Steigen	—	—	68	—	3	—	—	—	156	95	90	—	229	—	—	10	—	10	—	—	—	—	—	661
Hammerø	31	68	253	—	—	5	—	—	70	5	—	—	25	—	—	—	—	50	—	5	—	10	—	522
Lødingen	136	564	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	727
Tysfjorden	65	302	19	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	416
Ofoten	87	254	64	9	140	18	50	—	15	—	12	—	—	—	—	5	6	—	—	—	—	—	—	660
Hadsel	45	311	15	127	—	3	15	140	—	84	9	—	—	—	30	—	125	—	—	—	—	—	—	904
Sortland	—	201	3	15	4	48	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	321
Bø	—	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	88
Dverberg	—	93	4	2	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109
Øksnes	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Flakstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163	394	225	27	105	153	1067
Buksnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	218	52	136	320	558	89	—	—	—	—	—	1368
Gimsø	—	—	—	8	4				—	—	98											—		110

Borge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	42	51	—	—	10	27	—	—	—	—	—	—	211
Vaagan	209	163	94	210	117	53	29	36	25	—	138	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	1080
Kvæfjord	—	21	52	—	—	196	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	15	5	—	—	—	309
Ibestad	41	26	119	—	165	13	24	—	—	—	289	—	96	15	35	32	52	—	—	—	—	—	—	907
Trondenes	—	112	17	14	202	45	3	—	—	5	—	—	5	—	5	—	—	—	—	5	—	—	—	413
Bjarkø	—	—	—	2	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
Tranø	24	3	48	—	15	8	—	—	—	18	54	—	16	12	6	—	41	—	—	—	—	—	—	245
Maalselven	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	5	5	—	—	—	—	—	29
Lenviken	20	62	3	—	88	60	—	—	—	—	—	—	14	36	59	4	38	—	—	—	—	—	—	384
Sørreisen	—	—	—	—	—	17	34	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69
Balsfjorden	—	14	34	6	57	54	18	25	27	—	9	—	68	—	36	15	—	—	—	—	—	—	—	363
Tromsøsund	—	—	82	6	40	115	4	—	128	5	—	—	12	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	397
Tromsø	—	6	12	47	83	70	4	—	16	23	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	266
Lyngen	—	3	497	—	19	5	—	—	—	—	—	—	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	598
Karlsø	4	—	53	13	13	24	—	—	5	146	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	258
Skjærvø	—	—	6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48
Lebesby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Tana	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
																								18000

IV. Fartøierne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

De fleste kjøbefartøier ankom i løbet af februar. Antallet, der var mindre end vanligt, naaede sin høide omkring midten af mars. Søgningen var hele tiden størst til Østlofoten, særlig til Brettesnes, Risvær og Svellingen. Til disse steder flyttede ogsaa flere af de i vestligere fiskevær stationerede fartøier sidst i mars og først i april. Enkelte fartøier fortsatte nordover til Finmarken allerede tidlig paa vinteren, da derfra berettedes om gode fiskeudsigter. Fremover april maaned flyttede endel til Røst, medens de fleste afseilede til hjemsteder og tørrepladse efter hvert de blev lastede eller med delvise ladninger.

Der indtraf intet forlis eller havari under opholdet i Lofoten, heller ikke paa reiserne, saavidt vides.

Tabel 25 viser antallet af kjøbefartøier ved hver uges slutning i de forskjellige opsynsdistrikter. Tallene i næst sidste rubrik over delestregen betegner antal fartøier østenfor, under delestregen vestenfor og efter denne i Henningsvær.

Tabel 25.

Ugen, som endte	Kjøbefartøier tilstede																
	Raftsundet	Risvær og Svellingen	Brettesnes	Østnesfjorden	Skraaven	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen	Tilsammen
Januar 23...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	$\frac{0}{2}$ 0 = 2
— 30...	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	—	3	—	1	—	3	$\frac{0}{16}$ 5 = 21
Februar 6..	—	—	4	—	8	12	5	14	16	12	4	4	1	1	3	6	$\frac{43}{31}$ 16 = 90
— 13..	—	—	10	—	10	17	9	18	16	14	4	4	3	3	1	6	$\frac{64}{35}$ 16 = 115
— 20..	—	—	16	—	12	24	10	21	16	13	5	4	3	4	1	8	$\frac{83}{38}$ 16 = 137
— 27..	—	—	32	—	15	42	13	43	20	16	5	6	3	5	1	7	$\frac{145}{43}$ 20 = 208
Mars 5. ...	—	—	52	6	23	52	17	59	28	20	5	6	4	5	2	7	$\frac{209}{49}$ 28 = 286
— 12. ...	—	10	50	9	26	46	16	50	26	23	5	9	3	5	2	7	$\frac{207}{54}$ 26 = 287
— 19. ...	—	35	35	1	23	45	17	25	28	22	5	9	3	4	2	9	$\frac{181}{54}$ 28 = 263
— 26. ...	—	43	36	9	23	41	13	23	28	21	5	9	3	4	2	9	$\frac{188}{53}$ 28 = 269
April 2. ...	—	34	34	6	28	32	13	14	27	19	6	12	4	4	2	9	$\frac{161}{56}$ 27 = 244
— 9. ...	—	30	48	—	23	28	11	8	24	16	6	12	5	4	2	9	$\frac{148}{54}$ 24 = 226
— 16. ...	—	29	40	—	22	18	8	4	21	14	6	7	7	4	2	9	$\frac{121}{49}$ 21 = 191
— 23. ...	—	16	25	—	13	12	4	4	20	9	4	5	5	3	2	6	$\frac{74}{34}$ 20 = 128
— 29. ...	—	6	5	—	—	—	1	—	6	2	3	1	2	3	2	6	$\frac{12}{19}$ 6 = 37

Antallet af kjøbefartøier ved hver halve maaned i de sidste 10 aar vil sees af tabel 26.

Tabel 26.

Maaned	Tid	Antal kjøbefartøier tilstede									
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904
Januar...	Midten	15	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Februar..	Begyndelsen	190	70	160	30	70	100	60	26	51	21
	Midten	340	260	270	200	180	200	110	160	100	115
Mars	Begyndelsen	620	695	450	420	350	300	240	300	147	208
	Midten	744	747	635	550	422	360	280	350	303	287
	Slutningen	680	500	590	450	400	381	300	300	378	269
April	Slutningen af 1ste uge	590	440	500	380	340	299	280	260	348	226
	- 2den „	330	350	320	290	200	216	180	160	212	191
	- 3die „	250	100	130	100	72	85	44	90	130	128
	- 4de „	75	—	—	—	—	—	—	—	32	37

Opgaver over de tilstedeværende fartøier 16de mars foreligger i tabel 27. I denne er, foruden kjøbefartøier, medtaget logifartøier og fartøier i oplag.

Tabel 27.

Fortegnelse

over kjøbefartøier optegnede i Lofoten den 16de mars 1904.

By eller fogderi	Dampskib	Skonnert eller galeas	Slup	Jagt	Jægtegaleas eller jægt	Skøite	Samtlige fartøiers Antal	Samtlige fartøiers Besætning	Samlet drægtighed i tons	Gjennemsnit af Besætning pr. fartøi	Gjennemsnit af Drægtighed i tons	Logifartøier eller fartøier i oplag
A. By.												
Kristiania	—	1	—	—	—	—	1	6	66	6.0	66	—
Bergen	1	—	1	11	—	—	13	75	729	5.8	56	—
Aalesund	—	—	1	3	—	—	4	22	210	5.6	53	—
Kristiansund	—	5	2	15	—	1	23	116	1231	5.0	54	1
Trondhjem	—	—	—	7	7	—	14	71	702	5.1	50	1
Stenkjær	—	—	1	—	—	—	1	5	46	5.0	46	—
Namsos	—	2	—	1	—	—	3	14	166	4.7	55	—
Bodø	—	—	1	—	—	—	1	5	54	5.0	54	—
Narvik	—	—	—	2	—	—	2	8	104	4.0	52	—
Tilsammen	1	8	6	39	7	1	62	322	3308	5.2	53	2
B. Fogderi.												
Søndhordland	—	4	2	8	—	—	14	72	775	5.1	55	—
Hardanger og Voss	—	—	2	13	—	—	15	76	731	5.1	49	—
Nordmøre	—	—	1	5	—	—	6	31	301	5.2	50	—
Fosen	—	1	3	13	4	5	26	106	968	4.1	37	—
Inderøen	—	—	—	2	5	—	7	38	371	5.4	53	—
Namdalen	—	—	1	1	—	2	4	14	100	3.5	25	1
Søndre Helgeland	—	2	—	16	13	7	38	148	1807	3.9	48	3
Nordre Helgeland	—	—	—	2	2	—	4	17	135	4.3	34	2
Salten	—	1	2	63	3	12	81	342	3178	4.2	39	12
Lofoten og Vesteraalen	—	1	4	6	2	5	18	61	674	3.4	37	13
Senjen og Tromsø	—	—	1	4	—	—	5	22	180	4.4	36	1
Tilsammen	—	9	16	133	29	31	218	927	9220	4.3	42	32
Fra landet ialt	1	17	22	172	36	32	280	1249	12528	4.5	45	34

Det gjennemsnitlige antal kjøbefartøier fra de forskjellige byer og fogderier i de sidste 5 aar findes anført i tabel 28 og tabel 29.

Tabel 28.

By	Fartøier tilstede				
	1900	1901	1902	1903	1904
Kristiania	1	1	1	—	1
Stavanger	1	—	—	—	—
Haugesund	—	—	—	—	—
Bergen	27	17	31	22	13
Aalesund	13	8	6	9	4
Molde	—	—	—	—	—
Kristiansund	36	23	35	42	23
Trondhjem	18	15	15	13	14
Stenkjær	2	—	—	3	1
Namsos	—	—	—	—	3
Bodø	8	2	4	2	1
Narvik	—	—	—	—	2
Tromsø	4	2	2	1	—
Fra byerne ialt	110	68	94	92	62

Tabel 29.

Fogderi	Fartøier tilstede				
	1900	1901	1902	1903	1904
Søndhordland	16	13	9	12	14
Hardanger og Voss	15	18	20	8	15
Nordhordland	—	—	—	—	—
Sogn	—	—	—	—	—
Søndmør	1	—	—	1	—
Romsdal	1	—	—	1	—
Nordmør	7	6	7	8	6
Ørlandet og Fosen	48	31	32	26	26
Trondhjemsfjorden	1 / 9	3	11	6	7
Namdalen	4	3	5	4	4
Helgeland	51	50	52	48	42
Salten	80	78	83	84	81
Lofoten og Vesteraalen	15	20	24	22	18
Senjen og Tromsø	6	3	5	2	5
Fra landdistrikterne ialt	1 / 253	0 / 225	0 / 248	0 / 222	0 / 218

Anm. Tallene over stregen angiver bygdefarernes antal, under kjøbefartøiernes.

Tabellerne 30 og 31 viser fartøiernes antal i de forskjellige fiskevær 16de mars 1904 og deres procentvise antal i de sidste 5 aar.

Tabel 30.

Fiskevær	Antal fartøier tilstede den 16de mars 1904							
	Dampskib	Skonnert eller galeas	Slup	Jagt	Jægtgaleas eller jægt	Skøite	Logifartøi eller fartøi i oplag	Antal
Raftsundet[1])	—	3	—	25	6	3	6	43
Brettesnes	1	4	4	17	5	3	10	44
Skraaven	—	1	3	11	2	7	1	25
Østnesfjorden	—	—	—	1	—	—	1	2
Svolvær	—	2	9	28	3	3	3	48
Kabelvaag	—	1	—	4	—	1	—	6
Storvaagen	—	—	—	8	—	1	—	9
Ørsvaag	—	3	2	23	2	1	—	31
Ørsnes	—	—	—	5	—	—	—	5
Hopen	—	—	—	7	—	—	—	7
Henningsvær	—	1	—	17	6	4	2	30
Stamsund	—	1	—	10	2	2	—	15
Steine	—	1	—	2	—	3	3	9
Ure	—	—	1	1	1	2	2	7
Mortsund	—	—	—	1	—	—	—	1
Balstad	—	—	—	5	3	—	2	10
Nufsfjord	—	—	—	2	1	—	1	4
Sund	—	—	—	—	3	1	—	4
Reine	—	—	—	2	—	—	1	3
Sørvaagen	—	—	—	3	4	2	2	11
Tilsammen	1	17	19	172	38	33	34	314

[1]) Risvær og Svellingen.

Tabel 31.

Strækning	Kjøbefartøier tilstede 16de mars				
	1900	1901	1902	1903	1904
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	—	1.5	0.8	9.2	13.2
Brettesnes—Hopen	29.4	34.6	79.7	54.1	57.9
Henningsvær	12.9	17.6	5.8	11.5	10.0
Øerne—Ure	19.5	19.5	6.6	15.0	9.3
Brandsholmene—Nufsfjord	29.1	19.1	4.6	5.1	4.3
Næsland—Lofotodden	9.1	7.7	2.5	5.1	5.3
Østenfor Henningsvær	29.4	36.1	80.5	63.3	71.1
Vestenfor Henningsvær	57.7	46.3	13.7	25.2	18.9
Antal tilstede i Østnesfjorden	—	—	2	21	1
Antal tilstede i Raftsundet	—	5[1])	3[1])	29	37[2])

[1]) Risvær.
[2]) Risvær og Svellingen.

Antallet og gjennemsnitsprocenten af hver klasse fartøier i de sidste 10 aar vil sees af nedenstaaende tabel 32.

Tabel 32.

Aar	Antal fartøier tilstede 16de mars														Ialt	Drægtighed gjennemsnitlig i tons
	Dampskib		Bark, brig, skonnert, galeas		Slup		Jagt		Jægtegaleas eller jægt				Skøite			
									Kjøber		Bygdefars					
	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.		
1895	14	1.9	76	10.2	52	7.0	415	55.8	106	14.2	2	0.3	79	10.6	744	555
1896	10	1.3	65	8.7	57	7.6	419	55.8	107	14.2	2	0.3	91	12.1	751	531
1897	8	1.2	52	8.2	46	7.2	364	57.3	95	15.0	3	0.5	67	10.6	635	540
1898	6	1.1	42	7.6	37	6.7	323	58.3	78	14.1	2	0.3	66	11.9	554	53
1899	5	1.2	35	8.2	37	8.7	233	54.8	68	16.0	2	0.5	45	10.6	425	62
1900	2	0.6	26	7.1	31	8.5	198	54.4	59	16.2	1	0.3	47	12.9	364	51
1901	—	—	16	5.5	24	8.2	173	59.0	42	14.3	—	—	38	13.0	293	49
1902	5	1.4	20	5.8	24	7.0	205	60.0	53	15.5	—	—	35	10.3	342	49
1903	2	0.6	23	7.3	26	8.3	183	58.3	42	13.4	—	—	38	12.1	314	48
1904	1	0.3	17	6.1	19	6.8	172	61.4	38	13.6	—	—	33	11.8	280	45

Anm. Drægtigheden er fra 1898 angivet i tons istedetfor tidligere i tonder.

b. Handel.

Tabel 33 giver oversigt over handelen fra kjøbefartøierne udenfor indkjøbet af fiskevarer.

Tabel 33.

Hjemsteder	Samtlige kjøbefartøiers antal	Antal fartøier med handel										
		Ialt	Varernes art									
			Manufakturvarer	Kolonialvarer	Almindelig krambodhandel	Korn, mel og brødvarer	Fedevarer	Beklædningsgjenstande og skotøi	Fiskeredskaber og tougverk	Agn	Trævarer, ved etc.	Diverse
Søndhordland	14	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Hardanger	15	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Bergen	13	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Aalesund	4	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kristiansund	23	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Trondhjem	14	4	—	3	1	2	1	1	2	—	—	1
Inderøen	7	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Fosen	26	4	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1
Søndre Helgeland	38	12	—	2	—	—	3	—	5	5	1	—
Nordre Helgeland	4	3	—	2	2	1	1	1	1	1	1	—
Salten	81	12	—	7	3	1	6	3	4	5	1	—
Lofoten og Vesteraalen	18	6	—	5	1	1	1	—	4	—	—	—
Ialt		50	—	20	7	5	12	5	16	22	3	2

Handelsfartøiernes antal var i de foregaaende fire sidste aar henholdsvis 42, 32, 27 og 34.

V. Andre næringsdrivende.

(Ved opsynschef Johan C. V. Fleischer).

Tabel 34 viser antallet af andre fremmede næringsdrivende under fisket ivinter.

Tabel 34.

Beskjæftigelse	Andre fremmede næringsdrivende tilstede den 28de mars 1904																					
	Raftsundet	Brettesnes	Østnesfjorden	Skraaven	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Ialt
Handlende	15	30	—	21	51	8	1	2	—	—	8	13	4	2	5	11	1	6	—	—	3	—	181
Uhrmagere	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	-	1	2	—	—	—	9
Guld- og sølvarbeidere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre haandverkere	—	—	1	5	2	—	—	—	1	2	6	—	2	1	—	—	4	—	3	—	10	—	37
Fotografer	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	1	—	1	—	7
Gravører	—	—		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Arbeidere	—	9	4	14	12	7	2	4	4	5	30	8	3	2	1	20	—	4	—	—	—	—	129
Betjente og tjenere	6	19	2	20	—	15	2	3	4	3	17	29	14	9	2	7	13	3	28	—	15	13	224
Flekkere	—	2	1	—	2	2	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Hovedkjøbere	—	2	—	—	7	7	3	1	3	2	2	9	4	4	—	—	1	1	12	—	1	—	59
Spiseverter	—	—	—	1	1	—	—	—	3	2	1	2	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	14
Musikanter	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Kunstnere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Kvaksalvere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lever- og rognkjøbere	—	-	2	6	25	—	—	5	4	4	17	15	—	—	—	9	5	7	2	—	—	—	101
Uden fast arbeide	- -	3	—	2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Fiskekjøbere	—	—	—	5	8	—	2	—	3	-	9	2	—	—	-	14	3	—	5	—	4	2	57
Tranbrændere	—	—	5	4	31	18	8	3	4	5	14	7	—		9	14	7	—	12	2	5	7	155
Agenter	—	—	—	—	8	-	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	14
Tilsammen	22	66	15	79	154	62	18	19	26	23	113	92	29	18	17	78	34	23	66	2	44	22	1022

Antallet af fremmede næringsdrivende for hvert af de sidste 10 aar vil sees i tabel 35.

Tabel 35.

Haandtering	Antal fremmede næringsdrivende									
	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904
Handlende ...	348	313	301	252	210	129	142	176	126	181
Uhrmagere ...	21	23	18	15	18	13	16	16	10	9
Guld- og sølvarbeidere ...	1	—	2	2	—	—	—	2	—	—
Andre haandverkere.....	81	85	99	74	61	53	48	54	40	37
Fotografer....	20	21	21	14	15	6	10	11	7	7
Arbeidere	432	485	340	304	225	205	172	278	168	129
Flekkere	83	35	22	15	24	31	45	38	21	11
Hovedkjøbere .	299	219	100	195	188	149	149	127	99	59
Spiseverter ...	30	19	28	38	21	16	15	18	7	14
Musikanter ...	9	14	8	11	9	3	15	12	14	10
Kunstnere	17	18	17	13	9	7	10	9	11	4
Gravører	4	3	5	—	—	—	1	3	3	2
Betjente og tjenere	276	227	264	220	205	196	193	232	208	224
Kvaksalvere ..	11	2	3	4	1	2	1	1	1	—
Lever- og rognkjøbere.....	72	89	116	73	187	89	73	62	86	101
Fiskekjøbere ..	23	17	25	27	65	36	48	47	45	57
Tranbrændere .	102	125	116	70	113	174	162	133	150	155
Uden fast arbeide.......	66	30	31	24	16	13	28	30	20	8
Agenter og handelsreisende.	—[1])	—[1])	—[1])	—[1])	—[1])	—[1])	4	14	23	14
Ialt	1895	1725	1516	1351	1367	1122	1132	1273	1039	1022

[1]) Ikke medtagne i disse aar.

Antallet er, som det vil sees, lidt mindre end ifjor og forøvrigt sterkt mindre end tidligere aar; dette antages ligesom ifjor at komme af fiskets sene begyndelse, hvorfor en optælling pr. 28de mars ikke kommer til at vise det høieste tilstedeværende antal.

Tabel 36 viser arten af den handel, som de pr. 28de mars tilstedeværende handlende drev.

Tabel 36.

Varernes art	Af de tilreisende handlende solgte																					
	Raftsundet	Brettesnes	Østnesfjorden	Skraaven	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Ialt
Fedevarer	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7
Frugt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Manufakturvarer	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	7
Beklædn.gjenstande	—	2	—	1	2	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	19
Fedevarer og do.	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Manufakturv. og do.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kolonialvarer og fiskeredskaber	3	7	—	3	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	4	—	—	2	—	—	1	—	23
Jernvarer og bliktøi	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
Staalvarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trævarer, ved etc.	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Uhre (maskiner)	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Bøger og papir	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	5
Guld- og sølvsager	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Modevarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kortevarer	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Agn (skjæl)	10	20	—	4	40	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	81
Sukkervarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Almindelig krambodhandel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
Trikotage	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Brødvarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
	15	30	—	21	51	8	1	2	—	—	8	13	4	2	5	11	1	6	—	—	3	—	181

Omsætningen betegnes i Raftsund og Brettesnæs som meget god, i Svolvær som ganske god for de fastboende, medens tilreisende handlere slet ikke pakkede ud der men reiste vestover. De temmelig talrige agnskjælhandlere fik efterhvert sine varer solgt, men til noget lave priser.

I Kabelvaag betegnes omsætningen for de tilreisende handlere som usedvanlig liden, forresten gjennemgaaende som daarlig; dog handledes ganske bra i Reine efter opsynets slut.

Tabel 37 angiver rettighedernes antal og stederne for det lovlige salg af spirituøse drikkevarer i de sidste 10 aar.

Tabel 37.

Fiskevær	Handel med spirituøse drikke			
	Brændevin	Vin	Øl	Antal rettigheder
Risvær	1	1	1	2
Svolvær	—	[1])1	[1])1	1
Kabelvaag	—	[1])2	[1])2	2
1904 Ialt	1	4	4	5
1903	3	5	5	8
1902	3	6	7	10
1901	3	6	7	10
1900	3	6	6	9
1899	3	8	8	11
1898	3	5	5	8
1897	3	9	7	12
1896	3	8	8	11
1895	5	9	8	14

[1]) 1 Hotel med indskrænket-ret til udskjænkning.

I Skraaven ophørte brændevinshandelen fra udgangen af 1903.

I Svolvær inddroges allerede ved nytaar 1903 en øl- og vinrettighed, men da realiseringen af beholdningen varede under hele fisket i 1903, opførtes den ifjor — se beretningen pag. 433; iaar opføres den altsaa ikke.

I Lyngvær ophørte brændevinshandelen med udgangen af 1903.

VI. Veiret.

a. Landliggedage.

Det antal dage fra og med 16de januar til og med 29de april, inkl. søn- og helligdage, hvorpaa veiret tildels eller ganske hindrede redskabstrækning, findes anført i tabel 38.

Tabel 38.

Maaned	Landliggedage paa grund af veiret 16de januar—29de april (105 dage) 1904			
	Østlofoten		Vestlofoten	
	Hele	Delvise	Hele	Delvise
Januar	5	1	10	1
Februar	2	5	8	4
Mars	7	5	8	4
April	0	2	3	3
Ialt	14	13	29	12
1904	27		41	
1903	46		56	
1902	37		45	
1901	39		48	
1900	39		46	
1899	38		44	
1898	48		43	
1897	30		39	
1896	41		57	
1895	35		39	

Veiret var i sidste halvdel af januar maaned meget uroligt. I tidsrummet fra 12te—20de mars indtraf ogsaa flere uveirsdage; men forøvrigt var veirforholdene særlig gunstige for bedriften. Sidst i mars og i april var veiret rent sommerligt, og i det hele taget kan den forløbne vinter betegnes som en sjelden godveirsvinter.

Til sammenligning med tidligere aar indtages tabel 39.

Tabel 39.

Aar	Hele og delvise uveirsdage fra 16de januar til fiskets ende				
	Januar	Februar	Mars	April	Ialt
1895	4 / 4	12 / 13	8 / 12	11 / 10	35 / 39
1896	14 / 14	17 / 20	8 / 15	7 / 8	46 / 57
1897	5 / 8	13 / 16	9 / 10	4 / 5	31 / 39
1898	11 / 14	15 / 15	12 / 12	2 / 2	40 / 43
1899	7 / 8	14 / 18	14 / 15	3 / 3	38 / 44
1900	5 / 8	14 / 14	16 / 18	4 / 6	39 / 46
1901	6 / 8	14 / 16	15 / 17	4 / 7	39 / 48
1902	5 / 7	12 / 15	15 / 15	5 / 8	37 / 45
1903	7 / 11	19 / 20	15 / 18	5 / 7	46 / 56
1904	6 / 11	7 / 12	12 / 12	2 / 6	27 / 41

Anm. Over stregen gjælder Østlofoten, under stregen Vestlofoten.

Tabel 40 viser trækningsdagenes antal i de forskjellige vær.

Tabel 40.

Fiskevær	Antal trækningsdage fra 16de januar til 29de april (105 dage) 1904				
	Januar	Februar	Mars	April	Sum
Skraaven	$2\frac{0}{2}$	$19\frac{9}{10}$	$22\frac{12}{10}$	$21\frac{16}{5}$	$\frac{37}{27}=64$
Svolvær	—	$20\frac{14}{6}$	$21\frac{17}{4}$	$23\frac{20}{3}$	$\frac{51}{13}=64$
Vaagene	$3\frac{3}{0}$	$20\frac{15}{5}$	$18\frac{12}{6}$	$22\frac{20}{2}$	$\frac{50}{13}=63$
Ørsvaag—Hopen	$3\frac{2}{1}$	$16\frac{9}{7}$	$18\frac{7}{11}$	$23\frac{19}{4}$	$\frac{37}{23}=60$
Henningsvær	$3\frac{2}{1}$	$21\frac{16}{5}$	$19\frac{17}{2}$	$21\frac{20}{1}$	$\frac{55}{9}=64$
Stamsund—Ure	$5\frac{3}{2}$	$21\frac{17}{4}$	$21\frac{16}{5}$	$23\frac{21}{2}$	$\frac{57}{13}=70$
Balstad	$3\frac{1}{2}$	$17\frac{13}{4}$	$20\frac{15}{5}$	$23\frac{21}{2}$	$\frac{50}{13}=63$
Nufsfjord—Sund	$5\frac{3}{2}$	$17\frac{11}{6}$	$22\frac{17}{5}$	$23\frac{19}{4}$	$\frac{50}{17}=67$
Reine	$5\frac{3}{2}$	$20\frac{12}{8}$	$20\frac{15}{5}$	$22\frac{20}{2}$	$\frac{50}{17}=67$
Sørvaagen	$4\frac{4}{0}$	$17\frac{16}{1}$	$17\frac{13}{4}$	$20\frac{18}{2}$	$\frac{51}{7}=58$

Anm. Over stregen hele og under stregen delvise trækningsdage.

Sjøveirsdagenes antal om maaneden fra 16de januar indtil fiskets slutning findes for de sidste 5 aar anført i tabel 41.

Tabel 41.

Maaned	Antal sjøveirsdage i aarene 1900—1904									
	Østlofoten					Vestlofoten				
	1900	1901	1902	1903	1904	1900	1901	1902	1903	1904
Januar	10	8	8	4	3	8	7	8	4	4
Februar	18	18	19	11	19	16	14	16	10	18
Mars	17	18	17	19	20	16	16	19	18	20
April	17	12	20	23	22	17	12	19	23	22

b. Forlis.

Ved flere af de indtrufne baadforlis kom alle mand bort. Tabet af menneskeliv blev derfor ikke ubetydeligt, uagtet at forlisenes antal var saa meget mindre, end det aar om andet pleier at være.

Af de ved andre ulykkestilfælder omkomne fiskere druknede to paa havnen i Balstad, to faldt overbord fra dæksbaade ude paa fiskehavet, og en bortskylledes af sjødraget ved Sund, antagelig under forsøg paa at bjerge ilanddrevet vraggods.

Som nævnt under afsnit II forliste ogsaa i vinter en baad, der blev slæbt af redningsskøite. Ulykken fandt sted udenfor Henningsvær og foraarsagedes ved, at en braadsjø fyldte og hvælvede baaden. Frelserarmeens skøite „Katharina Booth", som udførte slæbningen, og hvis fører i den afgivne forklaring fralægger sig al skyld i uheldet, bjergede baadhvælvet op mod land, men kunde ikke redde nogen af mandskabet, der før slæbningen paabegyndtes havde afslaaet tilbud om at komme ombord i skøiten. Veiret var ved anledningen voldsomt. Føreren forklarer, at han ansaa slæbningen for meget resikabel. Som en ubetænksomhed maa det derfor kunne betegnes, at han ikke forsynede baadens besætning med redningsbælter, ved hjælp af hvilke den sandsynligvis havde kunnet holde sig oppe, indtil redning var foretaget.

Endel af redningsselskabets skøiter var stationeret i de forskjellige opsynsdistrikter. Fra Ørsvaag er udtalt ønsket om, at en redningsskøite stationeres dersteds.

Tabel 42 viser tid og sted for de aarlige baadforlis fra 1895.

Tabel 42.

Aar	Baadforlis																				
		Maaned					Baadforlis														
	Ialt	Januar	Februar	Mars	April	Ubestemt	Raftsundet	Brettesnes	Østnesfjorden	Svolvær	Skraaven	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen
1895	16	—	5	2	9	—	—	—	—	—	1	—	—	5	5	1	—	1	—	2	1
1896	25	—	10	6	9	—	—	—	—	3	2	1	1	4	1	—	2	—	1	[3]3	[2]7
1897	32	2	12	16	2	—	—	—	—	[1]3	1	1	2	[1]7	—	1	3	2	4	2	6
1898	17	2	6	5	4	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	4	—	5	3	—
1899	11	2	2	6	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	2	—	1	—	3
1900	12	2	8	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	2	3	3
1901	16	—	14	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	3	5	1	1	—	1
1902	14	1	4	6	3	—	—	—	—	3	—	—	1	—	3	1	2	—	—	—	4
1903	12	—	1	7	4	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	1	3	—	—	1	2
1904	7	2	—	2	3	—	1	—	—	—	—	—	1	2	1	1	1	—	—	—	—

[1]) Heraf 2 forlis i havn.
[2]) Heraf et forlis ved paaseiling af dampskib.
[3]) Heraf 1 forlis i havn.

Tabel 43 viser anledningen til og antallet af omkomne ved forlis og andre ulykkeshændelser under lofotfiskeriet i de sidste 10 aar.

Tabel 43.

Aar	Ialt	Baadforlis								Omkomne ved andre tilfælde	Omkomne	
		Anledning			Tilregnelighed			Antal forliste				
		Under fiskeri	Under reise	Andre tilfælde	Utilregneligt	Kunde være undgaaet	Ubestemt	Reddede	Omkomne		Ialt	I forhold til 100 000
1895	16	15	1	—	13	3	—	45	27	—	27	83
1896	25	23	1	1	22	3	—	81	22	1[1])	23	71
1897	32	27	2	3	26	6	—	133	15	3[1])	18	57
1898	17	11	6	—	13	4	—	50	18	1[3])	19	64
1899	11	9	2	—	7	4	—	37	17	1[4])	18	74
1900	12	9	2	—	10	2	—	39	9	1[5])	10	44
1901	16	16	—	—	14	2	—	55	19	—	19	102
1902	14	13	—	1	8	6	—	48	14	1[5])	15	65
1903	12	10	2	—	9	2	1	26	20	3[2])	23	126
1904	7	4	3	—	5	2	—	16	15	5[6])	20	111

[1]) Faldt overbord fra baad.

[2]) 2 faldt overbord fra baad, 1 faldt gjennem is.

[3]) Faldt udover fjeldet.

[4]) Ved sneskred.

[5]) Faldt udover stenkaie.

[6]) 2 faldt overbord fra baad, 2 druknede i havn, 1 bortskyllet fra land af sjødraget.

Oplysning om maaden, hvorpaa forlisene foregik, samt aarsagen, forsaavidt den er bekjendt, tilligemed baadenes art findes anført i tabel 44.

Tabel 44.

Aar	Baadforlis																									
	Maaden								Tilregnelig aarsag								Baadenes størrelse									
	Ialt	Fyldt eller kantret af braadsjø	Kuldseiling	Paaseiling	Grundstødt	Skaaret under	Overlastning	Andre maader eller ubekjendt	Ialt	Uopmerksomhed	Dumdristighed	Liden ballast	Slet udstyr	Drukkenskab	Uvidenhed	Andre aarsager	Fembøring	Otring	1/2 femterumning	1/2 fjerderumning	Trerumning	Kjæks	Jolle	Snedseilsbaad	Skibsbaad	Ubekjendt
1895	16	11	2	2	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	3	4	5	3	2	—	—	—	2	—	—
1896	25	12	7	4	—	—	—	2	5	1	1	—	—	—	—	3	—	17	3	4	—	—	1	—	—	—
1897	32	4	22	4	—	1	1	—	6	4	1	—	—	—	1	—	—	26	1	3	—	—	1	1	—	—
1898	17	8	5	2	—	1	1	—	4	2	—	—	—	—	—	2	—	10	2	2	2	—	—	1	—	—
1899	11	2	7	—	—	1	—	1	4	3	—	1	—	—	—	—	—	8	—	2	—	—	—	1	—	—
1900	12	3	6	1	—	1	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	2	—	—
1901	16	10	4	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	14	2	—	—	—	—	—	—	—
1902	14	4	9	1	—	—	—	—	6	4	1	1	—	—	—	—	—	10	1	2	—	—	—	1	—	—
1903	12	4	4	—	—	—	—	4	3	1	1	—	—	—	—	1	—	8	—	1	—	—	—	3	—	—
1904	7	2	1	1	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	—	—	1	—	—

c. Luftens temperatur.

Streng kulde indtraf i dagene fra 5te—15de februar, forøvrigt var temperaturen gjennemgaaende mild, sidst i mars og hele april maaned ualmingelig høi.

Marken var ofte bar. Den ubetydelige sne, som faldt, blev sjelden liggende mange dage.

Gjennemsnitstemperaturen for hver uge vil sees af tabel 45.

Tabel 45.

en som endte	Luftens temperatur i Svolvær 1904 (Celsiusgrader)			
	Gjennemsnitlig		I ugens løb	
	Middag	Laveste temperatur	Høieste temperatur	Laveste temperatur
Januar 16	÷ 1.5	÷ 2.0	÷ 1.5	÷ 2.0
— 23	+ 2.2	÷ 0.7	+ 6.0	÷ 4.0
— 30	+ 3.6	+ 1.1	+ 5.5	÷ 0.8
Februar 6	÷ 0.8	÷ 2.6	+ 5.5	÷ 7.9
— 13	÷ 7.4	÷ 8.3	÷ 5.0	÷ 12.1
— 20	÷ 2.0	÷ 3.5	+ 1.4	÷ 5.9
— 27	+ 1.7	÷ 2.6	+ 5.0	÷ 5.5
Mars 5	+ 2.4	+ 1.2	+ 5.6	÷ 3.0
— 12	+ 4.0	÷ 1.3	+ 7.6	÷ 5.0
— 19	+ 0.9	÷ 2.0	+ 5.5	÷ 7.3
— 26	+ 4.5	+ 1.6	+ 6.0	÷ 1.8
April 2	+ 7.6	+ 3.7	+ 11.0	+ 2.0
— 9	+ 7.3	+ 3.1	+ 10.2	+ 1.0
— 16	+ 5.8	+ 0.7	+ 11.8	÷ 2.5
— 23	+ 7.6	+ 4.0	+ 9.6	+ 2.8
— 29	+ 9.2	+ 3.9	+ 13.2	+ 2.6
Middeltemperatur	+ 2.8	÷ 0.2		

Tabel 46 udviser middeltemperaturen ved middagstid i Svolvær i de sidste 5 aar.

Tabel 46.

Tid	Luftens middeltemperatur middag (Celsiusgrader)				
	1900	1901	1902	1903	1904
Januar 16de—31te	÷ 0.2	+ 1.3	÷ 3.6	+ 2.6	+ 1.4
Februar 1ste—14de	÷ 4.3	÷ 3.0	÷ 2.4	+ 0.7	÷ 4.1
— 15de—sidste	÷ 3.4	÷ 1.2	+ 2.6	+ 2.5	÷ 0.2
Mars 1ste—15de	÷ 1.2	÷ 0.6	÷ 0.3	+ 4.0	+ 3.2
— 16de—31te	+ 1.8	+ 0.5	÷ 1.3	+ 3.5	+ 2.7
April 1ste—24de	+ 5.7	+ 4.3	+ 4.5	+ 3.5[1])	+ 7.5[2])
Middeltemperaturen	+ 0.7	+ 0.5	+ 0.3	+ 3.5	+ 2.8
Laveste middeltemperatur	÷ 4.0	÷ 3.4	÷ 4.1	+ 0.4	÷ 0.2
Høieste kuldegrad	÷ 11.7	÷ 12.2	÷ 11.7	÷ 7.2	÷ 12.1

[1]) Fra 1ste til 30te april.
[2]) Fra 1ste til 29de april.

d. Vandets temperatur.

Dybvandstermometrene var ivinter ikke udlaant.

VII. Fisket vedkommende.

a. Fiskets gang.

I modsætning til forrige aar erholdtes ivinter paa prøvesætninger i anden halvdel af januar maaned skrei fra Henningsvær og vestover. Da derhos forekomst af kobbe ikke blev iagttaget, var forhaabningerne til en begyndelse ganske gode. Veirforholdene hindrede dog regelmæssige fiskeforsøg i denne maaned.

I februar var veiret godt; men de langs hele Lofoten jevnlig foretagne redskabstrækninger gav kun yderst sparsomt udbytte. Et par uger af mars maaned forløb ogsaa, uden at nævneværdig bedring sporedes. Imidlertid var der formerket fisk for Østlofoten — helt øst til Svellingen, hvor der i en række af aar intet større skreifiske har foregaaet. Efter uveirsdagene, der ivdtraf omkring 20de mars, begyndte fisket at tage opsving over hele distriktet, særlig for fiskeværene Brettesnes, Risvær og Svellingen, hvor fangsten holdt sig forholdsvis jevn og tildels rig til langt ud i april. Paa „Høla“ foregik samtidig et ganske godt linefiske, uden at større indsig til Østnesfjorden, hvor der hele vinteren kun forekom et „tyndt stræl“, fandt sted. Vestenfor var fisket hele tiden gjennemgaaende mindre og ujevnere — daarligst for Hopens opsynsdistrikt. Det samlede udbytte blev derfor ikke paa langt nær saa stort, som det først i april, da fangsten nogle dage holdt sig sjelden jevn over det hele, var udsigt til.

Det første fiskesig gik temmelig nær land. Der fiskedes saaledes en tid rigtig godt paa Napstrømmen helt op til Strømø, ligesaa paa Gimsøstrømmen. I begyndelsen af april, da der efter rognen at dømme foregik nyt indsig, var fangsten igjen bedst ved eggen for de fleste vær.

Nogen større fisketyngde var kun tilstede for den østligste del af distriktet, ellers syntes forekomsten at være tynd og streifende, god fangst var sjelden at erholde paa samme sted flere sæt itræk.

Fløitredskab forsøgtes uden held, fisken holdt sig ved bunden.

Endskjønt fisken var tiltaget betydelig i leverholdighed mod forrige aar, blev storgarnfisket fuldstændig mislykket. For smaagarnbrugerne var udbyttet ujevnt, dog tildels tilfredsstillende. Linefisket slog forholdsvis

bedst til overalt og fortsattes af endel baade i de vestligste vær, ogsaa efter at opsynet var hævet.

De nærmere forholde i de enkelte vær vil fremgaa af det følgende:

Raftsundet, Svellingen, Risvær og Brettesnes. Omkring 25de februar formerkedes fisk ved Brettesnes, Risvær og Svellingen. Fisket, som i begyndelsen var smaat, tiltog snart fra lille Skjervø og østover, paa hvilket hav baadene fra Risvær ogsaa drev. Først den 26de mars tog det opsving for Brettesnes og Risvær, og særlig i tiden fra 2den til 20de april var det saavel for disse vær som Svellingen meget godt med fangster optil 900 paa smaagarn, 1 400 paa natliner og 1 000 paa dagliner, rigest for Brettesnes og Svellingen, noget mindre for Aarstein og Risvær.

Efter 20de april aftog fisket meget paa de almindelige fiskepladse, men fortsattes nogenlunde godt paa „Udfjordgrunden“ og henimod indlandet ved Tranø og Hammerø af baade fra Svellingen.

Udbyttet blev i heletaget godt for alle redskaber, som dreves fra disse fiskevær.

I Kanstadfjorden fik man sidst i mars optil 300 fisk paa smaagarn. Nogen større fiskemængde formentes der dog ikke at være tilstede.

I selve Raftsundet foregik intet fiske.

Østnesfjorden. Sidst i februar fiskedes optil 30 skrei paa natstaaende liner. Fremover mars var gjennemsnitsfangsten omkring 40 og 15 henholdsvis paa liner og smaagarn indtil den 21de s. m., da daglinefisket paa Lilandsbugten gav optil 400, gjennemsnitlig 100 pr. baad. Efter et par dages forløb var fisket sterkt aftagende igjen, og ved maanedens udgang ophørte det ganske.

Den skrei, der fiskedes paa Lilandsbugten, udmerkede sig fremfor den almindelige ved sin størrelse, idet den holdt en vegt af ca. 300 kgr. pr. hundrede.

Skraaven. Den første nævneværdige fangst foregik 28de og 30te januar med optil 10 skrei paa dybsagn og 30—40 paa liner og smaagarn.

Februar gav som regel ikke større gjennemsnitsfangst end 50—60 fisk, bedst paa liner, noget mindre paa smaagarn. Henimod maanedens slutning begyndtes med dagliner, hvorpaa fiskedes bedre, men ujevnt — fra 0—400.

Mars maaned bragte heller ingen væsentlig forandring, kun undtagelsesvis blev gjennemsnittet optil 100 fisk, fraregnet de sidste dage, da det øgedes noget uden dog at kunne betegnes som godt.

I april var linefisket bedre, enkelte dage godt, smaagarnsfisket deri-

mod fremdeles maadeligt, og ujevnt faldt det paa begge brug. Storgarnfisket slog saa godt som feil hele vinteren.

Fisket foregik væsentligst vestpaa og for indresiden, mindre paa „Høla“. Den 26de april var det afsluttet, og alle fremmede fiskere afreist.

Svolvær. Efterat de før 23de februar foretagne fiskeforsøg intet nævneværdigt udbytte havde bragt, fik man nævnte dag optil 170 fisk paa garn og 45 paa liner, gjennemsnitlig omkring 20 paa begge brug, hvormed fangsten omtrent holdt sig helt til 22de mars, bedst paa Briggagrunden paa ca. 70 favne vand.

I derpaafølgende en maaneds tid var fisket jevnt bra med daglige gjennemsnitsfangster i dagene fra 28de mars til 8de april 180, 200 og 240, ellers omkring 110, 130 og 150 henholdsvis for smaagarn, natliner og dagliner.

Fisket foregik fra 22de til 30te mars langs Svolværryggen fra midt for Skraaven til henimod Skjoldværbakken, senere ved øvre Landbakken og forøvrigt over hele „Høla“. Den 5te april fiskedes bedst ved Skjæringen og Odværbakken og saa det ud til, at fisken da vilde sige ind Østnesfjorden; men nei, stimen fordelte sig til bakkerne paa begge sider af „Høla“. Efter 22de april aftog fisket betydeligt; de faa baade, som fortsatte til maanedens slutning, fik dog 50—60 fisk i sættet.

Kabelvaag og Storvaagen. Helt til de sidste dage i mars var fisket aldeles ubetydeligt paa alle redskaber. Fra 28de s. m. til 9de april slog det ganske godt til for linebrugerne, som drev baade dag- og natliner, hvorimod det fremdeles var høist middelmaadigt paa smaagarn og omtrent „svart“ paa storgarn. Linefisket fortsattes af endel baade ud april maaned; men udbyttet blev efter den 9de meget ujevnt.

Fisken forekom en tid tyndt spredt over hele fiskehavet, senere formerkedes den i mindre „lopper“ saavel ved eggen som nærmere land.

Ørsvaag, Ørsnes, Hopen og Kalle. Ogsaa for disse fiskevær var fangstforsøgene i den sidste halvdel af januar og hele februar helt mislykkede. Da heller ikke resultatet blev bedre i den første halvdel af mars, sluttede mange fiskere fra Tromsø amt og reiste hjem. Enkelte storgarnbrugere afreiste ogsaa uden at have havt brug i sjøen. Sidst i denne maaned indtraadte der en jevn bedring saavel i smaagarn, som især linefisket. Flere baade, der var reisefærdige, gav sig over og begyndte fisket paany; men da det efter paaske (3die april) aftog igjen, afsluttede en større del af baadbelægget. I ugen efter 9de april tog natlinefisket sig op igjen nogle dage, men efter 17de blev det smaat igjen og ophørte omkring den 23de.

I den tid, der var fisk tilstede, stod den mest ved eggen.

Udbyttet blev især for Ørsnes og Hopen i heletaget daarligere end det har været paa mange aar, for Ørsvaag var det lidt bedre.

Garnbrugerne var uheldigst stillede. Kun nogle, der flyttede østover til Brettesnes og Risvær i rette tid, havde nogen fortjeneste af lofotturen.

Henningsvær. Endel smaa forsøgstrækninger i midten af januar bragte optil 20 skrei. De omtrent daglige redskabstrækninger fra begyndelsen af februar udover gav kun ringe udbytte helt til slutningen af mars, da større fisketyngde formerkedes, og da der gjordes nogle ret gode trækninger baade med garn og liner. For førstnævnte brugs vedkommende blev dog fisket af kort varighed, medens der paa liner fiskedes med vekslende held — tildels meget godt — helt til udgangen af april.

De bedste fangstfelt var ved eggen og paa Gimsøstrømmen.

Stamsund, Steine og Ure. Da faa fiskere var ankomne og veiret uroligt, foretoges i anden halvdel af januar kun nogle prøvesæt nær land med resultat af 2—20 skrei.

Gjennemsnitsfangsten for hele distriktet i februar dreiede sig i maanedens første halvdel om 20—30 og i anden halvdel om 20—70 skrei paa liner og smaagarn. Paa storgarn var den samtidig yderst daarlig.

Indtil de sidste dage i mars foregik det lille fiske, som var, udelukkende nær land, og gjennemsnitsfangsten oversteg ikke 100 fisk paa liner og 120 paa smaagarn. Ved dette tidspunkt formerkedes fisk ved eggen, og af rognen fremgik, at det var nyt indsig, noget, der sjelden forekommer saa sent paa vinteren. Fisket tog sig da op og blev især for Ure ret godt nogle dage, men derpaa ujevnt igjen fremover april.

Paa smaagarn erholdtes optil 900 og paa liner 500 af enkelte baade, medens andre gjorde det daarligt. Af storgarnbaade var nu yderst faa tilbage, og noget nævneværdigt vilde de neppe have udrettet, da fisken var ualmindelig smaa. Gjennemsnitlig var fangsten indtil midten af april 90—170, resten af maaneden 60—100 fisk baade paa liner og smaagarn.

Dybsagnbaadene i Steine fiskede enkelte dage i april nogenlunde godt.

Balstad og Mortsund. Liner blev for Balstad første gang trukne den 16de januar med en fangst af 2 skrei. Senere hindrede uveiret ethvert fiskeforsøg i denne maaned.

I februar fiskedes med gjennemsnitligt lidet udbytte. Enkelte baade fik fra 200—250 skrei; men det almindelige fiske var fra 30—70.

Noget bedre, men fremdeles meget ujevnt var fisket i mars. Nogle med doryer udrustede skøiter fik i heldigste tilfælde 700—1 200 og linebaadene ligesaa 200—400 fisk, men i det hele var udbyttet lidet, indtil fisken i slutten af maaneden seg nær under land og der især med dagliner fiskedes godt nogle dage fra Napstrømmen og Busknesfjorden.

I første halvdel af april foregik det bedste fiske. Linebaadene havde da almindelig dagsfangst af 100—400 og skøiterne 500—1 000. Senere var det aftagende, og kun undtagelsesvis gik fangsten ved maanedens slutning op til 250.

Smaagarnfisket gav især for Mortsund omtrent lige godt gjennemsnitsudbytte som linefisket. I den sidste del af fisketiden drev de fleste storgarnfiskere liner, hvilket redskab ogsaa flere af smaagarnbrugerne da gik over til.

Nufsfjord og Sund. I januar indskrænkede fiskedriften sig til nogle enkelte forsøg, hvorunder saavidt konstateredes, at skrei var tilstede, om end yderst sparsomt. Veiret var derhos hinderligt.

Udigjennem hele februar og første halvdel af mars var fisket misligt med gjennemsnitsfangster fra 30 opover til 100. Senere bedredes det noget og blev i sidste uge af mars samt de første par uger af april — skjønt ujevnt — dog ret godt, gjennemsnitlig op til 300. Over midten af april aftog det igjen lidt efter lidt. Den 29de, da opsynet blev hævet, var de fleste fiskere sluttet.

Gjennemgaaende var fisket bedst nær land; men det artede sig særdeles ujevnt. Der hvor man en dag gjorde god fangst, var den næste saa godtsom intet at faa. Den 25de og 26de mars var der meget fisk paa Napstrømmen helt oppe ved Strømø. Efter et par dages forløb gjorde de det bedst, som havde sine redskaber paa almindeligt fiskehav, og den 30te og 31te mars fiskedes indtil 600 ved eggen.

Storgarnfisket slog helt feil. De faa, som begyndte med dette brug, gik snart over til liner. Ogsaa de fleste smaagarnfiskere brugte ud paa vinteren liner ved siden af; nettoudbyttet af smaagarnfisket stod forøvrigt ikke tilbage for linefiskets.

Reine, Sørvaagen, Aa og Tind. Før 12te mars var fisket yderst smaat vestenfor Moskenes. I Reine og Havnø var heller ikke meget udrettet; men forholdsvis bedre var det ialfald for enkelte baade. Senere i nævnte maaned samt i april fik linebaade fra Aa og Evenstad langt vest paa eggen optil 4 à 500 fisk, hvilket tal undtagelsesvis ogsaa naaedes for Reine og øerne; men yderst ujevnt var det overalt — der var ingen fisketyngde tilstede — hvorfor udbyttet for fiskerne i alle disse vær blev lidet i forhold til de mange trækningsdage, man paa grund af

gunstige veirforholde havde i vinter, en omstændighed, som bidrog til stort agnforbrug, der forringede lotterne adskillig.

I Reine faldt fisket bedst paa smaagarn, for Havnø, Olenilsø og Zakrisø derimod heldigst paa linebruget. Vestenfor, hvor kun et faatal drev garn, var disses fangst ialmindelighed mindre end linebrugernes. Da opsynet hævedes, blev fisket fortsat af et større antal baade i Sørvaagens distrikt, og de heldigste fik ved den tid optil 500 fisk. Storgarnfisket mislykkedes fuldstændig.

---

b. Udbyttet.

Det til handelsvare tilvirkede udbytte ansloges ved fiskets afslutning til $12^3/_{10}$ million fisk, 800 hl. lever, 3 293 hl. dampmedicintran og 8 100 hl. rogn.

Af fiskepartiet blev $7^4/_{10}$ million saltet til klipfisk, $4^8/_{10}$ million hængt til rundfisk og $^1/_{10}$ million tilvirket paa anden maade. Til guanofabrikation opsamledes $6^6/_{10}$ million torskehoveder, hvoraf der desuden hjemsendtes $5^3/_{10}$ million til kreaturfoder.

Værdien af disse produkter kan formentlig ansættes til noget over $2^9/_{10}$ million kroner.

Til fortæring i Lofoten og til bortsendelse medgik antagelig $^1/_2$ million fisk.

Dampmedicintranen tilvirkedes ved 80 damperier, hvoraf 69 paa land og 11 ombord i fartøier.

Efter vegtopgaver, der saavidt mulig regelmæssig indhentedes fra samtlige opsynsdistrikter to gange i hver maaned, udgjorde gjennemsnitsvegten for garnfisk 176 kgr. og for linefisk 145 kgr. pr. 100 stkr. i sløiet tilstand.

Leverens fedtholdighed opgives til gjennemsnitlig omkring 33 pct.

Fiskens rognholdighed i hl. pr. 1 000 stkr. har været:

1898	1.71
1899	1.61
1900	1.34
1901	1.41
1902	1.12
1903	0.85
1904	0.79

Denne beregning er foretaget ved den tid, da forøgelsen af rognpartiet ophører.

Tabel 47 viser det aarlige udbytte af fisk, lever og tran, samt antallet af fiskere i de sidste 21 aar.

Tabel 47.

Aar	Antal fiskere	Opfisket kvantum i tusinder	Fisk pr. fisker	Leverholdighed		Leverparti	Tranparti	Dampmedicintranparti
				Fisk pr. hl. lever	Gjennemsnitlig	1 000 hektoliter		
1884	27 798	17 000	612	500— 700	—	16.9	10.1	4.20
1885	26 625	26 500	1 000	400— 700	—	29.5	18.2	6.55
1886	28 920	31 000	1 072	300— 650	—	41.0	25.4	10.00
1887	28 030	29 700	1 060	300— 700	—	38.3	23.6	9.50
1888	31 917	26 000	815	250— 450	—	38.0	23.6	16.10
1889	30 083	17 200	572	200— 500	—	23.5	14.6	12.90
1890	30 324	30 000	989	200— 500	—	58.5	36.3	16.70
1891	30 378	21 050	691	250— 500	—	22.7	14.1	18.20
1892	30 092	16 250	540	280— 550	—	23.0	14.3	8.10
1893	26 683	27 000	1 012	270— 550	—	31.5	19.5	18.60
1894	28 000	28 500	1 017	400— 800	—	14.6	7.3	12.30
1895	32 600	38 600	1 184	500—1300	—	11.0	3.8	12.30
1896	32 280	18 000	558	570—1000	—	2.5	1.2	8.85
1897	31 312	25 800	824	300— 720	—	7.7	3.8	18.26
1898	29 777	15 000	504	300— 700	460	8.0	4.0	11.25
1899	24 461	15 000	613	250— 450	340	11.0	6.1	18.45
1900	22 736	8 400	369	230— 440	320	5.6	3.0	10.77
1901	18 555	13 000	700	250— 500	350	6.0	3.1	15.89
1902	23 054	14 300	620	380— 900	560	2.6	1.1	9.63
1903	18 277	13 700	750	700—4000	2 160	1.1	0.2	0.61
1904	18 000	12 290	683	500—1800	1 150	0.8	0.3	3.29

Anm. Dampmedicintran er ikke medtaget i lever- og tranpartiet.

Tabel 48 viser, hvormeget der er opfisket i de forskjellige maaneder.

Tabel 48.

Aar	Opfisket kvantum			
	Januar og Februar	Mars	April	Ialt
	Millioner stykker			
I gjennemsnit 1871—1890	5.0	15.8	4.4	25.2
Procent	19.8	62.7	17.5	100
I gjennemsnit 1891—1900	2.8	13.9	4.7	21.4
Procent	12.3	65.4	22.3	100
1900..................	1.0	5.5	1.9	8.4
Procent	11.9	65.5	22.6	100
1901..................	1.8	7.8	3.4	13.0
Procent	13.8	60,0	26.2	100
1902..................	2.3	8.5	3.5	14.3
Procent	16.1	59.4	24.5	100
1903..................	0	4.3	9.4	13.7
Procent	0	31.4	68.6	100
1904..................	0.3	2.4	9.6	12.3
Procent	2.4	19.5	78.1	100

Tabel 49 indeholder opgave over udbyttet af fisk, lever, dampmedicintran og rogn for hver uge. Antallet af trækningsdage i ugen er anført længst tilhøire.

Tabel 49.

Ugen, som endte	Ugentlige opgaver over udbyttet for 1904						Dage trækning			
	Fisk			Lever	Damp-medicintran	Rogn	Østlofoten		Vestlofoten	
	Ialt	Heraf saltet	Ugens fiske							
	Millioner stykker			Hektoliter			Fuld	Delv.	Fuld	Delv.
Januar.........	—	—	—	—	—	—				
Februar 13de...	0.029	0.002	0.029	35	1	34	2	2	3	1
— 20de...	0.127	0.017	0.098	98	23	144	4	1	4	1
— 27de...	0.257	0.046	0.130	137	75	288	3	2	3	1
Mars 5te......	0.646	0.199	0.389	214	189	780	3	2	3	1
— 12te......	1.458	0.653	0.812	334	450	1 795	5	1	5	1
— 19de......	2.008	0.868	0.550	343	683	2 418	2	2	2	2
— 26de......	2.699	1.277	0.691	376	883	3 200	2	1	1	2
April 2den.....	4.408	2.587	1.709	496	1 326	4 860	3	2	4	1
— 9de......	6.925	4.257	2.517	622	1 941	7 010	4	0	4	0
— 16de......	10.100	6.361	3.175	687	2 690	7 960	5	1	5	1
— 23de......	11.745	7.241	1.645	750	3 124	8 085	5	1	5	0
— 26de......	12.290	7.375	0.545	800	3 293	8 100	4	0	4	0

Anm. Dampmedicintranen er ikke medregnet i leverpartiet.

I tabel 50 er anført det antagelige udbytte af fisk ved hver uges slutning i de sidste 5 aar.

Tabel 50.

Maaned	Lofotfiskets udbytte i millioner									
	1900		1901		1902		1903		1904	
	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner
Februar	3	0.10	2	0.03	1	—	7	—	6	—
	10	0.23	9	0.21	8	0.07	14	—	13	0.03
	17	0.49	16	0.67	15	0.29	21	—	20	0.13
	24	0.98	23	1.33	22	0.83	28	—	27	0.26
Mars	3	2.02	2	2.36	1	2.32	7	0.12	5	0.65
	10	2.94	9	4.02	8	4.66	14	0.43	12	1.46
	17	3.38	16	5.50	15	7.90	21	1.96	19	2.01
	24	4.83	23	7.31	22	9.69	28	4.27	26	2.70
	31	6.48	30	9.64	29	10.79	—	—	—	—
April	7	7.64	6	11.76	5	12.20	4	8.34	2	4.41
	14	8.20	13	12.80	12	13.52	11	10.49	9	6.93
	21	8.37	20	13.00	19	14.18	18	11.98	16	10.10
	25	8.40	—	—	24	14.30	25	13.29	23	11.75
	—	—	—	—	—	—	30	13.70	29	12.29

Tabel 51 viser lofotfiskets udbytte af de forskjellige produkter gjennemsnitlig i 1881—1885, 1886—1890, 1891—1900 samt i de sidste 10 aar.

Tabel 51.

Aar	Lofotfiskets udbytte							
	Ialt fisk	Heraf Klipfisk	Heraf Tørfisk	Hoveder	Rogn	Medicintran	Tran	Værdi i millioner kroner
	Millioner stykker				1 000 hektoliter			
I gjennemsnit 1881—1885 ..	23.7	20.2	3.5	17.3	28.4	3.23	16.5	5.80
I gjennemsnit 1886—1890 ..	27.5	23.5	4.0	15.5	29.5	13.10	25.0	6.21
I gjennemsnit 1891—1900 ..	21.4	17.0	4.4	14.4	22.9	13.71	7.7	5.26
1895.............	38.6	31.4	7.2	28.9	42.0	12.30	3.8	6.90
1896.............	18.0	15.3	2.7	11.2	16.0	8.86	1.2	5.15
1897.............	25.8	19.1	6.7	13.5	27.1	18.26	3.8	5.26
1898.............	15.0	8.1	6.9	8.3	20.6	11.25	4.0	3.30
1899.............	15.0	10.7	4.0	9.6	20.7	18.45	6.1	4.55
1900.............	8.4	5.7	2.6	6.0	10.2	10.77	3.0	3.46
1901.............	13.0	7.4	5.5	8.3	16.6	15.89	3.1	4.20
1902.............	14.3	10.5	3.6	10.3	13.7	9.63	1.1	4.35
1903.............	13.7	9.4	4.3	10.0	10.5	0.61	0.2	3.29
1904.............	12.3	7.4	4.8	6.6	8.1	3.29	0.3	2.94

Anm. 0.3 million fisk tilvirket paa anden maade i 1899.
0.1 — „ — „ „ — i 1900.
0.1 — „ — „ „ — i 1901.
0.2 — „ — „ „ — i 1902.
0.1 — „ — „ „ — i 1904.

Fordelingen af det erholdte kvantum paa de forskjellige fiskedistrikter sees af tabel 52.

Tabel 52.

Opsynsdistrikt	Udbyttets fordeling paa opsynsdistrikterne								
	Fisk (1 000 stykker)				Lever (Hektoliter)		Rogn hektoliter	Millioner hoveder	
	Ialt	Garn	Line	Dybsagn	Ialt	Brugt til medicintran		Til guano	Hjemsendt
Raftsundet, Risvær og Svellingen	1.838	0.500	1.338	—	1 800	643	1 320	0.80	1.00
Brettesnes	2.275	0.750	1.525	—	2 200	1 062	1 635	1.30	0.90
Skraaven	0.998	0.360	0.544	0.094	915	612	612	0.25	0.70
Østnesfjorden	0.165	0.010	0.152	0.003	125	45	95	0.15	0.01
Svolvær	0.718	0.150	0.558	0.010	530	[1])1 800	320	0.05	0.05
Kabelvaag og Storvaagen	0.501	0.063	0.429	0.009	445	[1])885	305	0.28	0.20
Ørsvaag, Ørsnes, Hopen og Kalle	0.399	0.024	0.372	0.003	345	340	280	0.20	0.14
Henningsvær	0.750	0.120	0.610	0.020	650	[1])840	650	0.20	0.50
Stamsund og Steine	0.649	0.099	0.535	0.015	510	[1])800	494	0.50	0.14
Ure	0.330	0.040	0.290	—	250	210	205	0.20	0.12
Balstad og Mortsund	0.882	0.043	0.839	—	800	775	540	0.30	0.56
Nufsfjord	0.735	—	0.735	—	560	438	364	0.45	0.27
Sund	0.408	0.040	0.368	—	323	[1])368	230	0.20	0.20
Reine	0.645	0.100	0.545	—	536	536	490	0.40	0.24
Sørvaagen	0.997	0.034	0.963	—	691	526	560	0.70	0.25
	12.290	2.333	9.803	0.154	10 680	9 880	8 100	6.58	5.28

[1]) Endel lever tilført fra andre fiskevær.

Tabel 53 giver oversigt over det procentvise forhold mellem udbyttet for de forskjellige brug og antallet af fiskere ved disse.

Tabel 53.

Aar	Forholdet mellem brugenes udbytte					
	Garnbrug		Linebrug		Dybsagn	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk
	Procent					
I gjennemsnit						
1871—1880	50.4	48.7	39.6	45.6	10.0	5.7
1881—1890	35.1	31.5	56.3	64.6	8.6	3.9
1891—1900	38.4	34.9	55.0	62.3	6.6	2.8
1895	26.3	16.4	66.7	79.2	7.0	4.4
1896	22.2	21.1	69.1	75.5	8.7	3.4
1897	28.9	29.3	62.7	68.5	8.4	2.2
1898	35.5	32.4	59.6	66.4	4.9	1.2
1899	43.5	50.9	52.0	48.3	4.5	0.8
1900	59.2	51.7	38.9	47.8	1.9	0.5
1901	52.5	50.7	44.6	47.2	2.9	2.1
1902	42.0	41.4	53.2	54.5	4.8	4.1
1903	37.9	10.1	57.8	87.8	4.3	2.1
1904	29.8	19.0	65.7	79.8	4.5	1.2

Mandslotterne findes anført i tabel 54.

Tabel 54.

Opsynsdistrikt	Mandslotter for 1904 angivet i kroner									Anm.
	Høieste			Middels			Laveste			
	Garn	Line	Dybsagn / Smaagarn	Garn	Line	Dybsagn / Smaagarn	Garn	Line	Dybsagn / Smaagarn	
Raftsundet, Svellingen og Risvær	—	800	500 / 0	—	300	220 / 00	—	110	100 / 0	
Brettesnes	—	500	300 / 0	—	210	180 / 0	—	70	50 / 0	
Skraaven	92	445	280 / 152	35	110	95 / 100	25	30	30 / 10	
Svolvær	—	320	300 / 110	—	150	130 / 30	—	30	35 / 10	
Vaagene	40	230	150 / 30	5	120	60 / 5	0	40	30 / 0	
Hopen	45	190	100 / 40	10	90	50 / 18	0	6	35 / 15	
Henningsvær	100	350	200 / 100	50	160	100 / 70	20	50	50 / 40	
Stamsund	110	250	180	50	120	100	0	25	25	
Steine	25	200	220 / 120	5	120	140 / 80	0	50	40 / 50	
Ure	30	250	260	15	160	150	0	60	100	
Balstad og Mortsund	35	250	240	10	100	100	0	15	15	
Nufsfjord	—	325	—	—	200	—	—	38	—	
Sund	63	423	300	20	207	233	8	94	163	
Reine	50	200	150	30	120	100	10	50	25	
Sørvaagen	—	320	220	—	170	100	—	40	45	Smaagarnfiskerne brugte ogsaa liner.

Tabel 55 viser det gjennemsnitlige fangstudbytte pr. mand i tiaarene 1881—1890, 1891—1900 samt i de sidste 10 aar.

Tabel 55.

Aar	Gjennemsnitsudbytte pr. mand	
	Stykker skrei	Kroner
I gjennemsnit:		
1881—1890	656	203
1891--1900	732	183
1895	1 189	212
1896	558	160
1897	824	168
1898	504	110
1899	613	186
1900	369	152
1901	700	226
1902	620	190
1903	750	180
1904	683	163

Fisketallet pr. mand stemmer omtrent med, hvad dette gjennemsnitlig andrager til i sidste tiaarsperiode; ligesaa med hensyn til gjennemsnitslotten i penge.

Prisen paa fisk var noget lavere end ifjor; men forskjellen opveies ved den forøgede leverholdighed i forbindelse med høie lever- og rognpriser paa det nærmeste.

Den virkelige fordeling af det samlede udbytte er, som tabel 54 viser, meget ujevn.

Agnforbruget var betydeligt, hvortil bidrog det store antal trækningsdage og den omstændighed, at saa mange garnfiskere brugte liner. Endskjønt priserne holdtes lavere end i forrige vinter, beløber det sig samlet til 530 000 kroner, og gjennemsnitlig pr. mand til ca. 40 kroner. I de forskjellige opsynsdistrikter varierer den almindelige agnudgift pr. linefisker fra 22 til 70 kroner, som sedvanlig er den størst i Vestlofoten.

I de østligste fiskevær anvendtes mest saltet skjæl og blæksprutlever samt endel fersk sild; fra Henningsvær og vestover hovedsagelig

sidstnævnte agn, hvoraf tilførselen var rigelig fra Ramfjorden pr. Tromsø og Helgeland. Lodde forsøgtes i mars maaned; men viste sig ikke at være saa heldig som fersk sild.

Af saltet agn, som blæksprut og blæksprutlever, brugtes ogsaa i Vestlofoten endel, særlig af fiskere fra Folden og Steigen, der som regel medbringer forsyning deraf, som de selv har tilveiebragt om høsten, en meget fornuftig fremgangsmaade, hvorved de sparer penge, og derfor i almindelighed kan tilføre sine hjem ganske andet udbytte af lofotturen end de mange fra andre distrikter, der kommer tomhændte til fisket og maa tage alt udstyr paa kredit.

c. Priser.

De ved hver uges slutning i vinter noterede priser i de forskjellige fiskevær findes anført i tabel 56.

Tabel 56.

Priser paa fisk, lever, hoveder og

Ugen, som endte	Raftsundet F. / L.	Raftsundet H. / R.	Brettesnes F. / L.	Brettesnes H. / R.	Østnes-fjorden F. / L.	Østnes-fjorden H. / R.	Skraaven F. / L.	Skraaven H. / R.	Svolvær F. / L.	Svolvær H. / R.	Vaagene F. / L.	Vaagene H. / R.	Hopen F. / L.	Hopen H. / R.	Hennings-vær F. / L.	Hennings-vær H. / R.
13/2							21						20			
							15									
20/2							21—25									
							20—27	[1]25								
27/2							20—24		20—30		20—24	50—80	18			
							25—40	[1]25			25—30					
5/3			20—22				20		20—23		18—25	40—70	18—20		20	
			50				35—50		20—40	[1]20	25—35	[1]16	25—30		32	[1]25
12/3	19—22		20—22		22		18—20		18—23		18—25	35—60	18—22	30—35	18—23	
		[1]20	45—50	[1]20		[1]20	40—55	[1]18		[1]20	30—40	[1]18	30—35		32—55	[1]25
19/3	17—21		20—23		22	50—60	18—21		20—23		19—25	35—50	18—21		20—22	
		[1]21	45—50	[1]22	30—40	[1]19	45—52	[1]19	30—40	[1]22	35—45	[1]18	30—35	[1]20	45—55	[1]25
26/3	21—24		18—23		20		20—23		20—24	50—60	19—24	35—50	18—20	25—30	20—22	
		[1]23	45—50		40—50	[1]20	45—60	[1]18	40—55	[1]21	40—50	[1]18	35—50		45—55	[1]25
2/4	17—21		16—23		18—20	50—60	16—24		18—24	60—80	16—22	35—45	17—22	30—35	20—23	
	60	[1]16	50—70	[1]18	50—60	[1]20	50—80	[1]18	50—75	[1]18	50—65	[1]17	45—55		50—75	[1]22
9/4	12—19		14—22		16—23	40—60	16—24		15—24	40—60	15—22	35—45	16—23	40—50	18—25	
	45—50	[1]10	50—60		50—60	[1]14	45—68	[1]12	45—62	[1]12	50—60		45—55		45—60	[1]20
16/4	13—23		15—24		16—21	40—50	16—24		16—24	40—60	16—22	35—45	17—22	40—50	18—24	
	45—50		45—55		35—50		30—47	35	45—60	40	30—43	40	45—50		40—45	[1]11
23/4	15—23		16—23		15—21	40—50	16—22	35—40	16—23	40—60	17—22	35—45	16—23	40—50	17—22	
	35—60		30—50	42	40—50	40	35—50	40	40—50	40	40	38		35	40—45	[1]16
29/4	15—23		16—17		16	40—50	17—22		16	40—60	17—22	35—45	16—23	40—50	17—18	
	35	40	40	40	30	30	30—40	40	30	40	40	43	35—40	38	30—40	[1]42

[1] Pr. hektoliter fersk rogn.

Anm. Tallene betegner:
For fisk (F) kroner pr. 100 stykker.
„ lever (L) — - hektoliter.
„ saltet rogn (R) — - hektoliter.
„ hoveder (H) øre - 100 stykker.

gn ved hver uges slutning 1904

	Stamsund	Ure		Balstad		Nufsfjord		Sund		Reine		Sørvaagen	
F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.
L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.
[illegible]		18		16						25—30			
				30				25—30					
-20		18		16—21		17				18—20			
-40		30		30—40		25—26				25—30		25—30	
-22		18—20		17—22		17		18		18—20		18—20	
-30		30—50		30—35		30—35		28—33		30—35		27—32	
-24		19—21	40—45	18—22		18		18—20		20—21		19—22	
-55	¹)23	35—40		30—45		37—42		40—50		35—40		30—40	
-24	30—50	19—22	40—45	20—23		18		18—20		20—22		19—20	
-50	¹)20	40—45		35—45	¹)22	45—47		40—50		40—45		35—47	
-23	50	19—22	40—50	20—23		18	30	18—20		18—20		19—21	50—60
[illegible]	¹)20	40—45		40—45	¹)22	55—60		40—55		40—60		47—55	
-25		18—22	40—50	18—20		18	30	18—20		20—24		19—20	50—60
-62	¹)18	40—60		45—65	¹)22	50—52		40—50		45—50		50—55	
-25	30—50	19—22	40—45	18—24		17—18		18—20		18—22		20—21	50—60
60	35	45—50		50—57	¹)13	45—47		45—52		45—50		45—55	
25	30—50	16—22	40—50	18—23		17—18		18—21		17—22		20—21	40—50
60	35	45—50		50—55		45—47		40—50		40—50		40—45	
24		17—22	40—50	18—22	30—45	17		17—21		18- 20	35—40	19—20	50—60
50	35	40—45	38	40—45	38	40—42	39	40—45	42	40—45	40	35—40	39
22	50—70	17—22	40—50	18		17		17—21	60	18—20	35	20	50—60
45	35	40—45	42	30	42	35—37	39	30—45	42	25—40	40	30	39

Gjennemsnitsprisen paa de forskjellige fiskeprodukter samt paa agn viser tabel 57.

Tabel 57.

Opsynsdistrikt	Gjennemsnitsprisen i 1904 angivet i kroner													
	Fisk							Agn						
	Garn	Line	Dybsagn	Hoveder	Lever	Fersk rogn	Saltet rogn	Fersk sild	Saltet sild	Skjæl	Saltet skjæl	Lodde	Blæksprut	Blæksprut lever
	pr. 100 stkr.				pr. hektoliter									
Raftsundet	20.0	16.0	—	0.35	50.0	20.0	40.0	10.0	—	—	39.0	—	7.5	33.0
Brettesnes	21.5	15.5	—	0.35	55.0	18.0	42.0	10.0	—	—	40.0	—	7.0	30.0
Skraaven	22.0	18.3	18.3	0.35	43.5	18.0	40.0	7.6	8.0	—	45.0	—	8.0	30.0
Svolvær	23.0	17.0	17.0	0.50	45.0	17.0	38.0	8.5	6.0	—	44.0	—		25.0
Vaagene	23.0	17.5	17.5	0.40	48.0	15.0	43.0	11.0	—	—	40.0	—	6.0	30.0
Hopen	22.0	17.5	17.5	0.38	44.0	15.0	36.0	11.0	—	—	40.0	—	9.0	27.0
Henningsvær	24.0	20.0	19.0	0.50	46.0	21.0	42.0	9.0	—	7.0	45.0	11.0	8.0	30.0
Stamsund	23.5	19.0	19.0	0.40	48.0	17.5	35.0	9.7	7.0	—	50.0	10.0	7.6	36.0
Ure	21.5	18.0	—	0.45	45.0	—	40.0	9.7	7.0	—	50.0	10.0	7.6	37.0
Balstad	22.0	19.0	—	0.32	38.0	20.0	42.0	10.0	6.0	—	48.0	13.4	5.0	26.0
Nufsfjord	—	17.0	—	0.30	41.8	—	38.8	8.0	5.2	—	48.0	10.0	6.4	25.9
Sund	20.4	18.2	18.2	0.50	42.3	—	42.2	9.3	5.2	—	52.0	10.0	6.9	25.9
Reine	21.0	19.0	—	0.35	40.0	—	40.0	9.3	—	—	—	12.0	8.0	30.0
Sørvaagen	21.0	20.0	—	0.50	40.0	—	39.0	8.5	9.0	—	—	12.0	—	

Til sammenligning anføres i tabel 58 fiskepriserne i de forskjellige fiskevær siden 1895.

Tabel 58.

Fiskevær	Gjennemsnitsprisen af fisk (kr. pr. 100) i aaret									
	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904
Raftsundet	15.0	—	—	—	25.5[1]	35.0[1]	27.0[1]	23.0[3]	20.4	17.1[4]
Østnesfjorden	14.0	21.5	—	17.0	—	—	—	—	22.6	19.0
Skraaven	14.3	22.0	16.5	16.8	26.3[2]	31.0[2]	26.3[2]	24.9[2]	21.3[2]	18.1[2]
Svolvær	14.0	21.5	16.5	17.0	25.2	32.0	26.5	26.6	21.8	18.3
Vaagene	14.2	21.0	16.0	16.0	24.9	32.5	25.6	25.7	22.0	18.2
Hopen	14.6	21.0	16.0	16.0	24.0	34.0	25.5	24.2	23.2	17.8
Henningsvær	15.0	22.0	15.6	18.0	26.4	33.0	27.7	26.0	21.3	20.6
Stamsund	15.0	20.6	16.2	16.4	24.8	31.8	26.4	25.3	19.6	19.7
Ure	14.0	19.8	16.1	16.3	23.7	30.5	24.9	25.0	19.7	18.4
Balstad	12.5	19.5	16.0	16.2	23.8	33.9	26.0	25.4	21.1	19.1
Sund og Nufsfjord	13.6	19.5	16.2	16.4	24.0	33.0	25.7	24.2	19.9	17.5
Reine og Sørvaagen	12.8	19.6	16.1	16.8	23.8	33.0	26.1	25.3	21.9	19.8

[1]) Risvær.
[2]) Skraaven og Brettesnes.
[3]) Raftsundet og Risvær.
[4]) Risvær og Svellingen.

De af opsynsbetjentene indsendte opgaver over leverholdigheden til de forskjellige tider er anførte i tabel 59.

Tabel 59.

Ugen som endte	Raftsundet	Risvær	Brettesnes	Østnesfjorden	Skraaven	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen
Februar 20de	—	—	—	—	70	—	—	65	—						40	70
					70			75		90	65	80	80	80	70	80
— 27de	—	—	—	—	70	—	50	70	60	65	70				40	70
					70		70	80	70	90	80	80	95	90	70	80
Mars 5te	—	—	—	—	70	70	70	80	80	70	75				50	75
					70	110	80	100	95	90	85	80	100	100	100	85
— 12te	—	60	65	—	72	70	70	90	80	80	80	80		90	60	80
			75		80	110	90	110	95	100	90	100	100	100	100	100
— 19de	—	60	80	70	80	70	70	90	90	87	85	80		90	60	80
			90	110	90	110	90	110	100	110	90	100	105	120	100	100
— 26de	—	90	90	90	90	80	70	110	100	90	100	80		90	60	80
		100	100	110	110	120	90	130	110	120	101	100	140	120	100	100
April 2den	—	90	90	110	90	110	70	110	100	100	110	110		110	80	100
		120	120	120	110	120	90	150	110	160	130	130	140	130	120	120
— 9de	—		130	130	140	130	90	110	100	100	110	120		110	100	120
		140	150	150	160	150	120	150	140	160	130	160	150	160	150	150
— 16de	—		140	140	150	140	90	120	140	140	120	130		130	100	120
		140	160	180	180	180	120	160	180	170	140	160	150	170	150	160
— 23de	—	140	140	140		140	90	120	140	140	130	140		150	100	160
		160	160	160	150	160	120	160	200	170	150	160	150	170	150	180
— 29de	—		150	—		—	100	120	—	130	150					160
		160	170		150		140	170		180	160	160	150	170	180	180

Anm. Tallene over stregen er for garnfisk, under stregen for linefisk.

Tabel 60 angiver for de sidste 17 aar gjennemsnitsværdien af den sløiede fisk og fisken i rund tilstand.

Tabel 60.

Aar	Gjennemsnitspris Sløiet	Gjennemsnitspris Rund
	Øre pr. stykke	
1888	17.7	23.3
1889	27.0	34.1
1890	20.5	24.2
1891	26.5	31.7
1892	21.4	26.4
1893	17.1	22.3
1894	20.0	26.6
1895	14.0	17.8
1896	21.1	28.6
1897	15.5	20.4
1898	16.6	22.0
1899	25.0	30.3
1900	33.4	41.2
1901	25.5	32.8
1902	25.2	30.6
1903	21.2	24.[illegible]
1904	18.5	23.9

d. Redskaberne vedkommende.

Foruden at antallet af fiskere i hele taget var mindre i vinter end vanlig, foregik heller ikke ved tilflytning nogen større ansamling i enkelte opsynsdistrikter, som tilfældet ofte kan være, og naar dertil kommer, at fiskeriet dreves under de gunstigste veirforholde, maatte redskabstabet blive høist ubetydeligt. Det anslaaes samlet til 30 000 kroner, hvoraf 20 000 kroner paa linebruget. Slitagen var af ovenanførte grunde heller ikke almindelig stor og kan formentlig passende ansættes til 240 000 kroner for line- og 100 000 kroner for garnbruget — tilsammen 340 000 kroner.

VIII. Udvalgene vedkommende.

Fortegnelse over de i 1904 valgte udvalgsmedlemmer og suppleanter.

I Raftsundets opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Linebruger Hans Jakobsen, Punslet af Vaagan.
— Julius Jakobsen, do. af do.
— Daniel Josefsen, Holand af do.
— Adolf Pedersen, Myklebostad af Lødingen.

Suppleanter:

— Jens Eriksen, Høivaag af Lødingen.
— Jeremias Jeremiassen, Fagerbakken af Vaagan.
— Johan Olsen, Rusvik af Lødingen.
— Hans Josefsen, Inderby af Karlsø.

I Skrovens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Jakob Johannessen, Karnes af Lyngen.
Linebruger Daniel Enoksen, Skraaven af Vaagan.

Suppleanter:

Garnbruger Kristen Eilertsen, Kalsnes af Hadsel.
Linebruger Johan Nilsen, Skraaven af Vaagan.

I Østnesfjordens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Peder Benjaminsen Følstad af Vaagan.
Linebruger Joakim Edvardsen Vestpold af do.

Suppleanter:

Garnbruger Ovald Andersen, Vaterfjord af Vaagan.
Linebruger Sivert Pedersen, Anfindvik af do.

I Svolværs opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Krisbinus Andreasen Svolvær af Vaagan.
Linebruger Tøllef Eriksen Kastfjord af Trondenes.

Suppleanter:

Garnbruger Peder Aalberg Svolvær af Vaagan.
Linebruger Bernt Salvesen do. af do.

I Vaagenes opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Møller Kristensen, Riksen af Nesne.
Linebruger Adolf Jensen, Ørsvaagseidet af Vaagan.

Suppleanter:

Garnbruger Peder Olsen Dyrstad af Ibbestad.
Linebruger Kristian Størmer, Kabelvaag.

I Hopens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Erik Jakobsen Moen af Sørreisen.
— Johan Larsen Tveraa af Mosjøen.
Linebruger Henrik Larsen Holmsnes af Hadsel.
— Peder Olsen Skaanland af Steigen.

Suppleanter:

Garnbruger Andreas Andersen Langvad af Saltdalen.
— Henrik Jakobsen Røslet af Sørreisen.
Linebruger Ove Olsen Bitterstad af Hadsel.
— Johan Normann Myklebostad af Steigen.

I Henningsværs opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Tistrand Benjaminsen Skogsholm af Tjøtta.
— Kristian Johansen Dybos af Skjerstad.

Linebruger Jørgen Johansen Lenningen af Herø.
— Søren Hansen Dalen af Salangen.

Suppleanter:

Garnbruger Hagen Kaspersen Maarnes af Gildeskaal.
— Erik Olafsen Lien af Ibestad.
Linebruger Henrik Johansen Henningsvær af Vaagan.
— Ole Hansen Løpstad af Ibestad.

I Stamsunds opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Lorents Jakobsen Valla af Nesne.
— Anders Nikolaisen Ulvang af Stamnes.
Linebruger Svend Svendsen Vaag af Steigen.
— Anton Johannessen Skaftnes af Buksnes.

Suppleanter:

Garnbruger Kristian Andersen Simsø af Stamnes.
— Gotlib Myrbak af Lenviken.
Linebruger Ludvig Laksaa af Folden.
— Jakob Andersen Vikmark af Steigen.

I Balstads opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Lorents Larsen Kalaas af Hennes.
— Harald Hammer Storeide af Buksnes.
Linebruger Ole Hammer do. af do.
— Peter Nikolaisen Igerø af Vega.

Suppleanter:

Garnbruger Edvard Knudsen Eibugt af Melø.
— Ole Magnus Olsen Skotnes af Buksnes.
Linebruger Anders Olsen Holsmoen af do.
— Karolius Nikolaisen Haug af Hadsel.

I Sunds opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Vilhelm Kristoffersen Bjerangen af Melø.
— Jens Johannessen Nes af Flakstad.

Linebruger Enok Hansen Haug af Buksnes.
— Johan P. Kristiansen Nap af Flakstad.

Suppleanter:

Garnbruger Oluf Andersen Sund af Flakstad.
— Ole Olsen Bakken af Velfjorden.
Linebruger Aage O. Holmen af Nordfolden.
— Arent Angelsen Vikten af Flakstad.

I Reines opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Peder Rask Tvervik af Beieren.
— Johan Jørgensen Mo af Brønø.
Linebruger Jakob Larsen Tro af Tjøtta.
— Iver Iversen Horn af Brønø.

Suppleanter:

Garnbruger Johan M. Mathiassen Halsan af Tjøtta.
— Edvind Mathisen Aakvik af do.
Linebruger Johan Andersen Skonseng af do.
— Nils Jørgen Nilsen Reine af Flakstad.

I Sørvaagens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Ludvig Seines af Bodin.
— Andreas Pedersen Prestø af Alstahaug.
Linebruger Benjamin Saur, Gildeskaal.
— Ole Lorentsen Aa af Flakstad.

Suppleanter:

Garnbruger Kristian Karstensen Røøen af Tjøtta.
— Oluf Hansen Kleven af Alstahaug.
Linebruger Nikolai Johnsen Røsnes af Gildeskaal.
— Lorents Danielsen Brøløs af Tjøtta.

Fiskehav-grænser

mellem opsynsdistrikterne i Lofoten

i henhold til lov af 6te august 1897 §§ 5 og 14.

1. Grænsen mellem Raftsundet og fællesdistriktet (Skraaven, Østnesfjorden, Svolvær og Vaagene). En ret linie fra Fremmesviknesset i retning S efter med:

   „Fjelkruna ret under høieste top af fjeldet Grønaasen“.

2. Grænsen mellem fællesdistriktet (Skraaven, Østnesfjorden, Svolvær og Vaagene) og Hopens distrikt:

   En ret linie fra vestre ende af Sagøen i retning s t o ½ o efter med:

   „Vestre ende af Sagøen i „Flækkene“ i Ørsvaagfjeldet“.

3. Grænsen mellem Hopens og Henningsværs distrikter:

   En ret linie fra land i retning s t o efter med:

   „Østre ende af Bindingsøen midt i Sigeflauget“.

4. Grænsen mellem Henningsværs og Stamsunds distrikter:

   En ret linie fra land i retning s ½ v efter med:

   „Kløvkollen ret under vestre kant af Hornsryggen, hvor varde er anbragt“.

   NB. Paa fiskebanken „Olan“ angives grænsen ved krydsmedene Snetinden i vestre kant af Kalrøra og Kjølpenesryggen midt mellem Æsøerne.

5. Grænsen mellem Stamsunds og Balstads distrikter:

   En ret linie fra land i retning syd efter med:

   „Høieste top af Bukholmen midt i Klømmerflauget“.

6. Grænsen mellem Balstads og Sunds distrikter:

   En ret linie fra land i retning s ½ o efter med:

   „Østre Hammer paa Strømøheien i vestre kant af fjeldet „Andopshesten“ ogsaa kaldet Løven“.

7. Grænsen mellem Sunds og Reines distrikter:

   En ret linie fra land i retning s t o efter med:

   „Skjeltinden mod vestre kant af Solbjørntinden“.

8. Grænsen mellem Reines og Sørvaagens distrikter:

   En ret linie fra vestre Dybfjordnes, ret ned af Steffennakkens østre kant, i retning s t o ½ o efter med:

   „Østre tind paa fjeldet Munken ret over østre kant af Steffennakken“.

Samtlige grænselinier gaar saa langt ind i Vestfjorden som der er fiskehav.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende morgen- og aftensignaler under lofotfiskeriet.

Fra og med	16. januar	morgensignal	kl.	$7^1/_2$	fm.,	aftensignal	kl.	4	em.
—„—	1. februar	do.	-	7	„	do.	-	5	„
—„—	15. —	do.	-	$6^1/_2$	„	do.	-	6	„
—„—	1. mars	do.	-	6	„	do.	-	7	„
—„—	15. —	do.	-	6	„	do.	-	8	„

Klokkeslettene signaliseres ved heisning af flag paa af opsynet bestemte og bekjendtgjorte steder.

Før morgensignalet heises, maa ingen fiskebaad begive sig udenfor de af opsynet fastsatte og bekjendtgjorte udrorslinier.

Efter at aftensignalet er heist, maa intet fiskeredskab optages eller udsættes; dog kan paabegyndt trækning af sammenviklede garn fortsættes efter aftensignalstid.

I fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skrovens opsynsdistrikter, er det tilladt at udsætte natliner indtil 1 — en — time efter ovenanførte aftensignaltider.

Overtrædelser straffes med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende brugen af synkenot under lofotfiskeriet.

Brugen af synkenot er indtil videre i henhold til udvalgsbeslutninger forbudt i følgende opsynsdistrikter:

1. Fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skraavens opsynsdistrikter.
2. Hopens opsynsdistrikt.
3. Henningsværs opsynsdistrikt.
4. Stamsunds opsynsdistrikt.
5. Balstads opsynsdistrikt.
6. Sunds opsynsdistrikt.
7. Reines opsynsdistrikt.
8. Sørvaagens opsynsdistrikt.

Overtrædelser straffes efter lov af 6te august 1897 angaaende skrei-fiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende fiskeredskabers merkning og belastning under lofotfiskerierne.

1. Regler for redskabers merkning.

Alle dubbel og stænger, som anbringes paa iler, skal være merket med vedkommende baads bogstav og nummer. Bogstaver og tal skal være mindst 5 — fem — centimeter høie.

Disse regler gjælder for samtlige opsynsdistrikter.

2. Regler for redskabers belastning.

Enhver almindelig storgarnlænke skal belastes med 2 — to — ilestene med jernbeslag, vægtig mindst 54 — fire og femti — kg. hver og 9 — ni — almindelige garnsten paa 12 — tolv — glaskavl.

Enhver natlinesætning skal belastes med mindst 2 — to — ilestene paa 18 — atten — kg. hver og 1 — en — synkesten for hver 250de angel.

Vegten paa synkesten for bundline 4 — fire — kg.
do. „ do. for fløitline 6 — seks — do.

Benyttes synkesten for hver 200de angel kan vegten paa disse være forholdsvis mindre.

Disse regler gjælder kun for Vestlofoten.

Enhver smaagarnlænke skal belastes i Reines opsynsdistrikt med 2 — to — ilestene vegtig mindst 30 — tredive — kg. hver og 6 — seks — kilograms synk pr. garn af indtil 30 — tredive — meters længde, og i Sørvaagens opsynsdistrikt med 2 — to — ilestene vegtig mindst 30 — tredive — kg. hver og 8 — otte — kilograms synk pr. garn af indtil 30 — tredive — meters længde.

I Hopens opsynsdistrikt skal enhver natlinesætning belastes med mindst 2 — to — ilestene, en paa 15 — femten — og en paa 18 — atten — kg. samt for bundline en synkesten paa 4 — fire — kg. for hver 150de angel, og for fløitline en synkesten paa 5 — fem — kg. for hver 100de angel med 2 glaskavlers fløit. Benyttes kun 1 glaskavls fløit, kan vegten paa synkestenen være 4 — fire — kg. for hver 100de angel.

Overtrædelse af denne vedtægt, som gjælder indtil videre, straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. fiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 28de mars 1904 angaaende havdeling i fællesdistriktet (Skrovens, Østnæsfjordens, Svolværs og Vaagenes opsynsdistrikter).

Af fællesdistriktets fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset saaledes:

Mod øst af en linie fra Slaakø i retning s. t. v. efter med: „Seilmerket paa Slaakø i vestre kant af Grundstadakselen“, og mod vest af en linie fra Vestre-Kvalhøiden i retning s. ½ o. efter med: „Østre ende af Flæsa i vestre ende af Vestre Kvalhøiden“.

Brugen af garn paa linehavet forbydes.

Denne vedtægt træder ifølge udvalgsbeslutning i kraft den 4de april 1904, fra hvilken dato vedtægt af 17de mars 1902 ang. havdeling i fællesdistriktet ophæves. Overtrædelse straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 29de mars 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 23de mars 1902 angaaende havdeling i fællesdistriktet. (Østnesfjorden.)

Brugen af garn forbydes i den del af Østnesfjorden, som ligger indenfor eller nordenfor en ret linie fra pladsen Steinan paa østre, til Stenviken paa vestre side af fjorden.

Ved Stenviken er anbragt to merker, som holdes overet. Ved Steinan er malet et kors i en stor sten, ovenfor pladsens huse.

Denne vedtægt traadte ifølge udvalgsbeslutning i kraft den 16de januar 1903.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 26de mars 1902 angaaende havdeling i Hopens opsynsdistrikt.

Af Hopens opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav, begrænset mod øst af grænselinien mellem fællesdistriktets og Hopens opsynsdistrikts fiskehav og mod vest af en linie fra land i retning s. t. o ½ o. efter med: „Gamstenen i Kolbenthammeren".

Et linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning s. t. o. ½ o. efter med: „Gamstenen i Kolbenthammeren" og mod vest af en linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Bredtinden til Kalakselen".

Saavel brugen af garn paa linehave, som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt traadte i kraft den 7de april 1902.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 23de mars 1899 og 1ste april 1901 angaaende havdeling i Henningsværs opsynsdistrikt.

Af Henningsværs opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav begrænset mod øst af en linie fra Sauøen i retning syd halv øst eller peiling nord halv vest efter med: „Vestre og høieste Sauøen til Kalrøra" og mod vest af en linie fra Rødholmen i retning syd kvart vest eller peiling nord kvart øst efter med: „Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget".

Et linehav begrænset mod øst af en linie fra Rødholmen i retning syd kvart vest eller peiling nord kvart øst efter med. „Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget" og mod vest af en linie fra Kvitholmen af Vestvær i retning syd til vest eller peiling nord til øst efter med: „Kvitholmen af Vestvær i vestre nedre kant af Jørndalsflauget".

Saavel brugen af natliner paa garnhavet som garn paa linehavet forbydes.

NB. I det østre fælleshav, der begrænses mod øst af grænselinien mellem Hopens og Henningsværs opsynsdistrikters fiskehav og mod vest af ovennævnte linie fra Sauøen efter med: „Vestre og høieste Sauøen

til Kalrøra“ og i den del af Gimsøstrømmen, som ligger nordenfor og overfor en linie fra Vestvær i retning vest til syd eller peiling øst til nord efter med: „Inderste Vestværbaren i Moldøren“ forbydes udsætning af garn i januar og februar fra en time og i mars og april fra to timer før de bestemte aftensignaltider.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 25de mars 1902 angaaende havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt.

Af Stamsunds opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Kabysmanden ret under østre og høieste Nøkleviksakselen“, og mod vest af en linie fra „Hagbarholmen“ i retning s. ½ o. efter med: „Hagbarholmens seilmerke ret under vestre, nedre kant af lille Mandfaldet“.

Et garnhav, begrænset mod øst af en linie fra „Hagbarholmen“ i retning s. ½ o. efter med; „Hagbarholmeas seilmerke ret under vestre, nedre kant af lille Mandfaldet“, og mod vest af en linie fra land i retning syd efter med: „Støthammerens top over Ureaxelens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“.

Et linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning syd efter med: „Støthammerens top over Ureaxelens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“, og mod vest af grænselinien mellem Stamsunds og Balstads opsynsdistrikters fiskehave.

Saavel brugen af garn paa linehavene som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt traadte i kraft den 10de april 1902.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 29de mars 1904 angaaende havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt.

Af Stamsunds opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Kabysmanden ret under østre og høieste Nøkleviksaxelen“ og mod vest af en linie fra „Hagbarholmen“ i retning s. ½ o. efter med: „Hagbarholmens seilmerker ret under vestre, nedre kant af lille Mandfaldet“.

Et garnhav, begrænset mod øst af en linie fra Æsøen i retning s. efter med: „Høieste Æsøen i Steineaxelen“ og mod vest af en linie fra Gaasøen i retning s. efter med: Vestre kant af Gaasøen i Kjølpesnæsryggen“.

Et linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning s. efter med: „Støthammerens top over Ureaxelens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“, og mod vest af grænselinien mellem Stamsunds og Balstads opsynsdistrikters fiskehave.

Saavel brugen af garn paa linehavene som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt træder i kraft den 4de april 1904 og gjælder til indeværende aars lofotfiskes afslutning. Fra 4de april 1904 er vedtægt af 14de mars 1904 angaaende havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt ophævet.

Den 16de januar 1905 træder vedtægten af 25de mars igjen i kraft.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 30te mars 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 18de februar 1904 angaaende havdeling i Balstads opsynsdistrikt.

Balstads opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teiger saaledes:

1. Linehav, begrænset mod øst af grænselinien mellem Stamsunds og Balstads fiskehav og mod vest af en ret linie fra Guldholmen i retning syd efter med: „Østre kant af Guldholmen i Holandsgrova“.
2. Garnhav, begrænset mod øst af en linie fra Guldholmen i retning syd efter med: „Østre kant af Guldholmen i Holandsgrova“ og mod vest af en ret linie fra land i retning s. ¼ o. efter med: „Østre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø“.

3. Linehav, begrænset mod øst af en ret linie fra land i retning s. $^1/_4$ o. efter med: „Østre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø" og mod vest af grænselinien mellem Balstad og Sunds fiskehav.

Saavel brugen af garn paa linehavene som brugen af liner paa garnhavet forbydes.

I havdelingen er ikke medtaget den del af Napstrømmen, som ligger ovenfor en ret linie fra Kvalbakken i retning v. t. s. efter med: „Svinø fyr i østre kant af Ureberget", og den del af Buxnesfjorden, som ligger overfor en ret linie mellem holmen „Spanna" og skjæret „Baren", hvilke udgjør fælleshav.

Denne vedtægt træder i kraft den 28de februar 1904. Vedtægt af 22de mars 1898, angaaende havdeling i Balstads opsynsdistrikt, ophæves fra nærværende vedtægts ikrafttræden.

Overtrædelser straffes, i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 24de februar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 29de mars 1903 angaaende havdeling i Sunds opsynsdistrikt.

Af Sunds opsynsdistrikts fiskehav er udlagt to linehav saaledes:

Linehav I, begrænset mod øst af grænselinien mellem Balstads og Sunds opsynsdistrikter, og mod vest af en ret linie fra Nufsnæsset i retning s. $^1/_2$ o. efter med: „Østre kant af Bratholmen til Nufsnæsset".

Linehav II, begrænset mod øst af en ret linie fra Næsland i retning s. t. o. $^1/_4$ o. efter med: „Tønsaasflaugets nederste spids over Skraphalsens nedre østre kant" og mod vest af en ret linie fra Kunna i retning s. t. o. $^1/_2$ o. efter med: „Vestre kant af Sundmanden i vestre kant af Ryten".

Brugen af garn paa linehavene forbydes.

I havdelingen er ikke medtaget den del af opsynsdistriktets fiskehav, der ligger ovenfor eller nordenfor en ret linie mellem Nufsnæsset og Svinø fyr.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 22de februar 1900 angaaende havdeling i Reines opsynsdistrikt.

Reines opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teige saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinien mellem Sunds og Reines opsynsdistrikter og mod vest af en ret linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Vestre kant af Fæsthælen i vestre kant af Kanonen“.
2. Linehav, begrænset mod øst af en ret linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Vestre kant af Fæsthælen i vestre kant af Kanonen“ og mod vest af en ret linie fra land i retning s. t. o. $^1/_4$ o. efter med: „Lilletindens top mod østre kant af Reinebringen“.
3. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linie fra land i retning s. t. o. $^1/_4$ o. efter med: „Lilletindens top mod østre kant af Reinebringen“ og mod vest af grænselinien mellem Reines og Sørvaagens opsynsdistrikter.

Saavel brugen af garn paa linehavet som brugen af liner paa garnhavene forbydes.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 14de mars 1904 angaaende havdeling i Reines opsynsdistrikt.

Reines opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teige saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinien mellem Sunds og Reines fiskehav og mod vest af en linie, der gaar fra land i retning s. efter med: „Østre kant af Trappen [1]) i vestre kant af Bukskindet“, saa langt ind til at østre kant af Fæsthæltinden gaar ret under høieste top af Tretinden, hvorefter den bøier i retning s. t. o. og fortsætter efter med: „Østre kant af Fæsthæltinden ret under høieste top af Tretinden“.
2. Linehav, begrænset mod øst af en linie, der gaar fra land i retning s. efter med: „Østre kant af Trappen [1]) i vestre kant af Bukskindet“, saa langt ind til at østre kant af Fæsthæltinden gaar ret under høieste top af Tretinden, hvorefter den bøier i retning s. t. o. og fortsætter efter med: „Østre kant af Fæsthæltinden ret under høieste

[1]) Trappen er første store fjeldflaug østenom Fæsthæltinden.

top af Tretinden", og mod vest af en ret linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Høieste top af Naveren mod østre kant af Reinebringen".

3. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linie fra land i retning s. t. o. efter med: „Høieste top af Naveren mod østre kant af Reinebringen" og mod vest af grænselinien mellem Reines og Sørvaagens fiskehav.

Saavel brugen af natliner paa garnhavene som brugen af garn paa linehavet forbydes.

Denne vedtægt træder i kraft den 21de mars 1904 og gjælder til indeværende aars lofotfiskes afslutning, i hvilket tidsrum vedtægt af 22de februar 1900 angaaende havdeling i Reines opsynsdistrikt midlertidig ophæves.

Den 16de januar 1905 træder vedtægten af 22de februar 1900 igjen i kraft.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 15de mars 1904.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 4de mars 1902 angaaende havdeling i Sørvaagens opsynsdistrikt.

Sørvaagens opsynsdistrikts fiskehav er delt i to dele saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinien mellem Reines og Sørvaagens fiskehav og mod vest af en linie fra land i retning s. t. o. $1/2$ o. efter med: „Dybfjordkjølens top ret over Mandfaldtinden".
2. Linehav, begrænset mod øst af en linie fra land i retning s. t. o. $1/2$ o. efter med: „Dybfjordkjølens top ret over Mandfaldtinden" og mod vest af „Moskestrømmen".

NB. Saa langt ind som „Gangskaret i Værø", efter medet: „Dybfjordkjølens top ret over Mandfaldtinden", staar „Skivens østre kant i dybeste skar mellem Gyldtinden og Munken".

Saavel brugen af garn paa linehavet som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt traadte i kraft den 7de april 1902.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1904.

Rich. Hansen.

Om havdeling.

I fællesdistriktet, Balstads, Stamsunds og Reines opsynsdistrikter foretoges forandringer med havdelingen paa grund af skiftende baadbelæg osv. — for de to sidstnævnte distrikters vedkommende kun midlertidig, idet de ophævede ældre vedtægter træder i kraft igjen ved næste fiskes begyndelse.

Grænselinie mellem Raftsundets og fællesdistriktets fiskehav, der tidligere ikke var fastslaaet, blev ivinter bestemt, som foranstaaende plakat udviser.

Foruden de i nævnte anledninger afholdte møder og havbefaringer, blev bl. a. foreslaaet forandring af Lofotlovens § 22 drøftet ved udvalgsmøder i samtlige opsynsdistrikter og udtalelse derom afgiven.

Cirkulære

fra udvalgsformanden ved lofotfiskeriet.

Til
udvalgsmedlemmerne ved lofotfiskeriet.

Da andragender om havdeling o. s. v. indløber fra enkelt udvalgsmedlem eller enkelte fiskere, meddeles herved, at der for fremtiden som regel ikke kan tages hensyn til saadanne andragender, medmindre de har passeret vedkommende opsynsdistrikts udvalg og af dette indsendes hertil ledsaget af de udtalelser, de maatte give anledning til. Det henstilles til samtlige udvalgsmedlemmer at bekjendtgjøre dette for fiskerne, enten gjennem tilsynsmændene eller paa anden hensigtsmæssig maade.

Andragender, som udgaar fra udvalg, hvori der om samme ikke er enstemmighed, bør saavidt mulig tilføies en forkortet begrundelse af de forskjellige paastande.

Lovbestemmelsen om at formanden til enhver tid skal holdes underrettet om udvalgsmedlemmernes opholdssted, forsaavidt de fraflytter sit distrikt, bringes i erindring.

Rich. Hansen.

Udførselsværdier.

Udførselsværdierne for de sidste 5 aar findes anført i tabel 61, der grunder sig paa opgaver, som velvilligen er meddelt af kjøbmand Johan Lyder von Tangen i Bergen.

Tabel 61.

Fiskeriprodukter	Vægt eller maal	Udførselsværdierne				
		1899	1900	1901	1902	1903
Klipfisk	pr. 20 kg.	9.00	8.25	7.75	7.50	8.50
Rundfisk	—	11.00	13.50	10.50	11.00	14.00
Længer	—	11.00	13.50	11.00	11.00	12.50
Rødskjær: Torsk	—	11.50	13.50	11.50	11.50	11.50
— Hyse	—	5.00	6.00	5.50	5.50	5.50
— Brosme	—	7.25	8.75	8.00	7.50	8.50
Titling: Torsk	—	10.50	13.75	10.00	10.00	12.50
— Hyse	—	5.50	8.00	7.00	6.50	7.25
— Brosme	—	5.25	7.00	7.00	7.00	7.25
Storsei: 1ste sort	—	5.50	7.00	7.00	6.75	5.75
— 2den sort	—	5.00	6.50	6.50	6.25	5.25
Middelsei	—	5.00	6.25	6.25	6.25	5.25
Smaasei	—	4.25	5.25	5.25	5.00	4.50
I gjennemsnit alle sorter sei	—	5.00	6.25	6.25	6.25	5.00
Dampmedicintran, koldklaret	pr. td.	50.00	62.00	55.00	100.00	400.00
Do., uklaret	—	40.00	54.00	48.00	80.00	300.00
Raa medicintran	—	41.00	46.00	50.00	95.00	150.00
Tran, blank	—	38.00	41.00	48.00	60.00	80.00
— brunblank	—	36.00	39.00	45.00	50.00	50.00
— brun	—	24.50	29.00	32.00	37.00	36.00
Rogn: 1ste sort	—	24.00	54.00	56.00	70.00	60.00
— 2den sort	—	17.00	44.00	46.00	60.00	50.00
— 3die sort	—	10.00	34.00	36.00	50.00	40.00
Sortimenter af rogn resp.	—	1/3. 1/2. 1/6	1/4. 1/2. 1/4	2/10. 5/10. 3/10	2/10. 5/10. 3/10	1/4. 1/2. 1/4

Torskefiskerierne i Tromsø og Nordlands amter udenfor opsynsdistriktet i Lofoten.

Fiskedistrikt	Brug G/L D	Antal mand	Antal kjøbefartøier	1000 fisk: Ialt	1000 fisk: Deraf klipfisk	1000 fisk: Deraf tørfisk	Hektoliter: Lever	Hektoliter: Damp-medicin-tran	Hektoliter: Rogn	Pris F/L R
Værø	0/194	879	1	943	15	928	120	120	295	18/35 36
Røst	23/399 25	2100	51	2642	1090	1552	46	667	607	19/40 36. Af linebaadene er 17 dampskibe og 35 skøiter.
Dverberg	36/170	740	14	212	100	112	80	143	200	20/25 40. Desuden 93 000 stkr. sei og 83 000 stkr. smaafisk.
Øksnes	49/152	810	—	690	371	319	67	273	724	17/35 35. Desuden 73 390 kgr. kveite, 30 000 kgr. brosme og hyse og 5 000 kgr. længer.
Bø	80/250	950	3	707	58	649	55	240	300	19.5/35 40
Hadsel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gimsø	1/45	257	—	130	15	115	—	40	55	19/38 25
Borge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Yttersiden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lødingen	Intet skreifiske foregaaet									
Hammerø	0/19	66	1	35	—	35	30	—	...	15/40
Folden	Intet skreifiske foregaaet									

Steigen	20/21		100	—	81	28	53	92	—	48	
Gildeskaal	0/35		140	—	101	40	61	70	8	100	23/40
Melø	60/15		95	—	25	8	17	42	—	30	
Rødø	25/74		408	8	460	190	270	20	170	500	23/36 38
Lurø	60/500		2000	8	660	140	510	40	180	380	24/34 35 10 000 fisk tilvirket paa anden maade.
Næsne	8/91		344	9	324	141	180	53	120	325	24/30 43 3 000 fisk tilvirket paa anden maade.
Herø	51/61	2	504	5	542	60	482	36	199	504	21/27 43
Vega	18/4		117	—	128	7	121	55	24	76	Fisk 12 øre pr. kgr. Lever 25 øre pr. liter.
Øvrige Nordlands amt	242/820	2	3774	31	2356	614	1729	438	701	1963	
Skjærvø	56/20	3	214	—	41	5	36	30	12	10	18/12 15
Karlsø	20/140		480	2	420	80	340	—	200	100	14/14 15
Helgø	0/15		40	—	10	—	10	10	—	—	16/12
Lyngen	32/		74	—	38	—	38	48	—	8	
Berg (Torskens opsynsdistrikt)	30/446		2350	43	2429	2091	338	96	823	1354	18/30 35 Af linebaadene var 16 dampskibe og 210 skøiter.
Berg (Bergs opsynsdistrikt)	—		—	—	1117	664	453	40	491	433	
Lenviken (Hillesø opsynsdistrikt)	—		—	—	965	853	112	1	350	449	
Tranø					Intet skreifiske foregaaet						
Trondenes og Bjarkø	/55		211	—	147	105	42	72	38	32	
Tromsø amt	138/676	3	3369	45	5167	3798	1369	297	1914	2386	

Anm. I rubrikken „brug" betegner tallene over stregen garnbaade (G), under stregen linebaade (L) og efter stregen dybsagnbaade (D). Dampmedicintran er ikke indbefattet i leverpartiet.

Lofotfiskernes selvhjælpskasse.

(Ved opsynschef Johan C. V. Fleischer).

Idet jeg henviser til, hvad jeg ifjor skrev om ønskeligheden af at faa valgt nye tillidsmænd, kan jeg herved meddele, at jeg i december 1903 udsendte et cirkulære herom til lensmændene i de herreder, hvor der fandtes mindst 3 medlemmer, og hvorfra der i 1903 havde deltaget i Lofoten mindst 10 baade (statuternes § 7), ialt 18 herreder. I henhold hertil blev tillidsmænd og suppleanter valgt i 8 herreder; 4 lensmænd svarede, at der ikke blev leilighed til at faa valget holdt, da ingen mødte, og fra 6 kom der intet svar.

Med kun 8 tillidsmænd vilde jeg ikke gjøre noget forsøg paa forandring af statuterne, men bestemte mig til udover høsten at forfatte nye medlemslister og saa udsende cirkulæret paany til alle valgberettigede herreder undtagen de 8, som allerede har valgt. Derved haaber jeg til vinteren at kunne have nyvalgte tillidsmænd fra ialfald en majoritet af herrederne; dette valgresultat viser noksom umuligheden af den nugjældende valgordning.

Iaar har interessen for kassen vist en stærk og glædelig stigning, idet indtægten af medlemsbidrag er kr. 264.45, hvilket er mere end tre gange saa meget som ifjor; for dette resultat bør forresten ogsaa flere af opsynsbetjentene have ros, idet de har vist iver efter at faa medlemmer indtegnet.

Forøvrigt er der ogsaa indtruffet et tilfælde af nedslaaende art. som jeg ikke vil undlade at nævne, da det viser en høist besynderlig opfatning hos vedkommende af, hvad jeg — tiltrods for statuterne — skulde kunne gjøre med kassens penge: En mand, som i mange aar har været medlem af kassen, var bleven noget sygelig og skrev et par breve til mig, om han knnde faa lidt understøttelse. Saadan understøttelse kan nu ifølge statuternes § 6 gives, ifald sygdommen er indtruffen paa reisen til eller fra fisket eller under bedriften i Lofoten; imidlertid saa jeg dog først efter i medlemsfortegnelsen, om han fremdeles stod der. Men det gjorde han ikke, og i det sidste brev erkjendte han ligefrem, at han ikke havde betalt for 1903, men mente alligevel at være berettiget til hjælp, fordi han havde været medlem. Jeg svarede ham da selvfølgelig, at jeg intet kunde betale til folk, der ikke er medlem, men raadede ham til at betale for 1904 for at kunne staa som medlem i 1905 og da have udsigt til at faa.

Herpaa faar jeg da et brev, hvori han siger bl. a.: — — — —

„Det forbauser mig i høi grad ved at se dets indhold (mit brevs indhold), at „jeg ingen hjælp kan faa af selvhjælpskassen, fordi jeg ikke betalte 20 „øre forleden vinter. Dette viser jo tydelig, at det er bare humbug med „hele kassen. Som De vist vil se, saa har jeg betalt min præmie, 20 „øre hvert aar, indtil jeg blev saa syg under vinterfisket 1901, at jeg „maatte opgive at ro fiske og dermed intet fik. 1902 greiede jeg heller „ikke at ro fiske, ligesaa i 1903 og heller ikke 1904.“ — — — Derefter skriver han en hel del til og slutter med, at herefter vil han bruge sin indflydelse blandt fiskerne til at rive ned paa kassen. Ja, ja, han faar da saa forsøge, men sørgeligt er det at se slig uforstand. Han mener at have været berettiget til understøttelse allerede i 1901; men det var først fra den 1ste januar 1903, da reservefondet oversteg kr. 10 000.00, at saadan understøttelse overhovedet kunde ydes.

Kassen har i flere aar havt hængende i Kabelvaag et maleri af maleren Normann, forestillende scene fra Kabelvaag havn; dette maleri skjænkedes for flere aar siden til kassen og forsøgtes udloddet men blev vundet igjen af kassen selv. Jeg har ladet det taksere (værdi kr. 300.00) og har foranlediget igangsat ny udlodning med 600 numre à femti øre og med den udtrykkelige bestemmelse, at om der nu skulde blive usolgte lodder tilovers, skal disse ikke medtages i trækningen, hvorved det altsaa udelukkes, at kassen selv atter kunde vinde det. Det er altsaa nu givet, at en af de lodtagende maa vinde billedet. Trækningen skal foregaa inden udløbet af 1905. Udlodningen begyndte i april 1904 og gik meget livligt. Ogsaa i 1905 vil der en tid udover være leilighed til at tage nummere, enten hos opsynsbetjentene eller hos mig i Svolvær.

De hidtil ved udlodningen indkomne beløb medtages ikke før i næste regnskab.

Kassens kapital udgjorde den 1ste januar 1904 kr. 33 622.07, hvoraf hørende til grundfondet kr. 18 760.87, til uddelingsfondet kr. 2 000.00 og til reservefondet kr. 12 861.20.

Regnskabet for 1903 er gjennemgaaet af dommeren, overretssagfører N. J. Haugen, i forening med de nyvalgte tillidsmænd Peter Nikolaisen Igerø af Vega og Anders Losvik, Gjærøhavn af Rødø samt tillidsmandssuppleant Rafael Pedersen Evenskjær af Trondenes, hvilke intet havde at bemærke.

Indtægten i 1904 var:

a. Gaver:				
Fra Nils Jakobsen Forvik, Tjøtta	kr.	10.00		
„ Kristian Hansen Heldal, Nordfolden	„	4.80	kr.	14.80
b. Bidrag og bøder:				
I marinen ved kontorist Falck	kr.	3.45		
Overføres	kr.	3.45	kr.	14.80

Overført kr.	3.45 kr.	14.80
I Raftsundet ved opsynsbetjent Anderssen „	4.15	
do. ombord i „Petrellen“ ved styrmand Ludv. Bach .... „	2.80	
- Skraaven ved opsynsbetjent Petersen .. „	6.85	
- Svolvær ved do. Støre..... „	25.20	
- Kabelvaag ved do. Kokaas ... „	17.15	
- Hopen ved do. Finbak ... „	28.95	
- Ørsvaag ved matros Hagevik......... „	0.50	
- Henningsvær ved opsynsbetjent Storjord „	4.70	
- Steine ved assistent Jøsevold......... „	5.60	
- Stamsund ved opsynsbetjent Thorvik .. „	34.30	
- — ved udvalgssuppleant Jakob Andersen Vikmark af Steigen....... „	6.00	
- Stamsund ved udvalgsmedlem Svein Sveinsen Vaag af Steigen............... „	10.70	
- Stamsund ved udvalgsmedlem Anders Nikolaisen Ulvang af Stamnes ...... „	5.90	
- Æsøen ved udvalgssuppleant Ludvig Laksaa af Nordfolden .... „	13.70	
- Ure ved udvalgsmedlem Anton Johansen Skaftenes af Buksnes.............. „	6.00	
- Ure ved assistent Forsaa............ „	10.15	
- Mortsund ved assistent Strømfors..... „	1.00	
- Balstad ved opsynsbetjent Pleym ..... „	8.40	
- Nufsfjord ved assistent Losvik .... „	8.25	
- Sund ved opsynsbetjent Wik......... „	37.80	
- Reine ved — Mørch........ „	35.65	
- — ved Albert Hundalsvatnet af Mosjøen .... „	5.95	
- — ved Peder Rask Tvervik af Beieren........................ „	2.25	
- — ved Jakob Larsen Tro af Tjøtta „	4.20	
- — ved Iver Johansen Horn af Brønø „	4.65	
- — ved Johan Jørgensen Mo af Brønø „	8.90	
- Sørvaagen ved opsynsbetjent Kvamseng „	29.05	
Desuden indkom i Aa ved fuldmægtig A. E. Førde .... „	0.75	
samt gjennem Brønø lensmand fra Salomon Nilsen Horsø af Brønø............... „	0.50	
Overføres kr.	333.45 kr.	14.80

Overført	kr.	333.45	kr.	14.80
og direkte fra Fredrik Korneliussen Forsaa og Henning Fredriksen Forsaa af Ibbestad	„	0.50	„	333.95
			kr.	348.70

Heraf er som foran nævnt kr. 264.45 virkelige bidrag, medens kr. 69.50 er bøder i henhold til private forlig.

c. Udbytte ved salg af bjergede redskaber, baadudstyr og fisk:

I Raftsund ved	opsynsbetjent	Anderssen.	kr.	16.10		
- Skraaven ved	—	Petersen ..	„	15.60		
- Svolvær ved	—	Støre	„	3.05		
- Kabelvaag ved	—	Kokaas ...	„	11.55		
- Hopen ved	—	Finbak ...	„	7.35		
- Henningsvær ved	—	Storjord...	„	3.90		
- Stamsund ved	—	Thorvik ...	„	30.96		
- Balstad ved	—	Pleym	„	27.69		
- Sund ved	—	Wik	„	15.60		
- Reine ved	—	Mørch	„	19.00		
- Sørvaagen ved	—	Kvamseng .	„	6.15	„	156.95

d. Renter:

Af pantobligation (kr. 13 000.00) i Rosteds gade no. 7 i Kristiania	kr.	650.00		
I Kristiania bank og kreditkasse for 1903	„	841.60	„	1 491.60
Altsaa samlet indtægt			kr.	1 997.25

Udgift:

Trykning ianledning de nye valg paa tillidsmænd, de paatænkte forandringer i statuterne og den ovennævnte udlodning af maleriet..........................	„	41.50
Nettoindtægt i 1904	kr.	1 955.75

Ingen af de i 1904 omkomne var medlemmer af kassen. Banken har for 1903 givet en høiere rente end i 1902.

Kassens kapital vil saaledes pr. 31te december 1904 udgjøre kr. 35 577.82, hvoraf som pantobligation kr. 13 000.00 og paa bankbog no. 46 192 i Kristiania bank og kreditkasse kr. 22 577.82; heraf mangler dog — nu da dette skrives — kr. 325.00, udgjørende sidste halve aars renter af pantobligationen, hvilke ikke forfalder til betaling før 11te december 1904.

INDHOLD.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1904

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

3DIE HEFTE **1904**

Fiskeriinspektør Buvig: Beretninger

I. Sildefisket langs Norges sydkyst („østlandsfisket“) vinteren 1903—1904.

II. Sildefiskerierne i Romsdals, de bergenhusiske og Stavanger amter (storsildefisket og vaarsildefisket) vinteren 1903—1904.

III. Vaartorskefisket i 1904 i vaarsildedistrikterne.

IV. Baade sildefiskerierne og torskefisket vedkommende.

V. Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1904

I. Sildefisket langs Norges sydkyst („østlandsfisket") vinteren 1903—1904.

Silden fangedes hovedsagelig ved drivning udenfor skjærgaarden igjen; med nøter fik man ialt omtrent 7 500 maal, hvoraf blot de 1 000 med smaa strandnøter udenfor Kristianssand S., resten mestendels med posenøter paa Langesundsbugten. Kun en forsvindende del af fangsten var at tilskrive hekle-brug.

Omkring Hvaler

gjordes den første fangst natten til 18de november, da man med 3 posenøter fik tilsammen 100 maal blandsild mellem Lauer og Tisler; pris 6. I løbet af de sidste 8 dage af november fik posenotfiskerne ialt 200 og drivgarnsfiskerne 125 maal mellem Tisler og Søsterne; „kvalitet" henholdsvis 900 og 600, priserne 7 og 12 kroner pr. maal.

Natten til 1ste december fik 1 driver 8 maal nordenom Torbjørnskjær; „kvalitet" 500, pris 12. Den 8de s. m. meldtes 2 drivere indkomne med 17 og 25 maal, som var fanget sydvestenom Griseboerne, — „kvalitet 600, pris 11"; samme dag ilandbragtes en 25 maal notsild, — pris 8.

I de allersidste dage af januar og de første otte dage af februar optoges omkring Søstrene tilsammen en 500 maal, dels med posenøter, dels med hekler og garn; denne sild hvoraf der gik 1 000—1 500 i maaltønden, betaltes med 12—3 kroner.

Om yderligere fiske i dette distrikt hørte man intet denne gang. Der var ogsaa yderst faa fremmede fiskere her.

Omtrent halvparten af de fangede 1 000 maal eksporteredes — i iset eller røget stand; resten til hjemmeforbrug.

I skjærgaarden mellem Vallø og Tønsberg tønde

fandt intet nævneværdigt fiske sted.

Udenfor Tønsberg tønde—Helgeraaen.

I første halvpart af december var veiret saa uroligt, at noget forsøg efter sild ikke kunde gjøres.

Natten til 16de december fik 5 drivere 4—10 maal 3 mil søndenom Svenør, og nætterne til 17de og 18de fik de samme fiskere henholdsvis 8—10 og 5—18 maal; „kvalitet“ 600—500, pris 10.50—11. Dagene 16de—19de december havdes derhos god fornemmelse „paa sæt“, især paa flakket mellem Sauesund og Finsboerne; men priserne blev smaa, lige ned til kr. 1.50 pr. maal, da ingen fremmed opkjøber endnu var representeret.

Nætterne til 28de, 29de og 30te december drev nogle faa farkoster etpar mil udenfor Fredriksværn, optil 16 maal i drætten; „kvalitet“ 600—450, pris omkring 10.50. Forøvrigt arbeidedes der ikke omkring julehelgen, og i første halvpart af januar maatte man for det meste ligge inde for uveir; dog bragte 7 drivgarnsbaade den 7de januar tillands 160 maal, atter fra strøget 2—3 mil søndenfor Fredriksværn, prisen nu 14, hvorhos der fangedes nogle smaaklatter med sættegarn omkring Nevlunghavn den 13de, 14de, 15de og 16de januar — og endelig 125 maal med posenot vestenfor Napa, den 14de januar.

I ugen 17de—23de januar laa ialt omtrent 75 baade efter silden i skjærgaarden mellem Fredriksværn og Helgeraaen, og disse fik tilsammen en 750 maal, hvoraf 50 med not inde ved Fredriksværn, 100 paa driv- og resten paa sættegarn; „kvalitet“ 1 200—600, pris 9—14. — 25de, 26de og 27de januar fangedes sammesteds daglig omkring 2 maal pr. garnbaad, men senere i maaneden — ligesom ogsaa i de første dage af februar — ikke „sjøveir“; af de nu optagne 250 maal var 10 taget med hekler, 25 med not og resten med garn, — pris 12—5.

4de og 5te februar trak et snes baade hvergang 1—10 maal paa natsæt ved Svenør, mens nogle andre „fik et lidet rangel“ ved fastlandet; „kvalitet“ 1 200—1 000, pris omkring 9. Hermed ophørte fisket omkring Nevlunghavn.

I ugen 7de—13de februar fangedes paa sæt omkring Svenør og paa østkanten af Rakkeboerne med 30 baade vel 300 maal — dette den 8de og 12te, ellers uveir; „kvalitet“ 1 200—800, middelpris 9.50.

I de sidste 14 dage af februar viste det sig tydeligere og tydeligere, at silden fortrak, og i begyndelsen af mars „avledes der næsten intet“; af de ialt 450 maal, som kom op efter midten af februar, skyldtes de 200 notfiskerne, — prisen for dette 6 og for garnsilden 9—12.

Omtrent halvparten af totalfangsten isedes for eksport, det øvrige forbrugtes i vort eget land.

Paa Langesundsbugten

havde man den første fornemmelse — paa drivgarn — natten til 28de november. Natten til 4de december fik 6 drivgarnsbaade tilsammen 40 maal; „kvalitet“ 1 000—500, pris 15. Omtrent hele første halvpart af december var veiret forresten for rusket for fiskerne.

I ugen 13de—19de december var fisket saaledes: Den 14de 125 kasser notsild, den 15de 120 kasser vad- og 60 kasser garnsild, den 16de kom 16 drivgarnsbaade ind med 2—30—9 kasser, den 17de 100 kasser fra de samme drivere og 20 kasser notsild, den 18de omtrent 200 kasser fra 20 drivgaarnsbaade og 60 kasser notsild, men den 19de kun en ren ubetydelighed paa grund af kjøbernes tilbageholdenhed (ellers var udsigterne gode nemlig); priserne havde varieret mellem 7 og 2 kroner kassen (10.50 og 3.00 pr. maal).

I tidsrummet 20de december—9de januar var kun enkelte ude af og til, og fangsten var selvfølgelig derefter; som grund for denne uvirksomhed anførtes — dels „juleferie“, dels „silden staar ca. 3 mil af land og noksaa dybt“.

13de, 14de, 15de og 16de januar fik 10 à 20 drivgarnsbaade tilsammen 350 maal, mens der med hekler optoges 250 og med nøter 1 400 maal; priserne henholdsvis 13, 11 og 12. Den 11te og 12te kunde man ikke fiske for taage.

I ugen 17de—23de januar ogsaa 1 dags landligge for taage; forøvrigt var fisket meget godt, — 30 garnbaade fik tilsammen 1 350 maal, heklefiskerne 300 og notfiskerne (helst posenotbrugerne) 1 725 maal. Priserne paa garn- og hekle-silden varierede mellem 10 og 15, og paa notsilden mellem 9 og 12.

Udbyttet af fisket den 25de januar var ogsaa meget tilfredsstillende; men saa kom etpar uger med ruskeveir, og man havde blot smaasildfornemmelser paa vikerne her og der.

Sidst i februar ansaaes fisket ganske forbi. Der var fanget ialt 8 000 maal sild, hvoraf omtrent de 6 000 eksporteredes — iset eller røget, mens 2 000 benyttedes indenlands. — Deltagelsen fra fiskernes side var omtrent den samme som vinteren iforveien: 50 garnlag, 75 heklere og 30 notlag.

Udenfor Kragerø

blev ogsaa mindre optaget ivinter end forrige gang; efterat det egentlige fiske var kommet igang, udmerker desuden sildens kvalitet denne gang sig ikke synderlig — om overhovedet noget — fra den silds, som samtidig fangedes i nabotrakterne, — og følgelig heller ikke priserne.

Naar undtages en fornemmelse midt i august i Stølefjorden, hvor

smaasild vistnok var tilstede i september og oktober ogsaa, begyndte fisket først i november og varede til 21de mars; fisket foregik indenskjærs — i Kilsfjorden og strøget udover mod Jomfrulands sydvestpynt samt mellem Vaagø og Arø, nordenom Jomfrulands nordøstpynt, — omkring Helligtrekonger toges desuden en liden slump med posenot et stykke udenfor Jomfruland. Forøvrigt var bare garn og hekler ibrug; garnene — dels drivende, dels staaende — helst paa høstsiden, heklerne især efter jul, da is havde lagt sig. Det meste liv herskede i første halvpart af december, da en 100 baade, hver med gjennemsnitlig 3 mand — mest hjemmefolk — og 5—6 garn var tilstede; senere udvistes ringe iver, fordi „fiskerne fandt priserne for smaa“.

Der regnes opfisket idethele en 1 600 maal; prisen pr. maal, hvori 1 500—600—1 000 sild, 36—6—16.72. Forholdsvis meget gik atter iset til Tyskland for der at røges, men da man dernede naturligvis ikke syntes saa godt om silden som tidligere, maatte i høiere grad end de 2 foregaaende vintre henvendelser ske til andre markeder ogsaa; der eksporteredes vel ialt 1 000 maal.

I Nedenes

fandt sildefiske sted mellem midten af november og midten af mars.

Saavidt vides anvendtes af fangstredskaber kun garn og hekler, og arbeidsfeltet omfattede atter skjærgaarden udenfor Risør—Arendal; her var antagelig 150 garnbaade, hver med ca. 3 mand og 5—10 garn, og halvt saa mange heklefiskere i virksomhed.

Før jul gik det meget smaat — maaske, fordi garnfiskerne bare satte, ikke drev; „drivningen finder man for strabadsiøs“, hed det. Efter jul derimod drev endel; og i januar var fisket meget lønnende ogsaa, senere derimod ikke, vistnok fordi første halvpart af februar gik bort i uveir.

Paa omtalte strækning skulde ialt være fanget 3 250 maal — heraf henved 3 000 bare i januar; 300 maal udenfor Risør, 850 mellem Lyngør og Narestø (mestendels langs Sandøen—Flostaøen) og 2 100 maal i Tromø distrikt (helst i strøget Alvekilen—Torungerne); „kvalitet“ 1 000—600, priserne 18—8.

Endelig drev nogle fiskere — saavidt vides, 5 skøiter — fra Grimstad- og Lillesand-kanten udenfor skjærgaarden der, paa samme maade og i samme tidsrum som Flekkerø-folk (sè nedenfor); disse antoges at have fanget ialt 500 maal sild.

Ialt skulde der saaledes langs Nedenes' kyst være optaget 3 750 maal sild ivinter, hvoraf omtrent 1 500 maal beholdtes herhjemme, mens resten isedes og eksporteredes.

Udenfor Kristianssand S.

foregik sildefisket hovedsagelig ved drivning igjen — i december, januar og februar; senere fik man lidt indenskjærs, med sættegarn, hekler og nøter.

Den første melding om silden indløb 3die december, da ½ snes baade havde havt god fornemmelse 1½ mil paa sjøen; natten til den 7de var de samme fiskere ude igjen, men hertil indskrænkede ogsaa forsøgene i første halvpart af december sig paa grund af uveir.

Ugen 13de—19de december indledes med landligge, men nætterne til 16de, 17de, 18de og 19de drev 50—100 farkoster, som hvergang fik 1—30, ialt 1 800 maal; omtrent to femtedele af fangsten bestod af fuld-, resten af tomsild, samfængt 600 i maaltønden, og prisen varierede mellem 9 og 10 kroner pr. maal.

21de december bragte 80 baade 2—20—6½ og den 22de 60 baade 1—15—5½ maal tillands, — de senere nætter før julehelgen var kun ganske faa ude; pris 9.

Nætterne til 29de, 30te og 31te december drev 100 baade, som fik henholdsvis 1—40—5, 5—20—12½ og 2—20—6 maal; natten til 2den januar trak 75 baade ½—15—4 maal. „Kvalitet" 600, pris 9.

I ugen 3die—9de januar hindrede veiret i sterk grad fisket, — kun natten til den 7de drev man nogenlunde trygt, og da fik 120 baade 2—20—8⅓ maal; der gik vedblivende omkring 600 sild i maalet, og prisen steg fra 9 til 21.

I ugen 10de—16de januar fangedes ialt 4 750 maal, skjønt kuling og lei sjø flere nætter, — over halvparten af nævnte fangst gjordes natten til den 16de, da fisket med andre ord var rigt (125 baade); prisen varierede mellem 18 og 24.

For ugen 17de—23de januar er fisket opgivet saaledes: Nætterne til 18de, 19de og 20de 125 farkoster 1—10—6, 4—18—8⅓ og ½—12—5 maal, — senere, da endel forlod dette fiske og reiste til vaarsildedistriktet, drev her kun omtrent 75 baade, som hver gang fik gjennemsnitlig 6, 9 og 6 maal; „kvalitet" 600, pris 18—9.

72 drivere fik natten til 25de januar 3—30—11, den 26de 2—25—10 og den 30te 5—40—12 maal, — for de øvrige 3 nætter, da kuling og regntykke holdt endel fiskere inde, indskrænkede den samlede fangst sig til omtrent 800 maal; pris 10.50—12.00—11.75.

I første halvpart af februar udrettedes paa grund af uveir intet nævneværdigt. Derimod optoges i de følgende 2 uger af 50 baade ialt omtrent 1 500 maal, hvoraf den overveiende del i løbet af de sidste 8 dage ved drivning indenskjærs, i strøget Kvaasefjorden—Ytre Flekkerø;

denne sild var noget mindre end den tidligere, idet der nu gik omkring 700 i maaltønden, -- prisen 10—12.

Hermed var drivgarnsfisket forbi; der var fanget ialt 21 000 maal, som paa første haand havde indbragt henved 300 000 kroner.

Men silden stod endnu indenskjærs:

I de første 14 dage af mars fik et snes smaabaade, hver med 2 mand, op henved 500 maal med sættegarn i Kristianssandsfjorden, Kvaasefjorden og mellemliggende strøg, — og et lignende resultat gav det heklefiske, hvormed en 150 mand samtidig beskjæftigede sig paa Topdalsfjorden; af garnsilden gik omkring 900 og af heklesilden 1 000 i maaltønden, og priserne dreiede sig om henholdsvis 16 og 13.

Endelig indbragtes ved notfiske paa strækningen Kvaasefjorden—Ny-Hellesund i mars og første halvpart af april omtrent 1 000 maal; ogsaa af denne sild gik omkring 1 000 i maaltønden, og prisen varierede her mellem 18 og 8. Der fiskedes lidt i slutningen af april og i mai ogsaa, ialt antagelig 500 maal, hvoraf størstedelen anvendtes til agn — i hummerteiner og for svenske bankfiskere; middelpris 10 omtrent. Til dette fiske anvendtes omtrent 30 (omkring 75 favne lange og optil 8 favne dybe) nøter, hver betjent af 3—5 mand.

I drivgarnsfisket udenskjærs deltog ialt en 130 farkoster — 90 fra Randøsund og Flekkerø, 5 fra Arendal- og Grimstad-kanten, 8 fra Mandal og omegn, 7 fra Lister, 12 fra Sogndal i Dalene med Aaensire og resten fra Egersunds distrikt. De, som mødte frem fra de vestre trakter, var meget tilfredse med turen; at fisket lønnede sig, viser ogsaa følgende uddrag af en beretning om generalforsamlingen i Flekkerø sildeeksportforening den 11te mai iaar:

„Af de 17 baade, som havde dannet forening, var der udskibet „4 128 kasser sild, som var solgt for kr. 40 421.33; deraf gik til udgifter „kr. 7 535.01. Som nettoudbytte udbetaltes til fiskerne kr. 32 865.45; i „i kassebeholdning havdes kr. 20.87. Derefter gik man over til indtegning „af dem, som vilde melde sig ind i foreningen til næste sildefiske; ind„tegningen gik livlig, og der blev indmeldt 25 baade.“

Paa det nærmeste 20 000 maal sild udførtes iset — endel til Tyskland, men det meste atter til England; det øvrige gik til hjemmeforbrug.

Kravet paa et mer effektivt opsyn har vokset med fisket og deltagelsen deri; flere og flere fremmede synes jo ogsaa at ville komme til. Mand og mand imellem høres nu stadig, at man maatte kunne arrangere sig saa med „Norsk selskab til skibbrudnes redning“, at opsynet paa sjøen førtes fra vedkommende redningsskøite, og jeg tror ogsaa, man burde forsøge dermed for at vinde erfaring om, hvorvidt trangen saaledes kunde afhjælpes; et saadant opsyn maatte ialfald blive billigt, og

en prøve i denne retning kunde faa sin betydning for vore øvrige fiskerier ogsaa.

Ogsaa ellers i distriktet

— i Kristianiafjorden f. eks. — fiskedes der lidt smaasild; men herover savnes nærmere opgaver (jfr. det under følgende tabel anførte).

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende opgave

Inden	Kvantum (i maal)							Værdi		
	Smaalenene		Jarlsberg og Larvik		Bratsberg				Nedenes	
					Langesundsbugten		Udenfor Kragerø			
22/11	100	600.00	—		—		300	10 000.00	—	
6/12	425	3 500.00	—		50	750.00	650	15 000.00	175	2 100.00
20/12	500	4 250.00	300	2 400.00	700	5 000.00	775	16 250.00	275	3 475.00
3/1	500	4 250.00	400	3 500.00	750	5 500.00	800	16 400.00	525	6 150.00
10/1	500	4 250.00	575	5 950.00	925	7 500.00	950	18 250.00	2 000	23 425.00
17/1	500	4 250.00	725	7 700.00	2 925	31 600.00	1 000	19 000.00	2 350	29 425.00
24/1	500	4 250.00	1 475	16 600.00	6 000	72 500.00	1 100	20 500.00	3 050	37 925.00
31/1	825	7 175.00	1 725	19 425.00	7 350	87 500.00	1 350	24 250.00	3 475	42 250.00
14/2	1 000	8 400.00	2 300	24 825.00	7 750	92 250.00	1 425	25 000.00	3 500	42 525.00
28/2	1 000	8 400.00	2 750	29 000.00	8 000	94 750.00	1 500	25 750.00	3 550	43 025.00
20/3	1 000	8 400.00	2 750	29 000.00	8 000	94 750.00	1 600	26 750.00	3 750	45 025.00
16/4	1 000	8 400.00	2 750	29 000.00	8 000	94 750.00	1 600	26 750.00	3 750	45 025.00

Totaludbyttet sættes til
idet den ellers i distriktet gjorte (i ovenstaaende

Til sammenligning hidsættes følgende af de officielle svenske uge-
Göteborgs och Bohus län m. v. vinteren 1903—1904:

I tidsrummet	Fra fiskesæsonens begyndelse							
	28/11	5/12	12/12	19/12	26/12	2/1	9/1	16/1
Totalf. (i maal) af:								
garnsild	325	464	683	825	832	882	929	929
notsild	3 960	16 761	43 120	76 091	95 401	119 329	124 128	128 508
Saltet (tønder):								
indmadsild	—	—	—	280	649	699	735	935
tomsild	—	—	—	4 300	16 293	16 603	16 928	19 533
Udført (tønder) til:								
Tyskland	—	—	—	—	—	—	—	—
Rusland	—	—	—	—	—	—	1 550	4 875
Andre fremmede lande	—	—	—	—	—	—	—	—
Til hjemmeforbrug (tønder)........	—	—	—	—	—	—	310	865

over fangstens størrelse og tilgodegjørelse:

(i kroner)					Tilgodegjørelsen			
Lister og Mandal		Ialt		Middel-pris	Til eksport			Til hjemme-forbrug
					Saltet	Røget	Fersk	
—		400	10 600.00	26.50	—	—	275	125
25	550.00	1 325	21 900.00	16.53	—	—	1 000	325
1 900	19 250.00	4 450	50 625.00	11.38	—	100	3 000	1 350
5 650	53 100.00	8 625	88 900.00	10.31	—	125	6 500	2 000
7 250	80 500.00	12 200	139 875.00	11.47	—	150	9 250	2 800
12 000	177 500.00	19 500	269 475.00	13.82	—	275	15 250	3 975
16 000	240 000.00	28 125	391 775.00	13.93	—	375	21 750	6 000
19 250	278 175.00	33 975	458 775.00	13.50	—	400	25 750	7 825
19 500	281 200.00	35 475	474 200.00	13.37	—	400	27 000	8 075
21 000	297 750.00	37 800	498 675.00	13.19	—	400	29 100	8 300
22 650	320 800.00	39 750	524 725.00	13.20	—	400	30 750	8 600
22 900	322 800.00	40 000	526 725.00	13.17	—	400	30 875	8 725

42 500 maal = 560 000 kroner,
tabel ikke medtagne) fangst anslaaes til 2 500 maal.

rapporter sammensatte opgaver over sildefisket og sildesaltningen inden

— 2/11 — til og med							Anmerkninger
23/1	30/1	6/2	13/2	20/2	27/2	5/3	
930	935	935	935	935	935	935	
131 519	145 855	147 919	149 099	151 323	165 269[1])	165 783	
935	1 310	1 310	1 310	1 310	1 310	1 310	
19 936	20 545	20 545	20 655	20 655	20 655	20 655	Efter 5te mars intet nævneværdigt fiske.
800	2 900	2 900	3 789	3 789	4 643	4 643	
4 875	5 363	5 363	5 363	6 490	6 490	6 490	
—	—	—	—	—	—	—	
885	1 085	1 085	1 085	1 245	1 245	1 245	

[1]) I ugen 21de—27de februar bestod fangsten (med posenøter) helst af storsild.

II. Sildefiskerierne i Romsdals, De bergenhusiske og Stavanger amter. (Storsildefisket og Vaarsildefisket vinteren 1903—1904).

Før jul gik det idetheletaget smaat; men senere gik det for garnfiskernes vedkommende ganske bra, mens det gjennemgaaende blev smaat for notfiskerne — dette vistnok som følge af det usedvanlig kolde veir.

I. For Romsdals amt.

Garnfisket.

a. Nordenom Buddybet.

Den 31te oktober kom en damper ind til Kristianssund N. med 2 maal sild fanget paa drivgarn et stykke nordvestenom Griptaren; „kvalitet“ 400. En lignende fangst meldtes gjort sammesteds natten til 12te november.

I ugen 6te—12te december fornemmelse paa drivgarn lige udenfor Bratvær—Veiholmen (Smølen); i de følgende 8 dage ogsaa paa sættegarn.

15de december kom en damper ind med 20 og den 18de atter en damper med 40 maal drivgarn-sild fra Griphavet; natten til den 19de drev 10 farkoster her og fik 2—18—8 maal. „Kvalitet“ 700—500, pris 14—16. Ogsaa paa Titran-havet fornammes silden sidstnævnte nat.

Sidste drivning før jul foregik natten til 22de december, da 3 dampere paa Griphavet fik tilsammen 80 maal; „kvalitet“ 500, pris 14—16.

29de december fik etpar dampere bra sild i aate udenfor Grip, og af almindelig drivgarn-sild sammestedsfra indbragte 31te december 10

farkoster 1—15—10 og natten til 3die januar 9 farkoster 14—100—52 maal; „kvalitet“ 480—580, pris 12—16.

Til Kristianssund N. kom 4de januar 6, 5te 28, 6te 1, 7de 10, 11te 2, 14de 7, 15de 10, 16de 12, 28de 7 og 30te januar 6 farkoster med gjennemsnitlig henholdsvis 26, 20, 4, 20, 11, 13, 11½, 6½, 21 og 27 maal sild hver efter drivning paa Griphavet; „kvalitet“ 650—450, pris 10—15. I sidste halvpart af januar meget styggeveir.

Ligeledes indbragtes 1ste februar af 6, 3die af 9, 4de af 20, 5te af 18, 7de af 3, 8de af 2, 9de af 5, 10de af 2 og 11te af 4 farkoster henholdsvis 36, 36, 28, 20⅔, 10, 10, 16, 5 og 22 maal; „kvalitet“ 450—600, pris 6—11.

Midt i februar ophørte sildefisket, idet fiskerne da lagde sildegarnene iland og gik over til torskefisket.

b. Søndenom Buddybet.

I tidsrummet 20de august—3die oktober fik endel drivere tilsammen en 500 maal nogle mil udenfor Svinøen; pris 8—13—11.

8de oktober indbragte 2 farkoster tilsammen 51, 9de og og 10de ialt 51 farkoster tilsammen 820 maal; „kvalitet“ 750—600, pris 10.50 —12. Natten til 10de fornemmelse paa Onahavet ogsaa.

13de og 14de oktober indkom til Søndre-Søndmør 112 drivere med 7—70—12, og til Aalesund 7 farkoster med ca. 22 maal hver, alt fra Svinøhavet; „kvalitet“ 750—600, pris 9—13. Den 14de kom ogsaa fra Onahavet 10 drivere ind, hver med optil 2 maal. Til Aalesund kom 15de oktober 10 farkoster med 10—30—20 maal, fanget 2—3 mil udenfor Svinøen—Storholmen, 16de og 17de tilsammen 90 farkoster med 0—35—5 maal, fanget etpar mil udenfor Storholmen; „kvalitet“ 700, pris 12.50—13.50.

I ugen 18de—24de oktober meget ruskeveir; det gran sild, som kom tillands, var fanget udenfor Storholmen.

I ugen 25de—31te oktober drev man ikke alene udenfor Svinøen—Ona, men ogsaa lige udenom Bjørnsund; hele fangsten beløb sig til kun omtrent 500 maal, „kvalitet“ 800--460.

I de første 2 uger af november blev totalfangsten vel 2 700 maal, hvoraf det væsentligste var optaget i skibsleden tæt ved Bjørnsund; „kvalitet“ 400—800, helst mindre sild.

I sidste halvpart af november adskillig landligge for uveir; der fangedes ialt vel 2 000 maal, alt udenskjærs, — „kvalitet“ omkring 460.

Den 1ste december til Aalesund 17 farkoster, som havde drevet 2—3 mil nordvestenom Storholmen, med 2—40—20 maal; „kvalitet“ 550—600, pris 18—19. Den 2den kom 70 farkoster til Søndre-Søndmør

med ialt blot 15 maal — og det efter 2 nætters drivning, til Aalesund 25 farkoster med 0—100—28 maal (det meste fra aate etpar mil nordvestenom Rundø aftenen iforveien); „kvalitet“ 550. Fra Onahavet kom den 2den 32 farkoster ind med $^1/_2$—20—5 maal. 3die december til Søndre-Søndmør og Aalesund tilsammen 180 farkoster med 0—150—16 maal, det meste fra aater udenom Rundø; „kvalitet“ 650—440, pris 17—19. Fra Onahavet indbragte 40 farkoster den 3die 0—20—3$^2/_3$ maal. Natten til 4de landligge overalt for søndenkuling. Efter drivning natten til den 5te og samme dags aften udenfor Svinøen—Ona indbragte ialt 210 farkoster 0—55—4$^1/_2$ maal; „kvalitet“ 650—520, pris 13—19.

I ugen 6te—12te december følgende fiske: Natten til den 7de svag fornemmelse paa Svinøhavet, mens 17 farkoster udenfor Storholmen —Ona fik 0—23—6 maal, — natten til den 8de 25 farkoster 1—55—15 maal paa Svinøhavet og 60 farkoster 0—40—4 maal udenfor Storholmen —Ona, — natten til den 9de 40 farkoster 2—80—15$^3/_4$ maal udenfor Svinøen—Rundø og 210 farkoster 0—50—2$^1/_4$ maal udenfor Storholmen —Ona, — natten til den 10de 110 farkoster 0—60—8$^1/_2$ maal udenfor Stat—Rundø og 100 farkoster 0—25—6$^1/_2$ maal udenfor Storholmen—Ona, natten til den 11te 34 farkoster 0—120—6$^1/_2$ udenfor Stat—Rundø (tildels aatesild) og 86 farkoster 0—50—8$^1/_3$ maal udenfor Storholmen —Ona, — natten til den 12te 170 farkoster 0—18—1$^2/_3$ maal paa Svinøhavet og 215 farkoster 0—70—11 maal udenfor Storholmen—Ona, — og ved drivning om aftenen den 12te udenfor Stat—Ona 50 farkoster 0—90—12 maal; „kvalitet“ 800—420, priserne 13—21.50.

I ugen 13de—19de december: Den 14de indkom fra Onahavet 12 farkoster med 4—70—29 maal, — den 15de ligeledes 115 farkoster med 0—130—6$^3/_4$, — natten til den 16de fik 200 farkoster 0—10—$^1/_3$ maal paa Svinøhavet og 270 farkoster 0—60—6$^3/_4$ maal udenfor Storholmen—Ona, — natten til den 17de landligge for uveir, — natten til den 18de 23 farkoster 0.55—10$^1/_2$ maal udenfor Storholmen—Ona — og natten til den 19de fik ialt 460 farkoster 0—60—5$^1/_4$ maal udenfor Stat—Ona; „kvalitet“ 600—420, priser 15—21.

I ugen 20de—26de december fangedes kun en 400 maal — alt paa Onahavet.

I ugen 27de december—2den januar: 29de december indbragte 85 farkoster 1—100—42$^1/_3$ maal, fanget udenfor Stat—Ona, — natten til den 30te 65 farkoster 1$^1/_2$—100—32$^1/_2$ maal paa Svinøhavet og 50 farkoster 2—64—38 maal udenfor Storholmen—Ona, — den 31te indbragte 172 farkoster 0—200—27 og den 2den januar 40 farkoster tilsammen 300 maal (mest fra Svinøhavet); „kvalitet“ 700—450, priser 10—19.

I ugen 3die—9de januar: Den 4de indbragte 30 farkoster 0—100 —20$^3/_4$ maal, — den 5te 150 farkoster 0—200—27$^1/_3$ maal (dels efter

aatefiske, dels efter almindelig drivning), den 6te 370 farkoster 0—130 $18^2/_3$ maal (atter tildels aatesild), — den 7de 70 farkoster 0—50—8 maal, — den 8de 25 farkoster 0—24—$11^1/_3$ maal, — natten til 9de uveir, saa intet fiske; „kvalitet" 580—430, priser 10—15.

I ugen 10de—16de januar: De første dage landligge for uveir, — den 14de bragte 25 dampere 30—120—60 maal til Aalesund fra Svinøhavet, — den 15de 97 farkoster $^1/_2$—150—$29^1/_4$ maal til forskjellige steder fra drivgarnsfeltet udenfor Stat—Ona, og efter drivningen natten til den 16de og samme dags aften tilsammen 410 farkoster 1—134—19 maal; „kvalitet" 600—430, priser 10—18.

I de sidste 14 dage af januar udrettedes saare lidet paa sjøen for storms skyld; natten til den 23de lagdes Aalesund i Aske.

I ugen 31te januar—6te februar: Den 1ste februar indbragte 1 damper til Aalesund 70 og 5 farkoster til Romsdalsværene 1—30—14 maal, — den 2den 10 farkoster til Søndre-Søndmør 0—50—14, 4 til Aalesund 10—20—15 og 66 til Romsdalsværene 0—100—$16^1/_3$ maal, — den 3die 3 dampere til Kalvaag og Moldøen 69—78—75, 40 farkoster til Søndre-Søndmør 2—60—21, 50 til Aalesund 5—100—15 og 19 til Romsdalsværene 7—30—13 maal, — den 4de til Kalvaag og Moldøen 2 dampere 50—94, til Søndre-Søndmør 68 farkoster 5—100—$25^2/_3$, til Aalesund 100 med 5—140—$22^1/_2$ og 53 til Romsdalsværene 6—60—$13^1/_3$ maal, — den 5te til Moldøen 4 farkoster 73—168—118, 14 til Søndre-Søndmør 8—60—15, 50 til Aalesund 5—100—20 og 18 til Romsdalsværene $^1/_2$—25—12 maal, — den 6te 9 dampere til Florø og Kalvaag 17—50—$32^1/_2$, 49 til Søndre-Søndmør 5—100—$19^3/_4$ og 75 til Aalesund 5—100—20 maal; alt efter drivning udenfor Svinøen—Ona, „kvalitet" 600—460, priserne 6—12.

I ugen 7de—13de februar: Til Søndre-Søndmør kom den 9de 16 drivere med 4—100—31, den 10de 35 med 10—70—$28^1/_2$ og den 11te 150 med $^1/_3$—50—$10^1/_2$, — ligeledes til Aalesund den 9de 45 med 10—120—25, den 10de 40 med 5—60—25 og den 11te 45 med 0—30—9, — til Romsdalsværene den 9de 26 med 2—22—7, den 10de 12 med 0—20—10 og den 11te 10 med 1—15—9, — samt til Florø, Kalvaag og Moldøen i ugens løb 15 farkoster med tilsammen 780 maal; „kvalitet" 460—650, priser 12—5.

I sidste halvpart af februar indkom ialt 2 750 maal drivgarnsild fra havet udenfor Svinøen—Ona, det meste fra Søndmørhavet — nordenfor ansaaes fisket forbi den 20de; priserne 8—4.

I mars maaned: Den 2den kom 2 drivere fra Svinøhavet med 8 og 10 maal, og ved Nerlandsøen havdes fornemmelse paa kagsæt, — den 3die fik 42 baade $^1/_2$—5—2 maal paa natsæt ved Jeitmargrunden og 5 baade udenom Skorpen ligeledes $1^1/_2$—7—3 maal, — den 4de 48

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende opgave over garnsildfangstens størrelse og tilgodegjørelse:

Inden	Kvantum (i maal) Værdi (i kroner)							Af silden er fanget ved drivning og i aater (antal maal)	Tilgodegjørelsen			
	Søndenom Buddybet		Nordenom Buddybet		Tilsammen for Romsdals amt		Middelpris		Til eksport			Til hjemmeforbrug
									Saltet	Røget	Fersk	
4/10	500	5 500.00			500	5 500.00	11.00	500	500			
11/10	1 400	15 475.00			1 400	15 475.00	11.05	1 400	1 400			
18/10	3 750	43 050.00			3 750	43 050.00	11.48	3 750	3 400		350	
25/10	3 875	44 740.00			3 875	44 740.00	11.55	3 875	3 400		475	
1/11	4 390	51 595.00	10	155.00	4 400	51 750.00	11.76	4 400	3 560		800	40
8/11	4 640	53 845.00	10	155.00	4 650	54 000.00	11.61	4 650	3 800		800	50
15/11	7 110	78 320.00	15	240.00	7 125	78 560.00	11.03	7 125	5 700		1 350	75
22/11	7 985	92 285.00	15	240.00	8 000	92 525.00	11.57	8 000	6 300		1 600	100
29/11	8 985	110 960.00	15	240.00	9 000	111 200.00	12.36	9 000	6 900		2 000	100
6/12	14 545	210 200.00	15	240.00	14 560	210 440.00	14.45	14 560	11 625		2 750	185
13/12	22 225	351 395.00	25	425.00	22 250	351 820.00	15.81	22 250	18 550		3 450	250
20/12	27 950	460 234.00	200[1])	3 095.00	28 150[1])	463 329.00	16.46	28 120	24 300		3 500	350
27/12	28 380	468 659.00	300[1])	4 595.00	28 680[1])	473 254.00	16.50	28 650	24 750		3 530	400
3/1	40 250	638 529.00	1 000[1])	14 270.00	41 250[1])	652 799.00	15.83	41 220	36 250		4 500	500
10/1	53 025	799 570.00	1 975[1])	26 415.00	55 000[1])	825 985.00	15.02	54 970	48 000		6 250	750
17/1	65 350	959 490.00	2 325[1])	31 285.00	67 675[1])	990 775.00	14.64	67 645	54 250		12 500	925
31/1	66 000	967 240.00	2 675[1])	35 260.00	68 675[1])	1 002 500.00	14.60	68 645	55 000		12 675	1 000
7/2	79 340	1 085 760.00	4 200[1])	50 705.00	83 540[1])	1 136 465.00	13.60	83 510	63 000		18 750	1 790
14/2	86 250	1 142 000.00	4 400[1])	52 455.00	90 650[1])	1 194 455.00	13.18	90 620	67 500		21 000	2 150
21/2	88 760	1 157 915.00	4 400[1])	52 455.00	93 160[1])	1 210 370.00	12.99	93 130	68 500		21 800	2 860
28/2	89 000	1 159 355.00	4 400[1])	52 455.00	93 400[1])	1 211 810.00	12.97	93 370	68 500		21 800	3 100
6/3	89 750	1 163 610.00	4 400[1])	52 455.00	94 150[1])	1 216 065.00	12.92	93 655	68 750		21 800	3 600
13/3	93 850	1 179 260.00	4 400[1])	52 455.00	98 250[1])	1 231 715.00	12.54	93 820	70 500		22 500	5 250
27/3	93 875	1 179 375.00	4 400[1])	52 455.00	98 275[1])	1 231 830.00	12.53	93 825	70 500		22 500	5 275

baade $^1/_2$—6—$2^2/_3$ maal paa natsæt ved Skorpen og Nerlandsøen, — den 5te 70 baade ligeledes $^1/_3$—7—3 maal og 16 drivere fra Svinøhavet 6—30—16 maal, — den 7de 1 driver 16 maal fra Svinøhavet, — den 8de 1 driver 35 maal fra Svinøhavet, og ved Skorpen og Nerlandsøen 22 baade 1—18—$5^2/_3$ maal paa natsæt, — den 9de og 10de ved Skorpen og Rundø henholdsvis 120 baade $^1/_2$—25—$7^1/_2$ og 150 baade 0—25—$6^2/_3$ maal paa natsæt, — den 11te 150 baade 1—35—$11^2/_3$ maal paa natsæt Sandsø—Rundø og 8 drivere 6—16—9 maal fra Svinøhavet, — den 12te 1 driver 22 maal og 14 baade ialt 85 maal paa natsæt, — i ugen 13de—19de intet fiske for storm, — og endelig indkom den 26de nogle faa maal dels drivgarn-, dels landsæt-sild; „kvalitet“ 500—620, priserne 10—3. Senere gjordes, saavidt vides, intet forsøg efter vintersild udenfor Romsdalskysten. (Se tab. side 336).

Notfisket

indbragte antagelig omkring 22 000 maal smaasild, som helst anvendtes til agn; de 15 000 fangedes ved Totalsøren i Stangvik.

Den samlede fangst for Romsdals amt kan saaledes sættes til 120 000 maal = kr. 1 340 000.oo.

---

2. For Nordre Bergenhus amt.

Garnfisket.

a. Bremanger.

Den 14de januar, om aftenen, kom 5 fiskerdampere til Florø med 30—101—76 maal „fra aate vest Bremanger, pris 13—15; ligeledes 1 damper til Moldøen med 54 maal, pris 17.

Den 6te februar kom 4 skøiter til Kalvaag med 5—30—13 maal, efter drivning 4—7 mil vestenom Oddeberget; „kvalitet“ 450, pris 9—11.25.

Natten til 11te februar fik 5 drivere 2—6 maal etpar mil udenfor Oddeberget, den 15de 2 dampere 40—70 maal, den 16de 4 baade $^1/_2$—15—8 maal, den 18de 26 baade 15—37—32 og den 19de 7 farkoster 10—20—15 maal aatesild; „kvalitet“ 480—550, pris 11—6.

Den 26de februar fik nogle faa baade optil 4 maal paa natsæt udenom Nesje og den 27de 200 baade ligeledes 0—$7^1/_2$—$1^1/_3$ maal; „kvalitet“ 500, pris $5^1/_2$—6.

I ugen 28de februar—5te mars: Den 29de februar fik endel baade optil 15 maal paa natsæt udenfor Havrø—Svarskjær, den 1ste mars 250 baade ligeledes 2—20—10 maal omkring Svartskjær og ved Nesje, den 2den 250 baade 2—30—10 maal paa strækningen Ysteskjær—Mulen—Nesje—Naavelandet, den 3die 280 baade 0—30—7½ maal paa strækningen Nesje—Svartskjær—Gaasø, den 4de 300 baade 0—35—12½ maal paa strækningen Gaasø—Nesje—Naavelandet og den 5te 350 baade 1—30—8½ maal paa strækningen Frøiskjærene—Gaasø—Liset; „kvalitet" 450—610, pris 4.75—6.50.

Den 7de mars fik 60 baade 2—35—17½ maal paa natsæt paa strækningen Gaasø—Liset (hvorhos lidt dagsætfangst udenfor Liset), den 8de 300 baade ½—35—10⅚ maal paa natsæt ved Frøiskjærene—Gaasø—Liset, den 9de 280 baade ligeledes 0—10—3 maal ved Frøiskjærene—Liset og den 10de, da fisket ophørte, 75 baade 0—4, ialt 50 maal ved Liset; „kvalitet" 530—560, pris 5½—6½.

b. Omkring Hovden—Batalden—Kinn—Skorpen.

Den 22de februar meldtes hval og fugl for Sverslingerne—Garboerne. Den 27de kom flere, tildels lastede, baade ind og fra aater søndenom Sendingerne — ialt 600 maal; „kvalitet" 500, pris 4.50—5.50—5.00.

29de februar og 2den og 5te mars fangedes nogle maal aatesild udenfor Sverslingerne, 3die mars svag natsætfornemmelse ved Kvitingerne, den 4de trak 5 baade 0—7—2 og den 5te 60 baade 1—15—5 maal paa natsæt omkring Svartoksen—Aralden; „kvalitet" 530—450, pris 5—5.50.

I ugen 6te—12te mars: Den 7de fik 4 baade 0—7—3 maal paa dagsæt ved Svartoksen, den 8de 115 baade ⅔—50—17⅓ maal paa natsæt — mestendels ved Svartoksen, den 9de 150 baade 1—45—15 maal paa natsæt ved Svartoksen—Lottreholmerne—Sverslingerne, hvorhos der om eftermiddagen forefaldt rigt aatefiske vestenom Batalden (ialt 1 750 maal), den 10de fik 225 baade ⅓—30—4⅔ maal paa natsæt ved Store-Bataldens vestside og nordside samt ved Lille-Batalden, Kvitingerne og Sverslingerne, og om aftenen indkom 100 maal fra en aate vestenom Sverslingerne, den 11te 250 baade ⅓—30—10 maal paa natsæt ved Sverslingerne, og den 12te trak først nogle baade optil 5 maal paa overstaaede garn, hvorhos der fra en aate søndenom Sverslingerne om eftermiddagen indbragtes 80 maal; „kvalitet" 570—560, pris 5—6.75.

I ugen 13de—19de mars landligge for uveir, hvorunder silden havde fjernet sig.

c. Askvold.

Omkring midten af december fangedes der paa sættegarn i Bulandet henved 100 maal „blandet" sild; pris 8—7. Mere sild fik man

ikke ivinter; lidt hval saaes rigtignok for Rygstenen—Haastenen og for Bulandets nord- og vestside i de sidste 8 dage af mars, og den trak endel fiskere sammen, men silden fik den vistnok ikke bugt med denne gang.

d. Nordfjord.

Den 10de december indbragtes til Florø af 3 fiskedampere 116, 40 og 25 maal, fanget ved drivning 3 mil vestenom Stat, og den 12te kom til moldøen 1 damper med 50 og til Raudeberg 1 skøite med 12 maal efter drivning en 4—5 mil nordvestenom Oldervæggen; „kvalitet" 520—450, pris omkring 19.50.

Efter drivning natten til 14de december kom 10 farkoster ind med 5—162—75 maal, den 16de 1 damper 60 og den 18de og 19de 7 farkoster 15—60—50 maal, — alt fanget en 4—5 mil vestenfor Oldervæggen—Stat; „kvalitet" 530—450, pris 16—20.

Nu indtraadte en længere pause; nogle faa maal fangedes nætterne til 30te december og 5te januar 2—3 mil vestenom Kraakenes, ellers intet nyt før et stykke udi februar.

Den 6te februar fik en driver 16 maal paa Vaagsøhavet. Natten til 15de fik 2 drivere 88 og 140 maal vestenfor Faldet. Den 16de trak 60 baade 1—38—12½ maal paa natsæt udenfor Kvalheim-landet; „kvalitet" 480, pris 5. Den 17de fik 50 baade 2—10—5½ maal paa natsæt ved Kraakenes, og 1 baad fornam silden ved Ervik, den 18de fik ligeledes ved Kvalheim-landet 25 baade 0—5—3, og omkring Kraakenes 100 baade ½—30—8 maal, hvorhos 3 drivere indbragte 100—140—120 maal, fanget udenfor Faldet, den 19de 100 baade ½—12—7 maal paa natsæt og 1 damper 100 maal i aate omkring Kraakenes, men den 20de intet fiske for uveir; „kvalitet" 480—580, pris 6—4.

I ugen 21de—27de februar: Den 23de fik 25 baade 1—40—20 maal paa natsæt omkring Vaagsøens sydvestpynt, den 24de 100 baade ligeledes 6—45—25, og den 25de 125 baade 0—30—10 maal, hvorhos 4 farkoster om aftenen den 24de fik 15—180—120 maal paa drivgarn udenfor Vaagsøen—Stat, den 26de fik 125 baade 0—50—22 maal paa natsæt omkring Vaagsfjordens munding, og efter drivning ¼ mil udenom Kvitnes (Stat) leverede 15 farkoster 10—40—16 maal, men den 27de svarte garn; „kvalitet" 500—580, pris 5—3.

I ugen 28de februar—5te mars fangedes kun en ringe bagatel — ved drivning udenfor Kvitnes, hvorved den 3die mars 2 farkoster havde faaet 2—12 og den 4de 12 farkoster 0—20—5 maal; „kvalitet" 530—600, pris 4.50.

Den 8de og 10de mars kom en driver fra Vaagsøhavet med 40 maal hver gang, og nogle andre farkoster fik straks udenom Stat

ligeledes optil 6 maal, — samtidig $^1/_3$—3 maal paa natsæt langs Statlandets vestside.

Den 25de mars fik etpar baade 1—3 maal paa natsæt mellem Eltvik og Kvitnes, den 26de 10 baade ligeledes $^1/_3$—8—5 maal, — senere kun sorte garn, hvorfor fisket ansaaes forbi.

Notfisket

var daarligt; silden vilde ikke rigtig tillands iaar. Først kastedes i nærheden af Vaagsvaag, den 23de februar, og derpaa sammesteds den 25de s. m.; ved denne sidste kastning fangedes dog intet. Den 4de og 6te mars gjordes 3 bomkast ved Gaasø i Bremanger; den 7de og 8de tilsammen 4 stæng sammesteds, „kvalitet“ 610—670. Endelig fangedes med not nogle faa maal ved Svartoksen pr. Batalden den 10de mars.

Af foranstaaende og opsynets iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende opgave over fangstens størrelse og tilgodegjørelse:

Inden	Kvantum (i maal) / Værdi (i kroner): Bremanger		Hovden—Bataldenr—Kinn—Skorpen		Askvold		Nordfjord		Tilsammen for Nordre Bergenhus amt		Middelpris	Af garnsilden er fanget ved drivning og i aater (antal maal)	Garnsild / Notsild: Til eksport: Saltet	Røget	Fersk	Til hjemmeforbrug
Garnsild / Notsild	Bremanger		Hovden—Batal-den—Kinn—Skorpen		Askvold		Nordfjord		Tilsammen for Nordre Bergen-hus amt				Saltet	Røget	Fersk	
13/12							250	4 875.00	250	4 875.00	19.50	250	200		50	
20/12					100	750.00	1 500	28 625.00	1 600	29 375.00	18.36	1 500	1 325		250	25
3/1					100	750.00	1 525	29 025.00	1 625	29 775.00	18.32	1 525	1 325		275	25
17/1	475	6 875.00			100	750.00	1 525	29 025.00	2 100	36 650.00	17.45	2 000	1 750		300	50
7/2	550	7 700.00			100	750.00	1 550	29 275.00	2 200	37 725.00	17.15	2 100	1 800		300	100
21/2	1 690	15 820.00			100	750.00	4 900	45 300.00	6 690	61 870.00	9.25	3 965	4 150		1 100	1 440
28/2	2 025	17 645.00	600	3 000.00	100	750.00	13 150	75 950.00	15 875	97 345.00	6.13	4 840	11 250		1 900	2 725
							1 340	6 700.00	1 340	6 700.00	5.00		1 340			
6/3	16 475	100 405.00	1 050	5 390.00	100	750.00	13 250	76 465.00	30 875	183 010.00	5.93	5 025	23 000		2 750	5 125
							1 340	6 700.00	1 340	6 700.00	5.00		1 340			
13/3	21 800	132 510.00	10 900	64 975.00	100	750.00	13 500	78 030.00	46 300	276 265.00	5.97	7 100	35 000		4 450	6 850
	3 700	28 490.00	10	87.00			1 340	6 700.00	5 050	35 277.00	6.99		1 340		3 710	
27/3	21 800	132 510.00	10 900	64 975.00	100	750.00	13 600	78 750.00	46 400	276 985.00	5.97	7 100	35 000		4 500	6 900
	3 700	28 490.00	10	87.00			1 340	6 700.00	5 050	35 277.00	6.99		1 340		3 710	

3. For søndre vaarsildedistrikt.

Garnfisket.

A. For Søndre Bergenhus amt.

a. Korsfjordens nordside—Fedje.

Drivgarnsfisket udenfor Solsvik—Fedje ivinter gav et større udbytte end vistnok nogensinde tidligere. Det begyndte mellem jul og nytaar, men umuliggjordes omtrent hele januar igjennem af uveir, saa det ikke kom rigtig igang før de sidste dage af januar, og det sluttede omkring 10de mars. I fisket deltog ialt omtrent 160 farkoster, hvoraf i høiden 20 skøiter; mange, som reiste hjemmefra omkring slutningen af januar til Røvær osv., angrede senere paa dette, da fisket udenfor omhandlede deres egen skjærgaard iaar vistnok vilde svaret sig bedre. Af denne drivgarn-sild gik der 500—620 i maaltønden, og priserne varierede mellem 15 og 5; ialt fangedes en 7 500 maal, hvoraf 1 800 for Fjeld, 3 000 for Herlø, 1 700 for Manger og 1 000 for Lindaas, og størsteparten eksporteredes iset. Fisket vilde selvfølgelig blevet større, om det var drevet med dækkede farkoster istedetfor aabne baade; imidlertid er interessen for dette fiske stadig stigende, og flere smaaskøiter er i den sidste tid indkjøbte — navnlig til Herlø.

Omkring Glesvær forefaldt ogsaa iaar et „efterfiske“, efterat hvalen i mars jevnlig havde vist sig; paa grund af alle arbeidsføre fiskeres fravær tidligere forsøgtes imidlertid næsten ikke med sættegarn før paaske, og med disse redskaber fangedes senere intet nævneværdigt, — men heldigvis gjorde notfiskerne lidt forretning her.

b. Mellem Hisken og Korsfjorden.

Nytaarsaften saaes lidt staurhval $^1/_2$ mil udenfor Møgster; men ligesaalidt da som i mars, da ogsaa hvalen viste sig, medførte den noget sildefiske. Men omkring Brandesund havde man fornemmelse i de første uger af mars, paa sættegarn.

c. Smørsund—Hisken.

Hele februar igjennem saaes jevnlig hval og fugl for Bømmelbaad —Nordøerne; men fisket begyndte ikke alene først i mars, det blev ogsaa ganske ubetydeligt:

3die, 4de, 5te, 7de, 8de, 9de og 10de mars fangedes ved Gjeitung, søndenom Hisken, lidt paa natsæt. Ved Loddersø den 9de svag dagsæt-

fornemmelse, den 10dc 75 baade $^1/_3$—12—$6^2/_3$, den 11te 250 baade $^1/_2$—18—4 og den 12te 200 baade 0—14—$1^1/_4$ maal paa natsæt. I Nordøerne svag natsætfornemmelse den 17de mars. Om eftermiddagen den 19de formerkedes sild ved Espeværs sydside, men stiv kuling af sydvest umuliggjorde fiske; samme dags morgen havde imidlertid en baad trukket 4 og en 8 maal i Holsøerne, og ved Skotningen pr. Gjeitung havde man heller ikke været ganske fri. Omkring Hiskens sydside observeredes den 25de mars lidt smaasild; hermed sluttede vaarsildfisket i dette distrikt denne gang.

B. For Stavanger amt.

a. Omkring Utsire.

Den 30te og 31te december samt 6te, 16de og 20de januar fangedes nogle faa maal ved drivning udenfor Utsire.

Den 1ste februar fornammes silden paa Nordvikvaagen, den 3die fik 25 baade $^1/_2$—4—$1^1/_2$, den 4de 150 baade $^1/_8$—17—$3^1/_3$, den 5te 450 baade 0—1—$^1/_3$ og den 6te 350 baade 0—1—$^1/_7$ maal paa natsæt, og i ugens løb fik man derhos ialt 375 maal ved drivning med nogle faa farkoster; „kvalitet“ 500—600, pris 16.50—12.

I ugen 7de—13de februar fangedes ialt kun 50 maal garnsild, hvoraf 35 ved drivning, og hermed var det paa det nærmeste forbi; omkring den 20de saa det ud til, at fisket kunde gjenoptages, men da var garnfiskerne borte.

b. Omkring Urter

fik $^1/_2$ snes drivere 10—40—20 maal natten til 11te februar, og den 13de fornammes silden paa natsæt; „kvalitet“ 560—540, pris 10—12.

I ugen 14de—20de februar følgende landsætfiske: Den 17de 40 baade 0—6—$2^1/_2$, den 18de 150 baade 4—20—12, den 19de 300 baade $^1/_2$—18—4 og den 20de 200 baade 0—12—$1^1/_4$ maal, paa natsæt. Natten til den 16de fik 2 drivere 30 og 10 maal 1 mil nordvestenom Urter, og om eftermiddagen den 17de 225 baade 1—15—6 maal i aate et stykke søndenom været. „Kvalitet“ 530—580, pris 7—4.

c. Omkring og søndenom Kvitingsøerne.

Den 30te decembsr kom en baad ind til Tananger med 1 maal sild, fanget i aate $^1/_2$ mil vestenom Revingen (Haastenen), og den 5te fik en baad ligeledes 3 maal et stykke vestenom Kvitingsøerne. Efter

drivning udenfor Jæderens rev indbragte: Den 8de januar 1 damper 43 maal, den 9de 3 dampere 4—29—18, den 15de og 16de 2 dampere tilsammen 100, den 18de 2 dampere tilsammen 38, den 21de 4 farkoster tilsammen 40 og den 22de 1 damper 52 maal; ligeledes udenfor Kvitingsøerne: Den 23de januar 1 damper 40, den 25de 1 damper 25, den 26de 1 damper 9 og en anden 200, den 30te etpar farkoster tilsammen 10, den 4de februar 5 farkoster 4—20—14, den 5te 3 farkoster tilsammen 10 og den 6te 2 farkoster 50 og 12 maal; „kvalitet" 600—775, pris 20—10.

I løbet af de sidste 8 dage af februar prøvedes med sættegarn ved Kvitingsøerne; men ingen fangst da.

d. Udenfor Karmøens vest-, syd- og østside.

Natten til 20de januar fik en motorkutter 1 maal sild paa drivgarn etpar mil udenfor Skudenes; den 3die februar indkom en lignende fangst, og natten til 6te februar fik en 4—5 drivere tilsammen 200 maal et stykke udenfor Karmøens sydvestpynt.

Den 8de februar leverede etpar farkoster tilsammen 50 maal, efter drivning 1 mil vestenfor Karmøens søndre del, den 9de fik 20 baade 0—8—$^2/_3$ maal paa natsæt i Veaholmerne, den 10de ganske svag fornemmelse sammesteds og — fra en aate straks udenfor Sandve — 1 baad 10 maal, den 11te 65 baade 0—15—$1^1/_2$ maal paa natsæt omkring Haaskjærene og fra aater om eftermiddagen paa strækningen Ferkingstadøerne—Jarsteinen 40 baade 1—25—$7^1/_2$ maal, den 12te 175 baade 2—40—$15^1/_2$ maal paa natsæt omkring Haaskjærene og etpar drivere fra feltet udenfor tilsammen 50 maal, og den 13de 275 baade 0—45—$9^1/_3$ maal paa natsæt, dels omkring Haaskjærene og dels i Veavaagmundingen; „kvalitet" 550—600, pris 10—6.

I ugen 14de—20de februar var fisket overordentlig rigt: Den 15de trak 450 baade omkring Syreneset 5—30—12 maal, hvoraf omtrent fjerdeparten paa natsæt, resten paa overstaaede garn, den 16de 600 baade paa natsæt mellem Sandve og Gjeitungerne 2—50—$22^1/_2$, den 17de 800 baade 8—60—28 maal paa natsæt mellem Haaskjærene og Høines, 10 baade 6—36—15 maal paa natsæt og 10 baade 5—10—$7^1/_2$ maal paa dagsæt i Veavaagmundingen, den 18de 800 baade 1—60—$17^1/_2$ maal paa natsæt mellem Syreneset og Vikeholmerne og 60 baade ligeledes 4—55—30 maal omkring Veavaagmundingen, den 19de 880 baade 8—75—$31^1/_4$ maal paa natsæt mellem Kavholmerne og Skudenes og 250 baade ligeledes 3—65—24 maal omkring Veavaagsmundingen, den 20de 600 baade 0—48—$4^1/_8$ maal paa natsæt langs Karmøens sydside og 250 baade ligeledes 4—70—24 maal omkring Veavaagmundingen; „kvalitet" 520—600, pris 6—1.75.

I ugen 21de—27de februar følgende natsætfangster: Den 22de 360 baade $^1/_2$—50—15$^1/_3$ maal paa strækningen Gjeitungerne — østenom Skudeneset (derhos sammesteds ca. 450 maal „sjøstaaet“ sild) og ialt 100 maal i Veavaagmundingen, den 23de 150 baade 3—25—12 maal mellem Gjeitungerne og Vikeholmerne, 400 baade 4—36—14$^1/_2$ maal paa Vikevaagen, 100 baade 3—40—18 maal østenom Skudenes og 180 baade 0—40—8$^1/_3$ maal omkring Veavaagmundingen, den 24de 200 baade 0—10—3$^3/_4$ maal paa Vikevaagen, 50 baade 2—36—10 maal østenom Skude og 150 baade 1—36—10 maal omkring Veavaagmundingen, den 25de 6 baade 0—2—1 maal paa Vikevaagen, 38 baade 0—20—5 maal østenom Skude og 150 baade 0—5—$^2/_3$ maal omkring Veavaagmundingen, den 26de intet nævneværdigt omkring Skudenes for uveir, mens omkring Veavaagmundingen 50 baade 0—20—5 maal, og den 27de 25 baade 2—17—6 maal paa strækningen Skudenes—Skidnedalsviken og omkring Veavaagmundingen fornemmelse; „kvalitet“ 565—635, pris 3—6.

Senere kun sorte garn.

e. Omkring Føina (Fæøen).

Om eftermiddagen den 17de februar fik en baad 4 maal sild i aate lidt vestenfor været. Den 18de svag natsætfornemmelse, den 19de 25 baade 6—30—16 maal paa natsæt ved værets vest- og sydside og den 20de 280 baade ligeledes 0—14—3 maal, nu helst omkring værets sydøstre del; „kvalitet“ 570—545, pris 3—4.

I ugen 21de—27de februar følgende natsætfangster: Den 22de 130 baade 3—30—15$^1/_3$ maal, navnlig omkring værets søndre del, foruden en 400 maal paa overstaaede garn, den 23de 575 baade 0—35—10 maal, den 24de 600 baade 0—35—9, den 25de 600 baade 0—32—6, den 26de 640 baade 0—30—6$^5/_8$ og den 27de 700 baade 0—36—6 maal, — alt langs værets syd- og vestside; „kvalitet“ 590—540, pris 3$^1/_2$—5$^1/_2$.

29de februar samt 1ste og 2den mars kun fornemmelse omkring Kvaløen.

f. Omkring Røvær.

I de første dage af februar saaes hval mellem Urter og Røvær, og den 11te fornammes silden paa natsæt ved Silenningerne. Den 16de først svag natsætfornemmelse i Bjørkevær, i middagstiden etpar baade tilsammen 25 maal aatesild $^1/_4$ mil sydvestenom Buholmen og om eftermiddagen endel farkoster tilsammen 1 200 maal i aate mellem Urter og Bjørkevær; „kvalitet“ omkring 560, pris omkring 7. Den 17de fik nogle faa baade optil 8 maal under Nipsholmen, og ved Buholmen svag fornemmelse, — alt paa natsæt. Den 18de endel baade svag fornemmelse

— 5 maal paa natsæt langs nordsiden. Den 19de og 20de, da ruskeveir, næsten bare svarte garn.

I ugen 21de—27de februar: Den 22de trak 1 baad 10 maal paa natsæt ved Glette pr. Indrevær, mens nogle andre, der havde sat omkring Kraaketaaen, kun havde svag fornemmelse, — den 23de fik 80 baade 0—30—9 maal paa natsæt, bedst udenfor Kraakevaagen og paa strækningen Bjørkevær—Glette, og i aater i middagstiden udenfor Buholmen —Bjørkevær 20 baade 1—20—9 maal, — den 24de 125 baade 0—20—7½ maal ved selve Røværs vest- og nordside (bedst for Kraakevaagen) og 130 baade 0—24—9 maal omkring Bjørkevær—Glette (bedst ved Skutleskjær), alt paa natsæt, — den 25de 300 baade 0—20—5 maal paa natsæt omkring Bjørkevær og langs selve Røværs ytreside, bedst for Kalvesundet og Silenningerne, — den 26de paa samme felt som dagen iforveien 250 baade ligeledes 0—25—5 maal, bedst under selve Røværs nordvestside og paa bundsæt, — og den 27de langs selve Røværs ytreside og omkring Bjørkevær henholdsvis 175 og 75 baade 0—45—11 maal paa natsæt, bedst omkring Silenningerne og Skutleskjærene, og paa dagsæt 25 baade gjennemsnitlig 2 maal hver; „kvalitet" 540—590, pris 4—5.25.

I ugen 28de februar—5te mars følgende landsætfiske: Den 29de februar 200 baade 0—20—3¼ maal paa notsæt, bedst for nordvestsiden og paa bundsæt, — den 1ste mars 500 baade 0—30—5½ maal paa natsæt, bedst norden- og vestenom været, — den 2den mars 800 baade 0—26—3¼ maal paa natsæt, bedst norden- og østenom været og i dybt vand, og 60 baade 1—17—8⅓ maal paa dagsæt, — den 3die mars 850 baade 0—40—7½ maal paa natsæt, bedst omkring værets nordre del (Gitterøen—Silenningerne), — den 4de mars 900 baade 0—35—8 maal paa natsæt, bedst paa strækningen Røværsholmen—Gitterø—Indrevær—Bjørkevær, — og den 5te mars 930 baade ½—45—9⅔ maal paa natsæt, bedst paa strækningen Gitterø—Indrevær; „kvalitet" 540—600, pris 7.50—3.50.

Den 7de mars trak 325 baade 1—36—10¾, den 8de 625 baade 0—24—3⅓, den 9de 200 baade 0—15—1¼ og den 10de, da kun faa baade tilbage, bare optil 20 sild, — alt paa natsæt og helst i strøget Indrevær—Gitterøen; „kvalitet" 560—600, pris 4.75—6.

g. Omkring Karmøens nordpynt og langs fastlandet mellem Haugesund og Smørsund (Sletten).

Silden fornammes første gang den 29de februar, paa natsæt omkring Skaareholmerne. Den 1ste mars fik 100 baade ligeledes 0—10—¼ maal, og man havde ogsaa svag fornemmelse omkring Flaateskjærene, —

Tilsammen for „Søndre distrikt“		Middel-pris	Af garnsilden er fanget ved drivning og i aater (antal maal)	Garnsild / Notsild				Inden
				Til eksport			Til hjemme-forbrug	
				Saltet	Røget	Fersk		
325	5 125.00	15.77	325			200	125	10/1
450	6 815.00	15.14	450			250	200	17/1
725	11 000.00	15.17	725			400	325	24/1
1 480	20 575.00	13.90	1 480			1 000	480	31/1
6 325	81 130.00	12.83	5 525			4 750	1 575	7/2
400	6 645.00	16.61				300	100	
14 075	146 475.00	10.41	7 710	1 250		9 250	3 575	14/2
400	6 645.00	16.61				300	100	
121 600	579 220.00	4.76	10 870	80 000		30 000	11 600	21/2
13 550	103 795.00	7.66				13 400	150	
176 900	817 315.00	4.62	11 470	122 500		32 500	21 900	28/2
24 100	173 255.00	7.19				23 900	200	
212 175	1 017 855.00	4.80	12 320	132 500	500	53 500	25 675	6/3
30 750	227 055.00	7.38				30 500	250	
228 190	1 111 560.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 440	13/3
31 725	236 955.00	7.47				31 475	250	
228 250	1 111 995.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 500	20/3
34 525	265 965.00	7.70			250	33 975	300	
228 275	1 112 095.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 525	27/3
39 975	321 770.00	8.05			250	39 375	350	
228 300	1 112 195.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 550	3/4
48 475	410 370.00	8.47			250	47 825	400	
228 350	1 112 395.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 600	10/4
55 500	486 780.00	8.77			250	54 750	500	
228 375	1 112 495.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 625	17/4
59 100	526 280.00	8.90			250	58 350	500	
228 375	1 112 495.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 625	24/4
61 820	556 980.00	9.01			250	61 070	500	
228 375	1 112 495.00	4.87	12 570	135 000	750	66 000	26 625	1/5
65 000	593 580.00	9.13			250	64 250	500	

den 2den mars 150 baade 0—15—$1^2/_3$ maal paa natsæt omkring Bleiskjærene, Skaareholmerne og Flaateskjærene—Karmøens nordpynt, — den 3die mars 200 baade 0—15—$3^1/_4$ maal paa natsæt paa strækningen Karmøens nordpynt—Bleiskjærene, — den 4de mars ligeledes 250 baade 0—20—$4^1/_2$ maal omkring Karmøens nordpynt—Bleiskjærene, atter — ligesom dagen iforveien — bedst omkring Skaareholmerne, — og den 5te mars 300 baade 0—25—$9^2/_3$ maal, ogsaa natsætfangst paa strækningen Karmøens nordpynt—Bleiskjærene; „kvalitet“ 570—635, pris 4.75—7.75.

I ugen 6te—12te mars artede forholdene sig saaledes: Den 6te meget hval og fugl nær Ramsholmerne og Bleiskjærene samt ved fastlandet, — den 7de 150 baade 3—22—9 maal paa natsæt omkring Skaareholmerne—Bleiskjærene, — den 8de 350 baade 0—16—$6^1/_3$ maal paa natsæt omkring Skaareholmerne—Bleiskjærene, den 9de 550 baade 0—19—vel 3 maal paa natsæt omkring Skaareholmerne—Bleiskjærene, — den 10de 400 baade 0—15—4 maal paa natsæt omkring Skaareholmerne og Bleiskjærene (navnlig ved disse), — den 11te 250 baade $^1/_4$—24—4 maal paa natsæt omkring Bleiskjærene, — men den 12te kun svagere fornemmelse; „kvalitet“ 570—620, pris 4.25—8.

Trods gjentagne forsøg flere gange senere var der ikke mer at faa; der var dem, som ved jevndøgn endda haabede, at silden skulde slaa til ved fastlandet, og det var en stor skuffelse for alle, at her intet fiske blev iaar.

Notfisket.

Ved Utsire ialt 8 stæng — 6 i dagene 2den—5te februar og 2 den 19de s. m.; den 24de februar var alt — 2 500 maal — optaget.

Ved Karmøen — paa sydsiden 7 og i og omkring Veavaagen 23 stæng, som sattes i tidsrummet 15de—26de februar, og hvoraf ialt optoges 32 125 maal; den sidste slump kom først op i slutningen af april.

Omkring Føina (Fæøen) ialt 8 stæng, som sattes i løbet af 19de —23de februar; ogsaa her endte ikke optagningen før ved aprils slutning.

Omkring Røvær ialt 16 stæng, som sattes i tidsrummet 16de februar—9de mars; sidstnævnte dag var ogsaa alt oppe.

Endelig en hel del smaastæng i tidsrummet 24de mars—8de april 1 ved *Stolmevaag* og 45 ved *Store-Sotras vestside.*

Man havde et vel begrundet haab om kastning langs Slettens indreside og i Espevær ogsaa, — ja man følte sig nogenlunde vis paa, at her vilde mere faaes end paa alle de andre steder tilsammen; men her fangedes ikke én sild. Det kolde og klare („stærre“ eller „spærre“) veir mentes at være grunden.

III. Vaartorskefisket i 1904 i vaarsildedistrikterne

var ikke af større betydning.

I søndre vaarsildedistrikt

foregik fisket i februar og mars. Det meste fangedes, som sædvanligt, udenfor Karmøen, — udenfor Fæøen — Røvær og paa Sletten optoges ialt en 15 000 torsk, men i hele Søndre Bergenhus fik man ialt neppe 10 000 stykker; naar alligevel totalfangsten for søndre vaarsildedistrikt naaede 150 000, skyldes det herpaa for de nævnte strøg manglende fisket paa strækningen Obrestad—Lister i sidste halvpart af februar og i mars, — udenfor Tananger erholdtes nemlig heller intet ivinter.

I Nordre Bergenhus

gik atter Selje af med den største del af gevinsten; og en væsentlig del af fisket fandt her sted i Torskangerpollen, ligesom der — ogsaa mod sedvane — fangedes et forholdsvis betragteligt parti i pollerne langs sildegabets sydside.

De nærmere data om torskefisket indeholder følgende tabel m. v.:

Fiskepartiet (antal torsk)
Lever | Dampmedicintran | Rogn
i hektoliter

Inden	Søndre vaarsildedistrikt, Karmøen: antal torsk	Karmøen: Lever	Karmøen: Dampmedicintran	Karmøen: Rogn	Søndre vaarsildedistrikt, Ellers: antal torsk	Ellers: Lever	Ellers: Dampmedicintran	Ellers: Rogn	Nordre Bergenhus, Bremanger: antal torsk	Bremanger: Lever	Bremanger: Dampmedicintran	Bremanger: Rogn
28/2	20 000	19	8	25	10 000	2	8	10	5 000	11		9
6/3	50 000	51	18	53	17 500	2	14	18	17 500	32	3	20
13/3	70 000	60	24	76	30 000	3	23	31	40 000	32	24	55
20/3	75 500	60	28	85	36 000	3	27	40	60 000	32	39	82
27/3	92 000	65	38	109	42 000	5	30	48	77 500	33	51	100
3/4	93 000	65	39	110	43 000	7	30	49	90 000	33	60	112
1/5	105 000	69	45	115	45 000	10	30	50	100 000	36	65	120

Inden	Nordre Bergenhus, Selje: antal torsk	Selje: Lever	Selje: Dampmedicintran	Selje: Rogn	Nordre Bergenhus, Ellers: antal torsk	Ellers: Lever	Ellers: Dampmedicintran	Ellers: Rogn	Ialt: antal torsk	Ialt: Lever	Ialt: Dampmedicintran	Ialt: Rogn	Priser for fisken (rund), Øre, pr. hektoliter	Priser for lever, Kr., pr. hektoliter	Priser for rogn, Kr., pr. hektoliter
28/2	15 000	20	4	28	1 500	3		3	51 500	55	20	75	40—50—45	15—35—30	
6/3	47 500	35	25	77	2 500	5		4	135 000	125	60	172	40—50—45	15—50—29	
13/3	100 000	38	74	133	3 500	5	1	5	243 500	138	146	300	40—50—45	15—50—30	10—15—14
20/3	150 000	40	110	181	5 000	5	2	7	326 500	140	206	395	35—51—47	15—50—35	10—20—16
27/3	180 000	60	120	200	6 500	5	3	8	398 000	168	242	465	35—52—47	15—58—37	10—20—17
3/4	207 500	80	130	216	7 500	5	4	8	441 000	190	263	495	35—52—47	15—58—38	10—20—17
1/5	240 000	100	140	230	10 000	5	5	10	500 000	220	285	525	35—52—47	15—58—38	10—20—17

Omtrent 400 tusen torsk saltedes til klipfisk, 60 tusen tog de hermetiske fabriker, og resten gik til bytorvene eller toges af fiskerne til eget forbrug.

Den sløiede raafisks vægt varierede mellem 2.16 og 3.10 kg., leverens fedtholdighed mellem 22 og 40 %; hvad trantilvirkningen angaar, bemerkes, at der i Aakre iaar dampedes omtrent 20 hl. af sammenblandet seie- og torskelever — omtrent 2 tredieparter seie- og 1 tredlepart torskelever (seie- og torskerogn saltedes ligeledes meget underét).

Af sei

fangedes ialt antagelig 1/4 million stykker — „ikke saa meget, som man har været vant til"; prisen varierede mellem 15 og 30 øre stykket. Af hyse, flyndre og anden „smaafisk" fik man heller ikke stort.

IV. Baade sildefiskerierne og torskefisket vedkommende.

Deltagelsen i fiskerierne.

a. Romsdals amt.

Sidst i oktober var et snes kjøbefartøier samlede i Aalesund.

Midt i november var tilstede: I Søndre Søndmør 200 drivgarnsfarkoster, hvoraf 10 dampere, 20 kjøbefartøier, hvoraf 1 damper og 33 landkjøbere; i Aalesund henholdsvis 100, 20, 24, 3 og 25 — og ved Romsdalsværene ligeledes 150, 3, 20, 7 og 14 samt 2 notlag. Ialt en 5 000 mennesker.

I begyndelsen af december: I Søndre Søndmør 175 drivgarnsfarkoster, hvoraf 3 dampere, 25 kjøbefartøier, hvoraf 3 dampskibe, og 33 landkjøbere; i Aalesund ligeledes 125, 30, 33, 4 og 25 — og ved Romsdalsværene 200, 8, 20, 7 og 12. Ialt en 6 000 mennesker.

Midt i december: I Søndre Søndmør 180 drivgarnsfarkoster, hvoraf 7 dampere, 20 kjøbefartøier, hvoraf 5 dampskibe, og 33 landkjøbere; i Aalesund ligeledes 170, 50, 35, 1 og 22 — og ved Romsdalsværene 180, 12, 14, 2 og 7. Ialt en 5 500 mennesker.

Sidst i december: I Søndre Søndmør 125 drivgarnsfarkoster, hvoraf 3 dampere, 14 kjøbefartøier og 21 landkjøbere; i Aalesund ligeledes 200, 57, 40 og 24 — og ved Romsdalsværene samt omkring Kristianssund 140, 4, 12 og 7. Ialt en 5 000 mennesker.

Midt i januar: I Søndre Søndmør 160 drivgarnsfarkoster, hvoraf 7 dampere, 12 kjøbefartøier og 27 landkjøbere; i Aalesund ligeledes 200, 60, 30 og 24 — og ved Romsdalsværene samt omkring Kristianssund 100, 10, 8 og 8 samt 10 notlag. Ialt en 5 000 mennesker.

Sidst i januar: I Søndre Søndmør 100 drivgarnsfarkoster, 4 kjøbefartøier og 16 landkjøbere; i Aalesund ligeledes 150, 15 og 5 — og ved Romsdalsværene samt omkring Kristianssund 100, 10 og 10. Ialt en 3 500 mennesker.

Midt i februar: I Søndre Søndmør 80 drivgarnsfarkoster, hvoraf 4 dampere, 2 kjøbefartøier og 21 landkjøbere; andetsteds meget faa. Ialt en 1 000 mennesker.

Sidst i februar: I Søndre Søndmør 375 fiskerlag og 25 landkjøbere, hvoraf kun omtrent 5 % for sildefiskets skyld.

Midt i mars i Søndre Søndmør: 140 garnlag, 35 notlag, 20 logisfartøier, 10 ise- og 6 slæbedampere; ialt en 1 750 mand.

I det hele en 5 500 mennesker.

b. Nordre Bergenhus.

I begyndelsen af februar var endnu kun faa fremmede fiskere ankomne.

Omkring 20de februar tilstede: I Selje 175 almindelige fiskerlag og 5 notlag, — i Bremnanger henholdsvis 400 og 48 — og omkring Batalden — Kinn ligeledes 100 og 23; derhos ialt omtrent 40 kjøbefartøier og 75 landkjøbere.

Omkring 10de mars var belægget i Selje som nys nævnt, — i Bremanger 350 almindelige fiskerlag og 30 notlag — og omkring Batalden — Kinn 200 garn- og 45 notlag; derhos tilsammen 32 kjøbefartøier og 90 landkjøbere.

I det hele en 5 500 mennesker.

Doktor Lundevall har afgivet følgende

indberetning om sundhedstilstanden blandt fiskerne paa Kalvaag og i Bremangerpollen under vaarsildefisket 1904.

Sundhedstilstanden var i det store og hele god. Forkjølelser og bronchiter var dog ret almindelige trods det gode veir. Af abscesser, furuncler og panaritier forekom et temmeligt stort antal. Af fracturer blev behandlet 8, hvoraf hele 6 ribbensfracturer, de fleste forvoldt ved fald mod fremstaaende kanter paa baaden.

Følgende sygdomme behandledes:

Acut catarrh i luftveiene og bronchit	164
Vulnerationer og ulcerationer	74
Furunkler og abscesser	32
Panaritier	32
Distorsioner og contusioner	26
Seneskedebetændelser	15
Fracturer	8
Dyspepsi	37
Rheumatisme	32
Tandsygdomme	39

Hudsygdomme	18
Øiensygdomme	27
Øresygdomme	15
Pleurit	5
Hjertefeil	2
Metrorrhagia	2
Obstruction	6
Lungebetændelse	3
Diarrhoe	20
Lymphangit og lymphadenit	3
Hydrops genu	3
— bursæ præpatellaris	1
Gulsot	1
Kræft	1
Angina	10
Asthma	1
Ischias	1
Blegsot	4
Kolik	4
Brok	1
Spidscatarrh	3
Neurastheni	5
Snue	2
Blindtarmsbetændelse	4
Lumbago	9
Næseblødning	1
Galdesten	1
Phlegmone	1
Influenza	10
Nyresygdom	1
Gigtfeber	1
Andre sygdomme	60

Tilsammen 685 patienter med ialt 851 consulationer.

Det nye sygehus i lægeboligen har plads for 9 patienter. Det var aabent fra 12te februar til 30te mars. Der behandledes 24 patienter med tilsammen 212 liggedage (gjennemsnitlig henved 9 liggedage pr. patient). De led af følgende sygdomme:

Phlegmone manus & brachii	1
Cystitis	1
Acut bronchit	6
Transport	8

Transport	8
Conjunctivitis follicularis (trachom?)	1
Distorsio pedis	1
Erysipelas	1
Febris simplex	1
Appendicitis	2
Influenza	4
Pneumonia crouposa	2
Lymphadenitis supp. colli	1
Iritis traumatica	1
Furunculus antebracchii gangræn	1
Cholelithiasis	1
Tilsammen	24

Da jeg selv fik et temmelig alvorligt panaritium, saa jeg var delvis arbeidsudygtig i længere tid, maatte en patient (phlegmone) udskrives og indlægges paa Florø sygehus. Af samme grund maatte hr. distriktslæge Skridshol udføre en af mine ugentlige reiser til Bremangerpollen."

Hvad lønsomheden af fisket angaar, kan meddeles, at den gjennemsnitlige dagløn for de inden Bremanger fiskende er beregnet til kr. 1.70.

c. Søndre vaarsildedistrikt.

Den 3die februar var 120 garn- og 40 notlag, 100 logisfartøier og 15 seilere samlede ved Utsire.

Den 17de februar: I Røvær 371 garn- og 34 notlag, 140 logisfartøier, 44 seilere og 7 dampere,
I Føina 107 garn- og 92 notlag, 124 logisfartøier og 7 seilere,
Ved Karmøen 870 garn- og 132 notlag, 490 logisfartøier og 49 kjøbefartøier og
Ved Urter 30 garnlag.
Derhos 150 drivgarnsfarkoster i skjærgaarden Sotra—Fedje.

Den 2den mars: Langs Slettens indreside 300 garn- og 12 notlag, 50 logis- og 100 kjøbefartøier,
I Røvær 900 garn- og 110 notlag, 470 logis- og 250 kjøbefartøier,
I Føina 111 garn- og 100 notlag, 131 logis- og 5 kjøbefartøier og
Ved Karmøen 28 garn- og 10 notlag, 6 logis- og 3 kjøbefartøier.

Den 16de mars tælledes i Mølstrevaag og Espevær tilsammen 75 garn- og 87 notlag samt 107 logis- og 74 kjøbefartøier.

I det hele en 17 500 mennesker.

Efter paasken var ingen fremmede fiskere længer tilstede.

Under fisket ved Karmøen indtraf *2 ulykkestilfælde*, hvorved 3 mand kom bort; først en skøite („seiler") med 2 mand, som vistnok i mulm og

mørke seilede sig under, natten til 13de februar, mens det andet tilfælde, hvorved 1 mand omkom, skyldtes kollision mellem 2 seilere.

Sundhedstilstanden var idetheletaget tilfredsstillende.

Distriktslægen i Karmøens distrikt har om sin virksomhed som fiskerilæge indmeldt:

Sygehuset inspiceredes af overlægen den 23de januar og lukkedes 17de mars. Der behandledes ialt 6 syge med tilsammen 93 liggedage.

2 patienter led af bronchit.
1 — - - plegmone colli.
2 — - - pneumonia crouposa.
1 — - - intoxicatio oxydi carbonici.

Forpleiningen og tilsynet med de syge godt.

Paa kontoret behandledes følgende:

Abscessus	2	md.		
Carbunculus	1	„		
Conjunctivit	1	„		
Catarrh og bronchit	26	„	3	kv.
Diarrhoea	7	„	1	„
Dyspepsia og cardialgia	7	„		
Contusio et distorsio	8	„		
Colica	3	„		
Combustio	2	„		
Furunculus	11	„		
Herpes	1	„		
Hæmaturia	1	„		
Hæmorrhoider	1	„		
Lumbago	1	„		
Lymphangitis	3	„		
Otitis	4	„		
Obstruction	1	„		
Panaritium	15	„	1	„
Plevritis	1	„		
Periostitis	3	„		
Phlegmone	2	„		
Rheumatismus	3	„		
Synovitis	1	„		
Tendovaginitis	4	„	3	„
Ulcus corneæ	2	„		
Vulnera	6	„		

Ingen torskefisker.

Og fiskerilæge Eyvind Jensen, Skudeneshavn:

Fisket slog iaar til ved Skudenes, hvor der omkring midten af februar fiskedes godt. Den heromkring stationerende almue anslaar jeg til ca. 10 000 mand. Logisforholdene var ikke vanskelige, de fleste fiskere fører nu logisfartøier med eller bruger skøiter, resten skaffedes med lethed logis i land.

Veiret var gunstigt. Der var de sidste dage, da der fiskedes her, et saa rigt fiske, at priserne trykkedes ned til et urimeligt lavmaal.

Kun godt og vel en uge stod silden under land. Udbyttet har for de fleste fiskeres vedkommende været noksaa middelmaadigt paa grund af lave priser.

Sundhedstilstanden var taalig god blandt fiskerne. Som sædvanlig plagedes de af luftveiscatarrher, som gjerne angreb alle i et logement, hvor da hostekonserten kunde holdes gaaende hele natten.

Den altoverveiende del af de fiskere, som har søgt lægehjælp, havde rene „erhvervssygdomme". Af lungebetændelse var der faa. En saadan syg fra Egersund døde paa sygehuset af meningit. Patientens fader er i sin tid død ogsaa af lungebetændelse med efterfølgende meningit (hjernebetændelse).

Der var nogle tilfælde af kusma, et tilfælde af mæslinger, etpar lette erysipelastilfælde, men ingen af grovere epidemiske sygdomme.

Ialt behandledes af vaarsildefiskere 565 med 582 konsulationer.

Paa sygehuset behandledes 8 syge.

Til sygehuset maatte anskaffes ny pumpe. Den gamle, der fra ny af har havt feil i støbningen, blev ubrugelig.

Af torskefiskere behandledes 10 med 21 konsulationer.

Følgende sygdomme behandledes:

Vulnerationer og ulcerationer	94
Panaritier og lymphangiter	26
Furuncler, abscesser, phlegmoner	45
Contusioner	18
Lumbago	12
Tendovaginit	15
Forbrændinger	7
Tonsillarabsces	3
Acut catarrh i luftveiene	129
Pnevmoni	2
Plevrit (?)	2
Angina	6
Rheumat. artic. acut.	1
Transport	439

Transport	439
Erysipelas	2
Gonnorrhe (afløben og helbr.)	4
Morbilli	1
Cusma	4
Diarrhoe	19
Rheum. muscular (slit)	18
Nevralgi	7
Eczem og erythem	7
Caries dent.	39
Dyspepsia acida	27
— acut	9
Conjunctivitis	7
Ulcus corneæ	1
Corp. alien. oculi	8
— „ pharyngis	1
Amblyopi (begyndende)	2
Cephalalgia	3
Voxprop i øret	2
Nevrasteni	3
Insomni	3
Febris	3
Synovitis	7
Sycosis barbæ	3
Hernia	1
Icterus	1
Fractura costarum	2
Tuberculosis ren.	1
Andre sygdomme tils.	20
	565

Torskefiskere:

Acut catarrh i luftv.	2
Dyspepsia acida	2
Plevrit	1
Influenza	1
Diarrhoe	1
Cystopyelit et orchit	1
Furunkel	1
Corp. alien. oculi	1
Tils.	10

Opsynet.

Ved hjælp af det sedvanlige assistent-personale bragte undertegnede almenheden besked pr. telegraf om storsildfiskets gang og bistod mest muligt med opretholdelse af orden ved værene og med bilæggelse af forviklinger forøvrigt.

Af bevilgningen til opsyn med sildefiskerierne (vaarsildefisket undtaget) medgik herfor ialt kr. 5 791.70—2 135.83 til assistenterne i Romsdals og Nordre Bergenhus amter, 537.80 til assistenterne paa sydøstkysten og 3 118 07 til telegrafering (af sidstnævnte beløb omtrent 1 200 kroner for østlandsfiskets skyld).

Det fremgaar af officielle dokumenter, at negtelsen af opsynsfartøi er baseret paa en i absolut strid med alle ansvarshavendes raad staaende underhaandshenvendelse; bl. a. nogle kollisioner mellem hinanden fremmede parter udenfor Romsdalskysten ivinter, hvorunder det dreiede sig om betydeligere værdier, forblev uafgjorte som følge af denne sløifning, og fra Kristianssand S med omliggende distrikter er kravet paa et effektivere opsyn udtrykkelig gjentaget. Fra de i fiskerierne deltagendes side gaar kravet kort og godt ud paa forsterkning og ikke paa svækkelse af det tidligere apparat.

For omhandlede vaarfiskerier forestodes opsynet i henhold til loven af $^{24}/_{9}$ 1851 om vaarsildfiskeriet af undertegnede, der havde statens inspektionsdampskib „Blink" til disposition; med dette fartøi fulgtes fisket i søndre distrikt fra midt i januar til midt i mars, senere inspiceredes værene i nordre distrikt.

Derhos benyttedes 3 skøiter — 1 i nordre distrikt under kommando af løitnant Roland Nilsen, som væsentlig tjenstgjorde omkring Kalvaag og Batalden, og 2 i søndre distrikt under løitnanterne Bentzen og Johannessen, af hvilke den førstnævnte fulgte fiskerne i Føina, Osnesgavlen og Espevær, mens Hr. Johannessen førte opsyn i Utsire, ved Karmøens sydside, i Røvær og paa Sletten; endvidere tjenstgjorde 5 assistenter i søndre og 2 i nordre distrikt foruden de her navnlig for torskefisket fungerende 3 betjente samt efter omstændighederne flere eller færre matroser, hvilke samtlige boede iland.

I henhold til vaarsildloven forelagdes der i søndre distrikt 15 og i nordre 2 mulkter til statskassen, til samlede beløb henholdsvis 906 og 16 kroner; ligeoverfor de fleste forseelser kom loven af $^{24}/_{9}$ 1851 § 6 til anvendelse.

Som fiskedommere forrettede i søndre distrikt overretssagfører Gjerdsjø af Haugesund, i nordre politimester (i Sogn) Aaset; disse funktionærer har om deres virksomhed afgivet følgende beretninger:

Hr.
opsynschef H. L. Buvig,
hersteds.

Herved tillader jeg mig at indgive nedenstaaende beretning angaaende min virksomhed som fiskedommer under indeværende aars vaarsildfiske i søndre distrikt.

Jeg tiltraadte som fiskedommer 1ste februar og fungerede til opsynet hævedes 26de mars.

I denne tid inkamineredes ikke nogen sag, hvorimod der indløb 9 mulktforelæg til indførelse i dommerprotokollen.

Imidlertid foretog jeg endel reiser til fiskeværene, ligesom der faldt endel arbeide ved konferancer m. v.

Haugesund den 22de oktbr. 1904.

Ærbødigst
O. Gjerdsjø.

Hr.
opsynschef Buvig,
Haugesund.

Som ekstraordinær fiskedommer i nordre vaarsilddistrikt for indeværende aar har jeg i henhold til den mig meddelte beskikkelse at indberette, at der den 15de februar af mig afholdtes retsmøde under efterforskning mod Einar Bernhard Julius Eriksen Evjen, sigtet for tyveri, hvilken sag i samme retsmøde paadømtes, hvorhos følgende bødeforelæg er indført i dommerprotokollen:

Garnfisker Iver Arnesen Bortnesæter af Davik, 28 aar gl. for overtrædelse af lov af 24de september 1851 § 6 forelagt og vedtaget kr. 8.00 i bod til statskassen og

garnfisker Johan Hansen Lommeturi af Askevold, 34 aar gl. for samme forseelse, ligesaa kr. 8.00 til statskassen. Begge forelæg udfærdiget af opsynsbetjent Løitnant Roland Nilsen 5te mars 1904.

Andre sager er ikke behandlet.

Leikanger, 8de april 1904.

Ærbødigst
Aug. O. Aarset.

De med vaarsildopsynet iaar forbundne udgifter beløb sig til ialt kr. 28 623.60, hvoraf

kr. 5 743.49 til baadmerker,
„ 9 804.01 - leie og drift af fartøier,
„ 8 198.10 - lønninger m. v.,
„ 3 959.80 - telegrafering og
„ 918.20 - kontorhold;

udgifterne til baadmerker og kontorhold var ekstraordinært høie — som følge af anskaffelsen af de lovbefalede baadmerker for vaarsildfiskerne. Og trækkes — foruden de 5 000 kroner, som nævnte anskaffelse kostede, — ogsaa forannævnte mulkt-beløb, kr. 922.00, samt kr. 83.44 til statskassen for opsynets forvaltning af bergede fiskeredskaber fra ovennævnte totalbeløb, og lægges til differencen endelig 1 500 kroner, som antagelig torskeopsynet i Nordre Bergenhus kostede, saa faaes de saaatsige normale udgifter for vaarsildopsynet og opsynet med torskefisket i Stavanger og de bergenhusiske amter ivaares at have andraget til paa det nærmeste 24 120 kroner.

V. Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

---

a. Fyrvæsenet vedkommende.

De med drivgarn udenfor Kristianssand S arbeidende fiskere ønsker Grønningen fyr saaledes forandret, at det ogsaa belyser det østenfor samme og søndenfor Hausene og Skogrundene liggende felt samt strøget mellem Dvergsø og Vestre Randø, hvorhos den sektor, hvori Oksø med omliggende grunde befinder sig, ønskes markeret ved f. eks. klippende lys.

b. Merke- og ringe-væsenet vedkommende.

I Førlandsvaagen, omtrent 3 kvartmil nordenfor Haugesund, anbefaler anbragt: 1) 1 jernstang i østre ende af det fra Fluholmen (den vestligste holme i vaagen) udgaaende snag („Langefluen“), 2) 1 jernstang paa den straks søndenom Tenholmens østpynt liggende og 3) 1 jernstang lige indenfor denne holmes østpynt liggende grund; videre 1 jernsøile i Kobbeskjæret, tjenlig ogsaa som fortøiningsstøtte, samt endel ringe paa siderne af vaagen indenfor Tendholmen.

c. Sundhedsvæsenet vedkommende.

I Vaagsvaag og paa Haugsholmen beder man brøndstellet noget forbedret; i Vaagsvaag ønskes ogsaa regelmæssige lægebesøg i fisketiden — navnlig i sidste halvpart af februar og i mars maaneder.

d. Telegrafvæsenet vedkommende.

Man vilde være særdeles taknemlig for etablering af rigstelefonstation i Vaagsvaag; det gode fiske iaar i Torskangerpollen fremkaldte ønske om en saadan her ogsaa, men der haves — som bekjendt, en god

og ikke lang vei mellem disse steder, og én station maa derfor indrømmes at ville tilfredsstille behovet indtil videre.

e. Veinettet

paa Vaagsøen burde ogsaa fuldstændiggjøres; veiene fra Moldøen (Sæternes) til Vaagsvaag og til Raudeberg vilde blive af stor betydning for fremme af fiskerierne, idet veiret altfor ofte stænger sjøveien mellem disse steder.

Oktober 1904.

H. L. Buvig.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1904

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

4DE HEFTE **1904**

1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarken 1904.
2. **Do.** Beretning om sommer- og høstfisket i Finmarken 1904.
3. **Beretning** om skreifisket i Tromsø amt 1904.
4. **Do.** om skreifisket i Nordlands amt udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden 1904.
5. **Do.** om skreifisket i nordre Trondhjems amt 1904.
6. **Do.** om skreifisket i søndre Trondhjems amt 1904.
7. **Do.** om skreifisket i Nordmøre 1904.
8. **Do.** om skreifisket i Romsdals fogderi 1904.
9. **Do.** om skreifisket i Søndmøre 1804.
10. **Do.** om makrelfisket m. v. 1904.

(3.–10.) Væsentlig efter lensmændenes opgaver ved fiskeristyrelsen.

BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1905

Beretning
om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1904.

Lodden stødte under land i Østfinmarken gjennemgaaende i mars maaned og holdt sig hele opsynstiden til henimod slutningen af juni.

I Vestfinmarken stødte lodden under land i slutningen af februar og i begyndelsen af mars, længst vestpaa, saasom i Hasvik og Loppen, dog først i midten af april. Den forsvandt overalt her i midten af mai.

I Østfinmarken opgives større fisketyngde formerket i begyndelsen af mai. Den forsvandt i midten af juni. For Varangerfjordens vedkommende formerkedes allerede i begyndelsen af mars et ekstraordinært fiskeindsig, men dette forsvandt efter 8 dages forløb.

I Vestfinmarken formerkedes størst fisketyngde i slutninger af februar og begyndelsen af mars, i Hasvik og Loppen dog først i begyndelsen og midten af april. Den forsvandt gjennemgaaende i midten af juni.

Kobbe og hvidfisk forekom ogsaa iaar, dog ikke i nogen større mængde.

Efter de modtagne opgaver udgjorde antallet af de forulykkede fiskere 25.

Tælling af fiskere og baade fandt sted den 14de mai.

Nedenstaaende tabel viser fordelingen af den fiskende almue paa de forskjellige vær inden amtet paa tællingsdagen.

Fiskevær	Mænd	Baade	Fiskende fra fartøi	Udlændinge
Loppen—Øxfjord	147	48	13	—
Hasvik	768	209	—	—
Galten	735	174	—	—
Medfjord	425	122	—	—
Hammerfest herred forøvrigt	178	71	—	—
Hammerfest by	15	5	—	—
Kvalsund	50	25	—	—
Rolfsø	1 378	265	—	3
Ingø	1 556	349	—	1
Hjelmsø	607	153	—	—
Renø	28	12	—	—
Maasø	165	52	5	—
Gjesvær	846	201	—	1
Skarsvaag	72	26	—	—
Honningsvaagene	770	188	365	1
Kjelvik	427	113	—	4
Lebesby (Sværholt m. fl. steder)	177	57	—	—
Kjøllefjord	216	72	—	—
Mehavn	1 194	214	—	—
Gamvik	329	80	—	1
Finkongkjeilen	289	91	—	1
Berlevaag	976	221	—	3
Baadsfjord	171	40	—	—
Syltefjord	3	1	—	—
Havningberg	132	42	—	6
Vardø by og landdistrikt	694	200	247	17
Kiberg	374	114	—	88
Nordvaranger	161	49	—	3
Vadsø by	60	20	—	—
Næsseby	180	70	—	—
Gr. Jacobselv	11	4	—	—
Sydvaranger herred forøvrigt	109	35	—	—
Ialt	13 243	3 323	630	129
Af disse var udrustede:				
med garn	161	42	—	—
„ line	4 627	1 228	—	—
„ dybsagn	802	188	—	—
„ alle (forskjellige redskaber)	7 653	1 865	—	—

De paa tællingsdagen i Finmarken værende fiskere og baade var fra:

Hjemsted	Mand	Baade	Hjemsted	Mand	Baade
Voss	1	—	Transport	1 161	334
Aalesund	1	—	Vaagen og Gimsø	52	13
Florø	1	—	Borge og Valberg	57	12
Kristiansund N.	5	1	Buksnes og Hol	95	18
Trondhjem	3	—	Flakstad og Moskenes	14	3
Bodø by	7	1	Hadsel	81	14
Tromsø by	128	27	Øksnes og Langnes	99	20
Hammerfest by	95	25	Bø og Malnes	14	2
Vardø by	231	87	Dverberg og Andenes	23	6
Vadsø by	159	56	Sortland	111	19
Trondhjems stifts land-			Kvæfjord	119	23
distrikt	4	1	Trondenes og Sand	310	51
Bindalen	6	1	Berg og Torsken	83	15
Brønnø	31	8	Maalselven og Bardo	101	10
Vegø	19	6	Tranø, Dyrø og Sør-		
Tjøtø og Vivelstad	52	12	Reisen	948	157
Alstadhaug, Stamnes	47	20	Ibbestad og Salangen	1 202	214
Herø	41	12	Lenvik og Hillesø	689	143
Vefsen	14	3	Balsfjord og Malangen	650	129
Nesne og Dømnes	24	4	Helgø	22	5
Hemnes og Korgen	12	2	Tromsøsundet	342	74
Mo	3	1	Karlsø	280	58
Lurø og Trænen	5	1	Lyngen og Sørfjorden	819	193
Velfjord	3	—	Ulsfjord	3	1
Rødø og Melø	14	4	Skjærvø, Nord-Reisen,		
Gildeskaal	23	4	Kvænangen	1 238	260
Beieren	2	—	Loppen—Øxfjord	226	67
Saltdalen	9	2	Hasvik	245	83
Bodin	14	3	Alten og Kaafjord	105	20
Folden	8	—	Talvik	355	85
Stegen og Ledingen	21	9	Hammerfest landsogn	300	107
Hammerø	13	2	Kvalsund	244	75
Tysfjorden	31	7	Maasø	466	225
Ofoten	79	12	Kjelvik	460	186
Lødingen og Hol	55	10	Kistrand	366	78
Transport	1 161	334	Transport	11 280	2 687

Hjemsted	Mand	Baade	Hjemsted	Mand	Baade
Transport	11 280	2 687	Transport	12 587	3 108
Karasjok	4	—	Sydvanger	238	64
Lebesby og Kjøllefjord	352	116	Vardø landsogn	289	142
Tanen og Gamvik	491	158	Sverige	2	—
Næsseby og Palmak	195	73	Finland	64	—
Nordvaranger	265	74	Rusland	63	9
Transport	12 587	3 108	Ialt	13 243	3 323

Det tilsvarende antal fiskere og baade paa tællingsdagen i de 5 foregaaende aar var:

i 1899	10 749	mand	(hvoraf	68	udlændinge)	med	2 929	baade
i 1900	14 357	—	—	101	—	„	3 900	—
i 1901	13 073	—	—	145	—	„	3 525	—
i 1902	11 638	—	—	127	—	„	3 158	—
i 1903	8 206	—	—	162	—	„	2 217	—

Betræffende de i Finmarkens fiskevær paa tællingsdagen værende kjøbefartøier meddeles saadan fortegnelse:

Stedernes navne	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besætning, føreren iberegnet
a. Efter hjemsted:			
Stavanger	1	48.81	5
Hardanger	7	281	31
Haugesund	2	114	10
Bergen	34	2 368	209
Aalesund	7	362	37
Kristiansund N.	42	2 339.9	227
Trondhjem	11	591	55
Tromsø	9	378	40
Hammerfest	5	85	16
Indherred	1	43	6
Fosen	3	147	15
Namdalen	2	77	9
Transport	124	6 834.71	660

Stedernes navne	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besætning, føreren iberegnet
Transport	124	6 834.71	660
Helgeland	4	247	21
Senjen og Tromsø	12	425	51
Finmarkens landdistrikt	2	64	7
Rusland	23	1 125.41	118
Ialt	165	8 696.12	857
b. Efter fiskevær:			
Hasvik	12	540	62
Galten	16	820	80
Medfjord	5	331	31
Rolfsø	32	1 283	140
Ingø	27	1 400	134
Hjelmsø	13	690	72
Maasø	2	83	9
Gjesvær	19	1 088.55	101
Honningsvaagene	4	242	17
Kjelvik	6	290	27
Mehavn	12	993	89
Gamvik	2	102	10
Berlevaag	6	473	45
Baadsfjord	1	40	5
Vardø	8	320.57	35
Ialt	165	8 696.12	857

I de anførte opgaver er medtaget de fartøier, som med fuld last havde forladt Finmarken, forinden tællingen fandt sted.

Med hensyn til den samlede deltagelse i fisket tillader jeg mig at henvise til efterstaaende tabel, som indeholder oplysning om antallet af fiskere og baade samt skøiter og dampskibe, der for kortere eller længere tid tog del i loddefisket i de forskjellige vær.

Fiskevær	Mand	Baade, skøiter og dampskibe
Loppen—Øxfjord	160	50
Hasvik	937	246
Galten	745	174
Medfjord	475	129
Hammerfest herred	786	256
Kvalsund herred	98	42
Hammerfest by	159	49
Rolfsø	1 820	378
Ingø	1 546	349
Hjelmsø	850	215
Renø	53	24
Maasø	127	35
Gjesvær	1 114	232
Skarsvaag	72	26
Kjelvik	590	158
Honningsvaagene	782	209
Kistrand	13	5
Lebesby	276	88
Kjøllefjord	433	113
Mehavn	1 269	228
Gamvik	602	137
Finkongkjeilen	507	159
Tanen indre distrikt	240	80
Berlevaag	1 400	300
Baadsfjord	309	63
Syltefjord	13	4
Havningberg	142	43
Vardø	2 238	524
Kiberg	620	187
Nordvaranger	211	64
Vadsø	92	28
Næsseby	180	70
Grænse Jacobselv	11	5
Sydvaranger herred iøvrigt	109	35
Ialt[1])	18 979	4 705

[1]) Endel fiskere, der under fisket har forladt et vær for at fortsætte i et andet, er tællet to eller flere gange, saa det virkelige maksimumsantal ligger nærmere de 13 243 mand, der var tilstede den 14de mai.

	Mand	Baade, skøiter og dampskibe
Heraf benyttede:		
alene garn	146	9
„ line	9 123	2 387
„ snøre (dybsagn)	997	191
baade garn og andre redskaber	1 274	381
„ line og snøre (dybsagn)	7 439	1 737

Som slæbebaade benyttes mest doryer.

Følgende tabel indeholder fortegnelse over de under fisket i de forskjellige vær fremmødte kjøbefartøier:

Fiskevær	Antal	Drægtighed i tons	Besætning, føreren iberegnet
Hasvik	12	540	62
Galten	16	820	80
Medfjord	9	520	50
Rolfsø	47	2 080	227
Ingø	27	1 400	133
Hjelmsø	19	1 046	106
Maasø	3	160	15
Gjesvær	23	1 349.55	120
Kjelvik	16	871	81
Honningsvaagene	27	1 500	150
Kjøllefjord	3	265.98	24
Mehavn	18	1 429	139
Gamvik	10	650	55
Finkongkjeilen	1	35	5
Berlevaag	11	820	60
Baadsfjord	4	282	28
Havningberg	2	103	10
Vardø	34	2 058.07	197
Kiberg	5	265.92	22
Ialt	287	16 195.52	1 564

Forskjellen mellem dette antal 287 og 165 under tællingen 14de mai fremkommer dels ved, at mange fartøier ankom efter 14de mai, og dels ved, at endel flyttede efter fiskets gang og saaledes har ligget i flere end en havn og er derved bleven talt paa hvert sted.

Politiopsyn førtes af vedkommende lensmænd samt af særskilt ansatte opsynsbetjente. Fra 10de mai til 30te juni holdtes desuden ekstraordinært opsyn (dampskib m. v.).

Ordenen under fisket maa betegnes som god.

Der opgives udfærdiget 43 mulktforelæg, hvoraf 1 for ulovligt ølsalg og 17, 8, 5, 1, 4, 2 og 3 for overtrædelse af fiskeriloven af 3die august 1897 henholdsvis dens §§ 4, 11, 15, 20, 22, 25 og 26 samt 2 ligeledes for overtrædelse af nævnte fiskerilov, uden at vedkommende paragraf er nævnt.

I driftsmaaden spores ingen væsentlig nævneværdig forandring. Sneseils- og dæksbaade benyttes mest. Finmarksfiskerne har nu begyndt at anskaffe mindre dækkede baade, og udsættes og hales linen fra selve baaden uden anvendelse af slæbebaade eller doryer. Linespil er i tiltagende.

Priserne paa raaproduktet varierede mellem:

Kr. 0.10—kr. 0.16 pr. kg. torsk.
„ 7.00— „ 35.00 „ hl. rogn.
„ 10.00— „ 25.00 „ hl. lever.
„ 0.10— „ 0.40 „ 100 stk. fiskehoveder.

Af den fangede torsk kan regnes fra 1 050—2 037 kg. paa 1 hl. lever.

Efter de fra lensmændene og opsynsbetjentene modtagne opgaver er der under dette vinter- og vaarfiske opfisket nedenstaaende mængde torsk, hyse og kveite m. v. beregnet i kg. samt lever og rogn beregnet i hl., ligesom der opgives solgt nedenstaaende antal fiskehoveder:

Distrikt	Torsk kg.	Hyse kg.	Hoveder stkr.	Kveite m. v. kg.	Lever hl.	Rogn hl.
Loppen—Øxfjord	220 000	6 000	10 000	110 000	157	36
Alten sorenskriveri	220 000	6 000	10 000	110 000	157	36
Hasvik	968 500	18 000	300 000	58 000	739	43
Galten	582 000	—	10 000	4 000	527	20
Medfjord	980 500	500	77 000	40 200	933	16
Hammerfest herred....	180 000	2 000	—	115 000	289	25
Hammerfest by	40 000	—	—	34 000	74	5
Kvalsund	27 000	—	—	13 000	38	—
Rolfsø	3 310 000	61 000	315 000	25 000	2 970	—
Ingø	3 380 000	—	100 000	38 500	3 072	—
Hjelmsø	1 891 000	12 000	50 000	26 000	1 623	—
Renø	28 200	—	—	1 000	10	10
Maasø	230 000	—	—	15 000	210	—
Gjesvær	2 535 000	81 000	107 000	128 650	2 109	—
Transport	14 152 200	174 500	959 000	498 350	12 594	119

Distrikt	Torsk kg.	Hyse kg.	Hoveder stkr.	Kveite m. v. kg.	Lever hl.	Rogn hl.
Transport	14 152 200	174 500	959 000	498 350	12 594	119
Skarsvaag	142 000	1 000	—	1 500	130	—
Kistrand	4 000	—	—	—	—	3
Honningsvaagene	2 296 000	200 000	1 000 000	1 622 000	2 040	54
Kjelvik	1 455 500	75 900	—	18 950	1 350	—
Hammerfest sorenskriveri	18 049 700	451 400	1 959 000	2 140 800	16 114	176
Lebesby	400 000	8 000	60 000	400	236	—
Kjøllefjord	645 400	90 000	—	7 800	550	—
Mehavn	1 154 200	50 000	318 000	125 000	1 047	—
Gamvik	1 096 000	41 000	365 000	81 000	730	—
Finkongkjeilen	560 000	81 000	—	7 400	418	—
Tanen indre distrikt...	100 000	26 000	—	7 000	100	—
Berlevaag	1 970 000	210 000	200 000	180 000	1 500	—
Næsseby	—	—	—	2 000	—	—
Tanen sorenskriveri	5 925 600	506 000	943 000	410 600	4 581	—
Baadsfjord	409 000	38 000	12 000	—	276	—
Syltefjord	8 200	1 500	—	2 200	8	—
Havningberg	159 100	41 900	—	15 100	99	—
Vardø	3 445 800	653 000	1 700 000	192 600	1 884	—
Kiberg	775 000	185 009	200 000	7 500	512	—
Vardø sorenskriveri	4 797 100	919 400	1 912 000	217 400	2 779	—
Vadsø by	47 000	800	—	700	30	—
Nordvaranger.........	61 400	1 500	—	1 000	37	—
Gr. Jacobselv	2 300	—	—	600	5	—
Sydvaranger herred iøvrigt	650	100	700	130	$^1/_3$	—
Varanger sorenskriveri	111 350	2 400	700	2 430	$72^1/_3$	—
Finmarkens amt...	29 103 750	1 885 200	4 824 700	2 881 230	$23\,703^1/_3$	212

Af det anførte antal torsk og hyse skal der være forbrugt under fisket omkring 327 950 kg., hvoraf 157 250 kg. torsk.

Ifølge de statistiske opgaver er af det anførte kvantum torsk opfisket:

med garn	895 700	kg.
„ line	21 240 250	„
„ snøre (dybsagn)............	3 587 800	„
baade med line og snøre	3 380 000	„

Fiskets samlede udbytte ansat i penge er med fradrag af, hvad der er forbrugt under fisket, i de indkomne opgaver over det samlede udbytte af vinter- og vaarfisket beregnet til følgende beløb:

For Alten sorenskriveri:			
Loppen—Øxfjord herred			kr. 35 345.00
For Hammerfest sorenskriveri:			
Hasvik herred		kr. 159 685.00	
Hammerfest herred:			
Galten	kr. 70 795.00		
Medfjord	„ 126 368.50		
Herredet forøvrigt	„ 31 946.00	„ 229 109.50	
Kvalsund herred		„ 3 912.00	
Hammerfest by		„ 8 405.00	
Maasø herred:			
Rolfsø	kr. 473 750.00		
Ingø	„ 468 500.00		
Hjelmsø	„ 224 240.00		
Renø	„ 3 670.00		
Gjesvær	„ 347 291.00		
Herredet iøvrigt	„ 32 980.00	„ 1 550 431.00	
Kjelvik herred:			
Skarsvaag	kr. 16 409.00		
Honningsvaagene	„ 363 348.00		
Herredet forøvrigt	„ 192 953.50	„ 572 710.50	
Kistrand herred		„ 370.00	„ 2 524 623.00
For Tanen sorenskriveri:			
Lebesby herred:			
Kjøllefjord	kr. 85 270.00		
Herredet iøvrigt	„ 49 820.00	kr. 135 090.00	
Tanen herred:			
Mehavn	kr. 175 905.00		
Gamvik	„ 154 822.00		
Finkongkjeilen	„ 70 730.00		
Berlevaag	„ 293 450.00		
Herredet iøvrigt	„ 13 500.00	„ 708 407.00	
Næsseby herred		„ 2 000.00	„ 845 497.00
		Transport	kr. 3 405 465.00

Transport kr. 3 405 465.00

For Vardø sorenskriveri:

Baadsfjord	kr.	46 720.00		
Syltefjord	„	1 300.40		
Havningberg	„	24 582.00		
Kiberg	„	106 800.00		
Vardø by samt herredet forøvrigt	„	520 618.20	„	700 020.60

For Varanger sorenskriveri:

Vadsø by	kr.	16 830.00		
Nordvaranger	„	8 200.00		
Grænse Jacobselv	„	894.00		
Sydvaranger herred forøvrigt	„	160.30	„	26 084.30
			Ialt kr.	4 131 569.90

De tilsvarende tal var:

i 1899	kr.	2 684 024.00
i 1900	„	4 141 032.88
i 1901	„	2 185 117.15
i 1902	„	2 460 744.30
i 1903	„	2 100 419.00

Da fiskernes antal udgjorde 18 979, har altsaa gjennemsnitslotten pr. mand udgjort .... kr. 217.69

mod i 1899	„	160.88
„ i 1900	„	189.02
„ i 1901	„	112.48
„ i 1902	„	146.23
„ i 1903	„	152.00

Med hensyn til den gjennemsnitlige og høieste mandslot i de forskjellige opsynsdistrikter stiller forholdet sig saaledes:

Opsynsdistrikt	Gjennemsnitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennemsnitslot	Høieste lot
	kr.	kr.		kr.	kr.
Loppen—Øxfjord	220	300	Hammerfest by	200	300
Hasvik	180	460	Rolfsø	350	600
Medfjord	350	700	Ingø	280	500
Galten	125	250	Hjelmsø	264	600
Hammerfest herred	300	450	Renø	34	68
Kvalsund	30	100	Gjesvær	317	850

Opsynsdistrikt	Gjennemsnitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennemsnitslot	Høieste lot
	kr.	kr.		kr.	kr.
Maasø	260	500	Tana indre distrikt	30	50
Skarsvaag	230	450	Næsseby	10	30
Honningsvaagene	465	900	Baadsfjord	121	300
Kjelvik	300	600	Syltefjord	120	180
Kistrand	29	100	Havningberg	175	300
Kjøllefjord	233	600	Kiberg	172	300
Lebesby	100	400	Vardø	250	700
Mehavn	300	500	Vadsø	183	800
Gamvik	250	400	Nordvaranger	38	300
Finkongkjeilen	100	350	Grænse Jacobselv	90	180
Berlevaag	200	500			

Idet henvises til noten paa side 6 bemerkes, at lotterne gjennemsnitlig falder noget — antagelig 20 % — høiere af den der anførte grund.

Af det anførte opfiskede kvantum torsk er ifølge opgaverne virket til rundfisk, rotskjær og russefisk samt klipfisk:

Herreder	Rundfisk	Rotskjær og russefisk	Klipfisk
	kg.	kg.	kg.
Loppen—Øxfjord	118 000	3 000	90 000
Alten sorenskriveri	118 000	3 000	90 000
Hasvik	488 150	26 200	427 650
Hammerfest	599 000	8 000	1 128 400
Kvalsund	15 000	1 000	11 000
Hammerfest by	18 000	1 000	21 000
Maasø	1 997 600	220 800	9 103 200
Kjelvik	1 153 200	408 500	2 319 000
Kistrand	3 400	—	—
Hammerfest sorenskriveri	4 274 350	665 500	13 010 250
Lebesby og Kjøllefjord	639 000	5 600	394 400
Tanen	2 681 500	949 200	1 238 700
Tanen sorenskriveri	3 320 500	954 800	1 633 100

Herreder	Rundfisk	Rotskjær og russefisk	Klipfisk
Vardø sorenskriveri	kg. 2 275 500	kg. 1 183 600	kg. 1 312 600
Vadsø by	29 100	9 500	5 000
Nordvaranger	45 500	13 500	—
Grænse Jacobselv	—	2 150	—
Sydvaranger herred iøvrigt	—	550	—
Varanger sorenskriveri	74 600	25 700	5 000

Ialt 28 946 500 kg.

Fisken antages gjennemsnitlig af hvert 100 stkr. torsk at have givet 61.40 kg. rundfisk og 109.92 kg. klipfisk.

Af dampmedicintran opgives tilvirket 7 196.86 hl., hvoraf

i Loppen—Øxfjord	hl.	18.00
i Hasvik	„	260.00
i Galten	„	120.00
i Medfjord	„	324.80
i Hammerfest herred	„	43.00
i Rolfsø	„	1 129.84
i Ingø	„	1 137.00
i Hjelmsø	„	360.76
i Maasø	„	44.08
i Gjesvær	„	754.00
i Skarsvaag	„	20.00
i Honningsvaagene	„	622.00
i Kjelvik	„	448.00
i Lebesby	„	81.20
i Kjøllefjord	„	162.00
i Mehavn	„	332.50
i Gamvik	„	265.00
i Finkongkjeilen	„	77.32
i Indre Tanen	„	3.00
i Berlevaag	„	255.00
i Baadsfjord	„	87.00
i Syltefjord	„	2.40
Transport	hl.	6546.90

	Transport	hl.	6546.90
i Havningberg		„	27.60
i Vardø		„	546.36
i Kiberg		„	76.00
	Ialt	hl.	7 196.86

Finmarkens amt, 18de november 1904.

T. J. W. Graff.

Beretning

om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringsfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1904.

Efter sammendrag af de fra lensmændene indkomne opgaver er der i sommeren og høsten 1904 opfisket:

a.	Torsk, sei, kveite, flyndre, hyse, uer m. v. solgt i raa eller saltet tilstand til russerne for 21 740 matter mel (matten veier ca. 144 kg.), som efter dets pris ved salg til almuen er ansat til	kr.	362 851.00
b.	77 400 kg. rotskjær, som angives udbragt til	„	39 475.00
c.	251 600 kg. sei af alle størrelser — -	„	56 390.00
d.	Forskjellige fiskevarer, saasom torsk, hyse, sei, solgt i raa tilstand til de norske handelsmænd eller til russerne mod andre varer end mel, rundfisk og titling fra høstfisket, uer, laks, fanget ved kysten m. v. udbragt til en pengeværdi af..................	„	511 172.00
e.	11 830 hl. lever udbragt til....................	„	143 862.00
	Tilsammen	kr.	1 113 750.00

Den tilsvarende sum var i 1903 kr. 1 354 858.00, i 1902 kr. 2 159 635.00, i 1901 kr. 1 769 018.00, i 1900 kr. 1 434 632.00 og i 1899 kr. 1 311 518.20.

For de forskjellige distrikter inden amtet stiller udbyttet af dette fiske sig saaledes, som efterstaaende tabel viser:

Distrikt	a. Raafisk			b. Rotskjær			c. Tørret	
	Antal matter mel	Pris pr. matte	Værdi	Antal kg.	Pris pr. 20 kg.	Værdi	Antal kg.	Pris pr. 20 kg.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.
Alten	—	—	—	—	—	—	—	—
Talvik	650	16.00	10 400	7 500	11.00	4 125	26 500	4.00
Loppen & Øxfjord	1 700	17.00	28 900	1 000	8.00	400	4 600	3.00
Hasvik	1 967	17.00	33 439	17 000	9.00	7 650	42 000	5.00
Kvalsund	1 204	15.00	18 060	2 000	10.00	1 000	20 000	4.50
Hammerfest herred	3 048	15.00	45 720	5 000	12.00	3 000	25 000	4.50
Hammerfest by	400	15.00	6 000	2 500	12.00	1 500	7 000	5.00
Maasø	4 800	18.00	86 400	20 000	10.00	10 000	60 000	3.50
Kjelvik	1 730	16.00	27 680	15 000	11.00	8 250	55 000	5.50
Kistrand	421	18.00	7 578	400	10.00	200	600	4.00
Lebesby & Kjøllefjord	1 500	18.00	27 000	4 000	10.00	2 000	2 000	5.00
Berlevaag	50	16.00	800	1 000	11.00	550	—	—
Tanen herred forøvrigt	507	18.00	9 126	2 000	8.00	800	7 000	4.00
Næsseby	350	18.00	6 300	—	—	—	—	—
Nordvaranger	1 606	16.00	25 696	—	—	—	—	—
Sydvaranger	885	16.00	14 160	—	—	—	1 900	4.00
Vadsø by	840	17.00	14 280	—	—	—	—	—
Kiberg	82	16.00	1 312	—	—	—	—	—
Vardø herred iøvrigt	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø by	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	21 740	—	362 851	77 400	—	39 475	251 600	—

sei	d. Forskjellige fiskesorter (se foran litra d).	Heraf laks og sjøørret		e. Lever			Ialt
Værdi	Værdi	Antal kg.	Værdi	Antal hl.	Pris pr. hl.	Værdi	
Kr.	Kr.		Kr.		Kr.	Kr.	Kr.
—	1 200	1 500	1 200	—	—	—	1 200 00
5 300	7 200	1 300	1 200	630	10.00	6 300	33 325.00
690	16 360	3 920	3 920	850	10.00	8 500	54 850.00
10 500	24 700	5 000	4 000	1 680	10.00	16 800	93 089.00
4 500	3 600	202	165	572	11.00	6 292	33 452.00
5 625	15 982	1 027	1 032	1 234	12.00	14 808	85 135.00
1 750	7 700	—	—	268	13.00	3 484	20 434.00
10 500	100 000	3 850	3 280	2 000	11.00	22 000	228 900.00
15 125	90 540	—	—	1 860	15.00 / 25.00	34 100	175 695.00
120	2 100	800	560	95	10.00	950	10 948.00
500	18 000	696	829	560	10.00	5 600	53 100.00
—	15 680	—	—	40	12.00	480	17 510.00
1 400	6 200	1 400	1 350	180	12.00	2 160	19 686.00
—	500	400	400	40	10.00	400	7 200.00
—	27 840	—	—	467	12.00	5 604	59 140.00
380	6 644	2 595	3 104	212	12.00	2 544	23 728.00
—	11 900	—	—	210	12.00	2 520	28 700.00
—	26 170	—	—	152	12.00	1 824	29 306.00
—	21 518	500	400	155	10.30	1 608	23 126.00
—	107 338	—	—	625	10.50 / 13.50	7 888	115 226.00
56 390	511 172	23 190	21 440	11 830	—	143 862	1 113 750.00

Med hensyn til deltagelsen i sommer- og høstfisket for 1903 tillader jeg mig at henvise til nedenstaaende tabel, der tillige udviser gjennemsnitslot og høieste lot i de forskjellige distrikter:

Distrikt	Deltagere		Gjennemsnitslot		Høieste lot	
	Ialt mænd	Heraf ikke hjemmehørende i distriktet	For hjemmehørende	For fremmede	For hjemmehørende	For fremmede
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Talvik herred	560	20	60.00	10.00	145.00	20.00
Loppen & Øxfjord herred	450	250	125.00	120.00	300.00	300.00
Alten sorenskriveri	1 010	270				
Hasvik herred	800	615	90.00	125.00	800.00	420.00
Kvalsund herred	301	45	120.00	80.00	200.00	150.00
Hammerfest herred	762	377	125.00	100.00	250.00	180.00
Hammerfest by	100	30	250.00	150.00	350.00	200.00
Maasø herred	1 600	1 104	142.00	142.00	300.00	200.00
Kjelvik herred	1 292	810	136.00	136.00	400.00	200.00
Kistrand herred	395	—	27.00	—	120.00	—
Hammerfest sorenskriveri	5 250	2 981				
Lebesby & Kjøllefjord herred	450	150	60.00	100.00	140.00	250.00
Berlevaag i Tanen herred	130	60	50.00	85.00	100.00	150.00
Tanen herred forøvrigt	375	75	30.00	50.00	140.00	160.00
Næsseby herred	150	—	48.00	—	150.00	—
Tanen sorenskriveri	1 105	285				
Sydvaranger herred	357	3	67.00	45.00	80.00	—
Nordvaranger herred	399	31	145.00	90.00	300.00	120.00
Vadsø by	256	—	112.00	—	350.00	—
Varanger sorenskriveri	1 012	34				
Kiberg i Vardø herred	556	436	125.00	25.00	150.00	75.00
Vardø herred forøvrigt	140	49	186.00	124.00	300.00	250.00
Vardø by	570	270	350.00	170.00	700.00	350.00
Vardø sorenskriveri	1 266	755				
Finmarkens amt 1904	9 643	4 325				
1903	9 602	4 239				
1902	11 410	5 961				
1901	10 604	4 839				
1900	9 845	4 383				

Russiske fiskere har ikke deltaget i sommerfisket for 1904 paa andre steder end i Kiberg, hvor 40 mand deltog. Fangstens samlede størrelse anslaaes til 16 000 kg. til en værdi af kr. 1200.00.

Den gjennemsnitlige mandslot under sommerfisket udgjorde for hjemfolket kr. 118.32 og for fremmede kr. 90.80.

I tuskhandelen med russerne betaltes 20 kg. rugmel med fra 7—20 kg. stor kveite, fra 10—25 kg. smaa kveite, fra 18—50 kg. torsk og uer, fra 20—60 kg. flyndre, fra 25—60 kg. hyse og fra 20—60 kg. sei.

De varierende priser beror væsentlig paa fiskens størrelse samt paa antallet af de fremmødte kjøbefartøier paa hvert enkelt sted.

Russerne har ogsaa i 1904 kjøbt fisk for og solgt mel i stor udstrækning mod kontante penge. I Vardø foregik al russehandel pr. kontant.

Under dette fiske forulykkede 9 mand, 3 i hvert af herrederne Vardø, Tanen og Kjelvik.

B. Sildfisket.

a. Fedsildfisket har i aaret 1904 alene foregaaet i Sydvaranger herred med 24 mand fordelt paa 3 notlag, 4 baade, 1 skjøite, 1 dampfartøi. Der opfiskedes 2 765 hl. Udbyttet er beregnet til kr. 10 368.00.

Ingen kjøbefartøier fremmødte. Intet menneskeliv gik tabt.

b. Vaarsildfisket har ikke været drevet i 1904.

c. Andre sildfiskerier. I maanederne april—juni opfiskedes endel smaasild i Talvik til værdi kr. 3 800.00 og i Lebesby og Kjøllefjord til værdi kr. 10 000.00. Silden anvendtes til agn.

C. Haakjærringfisket.

Deltagelsen i og udbyttet af dette fiske vil erfares af nedenstaaende tabel, der tillige viser værdien efter den for mandskabets part bestemte pris:

Hjemsted	Baade		Fartøier			Opfisket lever	Værdi
	Antal	Besætning	Antal	Drægtighed	Besætning		
				Tons		Hl.	Kr.
Loppen og Øxfjord	—	—	2	30	8	240	2 880.00
Hasvik	5	20	2	32	8	440	6 600.00
Hammerfest by	—	—	3	40	15	792	7 448.00
Kjelvik	—	—	4	55	17	280	2 560.00
Berlevaag	2	8	—	—	—	150	1 650.00
Vardø	—	—	17	204	68	4 500	54 000.00
Vadsø	—	—	1	17	4	400	4 400.00
Ialt	7	28	29	378	120	6 802	79 538.00
mod i 1903	9	36	28	—	114	3 486	62 508.00
„ i 1902	9	36	22	456	90	2 658	35 670.00
„ i 1901	2	8	20	370½	87	2 756	27 985.88
„ i 1900	2	24	21	344½	96	3 997	40 281.20

Baadenes udbytte fordeltes i Hasvik saaledes, at baadeierne fik $^1/_5$ part af fangsten, og mandskabet, som sandsynligvis holdt kosten selv, $^4/_5$ parter, i Berlevaag henholdsvis $^1/_3$ part og $^2/_3$ parter.

Fartøiernes udbytte fordeltes saaledes:

i Loppen	rederiet	$^1/_5$ part,	mandskabet	$^4/_5$	parter til fordeling
i Hasvik	—	$^2/_3$ „	—	$^1/_3$	—:—
i Hammerfest	—	$^2/_3$ „	—	$^1/_3$	—:—
i Kjelvik	—	$^1/_3$ „	—	$^2/_3$	—:—
i Vardø	—	$^1/_3$ „	—	$^2/_3$	—:—
i Vadsø	—	$^1/_3$ „	—	$^2/_3$	—:—

Den gjennemsnitlige mandslot anslaaes for Loppen til kr. 240.00, for Hasvik til kr. 180.00, for Hammerfest til kr. 166.00, for Kjelvik til kr. 100.35, for Vardø til kr. 530.00 og for Vadsø kr. 733.00. Det bemerkes, at gjennemsnitslotten er beregnet af bruttoudbyttet.

Fangsten blev drevet paa de norske banker udenfor Finmarkskysten samt under Spitsbergen og Bjørnøen.. Fra Loppen og Hasvik i Loppehavet, Sørøsundet og udenfor Sørøen.

Fangstredskabet var den almindelige haakjærringjuks (dybsagn).

Under fisket forulykkedes 1 mand.

D. Fangst efter hvalros, kobbe m. v. i polaregnene.

Denne fangst dreves i 1904 fra Loppen—Øxfjord herred med 1 fartøi, drægtighed 22 tons, besætning 4 mand, fra Hammerfest by med 31 fartøier, drægtighed 1 313 tons, besætning 309 mand, fra Vardø med 2 fartøier, drægtighed 120 tons, besætning 24 mand, og fra Vadsø med 1 fartøi, drægtighed 48 tons, besætning 10 mand.

Udbyttet udgjør efter det for mandskabets part betalte priser:

for Loppen—Øxfjord	kr.	1 280.00
„ Hammerfest	„	144 292.00
„ Vardø	„	13 076.00
„ Vadsø	„	1 972.00
Ialt	kr.	160 620.00

Udbyttet fordeltes saaledes, at rederiet for fartøi og udrustning tog $^2/_3$, medens mandskabet fik $^1/_3$ til deling, undtagen i Loppen, hvor rederiet fik $^1/_3$ og mandskabet $^2/_3$ til fordeling; men her holdt mandskabet selv kosten.

Den gjennemsnitlige mandslot udgjorde for Loppen kr. 213.00, for Hammerfest kr. 155.70, for Vardø kr. 181.58 og for Vadsø kr. 65.70.

Fangsten, der fra Loppen dreves ved Spitsbergen, fra Hammerfest ved nord-, øst- og vestisen og ved Spitsbergen og fra Vadsø ved østisen og omkring Novaja Semlja, gav et udbytte af tilsammen 177 hvalros, 16 896 kobber, 2 hvidfisk, 169 bjørne, 27 rensdyr og 120 kg. dun.

C. Hvalfangst.

I 1904 fangedes fra dampskib:

i Hasvik	herred	114	hval til værdi	kr.	120 000.00
i Hammerfest	—	90	„ - —	„	100 000.00
i Maasø	—	96	„ - —	„	192 000.00
i Lebesby	—	70	„ - —	„	125 000.00
i Tanen	—	52	„ - —	„	52 000.00
i Vardø	—	5	„ - —	„	5 000.00
	Ialt	427	hval til værdi	kr.	594 000.00

i 1903 fangedes	390	hval til værdi	kr.	607 300.00
i 1902 —	771	„ - —	„	1 069 000.00
i 1901 —	504	„ - —	„	503 500.00
i 1900 —	404	„ - —	„	498 000.00

Nedenstaaende tabel udviser det samlede i handelen komne bruttoudbytte af dette aars fiskerier, ekspeditioner m. v. til ishavet i aarene 1895—1904:

	1904 1 000 kr.	1903 1 000 kr.	1902 1 000 kr.	1901 1 000 kr.	1900 1 000 kr.	1899 1 000 kr.	1898 1 000 kr.	1897 1 000 kr.	1896 1 000 kr.	1895 1 000 kr.
Vinter- og vaarfisket	4 131.5	2 100.4	2 460.7	2 185.1	4 441.0	2 684.0	1 881.6	2 179.2	4 928.1	1 701.3
Sommer- og høstfisket	1 113.7	1 354.8	2 349.7	1 944.5	1 596.6	1 469.0	1 381.8	1 170.5	1 366.8	1 117.1
Fedsildfisket	10.3	88.1	73.2	32.0	0.9	7.0	1 119.7	9.6	4.5	—
Vaarsildfisket m. v.	13.8	83.5	15.0	48.0	70.7	24.0	74.0	21.4	6.0	—
Haakjærringfisket	79.5	62.5	35.6	27.9	40.2	49.2	71.7	85.7	112.1	70.2
Ishavsekspeditioner	160.6	214.7	262.5	134.3	148.3	78.5	153.3	176.8	139.7	114.2
Hvalfangsten	594.0	607.3	1 069.0	503.5	498.0	712.0	1 286.6	1 320.6	1 035.8	663.7
	6 103.4	4 511.3	6 265.7	4 875.3	6 495.7	5 024.6	4 468.8	4 963.3	7 593.0	5 088.4

Finmarkens amt, 4de mai 1905.

T. J. W. Graff.

Beretning
om skreifisket i Tromsø amt 1904.

(Væsentlig efter lensmændenes opgaver).

1. Kvænangen. Kun 48 mand paa 20 baade drev fisket her mod i 1903 215 mand med 70 baade og 4 skøiter, og i 1902 415 mand med 165 baade. Redskaberne var garn og line. Udbyttet var overmaade lidet, kun 7 500 stkr. skrei og 10 hl. lever, mod i 1903 15 000 stkr. og 30 hl. samt i 1902 110 000 stkr. og 220 hl. Efter en gjennemsnitspris af kr. 18.00 for 100 stkr. sløiet torsk og kr. 12.00 pr. hl. lever, blev udbyttets værdi kr. 1470.00 mod i 1903 kr. 3360.00 og i 1902 kr. 23400.00. Hele fiskepartiet blev hængt til rundfisk. Gjennemsnitslotten pr. mand blev ca. kr. 31.00 mod i 1903 kr. 16.00 og i 1902 kr. 56.00. Fisket havde kun karakter af et hjemmefiske, idet de sidste aars daarlige udbytte havde bevirket, at flest mulig af herredets fiskere søgte ud til andre fiskepladse. Ingen kjøbefartøier fremmødte.

2. Nordreisen. Her fiskede 20 mand med 10 baade med garn 2 000 stkr. skrei, som hængtes til rundfisk. I 1903 var det 30 mand, 15 baade og 5 000 fisk. Leverkvantum nævnes ikke. Efter gjennemsnitspris kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk blev værdien kr. 360.00 mod i 1903 kr. 1120.00. Gjennemsnitslotten blev ca. kr. 18.00 mod i 1903 ca. kr. 37.00. Ingen kjøbefartøier.

3. Skjærvø. 146 mand med 49 baade mod i 1903 394 mand med 103 baade og 9 skøiter. 92 mand brugte garn, 48 line og 6 dybsagn. Samlede fangst blev 32 000 stkr. skrei, 38 hl. lever og 10 hl. rogn mod i 1903 henholdsvis 20 000, 40 og 0. Værdiudbyttet blev, efter gjennemsnitspris kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 12.00 pr. hl. lever og kr. 15.00 pr. hl. rogn, ialt kr. 6366.00 mod i 1903 kr. 4480.00. Gjennemsnitslotten blev ca. kr. 44.00 mod i 1903 ca. kr. 11.00. Af fiskepartiet vir-

kedes 7 000 stkr. til klipfisk og 25 000 til rundfisk. Af lever tilvirkedes ikke dampmedicintran. Fisket foregik i april og mai. Ingen kjøbefartøier.

4. **Helgø.** Her dreves fisket af 40 mand med 15 baade, der brugte forskjellige slags redskaber, mod i 1903 80 mand med 30 baade. Fangsten blev 10 000 stkr. skrei, der gav 10 hl. lever. I 1903 fik man 20 000 stkr. og 5 hl. Efter gjennemsnitspris kr. 16.09 pr. 100 stkr. sløiet torsk og kr. 12.00 pr. hl. lever blev udbyttet i penge kr. 1 720.00 mod i 1903 kr. 3 240.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 43.00 mod i 1903 kr. 40.50. Hele fiskepartiet hængtes. Største fiskevær er Thorsvaag, hvor 10 mand fik 5 000 fisk. Fisket foregik fra januar til mai. Ingen kjøbefartøier.

5. **Karlsø.** I dette herred dreves fisket af 480 mand med 160 baade samt 30 mand med 6 skøiter og 15 doryer, altsaa ialt 510 mand. Af baadene havde 6 tilsammen 8 doryer. I 1903 var det 250 mand med 80 baade. Baadene brugte næsten kun line, medens skøiterne tillige havde garn og snøre. Udbyttet blev paa line 400 000, paa Garn 15 000 og med snøre 5 000, ialt 420 000 stkr. skrei, 500 hl. lever, 100 hl. rogn samt ca. 3 000 solgte hoveder, mod i 1903 405 000 fisk, 50 hl. lever og 70 hl. rogn.

Efter gjennemsnitspriser af kr. 14.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 14.00 pr. hl. lever, kr. 12.00 pr. hl. rogn samt kr. 0.25—0.30 pr. 100 hoveder blev værdien af fisken kr. 58 800.00, af leveren kr. 7 000.00, af rognen kr. 1 200.00 og af hovederne kr. 100.00, tilsammen kr. 67 100.00 mod i 1903 kr. 53 470.00. Gjennemsnitslotten blev ca. kr. 132.00 mod i 1903 kr. 214.00. Af fiskepartiet virkedes 300 000 til rundfisk, 20 000 til rodskjær og 100 000 til klipfisk. Af leveren anvendtes 400 hl. til 200 hl. dampmedicintran, medens de resterende 100 hl. lever virkedes til andre sorter tran.

Af kjøbefartøier mødte i Skaarø 2 med drægtighed ca. 80 tons.

Af fiskevær nævnes Nordfuglø, hvor i februar—april 180 mand fik 280 000 fisk, Skaarø, hvor i mars 150 mand fik 90 00ø fisk, samt Burøsund m. fl. steder, hvor i mars—april 50 mand fik 50 000 fisk. Ved ulykkeshændelse bortkom under fisket 1 mand ved Nordfuglø.

6. **Lyngen.** I dette distrikt dreves fiske af 70 mand med 30 baade, som brugte garn og line. Udbyttet blev 30 000 stkr. skrei, 30 hl. lever og 5 hl. rogn. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 12.00 pr. hl. lever og kr. 18.00 pr. hl. rogn, og efter denne beregning bliver den hele værdi kr. 5 850.00, som fordelt paa 70 mand giver en gjennemsnitslot paa ca. kr. 84.00. Hele fiskepartiet hængtes til rundfisk. Af leveren tilvirkedes ikke medicintran. Ingen kjøbefartøier

fremmødte. Fisket foregik i mars og april, og samtlige fiskere laa i Ulfsfjorden og Kjosen. I 1903 foregik i dette herred intet skreifiske.

7. **Hillesø**. Fisket dreves af 202 mand med 60 baade, 304 mand med 59 skøiter og 76 doryer samt af 60 mand med 5 dampskibe og 30 doryer, altsaa ialt af 566 mand, mod i 1903 620 med 133 baade, 6 skøiter og 5 dampere. Alle brugte kun line. Samlede fangst blev 965 000 stkr. torsk, 900 hl. lever, 449 hl. rogn samt 965 000 hoveder, mod i 1903 600 000 stkr. fisk, ingen lever og 500 hl. rogn. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 35.00 pr. hl. lever, kr. 22.00 pr. hl. rogn og kr. 0.30 pr. 100 hoveder, og værdien bliver efter dette kr. 173 700.00 for fisken, kr. 31 500.00 for leveren, kr. 9 878.00 for rognen og kr. 2 895.00 for hovederne, tilsammen ca. kr. 218 000.00, mod i 1903 kr. 117 000.00. Den gjennemsnitlige bruttolot, dampskibenes og skøiternes andele medregnede, bliver ca. kr. 385.00, mod i 1903 ca. kr. 189.00.

Af fiskepartiet virkedes til klipfisk 853 000 stkr. og til rundfisk 112 000. Af de 900 hl. lever dampedes 350 hl. medicintran. Af kjøbere fremmødte 7 seilfartøier med besætning ialt 35 mand og samlet drægtighed 392 tons; af fartøierne laa 6 i Hillesø og Sommerø og 1 ved Rusholmen.

Fisket dreves fra 10de januar til ud april og kostede 5 menneskeliv.

Af de større vær nævnes:

Hillesø og Sommerø	med	176	fiskere og fangst	506 000	fisk
Sifjorden	„	150	—„—	180 000	„
Sandshavn	„	12	—„—	95 000	„
Haaja	„	60	—„—	54 000	„
Rusholmen	„	118	—„—	130 000	„

8. **Berg**. Herfra dreves fisket af 419 mand med 126 baade, 469 mand med 74 skøiter og 185 doryer og 54 mand med 3 dampskibe og 18 doryer, tilsammen altsaa af 942 mand, mod i 1903 735 mand med 95 baade, 72 skøiter og 2 dampere. Baadene brugte baade line og garn, medens skøiterne og dampskibene udelukkende brugte liner. Den samlede fangst blev 1 125 000 stkr. skrei, 1 195 hl. lever, 573 hl. rogn og 600 000 hoveder, mod i 1903 965 000 fisk, 73 hl. lever, 262 hl. rogn og 464 000 hoveder. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 17.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 22.00 pr. hl. lever, kr. 40.00 pr. hl. rogn, samt kr. 0.50 pr. 100 hoveder, og værdien bliver efter dette kr. 191 250.00 for fisken, kr. 26 290.00 for leveren, kr. 22 920.00 for rognen og kr. 3 000.00 for hovederne, tilsammen ca. kr. 243 500.00, mod i 1903 kr. 175 162.50.

Den gjennemsnitlige bruttolot, fartøisandele medregnede, bliver ca. kr. 259.00 mod i 1903 kr. 238.00.

Af fiskepartiet virkedes til klipfisk 567 000 stkr. og til rundfisk 558 000. Al leveren dampedes og gav 478 hl. medicintran.

Af kjøbefartøier ankom 3 seilere, som alle laa i Havn. Fisket dreves fra 10de februar til 25de april og der omkom under samme 2 mand ved kuldseiling.

Af de større vær nævnes: Medfjord med 521 mand, Bøvær med 37, Bergsøerne med 106 og Havn med 278.

9. Torsken. Her deltog i fisket 760 mand med 250 baade, 1 350 mand med 210 skøiter og 520 doryer samt 240 mand med 16 dampere og 96 doryer, ialt altsaa 2 350 mand mod i 1903 2570 med 230 baade, 220 skøiter og 24 dampskibe. 30 af baadene havde saavel garn som line, medens alle forøvrigt kun brugte line. Den hele fangst blev 2 429 000 stkr. skrei, 2 450 hl lever, 1 354 hl. rogn og 2 000 000 hoveder, mod i 1903 2 185 000 stkr. fisk, 250 hl. lever, 610 hl. rogn og 2 millioner hoveder. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 30.00 pr. hl. lever, kr. 20.00 pr. hl. rogn samt kr. 0.25 pr. 100 hoveder, hvorefter værdien bliver for fisken kr. 437 220.00, for leveren kr. 73 500.00, for rognen kr. 27 080.00 og for hovederne kr. 5 000.00, tilsammen kr. 542 800.00, mod i 1903 kr. 366 250.00. Gjennemsnitslotten, dampskibenes og skøiternes andel medregnet, bliver ca. kr. 231.00 brutto mod i 1903 kr. 142.00.

Af fiskepartiet virkedes til klipfisk 2 090 600 stkr. og til rundfisk 338 400. Ubetydeligt blev forsendt fersk, og hvad fiskerne selv forbrugte er ikke medregnet i partiet. Af leveren dampedes 2 354 hl., som gav 823 hl. medicintran, medens resten, 96 hl., anvendtes til anden tran. Tilstede i distriktet var 43 kjøbefartøier, hvoraf 3 dampskibe; 40 af kjøbefartøierne laa i Gryllefjord, der er det største vær, hvor der laa 1 600 mand, som fik 2 003 300 stkr. fisk. Fisket foregik mest fra midten af februar til slutten af april. Ved ulykkestilfælde omkom 1 mand.

10. Bjarkø. Fisket dreves i dette herred af 211 mand med 55 baade, alle med line; 3 af baadene havde 6 doryer. Opfisket blev 147 200 stkr. skrei, 193 hl. lever og 32 hl. rogn. Som gjennemsnitspriser opgives for 100 stkr. sløiet fisk kr. 19.00, for 1 hl. lever kr. 15.00 og for 1 hl. rogn kr. 15.00. Værdiudbyttet blev kr. 31 343.00 og gjennemsnitslotten kr. 149.00. Af fiskepartiet virkedes 104 700 til klipfisk og 42 500 til rundfisk; og af de 193 hl. lever dampedes 38 hl. medicintran. Der mødte ingen kjøbefartøier. Fisket foregik i januar—april.

De benyttede fiskevær var Meløvær, hvor der laa 32 mand, som

fik 27 600 fisk, Steinavær med 139 mand og 101 500 fisk og Sjursvik med 40 mand og 18 100 fisk.

I 1903 foregik intet skreifiske i dette herred.

11. Trondenes. Her drev 45 mand med 15 baade fiske med line og fik ialt 10 000 stkr. skrei og 10 hl. lever. Gjennemsnitspriser var kr. 20.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk og kr. 20.00 pr. hl. lever, hvorefter udbyttets værdi blev kr. 2 200.00 og gjennemsnitslotten kr. 49.00. Hele fiskepartiet blev hængt til rundfisk, og af leveren tilvirkedes 3 hl. dampmedicintran. Kjøbefartøi fremmødte ikke. Fisket foregik i januar—april og dreves fra Grøtavær, hvor alle mand laa. I 1903 intet skreifiske.

I amtets øvrige herreder dreves i 1904 intet skreifiske.

Dampskibe deltog kun i fisket i Hillesø, Berg og Torsken, medens større sneseilsbaade og dæksbaade foruden i forannævnte herreder ogsaa deltog i fisket i Karlsø. Endel af fiskerne deltog i lofotfiskets sidste del, ligesom som vanlig mange efter fisket reiste til Finmarken. En stor del af fiskehovederne anvendes til kreaturfoder og kommer saaledes ikke i handelen. Ikke lidet fisk er fortæret paa stedet eller af fiskerne hjemsendt, men dette er ikke medregnet i partierne.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1904 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtrentlig gjennemsnitslot i kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøier, dæksbd.	Dampbaade	I stykker skrei	I penge kr.		
Kvænangen..	48	20	—	—	7 500	1 470	31.00	—
Nordreisen ..	20	10	—	—	2 000	360	18 00	—
Skjærvø	146	49	—	—	32 000	6 366	44.00	—
Helgø	40	15	—	—	10 000	1 720	43.00	—
Karlsø	510	160	6	—	420 000	67 100	132.00	2
Lyngen	70	30	—	—	30 000	5 850	84.00	—
Hillesø......	566	60	59	5	965 000	218 000	[1])385.00	7
Berg	942	126	74	3	1 125 000	243 500	[1])259.00	3
Torsken.....	2 350	250	210	16	2 429 000	542 800	[1])231.00	43
Transport	4 692	720	349	24	5 020 500	1 087 166		55

[1]) Da den dampskibene tilfaldende andel af fangsten er medtaget i fiskernes bruttolot, er mandslotten for disse distrikter vedkommende forholdsvis lavere end opført.

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtrentlig gjennemsnitslot i kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøier, dæksbd.	Dampbaade	I stykker skrei	I penge kr.		
Transport	4 692	720	349	24	5 020 500	1 087 166		55
Bjarkø......	211	55	—	—	147 200	31 343	149.00	—
Trondenes ..	45	15	—	—	10 000	2 200	49.00	—
I 1904 ialt..	4 948	790	349	24	[1]) 5 177 700	1 120 709		55
- 1903 „ ..	5 035	804	311	31	4 263 000	731 043		64
- 1902 „ ..	5 981	1 167	303	30	5 051 900	1 332 053		71
- 1901 „ ..	6 452	1 617	130	14	5 578 050	1 644 032		72
- 1900 „ ..	6 417	1 682	150	7	3 027 150	1 043 755		64
- 1899 „ ..	6 215	[2]) 1 767	—	—	2 524 300	629 096		—
- 1898 „ ..	5 608	1 706	4	5	2 303 050	444 806		—
- 1897 „ ..	5 836	—	—	—	3 864 500	769 571		—
- 1896 „ ..	5 225	—	—	—	2 034 900	482 444		—
- 1895 „ ..	4 995	—	—	—	2 373 000	432 806		—

Det viste sig, at aaret 1903, saavel for dette amt som for det hele land, dannede et vendepunkt, idet skreien da naaede et lavmaal af leverfattighed og lethed i vegt. I 1904 var den vistnok fremdeles meget let i vegt, men dog bedre end aaret forud; saaledes veiede i 1904 100 stkr. sløiet torsk i regelen mellem 145 og 180 kg., mod i 1903 130—160. Med hensyn til lever- og rognholdighed var fremgangen større; medens saaledes i 1903 4¼ million fisk kun gav 25 hl. dampmedicintran og 255 hl. lever til anden tran samt 920 hl. rogn, gav i 1904 ca. 5.2 million fisk 1892 hl. damptran, 284 hl. lever til anden tran og 2523 hl. rogn. Fisken var dog ikke saa lever- og rognholdig som i 1902, da ca. 5 millioner gav 2 700 hl. dampmedicintran, 850 hl. lever til anden tran og 3 530 hl. rogn.

[1]) Heraf 3 722 300 stkr. saltet til klipfisk, 1 435 400 hængt til rundfisk, 20 000 hængt til rodskjær og ubetydeligt anvendt i ferskfiskhandelen; det af fiskerne selv forbrugte er ikke medregnet i fiskepartiet.

[2]) Baade, skøiter og dæksbaade tilsammen.

Beretning
om skreifisket i Nordlands amt 1904,

udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden, væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver.

---

1. Dverberg. Fisket dreves af 740 mand med 206 baade, af hvilke 10 havde 20 doryer; 216 mand med 36 baade brugte garn og 524 mand med 170 baade line. Fangsten blev 212 000 skrei à kr. 20.00 pr. 100 sløiet, værdi kr. 42 400.00, 63 000 sei à kr. 10.00 og 83 000 smaafisk (uer, hyse, brosme) à kr. 6.00 pr. 100 sløiet, værdi kr. 11 280.00, 509 hl. lever à kr. 25.00, værdi kr. 12 725.00, 200 hl. rogn à kr. 40.00, værdi kr. 8 000.00 samt 200 000 fiskehoveder à kr. 0.80 pr. 100, værdi kr. 1 600.00 — samlet værdi kr. 76 005.00. Af 429 hl. lever tilvirkedes 143 hl. dampmedicintran, medens 80 hl. lever blev anvendt til anden tran. Af det samlede fiskeparti, 358 000 stkr., saltedes til klipfisk 133 000 og hængtes til rundfisk og rodskjær 225 000. Af kjøbefartøier mødte 14, der alle laa i Andenæs. Ingen menneskeliv gik tabt. De største fiskevær var Andenæs med 530 mand og 170 000 fisk samt Blek med 80 mand og 30 000 fisk. Gjennemsnitslotten bliver for skreifisket alene ca. kr. 88.00 og ialt ca. kr. 103.00 pr. mand, men forøvrigt bemerker lensmanden her, at ca. 100 baade først kom i sidste halvdel af april, hvorfor udbyttet for dem, der drev fisket hele vinteren vistnok kan sættes til gjennemsnitlig kr. 200.00 pr. mand.

Forøvrigt skriver lensmanden:

Til sedvanlig tid mellem jul og nytaar udsattes redskaber, som for det væsentligste stod over nytaar, og fiskede man lidt baade torsk og sei lige til midten af februar, fra hvilken tid det kun blev torsk lige til sidst i april, da man atter begyndte at faa sei paa garn ved Fiskenæs.

Uagtet veiret har været saa nogenlunde heldigt for bedriften, har fisket dog været meget smaat, om det end maa betegnes som godt i sammenligning med fisket forrige vinter. Fra først i april begyndte man

at gaa over fra garn til liner, og fiskede man da godt ude paa dybden. Det bedste fiske har foregaaet ved Andenes, Blek og Børvaag, om end fangsten for samtlige vær maa betegnes som mislig. Nogen egentlig fisketyngde kan ikke siges at have været under land hele vinteren.

I januar havdes 8 hele sjøveirsdage og 1 delvis, i februar 13 hele og 6 delvise, i mars 9 hele og 9 delvise og i april 4 hele og 10 delvise sjøveirsdage.

Ca. 100 baade med en besætning af 400 mand er udenbygdsboende.

Sundhedstilstanden blandt fiskerne har i det hele taget været god.

Foruden de 14 kjøbefartøier indfandt der sig 2 kjøbere paa land, hvorhos to handelsmænd kjøbte fisk paa land. Landkjøberne har dels saltet og dels hængt, hvorhos flere har dampet medicintran.

Vinteropsynet sluttedes iaar den 5te mai.

Dverberg lensmandsbestilling den 6te juli 1904.

Ærbødigst
O. K. Olsen,
adj.

2. Øksnæs. Fisket dreves ifølge lensmandens opgave af 810 mand med 201 baade og 4 mand med en motorskøite, ialt altsaa 814 mand; 175 mand med 49 baade brugte alene garn, 60 mand med 11 baade brugte baade garn og andre redskaber, og 579 mand med 141 baade samt motorskøiten brugte line. Udbyttet blev 793 500 stkr. skrei, 1 167 hl. lever og 770 hl. rogn mod i 1903 510 000 fisk, 182 hl. lever, 350 hl. rogn og 100 000 hoveder. 185 500 stkr. toges med garn og 608 000 paa line. Gjennemsnitspriserne var for 100 stkr. sløiet garnfisk kr. 18.90, linefisk kr. 16.80, 1 hl. lever kr. 35.00 og 1 hl. rogn ligesaa. Efter dette bliver værdien af fisken kr. 137 203.50, af leveren kr. 40 845.00 og af rognen kr. 26 950.00, tilsammen kr. 204 998.50 mod i 1903 kr. 93 732.00. Gjennemsnitslotten bliver efter dette kr. 252.00 for skreifisket alene mod i 1903 kr. 156.00. Af det opfiskede blev 788 000 stkr. tilvirket til handelsvare, deraf saltet 364 000 og hængt 424 000. 5 500 Fisk antages forbrugt af fiskerne selv. Af leveren blev 1 078 hl. dampet til 308 hl. medicintran, medens 89 hl. lever blev tilovers til anden tran.

Af kjøbefartøier mødte 4. Ved ulykkestilfælde omkom 5 mand. De vigtigste fiskevær var:

Nyksund	med 315	mand	og 416 000	fisk,
Langenæs	„ 243	—	„ 210 000	„
Sørsand—Vaage	„ 142	—	„ 167 500	„

Fisket faldt i alle vær bedst i tiden 14/2—20/2, 28/2—12/3 og 18/4—30/4.

Af opsynsbetjentens beretning hidsættes:

Foruden skreien fik linefiskerne følgende fisk:

73 390 kg.	kveite	à	36	øre	kr.	26 420.00
30 000 „	brosme	à	5	„	„	1 500.00
5 000 „	lange	à	10.5	„	„	525.00
					Tilsammen kr.	28 445.00

Dette bliver altsaa, fordelt paa de 579 linefiskere, en ekstralot paa kr. 49.00. Forresten bemerker opsynsbetjenten angaaende lotterne, at flere baade, som deltog fra først af og forblev hele tiden, og som var heldige med kveitefangsten, havde en lot af 3—400 kroner pr. mand.

Opsynsbetjenten skriver:

Under det gode veir i afvigte december maaned, som vedvarede til og med den 20de, blev af de i rorværene tilstedekomne fiskere vinterfisket allerede fra den 8de december paabegyndt ved de vanlige fiskepladse, væsentlig ved benyttelse af linebrug. Fangsten ved hver trækning var ikke af nogen større betydning, almindelig en 20 til 50 tal torsk og kun enkeltvis noget mere; derimod erholdtes af kveite paa linerne en noksaa god del, der omsattes i denne tid til en pris af 30 à 40 øre pr. kg.

Fra 21de december og hele maaneden ud blev her stormveir, saa ingen fiskebedrift kunde foregaa. Ved januar maaneds begyndelse blev veiret igjen roligere, flere fiskere kom da tilstede, og foretoges da sætninger med saavel liner som garn. Fangsten hver gang forblev mindre, for begge slags brug 30—50, enkeltvis op til omkring 100 tal torsk. I tidligere aar var ved disse tider bekommet paa garnene en ikke saa liden del sei, men iaar er af denne fiskesort intet bekommet.

Da opsynet var sat den 11te januar var tilstede og blev indtegnet i første merkedistrikt 19 baade, hovedsagelig garnbaade med en besætnidg af 95 mand, i 2det distrikt 14 garn- og linebaade med 69 mand, i 3die distrikt 43, væsentlig linebaade med 135 mand og i 4de distrikt 32 linebaade med 122 mand. Ifølge indsamlet opgave udgjorde det fra december og til opsynets ankomst den 11te januar opfiskede parti 4 500 tal torsk og af kveite ca. 10 000 kgr., hvilke partier er medtaget og indbefattet i det samlede udbytte som af fiskeriopsynet er opgivet. Belægget af baade og mandskaber forøgedes efterhvert, saa her ved januar maaneds udgang var tilstede 42 garnbaade, hvoraf 12 med storgarn og 30 med smaagarn samt 118 linebaade med i det hele en samlet besætning af 672 mand.

De i sjøveirsdagene fra 11te til og med 16de januar foregaaede trækninger afgav for smaagarnbaadene almindelig fra 30—50 tal, enkeltvis 100—150, storgarnbaadene 0—30, linebaadene til samme tid 40—350, enkelt baad 500, almindeligt omkring 100.

Fra 18de til og med 25de januar stormveir af s. og s.v. med øsende regn. Nogen sjødrift kunde i denne tid ikke foregaa, ligesom veiret ogsaa i den øvige tid af maaneden lige til de par sidste dage var uroligt og hindrende for bedriften. Af det under stormdagene i sjøen staaende brug blev meget beskadiget og af linebruget tildels tabt.

Fiskepartiet ved januar maaneds udgang til og med den 30te udgjorde 70 000 tal torsk.

Februar maaned igjennem paa nogle dage nær var her jevnlig sjøveir, dog var man i dagene fra den 5te til og med den 12te februar noget generet i fiskebedriften ved det i denne tid indtrufne skarpe frostveir, der gik ned til endog ÷ 9—÷ 11. Gr. R. Udreise til fisket blev dog foretaget, og var fangsten saavel paa smaagarn som liner tildels noksaa god. Kulden blev fra den 13de februar i aftagende, fra den 16de til den 18de steg temperaturen til ÷ 1°, og fra den 19de til maanedens udløb var her mildt vaarlig veir med 1—2 gr. varme. Fangsten i denne tid var god overalt, saavel for garn som for liner. Da brugen af storgarn vedblev at give liden fangst, blev disse for det meste sløifet og ombyttet med linebrug, flere af garnbrugerne benyttede samtidig med garnene ogsaa linebrug. I februar maaned kom efter hvert flere fiskere tilstede. Ved maanedens udløb var belægget 184 baade med en bemanding af 766 mand. Den i februar bekomne fangst androg til 357 000 torsk, saa det hele fiskeparti ved udgangen af denne maaned kom op til 427 000 tal.

Den 29de februar og 1ste mars var stormveir men fra 2den til og med 5te mars var igjen godveir og ligesaa den 8de mars; de i disse dage foregaaede trækninger gav ligesom i februar maaned et meget godt udbytte. Den 7de, 9de—12te mars foregik delvise trækninger, men hver gang med liden fangst.

Fra 13de og for det meste til og med den 26de mars var veiret stormfuldt og omløbende, den 13de—15de n.o. med fok og snekave og senere s. og s.v. tildels med orkanagtig styrke i forbindelse med rok og regn. Fra rorværene Sørsand og Nyksund, hvor man har kortere tilror til sættepladsene, tilluredes den 21de—23de under givne dis i veiret at faa nogle delvise trækninger med fangst 70—200. Den 27de blev veiret igjen roligt, saa man kom ud at søge efter bruget, som havde staaet en 8—14 dage i sjøen. Det meste gjenfandtes, men noget tabt og meget i beskadiget tilstand. Den 29de og 30te blev trukket nysat brug, der gav en særdeles god fangst. Fisket blev afbrudt i paaskeugen den 31te, men da der var gode udsigter, erklærede fiskerne at ville fortsætte efter helgen.

I mars maaned blev baadbelægget med linebrug videre forøget, saa belægget blev ialt 200 baade med en bemanding af 808. Den i

mars bekomne torskefangst udgjorde 245 000, hvorved fiskepartiet forøgedes til ialt 672 000.

De fiskere, som midlertidig var afreist for at tilbringe paaskedagene i hjemmet, vendte tilbage til rorværene den 4de og 5te april. I de paafølgende dage efter paaske den 5te til og med 9de var veiret sommerligt og roligt med 5 à 6 varmegrader. I de gode udsigter om fisket, man nærede under paaske, blev man imidlertid skuffet, idet de paafølgende dage 5te til 9de april — uagtet det gode veir — gav ved hver trækning ringe afkastning. Da der i de sidste dage af ugen heller ikke skedte nogen bedring, afreiste endel baade, ligesom ogsaa fiskeriopsynet beordredes afsluttet ved ugens udløb den 9de april.

Den i disse dage i april bekomne fangst androg til 15 000, saa fiskepartiet ved fiskeriopsynets afslutning udgjorde ialt 687 000.

I januar havdes for samtlige distrikter fra 6—8 hele og 2—4 delvise sjøveirsdage, i februar 13—19 hele og 4—6 delvise og i mars maaned 8—10 hele og 4—10 delvise. Foruden stormveir var sjø og strid strøm tildels til hinder for udreise eller trækning af fiskeredskaberne.

Af fiskekjøbere var her i det hele 24 landkjøbere, iberegnet de fleste af distriktets handelsmand.

Fiskens leverholdighed har været yderst ringe, saa man gjennemsnitlig vel neppe kan regne mindre end 1 000 torsk til 1 hl. lever. Opgaverne dog noget forskjellige fra de forskjellige rorvær, eftersom fisken var bekommet paa grundere eller dybere vand. Leverens fedme 30—35 %, enkeltvis 40 %.

I den første tid af fisket var fisken noget større og fyldigere, saa 100 sløiet garnfisk havde en vegt af endog noget over 200 kg. og linefisk 160—170, senere afgav den mindre vegt. Tilførsel af agnsild har jevnlig iaar forekommet, saa man faa gange har været i mangel deraf. Prisen har været tildels stivt anlagt fra 5 op til 10 kr. pr. kasse. Fiskerne med linebrug var derhos for det meste forsynet med saltet blæksprutagn, men da her ud for kysten efter udvisende af fiskens aabning maatte være jevnlig sild tilstede, gav liner med sildagn et langt bedre fangstudbytte end med saltet blæksprut.

De, som iaar var rustet til fisket med de saakaldte storgarn, havde et saare lidet udbytte. Fangsten var almindelig 0—20 à 30, kun enkeltvis en og anden gang en fangst af 100—150 tal. Antagelig vil storgarnbruget i næste vinterfiske sløifes og ombyttes med smaagarn eller liner. Eftersom fisket iaar har stillet sig, er det at antage, at belægget af baade og fiskere ved næste aar vil tage en større tilvekst. Slitagen paa garn sættes til ca. kr. 20.00 pr. garnbaad: pr. linebaad anslaaes agnudgifterne til kr. 125.00 og linetabet til kr. 20.00.

Ved ulykkestilfælde under dette fiske omkom desværre den 16de

mars 5 unge friske mænd fra rorværet Tinden i 1ste merkedistrikt, idet stormen tog til, medens de var ude at trække fiskeredskaberne. Ulykken formenes indtruffen under forsøget at krydse op til rorværet. Her var almindelig beklagelse over, at redningsskøiten, som kom til Sunderø den 12te januar, maatte efter given ordre igjen afreise efter nogle faa ugers ophold her. Nogen anden ulykke paa sjøen under fisket er ikke forekommet, derimod forefaldt adskillig skade paa land under de orkanagtige storme over midten af mars, hvorved 3 menneskeliv gik tabt.

Efter opsynets afslutning kom fra midten af 2den uge efter paaske igjen et godt opsving i fisket, og da flere fiskere forblev beliggende i fisket og veiret dertil roligt, samt da tilførsel af fersk sildeagn fremdeles paagik, blev i dagene fra den 13de april til maanedens udgang adskillig torsk opfisket.

Tabel 1 viser belægget af garnbaade, linebaade og fiskere samt det af hvert brug opfiskede kvantum saavel for hvert af de 4 merkedistrikter som for alle tilsammen;[1]) tabel 2 viser de deltagende fiskeres hjemsteder.

Tabel 1.[2])

Merkedistrikt	Hvilket brug	Antal		Udbytte		
		Baade	Mand	Torsk stkr.	Lever hl.	Rogn hl.
1ste	Garnbaade	19	97	50 000	63	50
	Linebaade	5	13	7 000	5	4
	Ialt	24	110	57 000	68	54
2det	Garnbaade	11	56	25 800	30	25
	Linebaade	24	86	70 800	66	70
	Ialt	35	142	96 600	96	95
3die	Garnbaade	12	52	44 800	56	45
	Linebaade	68	263	321 200	357	331
	Ialt	80	315	366 000	413	376
4de	Garnbaade	7	30	16 600	21	18
	Linebaade	55	213	153 400	149	181
	Ialt	62	243	170 000	170	199
Samtlige	Garnbaade	49	235	137 200	170	138
	Linebaade	152	575	552 400	577	586
	Ialt	201	810	689 600	747	724

1) Opfiskede kvantum gjælder kun til 9de april, da opsynet hævedes.

2) Gjælder kun til 9de april, da opsynet hævedes; fisket varede endnu en tid, hvorfor udbyttet bliver større end her medtaget — se foran, lensmandens opgave.

Tabel 2.

Hjemsted — herred	Antal		Antal		Tilsammen	
	Garn-baade	Mand	Line-baade	Mand	Baade	Mand
Øksnæs	32	160	101	381	133	541
Hadsel...........	7	30	5	18	12	48
Dverberg.........	6	30	29	116	35	146
Sortland	4	15	14	47	18	62
Ibestad	—	—	2	11	2	11
Trondenes........	—	—	1	2	1	2
Tilsammen	49	235	152	575	201	810

Øksnæs fiskeriopsyn 9de/26de april 1904.

Ærbødigst
L. M. Herness.

3. Bø. I dette herred dreves fisket af 950 mand med 330 baade samt af 275 mand med 30 skøiter og 90 doryer, altsaa ialt 1 225 mand mod i 1903 676 mand med 150 baade, 30 skøiter og 2 dampskibe. Skøiterne samt 250 af baadene med tilsammen 775 mand brugte line, medens 450 mand med 80 baade brugte garn.

Opfisket blev paa line 473 000 stkr. skrei og med garn 234 000, tils. 707 000 fisk, 1 015 hl. lever og 300 hl. rogn mod i 1903 610 000, 350 og 180. Som gjennemsnitspriser opgives kr. 19.50, pr. 100 sløiet fisk, kr. 30.00 pr. hl. lever og kr. 48.00 pr. hl. rogn, og værdien bliver efter dette kr. 137 865.00 for fisken, kr. 30 450.00 for leveren og kr. 14 400.00 for rognen, tilsammen kr. 182 715.00 mod i 1903 kr. 113 900.00. Gjennemsnitslotten bliver kr. 149.00 mod i 1903 kr. 169.00.

Af fiskepartiet blev 58 000 stkr. saltet til klipfisk og 649 000 hængt til rundfisk. Af leverpartiet blev 960 hl. dampet og gav 240 hl. medicintran, medens 55 hl. lever blev tilovers til anden tran. Der mødte 2 kjøbefartøier.

4. Sortland. Her dreves fisket atter som et hjemmefiske ligesom før 1903. Antal fiskere og baade opgives ikke. Opfisket blev 27 400 stkr. skrei, 50 hl. lever, 50 hl. rogn og 5 000 hoveder, der tilsammen efter gjennemsnitspriser henholdsvis kr. 15.00, 25.00, 25.00 og 0.50 indbragte kr. 6 635.00 mod ifjor kr. 45 700.00, da det gav et parti af 300 000

stkr. torsk og dreves af 660 mand med 100 baade, 40 skøiter og 10 dampskibe. Hele fiskepartiet blev hængt. Af 30 hl. af leveren dampedes 10 hl. medicintran, medens 20 hl. blev tilovers til anden tran. Der mødte ingen kjøbefartøier.

Særskilt meddeler lensmanden, at der fiskedes og indbragtes til distriktet „fra havet“ yderligere 10 000 stkr. skrei, samt at der fra Lofoten tilførtes 15 000 stkr. sløiet fisk, denne fisk antages ikke at være medregnet i Lofotopsynets opgave, hvorimod den tilhørende lever etc. skal være medregnet. Det samlede fiskeparti regnes derfor til 52 400 stkr. og værdien kr. 11 330.00.

5. **Hadsel.** Skjønsmæssig anslaar lensmanden udbyttet til 100 000 stkr. skrei, værdi kr. 17000.00 samt 150 hl. lever, værdi kr. 4 500.00. Fisken blev hængt og leveren dampet. Fisket foregik i april og mai, væsentlig paa strækningen Holdø—Sommernes, Eidsfjorden samt nord- og vestsiden af Hadseløen.

6. **Gimsø.** 257 mand med 46 baade drev fisket med udbytte 130 000 stkr. torsk, 160 hl. lever, 55 hl. rogn og 130 000 hoveder mod i 1903 henholdsvis 244 mand, 46 baade, 300 000 fisk, ingen nævneværdig lever og 80 hl. rogn. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 19.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 36.00 pr. hl. lever, kr. 20.00 pr. hl. rogn og kr. 0.60 pr. 100 hoveder, og den samlede værdi beregnes efter dette til kr. 32 340.00 og lotten til kr. 126.00 mod i 1903 kr. 62 780.00 og kr. 257.00.

Af fisken saltedes 15 000 stkr. og hængtes 115 000; al leveren dampedes og gav 40 hl. medicintran. De vigtigste vær var Hovsund med 128 mand og 60 000 fisk samt Laukvik med 122 mand og 68 000 fisk.

Lensmanden skriver: „Af baadlagene var 33 baade med 185 mand hjemmehørende i Gimsø, 9 med 48 mand i Hadsel, 2 med 13 mand i Borge, 1 med 6 mand i Valberg og 1 med 5 mand i Vaagan. Samtlige baade var linebaade med undtagelse af 1, der roede med storgarn med 7 mands besætning, Af linebaadene prøvede flere at ro med smaagarn, men fik paa disse ingen fangst. Foruden ovennævnte baade drev en stor mængde skøiter og nogle dampbaade fisket for distriktets fiskeegger, uden at dog hverken disses antal eller hjemsted kan opgives.

Fisket faldt til midten af februar yderlig smaat og var ogsaa til denne tid meget hindret ved uveir; fra midten af februar til midten af mars fiskedes lidt bedre, men dog ei af nogen større betydning; fra midten af mars til slutningen af samme maaned hindrede uveir alt fiske, i april fiskedes jevnt, men fremdeles smaat. Fisket maa betegnes som mislykket. Priserne var vistnok høie, men opslugte agnet den største del

af fangstudbringendet, saa nettofortjenesten for hvert enkelt baadlag blev meget ringe.

Fisken faldt iaar lidt federe end forrige aar.

Priserne var noksaa høie, pr. 100 fisk fra kr. 17.00—20.00, pr. hl. lever kr. 35.00—40.00 og pr. hl. rogn fra kr. 15.00—25.00.

Der forefaldt iaar som ifjor en mængde redskabstab, iaar næsten udelukkende foraarsaget ved hærverk og ran. En stor del af dette tab skylder fiskerne paa den mere og mere tiltagende brug af skøiter og dampskibe, der lettere kommer til fiskeeggen og sjelden har faste sætninger paa en enkelt eg, men flytter hist og her, samt at der ei er adgang til lovlig fastsat udrorstid om morgenen for samtlige ydersidens vær.

Sundhedstilstanden var god, ligeledes almuens forhold. Ingen bøder for overtrædelser af fiskerilovgivningen er forelagt. Intet menneskeliv gik tabt; ingen kjøbefartøier var tilstede.

Opgave over fiskernes antal og udbytte ved de forskjellige vær følger.

Opgave

over fiskernes antal og deres udbytte m. m. ved vinterfisket aaret 1904.

Fiskeværene	Antal baade	Antal mand	Udbytte		
			Fisk stkr.	Lever hl.	Rogn hl.
Vikerø	1	7	2 000	3	1
Hovsund	23	128	60 000	74	24
Laukvik	22	122	68 000	83	30
	46	257	130 000	160	55

Gimsø lensmandsbestilling den 14de juni 1904.

Edv. Roll.

7. Borge. Fisket dreves her af 509 mand med 94 baade og 10 skøiter mod i 1903 523 mand med 100 baade. 71 mand med 12 baade brugte alene garn, 186 mand med 37 baade og de 10 skøiter alene line, og 252 mand med 45 baade saavel garn som andre redskaber. Opfisket blev 298 000 stkr. skrei, 300 hl. lever og 290 hl. rogn mod i 1903 248 000, 92 og 330. Gjennemsnitsprisen blev kr. 20.00 pr. 100 stkr.

sløiet fisk, kr. 40.00 pr. hl. lever og kr. 23.00 pr. hl. rogn, hvorefter værdierne bliver kr. 59 600.00 for fisken, kr. 12 000.00 for leveren og kr. 6 670.00 for rognen, tilsammen kr. 78 270.00 mod i 1903 kr. 60 890.00. Gjennemsnitslotten bliver kr. 154.00 mod i 1903 kr. 116.00.

Af fiskepartiet saltedes til klipfisk 12 000 stkr., medens 283 000 hængtes til rundfisk og 3 000 blev forbrugt af fiskerne selv.

Af 240 hl. lever dampedes 100 hl. medicintran, medens 60 hl. lever blev tilovers til anden tran.

Der mødte ingen kjøbefartøier. Ved ulykkeshændelse omkom 5 mand.

De største fiskevær var:

Kvalnæs	med	113	mand	og	40 550	fisk
Høinæs og Sandø	„	103	„	-	38 800	„
Borgevær	„	99	„	-	44 200	„
Eggum	„	196	„	-	171 450	„

8. Vaagan. I Vaagan foregik i 1904 efter opsynets slut ikke yderligere skreifiske.

9. Buksnæs. Her fiskedes af 750 mand med 150 linebaade 120 000 stkr. torsk, 150 hl. lever, 80 hl. rogn og 80 000 hoveder mod i 1903 1 500 mand, 300 baade og 300 000 fisk. Gjennemsnitspriserne sættes til kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 35.00 pr. hl. lever, kr. 40.00 pr. hl. rogn og kr. 0.40 pr. 100 hoveder, og værdierne bliver da kr. 21 600.00 for fisken, kr. 5 250.00 for leveren, kr. 3 200.00 for rognen og kr. 320.00 for hovederne, ialt kr. 30 370.00 mod i 1903 kr. 64 000.00.

Af fiskepartiet blev 118 000 hængt og 2 000 opbrugt af fiskerne selv; af leveren blev 50 hl. dampet til 12 hl. medicintran, medens 100 hl. lever blev tilovers til anden tran. Der mødte ingen kjøbefartøier.

Af dette fiskeparti blev 70 000 optaget af 60 mand som fra medio januar til medio mai drev det hele fiske ved Hæsholmerne paa Yttersiden, og for disse blev gjennemsnitslotten skjønsmæssig[1]) ca. kr. 305.00; det øvrige af partiet, 50 000 fisk blev ugen efter Lofotopsynets slut opfisket af 690 mand, som blev liggende igjen i Stamsund, Steine, Ure, Mortsund og Balstad; disse fiskere fik herved antagelig[1]) gjennemsnitlig ca. 18.00 i tillæg til sin Lofotlot.

10. Flakstad. Efter at Lofotopsynet var hævet fortsatte i Flakstad ca. 700 mand fisket med ca. 180 baade, alle med line; dette efter-

---

[1]) Disse lotter kan ikke beregnes proportionalt efter antal fisk og fiskere, da fisken er værdifuldere først i fisket end i de sidste dage.

fiske varede tildels helt til 28de mai og gav et udbytte af 295 000 skrei, 174 hl. lever og ca. 200 000 hoveder. Da gjennemsnitspriserne er anslaaede til henholdsvis kr. 19.00, kr. 23.00 og kr. 0.30, bliver værdien for fisken kr. 59 050.00, for leveren kr. 4 000.00 og for hovederne kr. 600.00, tilsammen kr. 60 650.00 mod for samme efterfiske i 1903 kr. 70 340.00.

Af fiskepartiet blev 17 000 saltet og 278 000 hængt. Al lever blev dampet og gav 50 hl. medicintran.

Af kjøbefartøier laa der igjen 6, hvilke blev medregnede af opsynet.

I Sørvaagen og Bogen blev opfisket mest, nemlig 109 500, og der varede ogsaa fisket længst, dernæst kommer Tind med 36 500 og Aa med 32 500. Ved dette efterfiske fik de 700 mand en gjennemsnitlig tillægslot paa ca. kr. 87.00 mod i 1903 ca. kr. 100.00.

II. Værø og Røst.

Lensmanden indberetter:

A. Værøfisket.

De fremmede fiskere begyndte at indfinde sig den 10de januar, men først ved udgangen af maaneden var der vanligt belæg.

Veirforholdene hindrede imidlertid ethvert fiskeforsøg indtil 28de januar, da veiret bedagedes, saa man for rorværet Mostad kunde faa gjort et prøvesæt af liner, som efter at have staaet i 2 nætter blev trukket med en fangst af 70 skrei.

Den 4de februar blev natstaaede liner trukket af flere baade paa Værøens indreside med fangst 20—170, almindeligst 50 skrei. 1 garnbaad fik paa yttersiden 9 skrei.

Under forholdsvis gunstige veirforholde dreves fisket i februar og til henimod udgangen af mars maaned med et tarveligt udbytte, idet der ikke var nogen fisketyngde tilstede.

Paa garn var det omtrent „svart“, hvorfor fisket med dette redskab blev opgivet efter nogle forsøg.

Forsøg med dybsagn udi mars maaned blev ogsaa snart opgivet, da man heller ikke fik nogen nævneværdig fangst paa dette redskab.

Den 28de mars tog fisket et glædeligt opsving, idet man da paa 2 nætters liner fik optil 600 skrei og den følgende dag paa 3 nætters liner fik optil 700.

Samtidig med at forhaabningerne nu steg, blev imidlertid veir- og strømforholdene hinderlige for fisket, saa udbyttet blev ujevnt og ikke som man havde haabet.

En forandring til det bedre indtraadte først den 11te april, fra

hvilken tid og til udgangen af maaneden der fiskedes ret godt under gunstige veirforholde.

Efterat man fra fiskets begyndelse og til udgangen af mars havde drevet fisket nært land, maatte man fra begyndelsen af april stadig længere og længere ud paa havet. Paa denne tid fiskedes der ogsaa godt paa Værøens ydreside.

I sidste halvdel af april maaned fiskedes der i ca. 2 uger godt tildels udmerket paa dagliner ægnet med saltet skjæl.

Forøvrigt brugtes som agn til henimod udgangen af mars saltet sild og brisling. I april maaned var der stadig tilførsel af fersk sild, som fuldstændig fortrængte saltet sild og brisling.

Fra fiskets begyndelse var skreien forholdsvis fed og fyldig, idet leverholdigheden var 600—800 og fiskevegten 200 kg., medens forholdet ved fiskets slutning medio mai maaned var saadan: leverholdighed 2 000, fiskevegt 120—140.

Det bedste fiske foregik fra 15de april til maanedens udgang, men først medio mai maaned kunde fisket ansees som afsluttet, idet det ikke længere gav regningssvarende udbytte, hvorfor de fremmede fiskere forlod stedet i første halvdel af mai maaned.

Redningsskøiten „Bergen“ var stationeret paa Værø fra $^{9}/_{2}$—$^{15}/_{4}$.

6 trandamperier var under fisket i virksomhed, hvilke tilsammen tilvirkede 164 hl. dampmedicintran. I Værøfisket deltog ialt 192 linebaade og 2 bankskøiter med tilsammen 879 mand, hvorhos 1 kjøbefartøi var tilstede.

Man havde ialt 39 hele og 24 delvise søveir.

Det opfiskede parti udgjorde til medio mai 943 000, rognpartiet (afsluttet $^{20}/_{4}$) med 295 hl., lever 120 hl., dampmedicintran 164 hl.

Gjennemsnitspriserne var for 100 sløiet skrei kr. 18.00, pr. hl. lever kr. 35.00, hoveder kr. 0.40 pr. hundrede, rogn kr. 50.00 pr. tønde.

Værdien af Værøfisket er beregnet til kr. 201 928.00 og bruttolotterne pr. mand ansat til kr. 245.00. Redskabstab var iaar forholdsvis forsvindende. Den $^{13}/_{2}$ forliste en fiskebaad paa reise fra rorværet Kvalnæs til handelsstedet Røstnæsvaag, idet den seilede sig paa et braat; 2 af baadens besætning omkom.

B. Røstfisket.

Grundet veirforholdene tog fisket sin begyndelse først i sidste halvdel af januar. Den 27de samme maaned blev 11 nætters garn trukket med 30—60 skrei.

I februar maaned hindredes ogsaa bedriften af stormende veir og de trækninger, som foregik i denne maaned og til sidste halvdel af mars maaned, vidnede om, at der ikke var nogen fisketyngde tilstede.

Særlig mislykket var garnfisket, som derfor fra begyndelsen af mars maaned for en tid blev ganske opgivet af de fleste baade, idet disse gik over til at bruge liner, hvorpaa udbyttet var meget bedre.

I begyndelsen af februar maaned var det første belæg af fremmede fiskere ankommet. Der var da tilstede 92 storgarnbade, 9 smaagarnbaade, 33 linebaade og 3 kjøbefartøier.

Til den 15de mars var der kun opfisket 117 000 skrei. Omkring den 23de s. m. var flere fiskedampskibe og baade begyndt at indfinde sig. Ved denne tid begyndte ogsaa fisket at tage sig op. Navnlig gav dagliner ægnet med skjæl et rigt udbytte i tiden fra 24de mars til henimod udgangen af april. Mindre var udbyttet paa natliner, hvorimod enkelte af de faa garnbaade, som drev fisket i denne tid enten udelukkende med garn eller baade garn og liner, gjorde en rig fangst baade paa indresiden og ydresiden.

Fisket foregik dog iaar væsentlig paa indresiden nær land. Specielt var dette tilfældet med daglinefisket.

Dybsagnfiske blev forsøgt ud i april maaned, men gav ikke noget nævneværdigt udbytte.

Deltagelsen i Røstfisket omfattede 17 fiskedampskibe, 35 bankskøiter, 395 baade med tilsammen 2 100 mand.

Derhos var tilstede ialt 51 kjøbefartøier, og var 5 trandamperier i virksomhed.

Til 30te april udgjorde det opfiskede parti.......	2 520 500 stkr.
Senere til medio mai, da skreifisket paa det nærmeste maatte ansees afsluttet, opfiskedes yderligere	142 000 „
Tilsammen	2 662 500 stkr.

Leverpartiet 46 hl., dampmedicintran 667 hl., rognpartiet 607 hl.

Gjennemsnitspriserne var for sløiet torsk kr. 19.00 pr. hundrede, lever kr. 40.00 pr. hl., rogn kr. 50.00 pr. tønde, hoveder kr. 0.50 pr. hundrede.

Værdien af Røstfisket er beregnet til kr. 613 850.00 og bruttolotterne pr. mand anslaaet til kr. 290.00 for linefiskerne, kr. 280.00 for garnfiskerne og for dem, der drev begge slags brug kr. 300.00.

Under den store tilstrømning af fremmede fiskere i april maaned tabtes der ved sammenvikling og ved tyverier paa sjøen adskillig redskab.

Under den store ansamling af fartøier og baade fik man fuld forstaaelse af, hvor paakrævet det vil være, at den forestilling, som af Værø herredsstyre allerede for flere aar siden er gjort om nødvendigheden af, at der paa Røst anbringes flere fæstigheder, snarest muligt imødekommes.

Som det nu er, er det omtrent ugjørligt at holde god orden paa havnen, idet der ikke findes fornødne tørnringe, og følgen er, at man nu

maa fortøie sig, hvor man finder det beleiligst, uden hensyn til om man spærrer seilløbet og er til hinder for færdselen.

Den 5te februar kuldseilede 1 baad udfor Røst og omkom besætningen 4 mand. 24de mars omkom ligeledes 1 mand paa reise fra Buværet til Røst, idet han blev slaaet overbord af bommen.

Fra 12te januar til 15de mars ledes politiopsynet af undertegnede som stedets lensmand med bistand af auth. lensmandsbetjent Michalsen og kirkesanger Rekstad. Fra 15de mars til 30te april var ekstraordinært opsyn i virksomhed med undertegnede som overopsynsbetjent med station paa Røstnesvaag og sergeant Ramberg som opsynsbetjent paa Røst med station paa Glen.

Sundhedstilstanden og ordenen under fisket var meget god.

Under det ordinære opsyn, der ogsaa fortsatte efter 30te april og vedvarede til 14de mai, forelagdes ingen bøder for overtrædelse af fiskeriloven, medens der under det ekstraordinære opsyn forelagdes ialt 25 bøder, hvorhos 24 personer anmeldtes for ulovlig handel.

Ved foranstaltning af Tromsø biskop og forskjellige missionsselskaber var der ogsaa iaar sørget for Guds ords forkyndelse — foruden ved sognepresten — af stiftskapellanerne Velle og Ristesund samt flere emissærer.

Den 30te april, da ekstraordinære opsyn hævedes, var der tilstede paa Værø 167 baade og 2 bankskøiter med tilsammen 805 mand samt 1 kjøbefartøi. Paa Røst 230 baade, 30 skøiter, 15 fiskedampskibe med tilsammen 1 500 mand. Derhos 36 kjøbefartøier.

Værø den 23de juni 1904.

Rønning.

Af de ialt deltagende 587 baade havde 31 tilsammen 46 doryer, de 37 skøiter havde 84 og de 17 dampere 102. De 52 fremmødte kjøbefartøier havde en besætning paa 220 mand og drægtighed 2 278 tons; et fartøi laa i Værø, resten i Røst. Det samlede antal fiskere var altsaa 2 979 mand og det samlede udbytte 3 605 500 stkr. torsk, 2 546 hl. lever, 902 hl. rogn og 3.2 mill. hoveder, mod i 1903 2 460 000 fisk, 563 hl. lever, 1 100 hl. rogn og 2 220 000 hoveder.

De gjennemsnitlige priser var kr. 18—19.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 35—40.00 pr. hl. lever, kr. 36.00 pr. hl. rogn og kr. 0.40—0.50 pr. 100 hoveder; værdierne beregnes efter dette til kr. 669 025.00 for fisken, kr. 98 840.00 for leveren, kr. 32 650.00 for rognen og kr. 15 259.00 for hovederne, tilsammen kr. 815 772.00 mod i 1903 kr. 566 060.00.

Af fiskepartiet blev 1 105 300 stkr. saltet til klipfisk, 2 464 700 hængt til rundfisk og 35 500 forbrugt af fiskerne selv. Af leverpartiet dampedes 2 380 hl. til 787 hl. medicintran, medens 166 hl. lever blev tilovers til andre sorter tran.

12. Steigen. Her dreves fiske af 100 mand med 41 baade mod i 1903 234 mand med 90 baade. Samtlige brugte baade line og garn; opfisket blev 82 000 stkr. skrei, 92 hl. lever, 48 hl. rogn og ca. 10 000 hoveder, og gjennemsnitspriserne sattes til kr. 20.00, 13.00, 18.00 og 0.50. Værdien anslaaes ialt til kr. 18 500.00 mod i 1903 kr. 42 630.00, og gjennemsnitslotten bliver kr. 185.00 mod i 1903 kr. 182.00.

Af fiskepartiet blev 28 000 stkr. saltet til klipfisk, 53 000 hængt til rundfisk og 1 000 anvendt i ferskfiskhandelen.

Af leveren blev der ikke dampet medicintran. Der mødte ingen kjøbefartøier.

13. Gildeskaal. Her drev 140 mand linefiske med 35 baade og fik 101 000 stkr. skrei, der gav 126 hl. lever og 100 hl. rogn. I 1903 var det 165 mand, 58 baade og 118 000 skrei. Gjennemsnitsprisen var kr. 23.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 35.00 pr. hl. lever og kr. 40.00 pr. hl. rogn, og værdien blev ialt kr. 31 640.00 mod i 1903 kr. 31 956.00; gjennemsnitslotten blev kr. 226.00 mod i 1903 kr. 194.00. Af fiskepartiet saltedes 40 000 og hængtes 61 000. Af leverpartiet dampedes 56 hl. til 8 hl. medicintran, medens 70 hl. blev tilovers til anden tran. De to anvendte fiskevær var Fugløvær med 60 mand og 47 000 fisk samt Fleinvær med 80 mand og 54 000 fisk. Ingen kjøbefartøier.

14. Hammerø. I dette herred dreves i 1904 fiske af 66 mand med 19 baade, alle med line mod i 1903 46 mand med 11 baade. Udbyttet blev 35 000 skrei og 30 hl. lever, gjennemsnitspriser kr. 15.00 og kr. 40.00. Værdien anslaaes til kr. 6 450.00 og lotten til kr. 98.00. I 1903 opfiskedes 30 000 fisk, værdien blev kr. 6 600.00 og lotten kr. 143.00.

Hele fiskepartiet blev hængt til rundfisk. Der mødte et kjøbefartøi.

15. Bodin. Her fiskede 27 mand med 9 baade, alle med line mod i 1903 160 mand med 80 baade. Udbyttet blev 27 000 fisk, 23 hl. lever og 18 hl. rogn, som efter gjennemsnitsprisen kr. 22.00, 17.00 og 45.00 udbragte en værdi af kr. 7 141.00 og en lot paa kr. 264.50. I 1903 blev udbyttet 43 000 fisk, værdien kr. 7 750.00 og lotten kr. 48.00. Intet af leveren dampedes. Hele fiskepartiet hængtes. Fisket foregik ved Givær.

16. Melø. 95 mand med 50 smaabaade drev her fiske med udbytte 25 000 fisk, 42 hl. lever, 30 hl. rogn og 25 000 hoveder til samlet værdi kr. 7 190.00. 12 baade brugte kun garn, 38 saavel garn som andre redskaber, 20 000 opfiskedes med garn, 4 000 med line og 1 000 med snøre. Deltagelsen og udbyttet i 1903 var 220 mand, 130 baade og 110 000 fisk, værdi kr. 20 150.00. Gjennemsnitspriserne var kr. 20.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 20.00 pr. hl. lever, kr. 40.00 pr. hl. rogn og

kr. 0.60 pr. 100 hoveder, gjennemsnitslotten blev kr. 76.00 mod i 1903 kr. 92.00. Af fiskepartiet blev 8 000 stkr. saltet og 17 000 hængt. Af leveren tilvirkedes ikke medicintran. Kjøbefartøier fremmødte ikke. Folkene laa ikke samlede i fiskevær, idet fisket foregik som hjemmefiske over store dele af distriktet.

17. Rødø. Her fiskede 408 mand med 99 baade, hvoraf 25 garnbaade og 74 linebaade mod i 1903 430 mand med 105 baade. Udbyttet blev 460 000 stkr. skrei, 470 hl. lever, 500 hl. rogn og ca. 400 000 hoveder mod i 1903 290 000 skrei. Gjennemsnitspriserne blev kr. 21.90 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 36.00 pr. hl. lever, kr. 25.00 pr. hl. rogn og kr. 0.50 pr. 100 hoveder, og værdien bliver da kr. 100 740.00 for fisken, kr. 16 920.00 for leveren, kr. 12 500.00 for rognen og kr. 2 000.00 for hovederne, tilsammen kr. 132 160.00 mod i 1903 kr. 72 210.00. Af fiskepartiet toges 100 000 med garn og 360 000 med line. Gjennemsnitslotten blev kr. 324.00 mod i 1903 kr. 168.00.

Af leverpartiet dampedes 450 hl. til 170 hl. medicintran, medens 20 hl. lever blev tilovers til anden tran. Af fiskepartiet blev 190 000 saltet og 270 000 hængt. Der mødte 8 kjøbefartøier. De anvendte fiskevær var Myken med 274 mand og 31 000 fisk samt Valvær med 134 mand og 150 000 fisk. Fangsten foregik fra 10de februar til 30te april.

18. Trænen. Skreifisket dreves her af 2 000 mand med 560 baade, hvoraf 500 med line og snøre og 60 med garn og andre redskaber; i 1903 fiskedes af 1 400 mand med 450 baade. Udbyttet blev 660 000 stkr. torsk, 600 hl. lever, 380 hl. rogn og 600 000 hoveder mod i 1903 950 000 stkr. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 24.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 34.00 pr. hl. lever, kr. 20.00 pr. hl. rogn og kr. 0.70 pr. 100 hoveder, og efter dette blev værdierne kr. 158 400.00 for fisken, kr. 20 400.00 for leveren, kr. 7 600.00 for rognen og kr. 4 200.00 for hovederne, tilsammen kr. 190 600.00 mod i 1903 kr. 216 250.00. Mandslotten blev kr. 95.00 mod i 1903 kr. 154.00.

Af fiskepartiet saltedes 140 000 til klipfisk, 510 000 hængtes til rundfisk, 5 000 blev anvendt i ferskfiskhandelen, og 5 000 blev forbrugt af fiskerne selv. Af leverpartiet dampedes af 560 hl. 180 hl. medicintran, medens 40 hl. lever blev tilovers til anden tran. Af kjøbefartøier mødte 8, besætning 30 mand, drægtighed 280 tons.

De benyttede fiskevær var Selvær, hvor fra midten af januar til midten af april 290 mand fik 170 000 fisk, og Husø og Sydholmen, hvor fra begyndelsen af mars til udgangen af april 1 710 mand fik 490 000 fisk.

19. Dønnes. Fisket foregik i Aasvær fra januar til begyndelsen af april og dreves af 344 mand med 99 baade mod i 1903 177 mand med 49 baade. Af baadene drev 8 med garn og 91 med line, dog saa, at henved slutten af fisket gik næsten samtlige over til at bruge line. Udbyttet blev 325 000 stkr. skrei, 325 hl. lever, 352 hl. rogn og 205 000 hoveder, som, efter gjennemsnitspriser af kr. 25.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 30.00 pr. hl. lever, kr. 40.00 pr. hl. rogn og kr. 0.50 pr. 100 hoveder, gav et pengeudbytte paa kr. 81 250.00 for fisken, kr. 9 750.00 for leveren, kr. 14 080.00 for rognen og kr. 1 025.00 for hovederne, tilsammen kr. 106 105.00. I 1903 var udbyttet 150 000 fisk og totalværdien kr. 39 105.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 308.00 mod i 1903 kr. 221.00.

Af leveren dampedes 272 hl. og gav 120 hl. medicintran, medens 53 hl. blev tilovers til anden tran. Af fiskepartiet saltedes 141 000 til klipfisk, 180 000 hængtes til rundfisk, 3 000 anvendtes i ferskfiskhandelen og 1 000 forbrugtes af fiskerne selv. Der mødte 9 kjøbefartøier, besætning 33 mand, drægtighed 311 tons.

20. Herø. Herfra drev 504 mand fiske med 114 baade mod i 1903 496 mand med 114 baade; 51 baade benyttede garn, 61 line og 2 snøre. 3 af baadene havde tilsammen 4 doryer. Udbyttet blev 543 000 fisk, 636 hl. lever og 504 hl. rogn; hovederne forbrugtes af fiskerne selv. Gjennemsnitspriserne var 20—23 kr. pr. 100 sløiet fisk, 25—26 pr. hl. lever, 50—55 pr. hl. rogn, og værdiudbyttet anslaaes til kr. 119 460.00 for fisken, kr. 15 218.00 for leveren og kr. 26 712.00 for rognen, tilsammen kr. 161 390.00; i 1903 var udbyttet 335 000 fisk og værdien kr. 83 724.00. Mandslotten blev kr. 320.00 mod i 1903 kr. 169.00. Af leveren dampedes 600 hl., der gav 199 hl. medicintran, medens 36 hl. lever blev tilovers til anden tran. Af fiskepartiet saltedes 60 000 stkr. til klipfisk, medens 481 500 hængtes og 1 500 forbrugtes af fiskerne. Der mødte 2 kjøbefartøier. Ved ulykke omkom 2 mand.

21. Vega. 117 mand med 22 baade fangede her 127 500 fisk mod i 1903 70 mand med 12 baade og 116 000 fisk. 4 baade fiskede med line, 18 med baade garn og line. Fisken gav 110 hl. lever og 100 hl. rogn samt 50 000 hoveder til salg. Gjennemsnitspriserne var kr. 18.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 25.00 pr. hl. lever, kr. 42.00 pr. hl. rogn og kr. 0.50 pr. 100 hoveder. Værdierne blev kr. 22 950.00 for fisken, kr. 2 750.00 for leveren, kr. 4 180.00 for rognen og kr. 250.00 for hovederne, tilsammen kr. 30 130.00 mod i 1903 kr. 24 676.00, hvilket giver en gjennemsnitslot af kr. 258.00 mod i 1903 kr. 353.00.

Af leveren dampedes 65 hl. og gav 21 hl. medicintran, medens 45 hl. blev tilovers til anden tran. Af fiskepartiet blev 7 000 stkr. saltet

til klipfik, medens 120 500 stkr. hængtes til rundfisk. Ingen kjøbefartøier mødte. Fisket foregik i Bremstenen og Skjærvær i tiden fra midten af mars til udgangen af april.

22. Vik. Her drev 100 mand fiske med 50 baade, der brugte alle redskaber; fangsten blev 30 000 fisk, der gav 30 hl. lever, men ingen rogn. I 1903 var her 240 mand med 110 baade og 110 000 fisk. Af leveren dampedes ikke medicintran, og saavel leveren som hovederne anvendtes af fiskerne selv. Gjennemsnitsprisen paa fisken sættes til kr. 20.00 pr. 100 sløiet, og fiskets hele værdi sættes til kr. 6 500.00 mod i 1903 kr. 14 100.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 65.00 mod i 1903 kr. 59.00. Af fiskepartiet saltedes 10 000 og hængtes 20 000. Der mødte ingen kjøbefartøier.

23. Bindalen. Her fiskede 86 mand med 43 baade mod i 1903 80 mand med 40 baade. 26 baade brugte kun snøre, 10 baade garn og andre redskaber og 7 baade line og snøre. Udbyttet blev 23 000 stkr. skrei, der gav 15 hl. lever mod i 1903 24 000. Gjennemsnitspriserne angives til kr. 13.00 for fisk og kr. 15.00 for lever, og den hele værdi blev kr. 3 215.00 mod i 1903 kr. 2 740.00. Mandslotten blev kr. 37.00 mod i 1903 kr. 34.00. Af leveren dampedes ikke medicintran. Af fiskepartiet saltedes 5 000 til klipfisk, 2 000 saltedes i tønder eller kasser, 13 000 hængtes til rundfisk og 3 000 til rodskjær. Ingen kjøbefartøier.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1904 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtr. gjennemsnitslot i kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøi. dæksbd.	Dampbaade	I stykker skrei	I penge kr.		
Dverberg	740	206	—	—	[1] 212 000	[1] 64 725	[1] 88	14
Øksnæs	814	201	1	—	[2] 793 500	[2] 205 000	[2] 252	4
Bø	1 225	330	30	—	707 000	182 715	149	2
Sortland	[3] 50	[3] 20	—	—	[3] 52 400	[3] 11 330	?	—
Hadsel	[4] 200	[4] 70	—	—	100 000	21 500	[4] 108	—
Gimsø	257	46	—	—	130 000	32 340	126	—
Borge	509	94	10	—	298 000	78 270	154	—
Buksnæs	[5] 750	150	—	—	[5] 120 000	[5] 30 370	[5] —	—
Flakstad	700	180	—	—	295 000	60 650	87	[6] —
Værø og Røst	2 979	587	37	17	3 605 500	815 772	[7] —	52
Steigen	100	41	—	—	82 000	18 500	185	—
Gildeskaal	140	35	—	—	101 000	31 640	226	—
Hammerø	66	19	—	—	35 000	6 450	98	1
Bodin	27	9	—	—	27 000	7 141	264	—
Melø	95	50	—	—	25 000	7 190	76	—
Rødø	408	99	—	—	460 000	132 160	324	8
Trænen	2 000	560	—	—	660 000	190 600	95	8
Dønnes	344	99	—	—	325 000	106 105	308	9
Herø	504	114	—	—	543 000	161 390	320	2
Vega	117	22	—	—	127 500	30 130	258	—
Vik	100	50	—	—	30 000	6 500	65	—
Bindalen	86	43	—	—	23 000	3 215	37	—
I 1904 ialt	12 211	3 025	78	17	8 751 900	2 203 693		100
- 1903 „	12 047	3 186	—	—	8 242 000	1 762 649		61
- 1902 „	8 113	2 117	—	—	4 965 250	1 409 030		23
- 1901 „	7 673	1 793	—	—	3 548 912	1 156 532		29
- 1900 „	8 532	1 955	—	—	3 258 200	1 284 032		53
- 1899 „	7 415	1 496	—	—	2 895 500	871 188		49
- 1898 „	8 967	1 890	—	—	2 391 100	561 540		
- 1897 „	10 336	—	—	—	5 919 500	1 325 331		
- 1896 „	10 165	—	—	—	6 670 900	1 999 804		
- 1895 „	9 315	—	—	—	8 652 700	1 584 178		

[1]) Desuden 63 000 sei og 83 000 uer, hyse og brosme, værdi kr. 11 280.00, tillægslot kr. 15.00.

[2]) Desuden fik de 579 linefiskere 73 390 kg. kveite, 30 000 kg. brosme og 5 000 kg. lange, værdi kr. 28 445.00, tillægslot kr. 49.00.

[3]) Fisket af herredets baade 27 400 stkr., værdi kr. 6 635.00 + indbragt fra havet 10 000, værdi kr. 2 445.00, + ført fra Lofoten 15 000 stkr. sløiet, værdi kr. 2 250.00. Fiskernes og baadenes antal skjønsmæssig anslaaet.

[4]) Fiskernes og baadenes antal skjønsmæssig anslaaet; lotten ligesaa.

[5]) Af fiskepartiet optoges 70 000 af 60 mand, der drev det hele fiske paa Yttersiden, og disses lot anslaaes til ca. kr. 305.00; resten, 50 000 fisk, optoges i Lofoten af 690 mand, som vedblev at fiske 1 uge efter lofotopsynets slut; disses tillægslot blev kr. 18.00.

[6]) Der laa igjen 6 kjøbefartøier, der blev medregnede i lofotopsynets opgaver.

[7]) Gjennemsnitslot i Værø kr. 245.00; i Røst kr. 292.00.

Af fiskepartiet 8 751 900 stkr. blev:

Saltet til klipfisk	2 333 000 stkr.
„ i tønder eller kasser	2 000 „
Hængt til rundfisk	6 351 400 „
„ - rodskjær	3 000 „
Anvendt i ferskfiskhandelen	9 000 „
Forbrugt af fiskerne selv[1])	53 500 „
Tilsammen	8 751 900 stkr.

Adskillige af de i tallet medtagne fiskere havde tidligere samme aar deltaget i lofot- eller senjenfisket og drev kun de her nævnte fiskerier som efterfiske udover vaaren i hjembygderne; disses lotter maa da kun betragtes som tillæg til, hvad de andetsteds har tjent.

For Nordlands amt kan siges det samme som foran er sagt for Tromsø amt om fiskens vegt samt lever- og rognholdighed. 100 stkr. sløiet fisk veiede for Værø og Røst samt Yttersiden i fiskets begyndelse mest 170—190, optil 200, for Helgelandsværene optil 230, senere i fisket mindre, mod i 1903 130—200. De i 1904 optagne $8^3/_4$ million skrei gav 2 438 hl. dampmedicintran, 1 066 hl. lever til anden tran og 4 679 hl. rogn mod i 1903 — $8^1/_4$ mill. fisk — 206 hl. dampmedicintran, 1 601 hl. lever til anden tran og 3 134 hl. rogn.

[1]) Det er kun i 7 herreder, at man i fiskepartiet har medtaget, hvad fiskerne selv har brugt; dette forbrug er altsaa meget større, men kommer alligevel ikke til yderligere fradrag i partiet.

Beretning
om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1904.

(Væsentlig efter lensmændenes samt opsynsbetjentens opgaver).

I. Vikten. Fisket dreves inden dette distrikt af 1 434 mand med 421 baade, 245 mand med 26 skøiter og 14 mand med 1 dampskib, tilsammen 1 693 mand mod i 1903 1 685. Udrustningen var følgende:

288 baade, 24 skøiter samt dampskibet med ialt 1 251 mand brugte alene line,
115 — med 358 mand alene snøre og
18 — samt 2 skøiter med 84 mand saavel garn som andre redskaber. 11 af baadene havde 11 doryer, skøiterne 26 og dampskibet 6.

Udbyttet blev 1 280 000 stkr. skrei, 1 100 hl. lever, 655 hl. rogn samt 400 000 solgte fiskehoveder mod i 1903 1 225 000 skrei. Med line toges 970 000 fisk, med snøre 250 000 og med garn 60 000. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 18.90 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 30.00 pr. hl. lever, kr. 34.50 pr. hl. rogn og kr. 0.60 pr. 100 hoveder, og værdierne bliver da kr. 241 920.00 for fisken, kr. 33 000.00 for leveren, kr. 22 597.50 for rognen og for hovederne kr. 2 400.00, tilsammen kr. 299 917.50 mod i 1903 kr. 233 870.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 177.00 mod i 1903 kr. 139.00. Af leverpartiet blev 1 065 hl. dampet og gav 350 hl. medicintran, medens 35 hl. blev tilovers til anden tran. Af fiskepartiet blev 1 150 000 saltet til klipfisk og 130 000 hængt til rundfisk. Der fremmødte 39 kjøbefartøier med besætning 114 mand og drægtighed 872 tons. Intet menneskeliv gik tabt.

De benyttede fiskevær var:

Sør- og Nordgjæslingerne	med	1 145	mand,	836 000	fisk,	30	kjøbefartøier
Nordø, Sørø og Skjærvær	„	368	—	330 000	—	9	—
Helligholmen, Gaasvær og Bondø	„	180	—	114 000	—	0	—

Fisket foregik for samtlige vær væsentligst fra midten af mars til slutten af april.

Opsynsbetjenten skriver:

— — — „Der har været sterk efterspørgsel efter godt agn ɔ: fersksild og skjæl; tilførselen heraf har været ganske god, idet — foruden rutebaadene — en 2, 3 smaa dampbaade har besørget denne trafik nogenlunde regelmæssig. Det meste af agnsilden er taget i Helgelandsværene, en del fra Fosen. Priserne paa agn har været høie; agnudgifterne er derfor usedvanlig store, for enkelte baadlag over kr. 200.00. Jeg anslaar de samlede udgifter til agnkjøb til ca. 40 000 kroner for sæsonen. Fangst af agnsild (storsild) inden distriktet har ikke været af nogen betydning."

Opsynsbetjenten henleder opmerksomheden paa, at der i Sørgjæslingerne er daarligt drikkevand og i Nordøerne mislige havneforholde.

2. **Nærø.** I dette herred opfiskedes ifølge meddelelse fra opsynsbetjenten ved Viktenfisket 75 000 stkr. skrei, der gav 10 hl. dampmedicintran og 32 hl. rogn. Antal fiskere og baade opgives ikke, men anslaaes til 100 mand. Fiskets værdi opgives heller ikke, men anslaaes til ca. kr. 16 500.00. Fiskepartiet antages saltet.

3. **Flatanger.** Her fiskede 244 mand med 68 baade mod i 1903 175 mand med 44 baade. 45 baade brugte alene line, 13 alene snøre og 10 baade line og snøre. Udbyttet blev 196 000 stkr. torsk, 175 hl. lever og 228 hl. rogn mod i 1903 241 300 fisk. Efter gjennemsnitspriser kr. 20.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 16.00 pr. hl. lever og kr. 45.00 pr. hl. rogn bliver værdien kr. 39 200.00 for fisken, kr. 2 800.00 for leveren og kr. 10 260.00 for rognen, ialt kr. 52 260.00 mod i 1903 kr. 68 025.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 214.00 mod i 1903 kr. 389.00. Af leveren tilvirkedes ikke dampmedicintran. Hele fiskepartiet saltedes til klipfisk. Der mødte ingen kjøbefartøier.

4. **Værran.** Her fiskede 100 mand med 50 baade mod i 1903 40 mand paa 40 baade. 20 af baadene brugte 1 dory hver; 25 brugte garn og 25 line og snøre. Opfisket blev 14 000 fisk mod i 1903 9 000. Kvantum lever og rogn opgives ikke, men ansættes skjønsmæssig til 20 hl. af hver sort. Efter gjennemsnitspris kr. 20.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk og efter en skjønsmæssig pris af kr. 25.00 pr. hl. saavel for lever som rogn bliver fiskets værdi kr. 3 800.00 mod i 1903 kr. 2 250.00. Gjennemsnitslotten bliver ca. kr. 38.00 mod i 1903 kr. 56.00.

Der oplyses intet om leverens anvendelse. Af fisken saltedes endel i kasser og tønder og solgtes til lokalt forbrug, medens en stor del blev sendt fersk med jernbanerne.

5. Leka. Fisket dreves af 370 mand med 155 baade, 20 mand med 5 skøiter og 75 mand med 5 dampskibe, altsaa ialt af 465 mand mod i 1903 604 mand med 192 baade og 8 skøiter. 3 baade brugte alene garn, 50 alene line, 10 alene snøre, 10 baade garn og andre redskaber og 82 baade line og snøre; skøiterne og damperne brugte line. 9 af havde tilsammen 9 doryer, de 5 skøiter tilsammen 6 og dampskibene 25.

Udbyttet blev 164 000 stkr. torsk, 182 hl. lever og 141 hl. rogn mod i 1903 185 000 fisk. Efter gjennemsnitsprisen kr. 19.00 for fisken, kr. 23.00 for leveren og kr. 18.00 for rognen blev værdien kr. 31 160.00 for fisken, kr. 4 186.00 for leveren og kr. 2 538.00 for rognen, tilsammen kr. 37 884.00 mod i 1903 kr. 33 810.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 81.00 mod i 1903 kr. 56.00.

Af leverpartiet blev 113 hl. dampet og gav 37 hl. medicintran, medens 69 hl. blev tilovers til anden tran. Af fiskepartiet blev 146 000 stkr. saltet til klipfisk, 17 000 hængt til rundfisk og 1 000 forbrugt af fiskerne selv.

Der fremmødte 4 kjøbefartøier. De største fiskevær var:

Horten	med	120	mand,	52 000	fisk	og	1	kjøbefartøi
Sklinden	„	200	—	106 000	„	-	3	—
Lekøen	„	50	—	6 000	„	-	0	—

Fisket foregik i mars og april.

6. Kolvereid. Her fiskede 120 mand med 75 baade, af hvilke 30 brugte snøre, 8 baade garn og andre redskaber og 37 baade line og snøre. Der blev opfisket 25 000 stkr. skrei, der gav 50 hl. lever og 45 hl. rogn. Med line toges ialt 12 000, med snøre ligesaa meget og med garn 1 000. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 16.00 for fisken, kr. 15.00 for leveren og kr. 25.00 for rognen, hvorefter den hele værdi ialt bliver kr. 5 875.00 og gjennemsnitslotten kr. 48.00. For 1903 er intet meddelt om fiske i dette herred. Fiskepartiet antages saltet.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1904 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere.	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtrentl. gjennem-snitslot kr.	Kjøbe-fartøier
		Baade	Seil-fartøier, dæksbd.	Damp-skibe	I stykker skrei	I penge kr.		
Vikten	1 693	421	26	1	1 280 000	299 917.50	177.00	39
Nærø	1) 100	1) 30	—	—	75 000	16 500.00	1) 165.00	—
Flatanger	244	68	—	—	196 000	52 260.00	214.00	—
Værran	100	50	—	—	14 000	3 800.00	38.00	—
Leka	465	155	5	5	164 000	37 884.00	81.00	4
Kolvereid	120	75	—	—	25 000	5 875.00	48.00	—
Ialt 1904.......	2 722	799	31	6	1 754 000	416 236.50		43
„ 1903.......	2 504	—	—	—	1 660 300	337 955.00		—
„ 1902.......	2 355	—	—	—	929 100	300 384.00		—
„ 1901.......	2 116	—	—	—	1 200 100	328 924.00		—
„ 1900.......	1 908	—	—	—	1 015 000	378 675.00		—
„ 1899.......	1 397	—	—	—	665 300	197 804.00		—
„ 1898.......	1 096	—	—	—	713 000	141 640.00		—
„ 1897.......	1 136	—	—	—	521 500	87 493.00		—
„ 1896.......	1 335	—	—	—	333 000	84 095.00		—
„ 1895.......	1 863	—	—	—	889 800	134 144.00		—

Af fiskepartiet antages 1 592 000 stkr. saltet til klipfisk og 147 000 hængt til rundfisk, 14 000 er dels saltet i tønder eller kasser, dels solgt fersk, og 1 000 er forbrugt af fiskerne selv (i Leka); hvad fiskerne i de øvrige herreder har forbrugt, er her ikke medtaget.

Fisken gav 397 hl. dampmedicintran, 349 hl. lever tilovers til andre transorter, 1 121 hl. rogn og 400 000 solgte hoveder.

1) Skjønsmæssig anslaaet.

Beretning
om skreifisket i søndre Trondhjems amt 1904.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

---

1. Bjørnør. Fisket dreves af 828 mand med 248 baade mod i 1903 825 mand med 245 baade. Af baadene brugte 95 garn og 143 line og snøre. Udbyttet blev 371 000 stkr. skrei, 450 hl. lever og 410 hl. rogn mod i 1903 308 000 fisk. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 27.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 25.00 pr. hl. lever og kr. 40.00 pr. hl. rogn, hvorefter værdierne beregnes til kr. 100 170.00 for fisken, kr. 11 250.00 for leveren og kr. 16 400.00 for rognen, tilsammen kr. 127 820.00 mod i 1903 kr. 102 990.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 154.00 mod i 1903 kr. 125.00. Af leveren dampedes 138 hl., der gav 46 hl. medicintran, medens 312 hl. blev anvendt til andre transorter. Hele fiskepartiet blev saltet til klipfisk. Foruden det opgivne fiskeparti blev 6 000 fisk med lever og rogn forbrugt af fiskerne selv. Der mødte ingen kjøbefartøier. Fisket foregik mest fra midten af mars til udgangen af april. De vigtigste fiskevær var:

Sæter med omegn	55	mand	med	19 000	torsk
Ramsøaunet	71	—	„	29 000	„
Buerø	68	—	„	32 000	„
Skjervø	65	—	„	27 000	„
Vik	50	—	„	21 000	„
Været med Almenningen	232	—	„	126 000	„

2. Frøien. I hele herredet deltog i fisket 2 935 mand med 736 baade, 200 mand med 42 skøiter og 70 mand med 1 dampskib og 7 motorskøiter, ialt altsaa 3 205 mand mod i 1903 2 818 mand med 685 baade, 18 skøiter, 1 dampskib og 1 motorskøite. Af baadene havde 13 tilsammen 14 doryer, skøiterne havde ialt 77 og dampskibet og motorskøiterne 28.

Udrustningen var:

Alene garn: 45 baade med 78 mand.

„ line: 20 baade samt alle fartøierne med ialt 354 mand.

„ snøre: 493 baade med 1 752 mand.

Baade garn og andre redskaber: 67 baade med 576 mand.

„ line og snøre: 111 baade med 445 mand.

Den samlede fangst var ialt 2 850 000 stkr. skrei, som gav 3 300 hl. lever, 2 820 hl. rogn og 2½ million hoveder. Med garn toges 168 500, med line 456 000 og med snøre 2 225 500 fisk. I 1903 opfiskedes 1 718 000 stkr. Efter gjennemsnitspriser kr. 25.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 25.00 pr. hl. lever, kr. 35.00 pr. hl. rogn og kr. 0.80 pr. 100 hoveder bliver værdierne kr. 712 500.00 for fisken, kr. 82 500.00 for leveren, kr. 98 700.00 for rognen og kr. 20 000.00 for hovederne, tilsammen kr. 913 700.00 mod i 1903 kr. 531 590.00. Gjennemsnitslotten bliver kr. 285.00 mod i 1903 kr. 189.00.

Af leverpartiet dampedes 2 940 hl. og gav 834 hl. medicintran, medens 360 hl. blev tilovers til anden tran.

Af fiskepartiet blev 2 800 000 saltet til klipfisk, 20 000 saltet i tønder eller kasser, 10 000 hængt til rundfisk og 20 000 anvendt i ferskfiskhandelen. Der fremmødte 92 kjøbefartøier med besætning 268 mand og drægtighed 2 092 tons. Intet menneskeliv gik tabt.

For de større fiskevær opgives:

Fiskeværet	Antal fiskere	Opfisket kvantum stkr. torsk	Fisket faldt væsentligst i tiden	Antal kjøbefartøier
Mausund	100	80 000	1/3—20/4	—
Bogø	49	54 000	—:—	—
Sulen	410	362 000	—:—	12
Voksvær	40	34 000	—:—	2
Humlingsvær	130	137 700	—:—	—
Kya	496	500 000	—:—	4
Halten	} 822	648 300	1/2—1/4	33
Froøerne		30 000	—:—	—
Titran	1 158	1 004 000	1/3—20/4	41
Tilsammen	3 205	2 850 000		92

Om fisket i **Halten** skriver opsynsbetjenten:

„Undertegnede tiltraadte reisen til Halten den 16de januar, ankom dersteds samme dags eftermiddag kl. 5. Der var allerede da ankommet 4 snøre- og linebaade og 2 kjøbefartøier.

Tilgangen af kjøbere og fiskere, hvoriblandt et større antal fiskerskøiter, foregik jevnt i januar og de første 8 dage af februar. Den utrygge, trange havn stillede store vanskeligheder med hensyn til fartøiernes anbringelse. Opsynsbetjenten saa sig nødt til gjennem de ugentlige beretninger allerede den 5te februar at tilkjendegive vanskelighederne ved havneforholdene, hvorhos jeg i rapport af 19de januar advarede mod at søge Halten med uassurerede fartøier; alt for at forebygge en total overfyldning, der kunde have umuliggjort anløb af de postførende dampskibe.

Af kjøbefartøier var tilstede 33, fiskeskøiter 26, logifartøier 16 samt 1 redningsskøite, tilsammen 76 fartøier, et antal, man aldrig havde tænkt sig kunde finde ankerplads i Halten. Hvordan det vilde have seet ud, om orkanagtig storm af nord med høi sjø var indtraadt, er ikke godt at sige.

I forbindelse hermed tillader jeg mig at fremholde, at yderligere udbedring af fortøiningsindretningerne paa havnen er nødvendig, da der iaar henlaa fartøier paa flere steder, hvor ingen saadanne er anbragt. Nærmere udredning heraf vil blive sendt lodsoldermanden i Trondhjem.

Styrken angives i detaljer saaledes:

51 storgarnsbaade med	294 mand		
7 smaagarnsbaade med	28 —	322	mand
96 line- og snørebaade med	375 mand		
26 skøiter (41 doryer) med	125 —	500	—
	Tilsammen	822	mand.
Lægges hertil kjøbefartøiernes besætninger		121	—
	blir den samlede styrke	943	mand.

Kjøbefartøiernes drægtighed udgjør 810 tons.

Redningsskøiten tjenstgjorde i Halten fra 20de januar til 1ste mars. En indsamling til denne har blandt fiskerne ogsaa iaar fundet sted. Skøitens virksomhed er skattet høit, men fiskerne ønsker tjenestetiden forandret til februar og mars maaned.

Udbyttet af fisket var:

Fisk i almindelige hundreder	628 300
Rogn i hl.	918.05
Lever i hl.	713

Gjennemsnitspriser:

Garnfisk pr. 100	kr.	34.00
Line- og snørefisk pr. 100	„	25.00
Rogn pr. hl.	„	20.00
Lever pr. hl.	„	18.00
Hoder pr. 100	„	0.60

Bruttolotternes gjennemsnitlige størrelse beregnes efter det anførte saaledes:

a. For garnbaade:

176 200	fisk à kr. 34.00 pr. 100 udgjør	kr.	59 908.00
278.85	hl. rogn à kr. 20.00	„	5 577.00
220.78	hl. lever à kr. 18.00	„	3 974.04
176 200	hoveder à kr. 0.60 pr. 100	„	1 057.20
		kr.	70 516.24

fordelt paa 322 mand udgjør kr. 218.99.

b. For line- og snørebaade:
(Skøiterne indbefattet).

440 800	fisk à kr. 25.00 udgjør	kr.	110 200.00		
624.20	hl. rogn à kr. 20.00	„	12 484.00		
481.22	hl. lever à kr. 18.00	„	8 661.96		
440 800	hoveder à kr. 0.60 pr. 100	„	2 644.80	„	133 990.76

fordelt paa 500 mand, udgjør kr. 267.98.

c. Den off. prøvefangstbaad og baadfiskerne i Gimsan.

11 300	fisk à kr. 25.00 pr. 100	kr.	2 825.00		
15	hl. rogn à kr. 20.00	„	300.00		
11	hl. lever à kr. 18.00	„	198.00		
11 300	hoveder à kr. 0.60 pr. 100	„	67.80	„	3 390.80
			Totaludbytte	kr.	207 897.80

Det bedste fiske foregik paa snøre og line, og de fleste garnfiskere gik efterhaanden over til denne drift.

Redskabstabet har været ubetydeligt.

Antallet af sjøveirsdage udgjorde:

Hele	23	dage
Tildels	22	—
Tilsammen	45	dage

Heraf falder paa januar 4, paa februar 22 og paa mars 19.

Fisket tog sin begyndelse i ugen fra $^{6}/_{2}$—$^{12}/_{2}$ med et ugeparti af 48 000; senere paagik fisket nok saa jevnt indtil $^{30}/_{3}$, dog bedst i ugen fra $^{5}/_{3}$—$^{11}/_{3}$ med ugeparti paa 105 000.

Det gode resultat maa i ikke ringe grad tilskrives den nogenlunde jevne tilgang paa ferskt agn, idet saadant blev tilført været ved værbestyrerens og opsynets forenede bestræbelser, dels ved postskibet, men væsentligst ved dampbaadene „Koral“ og „Marie-Jarl“.

Saalænge man kun har ugentligt anløb af dampskib paa Halten, vil det være en værdig opgave for distriktets fiskeriselskaber, at bistaa med agnforsyningen til de fosenske fiskevær. En mindre dampbaad engageret udelukkende i denne gren af bedriften, vilde kun kunne tilfredsstille det fornødne.

Jeg tillader mig at henlede myndighedernes opmerksomhed paa dette for fisket saa vigtige spørgsmaal.

Udrustningen

til fisket var den sedvanlige: 15—20 garn og 1 500—2 000 angler line pr. mand; skøitefiskerne dog noget mere.

Af storgarnsbaade var 24 aafjordsbaade med raaseil, 27 listerbaade med gaffelseil uden bom. Snøre- og linebaadene paa 2 nær aafjordsbaade (6-aarede og 8-aarede), hvorhos linefisket iaar dyrkedes af 26 dæksskøiter med 41 doryer.

Anmeldelser

om tvistigheder paa havet har i temmelig stort antal været indbragt for opsynet, specielt fra linefiskerne. 2 af disse anmeldelser er sendt fogderiet til mulig videre forføining, de øvrige er bilagt under tjenesten.

Bøder for overtrædelse af fiskerilovene har ikke været ilagt.

Den overfyldte havn gav anledning til flere mindre uregelmæssigheder og kollisioner, de fleste er ordnede i mindelighed, kun 2 tilfælder har været indmeldt for vedkommende havnefoged. Af disse er et senere afgjort paa aastedet af opsynet, det andet tilfælde vil formentlig faa sin afgjørelse ved domstolen.

Som havnetjenesten med den store tilgang paa fartøier og den utilstrækkelige havn nu arter sig, har denne krav paa „sin egen mand“, der vil være fuldt optaget af denne tjeneste, navnlig i januar, februar og første halvdel af mars. Da havnevæsenet, saavidt vides, sorterer under lodsvæsenet, forekommer det mig, at der bør stipuleres en passende godtgjørelse for denne tjeneste (for eksempel 100 kr.), og at stedets lods naturligvis bør overdrages hvervet som havnebetjent.

Moloen i Hundsundkjeilen bør i anstundende sommer eftersees af en sagkyndig, hvorhos jeg tillader mig at gjentage mine tidligere forestillinger om havneprojektets snarlige fuldbyrdelse.

De sanitære forholde

vil formentlig faa sin behandling i fiskerlægens indberetning, til hvilken jeg tillader mig at henvise. For opsynet har der i den sidste periode af fisket været fremholdt klager over urent drikkevand, specielt fra Husøen. I anledning heraf vil henvendelse ske til Fosens fiskeriselskab om rensning i sommer af en del vandbasiner, hvorfra drikkevand tages.

Den af det nævnte selskab udsatte præmie for bedste behandling af fiskeriprodukter blev iaar anvendt under de sedvanlige former. Den udsatte præmie for prøvefiske paa ukjendt havstrækning blev derimod ikke anvendt, da dette fiske bør ske med garn og i et aar heldigt for dette redskab.

Intet ulykkestilfælde indtraf under fisket. Opsynet afsluttede sin virksomhed den 5te april aften.

Endelig tillader jeg mig at fremkomme med en kort bemerkning om polititjenesten paa land.

Under et godt fiske foregaar fra mars maaneds begyndelse en vedvarende import af spirituosa. Enkelte individer af saavel skipper- som fiskerklassen gaar paa disse varer med en enestaaende graadighed og fortsætter i flere døgn, saalænge der findes noget tilbage af det indførte berusningsmiddel. Disse personer gaar ikke sjelden rent fra sans og samling og blir en plage, i enkelte tilfælder farlig for sine omgivelser. Opsynsbetjenten som politimand er for tiden ikke udstyret med hjælpemidler til at gribe effektivt ind mod disse yderligheder. Ikke forefindes et rum til arrest, og ikke har man haandjern til sin raadighed.

Blot den omstændighed, at det var bekjendt, at deslige midler var tilstede, vilde sandsynligvis hidføre en mindre, for ikke at sige: udelukke al anvendelse.

Efter den erfaring jeg har fra det nu afsluttede fiske, tiltrænges disse hjælpemidler høilig, og jeg tillader mig at henstille, at Haltenopsynet ved næste aars fiske udstyres med:

2 par haandjern,
1 rum indrettet til arrest.

Til trods for disse uregelmæssigheder har ordensreglerne betræffende fiskeribedriften altid været udmerket overholdt.

Frøien den 12te april 1904.

Ærbødigst
O. Oksvold."

Om fisket i **Titran** beretter opsynsbetjenten:

„Opsynstjenesten tiltraadtes den 27de januar sidstleden. Endda var ikke fremmede fiskere ankommen til stedet, men de fastboende fiskere havde i de dage allerede foretaget aarets første forsøg efter skrei. Nogen tyngde af fisk kunde endnu ikke formerkes tilstede, idet der kun fiskedes nogle faa skrei pr. baad pr. dag.

Den 28de januar foregik de første udsætninger af torskegarn, hvilke garnsætninger blev trukket den 30te s. m., men fangstudbyttet blev ganske faa fisk, og kun samme resultat blev der af senere de paafølgende to uger foretagne garntrækninger, hvorfor ved midten af februar al garndrift for stedet stilledes i bero, og garnfiskerne gik over til drift med snøre (dybsagn).

I første uge af februar begyndte at komme tilstede en del fremmede fiskere, og ved den tid begyndte snørefisket at kvikne noget til.

Den 6te februar afholdtes valg paa fiskeritilsynsmænd og var da inden opsynsdistriktet tilstede ca. 50 baadlag.

I løbet af februar maaned ankom den større del af fiskeralmuen, saa der ved maanedens udgang var tilstede ca. 200 farkoster med henved 850 mand. Dette tal øgedes senere lidt efterhvert, saa der ved midten af april var tilstede 260 fiskerfarkoster med ialt 1 056 mand. Desuden har der i mellemtiden for kortere fiskeforsøg nogle lag — særlig fra Bjørnsund og Kristianssund — været tilstede, men som igjen ganske snart vendte tilbage til sine hjemsteder for at fortsætte fiske dersteds.

Ialt under fisketiden iaar har — for kortere eller længere tid — inden Titrans opsynsdistrikt været tilstede 281 fiskefarkoster med tilsammen 1 158 mand.

Aarets søgning til distriktet er saaledes det største, som har været siden opsyn for Titran blev anordnet og saaledes under fisket nøiagtig mandtal optaget.

Af de for distriktet iaar bogførte farkoster var med line udrustet 38 (hvoraf 20 var dæksfarkoster og 18 aabne farkoster) med tilsammen 190 mand. Resten (hovedmassen) 243 farkoster — med tilsammen 968 mand — drev for det meste fisket med snøre (dybsagn).

De fleste dækslinefarkoster ankom hertil efter forud at have deltaget i aarets skreifiske for Halten.

Fra sidste uge af februar fiskedes der daglig jevnt — om just slet ikke noget særlig høit.

Fisket faldt bedst i sidste 2 uger af mars og første 2 uger af april.

I første uge af april optog 3 baade drift med torskegarn, og gjorde da disse et par trækninger med bra resultat.

I hele fisketiden iaar har veiret været rimeligt, saa fisket kunde foregaa mere daglig end tilfældet har været i de 3 foregaaende aar.

Sjøveirsdagene under fisket iaar — ialt 47 — har fordelt sig saaledes:

i februar:	11	hele,	6	tildels
i mars:	5	„	12	—
i april:	11	„	2	—
ialt	27	hele,	20	tildels = 47.

Dette større antal sjøveirsdage er den væsentligste grund til, at udbyttet af fisket blev saa bra, som naaet, da der neppe iaar var saadan tyngde af fisk tilstede under land, som ifjor var tilfældet.

Fisken, der ogsaa iaar var noget smaafaldende, har dog været mere fyldig end ifjor, og har ogsaa rogn- og leverudbyttet iaar — særlig for leveren — været langt større end ifjor, skjønt leverholdigheden heller ikke iaar kan betegnes bedre end noget under et middelsaar.

Af kjøbefartøier var stedet iaar besøgt af ialt 41 — blandt disse var flere smaa farkoster —. Kjøbefartøiernes drægtighed tilsammen 774 tons, og besætningen ialt 102 mand. Af kjøbefartøierne var 39 udelukkende udrustet for kjøb og saltning af fisk, medens 1 var udrustet baade for fiskesaltning og leverdampning, samt 1 udelukkende for leverdampning.

Foruden de fremmødte kjøbefartøier har ogsaa iaar stedets 2 handelsmænd kjøbt og tilvirket fisk og fiskeprodukter.

Den tilsyneladende mindre heldige ordning med fiskens indkjøb efter tal har ogsaa iaar udelukkende været benyttet. Det var dog at tragte efter om alt salg og kjøb af fisk kunde foregaa efter vegt.

Priserne har iaar varieret fra 35 til 23 kroner pr. 100 rundfisk, — gjennemsnitlig regnes sprisen at være 29 kroner pr. 100. —

For lever betaltes fra 20 til 36 kroner pr. hl. — i sidste uge for mindre kvanta garnlever 40 kroner pr. hl. — gjennemsnitsprisen regnes 34 kr. pr. hl. — Rognen, der først ved fiskets slut kom til salg, betaltes med 55 kroner pr. tønde.

Fiskehovederne betaltes med 50 og 40 øre pr. 100, — gjennemsnit 45 øre pr. 100. — Fiskets totalværdi ca. 300 000 kroner.

Fiskepartiet er ansat til 1 million, men tillagt det af de fastboende fiskere efter opsynstjenestens ophør opfiskede er vel partiet nogle faa tusinde fisk mere.

Af dette parti er med garn opfisket ca. 4 000, med line ca. 135 000 og med snøre (dybsagn) ca. 861 000.

Det samlede parti er tilvirket til klipfisk. De fleste fremmede fiskere sælger sin fisk i fersk (rund) tilstand, medens de fastboende og enkelte af de tilreisende fiskere selv tilvirker og salter sin fisk, som først afhændes i tørret stand.

Der udvandtes iaar 580 hl. rogn, 200 tønder dampmedicintran samt 260 hl. lever tilovers for anden tran.

Fangstudbyttet pr. fiskerlag har iaar som altid faldt noget ujevnt, — dette saavel for line- som for snøredriften. Dette beror paa — foruden forskjelligartet ihærdighed under driften — ogsaa paa større eller mindre mangel paa daglig fersk agnsild.

Agnmangel indtraf ikke iaar i videre følelig grad, eftersom stedets handelsmænd indkjøbte og fremskaffede den fornødne sild. Ialt er ivinter indkjøbt ca. 600 kasser fersk sild — for det meste af den ved Todalsfjorden pr. Kristianssund fangede smaasild, — pris kr. 9.00 pr. kasse. Adgangen til agnsilds indkjøb og fremskaffelse er lettet, siden telefon og regelmæssig dampskibsanløb blev tillagt stedet, og er det ikke at betvile, at dette — i forbindelse med vinterens gode veir — har havt den største betydning for og del i, at det forholdsvis gode udbytte af fisket er naaet for stedet iaar.

For de fiskerlag, som hele tiden deltog i fisket, varierer bruttolotterne — for linefiskets vedkommende fra 200 til 700 kroner pr. mand, — gjennemsnitlig beregnet til kr. 250.00. For snøredriften varierer bruttolotterne fra 200 til 500, — gjennemsnitlig 300 kroner pr. mand.

Den nævnte mindre torskegarnsdrift foretoges af fiskere, som ellers deltog i snøredriften. De iaar naaede gjennemsnitslotter er større end i noget af de 3 foregaaende aar.

Redskabstabet har iaar været af forholdsvis mindre betydning.

Til sammenligning hidsættes følgende tabel over deltagelsen i og udbyttet af fisket i de 4 aar, opsyn har været anordnet i Titran:

Aar	Antal				Fiskets udbytte				Gjennemsnitspriser				Gjennemsnitlig bruttolot	Anmerkning
	Fiskefarkost.	Fiskere	Kjøbefartøier	Fartøifolk	Fisk	Rogn	Lever	Medicintran	Pr. 100 fisk	Pr. td. rogn	Pr. hl. lever	Pr. 100 fiskehoveder		
					Stkr.	Hl.	Hl.	Td.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1901..	195	876	26	66	301 500	325	825	—	29.00	32.00	13.00	0.70	{ 200.00 110.00	Garn Snøre
1902..	202	934	30	69	600 000	285	700	—	29.00	43.00	13.00	0.55	221.00	
1903..	254	1 067	40	103	670 000	145	110	14	25.00	40.00	30.00	0.55	180.00	
1904..	281	1 158	41	102	1004 000	580	260	200	29.00	55.00	34.00	0.45	{ 250.00 300.00	Line Snøre

Som heraf vil sees har søgningen saavelsom udbyttet tiltaget for hvert af disse 4 aar.

Omkring den 16de april begyndte fisket at tage merkbart af, og fremmede fiskere, som hjemme enten har laksefiske eller jordbrug at passe, gjorde sig da klar for hjemreise, og omkring den 21de var de fleste fremmede fiskerlag afreist eller klare at afreise.

Glædeligvis gik heller ikke iaar noget menneskeliv tabt under fisket.

Med hensyn til ordenen — saavel paa sjø som paa land — er kun godt at sige. Dette er saa meget mere tilfredsstillende, som der ellers samtidig med almuens tiltagen og derved ogsaa fiskeredskabernes øgen — gjerne vil opstaa flere og flere ulemper og forstyrrelser.

Vistnok forekom iaar enkelte klagemaal, men disse var altid af mindre omfang, og blev de altid ved min bistand bragt til afgjørelse ved mindelig overenskomst.

Af de fremsatte besværinger var der saaledes ingen, som blev gjenstand for retslig behandling eller bøder.

Paa havnen var saavel med hensyn til forhaling af kjøbefartøier som forøvrigt en god orden.

Sundhedstilstanden blandt fiskeralmuen var i sin almindelighed god. Dog forekom enkelte tilfælder (saasom lungebetændelse m. v.), der tiltrængte snarlig lægebehandling. Dette i forbindelse med, at der under et fiske — og da ikke mindst skreifisket — forekommer mindre beskadigelser (saasom rift i hænder og fingre m. v.), der uden lægebehandling og under stadigt arbeide med fisk og salt — lettelig bliver til onder, som i dage- ja uge-vis hindrer vedkommende i sin bedrift, — har bevirket, at der blandt fiskeralmuen er opstaaet et sterkt krav om under fisketiden her at faa ansat egen læge paa stedet, og hvortil fiskerne selv er villige til at bidrage med en aarlig afgift pr. mand. Herom er af fiskerne iaar indsendt et til amtmanden i Søndre Trondhjems amt stilet andragende.

Det var at ønske, at den af fiskerne saaledes attraaede lægeordning kom istand allerede til næste aars skreifiske for Titran, da den nuværende ordning med lægeforholdet dersteds ikke kan ansees for fuldt tilfredsstillende.

Redningsskøiten „Stavanger“ har ogsaa iaar under hele skreifisket været stationeret i Titran. Blandt fiskerne er der adskillig interesse for redningsskøiten og dens virke. En til indtægt for redningsselskabet afholdt udlodning (bazar) indbragte netto kr. 255.97, som af Titrans redningsskreds’ bestyrelse vil blive indsendt til rette vedkommende.

Den af fiskerne i 1901 vedtagne og ved opsynets foranstaltning iverksatte ordning med fælles udrorstid om morgenen bibeholdtes ogsaa iaar, og den saaledes vedtagne udrorstid blev af mig for hver tid paa forhaand fastsatte klokkeslet signaliseret fra signalstationen paa land.

Med denne ordning saavel som med opsynets tilstedeværelse ellers hørtes kun almindelig tilfredshed blandt almuen.

Af tilreisende, som gjerne under fiskerierne indfinder sig for at spekulere i fiskernes fortjeneste, har der iaar været forholdsvis faa tilstede, dog har endel „skræppekarle“ indfundet sig. Det er dog iaar ikke konstateret noget tilfælde af foregaaet ulovlig handel.

Polititjenesten paa land har optaget en større del af min tjenestetid — bl. a. ved og under de 4 ganges ugentlig dampskibsanløb, som stedet har, at være tilstede ved dampskibenes ekspedition, hvor masser af folk som oftest strømmer til, og hvor ulemper lettelig kunde opstaa.

Fogden i Fosen har ogsaa iaar hidsendt endel sager til fortsat efterforskning hos herliggende fiskere.

Indsamling af oplysninger om fisket m. v., de ugentlige beretninger, samt arbeidet med tabte og bjergede fiskeredskaber har optaget en forholdsvis større daglig arbeidstid.

Min daglige tjeneste varede fra før fiskernes udrykning om morgenen og — som oftest — til seneste kveld.

Opsynstjenesten afsluttedes den 21de april, og efter 2 dages anvendelse til ordning og nedpakning af baadmerkerne m. v. afreiste jeg fra Titran den 25de næstefter.

Frøien den 30te april 1905.

Ærbødigst
B. Dragsness.

3. Hitteren. Her deltog i fisket 172 mand med 50 baade mod i 1903 204 mand med 54 baade og 2 skøiter. 24 baade brugte line og 26 snøre. Udbyttet blev 144 000 stkr. torsk, 236 hl. lever, 227 hl. rogn og ca. 100 000 hoveder mod i 1903 31 300 fisk. Paa line toges 60 000 og med snøre 84 000. Gjennemsnitspriserne opgives til kr. 24.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 25.00 pr. hl. lever, kr. 48.00 pr. hl. rogn og kr. 0.50 pr. 100 hoveder, og efter dette beregnes værdierne til kr. 34 560.00 for fisken, kr. 5 900.00 for leveren, kr. 10 896.00 for rognen og kr. 500.00 for hovederne, tilsammen kr. 51 856.00 mod i 1903 kr. 8 831.00. Gjennemsnitslotten blev kr. 301.00 mod i 1903 kr. 43.00.

Af leverpartiet blev 60 hl. dampet og gav 17 hl. medicintran, medens 176 hl. anvendtes til andre sorter tran. Hele fiskepartiet saltedes til klipfisk. Ingen kjøbefartøier.

De anvendte fiskevær var:

Bispøerne............	med	100	mand,	84 000	fisk og fisketid	4/2—7/4
Kværnvær	„	72	—	60 000	—:—	25/2—7/4

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1904 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtrentl. gjennemsnitslot kr.	Kjøbe-fartøier
		Baade	Seilfar-tøier, dæksbd.	Damp-skibe	I stykker skrei	I penge kr.		
Bjørnør	828	248	—	—	371 000	127 820	154	—
Frøien	3 205	736	49¹)	1	2 850 000	913 700	285	92
Hitteren	172	50	—	—	144 000	51 856	301	—
Ialt 1904	4 205	1 034	49	1	3 365 000	1 093 376		92
„ 1903	3 847	—	—	—	2 057 300	643 411		67
„ 1902	3 577	—	—	—	2 067 500	657 361		63
„ 1901	3 527	—	—	—	1 341 600	483 608		52
„ 1900	2 985	—	—	—	1 560 000	657 453		56
„ 1899	3 318	—	—	—	1 200 000	425 385		—
„ 1898	3 663	—	—	—	1 809 000	426 022		—
„ 1897	3 233	—	—	—	1 588 000	353 297		—
„ 1896	2 852	—	—	—	1 711 600	458 607		—
„ 1895	3 074	—	—	—	959 600	189 308		—

Det vil heraf sees, at udbyttet for dette amt i 1904 maa kaldes særdeles godt. Af fiskepartiet saltedes 3 315 000 stkr. til klipfisk, 20 000 saltedes i tønder eller kasser, 20 000 anvendtes i ferskfiskhandelen og 10 000 hængtes til rundfisk. Fiskernes eget forbrug er ikke medtaget.

Fisken gav 897 hl. dampmedicintran, 848 hl. lever tilovers til andre transorter, 3 457 hl. rogn og 2.6 mill. solgte hoveder.

¹) Heraf 7 med motor.

Beretning
om skreifisket i Nordmøre fogderi 1904.

(Væsentlig efter opsynsbetjentenes opgaver.)

Angaaende skreifisket i Nordmøre fogderi vaaren 1904 henvises til nedenfor anførte 3 tabeller.

Tab. I. Fiskere, redskaber og baade.

Opsynsdistrikter	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa																Af storbaadene	
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Dampskibe[1])			Skøiter etc.			Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags					
						Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Havde	Doryer		
Kristianssund og Bremsnæs (Grip)	1 036	68	944	24	—	18	119	326	10	32	76	9	68	129	542	6	24	—	—	—	—		
Honningsø	477	24	432	—	21	1	5	12	1	2	7	3	24	83	413	—	—	3	21	—	—		
Aarsbog	351	—	319	—	32	—	—	—	2	2	17	—	—	45	302	—	—	4	32	—	—		
Søreerne	656	—	564	52	40	—	—	—	2	4	11	—	—	170	553	16	52	12	40	—	—		
Nordsmølen	665	—	16	30	619	—	—	—	4	8	22	—	—	—	—	9	30	165	613	1	2		
Vestsmølen	521	—	—	118	403	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	118	133	403	—	—		
Ialt	3 706	92	2 275	224	1 115	19	124	338	19	48	133	12	92	427	1810	60	224	317	1109	1	2		

[1]) Herunder ogsaa motorbaade.

Tab. II.

Udbyttet i mængde og værdi.

Opsynsdistrikter	Udbytte i mængde							Udbytte i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehoveder i stkr.	Fisken	Lever	Rogn	Hoveder	Total
		Garn	Line	Snøre								
Kristianssund og Bremsnæs (Grip)	1 541 000	32 000	1 501 000	80 000	1 925	810	1 541 000	354 430	61 600	35 640	15 410	467 080
Honningsø	395 500	11 000	384 500	—	314	240	350 000	104 808	7 850	12 000	3 500	128 158
Aarsbog	275 000	3 000	272 000	—	220	180	240 000	67 375	6 600	8 640	2 880	85 495
Søreerne	596 100	—	569 300	26 800	550	375	596 100	142 458	13 750	16 875	5 365	178 458
Nordsmolen	415 000	20 000	310 000	85 000	413	308	415 000	95 533	10 325	13 552	4 150	123 560
Vestsmølen	400 000	12 500	387 500	—	520	320	400 000	86 600	13 000	14 400	4 000	118 000
Ialt	3 622 600	78 500	3 424 300	119 800	3 942	2 233	3 542 100	851 214	113 125	101107	35 305	1 100 751

Tab. III.

Priser, mandslot m. v.

Opsynsdistrikter	Gjennemsnitspriser: Torsk pr. 100 stk. sløiet kr.	Gjennemsnitspriser: Lever pr. hl. kr.	Gjennemsnitspriser: Rogn pr. hl. kr.	Gjennemsnitspriser: Hoveder pr. 100 stk. kr.	Den bedste fisketid	Kjøbefartøier	Gjennemsnitlig bruttolot pr. mand kr.
Kristianssund og Bremsnæs (Grip)	23.00	32.00	44.00	1.00	1/3—15/4	—	451.00[1])
Honningsø	26.50	25.00	50.00	1.00	23/3—15/4	—	269.00[1])
Aarsbog	24.50	30.00	48.00	1.20	23/3—15/4	—	244.00[1])
Sørøerne	23.90	25.00	45.00	0.90	21/2—16/4	12	272.00[1])
Nordsmølen	23.02	25.00	44.00	1.00	22/3—15/4	8	186.00[1])
Vestsmølen	21.65	25.00	45.00	1.00	?	—	227.00
						20	

[1]) Disse distrikters fiskerier, især førstnævntes, er tildels foregaaede med dampskibe og skøiter, hvis andele her er medregnede under mandslotten, som altsaa bliver noget lavere.

Det hele fiskeparti, 3 622 000 stkr., blev saltet til klipfisk. Af leverpartiet, 3 942 hl. blev 3 090 dampet til 773 hl. medicintran, medens 852 hl. blev tilovers til andre sorter tran.

Nordmøre er delt i efternævnte opsynsdistrikter:

1. Nordsmølen }
2. Vestsmølen } Omfatter Smølen og Edø herreder.
3. Sørøerne }
4. Grip, omfattende Grip, Kristianssund, Brunsvig, Meldalsholmen, Sveggen, Øksenvaag og Røeggen.
5. Honningsø, omfattende dele af Bremsnæs og Kornstad herreder.
6. Aarsbög, omfattende resten af Kornstad herred.

Fiskevær med over 100 mand var:

Hopen	med	153	fiskere og fangst	107 000	stkr.	skrei
Veiholmen	„	396	—:—	132 000	„	—
Bratvær og Koldholmen .	„	157	—:—	96 000	„	—
Dyrnæs—Raaket	„	270	—:—	197 000	„	—
Lyngvær og Hallarø	„	211	—:—	243 700	„	—
Ringsø og Spilvalen.....	„	213	—:—	185 400	„	—
Odden	„	232	—:—	167 000	„	—
Kristianssund	„	402	—:—	996 000	„	—
Grip..................	„	385	—:—	385 000	„	—
Honningsø m. fl. steder .	„	284	—:—	270 700	„	—
Lillesandø	„	138	—:—	91 300	„	—

Ingen fisker omkom ved ulykkeshændelse under fisket.

Til sammenligning hidsættes antal fiskere og det opnaaede udbytte i de sidste 10 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
1904	3 706	3 622 600	1 100 751
1903	4 027	3 461 400	894 184
1902	3 668	2 866 600	811 220
1901	3 169	1 527 000	513 943
1900	3 146	1 508 900	627 356
1899	3 002	1 528 750	448 787
1898	3 714	2 092 000	436 532
1897	3 664	2 768 000	558 873
1896	3 702	2 505 000	610 335
1895	4 284	3 072 000	548 238

Beretning
om skreifisket i Romsdals fogderi for 1904.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynspetjentenes opgaver).

Udbyttet m. v. af skreifisket i Romsdals fogderi vil fremgaa af nedenanførte tabeller:

Tab. 1. Fiskere, redskaber og baade.

Distrikt	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa														Af storbaadene	
						Dampskibe[1])			Skøiter etc.			Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags			
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Havde	Doryer
Akerø	279	120	35	—	124	2	5	15	—	—	—	20	120	3	20	—	—	20	124	22	40
Sandø	527	120	84	—	323	35	86	217	2	6	14	20	120	—	—	—	—	30	176	26	40
Trænen	494	—	234	—	260	10	28	79	9	30	73	—	—	12	82	—	—	38	260	39	45
Bud	482	—	151	52	279	—	—	—	25	52	151	—	—	—	—	9	52	52	279	17	20
Hustad	459	—	128	—	331	—	—	—	4	8	28	—	—	20	100	—	—	48	331	8	15
Ialt	2 241	240	632	52	1 317	47	119	311	40	96	266	40	240	35	202	9	52	188	1 170	112	160

[1]) Kun motorbaade.

Tab. II.

Udbyttet i mængde og værdi.

Opsynsdistrikter	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehoveder i stk.	Fisken	Lever	Rogn	Hoveder	Total
		Garn	Line	Snøre								
Akerø	108 000	50 000	58 000	—	135	130	100 000	35 640	3 375	3 900	1 000	43 915
Sandø	261 000	50 000	211 000	—	320	300	260 000	86 130	8 000	9 000	2 600	105 730
Frænen	350 000	4 500	345 000	500	330	280	330 000	87 500	9 900	9 800	3 300	110 500
Bud	243 600	5 000	200 000	38 600	230	165	243 600	73 080	6 900	5 610	2 923	88 513
Hustad	278 000	24 000	254 000	—	298	208	250 000	69 500	8 940	11 440	3 500	93 380
Ialt	1 240 600	133 500	1 068 000	39 100	1 313	1 083	1 183 600	351 850	37 115	39 750	13 323	442 038

Tab. III.

Priser, mandslot m. m.

Distrikt	Gjennemsnitspriser				Den bedste fisketid	Kjøbefartøier	Gjennemsnitlig bruttolot pr. mand
	Torsk pr. 100 stk. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stk. kr.			kr.
Akerø	33.00	25.00	30.00	1.00	1/3—14/4	—	157.00
Sandø	33.00	25.00	30.00	1.00	—:—	—	201.00
Frænen	25.00	30.00	35.00	1.00	—:—	—	224.00
Bud	30.00	30.00	34.00	1.20	20/3—9/4	—	184.00
Hustad	25.00	30.00	55 00	1.40	15/3—10/4	—	203.00

I samtlige distrikter deltog motorbaade og skøiter i fisket; da disses andele er medregnede i lotterne, bliver altsaa disse lidt lavere.

Hele fiskepartiet tilvirkedes til klipfisk. Af leverpartiet blev 1 028 hl. dampet og gav 324 hl. medicintran, medens 285 hl. blev tilovers til andre sorter tran. I Sandø distrikt omkom 1 mand.

Fiskevær med over 100 mand var:

Garsen og Rinderø	med	264	mand	og	108 000	fisk
Ona—Husø	„	293	—	-	150 000	„
Harø	„	153	—	-	75 000	„
Bjørnsund	„	443	—	-	321 000	„
Bud	„	482	—	-	243 600	„
Mahle og Vikene	„	238	—	-	134 000	„
Storholm, Julshavn, Hestholm og Teistklub	„	221	—	-	144 000	„

Til sammenligning hidsættes fiskeres antal samt udbyttet for de sidste 10 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		stykker torsk	penge, kroner
1904	2 241	1 240 600	442 038
1903	2 241	1 494 000	472 900
1902	2 019	1 100 800	421 451
1901	1 927	864 100	357 679
1900	1 772	1 342 450	596 645
1899	1 864	1 023 700	372 615
1898	1 879	1 236 000	277 793
1897	1 893	1 412 000	310 029
1896	1 594	929 000	281 363
1895	1 767	1 284 000	291 512

Beretning
om skreifisket i Søndmøre 1904.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

Distrikt	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa																Af storbaadene	
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Dampskibe[1])			Skøiter			Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags					
						Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Havde	Doryer
Sande	533	—	—	—	533	—	—	—	4	9	24	—	—	—	—	—	—	95	509	21	32
Herø	1 075	90	424	255	306	3	13	36	60	137	383	13	90	1	5	54	255	61	306	12	12
Ulstein	706	376	231	38	61	6	23	62	35	100	337	43	307	—	—	—	—	—	—	—	—
Borgund	711	136	389	186	—	2	4	11	16	30	106	24	136	44	272	36	186	—	—	44	61
Borgund (Valderø)	380	116	217	47	—	1	1	3	10	24	57	20	116	21	157	10	47	—	—	26	51
Aalesund	849	46	803	—	—	38	195	596	36	101	253	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roald (Vigerø)	443	19	187	237	—	2	—	6	5	11	34	4	19	28	150	55	234	—	—	49	76
Haram (Ulla)	896	—	57	28	811	25	54	174	1	2	6	—	—	5	27	7	28	104	661	106	212
Ialt	5 593	783	2 308	791	1 711	77	290	888	167	414	1 200	104	668	99	611	162	750	260	1 476	258	444

[1]) Herunder ogsaa motorbaade.

Tab. II.

Udbytte i mængde og værdi.

Distrikt	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stk.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehoveder i stk.	Fisken	Lever	Rogn	Hoveder	Total
		Garn	Line	Snøre								
Sande	14 000	3 000	5 000	6 000	30	15	12 000	4 900	750	300	120	6 070
Herø	156 000	26 000	102 000	28 000	246	165	146 000	43 680	8 610	3 795	1 460	57 545
Ulstein	252 000	108 000	136 000	8 000	350	215	225 000	57 960	12 250	8 600	2 250	81 060
Borgund	140 000	35 000	65 000	40 000	140	130	130 000	44 800	5 600	4 550	1 300	56 250
Borgund (Valderø)	73 000	28 000	31 500	13 500	114	87	63 000	25 550	4 674	1 131	756	32 111
Aalesund	585 000	35 000	550 000	—	692	408	580 000	157 950	22 144	16 320	5 800	202 214
Roald (Vigerø)	77 000	4 100	35 300	37 600	107	79	65 000	26 950	4 387	1 027	780	33 144
Haram (Ulla)	270 000	50 000	210 000	10 000	386	260	250 000	81 000	15 440	10 400	2 500	109 340
Ialt	1 567 000	289 100	1 134 800	143 100	2 065	1 359	1 471 000	442 790	73 855	46 123	14 966	577 734

Tab. III.

Priser, mandslot m. v.

Distrikt	Gjennemsnitspriser				Den bedste fisketid	Kjøbefartøier	Gjennemsnitlig bruttolot pr. mand
	Torsk pr. 100 stkr. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stkr. kr.			kr.
Sande	35.00	25.00	20.00	1.00	1/3—9/4	—	11.00
Herø	28.00	35.00	23.00	1.00	20/2—7/4	—	54.00
Ulstein	23.00	35.00	40.00	1.00	1/3—31/3	—	115.00
Borgund	32.00	40.00	35.00	1.00	1/3—31/3	—	79.00
Borgund (Valderø)	35.00	41.00	13.00	1.20	1/3—31/3	—	85.00
Aalesund	27.00	32.00	40.00	1.00	5/3—9/4	—	238.00
Roald (Vigerø)	35.00	41.00	13.00	1.20	1/3—31/3	—	75.00
Haram (Ulla)	30.00	40.00	40.00	1.00	20/2—9/4	—	122.00

Disse distrikters fiske er tildels — **Aalesunds udelukkende** — foregaaet med dampskibe, motorbaade og skøiter; disses andele er medtagne under beregningen af mandslotten, der altsaa bliver endnu mindre end her opført.

Fiskepartiet tilvirkedes til klipfisk undtagen 8 000 stkr., som dels blev solgt fersk, dels brugt af fiskerne selv.

Al leveren dampedes og gav 754 hl. medicintran.

Intet menneskeliv gik ved ulykkestilfælde tabt under fisket.

Fiskevær med over 100 mand var:

Fosnavaag	med	404	mand	og	46 900	fisk
Sævik	„	146	—	-	28 000	„
Rundø	„	129	—	-	27 500	„
Aalesund	„	849	—	-	585 000	„

Til sammenligning hidsættes udbyttet og fiskernes antal for de sidste 10 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
1904	5 593	1 567 000	577 734
1903	6 214	3 088 800	1 110 722
1902	5 828	2 826 700	1 029 596
1901	5 767	3 343 100	1 338 728
1900	5 966	3 069 300	1 230 586
1899	6 165	1 879 200	678 613
1898	6 424	4 245 000	1 074 624
1897	6 687	5 699 000	1 371 950
1896	7 391	2 431 000	629 083
1895	7 734	2 894 000	675 248

Romsdals amt 1904.

Fogderi	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
Nordmøre	3 706	3 622 600	1 100 751
Romsdal	2 241	1 240 600	442 038
Søndmøre	5 593	1 567 000	577 734
Ialt	11 540	6 430 200	2 120 523

Beretning
om makrelfisket i 1904.

(Væsentlig sammendrag af lensmændenes og tællingsmændenes opgaver).

I. Kystfisket incl. drivgarnsfisket.

Distrikt	Fisket	Fangstmængde stkr.	Deraf med Garn stkr.	Deraf med Not stkr.	Deraf med Dorg og snøre stkr.	Gjennemsnitspris pr. stk. kr.	Værdiudbytte kr.
Skjeberg	I august blev fisket med snøre	1 500	—	—	1 500	0.20	300
Hvaler.........	91 garnfiskere paa 26 dæksbaader drev fra omkring 15de mai til slutten af juni. Med dorg og snøre blev der fisket i juli—sept. desuden for kr. 3 000.00	118 300	118 300	—	—	0.22	29 226
Onsø	150 mand med 75 aabne baader fiskede med krog fra august til og med november	50 000	—	—	50 000	0.20	10 000
	Tilsammen i Smaalenenes amt	169 800	118 300	—	51 500	—	39 526
Vestby	I august og september fiskede 5 notlag med 30 mand ..	1 500	—	1 500	—	0.09	135
Drøbak	14 garnfiskere drev i juni og juli med 14 aabne baader	60 000	60 000	—	—	0.15	9 000
Bærum	30 notfiskere paa 5 lag drev i juni til midt i september, samt 4 garnfiskere paa 4 aabne baader	100 800	800	100 000	—	0.06	6 200
Asker	24 notfiskere fordelt paa 4 lag drev fra 24de juni til 1ste september	43 300	—	43 300	—	0.15	6 490
	Tilsammen i Akerhus amt	205 600	60 800	144 800	—	—	21 825

Distrikt	Fisket	Fangst-mængde kr.	Deraf med Garn stkr.	Deraf med Not stkr.	Deraf med Dorg og snøre stkr.	Gjennem-snitspris pr. stkr. kr.	Værdi-udbytte kr.
Røken	18 notfiskere paa 3 lag drev fiske i juni og juli	20 000	—	20 000	—	0.08	1 500
	Tilsammen i Buskerud amt	20 000	—	20 000	—	—	1 500
Botne	4 garnfiskere drev med 4 aabne baader fra juni til august. Foruden det opførte antal fiskedes 18 000 stk. smaamakrel à kr. 0.03	250	250	—	—	0.20	590
Sem	18 garnfiskere drev med 13 aabne baader fra juni til august	10 000	10 000	—	—	0.09	900
Tjømø	160 garnfiskere drev fra 40 dæksbaader og 16 fiskere paa 4 lag fra 20de mai til 15de juli	120 000	110 000	10 000	—	0.17, 0.11	19 800
Nøtterø	Sidst i mai opfisket med not ialt	10 000	—	10 000	—	0.20	2 000
Sandherred	8 notlag paa tilsammen 32 mand og 10 garnfiskere med 3 dæksbaader drev fra april til september	27 500	23 000	4 500	—	0.05, 0.15	1 825
Tjølling	28 garnfiskere drev med 6 dæksbaader og 2 aabne baader fra midten af mai til midten af juni	30 000	30 000	—	—	0.17	5 100
Fredriksværn	Omkring 140 fiskere drev fra mai til ud i juli med 35 dæksbaader og opfiskede 140 000 stk., hvoraf halvparten falder paa garnfisket og halvparten paa dorgefisket	140 000	70 000	—	70 000	0.18	25 200
Brunlanæs	120 garnfiskere paa 30 dæksbaader drev fra først i juni til udgangen af juli	400 000	400 000	—	—	0.20	80 000
	Tilsammen i Jarlsberg og Larviks amt	737 750	643 250	24 500	70 000	—	135 415
Skaatø	250 garnfiskere paa 100 aabne og 30 dæksbaader drev fra 17de mai til udover høsten	200 000	200 000	—	—	0.10	20 000

Langesund	32 garnfiskere drev med 8 dæksbaader fra sidst i mai til sidst i juni. 40 mand paa 10 lag drev notfiske fra midten af juli til sidst i august. 125 mand med 25 dæksbaader (hvoraf 15 svenske) fiskede med dorg fra først i juli til først i august. Snørefiske paa sæt dreves af 160 mand paa 80 baader fra først i august til begyndelsen af oktober og gav et rigt udbytte — 500 000 stk. à 10 øre — 20 fiskere drev med 20 bundgarn i juli—august..........................	783 500	48 000	35 500	700 000	0.06, 0.20	71 350
	Tilsammen i Bratsberg amt	983 500	248 000	35 500	700 000	—	91 350
Søndeled	25 mand paa 10 dæksbaader drev garnfiske og 4 notlag paa tilsammen 14 mand drev i juni, juli og august. Ved dorging blev fisket for ca. kr. 6 000.00; opgave mangler om stykantal og fiskere	22 000	16 000	6 000	—	0.25, 0.10	10 600
Dybvaag og Flostad	21 mand paa 6 dæksbaader drev garnfiske i juni og juli	21 000	21 000	—	—	0.25	4 200
Tromø	38 mand med 11 dæksbaader drev garnfiske fra midten af mai til sidst i juli............................	45 200	45 200	—	—	0.25	11 300
Hisø	4 mand i 1 dæksbaad drev med garn i mai og juni....	3 000	3 000	—	—	0.20	600
Fjære	9 garnfiskere paa 3 dæksbaader. Tidsrum ikke opgivet.	8 000	8 000	—	—	0.15	1 200
Landvig........	6 garnfiskere paa 2 dæksbaader. Tidsrum ikke opgivet.	8 000	8 000	—	—	0.15	1 200
Eide...........	9 garnfiskere paa 3 dæksbaader og 12 notfiskere i 6 lag drev fisket i juni og juli	15 000	12 000	3 000	—	0.13, 0.12	1 820
Vestre Moland..	39 garnfiskere paa 13 dæksbaader og 9 fiskere paa 3 notlag fiskede i juni og juli	80 340	76 340	4 000	—	0.15	12 451
Høivaag	54 garnfiskere med 18 dæksbaader og 12 fiskere paa 3 notlag drev fra 24de mai til 16de juli	171 900	164 900	7 000	—	0.14	24 186
Risør	25 mand paa 10 dæksbaader og 14 mand i 4 notlag drev fisket i juni—august. Ved dorgning er opfisket for ca. kr. 6 000.00	22 000	16 000	6 000	—	0.25, 0.10	4 600

Distrikt	Fisket	Fangstmængde stkr.	Deraf med Garn stkr.	Deraf med Not stkr.	Deraf med Dorg og snøre stkr.	Gjennemsnitspris pr. stk. kr.	Værdiudbytte kr.
Lillesand	6 garnfiskere paa 2 dæksbaader fiskede fra 23de mai til 23de juni	6 800	6 800	—	—	0.25	1 700
	Tilsammen i Nedenæs amt	403 240	377 240	26 000	—	—	73 857
Randøsund og Oddernæs	445 garnfiskere med 115 dæksbaader drev fra mai til juli. 28 mand med 4 kuttere drev dorgefiske i september og oktober	1 010 000	900 000	—	110 000	0.13—0.11	124 000
Søgne	52 garnfiskere med 14 dæksbaader drev fra midt i mai til først i juli. 1 samme maaneder gjordes 3 à 4 tilfældige stæng til værdi kr. 1 000.00	110 000	110 000	—	—	0.15	17 500
Kristiansand	6 garnfiskere med 2 dæksbaader og 9 fiskere paa 3 notlag drev fra 20de mai til 20de juli	12 770	6 770	6 000	—	0.16, 0.10	1 700
Haltsaa og Hartmark	24 garnfiskere paa 8 dæksbaader drev fra midt i mai til midt i juli	62 850	62 850	—	—	0.14	8 800
Vanse	145 garnfiskere med 28 dæksbaader og 11 aabne baader drev fra midt i mai til udgangen af juli	147 900	147 900	—	—	0.14	20 706
Lyngdal	3 mand med 1 aaben baad drev garnfiske fra sidst i mai til slutten af juni	1 500	1 500	—	—	0.18	270
Ness og Hitterø	96 garnfiskere drev med 24 dæksbaader og 1 aaben baad — samt 5 notlag paa tilsammen 20 mand drev fra 1ste juni til udgangen af august	148 800	128 800	20 000	—	0.148—0.16	22 262
	Tilsammen i Lister og Mandals amt	1 493 820	1 357 820	26 000	110 000	—	195 238

Sogndal	152 garnfiskere paa 38 dæksbaader drev fra 16de mai til 25de juni	191 100	191 100	—	—	0.135	25 830
Egersund og Ogne	200 garnfiskere paa 50 dæksbaader drev i juni	180 000	180 000	—	—	0.13	23 400
Høiland	40 notfiskere paa 5 lag drev i august og september	61 000	—	61 000	—	0.12	7 320
Varhaug og Nærbø	20 garnfiskere paa 5 dæksbaader drev fra 15de mai til til 15de juni	11 200	11 200	—	—	0.16	1 680
Strand	80 notfiskere paa 7 lag. Tid ikke opgivet	20 000	—	20 000	—	0.05	1 000
Rennesø og Mosterø	90 mand paa 6 lag drev notfiske fra begyndelsen af august til slutten af september	20 300	—	20 300	—	0.18	3 654
Skudenes	26 mand paa 2 lag drev notfiske. Tid ikke opgivet	2 000	—	2 000	—	0.22	440
Aakre	40 mand paa 4 lag drev notfiske. do.	2 600	—	2 600	—	0.20	400
Haaland	50 mand paa 4 lag drev notfiske. Ingen fangst	—	—	—	—	—	—
Torvestad og Skaare	600 garnfiskere paa 2 aabne og 118 dæksbaader drev i mai og juni	300 000	300 000	—	—	0.14	42 000
Tysvær	39 mand paa 3 lag drev notfiske i midten af august	6 530	—	6 530	—	0.208	1 363
Skjold	32 mand paa 4 lag drev notfiske i juni og juli	28 500	—	28 500	—	0.10	2 850
	Tilsammen i Stavanger amt	823 230	682 300	140 930	—	—	109 937
Manger	30 mand fordelt paa 5 notlag fiskede i juli og august	800	—	800	—	0.30	240
Skaanevik	25 — — „ 4 — — i —:—	5 000	—	5 000	—	0.03	150
Os	24 — — „ 4 — — i tiden 17/8—6/9	8 000	—	8 000	—	0.14	1 120
Fjeld	60 — — „ 3 — — i juni—oktbr.	12 000	—	12 000	—	0.20	2 400
Finaas	300 — — „ 25 — — i tiden 15/8—15/9	6 000	—	6 000	—	0.15	900
	Tilsammen i Søndre Bergenhus amt	31 800	—	31 800	—	—	4 810
Kvernæs	4 mand paa 2 aabne baade fiskede i august maaned	200	200	—	—	0.10	20
	Tilsammen i Romsdals amt	200	200	—	—	—	20

Amtsvis faldt fisket saaledes:

Amt	Fangst-mængde stkr.	Deraf med Garn stkr.	Deraf med Not stkr.	Deraf med Dorg og snøre stkr.	Værdi-udbytte kr.
Smaalenene	169 800	118 300	—	51 500	39 526
Akershus	205 600	60 800	144 800	—	21 825
Buskerud	20 000	—	20 000	—	1 500
Jarlsberg og Larvik..	737 750	643 250	24 500	70 000	135 415
Bratsberg	983 500	248 000	35 500	700 000	91 350
Nedenes	403 240	377 240	26 000	—	73 857
Lister og Mandal	1 493 820	1 357 820	26 000	110 000	195 238
Stavanger...........	823 230	682 300	140 930	—	109 937
Søndre Bergenhus ...	31 800	—	31 800	—	4 810
Romsdal............	200	200	—	—	20
Ialt i 1904	4 868 940	3 487 910	449 530	931 500	673 478
Mod i 1903	4 195 300	3 037 750	130 050	1027 500	626 035
„ i 1902	5 563 270	4 308 940	496 330	665 000	670 765
„ i 1901	6 177 820	2 500 790	2893 250	123 500	936 743
„ i 1900	5 000 000	—	—	—	875 000

II. Høstmakrelfisket i Nordsjøen (dorgefisket).

Hjemsted	Fangstfartøier			Fangstmængde			
				Flekket		Rundsaltet	
	Antal ture	Drægtighed (i registertons)	Mandskab	Antal tdr. pr. fartøi pr. tur	Ialt tdr.	Antal tdr. pr. fartøi pr. tur	Ialt tdr.
Smaalenene	9	24—69	4—10	2—134	436	7—106	389
Jarlsberg og Larvik	14	19—71	5—9	3—60	448	0—37	207
Bratsberg	3	47—49	6—9	2—20	29	0—23	33
Nedenes	19	13—63	5—9	0—83	628	6—86	611
Lister og Mandal	18	18—64	5—8	7—100	718	0—49	408
Stavanger	52	13—81	4—10	9—124	2 876	0—55	635
Søndre Bergenhus	48	10—62	4—7	10—101	2 711	0—37	376
Nordre —	3	16—19	5—6	11—97	134	6—18	33
Norge	166	10—81	4—10	0—134	7 980	0—106	2 692
Sverige	169	20—85	7—11	7—190	15 206	0—86	2 839
Tilsammen	335	10—85	4—11	0—190	23 186	0—106	5 531

Efter tabellen er der saaledes ilandbragt 28 717 tdr. dorgemakrel i 1904 fra Nordsjøen. Tillægges som i tidligere beretninger 6 %, som anslagsvis antages at være det kvantum, som er indført til pladser, hvor tælling ikke foregaar, bliver det ilandbragte kvantum ca. 30 400 fiskepakkede tønder, hvilket er ca. 9 400 tdr. mere end forrige aars udbytte.

I nedenstaaende tabel er opgaverne meddelt i kgr. efter en gjennemsnitsvegt af 74 kgr. flekket makrel og 70 kgr. rund makrel i en fiskepakket tønde. Værdiudbyttet er beregnet efter en gjennemsnitspris af kr. 0.53 for flekket og 0.35 for rund pr. kgr.

Hjemsted	Flekket		Rundsaltet		Værdiudbytte ialt kr.
	Antal kgr.	Værdiudbytte kr.	Antal kgr.	Værdiudbytte kr.	
Norge.......	590 520	312 976	188 440	65 954	378 930
Sverige......	1 125 244	596 379	198 730	69 556	665 935
Ialt	1 715 764	909 355	387 170	135 510	1 044 865

Den i Kristianssand solgte flekkede makrel ialt 915 670 kgr. blev saaledes sorteret: No. 0 eller bloaters 2 %, no. 1 14 %, no. 2 34 % og no. 3 50 %, medens forholdet for de i Egersund ilandbragte 335 390 kg. var saaledes: Bloaters 1 %, no. 1 14 %, no. 2 43 % og no. 3 42 %.

Dorgefisket foregik for størstedelen rundt Doggerbank men ogsaa paa andre kanter af Nordsjøen; særlig fiskedes der godt paa Lille Fiskerbank.

Dorgemakrellen var meget smaafalden, og den helt overveiende del blev sorteret som no. 2 og no. 3. Se den procentvise beregning ovenfor.

Det væsentligste af fangsten blev flekket; og tiltrods for at totalfangsten var betydelig større end foregaaende aar, var det rundsaltede kvantum noget mindre end fjoraarets.

Priserne var mindre end i 1903, i hvilket aar priserne dog var usedvanlig høie. Da desuden de 2 bedst betalte merker ikke udgjorde mere end ca. 15 % af totalfangsten, blev værdiudbyttet lavt i forhold til kvantumet. Gjennemsnitsprisen pr. kg. var for bloaters kr. 0.80, for no. 1 kr. 0.67, for no. 2 kr. 0.55 og for no. 3 kr. 0.43. Rundsaltet makrel blev for det meste betalt med kr. 21.00 pr. tønde — prisen var dog oppe i kr. 27.00. Gjennemsnitsprisen pr. kgr. var kr. 0.35.

Deltagelsen fra norsk side i dorgefisket var i glædelig fremgang fra aaret forud. Særlig var deltagelsen stor fra Stavanger amt — med 52 fangstture — og fra Søndre Bergenhus amt — med 48 fangstture. De svenske fartøiers antal var ogsaa noget forøget fra forrige aar. Svenskerne synes nu at have forladt den før tildels anvendte fremgangsmaade med at dorge fra baad paa slæb.

Veiret var gjennemgaaende godt. De første fangster indbragtes af svensker til Kristianssand den 8de august, og fisket blev drevet til midt i oktober. De til Kristianssand senest indkomne fartøier, som var norske, havde gjort meget gode fangster. De nordligere langs vestkysten hjemmehørende fartøier synes at afslutte fisket vel tidlig, idet alle fartøier paa disse kanter var indkomne omkring udgangen af september.

Endel fartøier gjorde to ture.